

Deze film is beschikbaar gesteld door het KITLV, uitsluitend op voorwaarde dat noch het geheel noch delen worden gereproduceerd zonder toestemming van het KITLV. Dit behoudt zich het recht voor een vergoeding te berekenen voor reproductie. Indien op het originele materiaal auteursrecht rust, dient men voor reproductiedoeleinden eveneens toestemming te vragen aan de houders van dit auteursrecht.

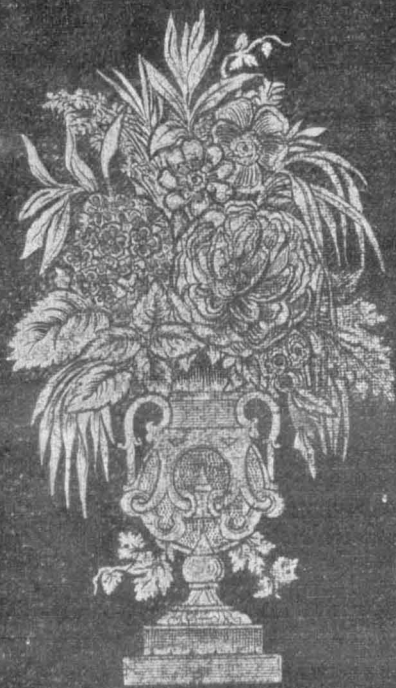
Toestemming voor reproductie dient men schriftelijk aan te vragen.

This film is supplied by the KITLV only on condition that neither it nor part of it is further reproduced without first obtaining the permission of the KITLV which reserves the right to make a charge for such reproduction. If the material filmed is itself in copyright, the permission of the owners of that copyright will also be required for such reproduction. Application for permission to reproduce should be made in writing, giving details of the proposed reproduction.

**SIGNATUUR
MICROVORM:**

***SHELF NUMBER
MICROFORM:***

M META 0051

IS
S

BIBLIOTHEEK KITLV

0076 2615

084 455 099

F. A. J. APIN
BOEKBINDER
AMSTERDAM

TWEE JONGENS OP REIS.

10/6.15.

cc
493

TWEE JONGENS OP REIS

OF

DE ZEEROOVERS VAN DE OOST.

DOOR

ANNA BOWMAN,

UIT HET ENGELSCHE VERTAALD

DOOR

GA. JASPERS.

MET PLATEN.

—•••••

AMSTERDAM,
H. DE HOOGH.

VOORREDE.

Het werkje van Anna Bowman, waarvan wij hier eene Nederlandsche overzetting aanbieden, kan niet anders dan onze jeugd hoogst welkom zijn. Alles wat avontuurlijk is boeit haar reeds uit den aard der zaak zelve, en wanneer dan de beschrijving van dat avontuurlijke aangewend wordt tot een wezenlijk nut, de vermeerdering der kennis van landen en volken, benevens hunne zeden en gewoonten, en alles eindelijk wordt beschouwd uit het verheven en heerlijk standpunt des waren Christendoms, dan zal het niet onduidelijk zijn, dat een zoodanig werk, hetwelk het nuttige met het aangename en prikkelende weet te paren, met graagte gelezen zal worden.

Mogt het onder den zegen Gods eene bijdrage leveren tot

bevestiging der waarheid, dat het opvolgen van eigen zin en wil vaak in onberekenbare ellende stort, en menige jongeling of jonge dochter opwekken, om reeds in de dagen hunner jongelingschap kunnen Schepper te gedenken, die, zoo als uit dit werkje blijkt, ook dan, wanneer wij onzen weg bedorven hebben, het kwade dat wij ons hebben berokkend, weder ten goede weet te wenden.

DE VERTAALSTER.

AMSTERDAM, Julij 1862.

I N H O U D.

HOOFDSTUK I.

Bl.

De misnoegde schooljongens. — Schoolleven te Merton. — Plan tot ontvlugten. — Een stel kleederen uit de hoofdstad. — Eene aardrijkskundige zwaarigheid. — Het treurig lot van den Zwitserschen Robinson. — De strijd der klassen. — De eerlijke bekentenis. 1.

HOOFDSTUK II.

De straf voor verkwiste uren. — Geld en gelegenheid. — Het inpakken. — Vertrek met den spoortrein. — De *Vrolijke Matroos* te Liverpool. — Kapitein Moody. — Het verbeurd verklaarde horologie. — Eene vriendelijke waardin. — Aan boord van het goede schip *Amelia* 14.

HOOFDSTUK III.

Eerste indruk. — Een kijkje tusschendecks. — De eerlijke Tom Heartley. — Het leven in de hut. — De eerste dag aan de gemeenschappelijke tafel. — Gezonde arbeid. — Walter's denkbeeldige zeeman. — Eene lange geschiedenis. — Tom in het Armhuis. — De ligte matroos. — Tom's kennis van de aardrijkskunde. 27.

HOOFDSTUK IV.

Tom Hartley's reizen. — Onrustbarende vermoedens. — Moody's tyranny. — De vraag aangaande levensmiddelen. — De *Amelia* een slaventhaler. — Een geheim bondgenootschap. — Mike Ryan, de nieuwe bondgenoot. — De kust van Afrika. — Waar zullen wij heen? — De gunstige gelegenheid 43.

HOOFDSTUK V.

Bl.

De wachtboot. — De inschepping. — Mike's zedelijkheid. — Land- en zeekaarten. — Waarheen moeten zij sturen? — Land, ho! — De plaag van moskieten. — Een natuurlijke theeketel. — Een togt om levensmiddelen. 56.

HOOFDSTUK VI.

De vogel-kolonie. — Mike's liefde voor de wilden. — Kano's in het gezigt. — Een storm. — De ure des gevaars. — Het vergaan van de boot. — De koraalriffen. — Eene rustplaats. — Een vrijpostige aanval. — Eene poging om te harpoenen. — De landing 67.

HOOFDSTUK VII.

Het eerste onderzoek van de kust. — Eene schildpad. — Frank gaat schildpadden-nesten zoeken. — Een vorstelijk maal. — De haai komt terug. — De kruistogt der matrozen. — Eene vreemde ontmoeting. — Een Engelschman en een Christen 80.

HOOFDSTUK VIII.

Verjaagd door zeeroovers. — Het strand wordt verlaten. — Eene schuilplaats door hogere beschikking. — De kerk in de rots. — De stille gemeente. — De wonderen van het onderaardsche kasteel. — De bekentenis der schoolgenus. — De matrozen en het zeeroovers-kamp. — De heer Sinclair stelt voor zijne geschiedenis te verhalen. 90.

HOOFDSTUK IX.

De geschiedenis van den heer Sinclair. — De schoolmeester van Madagascar. — De vervolgingen der Christenen. — De vlugtende pelgrims. — De gelukkige kluzenaars. — Het eerste alarm. — De dood in de grotten. — De eenzame treurende. — Schaarsheid van levensmiddelen 99.

HOOFDSTUK X.

Een togt om levensmiddelen. — Onbekende vruchten. — De strijd met de wilde zwijnen. — Vreeselijke vijanden. — Andermaal in de grot. — Het wild. — De Babyroussa. — De vleermuis van Madagascar. — De groene duif. — De mango. — De vervelende gevangenschap. — Een schip in het gezigt 110.

HOOFDSTUK XI.

De aanval der zeeroovers. — De plundering van het schip. — De gevondene boot. — Een man gered. — Huisselijke heekunst. — De edelman Ramarla. — Het vrijdelde plan tot ontvlugten. — Er wordt een draagzetel vereischt. — De nachtelijke togt. — De bezochte mangoboom 122.

HOOFDSTUK XII.

Bl.

De Macaco. — Een ander gezelschap om levensmiddelen. — Mike's kostbare ontdekking. — Een gezigt van versch vleesch. — Een heftige strijd. — Mike in gevaar. — De buit. — De laatste dagen in de grot. — Het begin van den pelgrimstogt. 135.

HOOFDSTUK XIII.

De donderstorm. — De keerkringsregens. — Eene wandeling in het bosch. — De citroen. — De ouvirandra fenestralis. — De broodvrucht. — Pest en hongersnood. — De reizigers boom. — De jagt in het moeras. — De vischvangst 145.

HOOFDSTUK XIV.

Nu de bergen op. — Het ondoordringbare woud. — Over de klippen. — Een zware trek. — Een ongelegen vogelnest uit-halen. — De storm op de bergen. — Het roovershol. — Onaangename overburen 158.

HOOFDSTUK XV.

De oostzijde van de bergen. — Nieuwe vruchtboomen. — Eene slang. — De aye-aye. — Het suikerriet. — Vervolging. — Eene sehermutseling. — De redding. — Madagassische gast-vrijheid 169.

HOOFDSTUK XVI.

Weder op weg. — De krokodillen. — Madagassische kano's. — Onverwachte bezoekers. — Eene overhaaste vlugt. — Een storm op zee. — Het barre eiland. — Een schip in gezigt. — Nog eens op den oceaan 179.

HOOFDSTUK XVII.

Kapitein Wilson. — De genoegens eener reis. — De gevaren van de Chinese zee. — Praauwen in het gezigt. — Een dwarl-wind. — Eene reis in de boot. — Een rotsachtig eiland. — Minna en haar papegaai. — Mevrouw Griffin. — Eene koele ontvangst. — De grot in de rotsen 189.

HOOFDSTUK XVIII.

Mike's kookkunst. — Jufvrouw Griffin's geschiedenis. — De vooroordeelen van een goed zeeman. — De gevolgen van het in den wind slaan van jufvrouw Griffin's raad. — De dames verlaten het schip. — Het eenzame eiland. — Het nieuwe gezelschap. — Jufvrouw Griffin, Dictator. — Een ontdekkingstogt. 201.

HOOFDSTUK XIX.

Bl.

Langs de kusten van het eiland. — Het meer en deszelfs bewoners. — De bergen. — Een pic-nic. — Een nimfenpriëel. — Mike's leeuw. — De grillen van den wanderoo. — Het leger van bavianen. — Een groote strijd 212.

HOOFDSTUK XX.

Eene nieuwe ontsteltenis. — Zij zoeken eene schuilplaats. — De landing van den vijand. — Het vruchteloos onderzoek. — Zij nemen de schildwachten gevangen. — De overhaaste inschepping. — De Dajaksche loodsen. — Eene belofte van veiligheid 225.

HOOFDSTUK XXI.

Een gevaarlijke windvlaag. — Een twist onder de mannen. — De stille baai. — Mike's hoofd in gevaar. — Het bruidsgeschenk. — Walter's raad. — De reis de rivier op. — De springvloed. — Het zeeroovers-fort 236.

HOOFDSTUK XXII.

Polly's ongelukkige misslag. — De vervolging. — De boom in de rivier. — Het tweede fort. — Bnyong's voorstel. — De booten zitten aan den grond. — De Dajakkers verlaten hen. — Nachterverblijf. — Nachtelijke bezoekers. — De landkrab. — Het wilde zwijn 250.

HOOFDSTUK XXIII.

Moerassen en slangen. — Hagedissen en insekten. — De roode mannen. — De dame van de grot. — Een gevecht. — De nederlaag der ourang-outangs. — Het bewaken der dooden. — Behouwde gronden — Een dorp 260.

HOOFDSTUK XXIV.

De ontvangst. — Dajaksche gastvrijheid. — Tom aan het werk. — Toebereidselen voor de kust. — De eetbare vogelnestjes. — Het vertrek. — De optocht naar de kust. — De Schotsche kapitein. — De *Amsterdam* 270.

HOOFDSTUK XXV.

De kajuit van kapitein Mackay. — Een slechte koop. — Jufvrouw Griffin's handel. — De reis naar de Chinesche zee. — Zeeroovers in het gezigt. — De veroverde Indie-vaarder. — Mackay's gedachten over liefdadigheid. — Eene vergefelijke munterij. — De kwakers 281.

HOOFDSTUK XXVI.

Bl.

De ongelukkige Indie-vaarder. — Van de roovers in den storm. — Het onttakelde schip. — De boot wordt om hulp uitgezonden. — Het drijvende wrak. — Land in 't gezigt. — Schipbreukelingen op een onbekend eiland. — De herbergzame eilanders. — Waar waren zij terget gekomen? 290.

HOOFDSTUK XXVII.

De inhalege kapitein. — Het lossen van de *Amsterdam*. — Eene verontrustende storing. — Eene bloedige daad. — Gevangenschap. — In boeien. — Een nieuwe en magtige vriend. — Madsimano's bevelen 299.

HOOFDSTUK XXVIII.

Mike en zijn kapitein. — De nieuwe gevangenis. — Menschenhokken. — Een beroep op Mackay. — Een vreeselijk nachtwerk. — Eene eenzame reis. — Goede overdenkingen. — De haven in het gezigt. — Het Hollandsche schip. — De redding. 310.

HOOFDSTUK XXIX.

Een terugblik op de gevangenen. — De ontdekking in den morgenstond. — Algemeene verslagenheid. — Jufvrouw Griffin's plannen. — Een optocht door de straten. — Een geregtshof. — Het verhoor der gevangenen. — De scheiding. — Het vooruitzicht eener langdurige gevangenschap 319.

HOOFDSTUK XXX.

Jufvrouw Griffin en Minna à la *Japonnaise*. — Madsimano's gevaar. — Plannen tot ontvlugting. — De Hari-kari. — Togten naar buiten. — Een geschikte geneesheer. — Een rid in de bosschen. — De gevangene wachters 330.

HOOFDSTUK XXXI.

Madsimano's plan. — De togt tusschen de bergen. — De gewaande gevangenen. — Japansche herberg. — Het voordeel van milddadigheid. — De papier-moerbezenboom. — De ekster. — Het gezigt van de zee. — De trouwe Massee. — De overtollige hand . 342.

HOOFDSTUK XXXII.

Afscheid aan Japan. — Het rotsachtige Patmos. — De lading der boot. — De legerplaats. — Het meer van het eiland. — De Corean-eilanders. — De gevaarlijke vogelnesten. — Het prettige visschen. — De gevolgen van eene „grap." — De vijand in het gezigt. 352.

HOOFDSTUK XXXIII.

Bl.

Tom en Mike worden als spionnen uitgezonden. — De troep eilandbewoners. — De belegerende vloot. — De verdwenen hoop. — De *William* in het gezigt. — Eene gevaarlijke ontsnapping. — Ontvangst aan boord. — Een Amerikaansch kapitein. — Aankomst te Shanghai 364.

HOOFDSTUK XXXIV.

Eerste gezigt der Chinezen. — Een oude bekende. — Het Chinese hôtél. — Eene onaangename ondervraging. — Een bezoek van eenen Chineschen koopman. — De straten van China. — Het dorp Ki-chung. — De vrouwen in China . . . 374.

HOOFDSTUK XXXV.

De meeningen der bezoekers. — Tom's Chinese kruistogt. — Een troep barbaren. — Een Engelsch beschermer. — De rivier op. — Vaarwel aan China. — De storm in de Straat. — Het vergaan van de *William*. — Ontsnapping naar Singapore. 385.

HOOFDSTUK XXXVI.

Een hôtél voor wereldburgers. — De Indie-vaarder naar Calcutta. — Mevrouw Stuart en hare kindermeid. — Mike's verklaring. — De Maleijers in het digte bosch. — Eene tijgerjagt. — Frank's overwinning. — De zovogeltjes 396.

HOOFDSTUK XXXVII.

Aan boord van de *Hooghly*. — Madsimano's eerste bal. — Calcutta. — Mevrouw Stanley. — Mijnheer Thornville. — De landing. — Ieders geschiedenis. — De toekomst der schooljongens. — Besluit. 408.

HOOFDSTUK I.

De misnoegde schooljongens. — Schoolleven te Merton. — Plan tot ontvlugten. — Een stel kleederen uit de hoofdstad. — Eene aardrijkskundige zwarigheid. — Het treurig lot van den Zwitserschen Robinson. — De strijd der klassen. — De eerlijke bekentenis.

„Welnu komaan, al weder aan het schreijen!” zeide Frank Freeman tot zijnen schoolmakker en vriend Walter Thornville. — „Wat in de wereld is er nu weder gebeurd? Een fraai gezigt voorwaar, een jongen van de Merton-school als een klein meisje te zien schreijen! Wat zijt gij toch nog een onnoozele gek!”

„Ik ben geen gek, Freeman!” antwoordde Walter: „gij weet zeer goed dat ik geen gek ben; doch ik haat deze school, en ik gevoel mij zeer ongelukkig. Iedereen is zoo dwars, en onregtvaardig en wreed. Cameron wil nooit gelooven, dat ik mijne thema's zelf maak; de kleine jongens lagchen mij uit en bespotten mij, en de groote jongens zijn slimmer dan de slavendrijvers uit de „Negerhut.” Ik wenschte wel dat er iemand was, die een boek over hen wilde schrijven.”

„Dat zou vrij wat goeds uitrigten meent gij, kleine onnoozele hals!” zeide Freeman. „Wel, de groote jongens zullen altijd de baas spelen over de kleinen op elke school. En dat is zoo als het behoort, man! uwe beurt zal ook komen, en dan kunt gij naar hartelust uwe vleugels uitslaan en pikken.”

„Maar daar heb ik geen lust in,” zeide de bedroefde knaap; „ik verlang niet mijne vleugels uit te slaan en den

baas te spelen, Freeman! Denkt gij, dat ik het ooit van mij zou kunnen verkrijgen een kleinen jongen met spelden te prikken, of hem bij de ooren te trekken dat het bloed er uit komt, of hem in zulk koud weder als nu zonder dekens te laten slapen, gelijk die onbarmhartige Hamilton doet?"

„Stoor u toch niet aan Hamilton,” zeide Frank lagchende. „Scheep moed, oude jongen! en zoek hem zooveel mogelijk te vermijden; en wanneer hij u van uwe dekens berooft, doe dan even als andere jongens en dek u met uw buis en uwen mantel; gij hebt daarenboven nog een overheerlijken reisdeken beneden in de zaal liggen, die wel tegen twee dekens opweegt. Gij zijt er niet half zoo slecht aan toe als ik, want gij hebt geld en overvloed van kleederen en nog een goed te huis, waarheen gij terug kunt keeren.”

„Geen te huis, Freeman!” antwoordde Walter. „Ik gevoel mij nooit te huis in de woning van den zaakwaarnemer van papa. Het huis is inderdaad fraai genoeg. Zij geven er volop te eten, en daar is niemand die de dekens wegkaapt; doch sedert papa naar Indië teruggekeerd is, heb ik een hondenleven onder die Horners gehad. De jongens zijn zoo onbeschaamd — zij noemen zich zelve Etonians, — en zij matigen zich zooveel aan; zij denken dat er eene wereld van Etonians is, en dat al de overigen hen slechts wat naäpen.”

„Wel, waarom heeft uw papa u dan niet met hen naar Eton gezonden?” vroeg Freeman.

„Omdat hij verkoos, dat ik een van die naäpers zijn zou,” antwoordde Walter. „Hij zelf is een groot koopman, en hij verlangt dat zijn zoon eveneens een koopman wordt. Hij meende dus, dat ik onder die adellijke heertjes zou verwend worden; doch het heeft mij dikwijls gespeten, dat hij het niet met mij beproefd heeft. Gij weet dat ik hier een hard leven heb. Eerst ben ik door de jongens uitgelagchen geworden, omdat ik dingen wist, waar zij niet om geven — de kruidkunde, scheikunde en natuurlijke historie; en toen ben ik door de meesters beknord

geworden, omdat ik niet zeer knap in het Grieksch ben, en ik met die vervelende deelsommen maar niet teregt kan komen. Dan heet ik een bloodaard, en een bedorven kindje en een kleine gluipert bij de groote jongens; en gij weet, Freeman! dat ik geen bloodaard ben; maar ik zit gaarne stil te lezen; ik haat die luidruchtige spelen en al dat onzinnig getier, en ik wil niet met hen mede doen.”

„Maar gij moet mede doen, man!” zeide Frank, „of gij zult een hondenleven hebben, dat zeg ik u. Het is hier eene troep gemeene tirannen, die trotsch op hun geld zijn, ik ken ze. Ik heb er mij doorheen gewerkt, totdat ik er ziek van werd; maar wat kan ik doen? Ik heb geen te huis, geene ouders, geen geld; en mijn hardvochtige oom misgunt mij zelfs het geld, dat voor mijne opvoeding betaald wordt; en wat het zakgeld betreft, er is niemand op de school dan gij, Wally! die weet hoe slecht ik daarvan voorzien ben. Bezie ook eens mijne armoedige kleeding, waarover deze onbeschaamde jongens mij durven uitlagchen. Slechts met veel moeite gelukt het mij, hen van mij af te houden en u te beschermen, dat zij u niet dood kwellen.”

„Ik weet dat gij dit doet, Freeman!” zeide Walter, „ik zou papa gaarne al mijne onaangenaamheden willen melden; maar die gemeene Cameron leest al onze brieven. Ach, hoe gaarne zou ik wenschen, dat wij naar mijn lieven papa konden gaan! Ik weet dat hij volstrekt niet boos zou zijn, ons beiden in Indië te zien. Zouden wij niet kunnen wegloopen, Freeman? Wat zou dat eene grap zijn.”

„Ik heb dat plan reeds lang in mijn hoofd gehad, Wally!” zeide zijn vriend, „zoo ik slechts eene plaats wist, waar ik heen kon gaan. Maar zonder een stuiver in mijn zak, of eenige middelen om mij een bestaan te verschaffen, zou het een armen vriendeloozen kuaap gelijk ik, slecht bekomen, om van kwaad tot erger te vlugten.”

„Maar gij zijt niet zonder vrienden, Freeman!” zeide Walter ernstig. „Gij en ik willen vrienden zijn zoo lang wij leven; laat ons dus er over denken dat wij weggomen. Vóór het midden van den zomer denk ik eene goede portie

geld van papa te krijgen; dat zou ons goed te pas komen. Doch ik weet niet, hoe wij het moeten aanleggen om naar Calcutta te komen. Gij zijt knap in het maken van plan- nen, en gij weet vrij wat van zeehavens en schepen. Wilt gij daar eens onderzoek naar doen en een plan beramen voor onze vlugt? Het duurt, wel is waar, nog drie maanden eer wij kunnen vertrekken, en dat is nog een lange tijd om onze slavernij te verduren; doch, wanneer wij maar eerst een plan ontworpen hebben, dan kunnen wij er gedurig over praten, en dat zal ons den tijd spoedig voorbij doen gaan. Laat mij nu uwe Latijnsche verzen eens zien, ik denk dat ik ze wel klaar zal krijgen, en zeg gij mij eens hoeveel malen 29 in 187 Lst. 17 s. 10 d. gaat. Die breuken veroorzaken mij hoofdpijn, en ik zie geen nut in het besteden van zooveel tijd om ze uit te werken; ik zou in eenen koop liever de oortjes willen verliezen, dan mij het hoofd te breken om de deeling er van uit te rekenen."

„Neen, dat zou nooit gaan in koopmanszaken, Wally!" hernam Frank; „dat zou de eigenlijke grondstelling van geldzaken geheel in de war brengen. Kom, ik wil u een eenvoudig middel aanwijzen om deze moeilijkheden op te lossen, door ze juist bij den wortel aan te grijpen."

Frank Freeman was veertien jaren oud; doch hij was geen bekwaam scholier. Op de dorpschool, van waar hij naar Merton was verplaatst geworden, werden geene klas- sieke vakken onderwezen; doch hij had zich een weg weten te banen door gansche boekdeelen van rekenkundige vraag- stukken, en hij was nooit verlegen met figuren. Hij was een stoutmoedige, eerlijke en goedhartige jongen, doch vol van die feilen, die het gevolg eener verwaarloosde opvoe- ding zijn; en hij ware welligt iemand van een onhandelbaar karakter geworden, had hij niet Walter Thornville leeren kennen, wien hij met eene liefde aanhing, zooals hij nog nooit voor eenig menschelijk wezen gevoeld had sedert den dood zijner ouders. Deze liefde werd hartelijk beant- woord door den zachtmoedigen, leergierigen en inschikke- lijken knaap, die in den schoot der weelde was opgevoed

geworden, en die, nu slechts twaalf jaren oud, met tegenzin en afgrijzen voor al die kleine en heilzame moeilijkheden van het schooljongens-leven terugdeinsde.

Het onbesuisde voornemen om hunne slavernij te ont- komen, in het eerst half uit kortswijl geopperd, werd het geliefkoosd en bijna het eenig onderwerp van gesprek tus- schen de twee vrienden. Ofschoon zoo verschillend van karakter, bezaten beiden toch eene groote mate van ver- langen naar romantische avonturen, die door hunnen smaak voor dien tak van letterkunde, zoo bekoorlijk voor jon- gens, — Reisbeschrijvingen, — niet weinig was toegenomen. Daarbij had Freeman inderdaad een hardvochtigen en gierigen voorgd, en hij gevoelde dat hij onregtvaardig behandeld werd. Walter verlangde naar de weelde, de hartelijke op- lettendheid en de onverdeelde genegenheid, waaraan hij in het huis zijns vaders gewoon was geweest. Hij kon dien republikeinschen geest van een schoolleven niet verdragen; hij was niet langer jonheer Thornville, en hij beklagde zich bij Freeman, dat hij, even als een gevangene in de mijnen van Siberië, alleen door zijn nummer onderscheiden was. Hij was juist de derde van de vierde klasse.

„Denkt gij niet, Frank!" zeide hij in een van hunne gesprekken tot zijnen vriend, „dat wij wel mogten begin- nen ons de noodige dingen voor onze reis aan te schaffen? Ik zal natuurlijk met Paschen naar Portman-square moeten gaan, en gij kunt u niet verbeelden hoeveel tegenzin ik daarin heb. Mijnheer en mevrouw Horner laten zich niets aan mij gelegen liggen; zij zijn beleefd jegens mij, alleen- lijk om papa te verpligten; de meisjes bemoeien zich niet met mij, en de jongens bespotten en plagen mij. Het is zelfs nog erger dan te Merton, waar ik u nog heb om mede te praten. Doch voor één ding is het daar goed, Frank! ik kan als ik daar ben eenige nuttige dingen bekomen; in de eerste plaats denk ik een geweer te koopen."

„Een geweer, man!" riep Freeman uit. „Wat in de wereld moet gij met een geweer doen op eene reis naar Indië? Gij mogt dan wel eveneens zadels en toomen koopen, in geval wij onder weg eens wilden gaan rijden."

„Maar bedenk toch, Frank! dat wij wel eens ergens aan land gezet konden worden, even als Robinson Crusoe, en hoe nuttig zouden wij het dan vinden,” zeide hij.

„Houd uw mond, onnoozele bloed!” zeide Frank lachende. „Wie wordt er tegenwoordig ooit op zulk eene dood eenvoudige reis op een onbewoond eiland verdreven? Het zal een wonder zijn zoo wij land zien, alvorens wij Indië bereiken, tenzij wij een overtocht konden bedingen op eene goede stoomboot, en daar moeten wij niet aan denken. En dan nog, al zouden wij ook de Kaap of Mauritius aandoen, zoo veronderstel ik, dat gij toch geen nut van uw geweer zoudt hebben, tenzij gij mogt verkiezen een paar schoten op uwe medeschepselen te doen.”

„Wel, Freeman! gij weet het zekerlijk het beste,” antwoordde Walter op een teleurgestelden toon; „doch ik moet zeggen, dat ik gaarne een geweer had gehad, en in al de avonturen die ik ooit gelezen heb, hadden de menschen geweren. Wat zoudt gij mij dan raden te koopen? Zal ik een boek over de zeevaartkunde, benevens een kompas en eenige andere zeevaartkundige instrumenten zien te krijgen?”

„De kapitein zal ons niet raadplegen om zijn schip te sturen,” zeide Frank, „en wij hebben het al hard genoeg te verantwoorden, zonder ons in het hoofd te zetten de zeevaartkunde te bestuderen. Ik weet slechts een weinig van de theorie — de oude schoolmeester op mijn dorp leerde mij vergelijkingen en die soort van dingen uit te werken; ik verwacht niet, dat ik onder wezenlijke zeelieden er knap in wezen zou. Neen, Wally! willen wij ons wegmaken, zoo zult gij met uw geld voor den dag moeten komen; en, beste jongen! ik vrees dat er vrij wat mede heen zal gaan, misschien alles wat wij bijeen kunnen brengen; denk er dus niet aan, om iets aan chronometers en kompassen te verkwisten. Doch vergeet niet op alles acht te geven, en alles wat gij van schepen en reiskosten kunt te weten komen, op te teekenen; en pas op dat gij niet als een arme zondaar kijkt, en de menschen op het vermoeden brengt van hetgeen gij doen wilt. Ik heb een stoutmoediger

gelaat voor eene kwade daad; kon ik maar eens weggkomen, maar ik ben hier vastgekleuisterd; voor mij zijn er nooit vacantiedagen. Zie dus goed uit uwe oogen, oude jongen! en breng eenige nuttige wenken voor ons mede.”

Hoewel Walter tien dagen in de stad doorbragt, en geld en vrijheid had, zoo rigtte hij evenwel niet veel voor de groote zaak uit; want hij was te weinig gewoon geheel onafhankelijk te handelen. Eerst op den dag vóór zijnen terugkeer, toen hij verzekerd was dat de Horners eenige uren afwezig zouden zijn, waagde hij het naar eenen winkel te gaan, waar gemaakte kleederen te koop uitgestald waren, die al lang zijne aandacht getrokken hadden. Op twee stel matrozen-kleederen, van grove stof, had hij dikwijls een begeerig oog geslagen, en nu nam hij de gelegenheid waar ze te koopen. Daarop raapte hij zijnen moed bijeen, en vroeg den man uit den winkel, of hij hem ook zeggen kon, hoeveel de kajuitvracht naar Caleutta kostte. De man zag den jeugdigen, tengeren schoolknaap met argwaan aan, noemde eene ongehoorde som, en verzocht te mogen weten, waar hij de kleederen zou laten bezorgen.

„Ik zag aan het gelaat van den man,” zeide Walter, toen hij zijn wedervaren aan zijnen vriend verhaalde, „dat hij voornemens was over mij te spreken; ik zeide hem dus, dat ik zelf wel het pak zou medenemen. Maar o, wat was het zwaar! Zoodra ik echter de straat uit was, nam ik een rijtuig en reed naar de woning van mijnheer Horner, waar ik mij aan de achterdeur liet afzetten. Ik sloop de stalplaats over met mijn groot pak onder den arm, en daar de knechts gelukkig met het rijtuig uit waren, kwam ik onbemerkt in huis; ik spoedde mij naar mijne kamer, en ik stopte de kleederen in mijn valies, zonder dat iemand er iets van bemerkte. Vindt gij niet, dat ik het knap overleg heb, Frank?”

„Gij hebt u bijzonder goed gehouden,” antwoordde hij, „maar gij hebt er veel te veel voor betaald; en ook zouden wij beter gedaan hebben, die dingen te Liverpool te koopen, daar wij waarschijnlijk van daar zullen moeten vertrekken, en dat wel met een koopvaardijship. Wij zullen

nooit in staat zijn zooveel geld bijeen te brengen, dat wij onzen overtocht op eene flinke stoomboot kunnen betalen; niet dat ik juist het beweren van dien man geloof, dat het ons ieder honderd pond zou kosten."

Nadat de kleederen met groote voldoening bezigtigd en gepast waren, werden zij zorgvuldig in het groote valies van Walter gesloten, totdat het gewichtig uur aanbrak; en nu konden de beide jongens over niets anders denken en spreken dan over hun heerlijk plan. De lessen werden van dag tot dag vervelender, de straffen werden menigvuldig, Latijn en Grieksch werd geheel verwaarloosd, en zelfs hunne medescholieren wilden niets meer met hen te doen hebben, daar zij zoo ongezellig waren, en zij elk spel bedierven, om te ongestoorder over hun voornemen te kunnen praten. De aardrijkskunde was de eenige studie, die hunne aandacht boeide; vooral Walter vond er veel behagen in, en beschouwde met groote belangstelling de Grootte Zuidzee en de Indische Archipel, zoo vol heerlijke herinneringen, en die hij weldra hoopte over te steken.

"Op welke van die eilanden denkt gij, mijnheer! dat de Zwitsersche familie zoo lang gewoond heeft?" vroeg hij den heer Landmann, die les gaf in de aardrijkskunde.

"Indien gij de lengte en de breedte van de plaats weet," zeide de meester ongeduldig, „dan is het immers niet moeilijk om het te vinden? Gij geeft u nooit moeite om zelf een ding uit te werken. Welke Zwitsersche familie bedoelt gij? Ik heb nooit van hen gehoord."

"Ik zal u morgen het boek medebrengen om het u te laten zien, mijnheer!" antwoordde Walter; „maar ik herinner mij niet, dat de lengte en de breedte van het eiland opgegeven zijn."

Den volgenden dag dus, toen Walter naar zijne aardrijkskundige les ging, nam hij zijn geliefden Zwitserschen Robinson in de hand mede. De heer Cameron, de ondermeester, stond op dat oogenblik met den heer Landmann te praten, en toen hij Walter zag, dien hij als een luijen en onoplettenden knaap beschouwde, en wien hij bij gevolg geene groote liefde toedroeg, rukte hij hem het boek uit de

hand, en vroeg hem hoe hij zoo vermetel durfde te wezen zijne nietswaardige sprookjes mede te brengen, om ze in de schooluren te lezen; en, zonder op eenig antwoord te wachten, wierp hij het boek in het vuur. Niet in staat, de vernietiging van zijn geliefkoosd boek zonder de grootste droefheid aan te zien, barstte Walter in tranen uit, terwijl Freeman naar voren sprong om het te redden. Doch Cameron greep hem bij de kraag, wierp hem achteruit en sloeg hem met zijnen rotting.

„Gij hebt geen regt mij nu te slaan, mijnheer!" zeide Freeman, „in de aardrijkskundige les sta ik niet onder u."

Door deze weêrbarstige taal boos geworden, en nog meer verbitterd door een onderdrukt gelach, dat van alle kanten opging op het gezicht van het moedwillig in het vuur werpen van een boek, dat bijna versleten was door het menigvuldig lezen, vooral van de jongere knapen, bij wie het edelmoe-dig rondgegaan was, sloeg Cameron Frank herhaalde malen, terwijl Walter steeds luide snikte. Het geraas bereikte eindelijk de ooren van Dr. Markham, die opstond, om naar de oorzaak van die buitengewone beweging onderzoek te doen; en Walter in tranen ziende, zeide hij:

„Waarom schreit gij, Thornville? zijt gij nog zulk een klein kindje, dat gij schreit als gij gestraft wordt?"

„Nee, mijnheer! ik schrei nooit voor een pak slaag," antwoordde de knaap, „maar met uw welnemen, mijnheer! ik kon het niet verdragen te zien, dat mijn Zwitsersche Robinson verbrand werd."

De doctor vestigde een medelijdenden blik op de brandende bladen, alsof hij ook van het slagtoffer hield; doch hij vervolgde:

„Gij hebt zekerlijk verdiend uw fraai boek te verbeuren. Ik veronderstel dat gij aan het lezen waart in plaats van uwe lessen te leeren."

„Vergeef mij, mijnheer! dat zou ik nooit gedaan hebben," antwoordde hij; „ik had het slechts medegebragt om het den heer Landmann te laten zien, ten einde hij mij het „Gelukkig Eiland" op de kaart zou wijzen; en Freeman werd geslagen, omdat hij trachtte het uit het vuur te halen."

„Dan deed Freeman verkeerd, dat hij tusschenbeide kwam,” zeide de doctor; doch er was een flauwe glimlach op zijn gelaat, met eene ligte uitdrukking van wrevel vermengd, toen hij bij het heengaan een blik op het toornige gelaat van Cameron wierp, die nog met opgeheven rotting voor den weêrspannigen Freeman stond, gereed om de slagen te herhalen. Doch de doctor zeide tot hem: „Er is een volzin in een der opstellen, mijnheer Cameron! dien ik u gaarne wilde laten zien; mag ik u verzoeken met mij mede te gaan?” en zoo voerde hij den weêrstrevenden meester met zich mede.

Toen de school uit was, en de voorvallen van den ochtend op de speelplaats over en weêr besproken waren geworden, zeide een der jongens uit de klasse van Freeman: „Gij zult van dit voorval niet meer hooren, Freeman! Cameron zal wel duchtig doorgehaald zijn geworden om zijne heerschzucht, daar kunt gij op aan; doch de doctor moest zijn gezag als meester in het openbaar natuurlijk ophouden.”

„Maar dat kan het boek van Thornville niet redden,” zeide Freeman, „noch mij de schande doen vergeten, dat ik als een kwade jongen klappen heb gekregen. Ik kan de grillige luimen van den doctor verdragen, omdat hij een fatsoenlijk man is; maar Cameron is een ingebeelde gek en een laaghartige dwingeland.”

„Gij jongens van de vierde klasse moest met uwe beledigingen ophouden,” zeide Hamilton verachtelijk. „Gij moest liever zoeken u zelven op eene betere wijze regt te verschaffen; gij zijt oud genoeg, zou ik zeggen.”

„Oud genoeg en moedig genoeg, om zelf mijne baan schoon te vegen tegen allen, die van mijne grootte zijn,” antwoordde Freeman, „ofschoon ik in de klassieken misschien enkelen van u een weinig ten achteren ben. Doch dat is minder; wacht slechts een weinig, en ik hoop dat wij eens netjes onze krachten tegen elkander meten zullen.”

„Wanneer gij maar wilt, beste jongen!” teemde Hamilton. „Op dit oogenblik zelfs, wanneer gij eens afgerost wilt wezen; ofschoon het wel wat beneden mij is, met een van de vierde klasse te willen vechten.”

„Het is niet beneden u, een van de vierde klasse te be-

spotten en twist met hem te zoeken,” antwoordde Freeman, altijd in aanmerking nemende, dat hij een kleine jongen is, die zich zelven niet verdedigen kan.”

„Gij wilt het dus hebben, zeg, man!” zeide Hamilton, bedaard zijn buis uittrekkende.

„Ik bid u vecht toch niet, Frank!” zeide Walter; „hij is een hoofd grooter dan gij en is er in geoefend; gij kunt er op rekenen dat gij een pak krijgt; en dat alles om mijnentwil!”

„Om uwentwil inderdaad! welk eene verbeelding! Neen, ik ben de kampvechter van de lagere school. Hoera! voor vrijheid en gelijkheid!”

Dit zeggende, wierp Freeman zijn buis aan Walter toe, en trad het strijdperk binnen, onder luid gejuich van de jongere knapen, die hem nu als de vertegenwoordiger van hunne klasse beschouwden.

Vier malen werd Freeman op den grond geworpen, braaf gekneusd en bebloed, door de meerdere behendigheid en sterkte van zijnen tegenpartijder; doch bij de vijfde worsteling strekte hij zijnen langen geweldenaar aan zijne voeten neder met een bebloeden neus, een blaauw oog en geheel buiten staat het gevecht langer voort te zetten. Hij werd door zijne beschaamde makkers van de hoogste klasse weggedragen, terwijl de overwinnaar, half blind van al de kneuzingen, onder gejuich naar zijne kamer geleid werd, om door den bedroefden en liefderijken Walter zorgvuldig geholpen te worden.

„Hoe zult gij heden namiddag nog op school kunnen verschijnen?” vroeg Walter. „Ik mogt wel om mijnheer Wright (de chirurgijn van de school) gaan, en van hem een bewijs halen, dat gij uwe kamer moet houden.”

„Neen, dat gaat niet, Wally!” antwoordde de gewonde held. „Ik wil niet toonen dat ik bevreesd ben. Hier, verbind mij dezen duim, en strijk mijn haar wat over die snede. Is al het bloed afgewasschen? want ik kan niets zien. Het is gelukkig, dat het heden namiddag repetitie is, en ik mijne lessen goed ken. Zoo, nu zal het gaan; geef mij een arm, want ik beef nog een weinig; doch dat is van gramschap.

Wally! en dit is slechter te verdragen dan stompen, dat verzeker ik u."

"En het is zondig ook, Frank!" antwoordde Walter bedroefd. „Wij zijn beiden heden zeer slecht geweest; wij moeten God om vergeving bidden, en wij moeten trachten Cameron en dien woesten Hamilton te vergeven."

"Wel, als ik de waarheid zeggen zal, kan ik dat bezwaarlijk doen," zeide Frank. „Wat Hamilton betreft, hij is een eerste twistzoeker, daar valt niets op af te dingen, maar ik kan het hem vergeven; want zie, toen ik hem uitdaagde, was hij wel genoodzaakt voor zijne klasse te vechten; daarenboven heb ik hem met gelijke munt betaald, wij staan dus gelijk. Maar met Cameron is het wat anders; ik weet dat zoodra hij mij ziet, hij voort zal gaan mij te plagen en te kwellen, en mijn bloed weder aan het koken te brengen; het dient nergens toe, of ik hem mijne hand al zou toesteken en zeggen: „Mijn goede vriend! ik vergeef u van harte!" Wanneer wij voor goed uit zijne klauwen zijn, zal ik er misschien beter over denken; en indien wij de midde-len en gelegenheid hadden, zoo mogt ik lijden dat wij nog dezen avond konden weggkomen, want wij zullen een kwaad leven hebben tot de zomer-vacantie."

"Ik heb nog maar ééne guinje over gehouden," antwoordde Walter, „want de kleederen kosten zooveel. Hier, Frank! bewaar gij ze, ik mogt ze eens uitgeven. Dan heb ik nog mijne halve kroonen, die ik wekelijks ontvang, en behalve dat ik een nieuwen Zwitserschen Robinson koopen moet, ben ik voornemens niets meer uit te geven. Wij zullen geld genoeg hebben, Frank!"

Doch Frank wist meer van geld af dan zijn vriend, en hij schudde zijn hoofd, terwijl zij zich naar het schoolver-trek begaven.

Hamilton, die wat minder naauwgezet en wat onafhankelijker dan Freeman was, zond een briefje om eene vreeselijke hoofdpijn voor te wenden, en kwam niet te voorschijn; en de jongens schenen zeer verwonderd bij het binnenkomen van Frank, die de onmiskenbare bewijzen van zijne wapenfeiten droeg. Toen hij met zijne klasse voor-

kwam, zag Cameron hem met een boosaardigen glimlach aan, en begunstigde de klasse met eene bespottelijke les over de voordeelen der wijsheid en het schoone van het betu-gelen der hartstogten, zoo treffend ten toon gespreid in dat schitterend voorbeeld van bekwaamheid en zachtmoedigheid, dat hij juist voor zich had, en dat hij niet noodig had nader uiteen te zetten. Toen hij bemerkte dat hij Freeman niet andermaal tot weerspanningheid kon aanzetten, zeide hij: „Ik moet u lastig vallen, Freeman! om deze papieren naar Dr. Markham te brengen."

Freeman, die volkomen de bedoeling van deze boosaar-dige onderscheiding begreep, beet zich op de lippen, doch voldeed gehoorzaam aan het bevel.

Zijn voorkomen viel den doctor terstond in het oog. „Wat is er met uw gezigt gebeurd, Freeman!" zeide hij.

„Ik heb gevochten, mijnheer!" zeide Freeman erbidig.

„Dat is zeer verkeerd, jonheer," zeide de doctor; „zeer schandelijk — eene overtreding der wetten van uwe school — van uw land — van uwen God."

„Ik was niet de aanvaller, mijnheer!" zeide de knaap, op zachten toon.

„Nu, ga heen; zeg den heer Cameron, dat ik verlang, dat gij heden niet meer werken zult; gij moet naar uwe kamer gaan," beval de doctor; een bevel, dat Freeman ver-heugd overbragt, en Cameron met ergernis ontving, of-schoon hij genoodzaakt was er aan toe te geven.

En de doctor maakte tegen een van zijne grootste jon-gens, die naast hem zat, de aanmerking: „Dit is de reden van Hamilton's hoofdpijn. Hij is niet zoo eerlijk als Freeman."

HOOFDSTUK II.

De straf voor verkwiste uren. — Geld en gelegenheid. — Het inpakken. — Vertrek met den spoortrein. — De *erolijke Matroos* te Liverpool. — Kapitein Moody. — Het verbeurd verklaarde horologie. — Eene vriendelijke waardin. — Aan boord van het goede schip *de Amelia*.

De treurige vervelende uren van verloren eer en verkwisten tijd gingen voorbij. Er was minder kwaadwiligheid op de speelplaats na het gevecht. Maar de twee zamenspannende knapen konden niet werken; zij haalden zich zelfs het misnoegen van den doctor op den hals, wegens hunne zorgeloosheid en nalatigheid. Hij rekende het dus zijn pligt te zijn aan den hardvochtigen oom van Freeman te schrijven, om hem te zeggen, dat hij vreesde, dat de jongen gedurende het laatste half jaar niets vooruit gekomen was; en dat dit volslagen gebrek aan vorderingen alleenlijk aan zijne traagheid was toe te schrijven.

Het gevolg van dit berigt werd openbaar in eenen brief, dien de knaap van zijnen oom ontving, een korten, bitteren en wreeden brief. Hij werd gelast tegen de vacantie de school te verlaten, — zich naar Liverpool te begeven, — aldaar naar een zeker kantoor te gaan, op de kade gelegen, waar men eene betrekking van de geringste soort voor hem gevonden had, en waar hij nu waarschijnlijk zijne sterke ledematen eenigen tijd tijd als kruijer zou moeten gebruiken, wyl hij niet verkozen had zijn hoofd te gebruiken, om hem tot eene betere betrekking bekwaam te maken; want er zou geen geld meer aan zijne opvoeding verkwest worden. Een wissel van vijf pond op eene bank te Liverpool was ingesloten, om het eerste kwartaal van zijn huur te betalen; Dr. Markham zou zijne reiskosten naar Liverpool betalen, en zijn oom eindigde met de liefderijke verklaring, dat hij nimmer zijn aangezigt wenschte weder te zien.

Deze brief deed Freeman besluiten bij zijn plan te vol-

harden; het was inderdaad eer aangenaam dan onaangenaam, daar het hem eene kleine som gelds voor zijn voornemen bezorgde, en nu vroeg hij Walter ernstig, of hij vast besloten was, het harde lot te deelen van een, die er werkelijk toe genoodzaakt was zulk een wanhopigen stap te doen.

„Ja gewis, Freeman! gij denkt er toch niet aan om zonder mij te gaan,” zeide Walter, in groote ontroering.

„Mijn lieve goede jongen!” antwoordde Frank, „zonder u zou ik mij zeer ellendig gevoelen; maar bedenk wel, dat gij een te huis hebt, waar gij heen kunt gaan, en menschen die zich aan u laten gelegen liggen; gij zijt niet gelijk ik, een arme verworping zonder geld.”

„Ik zou voor alles in de wereld geen dag op de Merton-school willen blijven, nadat gij ze verlaten hebt,” zeide de knaap. „Als gij mij niet wilt medenemen, zal ik ook wegloopen, en mij als kajuitsjongen of iets dergelijks verhuren; en dan zal ik sterven als ik u niet heb om mij te helpen, dat weet ik zeker.”

„Ja, dat weet ik wel,” antwoordde Freeman; „schep moed dus, wij zullen niet scheiden, man! wij zullen met elkander voortsukkelen. En hoe gelukkig is het, dat mijn oom zelf mij te hulp gekomen is, door mij naar Liverpool te zenden, juist waar ik wilde heengaan, en wij zullen moeite doen u er netjes binnen te smokkelen.”

Twee dagen later kwam het angstig verwachte pakket uit Indië: een brief voor Dr. Markham en een voor Walter, waarin een wissel van dertig pond gesloten was — eene groote som voor zulk een jongen knaap; doch de heer Thornville was rijk en milddadig. Hij schreef hartelijk, en gaf te kennen, dat hij verlangend was zijn lieven jongen te zien; maar hij vertrouwde dat hij op school gelukkig was, en nog gelukkiger in zijne vacantedagen met zijne goede vrienden in Portman-square.

Walter, die altijd zeer gevoelig was, barstte in tranen uit, toen hij den vriendelijken brief van zijnen geliefden vader las. „Hij zal het mij gewis vergeven, Freeman!” zeide hij; „ik weet zeker, dat hij het mij vergeven zal, als hij mij ziet, en hij verneemt hoe wreed ik hier behandeld ben-ge-

worden. En hij zal u zoo verplicht zijn, lieve Frank! dat gij zoo voor mij zorg gedragen hebt. En dan denk ik, zal hij ons laten kiezen wat wij liefst zullen willen worden. Wat zoudt gij willen worden? Geen kruijer natuurlijk; maar, weet gij, ik vrees dat wij geen van beiden voor iets knaps bekwam zijn; wij zijn het laatste half jaar ter dege lui geweest."

"Dat is maar al te waar, Wally!" antwoordde zijn vriend, „en ik ben innerlijk overtuigd, dat wij onze lessen ondoken, grootendeels om Cameron te kwellen. Dat moesten wij niet gedaan hebben — het was lafhartig; en wij hebben het er niet beter door gemaakt. Maar wij willen nu aan de toekomst denken; laat mij eens zien. Ik heb altijd eene groote begeerte gehad om op zee te gaan, en nu zal ik eens zien hoe het mij bevalen zou; maar dan, dan zal de groote moeilijkheid komen, om van u te moeten scheiden; want gij zult rijk zijn, en dus de middelen hebben, om een gemakkelijk leven te leiden."

"Neen, neen! ik zal worden wat gij wordt, Frank!" antwoordde Walter; ik heb nooit eenig boek zoo gaarne mogen lijden als reisbeschrijvingen en avonturen; en ik zal mij nooit tot een gemakkelijk leven vestigen, eer ik de gansche wereld rond geweest ben, en in alle wonderlijke hoeken gegluurd heb, die nog niemand anders gezien heeft. Hoe verlang ik dat wij weggomen! Wij hebben nu nog maar ééne week over om alles te beschikken; en ik ben ontzaggelijk bang, dat wanneer ik niet op den dag dat ik verwacht word, te Portman-square verschijn, zij eene verschrikkelijke beweging maken, om mij zenden, en mij misschien krijgen zullen. Wat moeten wij doen, Frank?"

"Ik zou gemakkelijk iets kunnen verzinnen om hen te bedriegen," zeide Frank, na eene pause; doch gij weet, Walter! dat wij niet kunnen verwachten gelukkig te zijn, indien wij met eene voorbedachte leugen vertrekken. Zoodra wij het uur vernemen, waarop wij zullen vertrekken, moeten wij eenig plan beramen."

Hunne zwarigheden werden echter merklijk uit den weg geruimd door dezen brief, dien Walter den volgenden morgen van mevrouw Horner ontving.

"Lieve Walter! mijnheer Horner gaat heden om zaken naar Hamburg, en John en Edgar vergezellen hem. De andere kinderen hebben de kinkhoest gekregen, zoodat ik over een paar dagen met hen naar Brighton moet vertrekken. Maar ik heb alles prettig voor u geschikt. Kom terstond naar Portman-square, waar ik jufvrouw Brooke, de huishoudster, naauwkeurige bevelen gegeven heb om het u zoo aangenaam mogelijk te maken, totdat er geen gevaar meer voor u is om tot ons te komen. Vraag om alles wat gij verlangt, en ik hoop dat wij u zeer spoedig te Brighton zullen zien."

"Uwe toegenegene
„Amelia Horner."

"Welk eene uitkomst voor u!" zeide Freeman, „en gelukkig weet Cameron er niets van; want hij was heden morgen te druk bezig met lessen overhooren, om naar de brieven te zien. Ik zie nu kans, dat wij u netjes weg zullen krijgen. Twee jaren geleden ben ik eene geheele week te Liverpool geweest, en ik weet de dokken en de rare, vuile winkels, waar de Joden onze nuttelooze klederen zullen koopen en ons ongemakkelijk bedriegen, en ons daarvoor andere dingen zullen verkoopen en ons nog wat meer bedriegen. Doch dat is minder, wij hebben hunne hulp noodig. Ook weet ik de bank, waar wij geld op onze wissels kunnen krijgen; want wij moeten ze niet zoo als zij zijn, den kapitein met wien wij uitzeylen, in handen geven. Hij mogt eens lont ruiken, wanneer hij twee jonge landloopers zag gelijk wij met een wissel zooals die van u voor zulk eene ronde som, en de namen zouden hem een kluwen in handen geven, om ons uit te vinden. Nu, in dat groote valies van u zullen wij alles doen wat wij voor de reis denken mede te nemen, en in dien ouden koffer van mij alles wat wij missen kunnen en tot geld denken te maken."

"Overheerlijk!" zeide Walter in groote vervoering, terwijl hij begon te pakken; „wij moeten er onze matrozenklederen in doen, en onze hemden en zakdoeken en de

meeste van onze boeken. Hier is mijn nieuwe Zwitsersche Robinson, dien Cameron mij dwong te koopen, en wij moeten papier en pennen, en inkt en potlooden, en mijn zak-teleskoop medenemen."

"En doe er dien werkzak in, Wally!" zeide Frank. De oude Margaretha, de huishoudster, het eenige schepsel dat zich nog met mij bemoeide, pakte hem bij mijne kleederen in, en ik kan scheuren digt naaijen en stevig knooopen aanzetten."

"En wat zullen wij met onze ballen en knuppels doen, Freeman?" vroeg Walter.

"Wij moeten ze hier laten voor de kleine jongens," antwoordde hij; „zij dragen het schoolmerk, en ofschoon wij ze voor ons eigen geld gekocht hebben, zoo kunnen wij ze toch niet te koop aanbieden, zonder dat wij gevaar loopen in moeilijkheid te geraken. Wat hebt gij daar in dien lederen koker?"

"Het is een doopgeschenk," zeide de knaap — „een gouden mes, vork en lepel, ik mag ze dunkt mij niet verkoopen."

"Natuurlijk niet, er in met ze," zeide Freeman; „wij zullen er misschien blijde mede zijn, wanneer wij in een van die akelige kleine schepen komen, die niet al te ruim van geriefelijkheden voorzien zijn. Nu, wat hebben wij nu? Wij moeten al de schoenen en laarzen hebben. Ik kan geen geld missen om meer te koopen eer wij te Calcutta komen; de reisdeken? zeker nutteloos in Indië, doch hij kan ons voor matras dienen, indien wij geene hangmat kunnen krijgen; want ik verzeker u, Wally! dat onze vijf en dertig pond niet zoo ver strekken zullen, om ons allerlei dingen aan te schaffen; ik vrees, inderdaad, dat zij ons voor de lange reis er naauwelijks brood en water voor zullen geven, zoo wij het niet met werken aanvullen."

"Wel, ik ben gewillig genoeg om allerlei werk te doen behalve rekenen en met den bal spelen," zuchtte Walter. Wat zouden wij kunnen doen, denkt gij?"

"Ik weet waarlijk niet, wat er op een schip zoo al te doen is," antwoordde Frank; „maar ik twijfel er

hard aan, of daar wel iets is dat wij zouden kunnen doen. Maar dat is niets; want daar waar een wil is, is ook een middel. Hier, stop niets meer in het valies; wij moeten plaats overlaten om er te Liverpool wat levensmiddelen in te stoppen, want gij zult denk ik niet hard bijten in gezouten vleesch en beschimmelde beschuit, oude kameraad! Nu, gooi nu al het overige in den ouden koffer; ik zal eene aardige schermutseling met den schelmachtigen ouden Jood hebben, die hem van ons koopt."

"Kent gij hem dan," vroeg Walter.

"Wel neen," antwoordde Frank; „maar het moet wel een Jood zijn en een schelmachtige Jood ook, die goede kleederen van twee weggeloopene schooljongens koopen wil; want dat zal hij wel spoedig bemerken en zijn voordeel met de ontdekking weten te doen."

"Maar zoudt gij denken, dat hij ons aan de politie overgeven zal?" vroeg de ontstelde knaap.

"Denkt gij dat hij zulk een dwaas zal zijn?" antwoordde Frank. „Daarmede zou hij zijne eigene schurkachtige handelwijze aan den dag brengen. Neen, hij zal ons als twee lokazen aan zijnen hengel zoeken te krijgen en ons tot zijne slagtoffers maken; doch daar kunnen wij niets aan doen."

Het was op een vrolijken, helderen ochtend in Junij, dat enige rijtuigen, volgepropt met luidruchtige jongens, de Merton-school verlieten, om naar het naaste spoorweg-station te gaan. Elke jongen werd van het noodige reisgeld voorzien, waarna hij aan zich zelve overgelaten werd, om zich verder alleen te redden. Onder die groep was er welligt menigeen die vrolijker was, maar geene waren hoopvoller en verlangender om weg te komen dan Freeman en zijn jonge vriend. Groot was de opgewondenheid; ieder snelde naar het bureau om een plaatskaartje, slechts aan zich zelve denkende en elken vriend vergetende, daar hij alleenlijk in zijne eigene bestemming belang stelde.

Daarop begonnen de treinen de een na den andere aan te komen; een laatste blik op de kaartjes, of zij wel goed waren, en eenige der jongens namen hunne plaatsen en ver-

trokken onder vrolijk gejuich. Van noord, west, oost en zuid snelden nu treinen aan, en vertrokken weder met nieuwen voorraad, totdat het gansche juichende, vrolijke groepje, met het blijde vooruitzicht van weldra in de ouderlijke woning te zijn, vertrokken was, uitgenomen Freeman en Walter. Eindelijk kwam de Liverpoolsche trein aan, en de jongens sprongen in een wagen van de derde klasse, tusschen ruwe handwerkslieden, havelooze vrouwen en schreeuwende kinderen. De vrolijkheid van onze beide wegloopers bekoelde merkkelijk, daar zij zich over hunnen toestand begonnen te schamen, terwijl zij inmiddels met groote snelheid voor altijd van de Merton-school verwijderd werden, waar zij zich zoo ongelukkig gevoeld hadden, en dat wel grootendeels door hunne eigene schuld.

Met welke vreemde, gemengde gewaarwordingen stapten de beide onbedachtzame knapen aan het station uit, waar de menschen elkander verdrongen, nu zij wisten dat zij te Liverpool aangekomen waren, waarvan zij zoo lang gesproken en gedacht hadden. Zij gevoelden eene zekere verligting en onafhankelijkheid, doch die werd eenigermate beteugeld, vooral in Walter, door schroomvalligheid en de verlegenheid van zulk eenen nieuwen toestand.

„Hoe zullen wij nu doen, Freeman?” fluisterde hij, terwijl hij zich digt bij zijnen makker hield. „Misschien kennen eenige van deze menschen ons wel. Zie eens, hoe die politie-dienaar ons gadeslaat.”

„Geen wonder,” antwoordde Freeman scherp, „wanneer gij zoo bedeesd en bloohartig kijkt. Ik denk dat hij ons voor een paar jonge zakkenrollers houdt. Kijk om u heen als een eerlijk man, kunt gij dat niet? Wij zijn veilig genoeg op deze vreemde plaats, reken daar op. Hier, neem het eene einde van het valies op, terwijl ik den koffer op mijn schouder neem — denk om den deken en nu voorwaarts.”

Toen zij een weinig uit het gedrang gekomen waren wenkte Freeman een koetsier, en de bagaadje en zijn bevreeden makker in het rijtuig geholpen hebbende, beval hij den man naar de *vrolijke Matroos*, bij de kaai te rijden, waarna hij zelf in het rijtuig stapte.

„Nu zijn wij klaar, jongen!” zeide hij. „Die *vrolijke Matroos* is eene gemeene, luidruchtige plaats, die druk door matrozen bezocht wordt; maar dat is juist wat wij noodig hebben; mijn oom ging er omdat het daar goedkoop is — dat is eene aanbeveling voor ons — en het is digt bij de schepen, en uit den weg van stads menschen. En nu, Wally! dring ik er op aan, dat gij een onverschrokken gelaat aanneemt, of wij zullen er nooit komen. Gij zijt mijn jongere broeder, hoor; ik ben Francis Thompson en gij zijt Walter Thompson, om de „T” op uw valies. Onze doopnamen moeten wij houden, want indien wij ze veranderden, mogten wij eens bij vergissing den waren naam er uitflappen en ons zelve verraden.”

Zij werden aan de *vrolijke Matroos*, dat geenszins een uitlokkend logement was, afgezet; waar zij de koffijkamer, die door kleine vertrekjes omgeven was, binnentraden. Freeman geleidde zijn vriend in een van dezelve, en bestelde op een toon van gezag, tot groote verwondering van Walter, „thee en karbonade voor twee personen.” Deze verkwikking gaf hun weder nieuwen moed, en nadat Freeman naar eene slaapkamer voor hen had omgezien, en de kostbare koffers daar in veilige bewaring gebracht had, zaten de beide vrienden een sigaartje te rooken, eene gewoonte, die zij zich onder de vele moeilijkheden op de Merton-school eigen gemaakt hadden.

Zeer vroeg in den ochtend stond Walter met groote verbazing en afkeer door de bestovene ramen van hunne kamer te kijken. Kon dit waarlijk dat rijke Liverpool — de stad van vorstelijke kooplieden zijn! Hooge zwarte huizen belemmerden alle uitzigt voorbij de nauwe straat, waarin zwaar beladene rolwagens en karren, die er vrij morsig uitzagen, onophoudelijk elkander voorbij reden. Hij opende het raam, doch deed het oogenblikkelijk weder digt, om de onverdragelijke uitwerking van verschillende onaangename reuken, waaronder gaz en teer het meest merkbaar waren, te ontgaan.

„Hoe kunnen de menschen in deze plaats wonen?” vroeg hij aan zijnen vriend. „Ik ben verzekerd dat alles wat wij

eten, naar teer en gaz zal smaken. Dit moet al een zeer slecht gedeelte van de stad zijn."

"Niet geheel en al Portman-square, man!" antwoordde Frank lagchende; „doch gij weet, dat wij iets dergelijks zochten, en het is eene uitmuntende plaats voor ons doel. Hebt gij gezien hoeveel matrozen hier gisteren avond waren? Ik hoorde een hunner iets zeggen over de *Amelia*, dat zij van daag naar Calcutta zal uitzeilen. Dat is eene goede gelegenheid voor ons, zou ik zeggen, hoe eerder wij weg komen hoe veiliger."

"Maar wij zullen nooit gereed zijn, Frank!" zeide Walter, „wij hebben nog vrij wat te doen; onze wissels aan de bank tot geld maken en dan onze benooidigheden koo- pen, en —"

„Wees maar niet bang, dat zal wel gaan — kom, laat ons nu gaan ontbijten, en dan op weg, om naar de *Amelia* te zien."

Zij trokken hunne matrozen-kleederen aan, ontbeten vervolgens en begaven zich toen naar de dokken. Doch onder het bosch van masten en de verwarring en het gedrang zouden zij welligt te vergeefs naar de *Amelia* gezocht hebben, zoo niet een jonge matroos met een pak op zijnen rug tegen Walter was aangeloopt en hem nedergeworpen had. Hij bleef staan, om te vragen of de knaap zich bezeerd had, en zeide: „Wel, waar moet gij wezen, jonge vriend?" en door zijn goedaardig voorkomen aangemoedigd, vroeg Freeman hem waar de *Amelia* lag.

„Ik ga er juist heen," antwoordde de jongeling; „zoo gij achter mij aanstuurt, kunt gij haar niet missen. Maar wat hebt gij met de *Amelia* te maken?" voegde hij er met de nieuwsgierige vrijpostigheid van zijne klasse bij.

„Wanneer wij het over de voorwaarden eens kunnen worden," zeide Freeman, „zoo zouden wij er gaarne mede naar Indië willen gaan."

„Wat moeten knapen gelijk gij in Indië doen?" vervolgde de matroos. „Zij hebben daar geene behoefte aan zulke jongens; zulke kleine bootjes passen beter in de haven. Daarenboven denk ik dat wij niet veel ruimte voor passa-

giers hebben; maar daar is de kapitein, gij kunt hooren wat hij zegt; doch het zal mij verwonderen, als zijn gesprek u bijzonder bevallen zal."

De knapen volgden hem naar een man met een donker en gemelijk gelaat, die op een barschen en driftigen toon de lieden stond te bevelen, welke de lading in het schip bragten.

„Wel, knapen!" zeide hij ongeduldig, wat moet gij, dat gij mij op zulk een ongeschikten tijd komt lastig vallen?"

„Ik bid u, Frank!" fluisterde Walter, „vraag hem niets, ik ben bang voor hem."

Doch Frank wist dat uitstel gevaarlijk was, en zeide beschroomd: „Wij wenschen naar Calcutta te gaan, mijnheer! waar onze vader woont; wij moeten zoo spoedig mogelijk gaan; maar wij hebben niet veel geld, en nu wenschen wij te weten, wat de laagste prijs is, dien gij voor onzen overtocht nemen wilt."

De man zag hem met een verachtelijken glimlach aan, en zeide: „Wij zullen het niet waarschijnlijk over de voorwaarden eens worden, denk ik. Hoeveel geld hebt gij, ik zou dat wel eens willen weten?"

„Wilt gij ons voor twintig pond naar Calcutta medene- men?" vroeg Frank.

„Waar meent gij dat ik mijn vleesch en beschuit van daan haal, zotskappen?" schreeuwde de man. Hoe komt het u in de gedachte, dat ik twee hongerige knapen, gelijk gij, voeden en plaats voor u in het schip vinden kan naar Calcutta, voor tien pond ieder? Pakt u weg. Wij zijn reeds volgeladen, en wij kunnen niet opgescheept worden met luie landloopers, die geen penning in den zak hebben."

„Wilt gij dan zoo beleefd zijn ons te zeggen," antwoordde Freeman, „of gij ook een ander schip weet, dat binnen kort naar Calcutta denkt uit te zeilen?"

„Niemand zal zulke nuttelooze ballast innemen," zeide hij.

„Och, Frank! wat zullen wij beginnen?" riep Walter mistroostig uit. „Wij moeten naar papa gaan, hij is rijk; hij zal u betalen, mijnheer! wat gij meer verlangt. Ik bid u, neem ons mede naar hem, en wij kunnen voor u werken."

„Ja, gij zoudt ook wat doen,” antwoordde hij, terwijl hij met verachting op den tengeren knaap nederzag. „Uw broeder hier is gewis een flinke jongen, en kan misschien een handje helpen. Maar hoe kan ik weten of gij werkelijk een vader in Calcutta hebt of niet, en of hij aansprakelijk voor uwe schulden wil zijn. Ik heb gaarne dat men mij terstond mijn geld betaalt.”

„O, mijnheer!” zeide Walter schielijk, „ik heb een horologie, waarvoor papa vijf en twintig guinjes betaald heeft, zegt hij.”

„Heeft hij dat gezegd? Dan zou ik zeggen is hij terdege beet genomen. Laat mij dat vijf en twintig ponds horologie eens zien,” zeide de kapitein.

Tot groote ergernis van Freeman haalde Walter zijn fraaije horologie en ketting te voorschijn; de listige schipper zag dadelijk, dat het een kostbaar horologie was, doch hij zeide: „Het is geen vierde waard van hetgeen gij zegt; geef het echter maar hier, ik zal het bewaren totdat ik mijn geld binnen heb — en brengt mij uwe twintig pond en uwe bagaadje heden avond te zeven ure. Daar gij beiden gewillig schijnt, om eene kleine handreiking te doen, wanneer wij handen te kort komen, heb ik er niet op tegen u ligging en voedsel te geven. Nu, maakt nu dat gij weg komt — ik heb te veel te doen om mijn tijd te verpraten.”

De knapen, eenigzins ontmoedigd, lieten met weêrzin het horologie in handen van den hebzuchtigen man achter, en keerden naar de herberg terug, ten einde zich gereed te maken, om naar de stad te gaan en geld op hunne wissels te krijgen. Deze bezigheid nam Freeman op zich, daar zijn leeftijd en vrijmoedig voorkomen hem beter tot het behandelen van geldzaken voegde dan den beschroomden knaap. In hunne beste kleederen gedost, begaven zij zich naar de bank, hun door de waardin uitgeduid, wier medegevoel ontwaakt was door de beleefde wijze, waarop de twee goed gekleedde en wel gemaniëerde jongens haar aangesproken hadden, en die, zoo jong nog, zonder bescherming de wereld ingezonden schenen te zijn.

Het kostte geene moeite, een wissel tot geld te maken op eene zoo wel bekende firma als die van Thornville en Co., en die zoo klaarblijkelijk voor de uitgaven van den zoon, die er zelf om kwam, bestemd was. Nu gingen de knapen met een verruimder hart naar eenen winkel, om zich eens netjes te laten beet nemen, gelijk Frank voorspelde; en daar ont deden zij zich van den koffer en deszelfs inhoud voor twee guinjes, nog geen vierde gedeelte van deszelfs volle waarde; maar — er werden geene vragen gedaan.

Vervolgens raadpleegden zij de vriendelijke waardin over hetgeen zij zouden noodig hebben zich aan te schaffen, daar zij plaats genomen hadden op de *Amelia*.

„De *Amelia*!” riep de goede vrouw uit, „arme jongens! Ja, ja! gij hebt gelijk, dat gij uwe eigene provisie medeneemt, gij zoudt anders niet veel krijgen. Maar, mijne hartjes! gij deedt beter dat gij er nog eens over nadacht. Moody is een hardvochtige en inhalige kerel; het kost hem altijd vrij wat moeite het volk bij elkander te krijgen, om zijn oud wrak in zee te brengen, en hij heeft geene gelegenheid voor passagiers, dat heeft hij niet. Het zal er om houden, of hij u eene tafel en bed kan geven. Wat bewoog u toch, jongens! er aan te denken om met de *Amelia* te zeilen?”

„Omdat het het eerste schip was dat uitzeilt, jufvrouw Smith!” antwoordde Freeman; „en wij verlangden naar Calcutta te komen. Daarenboven zou ons geld verteerd zijn, indien wij genoodzaakt waren geweest hier lang te blijven.”

„Gij zijt in slechte handen gevallen, lieve kinderen!” zeide jufvrouw Smith. „Gij zoudt beter doen nog eenige dagen te wachten; gindsche groote stoomboot verlaat aanstaaenden Vrijdag de haven.”

„Maar kapitein Moody heeft mijn horologie weggesloten, jufvrouw!” zeide Walter, en het zou papa leed doen indien ik het verloor, want hij heeft er vijf en twintig guinjes voor betaald.”

Vijf en twintig guinjes voor een horologie, en dat voor

een knaap als gij!" riep jufvrouw Smith uit. „Wiens kinderen zijt gij dan wel? en waarom zwerft gij hier dan zoo alleen rond? Ik vrees dat gij de eene of andere streek hebt uitgevoerd, en ik moet u zeggen, jongens! dat mij dit maar half aanstaat."

„Maar gij moet ons niet verklappen, lieve jufvrouw Smith!" zeide Freeman; „wij zijn weggelopen, omdat wij erg mishandeld werden; maar wij wenschen inderdaad regt door naar Calcutta te gaan, naar Walter's vader, die blijde zijn zal ons te zien, en ieder die ons vriendelijk bejegend heeft dankbaar zijn zal. Wij hadden niet zooveel geld als kapitein Moody verlangde, en dat was de reden waarom Walter zijn horologie moest overgeven; en er is geen sprake van er aan te denken, dat wij onzen overtocht in eene stoomboot zouden hebben kunnen betalen."

„Arme jongens! en hoeveel heeft hij u wel durven afnemen?" vroeg de waardin.

„Wij moeten hem twintig pond geven, behalve mijn horologie; en papa zal het overige betalen, als wij te Calcutta komen," zeide Walter.

„Hij zal uw papa nooit onder de oogen komen, de schurk die hij is!" zeide de verontwaardigde vrouw. „Hij zal u alles ontnemen wat gij hebt, en dan, God weet . . . Maar als ik hem zie dan zal ik hem waarschuwen, dat hij zich nooit weder in de dokken te Liverpool moet laten zien, zoo hij u niet goed behandelt."

„Is hij een zeeroover, denkt gij, jufvrouw?" zeide Walter vreesachtig.

„Neen, neen! mijn kind," antwoordde zij lagchende. „Zeeroovers zouden hier in den omtrek niet veel ophalen; maar hij is een regte hardvochtige, inhalige schurk, dat is hij! En gij zult u moedig moeten betoonen, en goed uit de oogen zien, en met dat al zal hij u nog wel weten te plukken."

Moody kwam niet meer de *vrijlike Matroos* bezoeken; hij had er waarschijnlijk een voorgevoel van, dat hij bij de waardin niet hoog in de gunst stond. Alles wat zij dus voor de arme knapen doen kon, met wie zij zooveel mede-

lijden had, was hen met raad en daad bij te staan. Zij bezorgde hun eene stevige houten doos met een slot, waarin zij eene versch gekookte ham, eene kaas, een grooten zak met fijne bescheit, een goeden voorraad thee en suiker, en eene flesch brandewijn in geval van ziekte, pakte. Zij liet hun eenige waskaarsen en doosjes lucifers koopen, want zij vreesde, dat Moody hun geen licht zou willen geven, en zij raadde hun aan, hem toch vooral niet te laten bemerken dat zij nog geld overgehouden hadden, want zij mogten het nog eens noodig hebben. Bij dezen voorraad voegden de jongens nog een klein kistje met sigaren; daarop werd de voorraadschuur, gelijk de goede vrouw ze noemde, gesloten. Alvorens de knapen haar verlieten, zette zij hun een krachtig middagmaal voor, en na een hartelijk afscheid van hen genomen te hebben, zond zij eenen kruijer met hunne bagaasje naar de kaai, waar de jongens een bootje vonden, dat hun van den oever hunne roekeloze en onvoorzigtige onderneming te gemoet voer.

HOOFDSTUK III.

Eerste indruk. — Een kijkje tusschendecks. — De eerlijke Tom Heartley. — Het leven in de hut. — De eerste dag aan de gemeenschappelijke tafel. — Gezonde arbeid. — Walter's denkbeeldige zeeman. — Eene lange geschiedenis. — Tom in het arnhuis. — De ligte matroos. — Tom's kennis van de aardrijkskunde.

Toen zij op het morsige, volgepropte verdek van de *Amelia* stapten, werden zij door de verwarring rondom hen verbijsterd, en waren blijde dat zij op hunne twee kisten konden gaan zitten, om te zorgen, dat zij onder de verschillende pakken, die nog op het dek verspreid lagen, naar beneden geheschen werden, waarmede de mannen op eene ruwe en zorgeloze wijze omsprongen. De knapen

hoorden de luide heesche stem van Moody, die tegen de matrozen schreeuwde, vloekte en tierde; eindelijk viel zijn oog op zijne jeugdige passagiers, en hij riep hun toe: „Nu, ledigloopers! waar is nu uw geld? geeft het over, en pakt u dan weg, tenzij gij soms een handje mogt willen helpen.”

Maar Freeman was geenszins voornemens om te beginnen voor den dwingeland te werken, zoolang zij het eenigzins vermijden konden. Hij gaf twintig pond in handen van den kapitein, die de jongens met wantrouwen aanzag, en op het gezigt van het goud verwonderd scheen te zijn.

„Nu, kapitein Moody!” zeide Freeman, „wilt gij nu zoo goed zijn ons door een van uw volk onze kooijen te laten wijzen, opdat wij onze bagaadje daar heen mogen brengen, en het u niet in den weg ligge?”

Hij aarzelde en gromde een weinig, en ging toen naar den jongen man, die de knapen aan hem voorgesteld had, gaf hem een kort bevel, en hervatte toen weder zijn luidruchtig, ruw geschreeuw.

„Dezen weg op, jonge knapen!” riep Tom; zoo hoorden zij hem door Moody noemen, en nu geleidde hij hen naar een open luik, terwijl hij hun eene gebroekene ladder aanwees. „Geef mij die zware kist over, en leent elk een handje aan dat lederen ding. Nu, past nu op, jongens! het is hier geen gemakkelijk naar beneden zeilen, geeft acht op uwe voeten.”

In geene zeer aangename gemoedsstemming kwamen de twee knapen eindelijk beneden, en volgden Tom te midden van duisternis en rumoer door eene opeenstapeling van kisten, dozen en balen, totdat hij eene deur opende en hen in een klein hol bragt van omstreeks acht voet in het vierkant en tien voet hoog, en dat flauw verlicht was door een enkel vallicht van bestoven glas, met een digt traliewerk overdekt, waardoor zij in staat gesteld werden een blik in hun toekomstig verblijf te werpen. Het was geheel zonder meubelen, uitgenomen eene kleine gebroekene tafel, die op zijde lag, en een grove hangmat, welke

Tom zeide, dien morgen voor zich zelve opgehangen te hebben. Rondom stonden kisten, die eene lage bank vormden, waarop zij zich nederzetterden; maar alles was zoo morsig, en de lucht zoo dompig en onzuiver, dat de knapen zich geheel ziek gevoelden.

„Welk een ellendig hol!” riep Walter uit. „Ach, Frank! wij zullen het hier nooit kunnen uithouden; en ik bid u, waar moeten wij slapen, mijnheer?”

„Neem het bedaard op, jonheer!” zeide Tom; „leg u op gindsche kist neder, en dank God dat gij nog zulk eene rustige slaapplaats hebt. Och, hemel! ik had juist deze hangmat opgetuigd, om van die gemeene troep daar ginds weg te komen, want hij heeft weêr volk aan boord genomen, waar geen fatsoenlijk Christen onder verkeeren kan. Gij kunt bij hen gaan, indien gij op zulk gezelschap gesteld zijt; och, och! zij zouden u hangmatten geven, en u zoo lang op het sleeptouw nemen, totdat gij zoo slecht geworden waart als zij; of indien gij hun de tanden laat zien en u ferm toont, zijn zij niet te goed om u dood te kwellen, en hij zal nooit vragen wat er van u geworden is. Maar komt, werpt hier bedaard uw anker uit, jongens! totdat ik weder bij u kom; en past op, dat gij u van avond niet laat zien, want hij is woedend den eersten dag, en allen die hem nabij komen snaauwt hij af.”

Dit gezegd hebbende, verliet Tom de knapen, die geheel verbijsterd waren, en diep berouw gevoelden over hunne overhaaste overeenkomst.

„Maar het baat ons niet, of wij hier al zitten te kniezen en te pruilen, Wally!” zeide Frank, „ons geld kunnen wij niet weder terug krijgen, wij moeten ons dus zoo goed mogelijk zien te behelpen. Het is gelukkig, dat die Tom een goede jongen schijnt te zijn; wij deden beter zijnen raad op te volgen en den razenden kapitein niet onder de oogen te komen.”

„Het is zoo dompig, en heet, en morsig in dit donkere hol, Frank! zuchtte Walter. „En hoe kunnen wij op deze harde bank zonder matrassen slapen? Zouden wij

van den reisdeken niet eene hangmat kunnen maken?"

„Wij moeten het orakel, Tom, raadplegen," antwoordde Frank. „Laat de deur open voor een weinig lucht, en misschien gelukt het ons met behulp van Tom het glas van het vallicht stuk te slaan. Wij hebben groote reden hem te danken, dat hij ons niet onder die slechte matrozen gebragt heeft; en dit morsige kleine heiligdom is dan toch het onze."

In weêrwil echter van al hunne voorzigtige en manhaf-tige voornemens, zaten de arme jongens zwijgend en moe-delooos daar neder, en dachten met vrees aan het akelig verschiet voor hen, totdat na twee uren Tom bedaard bin-nentrad, met eene tinnen kruik met water, een glas rum en eenige harde beschuiten.

„Dit is alles wat ik voor ons bemagtigen kan," zeide hij; „maar daar ik bemerk, dat ik zoowel voor kok als stuurman op de rol sta — ja, wij hebben eene wonder-lijke bemanning — zal ik zien dat wij morgen eene betere portie hebben."

De jongens waren niet hongerig genoeg, om van die grove, harde beschuit te kunnen eten; en met afkeer weer-den zij den grog af, dien Tom in een tweede glas gemaakt had. Zij vergenoegden zich met water; en met eenige te-leurstelling en ergernis zagen zij, dat Tom het grootste gedeelte van den rum dronk.

„Wij zullen het overige in de kist sluiten; morgen zult gij er wel blijde mede zijn," zeide hij.

„Wij zullen nooit blijde zijn met rum," zeide Wal-ter. „Het is juist het drinken van sterken drank, dat de menschen slecht maakt, gelijk die matrozen, waarvan gij ons gesproken hebt."

„Hola, jonge heeren! is dat uwe meening?" zeide Tom. „Wel, ik moet zeggen, dat gij in uwe wijze van doen ont-zaggelijk veel hebt van oude Jack! hij was een door en door goede kerel, en hij kon praten als een dominé. O, hij was een geheel ander soort van mensch dan gindsche ke-rels; hij zocht mij ook van den grog af te houden, en ik wilde er ook wel afstand van doen; maar toen, moet gij

weten, kregen wij cacao er voor in plaats, en dat was een goede drank. Wij waren in de *Timercary* goed van mondbehoefsten voorzien; en jaren daarna onthield ik mij eerlijk van grog. Maar nu, ziet gij, ben ik het weder met mijn ouden kapitein begonnen, hij heeft mij geleerd een droppeltje grog te drinken, het schijnt mij weder zoo natuurlijk toe, vooral wanneer ik zie dat wij veel kans hebben, weinig eten en veel vloeken te krijgen."

„Maar nu zijt gij onze kameraad, Tom!" zeide Frank, wij moeten vrienden zijn en gezamenlijk leven. Wij heb-ben thee en suiker, en indien wij morgen kokend water kun-nen krijgen, dan kunnen wij thee drinken. En dan hebben wij beschuit en kaas; wij zullen het dus wel stellen."

„Ja, woon met ons zamen, zonder grog," zeide Wal-ter. „Ik zou bang zijn met een man in de kamer, die ster-ken drank dronk. Wij zouden het hier zeer goed hebben, zoo het vertrek maar wat schooner en luchtiger was. Kunt gij lezen, mijnheer de stuurman?"

„Mijn naam is Tom Heartley, jongeheer," antwoordde hij, „kortweg Tom, en geen mijnheer, als het u beliebt. Wat het lezen betreft, ik zou het eens zoo tamelijk heb-ben kunnen bezeilen; maar die lange woorden waren allen klippen en zandbanken voor mij, en ik hield altijd af en gaf ze de ruime zee. Oude Jack wist wonder wel met zijn boek teregt te komen; hij wist u lange draden te spinnen van alles wat hij gelezen had, zonder ooit te stoppen, om de ralingen vast te maken. Hij was een vrolijke zee-bonk, en wij hadden eene prettige wacht, wanneer wij bij elkander waren."

„Wel, Tom!" zeide Walter, „wanneer gij geene wacht hebt, moest gij hier komen, wij hebben eenige mooie boeken; dan zal ik u den Zwitserschen Robinson voorlezen."

„Wanneer Moody heden avond met zijn grog begint," antwoordde Tom, „dan is hij voor eene geruime poos stil en rustig, en dan kom ik hier om wat uit uwe boeken te hooren, jongeheeren! En nu het donker is, moeten wij gaan liggen totdat mijne wacht komt. Hier jongens! gij kunt van nacht mijne hangmat hebben, ik zal op de kis-

ten gaan liggen, en morgen zal ik wat oude zeilen zien te krijgen, en in een ommezen een paar nette hangmaten voor u zien op te hangen."

Walter was genoodzaakt het vriendelijk aanbod van Tom aan te nemen, en nadat de beide knapen nedergeknield hadden, om hunne gebeden te doen, tot verwondering en verlegenheid van hunnen makker, legden zij zich neder, en hadden geene dekens noodig in het zomerweder en in die warme hut, maar sliepen in weêrwil van morsigheid, on-aangenamen reuk en kakkerlakken spoedig in.

Door bemiddeling van Tom, ofschoon hij om hunne fijne manieren hartelijk lachte, kregen zij den volgenden morgen een emmer met zeewater om zich te wasschen; daarna bragt hij hun een kannetje koffij met wat beschuit. De koffij was slap en zonder melk; doch de knapen waren hongerig en deden hun ontbijt met eene kost, waarvoor zij eene week te voren zelfs op school zouden gehuiverd hebben.

"Gij zult van middag met gindsche deugnieten aan dezelfde tafel moeten eten," zeide Tom. De kapitein verkiest alleen te eten; en dat is geen groot verlies, want hij is geen goed gezelschap aan tafel. Doch gij zult heden morgen uwe namen moeten opgeven; komt dus op dek, maar weest goed op uwe hoede, jongens! en maakt u weg zoo spoedig gij kunt, want een klein windje wakkert de koelte aan, en dan zou hij misschien in een storm uitbarsten."

De knapen volgden Tom naar het nog ontredde dek, waar zij Moody vonden, die het oog over zijne matrozen had; er waren er slechts acht, behalve Tom, en zij hielden zich bezig met het teren en in orde brengen van touwen, waarvan het gezicht en de reuk alles behalve aangenaam waren. Daar was niets dat hen noopte dit tooneel van verwarring langer bij te wonen; de vloeken van den driftigen schipper, het gesleep van kisten en vaten, het gekraak van roestige raderen, en de allernaangenaamste reuk deden Walter bleek en angstig worden, en hij verschrikte toen Moody naar hen toekwam en op een ruwen toon zeide:

"Wel, luije honden! wat moet gij? Verlangt gij te werken? Zoo niet, pakt u dan weg; wij hebben hier geen ledigloopers noodig."

"Moeten wij aanbieden hem te helpen?" fluisterde Walter.

"Daar hebben wij nog den tijd mede," antwoordde Freeman. "Wanneer wij den kerel een vinger geven, zal hij de geheele hand nemen. Wij zullen niet werken voordat wij er toe gedwongen worden. Wij hebben ruim betaald voor hetgeen wij waarschijnlijk krijgen zullen; laat ons nu nog eens even dezen warboel overzien en dan naar ons hok terugkeeren."

Het was een vreemd nieuw schouwspel voor de schoolknapen, en zij zouden gaarne het eens bedaard hebben willen aanzien; doch zij hadden geene begeerte de gramschap van den toornigen schipper gaande te maken. Zij merkten op, dat hun vriend Tom eenigen ondergeschikten rang bekleedde, en hij de overige matrozen bevelen gaf in het wegstuwen van de nog overhoop liggende lading, in het opschieten of oprollen van touwen en zeilen, het teren of met vet insmeeren van andere touwen en zeilen, of het hijschen en strijken der zeilen, — en meer andere geheimzinnige bezigheden, van welke de jongens gaarne meer zouden hebben willen weten; doch zij durfden het niet wagen zelfs Tom te storen. Over het geheel echter boezemde dit verwarde, bedrijvige tooneel hun veel belangstelling in, ofschoon zij walgden van de ruwe en beleedigende taal der matrozen, en hunne volslagene minachting voor den eerbied en de gehoorzaamheid, die de knapen altijd gemeend hadden, dat in de zeemanstucht zoo dringend noodzakelijk was; want elk werk dat zij verrigten, scheen door bedreigingen, vloeken en zelfs slagen van hen gedwongen te moeten worden. Toen Tom te midden van zijne bedrijvigheid digt bij hen kon komen, mompelde hij op zachten toon: "Pakt uwe biezen, jongens! er zijn kapers op de kust!" En ofschoon die taal hun eenigzins onverstaanbaar was, zoo begrepen zij toch dat het eene waarschuwing was om zich te verwijderen, en zij keerden met weêrzin naar hunne ongezonde hut terug.

waar zij zich bezig hielden met het uitpakken van hunne boeken, die zij in eene der kisten plaatsten, vast besloten ze buiten het gezigt van Moody te houden, wiens hebzucht onverzadelijk scheen.

„Hier is het boek dat wij gekocht hebben, over de zeevaartkunde,” zeide Freeman. „Ik mag wel maken, dat ik wat van de termen leer; maar om er eenige praktische kennis van te verkrijgen, daar schijnt weinig kans op te zijn met dien onbeschoften hond Moody, of zijne norske, laaghartige matrozen. Tom schijnt inderdaad een geheel ander soort van mensch; hij is waarschijnlijk stuurman, en ik wenschte wel, dat hij de kapitein was. Wat gaat gij lezen?”

„Cesar,” antwoordde Walter, „ik lees gaarne van die beroemde krijgslieden. En ik heb mijn nieuw exemplaar van den Zwitserschen Robinson er uit gelegd, om er Tom uit voor te lezen als hij komt. Maar ik geloof niet, dat het lezen mij veel genot zal verschaffen in dit ellendige, bedompte gat. Het is net zoo slecht als dat zwarte hol te Calcutta, waar wij wel eens van gehoord hebben.”

„Ik heb grooten lust, Wally! eens eventjes een stootje tegen dat vallicht te geven, en het glas uit te breken,” zeide Freeman. „De man kan ons niet doodslaan, al kwam hij het ook te weten, en ik denk niet, dat hij zich de moeite geven zal, om het weder te laten maken.”

„Wij kunnen hem de onkosten vergoeden, dat zou het beste zijn,” zeide Walter, „en hem zeggen dat wij het gebroken hebben. Maar wij deden beter er Tom eens over te raadplegen.”

Kort daarop kwam Tom eens naar hen zien, en zeide: Gij kunt na zijn middagmaal wel eens op het dek komen, wanneer hij onder zijne flesch zit; maar voor het oogenblik is hij gevaarlijk, zoo lang hij zijne grog niet heeft.”

En nu verhaalde Freeman hem, dat zij verdrietig waren over de stof, en morsigheid, en benaauwde lucht van de kleine hut. Tom lachte en antwoordde:

„Wel, gij hebt toch niet verwacht dat gij het hier als in uwe moeders bezoekkamer zoudt vinden; of hebt gij

ook bij geval de groote salons gezien, die zij in de stoombooten hebben? Dan schiet dit er zeker veel bij te kort. En het is niet te ontkennen, dat hij geen man is, zooals andere kapiteins, die hunne schepen zoo zindelijk en in orde houden als het huis van den Lord-Mayor. Hij is gierig; hij wil ons naauwelijks emmers en dweilen geven; maar gij zult zelve wel bemerken, dat hij gierig is. Doch weet gij wat, jongens! ik zal u een emmer water naar beneden brengen, want gij moet uw eigen dek leeren schrobben en dweilen; en dat vierkante glas zal ik er zoo netjes uit zien te nemen, dat hij het onder het roosterwerk niet missen zal. Maar gij moet wel weten, dat wanneer wij een sterke windvlaag en eene hooge zee hebben, gij misschien meer water dan lucht in krijgt.”

„Wij willen dat wagen, goede vriend!” zeide Freeman, „want het is onmogelijk deze slechte lucht te verdragen; en wanneer gij ons werkelijk een emmer water en een boender kunt bezorgen, dan zullen wij onze handen aan meidenwerk wagen. Dat zal eens eene aardige klucht zijn. Wally!”

„Maar wat zullen wij met dien hoop prullen in den hoek doen?” zeide de knaap moedeloos.

„Och, dat zijn oude zeilen en touwen,” antwoordde Tom. „Daar moeten wij de hangmatten van zien op te tuigen. Hier, jongens! helpt mij eens een handje om ze uit te halen, dan zal ik ze voor u fatsoeneren.” De zeilen werden spoedig over den grond uitgespreid en gefatsoeneerd, gelijk Tom zich uitdrukte, en nadat er touwen aan de hoeken geknoopt waren, werden zij met haken van touw in de hanebalken opgehaald, maar zoo, dat zij over dag weggenomen konden worden. Dekens waren gelukkig niet noodig in zulk eene warmte, en de kussens maakten zij door eenige van hunne kleederen op te rollen. Walter zocht eenige stukken zeildoek uit voor dweilen, waarna Tom het overschot in het ruim wierp.

Hij moest hen nu verlaten, om naar de kombuis te gaan, waar hij den jongste uit de manschap in de kookkunst onderwees, ten einde de handen ruimer te krijgen om zijne

pligten als stuurman te kunnen waarnemen. Tegen den middag keerde hij terug, om de knapen naar de gemeenschappelijke tafel der matrozen, die zij op dek gezien hadden, en waar het zeer wanordelijk en luidruchtig toeging, te geleiden. Met weêrzin zetteden zij zich op eene gebrokene bank aan eene ruwe tafel neder, waarop een groot stuk gekookt vleesch stond, dat er niet zeer uitlokken uitzag. Gedeukte tinnen borden, gebroken messen en vorken, benevens tinnen bekens voor de grog, waren rondom geplaatst, en ieder man hakte met zijn eigen mes zoo veel van het vleesch af als hij verkoos, en liet den schotel vervolgens rondgaan. Dit, met harde beschuit en eene zekere hoeveelheid grog, maakte het middagmaal uit. De rum werd door Frank en Walter afgewezen, wie men gaarne eene gelijke hoeveelheid water daarvoor in de plaats afstond, terwijl de overigen hunnen grog onder zich verdeelden.

De knapen waren zeer blijde, toen zij zich van de ruwe en vloekende matrozen, wier gezelschap hen walgde, konden verwijderen, en eene schuilplaats in hunne verachte hut konden zoeken, waar Tom hun kort daarop de benooidigheden bragt, om haar te reinigen, en hen daarna verliet om zijne eigene pligten te vervullen. Men kan wel begrijpen, dat hunne taak hun niet zeer gemakkelijk viel, en zij die met al de onhandigheid en onvolkomenheid van nieuwelingen in het vak verrigten. Daarenboven waren zij verplicht zuinig met het water om te gaan, want zij wisten nog niet hoe zij het zich zelve zouden verschaffen, en de reiniging was dus geenszins volkomen; maar de lucht voelde koeler en minder ongezond, en de opgeruimdheid der beide gevangenen keerde terug na hunnen wel volbragten arbeid.

Tegen den avond kwam Tom beneden, om hun te zeggen, dat Moody nu vast aan zijne kajuit gekluisterd was, in gezelschap van zijne flesch, en zij dus zoolang het licht was op dek konden wezen. Dit bericht was den knapen zeer welkom, en verheugd begaven zij zich naar boven, om de frissche lucht en het gezigt der wonderbare, rustelooze, opene zee, die zij nu bereikt hadden, te genieten. Eene stevige koelte en eene heldere lucht beloofden veel goeds

voor de reis. Er scheen nu minder verwarring onder de zorgelooze matrozen te heerschen, die lui rondsletterden, of hier en daar nederzaten hunne tabak te kaauwen, te zingen, te twisten of zulke godslasterlijke taal en vreese-lijke vloeken voortbragten, dat de knapen zich zoo ver van hen verwijderden als het beperkte dek hun toeliet; zij zetteden zich naast Tom neder, die aan het roer stond, en zelf beschaamd scheen te zijn over het schip, en de manschap met afkeer scheen te beschouwen.

„Ik zal van nacht niet de wacht hebben,” zeide hij tot hen; „werpt hier uwe ankers uit, mijne jongens! en houdt u zoo ver mogelijk van gindsche schoften verwijderd; zij zijn geen goed gezelschap voor uws gelijken.”

„Maar alle matrozen zijn toch niet zulke ruwe, slechte menschen,” zeide Walter. „Ik heb mij altijd verbeeld, dat allen zulke flinke, edele en moedige mannen waren als de lange Tom Coffin in de „*Pilot*.”

„Ik weet van dat schip niets af,” antwoordde Tom, „en ik heb nooit van dien Tom Coffin gehoord; maar men heeft ze van allerhande soort, jongeheer! en er zijn goede kerels zoowel op zee als aan land veronderstel ik. Maar ziet gij, hij is karig, en nu heeft hij al het uitschot en schuim van de werven en dokken bijeengescharreld. Zij zijn geen zier beter dan *zeeschuimers*; en ik weet niet wat mij bewogen heeft, de reis met hem te doen en mij weder op zijn scheepsboek te laten inschrijven, daar ik hem van ouds kende. Maar hij wist mij zoo mooi aan boord te klampen, en beloofde mij dat ik stuurman zou zijn, en weinig werk hebben en goed betaald zou worden; en daar ik mij zocht te verbeteren, liet ik mij bepraten. Maar gindsch hol is ook eene fraaije ligplaats, inderdaad, voor een stuurman!”

„Wat was de eerste oorzaak, dat gij zin kreegt om matroos te worden?” vroeg Walter. „Zeg mij, was het niet door het lezen van die mooie boeken van Marryat, of misschien van Tom Cringle's Log? Frank en ik waren gek om naar zee te gaan, toen wij ze gelezen hadden.”

„Ik kan niet zeggen, dat ik ooit veel met dat volk

opgehad heb," antwoordde Tom, „en wat aangaat of ik er zin in had, er werd mij niet veel keus gelaten. Och, lieve tijd, jongeheer! het gebeurt niet dikwijls, dat men aan jongens gelijk ik was, kiezen laat of zij te land of op zee hun geluk willen beproeven."

„Och toe, Tom! vertel ons eens hoe het kwam, dat gij matroos geworden zijt?" zeide Freeman. „Wie zijn uwe ouders?"

„Dat is eene lange geschiedenis, jongens!" antwoordde hij; „maar als gij er lust in hebt, zal ik ze u verhalen, om den tijd te verdrijven totdat het geheel donker is. Ouders heb ik niet. Mijn vader was een timmerman, en werd gedood door het invallen van het dak van een huis, en mijne arme moeder bleef achter met mij, een klein wurm van een kind, en mijne zuster, die drie jaren ouder was, en zij werkte en zwoegde totdat zij zelve ziek werd; en toen stopten zij ons allen in het armhuis, waar zij stierf eer ik wijs genoeg was haar te kennen.

Het eerste wat ik mij weet te herinneren is, dat ik mishandeld en met de roede geslagen werd, omdat ik zulk een domoor was in het leeren lezen. Mary, mijne zuster, was eene vlugge meid, en zij hielp mij zooveel zij kon, en ik had het alleen aan haar te danken, dat ik het eindelijk zoo ver bragt, dat ik een hoofdstuk in mijnen Bijbel kon lezen. Het was eene leelijke reis dat leeren; ik ben sedert dien tijd menige klip en rots nabij gekomen, maar ik heb nog nooit zulk eene moeilijke kust aangetroffen om te landen. Toen kwelde men mij met schrijven; doch dat wist ik in het geheel niet te bezeilen; de meester was een ruwe, knorrig kerel, en ik werd wrevelig. Ook waren mijne vingers veel te dik en te lomp, om zulk een dun spiertje als eene pen te hanteren, gelijk hij het wilde.

Toen dat niet gelukte, deden zij mij bij een kleermaker om hem te helpen; maar mijne naald glipte altijd uit mijne lompe handen. Bij een schoenmaker ging het niet beter; ik was een lomperd, zeide hij. Ik had het meeste op met timmermanswerk, en ik heb menig aardig karreweitje gedaan voor den ouden Will Chipps, die aan het armhuis

werkte, en hij zou mij wel als leerjongen gehad willen hebben; maar gij begrijpt, dat ik een opgeschoten knaap was en een sterke eter; hij vroeg natuurlijk vergoeding voor den kost, en het bestuur was daartoe niet gezind. En nu deed men mij bij een schoorsteenveger in de leer. Doch daar kon ik het in het geheel niet uithouden.

Nu moet gij weten, was er eene dame van de Zondagschool, die veel met mijne zuster ophad; nu zij was ook een knap, welopgevoed meisje, dat was zij — en zij nam haar uit het armhuis, om onderkindermeid bij haar te zijn. De arme Mary; zij schreef mij dat zij goed daaraan gewende en het naar genoeg had; later schreef zij mij, dat zij in Frankrijk was, en toen kwamen er geene brieven meer. Ik was toen een groote lomperd en een dwaas, jongeheeren! en ik dacht, dat deed ik, dat als ik kon wegloopen en aan boord van een schip komen, ik natuurlijk naar Frankrijk zou gebragt worden, dat meende ik zeker."

„Dat heeft wel wat van onze geschiedenis, Tom!" zeide Walter; „maar ik wenschte wel, dat gij niet gezegd hadt, dat gij een groote dwaas waart."

„Ik was een dwaas, dat verzeker ik u, jongeheer!" vervolgde hij. „Ik liep weg, zonder kaart of kompas, en kwam al bedelende en bijna van honger stervende te Liverpool aan, want ik had geen penning in den zak. Daar stond ik nu op de kaai naar de schepen te zien, evenals gij deedt, mijne jongens! en dat maakte mijn hart warm voor u; maar ik had niet zooveel verstand in mij om te vragen, waar zij heen moesten. En ziet, daar kwam nu juist onze Moody aan — hij was toen een geheel ander man — het is nu zes jaren geleden; en zeide tot mij: „Wilt gij een karrewei doen, jongen? hier, draag mij deze pakken naar gindsche boot."

Ik was groot en sterk, ofschoon ik naar ik gis toen niet ouder dan twaalf jaren was; ik ging dus met mijne vracht terstond op weg, en was vóór hem aan de boot. Hij stak zijne hand in den zak en frommelde eene heele poos, en nadat hij er iets uitgehaald had, bekeek hij het naauwkeurig, bedacht zich en stak het weder in den zak.

Daarop beschouwde hij mij van het hoofd tot de voeten en zeide: „Gij schijnt niet al te ruim van geld voorzien te zijn, zou ik zeggen.” „Ik bezit geen penning en ik sterf haast van honger, mijnheer!” zeide ik.

Daarop ging hij op eene listige wijze voort: „Misschien zijt gij hier wel op zakkerollen uit, goede jongen!”

„Neen, dat ben ik niet, want dan zou ik het u wel hebben doen ondervinden,” zeide ik boos wordende; „daar is geen mensch op de wereld, die zeggen kan, dat Tom Heartley een dief is.”

„Ho! ho!” zeide hij, „als het zoo met u gelegen is, wat zoudt gij dan wel zeggen, als ik u eens werk verschafte, kost en verblijf, en gij leerdet een flinke pikbroek te worden? Nu, wat zoudt gij wel zeggen als ik u eens op mijn monsterrol inschreef?”

„Wel, mijnheer! dan zou ik zeggen, God zegene u, zeide ik tot hem; en ik zeide het met een dankbaar hart, en ik zeide hem verder, en ik hield mijn woord, jongeheer! ik zal mijn best doen, om een goede knecht te zijn.

„Stap in dan,” zeide hij; — en hij wees mij de boot. „Ik veronderstel dat gij niet veel moeite met uwe bagaasje zult hebben.”

Toen was het mij alsof ik mijne fortuin gemaakt had, en ik was in een ommezien in de boot, en terwijl wij naar het schip geroeid werden, zeide ik tot hem: „Ik heb altijd gewenscht een zeeman te worden; want gij moet weten, dat ik eene zuster in Frankrijk heb, en het zou een groot ding voor mij zijn, om over de zee naar Mary gebracht te worden.”

„Ha, ha!” zeide hij, met een vreemdsoortigen lach, en hoe het kwam weet ik niet, maar ik mogt hem niet gaarne zien lagchen; doch het was mijne zaak niet, niet goed van hem te denken. Toen wij aan boord kwamen, kunt gij nagaan, jongeheeren! hoe ik geheel verbijsterd was onder al die vreemde dingen, en ik stond daar als een paal, totdat een der matrozen mij weder bij mijne zinnen schudde, en mij aan het werk zette, om de goederen weg te bergen. Ik was gewillig genoeg, maar in het eerst vreeselijk on-

handig, zoodat ik menig hard woord ontving en klappen ook. Doch daarover bekommerde ik mij niet veel, ik was altijd gewoon geweest, geslagen te worden; en na eene wijl nam een van de oude gasten, Jack Bright, de tweede stuurman, mijne partij op, en hij zeide mij heel bedaard, hoe ik doen moest, en toen verrichtte ik alles opperbest.

Het was een net vaarttuig, die *Timetary*; gij begrijpt, het was een schip, dat van de Franschen genomen was, en zij geven zonderlinge namen aan hunne schepen. Wij waren goed geladen en hadden eene bemanning van twaalf ferme, knappe kerels, en onze kapitein was toen nog niet zoo norsch en wreed; er zijn nu sedert zes jaren verloopen, en de tijd schijnt hem veranderd te hebben. Ik had voorzeker zwaar te werken; want gij begrijpt, dat ieder aan boord den baas over mij speelde, en het was altijd een woord en een slag, en dikwijls kwam de slag eerst. Maar wat was het? Ik had overvloedig te eten, en ik leerde al dien tijd, want Jack wees mij hoe ik met stokdweil en teerkwast moest omgaan, en in den top van den mast moest klimmen; en, over het geheel was het niet half zoo slecht te verdragen als de slavernij van het armluis.”

„Maar Tom!” zeide Walter, „was het schip werkelijk naar Frankrijk bestemd?”

„Och lieve tijd neen, jongeheer! in het geheel niet,” vervolgde hij; „maar ik wist in die dagen niet meer van vreemde landen dan dit beschoot. En, zeide Jack op zekeren dag tot mij, dat zeide hij: „Hoe kwam het u toch in het hoofd, jongen! om op zee te gaan?” En toen vertelde ik hem, hoe ik altijd verlangd had een zeeman te worden, om mijne zuster Mary te zien te krijgen.

„Uwe zuster Mary, knaap!” zeide hij; „hoe, is zij dan eene meermin, dat gij rondziet om haar op zee te zoeken?”

„Neen,” zeide ik, „zij is in Frankrijk, en onze timmerman bragt het mij in het hoofd, dat, als ik op zee ging, ik gewis bij haar komen zou.”

Daarop begonnen al de matrozen mij hartelijk uit te lagchen, en Jack zeide: Wel, jongen! gij zijt een regte on-

noozele bloed, dat zijt gij. Denk eens na, jongen! hoe zult gij in Frankrijk komen?"

„Wel, waar gaan wij dan heen?" vroeg ik geheel ontsteld; „ik dacht dat alle schepen naar Frankrijk gingen."

„Hoe!" zeide hij, gij onnoozele landkrab! weet gij dan niet, dat de *Timetary* naar Boston, in Amerika, bestemd is?"

„Ach! wat moet ik beginnen! riep ik uit; maar Jack! wilt gij den kapitein vragen of hij zoo goed wil zijn, mij in Frankrijk aan wal te zetten, want gij begrijpt wel, dat ik niet verlang naar Amerika te gaan."

Daarop barstten zij allen weder in lagchen uit, want gij ziet, ik was hun zoo goed als een hansworst, die zijne klugten voor hen vertoonde. Doch toen ik begreep, dat ik niet naar Mary zou gaan, zette ik het op een schreijen, groote dwaas, die ik was. Maar Jack, de goedhartigste kerel, die er ooit leefde, zeide tot mij: „Ik ben nooit zoo kinderachtig geweest als gij, man! Indien gij nooit school gegaan hebt, zoo zijn er nog vele anderen, die dat geluk niet gehad hebben; en misschien weten zij toch eenigzins hoe vreemde plaatsen op deze wereld gelegen zijn; doch gij zijt een vlugge knaap, en ik wil zien, of ik u niet een weinig leeren kan."

„Daarop nam hij eene vlakke plank, en teekende met een stuk krijt er allerlei lijnen op; en half met praten en half met teekenen, wist hij het aan mijn domme verstand te brengen, hoe deze telkens beduidden waar wij zeilden, en hoe dit Liverpool was en dat Frankrijk; en toen dacht mij, zou ik Mary de hand hebben kunnen reiken, zoo dicht schenen die plaatsen naast elkander te liggen. Maar neen! hij onderrigtte mij verder, hoe elke stroo breedte op deze kaart van hem voor wel honderd mijlen gold, en dat wij honderde en duizende mijlen van datzelfde Frankrijk afzeilden, waarheen ik wenschte te gaan. Dat deed mij nog harder schreijen dan ooit, zoodat hij bijna boos op mij werd, en hij tot mij zeide: „Waarom schrijft gij niet aan uwe zuster, om haar te melden hoe het u gaat, dat zou vrij wat verstandiger zijn, dan als een meisje te zitten schreijen."

Maar ik zeide hem, dat ik het schrijven nooit had kun-

nen leeren. „Hebt gij het ooit beproefd, man?" vroeg hij. „Elke knaap kan leeren zoo hij slechts wil." Daarop liet ik hem mijne groote, lompe vingers zien, die beter geschikt waren tot het behandelen van een touw dan van eene pen; en ik zeide hem hoe zij gewis uit mijne hand zou vallen en eene groote inktvlek zou maken, die niet uitgewischt kon worden. Jack lachte mij om mijne lompheid uit; „maar," zeide hij, „zoodra wij een vel papier en pen en inkt kunnen meester worden, zal ik beproeven of ik u niet eene soort van een brief kan laten schrijven, om aan uwe zuster te zenden; doch papierwinkels zijn op den oceaan niet dik gezaaid, wij zullen dus wat moeten wachten, mijn jongen!" En er verliep menige dag, eer ik in staat was mijn brief naar mijne arme Mary te verzenden."

HOOFDSTUK IV.

Tom Heartley's reizen. — Onrustbarende vermoedens. — Moody's tyranny. — De vraag aangaande levensmiddelen. — De *Amelia* een slavenhaler. — Een geheim bondgenootschap. — Mike Ryan, de nieuwe bondgenoot. — De kust van Afrika. — Waar zullen wij heen? — De gunstige gelegenheid.

„Wij landden te Boston aan, en toen wij het schip gelost hadden, vergat Jack niet mijnen brief te schrijven, precies in mijne woorden, zoo goed alsof ik het zelf gedaan had. En ik vertelde haar hoe het mij ging, en hoe ik hoopte een goed zeeman te worden als ik wat ouder werd; en dat ik stellig voornemens was haar te komen opzoeken, zoodra ik mijn eigen meester was, en dat zij mij eenen brief moest schrijven aan de *Vrolijke Matroos*, Liverpool. Maar tot op dezen dag kunnen zij zich niet bezinnen, dat er ooit een brief voor mij gekomen is.

Nadat wij naar Engeland teruggekeerd waren, verbond

ik mij weder bij Moody, en wij deden eene reis naar Indië en China; maar daar kregen Jack en hij woorden met elkander. Wij hadden, naar het schijnt, opium naar China gebragt, en dat was tegen de wet; en Jack stond zeer streng op onzen pligt jegens God en de menschen. Hij verliet ons dan te Canton; want hij zeide, dat hij niets meer te doen wilde hebben met eenen man, die de wetten verbrak, en die er geene zwaarigheid in zag, om arme onwetende schepselen nog op den koop toe te bedriegen; want hij toonde aan, hoe Moody hun wel tweemaal zooveel voor hun vergif liet betalen als het waard was. Ik was zeer bedroefd, dat ik van Jack moest scheiden, want hij was een vader voor mij; en indien ik een weinigje beter ben dan gindsche, gemeene, vloekende schurken, zoo heb ik dat alleenlijk aan Jack te danken. Ik zou hem gaarne gevolgd hebben, doch hij toonde mij aan, dat het mijn pligt was mijn tijd uit te dienen. Hij liet mij evenwel zijnen Bijbel achter, opdat ik er hem ten gevalle in lezen, en mij van het kwade onthouden zou.

Ik kon de *Timery* niet verdragen nadat Jack het verlaten had; het was hetzelfde schip niet meer; en toen wij te Liverpool binnen kwamen, en ik afbetaald was, verliet ik Moody. Na dien tijd heb ik drie reizen gedaan met de *Noordstar*. Ik zeilde andermaal naar China; daarna ging ik naar Buenos-Ayres, en mijn laatste reis met dat schip was naar Bombay. Al dien tijd vernam ik niets meer van Mary, en mijne brieven, die ik liet schrijven, kwamen naar Liverpool terug, omdat men haar niet vinden kon; ik vrees dus dat zij dood is.

De *Noordstar* moest vertimmerd worden, en wij werden afbetaald. En nu zag ik naar een ander schip uit, toen ik mijn ouden kapitein ontmoette; ik verhuurde mij bij hem, eer ik zijn schip eens in oogenschouw genomen had, ik zou anders zoo dwaas niet geweest zijn mij op de boeken van zulk een oud, vermolmd, morsig schip te hebben laten inschrijven. Nu ik eenmaal in de knip ben bevalt de kapitein mij zoo min als de equipage; en ik ben niet gerust over onze lading.

„Is zij gevaarlijk?” vroeg Walter, onthutst.

„Gevaarlijk, jongheer!” herhaalde hij, „wel, als ik het zeggen zal, dan vrees ik dat dit schip geene eerlijke bedoeelingen heeft, en nu is het er uit. Ik heb nog nooit zulke balen met vreemde koopwaren gezien; niet voor Indië, daar durf ik op zweren; maar juist voor een geheimen handel onder degenen die hij gemakkelijk bedriegen kan. Ik twijfel er hard aan, of wij ooit Calcutta zullen zien.”

„Dat meent gij toch niet, Tom!” riep Freeman in hevige ontroering uit. „Welk eene bittere teleurstelling zou dat voor ons zijn, en vooral voor den armen Walter. En wat in de wereld zou er van ons moeten worden, indien dat eens gebeurde? want zijne inheligheid heeft ons bijna van alles beroofd.”

Walter was geheel verbijsterd door deze verschrikkelijke vermoedens, en hij scheen zoo bitter bedroefd te zijn, dat Tom wenschte, dat hij zijne gissing niet medegedeeld had; daarom zeide hij nu, dat hij knorrig was geweest, en dat het wel mogelijk was, dat hij zich vergist had, en alles goed in orde was. En Freeman troostte Walter, en moedigde hem aan om opgeruimd te zijn, zeggende: „Kom, laat het hoofd niet hangen, Wally! indien de kerel ons voorgelogen heeft, zoo zullen wij er ons wel door weten te redden. Wij zullen vrij zijn, en wij hebben hoofden en handen om te werken; en wie weet? misschien hebben wij wel het een of ander avontuur. Verlangden wij daar niet altijd naar?”

Doch hoe luchtig zij ook over hunnen toestand trachten te spreken, zoo gingen zij evenwel met bedroefde harten naar hunne donkere hut, en konden niet slapen door de zwaarmoedige gedachte, die hun steeds bijbleef. En dag op dag werd hun toestand moeilijker en vernederender. De norsche en boosaardige Moody had de knapen gedwongen het werk met het scheepsvolk te deelen; hij gebruikte hen voor de onaangenaamste bezigheden. Hunne kleederen en handen waren met den inhoud van teer- en smeermers bezet. Zelfs had hij den zwakkeren knaap geslagen, wanneer zijn sterke makker niet in het gezigt was; en Walter had de belediging verdragen, zonder er zich over te be-

klagen; want hij vreesde dat Freeman het te weten komen, en het zeer kwalijk nemen zou, waardoor hij den laaghartigen dwingeland slechts nog meer zou tergen. Tom deed zooveel hij kon om de knapen voor de geweldenaar van Moody te beschermen, over wien hij, wegens bedrevenheid in de zeevaartkunde, grooten invloed kon uitoefenen; maar, wanneer hij door een van zijne vlagen van woeste razernij overvallen werd, dan waren alle pogingen om hem te bedwingen vruchteloos. Dan stormde hij de kleine hut binnen, waarheen de knapen gevloten waren, greep hunne boeken of teekeningen, en slingerde ze in zee, en schold hen dan zoo vreeselijk uit over hunne luiheid, waarbij hij hen zelfs sloeg, dat hun toestand onverdragelijk werd. Ook waren zij van het genot verstoken der weinige aangenaamheden, die de reis hun verschaft kon hebben, in het beschouwen der verwijderde eilanden, en de wonderen van den zuidelijken hemel en den oceaan.

Tom had hun te kennen gegeven, dat het schip waarschijnlijk wel de Kaap zou aandoen om levensmiddelen in te nemen; en inderdaad begon de schaarschte van voedsel en water zich reeds te doen gevoelen. Maar tot zijne groote verwondering bemerkte hij, dat zulks geenszins de bedoeling van Moody was.

„Ik kan maar niet ontdekken wat de man in zijn schild voert,” zeide Tom tot zijne jonge vrienden. „Ik begrijp niets meer van zijne wonderlijke wijze van doen. Maar ik wil u wel zeggen, jongens! dat ik er nu zeker van ben, dat de *Amelia* nooit naar Indië bestemd is; ik vrees dat zij op eene slechte kust en op slechte zaken afgaat; doch de bedrieger zal er mijne meening over hooren. Als hij denkt dit morsige, oude wrak met die smerige neger-slaven op te vullen, dan is het geene plaats voor Christenen, om daarin opgesloten te zijn en door verpestende lucht en kwade reuken vergiftigd te worden, of u het hart te voelen breken bij het aanschouwen van die arme schepselen, die geslagen en half vermoord worden en bijna doodhongerren. Ik zal hem ronduit zeggen, dat ik hem andermaal als een slavenhaler zal aanklagen, indien hij mij niet te Port Natal

aan wal zet. En dan, durf ik zeggen, zal hij u ook wel aan land zetten, want hij zal al de ruimte die hij krijgen kan wel noodig hebben, om zijne onwettige lading te bergen, die wreede hond.”

„Maar ik hoop, dat hij ons een gedeelte van ons reisgeld zal teruggeven,” zeide Freeman, „hoe zullen wij anders verder komen; wat in de wereld moeten wij beginnen op eene vreemde kust zonder geld?”

„Ik wilde dien man wel eens zien, die Moody het geld uit den zak kon halen, wanneer hij het er eens ingestopt heeft,” antwoordde Tom. „Nee, mijn jongen! gij zoudt even gemakkelijk kunnen beproeven een best boeganker met een naadraad van eene vrouw op te halen; er is geen denken aan dat gij u zelve helpen kunt. God vergeve het mij, indien ik hem verongelijk, maar hij heeft sedert de laatste dagen zulke onheilspellende blikken op ons geworpen, dat het mij niet zou verwonderen, zoo hij ons liever doodschoot, dan ons zijn voornemen te laten gissen, indien hij denken kon dat wij hem zouden aanklagen; en dat ben ik juist voornemens te doen, zoo het God behaagt.”

Den volgenden dag, daar zij de hoogte van Port Natal naderden, oordeelde Tom het raadzaam eenige stappen te doen, om eene verklaring uit te lokken; hij wendde zich dus tot Moody en zeide: „Wij komen water te kort en zijn maar in het geheel niet ruim van levensmiddelen voorzien, mijnheer! waar denkt gij voorraad in te nemen?”

„Wat gaat dat u aan, knaap?” antwoordde de norische kapitein. „Bemoei u met uwe eigene zaken, en zorg dat gij uwe handen laat gaan en uwe tong stil houdt. Het is gemakkelijk de luije handen op kleine porties te zetten, als de nood aan den man komt.”

„Maar vergun mij u nog een enkel woord te zeggen, mijnheer!” vervolgde Tom. „Er is niet aan te denken, dat onze voorraad tot Calcutta duren zal. Is onze bestemming waarlijk daarheen, of ergens elders?”

„Ik gevoel geene roeping om mijne onderhoorigen al mijne plannen mede te deelen,” antwoordde Moody. Daarop

voegde hij er na eene pauze bij: „Doch indien gij er niet tegen hebt de hand te leenen aan een beetje werk, dat goed geld geeft, zoo wil ik het u wel zeggen. Te Liverpool werd mij een voordeelig aanbod gedaan, en ik kocht een deel goedkoope prullen, die ik op deze kust denk te verruilen met de dwazen, die daarheen komen om handel te drijven; en ik ben voornemens eene goede lading zwart vee in te nemen, waarmede ik kostelijk mijn voordeel hoop te doen. Er is niets bij te vreezen.”

„En waar denkt gij hen te bergen, mijnheer?” zeide Tom.

„Daar zal ik wel middel op vinden, zoodra ik maar eerst mijne lading vossen kwijt ben,” antwoordde hij. „Dan kunnen wij ze in het ruim stoppen — wij moeten ze dicht opeen pakken, want wij hebben eene lange reis te maken; en het is ons belang hen springlevend te houden totdat wij van ze af zijn. Wij zullen levensmiddelen innemen op de kust, waar wij onze levende lading inschepen, en dan alle havens uit het gezigt blijven totdat wij te Brazilië landen, waar ik eene goed gevulde beurs voor mijne lading denk te bekomen.”

„Het is onwettig, kapitein Moody! en het is onchristelijk ook, dat is mijne meening,” zeide Tom stoutmoedig.

„En wie,” schreeuwde de man, in eene hagelbui van vloeken losbrekende; „wie vroeg u uwe meening? Gij zijt een gek, dat gij uwen mond niet dicht houdt. Wat zijt gij en mijne geheele bemanning afzetters anders dan een troep slaven? — gekochte en betaalde slaven; kerels die verplicht zijn te doen wat ik hun verkies te bevelen. Ik zal u dat spoedig doen weten; en de eerste, die zijne meening tegen de mijne durft stellen, zal gevoelen wie hier meester is. Hij zal het eind van het touw voelen en in de boeijen gedaan worden, en dan kan hij zijne meening te kennen geven, wie meester en wie slaaf is.”

„Ho, ho, kapitein Moody!” antwoordde Tom, „ik ben er de man niet naar om te muiten, of te ontkennen, dat gij niet het volste regt op onze diensten hebt, omdat gij er natuurlijk voor betaald hebt. Maar wij zijn geen van

allen zulke dwazen, dat wij u ons leven en onze zielen zouden verkocht hebben.”

„Zielen! zielen! gij onbeschaamde schurk,” riep de vertoornde man uit; „wat bedoelt gij met uwe zielen? Kunt gij mij dat zeggen? Ik doorzie het alles; het zijn die luije, zwerfende knapen, die ik zoo dwaas was in te nemen, welke u dien miltzieken onzin in het hoofd gebragt hebben. Maar ik zal het er bij u allen wel uit weten te geeselen; en wat hen betreft, ik zal wel zorg dragen, dat ik hen binnen kort hier of daar aan land zet. Gij zoudt beter doen wat naauwkeuriger op uw eigen werk acht te geven, want ik verzeker u, dat ik het oog op u houden zal, reken daarop.”

„Ik veronderstel dus, mijnheer! dat gij mij niet te Port Natal aan land wilt zetten?” vroeg Tom.

„Neen, zeker niet,” antwoordde Moody. „Wij zullen niet binnen de honderd mijlen van Natal komen. Ga uit mijne oogen, hond!”

Toen Tom en zijne jonge vrienden dien avond in hunne kleine hut bijeenkwamen, en zij het waagden te spreken, verhaalde hij hun alles wat er voorgevallen was; het bedrog dat jegens hen gepleegd was en den gevaarlijken toestand, waarin zij door de snoode plannen van Moody gebragt waren.

„Wat moet er dan van ons worden?” vroeg Walter.

„Wel, mijn jongen! ik moet zeggen dat ik geen duidelijk inzicht van zijne kaart kan krijgen,” antwoordde Tom; „of hij moest besloten hebben u op eene dier helische Portugesche slavenmarkten op de kust af te zetten, waar zij er geene zwarigheid van zullen maken om een weinig handel te doen, en blanke slaven voor zwarte te ruilen, met die handelaars, welke uit de binnenlanden komen en hun eigen vleesch en bloed zouden verkoopen voor een vaatje rum of eene mooie shawl, of boven alles, voor blanke slaven, die zij haten als de pest. Maar in allen geval zoudt gij het nooit eene gansche reis uithouden op een schip, dat met zwart vleesch volgepropt is, en dat wel heel naar Amerika, waar de schurk eene markt denkt

te vinden voor zijne lading. Wat mij aangaat, gij ziet, jongens, ik weet dat hij wel geneigd is mij in het boek te laten blijven, want hij heeft nog geene andere handen, die hunnen kost beter waard zijn; doch wanneer hij bemerkt, dat ik het er op gezet heb, hem andermaal zijn onchristelijk bedrijf onder het oog te brengen, en ik hem waarschijnlijk aanklagen zal, wanneer wij in de haven komen, zoo zal hij zich misschien ook van mij zoeken te ontdoen."

"En hij heeft ons geld, Tom!" zeide Walter schreijende.

"Ja, en hij zal wel zorg dragen het te behouden," antwoordde hij. "Het ware beter voor u geweest, jongens, zoo hij het in het verschiep gehad had, want dan zou hij u welligt beter behandeld hebben. Daar is nu echter niets meer aan te doen; doch wij moeten ons nu naauw aan elkander houden, en eens scherp toezien of er ook kans is, nog iemand onder die schelmen te vinden. Zij zijn allen gelijk, behalve Mike — dat is die, welken ik het koken leerde — deze is nog zoo kwaad niet; hij is jong, zoo als gij ziet, en is nog niet in hunne schurkerij volleerd. Ik zal zien hem aan boord te klampen, en hem binnen te loodsen."

Nu begaf Tom zich naar zijnen leerling in de kombuis, en zeide tot hem: „Wel, waarheen denkt gij wel dat de *Amelia* bestemd is, Mike?"

"Och, mijnheer Heartley!" zeide de man, listig kijkende; „komt gij dat aan mij vragen, terwijl gij zelf het zeer goed weet? Is dat niet eene ontzaggelijk knappe streek van u, om mijne meening uit te vorschen en zelf uwen mond gesloten te houden? Kom er mede voor den dag als een man, en zeg wat gij te zeggen hebt."

"Welnu dan, Mike, ik zal spreken," zeide Tom; „want ik geloof niet dat gij de man zijt, die babbelen zult. Gij moogt mijn logboek vrij doorlezen, man! Ik zeg dat de *Amelia* een slaventhaler is, dat weet ik stellig; en, zoo zeker als wij hier zijn, zal zij spoedig eene kostbare lading zwart vleesch en bloed in hebben, en er is geen hol in het morsige vaartuig, dat niet door hen bezet zal zijn."

"Och! wat zegt gij, stuurman!" antwoordde Mike, „doch nu gij de regte koers in uwe zeilen houdt, ben ik juist de man om mijn gevoelen eveneens uit te spreken. Ik heb vroeger een proefje van zulk eenen handel gehad, en bij mijne ziel, ik zou het niet gaarne nog eens willen hebben. Maar wij zijn niet sterk genoeg, om den kerel openlijk aan te vallen, stuurman, en de jongens zijn allen met hart en ziel hem toegedaan; en zooveel weet ik wel, dat *mijne* woorden hen niet tegen den kapitein verbitteren zullen, dat zullen zij niet."

"Wij hebben geene kans om met goed gevolg tegen hem op te staan, Mike," zeide Tom; „doch wij zijn niet verplicht hem in het ontduiken van de wet behulpzaam te zijn. Ik dacht er over dat het niet kwaad zou zijn, dat wanneer wij voor onze lading aan wal gaan, wij dan onze biezen pakten en het op een loopen zetteden. Wij kunnen onder eene andere vlag er niet slechter aan toe zijn dan onder dezen ellendeling."

"Hij is een ontzaggelijk listige kerel, dat is hij," antwoordde Mike, „en dat is kwaad voor ons, stuurman, ook is hij er niets te goed toe om ons te verstrikken. Maar wij behoeven niet te zeggen dat wij tot zijn volk behoorden, zoodra wij eemaal vasten grond onder de voeten hebben; en Mike Ryan is juist de regte knaap om in uwe wacht te deelen; want bij mijne ziel, ik zal mij zelven niet verlagen om met zijn zwart vee op één schip te zijn. Indien zij nog Christenen waren, dan zou het wat anders zijn."

"Dus Mike, zullen wij in allen geval op vier handen rekenen," zeide Tom. „Wij zullen die twee arme jonge knapen in de hut ook medenemen, daar de Turk hen reeds van hun vrachtgeld naar Indië beroofd heeft. Ook moeten wij zooveel medenemen als wij kunnen, en dat ons regtmatic toebehoort. Laat mij nu alleen, om op den uitkijk te zijn, en pas op uw tellen als ik u den tijd toezing."

Het gaf den knapen eenige voldoening te vernemen, dat, wanneer zij aan het strand afgezet mogten worden, en zij genoodzaakt zouden zijn de vlugt te nemen zonder

te weten waarheen, zij dan toch in allen geval niet alleen zouden zijn; en zij begonnen heimelijk alles voor de gunstige gelegenheid gereed te maken. Doch nu zag Tom, tot zijne groote ergernis, dat Moody klaarblijkelijk vermoedde, dat er in de kleine hut een plan gesmeed werd, en dat hij er zich op gewapend had, het te verijdelen. Hij bespiedde de zamenzweorders onophoudelijk, of wanneer hij in zijne kajuit zat te drinken, kon Tom verzekerd zijn, dat de eene of andere spion hen in zijne plaats gade sloeg. De waakzaamheid werd nooit uit het oog verloren. Ook werd de laaghartige man onmenschelijker dan ooit; hij sloeg en schopte de knapen, wanneer zij hem in den weg kwamen; en hij braakte zulk een stortvloed van wraakgierige scheldwoorden op Tom uit, dat de jongeling zag, dat het hem er om te doen was hem tot wederwraak uit te tarten, waardoor hij een voorwensel zou hebben om den beleediger op te sluiten, of hem voor straf uit te leveren.

Mike alleen scheen alle vermoedens te ontgaan; hij ontdeek menig ruw woord en harden slag, welke op het overige sheepsvolk viel; en het vrolijke zingen van den Ierschen jongeling, wanneer hij in de kombuis aan het werk was, verdreef alle vermoedens aangaande zijne mouterij. Maar de listige knaap had goed zijne oogen open voor alles wat er rondom hem voorviel. „Bij mijne ziel, stuurman!” fluisterde hij Tom toe, terwijl zij op zekeren dag in de kombuis stonden, ik verzeker u dat die onmensch daar, gevaarlijk is; merkte ik niet hoe Sykes en hij een aanslag tegen u smeedden! Hij is een knaap, die er niet veel om geven zou u een vriendelijk stootje over boord te geven; hebt gij nooit opgemerkt dat hij iets kwaads in den zin heeft?”

Zij kwamen nu in het kanaal van Mozambique; en nog immer bleef Moody een somber stilzwijgen bewaren, en durfde niemand het openlijk wagen op hunne bestemming te zinspelen. Op eens echter scheen hij het besluit genomen te hebben, de miltzuchtige uitdrukkingen en de meeningen van zijnen stuurman over het hoofd te zien,

daar hij zijne diensten niet wel missen kon in deze zee zoo vol brandingen, ondiepten en koraalriffen. Tom werd nogmaals gelast het schip naar den vasten wal te sturen, terwijl de beide knapen, die genoodzaakt waren geweest op dek te komen, om de onverdragelijke benaauwdheid der hut te ontgaan, aan de algemeene werkzaamheid moesten deelnemen, en de ruwe scheldwoorden van Moody moesten verdragen.

Zij gevoelden zich echter eenigzins vrolijker gestemd bij het gezigt van de verwijderde, nevelachtige streep, die land aankondigde. Langzamerhand kwamen zij nader bij de lage, naakte kust, die door geene bergachtige of boschrijke gezigten verlevendigd werd, en, op den afstand van eenige mijlen bezien, zulk eene barre woestijn geleeke, dat de hoop der aanstaande vlugtelingen andermaal verdween.

„Denkt gij, Tom,” vroeg Freeman, bij de eerste gelegenheid tot beraadslaging, „dat de hardvochtige ellendeling voornemens is, ons aan gindsche barre wildernis aan land te zetten? Als dat zijn plan is, hoop ik maar, dat hij ons zelf aan land zet; en wanneer ik eenmaal vasten grond onder den voet heb, zal ik eens zien, of ik den gemeenen kerel, zoo groot als hij is, niet een ferm pak slaag kan geven. Indien hij ons nog aan eene volkplanting achterliet, ofschoon het eene lage, gemeene streek zou zijn, zoo zouden wij toch nog kans hebben om met bedelen of werken verder te komen; want hij heeft onze zakken bijna geheel ledig geschud; maar ginds zouden wij van honger omkomen. Waar zijn wij, Tom? Welk land is dat daar ginds?”

„Hij heeft mij in verscheidene dagen geene kaart laten zien,” antwoordde Tom; „en, om de waarheid te zeggen, weet ik in deze streek niet te sturen. Ik heb vroeger drie reizen om de Kaap gedaan, maar wij hielden meer oostwaarts aan, en namen nooit onze koers door deze zee, welke ik veronderstel het kanaal van Mozambique te zijn, en gindsche kust is Afrika, waar de schelm geene eerlijke boodschap heeft om te landen. Doch het is net zoo als ik gezegd heb, joncheer Freeman, hij heeft eene slechte

zaak op het oog; en gij kunt verzekerd zijn, dat hij de man niet is, om aan eene Christen-haven te landen, waar hij kans kon hebben, dat zijne geheele lading in beslag genomen werd; daar zal hij zich wel voor wachten. Hij is listig genoeg, om alleen met diegenen te handelen, welke gemakkelijk te bedriegen zijn, en dat zijn gindsche handelaars met zwarte gezigten en zwarte zielen. Die zwarte Heidenen, die de slaven afbrengen, zijn echte kinderen van den duivel, geloof ik; zij zouden hun eigen vader en moeder van harte gaarne verkoopen voor zulke ellendige prullen als die Moody opgescharreld heeft, om hen er mede te verlokken. Ook zijn zij altijd gereed om blanke slaven voor hunne zwarte in te ruilen; en dat is gemakkelijk te begrijpen, want zij weten maar al te goed, hoe de blanken de zwarten behandelen, en zij willen hun dit gaarne betaald zetten. En nu denk ik, dat Moody voornemens is u en mij in ruil aan hen over te geven, en dan moge God ons helpen."

"Als dat zoo is, Tom," antwoordde Freeman, "dan zullen de inboorlingen niet zoo laakbaar zijn als deze schurk. Wat kunt gij van zulke onwetende wilden verwachten, wanneer zij dien schandelijken handel zien drijven door menschen, die zich Christenen noemen. God moge ons helpen, wanneer wij de slagtoffers van zulk eene boosheid worden. Maar, Wally! wees een man — hoe zit gij toch zoo te huilen? Wij zullen ons maar zoo niet op eens overgeven. Tom! zoek er toch iets op te verzinnen, man! Weet gij geen middel te bedenken, dat wij van dien kerel afkomen?"

"Alles waar ik voor het oogenblik het oog op heb, antwoordde Tom, somber, „is de kans aan wal. Ik vrees echter dat wij niet gemakkelijk weg zullen komen, daar wij van alle kanten bespied worden. Doch wat heeft hij nu voor? Wat bedoelt hij met nu de handen aan het werk te slaan, en dat op dezen tijd, wanneer hij altijd voor zijne flesch zit?"

Er werden bevelen gegeven de ankers uit te werpen. De kust was nu niet verder dan twee mijlen van hen verwij-

derd, en het was wenschelijk gedurende den nacht voor anker te liggen; doch tot groote verbazing van Tom, werd er bevolen de boot van den kapitein neder te laten, en twee mannen kregen bevel hem aan wal te roeijen.

"Ik zal tot morgen aan wal blijven," zeide hij tot zijnen stuurman; „en nu, geef wel acht: het is zeer waarschijnlijk, dat eenige van gindsche helse zwarte negers in hunne kano's zullen komen, en het schip zullen trachten te enteren om met het volk handel te doen; maar weet wel wat gij doet — ik wil niet dat iemand anders handel drijft dan ik, en niet een van die honden moet het zelfs wagen aan boord te komen. Ik ken hen, die dieven, en ik ben voornemens hen aan wal te ontmoeten, en nergens elders; zet dus eene wachtboot uit, en neem dan nog een man met u in, en indien uwe huid u lief is, zie dan wel toe, dat gij elke kano afweert. In mijne kajuit zult gij een geweer vinden, dat kunt gij nemen; en wanneer gij bevindt, dat er meer zwarte honden zijn als gij kunt meester blijven, geef dan een seinschot, en wij zullen terugroeijen om u te helpen. Nu, gij hebt mijne bevelen gehoord, en het is op uw gevaar af zoo gij ze niet nakomt. Hier, Sykes! naar omlaag met die baal, en zie goed toe, man."

Er werd eene groote baal met katoenen goederen in de boot gebragt, welke daarop van schip stak met Moody, den gluiperigen Sykes, en een ander man, terwijl Tom in diepe gedachten de boot, die naar den wal roeide, gadesloeg. Ten laatste wendde hij zich tot Mike, en zeide: „Mike! ik zal u voor mijn makker in de wacht nemen; houd u gereed, want over een half uur zal het duister zijn."

"Ik zeg, stuurman," zeide een van het volk, „ik zie er geene noodzakelijkheid in eene wacht op dek te hebben; eene wacht omlaag is waarlijk genoeg. Wij zullen gaarne de boot voor u nederlaten, doch gij moet ons van de wacht verschoonen."

"Dat is uwe zaak, antwoordde Tom, „ik zal mijne bevelen nakomen, en mij niet met u bemoeijen; dat is alles wat ik zeggen kan."

De mannen lachten en wenkten elkander toe, en Tom zag met groote voldoening, dat zij voornemens waren hunnen pligt te ontdruken en dien nacht geene wacht te houden.

HOOFDSTUK V.

De wachtboot. — De inscheping. — Mike's zedelijkheid. — Land- en zeekaarten. — Waarheen moeten zij sturen. — Land, ho! — De plaag van moskieten. — Een natuurlijke theekeutel. — Een togt om levensmiddelen.

„Nu is het onze tijd, jongens!” zeide Tom, terwijl hij de kleine hut binnentrad, „nu of nooit. Mike dringt er op aan om met ons te gaan; en indien wij hem achterlaten, zal hij door dien wreedaard doodgeschoten worden. Waar wij heen zullen gaan is meer dan ik zeggen kan; maar wij moeten ons weg zoeken te maken van dit slechte schip en deszelfs gemeene lading. Hebt gij uwe dingen bij elkander? Dan, er mede naar boven, jongens! en achter mij aan; ik zal u eene plaats aanwijzen, waar gij u bergen kunt tot dat het tijd is; dan zullen Mike en ik de boot achterom brengen, en u stilletjes innemen, want het zal zoo meteen geheel donker zijn.”

In groote gemoedsbeweging volgden de knapen Tom met hunne goederen, en zoo stil mogelijk traden zij de kajuit van den kapitein binnen. Het was echter niet noodig zoo veel voorzorg te nemen, want de vijf matrozen, die op schip achtergebleven waren, en altijd naar hunne hangmatten verlangden, lagen reeds gerust te slapen. Tom nam het geweer en eene goede hoeveelheid kruid en hagel, en wees den knapen aan hoe zij hunne kisten moesten nederlaten, en zelve afklimmen, wanneer zij geroepen werden. Daarop verliet hij hen en vervoegde zich bij Mike in de boot, waarmede zij verscheidene malen rondom het schip roeiden,

totdat zij oordeelden dat alles voor hunne onderneming veilig was. Toen achter om het schip komende, gaven zij een teeken aan de knapen, die terstond hunne eigene kisten benevens een die Tom achtergelaten had, lieten nederzakken, waarna zij, geweldig bevende, zich zelve langs het touw lieten nederglijden.

„Gaat nu plat in de boot liggen,” zeide Tom, „en spreek niet en verroert u niet, totdat ik u toeroep.” Aan dit bevel onderwierpen zij zich gaarne, en gedurende tien minuten lagen zij stil, terwijl de roeijers voortgingen de ronde om het schip te doen. Eindelijk zeide Tom: „Nu is het onze tijd, Mike! haal uwe riemen binnen, en laat haar een weinig drijven; wij zullen inmiddels overwegen welken koers wij moeten nemen. Gij kunt nu overeind zitten, jongens, en als het noodig is, zult gij wel geneigd zijn een handje te helpen.”

„Wat is het vreeselijk donker, Tom!” zeide Walter op zachten toon. „Zijt gij niet bang, dat wij op de kust gedreven zullen worden, waar die verschrikkelijke man is?”

„Daar ben ik in het geheel niet bang voor, mijn jongen,” antwoordde hij; „gij ziet, wij zijn in een stroom, die ons op dit oogenblik noordwaarts drijft; en wij zijn in dien koers even goed als in een anderen, zoolang wij slechts van de klippen afhouden. Kunt gij ook iets onderscheiden, mijne jongens?”

„Ik zie heel in de verte een licht, aan onze linkerhand,” zeide Freeman.

„Ja, ja, ten westen, alles in orde,” antwoordde Tom; „ten minste wat de hoofdzak betreft; dat is de lantaren van Moody, ginds aan zijne ligplaats. Het is onze vuurbaak, jongens! wij moeten ons oog daarop houden, en dat licht eene groote ruimte geven; want ziet gij, dat is de gevaarlijkste klip, waartegen wij stooten kunnen.”

„Och, lieve tijd, mijne juweeltjes!” zeide Mike; „wij hebben van dien schelm nu weinig te vreezen, nu ik zie, dat hij genoeg te doen zal hebben om zijne zwarte lading netjes in het oude schip te stuwten. En het is niet waarschijnlijk dat hij het anker zal ligten met geen ander doel

dan om deze oude, wrakke boot en twee of drie paar handen, die hij magtig blijde zou wezen nooit weder te zien, na te zetten."

„Ik dacht daar ook al, Mike," zeide Freeman, „dat hij nauwelijks de moeite nemen zal ons na te jagen, wanneer hij werkelijk onze hut noodig heeft."

„Daar is wel wat van aan, mijn jongen, en waarlijk, gij hebt gelijk," antwoordde Mike. „Maar ziet eens hier, mijne lievelingen, wij zijn misschien bezig uit de koekepan in het vuur te springen, indien geen van ons zeggen kan, welke haven wij moeten binnenloopen."

„Gij weet, Tom," zeide Walter, „dat ik verscheidene avonden over deze kust en de eilanden in het kanaal van Mozambique gelezen heb; want Frank dacht, dat wij hier misschien wel schipbreuk konden lijden, of op de kust afgezet worden. Ik weet dat hieromtrent vele eilanden moeten zijn; en in de eerste plaats, Tom, is daar, gelijk gij weet, dat heele groote eiland Madagascar; zouden wij daar niet kunnen landen, indien wij er niet ver af zijn?"

„Indien onze boot het uithoudt," antwoordde hij, „en onze krachten ons niet begeven; doch ik meen, jonheer Walter, dat wij gelezen hebben, dat het volk van Madagascar niet bijzonder op vreemde bezoekers gesteld was."

„O ja, ik herinner het mij ook," antwoordde Walter, „daarom Tom, moesten wij liever een klein onbewoond eiland uitkiezen."

„Wij moesten de eerste veilige landingsplaats nemen, die wij bereiken kunnen," antwoordde Tom, „om wat uit te rusten en eens rond te zien. Maar wij zouden het nooit uithouden, wanneer wij voor goed op eene naakte rots zaten. Dan konden wij even goed naar het gemeene oude schip terugkeeren."

„Nu, ik spreek de waarheid," zeide Mike, „en ik ben zoo vrij te zeggen, dat die *Amelia* een ontzaggelijk leelijk vaartuig was, met haren scheldenden schipper en smerig dek en weinig genoeg te eten op den koop toe. Bij mijne ziel! stuurman, het was te verwachten, dat Mike Ryan, een Iersche knaap, een misslag zou begaan; maar gij zijt

allen Engelschen, hoe kwam het dan dat gij zulk een misslag begingt, u met zulk een wilden Ier in te laten? En nu hebben wij nog den grootsten misslag van allen begaan. Want ziet eens hoe gemakkelijk het geweest was ons in zijne kajuit van wapenen te voorzien, de luikgaten digt te spijkeren en de *Amelia* ons te maken, en er mede te zeilen waar wij wilden; en zou zij niet een mooi vaartuig zijn, als zij netjes getuigd en het dek goed geschrobt was? Wij zouden met ons vieren geweest zijn tegen die vijf schurken en geweren in onze handen. Zij zouden er niet genadig afgekomen zijn, tenzij zij zich onderworpen hadden. Och, hoe jammer, wij hebben de gelegenheid laten voorbijgaan om ons fortuin te maken, jongens!"

„Het zou muiterij geweest zijn," zeide Tom.

„En oneerlijkheid," voegde Walter er bij.

„En gemeene laaghartigheid," zeide Freeman, verontwaardigd.

„Och, lieve tijd!" riep Mike uit, „wat eene beweging maakt gij voor eene beuzeling, en dat nog wel terwijl de man een regte schurk is, dat is hij. Och! welligt noemt gij dat dan eerlijk, dat wij zijne boot en zijn geweer wegnemen? Mij dunkt, wij deden eerlijker indien wij wegzwommen zonder iets mede te nemen. Bij mijne ziel! dat is eene mooie geschiedenis, waar ik niets van begrijp. Gij groote lui hebt al een raar geweten."

„Inderdaad, Mike," antwoordde Freeman lagchende, „ik vrees dat wij er niet met reine handen af kunnen komen. Maar gij ziet, met ons ging het werkelijk om leven of dood. Daarenboven heeft de man twintig pond van ons gekregen, behalve nog het kostbare horologie met den ketting van Walter; ik reken dat hij met alles en alles vijftig pond van ons gehad heeft."

„Wat gij zegt! wel dan hebben wij een zuiver geweten, jonheer!" antwoordde de Iersche knaap; „en het regt is aan uwe zijde, daar valt niets tegen te zeggen, en onze huur, ik wenschte maar, dat wij ze konden bekomen, mijne juweeltjes."

De angstvallige vlugtelingen gingen voort noordwaarts

te roeijen, totdat het morgenlicht hun de kust vertoonde, die zij flauw konden onderscheiden; maar er was geen eiland zichtbaar, waarheen zij hunnen koers rigten konden. Eindelijk zeide Tom: „Wij moeten oostwaarts roeijen, Mike! het zal nooit gaan, als wij zoo dicht op den vasten wal aanhouden, waar wij niet veilig landen kunnen. Wij zijn twee of drie honderd mijlen van Madagascar; het zal te bezien staan of onze boot het uthoudt daar ergens eene goede haven te bereiken. En God kome ons te hulp, indien wij in de handen van sommigen dier inlanders vallen, die meest allen wilden zijn. Konden wij maar een koeltje aanblazen, om onze armen wat te laten rusten.”

„Wij zouden de zuider passaatwind een weinig langer moeten gehad hebben,” zeide Mike; „maar in dit jaargetijde kan hij ieder oogenblik omlooopen.”

„Ik heb grooten honger,” zuchtte Walter.

„Bewaar ons!” riep Tom uit, terwijl hij zijne riemen nederwierp, „wij hebben vergeten de boot van levensmiddelen te voorzien.”

„Och, lieve tijd! heb ik daar niet voor gezorgd zonder op orders te wachten?” zeide Mike. „Kwam het niet in mijn onbezonnen hoofd op? en zeide ik niet bij mij zelve: — „Wel, Mike, is het niet de pligt van den kok om voor het eten te zorgen, zonder op orders te wachten? Ziet eens hier, mijne lievelingen, dezen kostelijken zak met de witte beschuiten van Moody, en dit vaatje water, dat rum had moeten wezen, en dat zou het ook geweest zijn, zoo de kerel maar niet den sleutel van de rumkast mede genomen had.”

„God zij gedankt!” zeide Freeman, „voor die verzoeking zijn wij gespaard. Maar wij hebben ons leven aan u te danken, Mike!”

„En hij heeft zelfs twee tinnen kroezen medegebragt om uit te drinken,” zeide Walter opgetogen. „Ach, hadden wij nu maar niet al onze ham opgegeten; maar wij hebben nog het grootste gedeelte van de kaas, en van de thee en suiker, en al de brandewijn.”

„Dat is het ware, beste jongen!” zeide Mike. „En

zou een slokje ons allen juist nu niet goed doen?”

„Neen, neen!” zeide Tom, „wij hebben van dat spel genoeg gezien. Wij willen geen drank hebben, zoolang wij nuchtere hoofden en sterke handen moeten behouden. Laten wij daarmede wachten totdat wij in de haven komen. Laat ons nu ontbijten, en dan weder hard aan het werk.”

Terwijl zij hunne beschuit en kaas gegeten, en ieder eene kroes water gedronken hadden, was er eene zachte zuidwesten koelte opgekomen; zij heschen het zeil op, dat zij gezorgd hadden mede te nemen, en met den gunstigen wind hun voordeel doende, gleden zij vlug en aangenaam over de heldere wateren van het kanaal, terwijl het zeil hun eenige beschutting aanbood tegen de ondragelijke hitte der zon. Inmiddels vermaakten de knapen zich niet weinig, dat zij, zonder eenige vrees voor den wreedaardigen Moody, den zeldzamen vliegende visch konden gadeslaan, die eene geducht lange vlugt of sprong maakte, terwijl de afgrijselijke albatros ¹⁾ rondvlog, om op zijn zorgeloos slagtoffer neer te schieten.

„Vreemde schepsels zijn het, bij mijne ziel!” zeide Mike. „Zuidzee-kapiteins noemen ze groote vogels, want het zijn de zielen van hen, die hier in dezen omtrek sterven, dat zijn zij; doch kapitein Moody's zwarte ziel zal wel in een ander dier varen. Zou hij niet in eene haai te lande komen, en zwemmen om een armen matroos in zijne kaken te krijgen, in plaats van in eenen vogel, die nog op eene bevallige wijze rondom zijne prooi vliegt?”

De tijd scheen hun bij deze nieuwe tooneelen niet lang toe, ofschoon er verscheidene uren verliepen eer de kuststreek niet langer zichtbaar was. Voor hun middagmaal hadden zij weder kaas en beschuit, en vervolgden hunne reis met luchtige harten, daar zij door de zekerheid van vrijheid, door een goeden maaltijd en de gunstige koelte blijmoedig geworden waren.

„Wij kunnen het met onzen voorraad eene week uithouden,” zeide Tom; „en tegen dien tijd, indien de wind

1) Een zeer groote zeevogel.

zoo blijft, mogen wij hopen eene veilige haven te bereiken. Maar, Mike, wij zullen des nachts de wacht moeten houden, want ik weet dat hier eene menigte riffen en zandbanken zijn, gelijk ik op de kaart gezien heb. Ik wenschte wel, dat ik mijne hand op dat papier had. Daar zijn zeker geene zeekaarten, denk ik, Walter, mijn jongen! in dat wonderbare boek, dat gij bij u hebt, en dat over allerlei vreemde landen spreekt."

"Ik heb geene zeekaarten, Tom! maar hier is mijn boek met landkaarten, en ik gis, dat dit het punt is waar wij zoo wat zijn moeten," zeide Walter.

"Ik kan het niet zeggen, mijn jongen," antwoordde Tom. „Die ongelukkige poppenkraam teekeningen baten niet veel, voor zoover ik zien kan; het is alles bedrog. Zie eens hier, daar is de Kaap aangegeven en dit hier is Madagascar; en ik kan mijnen vinger van dat op dit leggen. Nu vraag ik u, hoe kan dat een zeeman helpen om zijn schip te sturen?"

Freeman lachte, terwijl hij zeide: „Deze landkaarten zullen nooit in plaats van uwe zeekaarten kunnen dienen, Tom, doch zij hebben hun nut door ons te toonen hoe het land ligt; want zonder dat zouden zulke onervarene reizigers als Walter en ik nooit geweten hebben, dat Madagascar zoo dicht bij ons lag."

"Wel zou ik dat niet zien, jonheer Freeman?" zeide Mike; „en is het niet mooi, dat er zoowel landkaarten als waterkaarten zijn? Doch is onze stuurman hier, niet de regte man, van wien men zou willen zeggen, dat hij hier van de geheele wereld moest weten?"

"Wel, Mike," antwoordde Walter, „zoo was het in den beginne, en zoo wordt het misschien wel weder, zoo God wil. En gij ziet, op deze wereldkaart is op dit oogenblik veel meer zee dan land."

"Ik zou wel een bril noodig hebben," antwoordde Mike, „om alles te zien wat uwe scherpe oogen zien kunnen; maar ik wil u op uw woord gelooven, dat wil ik, en ik twijfel er niet aan dat gij gelijk hebt. Ik en mijns gelijken weten waarlijk niet beter."

Het was eene hopelooze zaak, zulke praktische reizigers als Tom en Mike even als schoolknapen de aardrijkskunde te onderwijzen; de atlas werd dus weder in de kist geborgen, en de knapen schikten er zich in, om te leeren in plaats van te onderwijzen. Zij namen als het noodig was, hunne beurt aan de riemen waar, gaven acht op klippen en ondiepten en deelden de nachtwacht.

Een tweede dag ging voorbij zonder land te zien, doch de wind bleef gunstig en de arbeid ligt. Op den derden morgen kwam er stilte, gevolgd door eenen oosten-wind, die hun noodzaakte het zeil te strijken, en het werk aan de riemen te hervatten; en eerst toen zij uitgeput van vermoeidheid waren, werden zij vóór hen uit land gewaar, en ontdekten weldra dat het een klein eiland was.

"Ik bid u, Tom! laat ons daar landen," zeide Walter; „ik heb zulk eene pijn in mijne armen dat ik niet langer roeijen kan; en ofschoon onze handen inderdaad zeer hard geworden zijn door het kaatsspelen, zoo ziet gij dat zelfs Freeman al het vel van zijne handen gegaan is, en zie de mijne eens!"

"Wel, wat het landen betreft, mijn jongen!" antwoordde Tom, „dat weet ik nog niet; want, ziet gij! wij konden wel in eenen strik vallen. Sommigen van die inlanders zijn lompe klanten, en wij mogten eens den geheelen troep op ons krijgen, eer wij naar eene wijkplaats konden omzien. Wij zullen, zoo digt bij als wij kunnen, behoedzaam rond roeijen, en eens een overzigt nemen."

Zij onderzochten de kust, die rotsachtig, bar en naar het scheen onbewoond was. Het geheele eiland scheen door ruwe klippen beschut te zijn, die het naderen verhinderden. Slechts met groote omzigtigheid en de bedrevenheid van de beide ervaren zeelieden, werd de boot veilig door eene naauwe opening in den rotsachtigen oever gebragt, waarna het hun gelukte ze aan den voet van eenen breedgetakten mangoboom op het barre strand van dit weinig belovende eiland vast te maken. „Wel, wij mogen inderdaad nu onze armen wel wat rust geven, en onze beenen hier eens uitstrekken," zeide Tom; „doch het schijnt

dat wij er niet veel bij winnen zullen, dat wij hier den tijd verspillen, en uit de heerlijke koele lucht van de opene zee komen naar deze heete, zandachtige, barre kust, onder die nijldige beesten," een moskiet van zijn gezigt slaande. „Ik ga even lief terstond op wacht, als hier te blijven, en mij levend te laten opeten door zulke venijnige bloedzuigers."

„Ik heb gelezen," zeide Walter, „dat deze insekten altijd het meest bij de mangoboomen op de kust zwermen. Ik zou denken, dat wanneer wij boven op de rotsen waren, wij van hunne aanvallen bevrijd zouden zijn."

„Daar is waarschijnlijk wel wat goeds in boeken te vinden," zeide Tom, „voor hen die ze vlug lezen kunnen. Maar zij die daar te dom toe zijn, hebben toch nog zoo-veel gezond verstand, dat zij weten een eind touw verdiend te hebben, wanneer zij in de hangmatten kropen, en hun vaarttuig verlieten, op eene vreemde kust, zonder wacht."

„Daar is wel wat van aan, Tom," zeide Freeman; „doch de wenk van Walter aangaande de mangoboomen is zoo kwaad niet. Wij behoeven de boot niet uit het oog te verliezen; doch dat is geene reden waarom wij onder de mangoboomen moeten blijven. Daar ginds is een rotsachtige hoek, zonder boom of struik in den omtrek, daar zal het aangenamer zijn; en zie eens, lieve vriend, hier is een beekje water dat over de rots vliet. Nu kunnen wij dat vuile water uit het vaatje gieten, en er versch water voor in de plaats nemen."

„Ik zal zoo vrij zijn het eerst te proeven, heeren," zeide Mike, „want ik weet dat die vreemde rivieren magtig dikwijls zout water uitgieten, hoewel men ze dat niet zou aanzien."

Doch gelukkig bleek de voorzorg van Mike noodeloos te zijn. De stroom die van de rots vloot was boven den invloed van het getij, en verschafte die heerlijke verfrissching, koel versch water, zoo lang door de reizigers ontbeerd.

„Mij dunkt, een druppeltje brandewijn zou er inderdaad geen kwaad aan doen, mijne jongens," zeide Mike.

Walter had de kist geopend om er de kaas uit te nemen;

doch hij deed haar nu schielijk toe en sloot haar met een luiden klik dicht, terwijl hij Tom en Frank aanzag om hem te ondersteunen.

„Wees maar niet bang, Wally," zeide Frank, lagchende, „wij zullen de brandewijn niet weggeven. Dit behoort tot onze medicijnen, Mike, en wij hebben stellig besloten, er nooit gebruik van te maken dan in geval van grooten nood; keer uw hart dus van zulke begoochelingen af, mijn vriend! Nu zou ik er waarlijk niets op tegen hebben, als wij een kopje thee hadden, dat zou ons zeer verkwikken; maar waar zouden wij een theeketel van daan halen? Wat hebt gij daar, Tom?"

„Eene hand vol zeevogel-eijeren, antwoordde hij; „wij moeten dus een vuur zien aan te maken, en ze roosten, om de kaas van avond te besparen; want wij moeten zuinig op onzen voorraad zijn."

Zij hadden allen doosjes met lucifers; dorre takken en drijfhout was er in overvloed; er was dus spoedig een vuur aangestoken in eene rotsspleet om de eijeren te roosten. Daarop kwam Walter, die schelpen was gaan zoeken, er met eene aan, die veel van de trompet van Triton had, en die, gelijk hij meende, uitmuntend voor theeketel kon dienen; en inderdaad, het kanaal of de pijp, die bijna zuilvormig was, en de lip, die eene soort van deksel vormde, scheen ze tot dat doel zeer geschikt te maken.

„Wij zullen trachten er later een hengsel aan te maken," zeide hij, „maar nu moeten wij ons maar zonder behelpen, en er de thee in koken, gelijk wij gewoon waren in die trekpot te doen, in onze lessen te Merton, Frank!"

De schelp werd afgewasschen, een weinig thee er in gedaan, daarna werd zij aan de beek met water gevuld, en met een touw over het vuur gehangen; er werden eenige stukjes suiker bij gedaan, en het geheel was een drank, die den knapen uitnemend beviel, Tom zeer goed, en Mike zoo tamelijk vond.

En nu, Mike, zeide Tom, gij en de kleine jongen moesten nu wat gaan liggen, en Freeman en ik zullen de eerste wacht nemen; want wij moeten onze boot niet verliezen,

en vier uren slaaps is waarlijk genoeg voor sterke handen als de onze."

De nuttige reisdeken werd over het zachte zand uitgespreid, en verschafte een kostelijk bed voor de vermoeide reizigers, die beurtelings waakten en sliepen, totdat de morgen hen weder riep hunne bedrijvige werkzaamheden te hervatten.

"O, Frank, zeide Walter, toen Frank hem kwam wekken, „ik ben zoo vermoeid, ik zou zoo gaarne nog wat slapen. Zouden wij hier nog niet een dag kunnen blijven; dan zouden wij de klippen kunnen beklimmen en overvloed van eijeren en jonge vogels vinden. Ik heb een heelen troep zeemeeuwen gezien, en de domme booby ¹⁾ en de pelikaan met zijn rooden zak en lange vleugels; en ik zou zoo gaarne hun nest op de rotsen willen gaan zien. Ik kende terstond al de vogels uit de teekeningen, die ik er van heb."

"Wij moeten hier nooit een heelen dag blijven liggen," zeide Tom; „doch ik zie er geen kwaad in, om voor een paar uur op leeftocht uit te gaan om de boot te voorzien, en onze jongeheer Walter schijnt een scherp oog te hebben, om alle soorten van land- en waterdieren te kennen. Er is ongetwijfeld vrij wat goeds in die boeken gestuwd, voor degenen die het er uit weten te halen. Hij is een schrandere bol, dat is hij, jongeheer Freeman."

"Gij hebt inderdaad gelijk, Tom," antwoordde Frank, „Wally's goed hoofd heeft mij op school dikwijls uit moeilijkheden geholpen, die ik altemaal aan mijne onoplettendheid en luiheid te wijten had."

"En gij helpt mij, Frank," antwoordde Walter. „Gij werktet die vervelende sommen voor mij uit, en gij weerdet die groote twistzoekers van mij af, die mij zoo mishandelden."

"Ja, ja!" zeide Tom, „dat is net zoo als het behoort, een kostelijk verdrag — een goed hoofd aan de eene zijde en stevige handen aan de andere. Gij zult een paar bruik-

1) Een watervogel tot het geslacht der pelikaanen behoorende, en merkwaardig wegens deszelfs blijkbare domheid, waardoor hij zich vangen laat.

bare knapen worden, als gij zoo voortgaat; ik zou gaarne eene dergelijke bemanning hebben. Nu Mike, beste maat, werp nu bij de boot uw anker uit, en houd goed de wacht, en gij zult het ons te kennen geven als gij een vreemd zeil ziet, terwijl wij eens zullen rondkruisen om levensmiddelen te zoeken."

Maakt dat gij nu wekomt, jongens," riep de goedaardige knaap. „Zijt gij bang voor de boot? Gij hoeft niet bevreesd te zijn. Daar is geen levend schepsel op die naakte rotsen dan beesten of vogels, die te dom zijn om zich uit de voeten te maken.

HOOFDSTUK VI.

De vogel-kolonie. — Mike's liefde voor de Wilden. — Kano's in het gezigt. — Een storm. — De ure des gevaars. — Het vergaan van de boot. — De koraalriffen. — Eene rustplaats. — Een vrijpostige aanvaller. — Eene poging om te harpoenen. — De landing.

Zij beklommen de afgebrokkelde en gevaarlijke klippen, die zich langs het strand verhieven, om daarachter slechts nog hoogere rotsen te vinden, tusschen welke zich een terras of vlakke klip bevond, die geheel en al met de nesten en het vuil van duizende zeevogels bedekt was, en wier wanluideud geschreeuw de plunderende aanvallers, die hunne zakken, zakdoeken en hoeden met eijeren en jonge vogels vulden, bijna doof maakten. Deze plundering geschiedde evenwel niet zonder eenige heftige en wanhopige worstelingen met de beroofde en verbitterde ouders; en de roovers waren blijde, dat zij zich konden wegmaken en zoo schielijk als hun buit hun zulks veroorloofde de klippen af konden klauteren; doch zij kwamen niet beneden zonder veel vel van hunne handen en eijeren in hunne zakken er bij opgeofferd te hebben.

„Geeft al de eijeren en de vogels aan den kok, die ze

noodig heeft," zeide Mike, „en ziet eens, mijne juweeltjes, welk eene mooie koekepan ik gevonden heb," — terwijl hij hun eene zeer groote oesterschelp liet zien. „Nu zal ik u om de gebroekene eijeren uit uwe zakken lastig vallen; en zal dat niet eene heerlijke omelet worden, die men wel een kapitein van een oorlogschip zou durven voorzetten?"

Mike maakte eene zeer aardige omelet in de oesterschelp gereed, die ten minste het aanlokkelijke der nieuweheid bezat, en door de hongerige zwervers met smaak genuttigd werd; daarop werden de overige eijeren geroost, als ook de vogelen, die aan takjes van mangoboomen gestoken, en rondom het vuur geplaatst werden, totdat zij genoegzaam gebraden waren. Zij waren nu goed van levensmiddelen voorzien, en konden dus de kostbare beschuit nog wat besparen. Het koken werd volgaarne door de twee zeelieden verrigt, die beiden in de kombuis zich reeds met die werkzaamheid hadden bezig gehouden; en den beiden schoolknappen verschaft deze bezigheid een groot vermaak, en herinnerde hun aan vervolgene steelsgewijze smulpartijtjes, van geheime kokerij in studeerkamer of slaapvertrek.

„Waart gij niet een weinig bevreesd, Mike," vroeg Walter, „toen gij alleen achter bleef om op de boot te passen?"

„Of ik bevreesd was, jongheer Walter?" antwoordde hij. „Neen, geen zier; had ik niet dezen kameraad bij mij?" op het geweer wijzende; „en zeide ik niet tot mij zelven: Mike, zeide ik, jongen, indien een vreemd gelaat u van achter eene rots begluurt, dan schiet gij hem netjes neêr, en wees niet bezorgd, dat er ooit naar gevraagd zal worden."

„Maar, Mike!" hernam Walter, met afgrijzen, „gij zoudt toch zoo slecht niet geweest zijn, een medeschepsel te vermoorden, die misschien geheel onschuldige aan eene beleediging was."

„Onschuldig! — niets van dat!" antwoordde Mike; waarlijk, die wilden zijn allen een en hetzelfde. Medeschepsel! Zij ten minste niet! Heidens zijn zij, niet veel beter dan beesten; en zij hebben nog nooit een oog in eene kerk of kapel geslagen, laat staan in een halfdek dat tot gebeden ingerigt was. Inderdaad, zij zijn niet beter waard dan om

ze neêr te schieten, de wilde beesten die zij zijn! Wat zegt gij er van, jongheer Freeman! wees gij nu eens billijk."

„Ik hoop zulks te wezen, Mike!" antwoordde Freeman, „en ik keur uw plan van handelen in het geheel niet goed. Ik denk dat Walter volkomen gelijk heeft. Wel, man, wij zijn aanvallers en roovers hier; wij behoeven waarlijk geene moordenaars daarenboven te zijn."

„Daar is wel een schijn van waarheid aan, jongheer!" zeide Tom; „maar, ziet gij, het is zoo de gewoonte op zee om, volgens de wetten van het schip en in naam van de koningin, bezit te nemen van alle vreemde landen; evenwel zou ik niet gaarne het eerste schot willen doen."

„Wel nu komaan, mijn jongen!" zeide Mike, „wie zou het volgende schot doen, indien gij door het eerste ge-dood waart? En wat zegt het spreekwoord? — Leert het ons niet dat: Die het eerst komt, die het eerst maant? Wat zeggen uwe boeken toch wel hiervan, jongheer Walter?"

„Ik zal u eens vertellen, Mike," antwoordde Walter, „wat het beste boek van de wereld, Gods eigen boek zegt: „Gelijk gij wilt dat u de menschen zullen doen, doet gij hun ook desgelijks." Nu, zoudt gij wenschen doodgeschoten te worden, indien gij, zonder eenige kwade bedoeling, bij geval over eene rots in uw eigen land op eenige vreemdelingen, die daar geland waren, nederzaagt?"

„Dat klinkt zoo onverstandig niet," zeide Tom, nadenkend; „evenwel, mijn jongen, is het zeer waarschijnlijk, dat degenen die ons kwamen bespieden, met geen goed oogmerk kwamen; en hij die naauwkeurig de wacht houdt, is het beste beveiligd. Maar wat dat geweer betreft, daarover ben ik het nog niet-eens. Nu, jongen, wat is het daar gij zoo naar ziet?"

„Eenige kleine zwarte stippen, die zich bewegen," antwoordde Walter. „Denkt gij, Tom, dat het schepen kunnen zijn? Misschien is er wel een ander op weg naar Indië. Zouden wij geen sein kunnen maken?"

„Wacht een beetje, totdat wij u daartoe bevel geven, man!" zeide Tom, haastig. „Schepen! wel zeker, gindsche vloot

zouden allen schepen zijn! Houd haar af, Mike! Zoo zeker als gij geboren zijt, zijn het daar ginds allen kano's, vol van die boosaardige honden, die er niet veel om geven zouden ons zonder veel omwegen allen te vermoorden en ons op den koop toe op te eten."

Walter lachte bij dit denkbeeld, en zeide: „O neen, Tom, de eilanders in deze zeeën zijn geene kanibalen; doch ik heb gelezen, dat zij zeer naijverig op vreemdelingen zijn, en wraakgierig, en ook dat zij vergiftigde pijlen gebruiken. Welken weg zullen wij nu oproeijen, Tom?"

„Noordwaarts, natuurlijk," zeide hij. „Nu, allen aan boord — vlug, jongens! geene luiards! Daar gaan wij!"

En andermaal gleed de boot over de heldere golven der zee en kwam de kano's zoo ver vooruit, dat onze vier moedige vrienden geloofden geene vervolging meer te vreezen te hebben, ofschoon het nog noodzakelijk was de grootste omzigtigheid te gebruiken, om de opmerksaamheid dier wilde eilanders te ontgaan, voor wie zelfs hunne kleine bezitting een lokaas tot plunderen en moorden kon zijn.

Daar de kano's van een zuidelijk gelegen eiland schenen te roeijen, meenden de reizigers het voorzigtig te zijn, regtstreeks noordwaarts voort te spoeden; en bijaldien hunne kleine boot zelfs door de kano's ware opgemerkt geworden, zoo verwijderden zij zich zoo snel, dat zij weldra op zulk eenen afstand kwamen, dat zij de onrustbarende voorwerpen uit het gezigt verloren. Nu waagden zij het weder hunnen koers meer oostwaarts te nemen, waar zij nog steeds hoopten eene betere landing te zullen doen. Doch na eenen dag van groote vermoeienis, en uitgeput door de ondragelijke hitte der zon en het roeijen in dood stil weder, zagen zij te vergeefs naar eenig eiland rond, waar zij de boot zouden kunnen vastmaken en gedurende den nacht uitrusten. Want zij hadden geen anker, en toen de plotselinge duisternis de lucht bedekte, vreesden zij de riemen te gebruiken, ten einde geene onvoorziene en noodlottige gevaren te ontmoeten.

Zij streken het nuttelooze zeil, en terwijl twee gerust

sliepen, beproefden de wakers zoo goed zulks doenlijk was, wat uit te rusten; maar hoewel er geen wind was, was er een stroom merkbaar naar het noord-oosten. Het was voorbij middernacht, toen de wind zich plotseling verhieft. De golven werden ontstuimiger, en de slanke boot werd met ongeloofelijke snelheid voortgedreven, geheel buiten het bereik der verschrikte reizigers, die allen ontstelden op het geroep van gevaar. Zij haalden de riemen in, en toen hield een ieder zich vast aan de banken of het standek, ten einde niet door wind of golven weggeslagen te worden. Tom sloeg zijne gespierde armen om den bevenden Walter, wiens zwakke gestalte weinig bestand was tegen de kracht van den wind, en trachtte hem in dit uur van gevaar te bemoedigen.

„Ik ben niet bang voor den dood, Tom, snikte de knaap; maar ik vrees er voor den toorn van God te ontmoeten, en wij zijn allen zeer zondig geweest. Frank en ik, zoo-wel als gij, hebben onzen plicht verzaakt. Wij hadden geene verdraagzaamheid of geduld; wij weigerden ons aan zijnen wil te onderwerpen. O Frank! wij waren gelijk de booze Kain, wij vlugten uit de tegenwoordigheid Gods, en Hij heeft ons gevonden. Tom, ik bid om vergeving en genade. Wij moeten nu allen bidden, want wij kunnen ons zelve niet helpen en Hij kan ons alleen redden."

„Het is alles waar, dat weet ik, mijn jongen," zeide Tom, met eene diepe zucht; „maar gij weet, ik ben al lang oproerig geweest en God verwerpt mij, en ik kan niet verwachten weder in het boek opgeschreven te worden."

„Dat zijn zeer slechte woorden, Tom, zeide Walter; „God verwerpt niemand. Herinnert gij u niet dat ik u voorlas, hoe onze gezegende Verlosser den moordenaar vergaf aan het kruis, omdat hij tot Hem bad? Toe, bid nu, Tom! Hij zal u geen gehoor weigeren."

„Ik zal mijn best doen, mijn jongen, maar ik ben het ontwend," zeide hij en begon het gebed des Heeren te prevelen, waarschijnlijk alles wat hij zich kon herinneren van zijn vroeger godsdienstig onderrigt. Frank was stil, maar hij had zijn gezigt met zijne handen bedekt en zijn geloovige jonge vriend was overtuigd, dat zijn hart met God was. Alleen Mike

scheen verhard; — hij poogde te fluiten, en riep uit: Wel, wat kan het schelen, jongen; is het niet alles opgeschreven, hoe wij zullen overgeleverd worden tot straf? En wezenlijk, Mike Ryan is de jongen niet om te klagen als hij het geheel verdient. Nu, jongeheer, zoudt gij als het u belieft die flesch uit de kist willen aangeven? Of zijt gij voornemens de visschen in de zee een teug grog te geven?"

Frank berispte Mike ernstig over zijne oneerbiedigheid en hardheid van hart, en Walter zeide: „Toe, lieve Mike! wees bedroefd over al de slechte dingen die gij gedaan hebt, en denk aan dat oordeel, waartoe wij allen geroepen worden, misschien zeer spoedig — ik zal God bidden dat Hij u vergeve, arme man!"

Toen bad Walter overluid dat God allen mogt genadig zijn; en de eenvoudige bede van den zwakken jongen scheen eenigen indruk te maken op den zorgeloozen, spottenden jongen man; hij was voor eenigen tijd stil en de jongens hoopten, nadenkend en berouwvol.

Maar nu bemerkten zij, door de ongemakkelijke houding hunner beenen, want het was nog te donker om te zien, dat de boot half gevuld was met water, en zij waren verplicht terstond aan het werk te gaan om het er uit te schep- pen. Gelukkig was er een emmer aan eene der banken gebonden, en hiermede en met hunne hoeden werkten zij om het gevaar te boven te komen; maar de golven, die gedurig over hunne boot sloegen, maakten hun de taak onuitvoerbaar, en vermoeijenis en honger hadden hen nage- noeg tot eenen staat van hulpeloosheid gebragt, toen het morgenlicht hen in het oosten eene kustlinie toonde, die eensklaps hunne krachten vernieuwde en hunne hoop op- beurde.

Toen de zon opging ging de wind liggen, de zee werd kalmer en zij waren in staat met hun werk op te houden. De hitte droogde spoedig hunne natte kleederen op en zij begonnen aan verfrissing te denken; maar zij bevonden dat de gebradene vogels, die in eene gebroken kast waren, door het zilte water zoo zout waren geworden, dat men ze niet kon eten; de beschuiten, die gelukkig in de eenige

heele kist geplaatst waren, waren bewaard gebleven, en de gekookte eijeren werden beschermd door hunne schalen.

Nadat zij een versterkend ontbijt genoten hadden, be- gonnen zij door Walter's zakglas de kust, die nu duidelijk zichtbaar was, te onderzoeken. Zij scheen rotsachtig te zijn, bedekt met donkere bosschen en beschermd door koraal- riffen; maar geen spoor was er te zien van de woningen van menschen. Tom en Mike besloten dat het zeker de noordwestkust van het eiland Madagaskar moest zijn.

„Wij zullen nooit over gindsche riffen komen en eene landing maken," zeide Tom; „maar wij moeten er zoo dichtbij komen als wij met veiligheid kunnen; de branding gaat ook niet hoog, en wij kunnen zeker wel eenige honderde passen zwemmen. Wat zegt gij, jongens, kunt gij een beetje zwemmen?"

„Ik kan goed genoeg zwemmen," antwoordde Frank. „Ik ben gedurende een uur in het water geweest bij de kust waar wij woonden; maar Walter leerde het slechts in de rivier bij Merton, en ik geloof niet dat hij door zulke golven als dezen heen zou komen."

„Wel drommels!" zeide Mike, „dan moeten wij het doen. Wij zullen hem om de beurt op onze schouders nemen. Zullen wij dat niet doen, kameraad? Hij is het sieraad van de wereld, dat is hij, en ons geluk zal geheel verloren gaan als wij hem verliezen."

En nu werd ieder middel beproefd om de kust zoo dicht te naderen als zij met veiligheid konden. Gelukkig was het water zoo klaar, dat al het gevaarlijke duidelijk kon gezien worden. De wonderlijke werken van het koraal- diertje in al de verschillende graden van voortgang waren zichtbaar, en Walter was in zulk eene bewondering verzon- ken, dat hij de gevaren die hem omringden geheel vergat.

„Hoe verwonderlijk! hoe heerlijk!" riep hij uit. „Kijk er eens naar, Frank! Zoudt gij gelooven dat deze kleine diertjes, de koraal-insecten, werkelijk deze eilanden konden vormen? Daar zijn er nu millioenen van hen stil aan het bouwen, rots op rots, totdat na vele jaren deze rotsen boven het water zullen uitsteken en vast, droog land worden.

Welke vreemde dingen zijn er onder de werken van den grooten God, daar wij in ons leven niets of weinig van weten."

"Ik heb daar wel eens meer over hooren spreken," zeide Tom tot Freeman. „Ik heb menschen hooren zeggen, dat kleine wormen deze riffen hier maken, zoo als men weet dat de bijen was maken in hunne korven; maar ik luisterde nooit veel naar zulke vreemde verhalen, omdat, ziet ge, ik het niet kon gelooven. Maar ik zal nu niet zeggen dat er niet iets van waar is, als *hij* er zoo ronduit over spreekt; want ik geloof dat er eene ongewone lading in zijn hoofd ligt."

Frank, hoewel niet zoo bedreven in de natuurlijke geschiedenis als zijn vriend, kon toch het feit dat zoo bekend was, dat de insecten de koraal-eilanden opbouwen, bekrachtigen; zelfs de onwetende en zorgeloze Mike luisterde onwillekeurig naar het verhaal, waarmede de verstandige kleine jongen hen vermaakte, en de ervaren zeelieden namen langzaam hunnen weg tusschen de dreigende, verborgene rotsen, waar zij wel is waar tegen schuurden, maar toch zoo stuurden dat zij eene ernstige aanraking vermeden. Zij waren nu bijna twee honderd passen van een smal strand verwijderd, omringd door hooge klippen, en hierop vestigden zij begeerig en in gespannen verwachting hunne oogen. Maar tusschen hen en de kust verhief zich eene hoogere rij klippen, waarover de brekende golven dreigend stortten, en waartegen men vergeefs zoude hopen dat de ranke boot het zou uithouden.

"Hier, Mike!" riep Tom, „gij en de jonge heer Frank moeten zoo lang als gij kunt gindsche golven vermijden, en houd een oog op den jonge heer. Daar, reik mij het geweer over, wij zullen beproeven het te redden, berg het kruid en lood weg om het droog te houden. Wacht! Ik kan die beschuittrommel ook op mijn rug nemen. Nu dan, ik steek af, en waad of zwem zoo als ik best kan, met deze dingen naar de kust; en dan kom ik naar u terug, mijne jongens, met eene kaart van den overtocht in mijn hoofd."

Angstig zagen zij hunnen moedigen aanvoerder na, terwijl

hij door de ondiepten waadde, over de riffen stapte, de hoogere rotsen, die door de branding bespoeld werden, vermeed, en tegen eenige groote golven vocht, totdat hij het strand bereikte. Daar wierp hij het geweer en de trommel hoog en droog neder, en ging weder te water, bij een rif ophoudende, dat halfweg tusschen de boot en de kust lag, die hij, voordat hij naar zijne gezellen terug ging, naauwkeurig onderzocht.

"Nu, jongens!" zeide hij, toen hij in de boot stapte, „nu aan het werk; daar doet uw best, mannen! wij moeten trachten haar nog een weinig te behouden."

Zij roeiden nog eenige schreden verder, en toen zeide Tom: „Nu, Mike, stap met mij uit en help een handje," en zij stapten in vier voet water, en trokken de boot, terwijl de twee jongens roeiden door eene naauwe opening in de riffen, totdat zij ten laatste geheel vast zat tusschen twee rotsen, die hooger dan de overigen waren, terwijl de golven er met kracht tegen aansloegen.

"Nu is 't gedaan, jongens," zeide Tom, „wij moeten redden wat wij kunnen; zij is geen groot verlies voor ons, ziet ge, want zij kan niet langer zee houden. Geef mij die spaak — den gebroken riem aan; en gij, jonge heer, geef mij de hand, ik moet je op mijn rug naar de kust dragen. Sla die groote wollen deken om — nu, klim op, en houd stijf vast, en de spaak zal mij helpen mijne lading binnen te brengen."

Daar was niets tegen in te brengen. Tom nam Walter op zijn breeden rug en ging door het water, rustende op den gebroken riem, terwijl hij de twee andere jongelingen gedurig toeriep, dat zij hem moesten volgen met al wat zij slechts redden konden. Het groote valies, de eerste zaak die men noodig had, werd door de twee mannen gedragen, en zich ieder met een riem steunende, volgden zij Tom door de golven en over de scherpe, gladde riffen. Dikwijls gleden zij uit, en vielen zelfs; maar, door elkander te ondersteunen, bereikten zij ten laatste de plaats, die door Tom onderzocht was geworden, en waar hij nu zat te rusten op eene breede, vlakke rots van omstreeks

twintig voet middellijn, en slechts één voet onder water.

„Kom hier, jongens!” riep hij, „de eb komt, en in een half uur zullen wij op droogen grond staan, en dan kunnen wij gemakkelijk naar de kust oversteken.”

Hij had Walter neêrgezet, die tot aan zijne knieën in het water stond; maar, met de gloeiende zon boven zich, was dit het aangenaamste van alles; en de knaap werd belast met de zorg voor het valies totdat de drie jonge mannen van de boot terug zouden keeren, om zoo mogelijk het overige van het goed te redden. Zij was reeds half vol water, en met moeite haalden zij er de houten doos, de bundels kleederen van Tom en Mike, een kruidhoorn, een tasch met lood en eene bijl uit, die zij in eene kast in de boot gevonden hadden.

„Wij hebben het watervaatje nog niet,” zeide Frank.

„Laat dat maar blijven,” zeide Tom, „wij kunnen niet meer dragen. Daar schijnt ginds water te zijn; wij moeten het drinken met onze kroezen, die kunt gij medenemen; en laat ons nu maken dat wij weg komen. De oude boot begint ons te begeven; wij mogen er wel afscheid van nemen.”

Het geweld der golven had er eene groote scheur in gemaakt, en het was duidelijk dat zij het niet lang meer zou uithouden. Niet zonder weemoed verlieten de mannen het bootje, dat hen geholpen had den wreeden Moody te ontvlugten, en wier verlies hen zonder eenige middelen liet, om de onbekende kust te verlaten, waarop zij aldus waren teregt gekomen.

Toen zij hunne rustplaats weder bereikten, vonden zij dat het water reeds verscheidene duimen was gevallen, en Walter zat op het valies, dat hij op het drooge gedeelte geplaatst had, opgetogen te kijken naar de helder gekleurde vischen, die in het water dartelden, de krabben en de mossels, die aan de rotsen hingen, en de luidruchtige zeevogels, die over de oppervlakte van het water streken om de vreedzame bewoners te verslinden.

„Men zou bijna door eene meermin verlost worden,” zeide hij, „om in deze schoone zee te duiken; het zou

zoo heerlijk zijn alles te zien wat het water bedekt.”

„Wij zullen veiliger aan land zijn, Wally,” zeide Freeman. „Zie, wij kunnen in korten tijd de kust bereiken al huppelende, loopende en springende, en dan mijn jongen, moeten wij ons Robinson Crusoe leven beginnen.”

„Wat! zullen wij eene hut bouwen en regenschermen van geitenvel maken?” vroeg de opgetogen knaap.

„Dat zal er van afhangen of wij geiten ontmoeten,” antwoordde Frank. „Daarenboven geloof ik, dat wij gemakkelijker regenschermen kunnen maken van gindsche hooge palmboomen.”

„Natuurlijk kunnen wij,” antwoordde de knaap, en terwijl hij onrustig naar het water keek, voegde hij er bij: „Tom, kunt gij mij ook zeggen wat die kleine bewegende dingen zijn, die ik daar ginds boven het water zie?”

„Een paar vinnen, zonder twijfel!” riep Tom op een toon van afgrijzen. „Wat zijn wij allen gered geworden, jongens! Die vriend daar heeft dezen morgen zijne prooi gemist; maar wij moeten een weinig weg gaan; het is niet goed ons anker te ligten en in zijne kaken te loopen.”

Het monster kwam regt op de rots af, die nu droog lag, en zij drongen zich te zamen in het midden, opdat zij veilig mogten zien naar de vreeselijke haai, een der afschuwelijkste dieren van Gods schepping. Walter beefde onwillekeurig, hoewel hij met nieuwsgierigheid en belangstelling naar het monster keek, een akelig beest, met zijne afzigtelijke glurende oogen en zijnen schrikkelijken mond, die in staat scheen het geheele hoopje te verzwelgen.

„Hé! hé! joncheer Walter,” zeide Tom, „wat dunkt u nu van uw tuin onder water, daar gij zoo gaarne in zoudt willen wandelen? Dit is eene leelijke soort van meermin, dunkt u niet? Maar gij zult zulk een kerel niet dikwijls zoo dicht bij de kust zien; hij is een vinnig beest, en jaagt uit zee een of ander vaartuig na. Nu, een slavenschip is eene goede kans voor hem; hij weet dat hij er eene menigte van de lading krijgen kan en hij is niet kieskeurig; zwart of blank vleesch alles is hem welkom. Welk een onbeschaamde vlegel is hij, om zoo dicht bij te komen!

Nu, zou hij ons niet gaarne willen inslokken? Ik denk er half over om hem te harpoenen, maar wat kan iemand doen met een mes zoo als dit?" en Tom haalde zijn zakmes te voorschijn, dat, toen hij het geopend had, Walter een mes, geschikt om een os te slagten, toescheen.

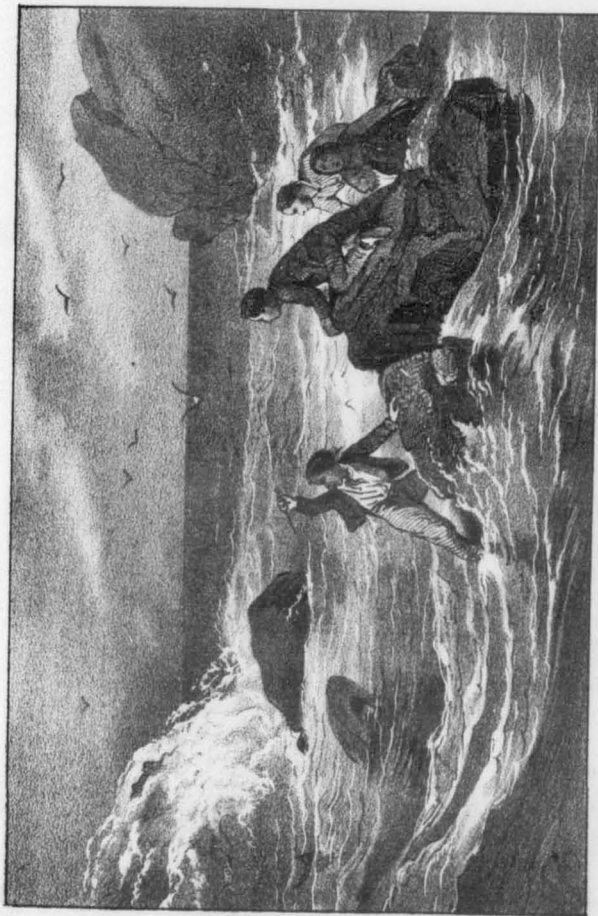
De gulzige haai zwom nog om de rots, loerende op het kleine gezelschap, dat er op stond, en Frank vroeg of er wezenlijk geen gevaar was, dat hij er op zou springen.

„Wat zou ik gaarne willen, dat het beest ons die poets bakte," zeide Mike, den gebroken riem over zijn hoofd zwaaijende. „Ik zou hem mijn riem laten voelen op zijnen afschuwelijken kop! Maar hoewel hij een schelm is, is hij voor den drommel geen gek, jongheer Frank! Hij zal voor zijn gevecht de beste plaats kiezen, die schurk! en dat is natuurlijk het water; en hij is er juist een beest naar, om zich op eigen grond te houden; en natuurlijk zullen wij op den onzen blijven, mijne hartjes! Zeker heeft hij zijne oogen niet op ons; en hij zou maar een hap hebben van zulk een klein mondje. vol als gij zijt, jongheer Walter!"

Walter sprong terug op dezen wenk, maar kon niet nalaten de behendige wendingen na te gaan van het on-dier, dat om de poelen zwom, nu eens een gedeelte der visschen verslindende, en de rest der spelende diertjes overhaast op de vlugt drijvende, dan weder den rand van de onbedekte rots aanrakende, terwijl hij zijne vreeselijke oogen liet rollen om de gevangenen gade te slaan, die hij als zijne wettige prooi beschouwde.

„Hij moet spoedig heengaan," zeide Tom, „de eb wordt sterker, en zoo gulzig als hij is, is hij te verstandig om te wachten en op het drooge te geraken."

Terwijl zij ongeduldig zijn vertrek afwachtten, had Tom een eind touw uit zijn ruimen zak gehaald, en bond zijn mes stevig aan het eind van den riem; toen, wachtende totdat het dier zich op den rug keerde, om zijn afschuwelijken mond te openen en een grooten visch te verzwelgen, wierp hij plotseling het scherpe lemmer in het witte ondergedeelte van den visch, dat bloot-

De haai betogert het gezelschap op de klip

gelaten was. Het bloed spoot op, en het dier deed een plotselingen sprong, die hem werkelijk op de rots bragt, waardoor de toezierende belegerden verschrikt achteruit weken. Toen sprong het weder in het water, schudde den riem met zulk eene kracht dat hij brak, en de gewonde visch zwom naar zee met Tom's kostbare mes.

De beledigde stuurman zwoer wraak, waarover Walter hem berispte. „Het was geheel regt, Tom. Gij hadt zijn leven bedreigd en gij kondt niet verwachten dat hij er dankbaar voor zou zijn. Hoe het ook zij, gij hebt de voldoening uwen vijand verdreven te hebben, en Frank en ik hebben messen, hoewel niet zoo groot en nuttig als het uwe.”

„Zou het nu niet beter zijn dat wij overstaken, nu de kust vrij is?” zeide Mike. „Het is nu gemakkelijk zeilen, jongens. Gij zult uwe voeten naauwelijks nat behoeven te maken. Steek als het u belieft af, stuurman.”

Tom zag donker en wraakzuchtig, maar het oogenblik was te schoon voor het landen, om het verloren te laten gaan; zoo nam hij Walter bij de hand; een ieder nam op wat hij dragen kon, en Mike en Frank volgden met het valies, en zoo bewerkstelligden zij hunne landing gemakkelijk, terwijl zij slechts weinig door sommige ondiepten tusschen de riffen te waden hadden. Toen, Walter op wacht latende, maakten de andere drie eene tweede reis naar de rots, en bragten hunne geheele kleine bezitting veilig op de kust. En nu, bevrijd van onmiddelijk gevaar, zagen zij rond om te onderzoeken waar de Voorzienigheid hen geplaatst had.

HOOFDSTUK VII.

Het eerste onderzoek van de kust. — Eene schildpad. — Frank gaat schildpadden-nesten zoeken. — Een vorstelijk maal. — De haai komt terug. — De kruistogt der matrozen. — Eene vreemde ontmoeting. — Een Engelschman en een Christen.

„Dit ziet er net uit als eene haven voor booten,” zeide Tom, „hoe jammer is het dat wij geene boot hebben om ze er in te brengen.”

De hooge klippen, die geheel onbeklimbaar schenen, waren bedekt met klimop; en waar de mannen geland waren vormden zij eene nauwe, beschuttende schuilplaats, met een wild verlaten strand voor hen, dat met schelpen en gebroken korallen bestrooid was, en klaarblijkelijk nooit door menschen was betreden.

„Hoe kalm en heerlijk is het hier!” zeide Walter. „Hoe dankbaar moeten wij God zijn, die ons gered heeft van slavernij, de stormachtige zee en de wreede haai, en ons deze aangename veilige schuilplaats gegeven heeft!”

„Zeker, zoo als gij zegt, joncheer Walter,” zuchtte Mike, terwijl hij met een misnoegd gelaat rondzag; „het is hier volkomen veilig; en wij zullen er niet slecht aan toe zijn, als wij ons met visch levend houden; maar ik zie nergens een teug water; het heeft hier magtig veel van eene gevangenis, en wij zullen knap moeten zijn om het hier lang uit te houden.”

„Wees toch bescheiden en word nu niet ondankbaar, Mike,” zeide Tom. „Gij ziet, wij zijn zoo als wij zijn, joncheeren. Wij, zeelui, die met ons bootje zeilen waar wij willen, en in elke haven gaan die ons aanstaat, en op de golven gaan als het ons belieft; wij zijn slecht genoeg, om nu en dan Hem geheel te vergeten, die ons allen gemaakt heeft, en erkennen naauwelijks dat zijn arm sterker is dan de onze. Dan kunnen wij nooit gelegenheid vinden om aan Hem te denken, totdat Hij ons laat voelen, dat Hij het roer uit onze hand heeft ge-

nomen; en dat Hij onze groote Kapitein is. Zoudt gij ook voor ons wegloopers kunnen bidden, goede jongen?”

Walter wilde zelf nooit bidden, als hij zoo gevraagd werd; maar hij had zijn gebedenboek in zijne kist, en haalde het er spoedig uit; en terwijl hij de mannen verzocht neder te knielen, las hij het dankgebed na gevaar op zee. De verhevene woorden, hoewel zij misschien door de onwetende mannen niet geheel verstaan werden, hadden toch een heilrijken invloed op hunne half versteende harten, en zij stonden op met een verligt gemoed, om hunne pligten met geloof en standvastigheid te vervullen.

„Hooger op is meer schaduw, jongens,” zeide Tom; „en deze brandende zon is slecht te verdragen zonder water, zoo komt meê,” en zij volgden hem, om verder in de rotsnis te dringen, waar de hooge klippen aan beide zijden een weinig schaduw gaven. Een hol aan de eene zijde bood eene volmaakte schuilplaats; daar bragten zij hunne bezitting, en gingen zitten om te beraadslagen wat zij nu verder doen zouden.

„Als wij slechts kans hadden om weg te komen,” zeide Tom, „zou ik net zoo graag nog een weinig voor anker liggen; want het kan zijn, dat de volgende vloed ons dien ellendigen dief, die met mijn mes is weggezeild, wederbrengt. En daarenboven, joncheer Frank, zal ik u wat zeggen: ik verdenk gindsche partij boven ons. Men zegt, dat er eene bende zeeroovers zwerft, ten minste indien wij ergens ten noordwesten van dat Madagaskar, waarvan wij meermalen gesproken hebben, geland zijn. Dus is het heel goed dat wij dit kleine besloten baaitje gevonden hebben, waar wij uit het gezigt dezer schurken zijn.”

„Hoe het ook zij,” zeide Frank, „ik geloof, Tom, dat het beter was dat gij en ik bij laag water eene verkenningsreis langs de kust deden; en zien of wij eenigen toegang kunnen vinden tot het land boven ons.”

„Ja, ja, wij zijn het geschiktst voor de onderneming,” antwoordde hij, „en wij zullen Mike en Walter terug laten om de wacht te houden over de lading. Nu, steek af, jongen.”

Behoedzaam en met opmerksaamheid rigtten de twee jonge mannen hunnen koers naar het noorden, op het smalle strand dezelfde verspreide hoopen schelpen, onkruid en koralen vindende, vermengd met balken, touwwerk en de verstrooide overblijfsels van gestrande schepen eener gevaarlijke en onbezochte kust. Een ander hol in de rotsen, met zee gras gevuld, bewoog hen stil te houden om het eens te onderzoeken. Zij bemerkten tot hunne groote blijdschap in den hoek boven hen eene bron van koel, helder water, dat van de rotsen droop, en zich spoedig in het zand verloor. Eene groote schelp diende hen voor drinknap, en door dezen dronk verfrisch, stelde Frank voor, dat zij zouden terugkeeren, om het ook aan Mike en Walter te brengen.

„Wij zullen er over denken,” zeide Tom, „ginds is eene kleine aardige haven om in te liggen, en wij zouden er gemakkelijk water heen kunnen brengen. Wij zullen hier een dag of twee voor anker liggen. Jammer dat wij onze waterton verloren. Laat eens zien of onder deze dingen geen goed vat te vinden is.”

Een klein vaatje werd tusschen een hoop verward zee gras uitgehaald, dat, daar het half onder het zand bedolven lag, naar hun oordeel een langen tijd zoo moest gelegen hebben. Met een hamer, dien zij uit twee brokken hout maakten, sloegen zij den bodem uit het vat, en vonden het gevuld met uitnemende azijn, die waarschijnlijk vroeger, toen het aan land werd geworpen, wijn was geweest, en daar die ongewone gisting had ondergaan, welke het in azijn had veranderd.

„Het is jammer het er uit te gooijen,” zeide Tom. „Ziet ge, als wij genoodzaakt zijn van visch te leven, zal dit ons welkom zijn om ze eetbaar te maken. Laat zien of wij geene andere waterton kunnen vinden.”

„Zij gingen naar het water, om naar een donker voorwerp te zien, dat zij daar hadden opgemerkt, en een kreet van Tom bewoog Frank hem te komen helpen, om eene groote water-schildpad om te keeren, die zich lui op het heete zand koesterde.

„Nu, mijn jongen,” zeide Tom, „wij zullen een einde maken aan dezen fraaijen kerel; en dat nog wel zonder mijn mes. Geef mij dat kleine dingetje van u, en wend dan den boeg, om mij dien ijzeren roestigen bout te brengen, dien wij daar zagen. Ik geloof dat ik hem daarmede kan afmaken.”

Blijde dat hij de slagting kon ontloopen, ging Frank terug, en trok uit de gestrande voorwerpen een zwaren ijzeren staaf, ging naar Tom terug, die de uitvaart van de schildpad voltooide, waarna zij ze op de rots droegen, opdat het tij hun hunnen buit niet ontrooven zou.

„Ik zal de schaal lossnijden,” zeide Tom, „terwijl gij een kruistogt maakt naar het nest, mijn jongen, het zal in het zand liggen, verlaat er u op.”

Frank had veel ondervinding van vogelnestjes, maar in schildpaddenesten was hij niet bedreven; en hij wenschte liever dat Walter zijn medgezel geweest was; want hoewel die even weinig ondervinding hiervan had als hij zelf, maakte zijne studie in de natuurlijke geschiedenis hem tot eenen opmerkzamen waarnemer. Evenwel zwierf Frank langs de kust, eigenlijk meer aangetrokken door de overblijfsels van gestrande schepen en booten van alle natiën, dan door de kenteekenen, die hem het nest aanwezen van eene schildpad, totdat plotseling zijn voet in een gat uitglipte, en hoewel er geen gekraak volgde, overtuigde hem de toestand van zijnen schoen, dat hij in eijeren was teregt gekomen.

Hij was zeer vernederd door zijn ongeluk en nog al beschaamd over den uitslag zijner nasporingen; maar toen hij het zand wegkrabde, vond hij zulk eene hoeveelheid eijeren, dat hij er gemakkelijk vijftig van nam, waarvan de vliesachtige schellen, die de plaats vervangen van de schalen der vogeleijeren, ongebroken waren. Hierover tevreden, wiesch hij zijne handen en voeten, deed de eijeren in zijn zakdoek en zakken, en keerde met zijn buit naar Tom terug, die de schildpad los had gesneden, een vuur in eene spleet van de rots had gemaakt, eenig vleesch in de schaal had gedaan, terwijl hij ze met azijn overgoot; en toen hing hij de schaal over het vuur, ze met touwen vastmakende aan

een stok, die aan den hoek van de rots bevestigd was. Hij zag met veel ingenomendheid deze kooktoebereidse-
len aan, en nadat Frank de eijeren, totdat zij weder noodig
waren, met zand in een veiligen hoek bedekt had, gingen
de twee gelukkige fouragiers, de schildpad, totdat zij ge-
noeg gekookt was, achterlatende, naar Mike en Walter,
om er hen aan te doen deelnemen.

„Nu, mijn jongens, is alles goed gegaan? wat hebt gij
ons te berigten?” vroeg Tom.

„Wij zagen een zeil op een zeer grooten afstand,” zeide
Walter, „en ik wilde een seinpaal oprigten, maar Mike
wilde het mij niet toelaten. Hij veronderstelde, dat het de
prauw van een zeeroover kon zijn; en hij zegt als wij
door eenigen der zeeroovers werden overvallen, dat zij ons
zouden doden of tot slaven maken.”

„En dat is juist de waarheid, geheel en al,” zeide Mike;
en ik ben degene die het weet, wezenlijk. Ik houd veel
van een mooi gevecht; maar zij hebben een afschuw van
waarheid, oprechtheid of eerlijk spel; het is niets dan moor-
den, stelen en plunderen.”

„Ja, ja, dat is waar,” zeide Tom, „wij moeten onze
vlag zoo spoedig niet ophalen. Wij moeten hier stil op de
kust blijven, totdat wij van ons vaarttuig zeker zijn. Maar
ligt uw anker, jongens, komt mede om te gaan eten,
en ziet eens, hoe ik mij heb weten te provianderen.”

Daar zij allen ongenegen waren hunne bezitting onbe-
schermd achter te laten, kwamen zij overeen, dat zij hun
verblijf daar zouden nemen, waar het water gemakkelijk te
verkrijgen was, en nog eens vervoerden zij hun goed, aan-
gevoerd door Tom, naar de gunstigste verblijfplaats, waar
vleesch en water zoo ruimschoots aanwezig waren. Hier
legden zij al hun goed neder, plaatsten het groote valies
voor tafel, zochten eenige platte schelpen op voor borden,
en eenige kleine mosselen voor lepels, terwijl Walter's
gouden doopgeschenk ten laatste bevonden werd nuttig te
zijn. In dien tijd was de schildpad gekookt, in hare schaal
opgedischt, en de door hunne wandeling en werk hon-
gerige gasten aten hun weelderig diner met een honger, een

schildpadden-maal waardig, zelfs al ware het door een kun-
diger kok dan Tom Heartley gekookt geweest.

„Zie nu eens,” zeide Mike, „is dit niet het land van
waren overvloed? en zou het geene zonde en schaande zijn, dat
wij weder op goed fortuin gingen zwalken als wij in eene
goede haven zijn? Zouden wij hier ons anker niet uitwer-
pen en in de kapiteins-kajuit eten, stuurman?”

„Het is eene zeer smerige kajuit, Mike,” zeide Walter,
met afkeer rondom zich ziende, op de hoopen zeegras, die
een onverdragelijken stank van verrotten visch en afgevallen
plantaardige stoffen verspreidden.

„Och, jongeheer,” antwoordde Mike, „zijt gij nu niet
al te kieskeurig? Ik ben zeker, als gij onze hut in Tip-
perary gezien hadt en de zwijnen, arme dieren, die geen
goed hok hadden, en de robbenvellen en de oude jas-
sen! Waarlijk het zou moeilijk zijn om er een zindelijk
plekje te vinden; maar zie, mijn jongen, wij hielden toch
van ieder gaatje en hoekje, waar wij honderde jaren te
zamen geleefd hadden.”

„Wel, wel, Mike,” zeide Frank, „maar wij hebben hier
geen honderd jaren geleefd, en het zou hier net zoo goed
zindelijk en netjes kunnen zijn, als wij er ons huis van
maken; laat ons dus zien het een weinig schoon te maken.

Met behulp der gebroken riemen en vlakke stukken van
want, maakten zij hunne kleine woonplaats schoon, en
droegen de balken van het wrak beneden waterpijl, opdat
zij door het tij zouden kunnen wegspoelen. Toen groeven
zij eene kom in het zand en belegden ze met oesterschelp-
pen, om er het water in te laten vallen. Hierna liepen Tom
en Walter naar de zee, aangelokt door een voorwerp groo-
ter dan de gewone hoopen zeegras, en Tom herkende met
zelfvoldoening hunnen ouden vijand, de haai, die dood
aan de kust gespoeld was, terwijl het mes er nog in stak,
dat zij er terstond uittrokken.

„Wel, wat zegt gij van een stuk haaijenvleesch voor
avondeten, Walter?” zeide Tom tot den knaap, die met
veel belangstelling het nu schadelooze beest onderzocht.
„Het is tamelijk goed om te eten.”

„Ik zou het niet kunnen eten, Tom,” antwoordde Walter. „Misschien heeft dit afschuwelijk beest zich met mensenvleesch gevoed.”

„Ja, denkelijk wel,” zeide de man. „Ik heb vroeger er een gezien, waarin men, toen hij opengesneden was, nog leden vond, en soms een pijkker, dien hij niet gemakkelijk had kunnen verteren.”

„En hoe kondt gij een beest eten, dat gevoed was met het vleesch uwer medemenschen?” vroeg Walter.

„Wel, ziet ge, mijn jongen,” antwoordde Tom, „een stukje versch vleesch is zoo gemakkelijk niet te krijgen op zee; en als wij een hoop gerookt vleesch voor ons zien liggen en wij zijn uitgehongerd, dan wordt er niet gevraagd hoe dat vleesch gevoed is geworden.”

„Dat kan zijn, Tom,” antwoordde Walter; „maar wij zijn niet uitgehongerd, Goddank! Zoo bid ik u, laat dit walgelijke beest over aan de meeuwen en zeeraven. Gij weet dat de schildpad een zuiver dier is; zij leeft in het zee-gras, dat zij onder water vindt, en door dit voedsel krijgt haar vleesch dien heerlijken smaak.”

„Wel, boeken zijn toch nuttig,” hernam Tom. „Ik heb er nooit over nagedacht waar die rare land- en waterdieren van leven; maar ik denk dat gij gelijk hebt; en waar eene schildpad is, daar kunt gij zeker zijn dat er zich eene scheepslanding van bevinden, dus is het niet noodig dat wij ons met dezen ellendeling bemoeijen; waarlijk, ik ben nu afkeerig van hem geworden. Maar ik ben blij, dat ik mijn mes terug heb.”

Meer dan eens op dien dag zagen de opmerkelijke schipbreukelingen een verwijderd zeil, maar tenzij het genoeg nabij was om goed onderzocht te kunnen worden, wilden zij geen teeken geven, dat hen in gevaar kon brengen. Zij waren goed voorzien van voedsel, vrij om op de vreemde kust rond te zwerven, en behoefden geene beschutting, behalve voor de zon, en in dat heerlijke klimaat voelden zij geene behoefte om onbekende gevaren en onbekende voordeelen uit te lokken. Eenige dagen genoten zij hunne gemakkelijke rust; zelfs trachtten zij niet de afgebrokkelde

klippen te beklimmen, ten einde hunne onderzoekingen in het binnenland uit te breiden.

Maar nadat zij eene week op de kust geweest waren, werden zij den visch en de schildpad moede; de kaas was bijna op, en van de beschuit-trommel kon men den bodem zien. Hoewel de twee matrozen voor een tijd behagen vonden in de voorlezingen van Walter, over reis- of dierbeschrijvingen, werden zij toch een zoo werkeloos en eentoonig leven moede; zij werden onrustig en ontevreden, en zagen met eene pijnlijke nieuwsgierigheid naar de hoogten boven hen.

„Mike, jongen, wij moeten eene ontdekkingsreis doen,” zeide Tom; „wat hebben wij aan dit doode leven. Wat denkt gij er van deze klippen te beklimmen? Wij moeten niet naar een gebaanden weg zoeken, want tien tegen een dat het de zeeroovers-weg zou zijn; maar het is niets meer dan de ra te beklimmen, en dat kunnen wij wel. Kom, jongen, wij kunnen ons leven niet verslijten tusschen kruipende schildpadden en schreeuwende zeemeeuwen. Dus, jongens, ziet scherp uit en fluit hard als gij ons noodig hebt. Wij nemen het geweer mede uit vrees dat wij de zeeroovers ontmoeten.”

De twee jongens namen er geheel genoegen in alleen gelaten te worden. Zij kenden geene vrees in die rustige plaats. Zij beschouwden het ruwe rotsachtige verblijf als hun huis, en, het in het gezigt houdende, vergenoegden zij zich met onder de rots of langs het water te loopen, waar Walter in het bijzonder altijd iets nieuws vond. De mannen hadden hunnen koers naar het noorden genomen, en nadat de jongens hen nagezien hadden totdat zij uit het gezigt waren, gingen dezen een eind weegs de tegenovergestelde rigting uit, en zaten toen neder onder de schaduw eener overhangende rots, hoewel niet uit het gezigt hunner woning; zij verblijdden zich over deze stille oogenblikken, die hen de ledige uurtjes van hun schoolleven te binnen bragten.

„Gij zijt deze levenswijze niet moede, zijt gij wel, Frank?” vroeg Walter. „Het is hier zeer vreedzaam en aangenaam;

als het niet was om de treurige gedachten over mijn lieven papa, dan zou ik hier zeer gelukkig kunnen leven. Ook zou ik nog wel eenige boeken willen hebben."

"Walter, zijt gij niet wel bij 't hoofd?" antwoordde zijn vriend. "Wat zijt gij een gemakkelijke jongen! Wel, een zwijn leidt in zijn hok een even nuttig leven, man, en daarna is hij toch goed om gegeten te worden. Wie zou het gedacht hebben van twee werkzame jongens, nadat wij zoo veel ondeugendheid gedaan hadden als wij konden, dat wij als oude mannen ons zouden voeden met schildpadden en lui slapen in den zonneshijn, aan niemand dan aan ons zelve denkende?"

"Gij hebt altijd gelijk, Frank," zeide Walter. "Ik weet dat ik dikwijls zeer dwaas en ondeugend ook ben. Het was *mijne* schuld, dat wij van de school liepen; en nu was ik zoo zelfzuchtig van te wenschen, dat wij een lui en onnuttig leven zouden leiden. Ik ben zeer bedroefd over alles wat ik gedaan heb, Frank. Geloof gij, dat wij naar doctor Markham terug moeten gaan, als wij een schip, dat naar Engeland terugkeert, kunnen vinden?"

"Wij zullen hier wel geen schip vinden," antwoordde Frank. "Zij ontwijken allen deze rotsachtige kust zooveel hun mogelijk is, reken daar op — die zeeroovers geschiedenissen, die misschien toch niet waar zijn daargelaten — want wij hebben niets gezien van prauwen of zeeroovers. Maar één ding is zeker, Wally, ik kan nooit weêr naar de Merton-school gaan. Mijn oom zal niets meer voor mij willen doen, en ik moet nu maar zien, dat ik zelf op de eene of andere manier door de wereld kom."

"Wij kunnen misschien in deze vreemde plaats sterven, Frank!" zuchtte Walter. "O, hoe wenschte ik van den last bevrijd te worden, die mijn geweten drukt."

De knapen bleven eenige minuten stil en in gedachten zitten, toen zij plotseling vervuld werden met verwondering en eerbied, daar zij eene heldere en diepe stem langzaam hoorden herhalen: „Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstroomen, alzoo schreeuwt mijne ziel tot U, o God!"

„Wie kan dat zijn?" fluisterde Walter vreesachtig.

„Een Engelschman en een Christen, God dank!" antwoordde Frank.

„Dan zal ik spreken," zeide Walter, en met zijne liefelijke, jeugdige stem vervolgde hij de schoone woorden van den Psalm, die hem geheel eigen was. — „Mijne ziel dorst naar God, naar den levenden God! wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?"

„Wie gij ook zijt," sprak de vreemde stem, „gij zijt zeker van ons vervolgd, maar onoverwonnen geloof. Kom te voorschijn, ongelukkige Christen! dien God, in zijne ondoorgrondelijke wijsheid deze onherbergzame kusten heeft doen bezoeken."

De jongens sloegen den hoek van de rots om, en zagen voor zich de groote, magere gestalte van een man op middelbaren leeftijd, gekleed in een los kleed van wit katoen, dat tot aan zijne voeten reikte, en een hoed van palmbladen op het hoofd. Zijn gelaat was bleek en droefgeestig, dat hij meer door zorgen en kommer dan door de jaren verkregen had, terwijl een trek van zachtheid en nederigheid op zijn gelaat te lezen stond. Hij naderde de jongens met uitgestrekte handen, en zeide: —

„Zoo jong, en alleen! arme kinderen! Zijt gij aan de vervolgingen der Heidensche overheid van dit ongelukkige land ontvlugt, of aan de wreede handen der zeeroovers; en waar denkt gij naar toe te vlugten?"

„Wij zijn aan de ellenden van een slavenschip ontkomen, mijnheer," zeide Frank, „en ook aan de gevaren op zee. Wij hebben op deze kust schipbreuk geleden, en zijn eenige dagen op dit eenzame strand gebleven, daar wij de hooge rotsen niet durfden beklimmen, die ons den weg naar het binnenland afsnijden."

„God zij gedankt! dat gij ze niet beklommen hebt," zeide de vreemdeling. „Gij zoudt waarschijnlijk in de handen gevallen zijn van eene bende ellendingen, wier geheele bestaan gewijd is aan daden van bloedvergieten en plundering, zoowel te land als ter zee. Zelfs nu, terwijl wij spreken, kunnen hunne oogen ons bespieden;" en hij zag vreesachtig naar de hoogten.

„Kom mede naar onze woning, zoo als wij ze noemen, mijnheer,” zeide Frank. „Daar zullen wij beschut zijn, en kunnen in veiligheid praten.”

HOOFDSTUK VIII.

Verjaagd door zeeroovers. — Het strand wordt verlaten. — Eene schuilplaats door hogere beschikking. — De kerk in de rots. — De stille gemeente. — De wonderen van het onderaardsche kasteel. — De bekentenis der schooljongens. — De matrozen in het zeerooverskamp. — De heer Sinclair stelt voor zijne geschiedenis te verhalen.

Zij leidden den belangwekkenden vreemdeling naar het afzonderde verblijf waar zij woonden, en zijne oogen glinsterden van genoegen toen hij de boeken zag, die de jongens op hunne houten kisten hadden gerangschikt. Hij nam het eene boek na het andere op. — Virgilius, Bossuet, Schakespeare, en, zijne jonge geleiders oplettend aanzijnde, zeide hij: „Gij zijt geene matrozen, jongens! Hoe kwaamt gij aan boord van een slavenschip?”

Walter liet zijn hoofd hangen en bloosde, en Frank zeide: „Wij zijn weggeloopten schooljongens, dat is het, en wij zijn regtvaardig gestraft voor onze misdaad; wij zijn inderdaad ook zeer geplaagd en beledigd geworden.”

„Dat zijn alle menschen,” zeide de vreemdeling. „De groote vijand der menschen past daar op. Gezegend zijn degenen, die kracht vragen en ontvangen om den kop van de slang te vermorselen. Laat deze straf u tot waarschuwing zijn. Maar zegt mij, zijt gij beiden alleen gered?”

„Er waren behalve wij, twee vriendelijke matrozen,” antwoordde Frank, „die voor ons goede vrienden geweest zijn. Daar komen zij. Wat kan er gebeurd zijn?”

Terwijl hij nog sprak kwamen Tom en Mike ademloos aangeloopt, en de eerste riep, voordat hij den vreemde-

ling zag, die ter zijde stond, uit: „Wij moeten zonder verwijl de ankers kappen, mijn jongens. Wij worden door den vijand vervolgd. Wij kunnen niets doen dan de lading over boord gooijen.” Toen den vreemdeling bemerkende, zeide hij: „Hallo, onder welke vlag zeilt gij?”

„Onder de vlag van den eenigen waren God, te midden van eene vloot Heidenen,” zeide deze met een glimlach. „Zoo gij ware en geloovige Christenen zijt, wil ik u allen eene schuilplaats bezorgen; maar wij moeten geen tijd verliezen, want vervolging zou noodlottig zijn. Neemt alles op wat u toebehoort. Ik hoop, dat er nog tijd is om alles te redden, haast u en volgt mij.”

De mannen namen dozen en kistjes op, en vulden hunne zakken met de losse voorwerpen die rondom lagen; de vreemdeling zelf nam zorgvuldig al de boeken en papieren op, en nadat hij oplettend rond gezien had, of er ook iets van belang was achtergebleven, nam hij zijnen weg vlak langs den voet der klippen, voorbij de plaats waar zij het eerst landden, hoewel op eenigen afstand, toen, een kleinen inham ingaande, bemerkten zij eene lange ladder die tegen de rotsen stond. Hij klom er zelf het eerst op, en werd gevolgd door de overigen naar eene breede vlakke of terras, halfweg de hoogte van de rots, waar zij uitrustten en de ladder optrokken, ten einde ze zoodanig te plaatsen dat zij de hoogten konden bereiken; eene handelwijze waartegen Tom en Mike protesteerden als onnoodige moeite, want, als zij de dozen er slechts op konden krijgen, kon iedereen behalve een lomperd tegen de rotsen oploopen.

Voordat zij de ladder verlieten, zag hun geleider voorzigtig boven op de klippen of het veilig was; en toen gingen zij den een na den ander op de rots, trokken de ladder nog eens op, en volgden hunnen gids over oneffen, met bosch bedekten grond, door hoopen afgebrokkelde rotsen, met groen mos begroeid, totdat zij een loodregt opstaanden rotsachtigen muur bereikten, waar eene hoogere rij klippen begon. Zij zagen teurgesteld op deze plotselinge stuiting van hunnen weg; maar hun nieuwe vriend naar de voorzijde van de rots, die bedekt was met weel-

derige dikke struiken, wijzende, verzocht hij de mannen de ladder tegen dezen muur op te zetten. Toen klom de goede man de ladder op, toonde zijnen volgers eene kleine opening, waarin hij kroop, en van Walter die hem volgde, het goed nemende dat hij droeg, trok hij den jongen door de opening. De overigen volgden spoedig, de ladder werd weder naar binnen gehaald, en de hangende struiken hernamen zorgvuldig hunne plaats; terwijl de verwonderde mannen rondzagen, om hunne nieuwe schuilplaats op te nemen. Maar de stem van hunnen bevrijder riep hen om God te danken voor hunne ontsnapping aan den dood; en zelfs de zorgeloze matrozen voldeden ernstig aan dezen pligt, want zij in het bijzonder waren de gevaren bewust, waaraan zij zoo wondervol ontkomen waren.

De grot, waarin zij zich nu bevonden, was laag, donker en geheel naakt; geen zweem van bewoning of meubel was er zichtbaar; en de jongens zuchtten en huiverden zelfs, toen zij de onaangename verwisseling bemerkten van eene zuivere opene lucht, het gezegende licht en de vrijheid van hun leven aan de zeekust.

Na eene stilte van eenige minuten, zeide Tom: „Uwe kajuit is armoedig gemeubileerd, mijnheer. Ik geloof dat gij nauwelijks iemand anders in uw vaartuig kunt hebben.”

„Gij hebt mijne kajuit nog niet gezien, mijn goede man,” zeide hun gastheer opgeruimd, en zich naar een hoek van de donkere grot begevende, nam hij een grooten platten steen op, dien hij op twee hooge blokken hout plaatste, terwijl hij eene nog donkerder diepte zien liet, waarvan zelfs de stoute matrozen terugdeinsden.

„Gelukkig dat niemand in dit hol kan afdalen,” zeide hun geleider, die hun nu vertelde dat hij Sinclair heette, „indien hij niet bekend is met het geheim dezer grotten.”

Hij schoof toen de ladder naar beneden, die op een ongezien fundament scheen te rusten, en vervolgde: „Nu mijne vrienden, laat al uw goed in het voorvertrek, en stijgt zonder vrees na mij af; en nadat ik u mijn kasteel getoond heb, en zoo gij er tevreden mede zijt er bewoners van te worden, zullen wij terugkeeren om uw goed

weg te voeren en den ingang beter digt te maken.”

Met eenigen twijfel stegen de gasten na hunnen gastheer in dit donkere hol af, en toen hunne voeten op den steenachtigen grond rustten, bemerkten zij dat zij een naauwen gang waren ingegaan van hechte rotsen; en de vochtige slijkerige muren betastende, gingen zij langzaam voortwaarts, nu eens regts, dan eens links wendende, ten minste een kwartier lang, terwijl allen geheel stil van aandoening waren, vermengd met ontsteltenis. Eindelijk drongen eenige flauwe lichtstralen door scheuren in den regtermuur; de gang werd wijder en breeder, en zij konden nu vele andere gangen zien, die ter regter- en linkerzijde liepen, en een volmaakt doolhof uitmaakten. De kleine spleten, waardoor het licht schitterde, bragten ook lucht aan; dit deed de versufte vlugtelingen weder bijkomen, en zij wenschten zich zelve in ieder geval inwendig geluk met de zekerheid van een verblijf, dat weinig andere aanvallen te duchten had.

Ten laatste eindigde deze meer open gang, alle zijwegen achter zich latende, in een open gewelf, waardoor zij in eene hooge ruime en bijna ronde grot, of liever, onderaardsche kerk kwamen, want dat scheen het te zijn. Het gewelf, dat regelmatig gevormd scheen te zijn, was bedekt met sierlijke slingerplanten, die hunnen weg genomen hadden door naauwe spleten, en, ter zelfder tijd, een schemerend indrukwekkend licht toelieten, dat in het bijzonder zeer bij dit ernstige tooneel paste. Aan de regterhand, evenwel, bood eene wijdere kloof, die op dezelfde wijze als de anderen versierd was met groene gordijnen van bladeren, een gezigt aan op de zee, die niet alleen tegen, maar zelfs onder deze rotsachtige grot spoelde; want het golfgeklots was onder den grond van de kerk hoorbaar.

Voor deze kloof was een steenen altaar, netjes bedekt met gekleurde matten, waarop de boeken van de kerkdienst lagen; en matten waren er rondom gelegd voor eene gemeente, waar geen spoor van te zien was. Een lezeaar, netjes van bamboes gemaakt; een aantal bamboesen

stoelen, en een hollen steenen doopvont volmaakten de benooidgheden van de eenvoudige, eenzame en verlatene plaats van godsdienstoefening. Frank en Walter ontblooten hunne hoofden toen zij binnentraden, en de matrozen volgden hun voorbeeld. „Maar waar zijn de menschen, die bij deze kerk behooren, mijnheer?” vroeg Walter op eenen bedeesden toon, naar de stoelen en matten ziende.

De heer Sinclair zuchtte en antwoordde; „Ik heb dit altaar omringd gezien door geloovige Christenen, die het ware geloof omhelsd hadden, en het vuur van de vervolging trotseerden. Ik zal u nu toonen waar die nederige aanbidders zijn.”

Hij leidde hen door eene opening in den tegenovergestelden muur, in eene kleine grot, waar, op banken in de grot uitgehouwen, de dooden waren nedergezet, besloten in doodkisten van bamboes.

„Hier ligt mijne geliefde kudde,” zeide hij. „Ik ben de laatste van dit hoopje vlugtelingen, dat God van hunne trouweloze vervolgers verlost heeft. Hier is ook mijne ledige doodkist; maar wie zal mijne stoffelijke overblijfsels daarin leggen? Hier rusten de overblijfselen van al die geliefde banden, die mij aan de aarde bonden; nochtans roepen zij mij van hunne heerlijke woonplaats daar boven toe, voort te leven en te volharden, daar is nog werk op aarde te doen voordat God mij tot mijne ruste roept. Ik deins er niet voor terug, en in woorden, die zelfs uwe ruwe zee-lieden zullen begrijpen, wil ik zeggen:

De mast moog bezwijken, het ankertouw breken,
Wij zullen niet schrikken, noch siddrend verbleeken;
Wij grijpen de stuurpen, en blijven benoedigd,
De reis wordt door storm en orkaan slechts bespoedigd.
De koers maar in 't oog, en met moedige hand
Den weg steeds gewend naar 't ons wachtende land.

Tom zag vergenoegd, en begon klaarblijkelijk den geheimzinnigen vreemdeling te aanschouwen als een man van verstand. Zij keerden toen terug door de kerk naar den gang, waardoor zij binnengekomen waren, en een weinig teruggaande, gingen zij door eene opening nu ter rechter-

zijde naar eene andere rotskamer, waar de heete asch van een vuur in eene nis glom, en kookgereedschappen en aardewerk op banken in de rots uitgehouwen, bewezen dat het werd gebruikt als keuken. Het werd verlicht, gelijk de gang, door spleten boven hen.

„Dit is mijne keuken,” zeide de heer Sinclair, „en hier is mijne onschatbare bron;” en in een hoek van de grot wees hij hun eene fontein van helder water, dat van boven drupte en in een kom vallende, die uitgehold was om het te ontvangen, werd het overvloedige weggevoerd door een kanaal naar eene plaats, waar een put van tamelijke diepte het door den oceaan deed verzwelgen.

Tom en Mike waren nu tehuis, en wreven zich in de handen toen zij rondzagen op een uitgebreiden voorraad goede kookgereedschappen, ijzeren ketels, braadpannen, kokosnoten drinkschalen, emmers van boombast en porceleinen koppen en schotels.

„Laat ons nu onze lading lossen, Mike,” zeide Tom; en de mannen bragten uit hunne zakken eene aanzienlijke hoeveelheid schildpadden-eijeren te voorschijn, morrende dat de zeeroovers hen verjaagd hadden, anders hadden zij de schildpad ook medegebragt.

De heer Sinclair glimlachte, terwijl hij zeide: „Dit is genoeg, gij hebt ons van een heerlijk maal voorzien, Tom, gaat nu weder in mijne zitkamer, en vertelt mij de vreemde lotgevallen, die mij het onverwachte genoegen hebben verschaft van gezelschap te krijgen in mijne eenzaamheid.”

Tegenover den ingang der keuken leidde eene andere opening hen in eene hooge, ruime grot, die klaarblijkelijk veel aan de kunst te danken had. De muren waren geheel vlak gehakt, en verscheidene openingen waren vergroot en tot den grond gelijk gemaakt, terwijl zij een wijd uitzigt op de zee, en een overvloedigen aanvoer licht en lucht aanboden, hoewel de kruipende heesters er zich zoodanig over heen bogen, dat zij het uitzigt van buiten beletteden. De heer Sinclair beduidde hen dat, wanneer hij eene toorts wilde ontsteken, hij dikke matten voor de opening kon hangen, om te beletten dat het licht gezien werd door

een des nachts kruisende zeeroover. De vloer was bedekt met matten, tafels en stoelen van bamboes; verscheidene boeken, een teleskoop, eenig kinder-spielgoed, en vrouwelijke handwerken lagen in het rond verspreid en gaven het verblijf een aanzien van beschaving, en zelfs huisselijk gemak, geheel onverwacht in dit vreemde onderaardsche verblijf.

De jongens zagen met vragenden blik op het speelgoed, en de heer Sinclair zuchtte toen hij op hunnen blik antwoordde: „Reliquien van mijn vroeger geluk, die ik niet over mij kan verkrijgen te vervoeren. Elken dag zie ik ze aan, en verbeeld mij de gedaanten te zien dergenen die ik verloren heb; dan troost ik mij met de belofte: „Zij zijn niet dood, maar slapen.” Maar ik moet niet zelfzuchtig bij mijn eigen verdriet stilstaan; zegt mij nu wie gij zijt, en waarom gij hier zijt.”

Frank verhaalde zonder iets te verzwijgen de geschiedenis van hun schoolleven, hunne ongelukkige reis en hunne schipbreuk op de kust. Toen besloot Tom met te verhalen, hoe Mike en hij dien morgen langs de kust gewandeld hadden een heel eind wegs in de noordelijke rigting, totdat zij eene plaats bereikten waar het stijgen betrekkelijk gemakkelijk ging, en het zelfs scheen dat zij betreden was. Zonder veel omzigtigheid beklommen zij het pad en gingen door een dik bosch op den top, totdat zij plotseling op eene opene plek een aantal hutten zagen, die op den hoogen oever van eene breede zeewaarts vloeijende rivier opgerigt waren. Kinderen in eenen natuurstaat speelden op den grond; vrouwen van een donker uitzigt maar vrolijk gekleed, waren gedeeltelijk bezig met het weven van fijne matten, gedeeltelijk met het stampen van koren, terwijl verscheidene mannen, die ziek of bejaard schenen te zijn, op matten lui lagen te rooken.

De twee ongelukkige indringers zagen terstond, dat zij in eene hinderlaag gevallen waren, en kozen de vlugt; maar het was te laat; de vrouwen hadden hen bemerkt en gaven een luiden kreet, terwijl de mannen opsprongen en hunne wapens grepen. Tom meende dat het beter was stout te handelen, daarom schoot hij zijn geweer af, ten

einde eenigen schrik te weeg te brengen. Toen vlugtte hij en Mike met den grootsten spoed, en vlogen zij met wanhopige snelheid de rotsen af. Aan den oever gekomen, waagden zij het niet om te zien, hoewel zij wisten dat zij vervolgd werden. Inderdaad viel er eene speer vlak bij hen neder, maar trof gelukkig niet. Ten laatste sloegen zij eenen vooruitstekenden hoek om, zagen achter zich, en waren verblijd hunne vervolgers op een veiligen afstand te zien. Waarschijnlijk waren dezen niet sterk genoeg om den snellen gang der vlugge matrozen bij te houden. Maar daar zij nog bevreesd waren, om ontdekt te worden, als zij geene middelen vonden om het smalle strand te verlaten, zoo verminderden zij hunnen spoed niet, hoewel, zoo als Tom zeide, „ik er al over nadacht hoe weg te komen; maar ik zag geene boot om mee te zeilen; en één ding is zeker, jonkheer Frank, zoo wij geene bevriende vlag ontmoet hadden, waren wij genomen, en in stukjes gehakt geworden.”

„God zij geloofd en gedankt!” zeide de heer Sinclair. „Vergeet nooit deze wonderlijke ontsnapping van eenen gewissen dood. Zoo gij in de handen gevallen waart van deze bloeddorstige ellendelingen, zouden zij u op de plaats doodgeslagen hebben; en indien gij zelfs alleen door eene hunner speren gewond geworden waart — zij zijn laag genoeg dezelve te vergiftigen — dan zou niets u hebben kunnen redden. Nu zij u eens gezien hebben, kan volkommene opsluiting u alleen verbergen voor de scherpe blikken dezer schurken, en gij moet er mede tevreden zijn, in deze wijkplaats te blijven, totdat de vervolging voorbij is. Wij zullen al uwe goederen hierheen brengen en den ingang verzekeren, en ik geloof, dat mijn spaarzame voorraad, indien wij met overleg te werk gaan, gedurende eenige dagen voor ons allen toereikend zijn zal. Ik ga nooit uit om vruchten of visch te halen voordat ik al de prauwen geteld heb, die naar zee gaan; want de tijd heeft mij het aantal en de kracht dezer roofscheperen leeren kennen. Dan is er geen gevaar; zelden wordt er iemand achtergelaten die iets doen kan. Er zijn weinige oude mannen; — want de levenswijs, door deze ellendige geluk-

zoekers geleid, doet hen gewoonlijk vroeg sterven, — en de vrouwen verlaten zelden haar verblijf, waar zij geheel met hare kinderen en het harde werk bezig zijn. Volgt mij nu nog eens, mannen! Ik ben aan deze donkere gangen gewoon, en gebruik zelden licht, zoo bevreesd ben ik vermoeden op te wekken; hoewel de werkelijke ontdekking van mijn verblijf bijna onmogelijk schijnt.”

Het goed werd naar beneden gebragt en in een klein kamertje geplaatst, dat uitkwam op de zitkamer, zoo als zij die noemden. De heer Sinclair wees dit den jongens als hunne slaapkamer aan. Verscheidene eigenaardige grotten — sommigen natuurlijk, anderen gemaakt of vergroot door de kunst — waren er in dezen wonderlijken onderaardschen doolhof, die eens tot schuilplaats had gediend voor een aanzienlijk aantal bewoners, en reeds waren er matrassen voor de nieuwe gasten gespreid.

Nadat zij hunne zaken hadden aan kant gemaakt, warden de houtblokken verplaatst, de steen, die den ingang sloot, werd zorgvuldig op zijne plaats gezet, en de ladder weggenomen. Toen wees de heer Sinclair hun aan, hoe onwaarschijnlijk het was, dat zelfs de opening ontdekt zou worden, en de nog grootere onwaarschijnlijkheid, dat iemand het zou wagen zich in het donkere hol neder te laten dat vóór hem lag.

Tom en Mike namen terstond het keukenwerk voor hunne rekening en maakten spoedig flensjes van schildpadden-eijeren klaar, waarbij de heer Sinclair eenige koeken van grof brood voegde, en groot was de vreugde der gasten toen zij eens weder gebruik konden maken van schotels, borden, lepels en zuiver frisch water in overvloed.

Na het eten stelde de heer Sinclair voor hun de lotgevallen te vertellen, die hem genoodzaakt hadden deze vreemde schuilplaats te zoeken, en zich rondom hem verzamellende, toonden zij zich bereid om zijne geschiedenis te hooren.

HOOFDSTUK IX.

De geschiedenis van den heer Sinclair. — De schoolmeester van Madagaskar. — De vervolgingen der Christenen. — De vluchtende pelgrims. — De gelukkige kluizenaars. — Het eerste alarm. — De dood in de grotten. — De eenzame treurende. — Schaarsheid van levensmiddelen.

Voor eenige jaren, zoo begon hij, bestond er op Madagaskar een bloeiende en voorspoedige Engelsche zendingspost. Menig waardig en zelf-verloochenend zendeling kwam over, en werd hier niet alleen toegelaten maar zelfs geëerd; en het Christendom met zijne liefelijke gevolgen maakte zich trapsgewijze baan in dit Heidensche land. De slavenhandel werd afgeschaft, en mannen, die vroeger alleen voor den oorlog geleefd hadden, wenschten onderwezen te worden in nuttige kunsten.

Mijn vader was een der eerste apostelen des geloofs in dit land; hij liet mij als schooljongen in Engeland achter, en, van nature de studie beminnde, werd ik spoedig meester van eene niet onbelangrijke school en huwde vroeg. Maar de gezondheid mijner vrouw werd bedenkelijk, en men zeide mij, dat slechts het vertrek naar een warmer klimaat haar leven kon redden. Toen besloot ik mijne school in Engeland over te doen, en mij naar dit land tot mijnen vader te begeven, als schoolmeester zijner kleine kudde inboorlingen. Hartelijk werd ik verwelkomd, zoowel door hem als door vele oudsten die door hem bekeerd en zijn steun waren.

„Ik leerde spoedig de Madagassische taal, schreef boeken en vond mijne leerlingen vlug en ijverig om kennis te verkrijgen. Onze scholen werden goed met kinderen bezet; onze gemeente was talrijk en ernstig. De gezondheid mijner lieve Anna verbeterde; en zij schonk mij twee kinderen in dit vreemde land.

Terzelfder tijd vermeerderde het getal zendingen uit Engeland, maar met de gewone zwakheid der menschen,

handelden deze Christenen niet altijd naar de zuivere en heilige leer, die zij anderen onderwezen. Velen misten die zachtheid en verdraagzaamheid, juist dengenen zoo noodig, die de milde godsdienst van Christus onder de Heidenen moeten verspreiden. De opperhoofden haalden vroegere gewoonten en vooroordeelen aan, welke somtijds de pogingen der zendelingen verijdelden, die onvoorzigtig deze gewoonten wilden te keer gaan, door hevige bedreigingen van eeuwige verdoemenis, in plaats van zachte vermaning en aanhoudenden arbeid, om hen tot inkeer te brengen. Deze ongelukkige onbezonnenheid bragt een geest van vijandigen tegenstand tegen hunne leer te weeg, die slechts op eene gelegenheid wachtte om in vlammen uit te barsten.

„Maar waarom werden dan mannen tot zendelingen gekozen,” vroeg Walter, „die niet wezenlijk goed zijn, en wier voorbeeld niet beantwoordt aan hunne woorden?”

„Ach! mijn lief kind,” zeide de heer Sinclair, „waar vindt men zulke mannen? Ieder mensch op aarde is feilbaar. God alleen is goed. In de eerste plaats is het zeer moeilijk, welopgevoede mannen te vinden, die geneigd zijn vrienden en betrekkingen boven al de genoegens van een maatschappelijk leven te verlaten, en gemak, en beschaving, en zelfs het leven, en maar al te dikwijls het leven van al degenen die hun dierbaar zijn veil te hebben, ter vervulling dezer belangrijke pligten. Zeker is het, dat het den vrijwilliger, die zich aan deze heilige zaak aansluit ernst is, en men hoopt altijd dat de geest, die hem beweegt zich aan deze zaak te wijden, zijne daden besturen zal. Daarom wordt hij met vreugde aangenomen. Maar groote verzoeken omringen ons elk oogenblik, en hij die denkt te staan, zie toe dat hij niet valle. God geve ons allen kracht!

De dag der wrake naderde voor de ongeloovige edelen. De verstandige koning, die zoo lang de kunsten en wetenschappen, en de leer des vredes beschermd en aangemoedigd had, stierf. De opvolger, dien hij benoemde, mogt slechts een korten tijd leven; hij werd vermoord door de Heidsche zamenzweerders; en de koningin die nu regeert,

werd omringd door deze magtige hoofden, die den voortgang duchten der nieuwe leer, die hunne magt en voorregten kon bekorten. Zij haalden haar gemakkelijk over, om hare bescherming te onttrekken aan de Christelijke inrigtingen, en niet lang daarna werd er een besluit uitgevaardigd, waarbij de verkondiging der nieuwe leer verboden, en den onderwijzers gelast werd hunne boeken over te geven en voor altijd het land te verlaten.

Het ligt in de natuur der ware godsdienst, dat zij gesterkt wordt door vervolging. Hoewel vele zendelingen uit het land verbannen, en vele Christen-inboorlingen naar Mauritius gevlugt waren, was de boom des levens geplant en kon niet meer uitgeroeid worden. Eenige weinige onderwijzers waren aan de naauwkeurige onderzoekingen der spionnen ontkomen, en gingen steeds voort met in afgelegden districten het kostbare zaad te zaaijen. De toorn der Heidsche opperhoofden werd heviger, en ieder Europeaan of inboorling, die voortging met eenen dag in de week te heiligen, door openlijke vereering van den waren God, werd beboet of gevangen genomen. Toen was het, dat de Fransche en Engelsche regering tusschen beiden kwamen, en oorlogschepen zonden, om van het Madagassisch gouvernement rekenschap te vragen, of de grieven hunner landslieden te vergoeden. Er ontstond strijd, de vreemde schepen werden van de kust gejaagd, en het vuur der vervolging werd heviger dan ooit; slavernij, en zelfs dood werd het lot dergenen, die de waarheid bleven aankleven.

Mijn vader en ik, met onze kleine gemeente, werden lang beschermd en bewaard voor vernieling door den zoon der koningin, die zelf een Christen geworden was. Maar toen de vervolging haar hoogste toppunt bereikt had, toen vuur en zwaard vele slagtoffers maakten en kunne noch onderdom spaarden, toen de gruwelen van de Tarpeische rots hernieuwd werden, en levende mannen van eene driehonderd voet hooge rots in eenen afgrond werden gestort, en den naam van hunnen Verlosser aanriepen terwijl zij op de granietrotsen onder hen te pletter vielen, toen gelukte het onzen koninklijken vriend, door bedreigingen of om-

koopling, de beambten die belast waren ons te vatten, te misleiden, en ons middelen tot de vlugt te verschaffen.

Vergezeld door vele vrome aanhangers, ontsnapten wij in het binnenste des lands, en daar ontmoetten wij een magtigen edelman uit het koningrijk, die in het geheim een Christen, en zeer aan mijn vader en mij gehecht was. Hij maakte ons met een belangrijk geheim bekend, dat hij, de laatste van zijn geslacht, alleen kende en zorgvuldig bewaard had. Hij stelde ons in het bezit van een plan van een verblijf dat verborgen, en naderhand vergroot was door een hoopje vervolgte Christenen, omtrent eene eeuw geleden, en waarvan een zijner voorouders een der voorgangers geweest was. Hij overleefde de laatsten der gemeente, en het geheim van het heiligdom vertrouwdte hij aan zijne kinderen, om in de familie bewaard te blijven, en nooit geopenbaard te worden, tenzij ten dienste dergenen, die vervolgd werden om des Evangelies wille.

Hij beschreef ons naauwkeurig de plaats waar de grotten lagen, de bijzondere gedaanten waardoor wij de rotsen konden onderscheiden, en op welke wijze wij er konden in-komen, en hij beloofde dat, als het vuur der vervolging verflaauwde, hij ons zou bezoeken, ons zoodanige hulp brengen als wij behoefden, en indien alle hoop op herstelling onzer voorregten vervlogen was, ons te helpen in het verlaten des lands. Voordat wij vertrokken, bezorgde hij ons draagbaren voor mijnen vader, die bejaard en zwak was, en voor de vrouwen en kinderen.

Wij waren twintig in getal; tien krachtige mannen, mijn oude vader, vier vrouwen en vijf kinderen. Van dezen waren mijn vader, ik en mijn gezin de eenige Europeanen; de overigen waren inlandsche Christenen, die getrouw aan hunnen leeraar gehecht waren, en verkozen hadden liever zijne ballingschap en gevaren te deelen, dan hun geloof te verzaken, of andere eilanden op te zoeken, waar zij vreemdelingen zouden vinden, die noch hunne taal zouden verstaan, noch deelneming in hunne ellende betoonen.

„Het was gelukkig het drooge jaargetijde, toen wij onzen pelgrimstogt begonnen om het eiland door te trekken.

Wij hadden geen anderen gids dan eene kaart, die onze edele vriend voor ons geteekend had, en waarop hij de plaatsen des gevaars en de hier en daar verspreide plekjes der geloovigen, die zelfs toen niet zeldzaam in het binnenland waren, aangegeven had. Wij namen zooveel meel en andere nuttige levensmiddelen met ons mede, als wij gevoegelijk vervoeren konden, benevens de noodige werktuigen, gereedschappen, boeken, en zooveel verschoot van kleederen, als de Europesche gebruiken op zijn allerminst vereischten. Onze Christen-broeders bewezen ons op onzen weg al de gastvrijheid, die hunne middelen konden verschaffen. Daarenboven voorzagen ons de rijke vlakten, die wij doortrokken, ruimschoots van rijst en vruchten, terwijl wij er heerlijke bronnen vonden.

Aldus rijkelijk van voedsel voorzien, reisden wij zonder overlast te ondervinden, en trokken wij den bergpas, die op onze kaart aangeteekend was, zonder moeite over; en onze reis zou zelfs aangenaam geweest zijn, ware het niet, dat wij onzê hardsteden ontvlugttten, en immer in gevaar verkeerden van door de agenten van het wraakzuchtig gouvernement, die over het geheele eiland verspreid waren, ontdekt te zullen worden. Wij waren, wel is waar, gewapend, en stoutmoedig in het verdedigen onzer gezinnen; met Gods hulp ontsnapten wij aan al die gevaren en bereikten eindelijk deze rots — die te merkwaardig in haar voorkomen en hare ligging is, om zich dienaangaande te vergissen.

Het was avond, toen wij aankwamen; doch onze timmerlieden waren de twee laatste dagen aan het werk geweest, en er was reeds eene ladder gemaakt om onzen ingang in de gewenschte schuilplaats gemakkelijk te maken. Ik onderzocht behoedzaam het uitwendige der rots, en bemerkte gelukkig eenige groote vleêrmuizen, die ergens uitvlogen, en daar ik wist, dat die beesten hare nesten niet in heestergewas, maar in hollen bouwden, beval ik dat de ladder tegen de plaats opgezet zou worden, van waar ik de beesten had zien vliegen. Ik zelf beklom ze eerst, ontdekte de opening beneden het struikgewas, en in korten

tijd waren wij allen inwoners van de buitenste grot, die toenmaals in een vuilen toestand was, en sterk bevolkt met de afzigtelijke groote vleêrmuis of vliegende vos, tot grooten schrik van onze kinderen. Doch nadat wij onzen voorraad en de ladder opgehaald hadden, verdreven wij de oorspronkelijke bezitters dezer wijkplaats door een vuur aan te steken. Nadat wij gezamenlijk den Heer gedankt hadden voor onze behoudene aankomst, waakten en sliepen wij beurtelings, totdat het morgenlicht, dat tusschen de heesters schemerde, ons tot handelen riep.

Daar wij eene schets van den doolhof hadden, drongen wij spoedig tot de kerk door, die nog van altaar en preekstoel voorzien was; daarna bezochten wij de andere grotten. Ik zag met groot genoegen, dat er vrij wat werk zou vereischt worden, om ons eenige geriefelijkheden te verschaffen, en dat er nog veel zou moeten verrigt worden tot verbetering der vertrekken. De openingen, die op de zee uitzagen, konden veilig en gevoelig vergroot worden; het matwerk, dat door den tijd vergaan was, moest door nieuw vervangen worden; er waren banken en tafels noodig; en al deze werkzaamheden zouden de handen en gedachten van ons volk bezig houden, en daardoor hunne gezondheid en opgeruimdheid in hunne gevangenschap bevorderlijk zijn. Wij stelden dan ook geen dag uit, om met onze nuttige werkzaamheden eenen aanvang te maken.

Op dien tijd wisten wij niet, dat wij ons in eene gevaarlijke nabuurschap bevonden; er gingen dus dagelijks eenigen van ons uit, om bossen wilde rijst tot voedsel en matrassen te snijden, wilde zwijnen te jagen, of hout aan te brengen, tot het maken van nuttig huisraad, of brandstof. De vrouwen vlochten matten of weefden doek voor kleederen van de vezeltjes van den palmboom. Wij persten de *papirus nilotica* om er papier van te maken; onze pennen waren, zoo als gij ziet, van dun bamboes gesneden, die wij in het vuur hard maakten, en onze inkt was uit het sap van eenen boom bereid. Ik was dus van de benooidigheden voorzien, om de opvoeding der jeugd voort te zetten; want wij hadden de vertalingen van boeken voor eerstbeginnen-

den en van de evangeliën medegebragt, en mijn vader gaf dagelijks aan de gemeente onderrigt in de Bijbelsche geschiedenis, zedelijke pligten en de zuivere leerstellingen des Christendoms; en zelfs in onze gevangenschap steeg de stem van lof en dank ten hemel.

Op zekeren ongelukkigen dag hadden twee of drie jagers een wild zwijn op eenigen afstand naar het noorden vervolgd, toen zij zich plotseling, tot hunne verwondering en ontzetting, bij eene menigte mannen van een wreed uiterlijk bevonden, die op den grond onder de boomen nederlagen voor een versterkt fort. De stapels buit en de verdedigingswapenen, die rondom hen lagen, overtuigden de verschrikte jagers, dat zij in een nest van zeeroovers gekomen waren. Ofschoon zij vuurwapenen hadden, zoo wisten zij dat het hopeloos was, zich tegen twaalf of vijftien vermetele mannen te verzetten, en dat de vlugt de eenige kans tot ontkomen was. Eer nog de zeeroovers konden opstaan en naar hunne speren grijpen, hadden de vlugtelingen reeds een aanmerkelijk voordeel van afstand gewonnen, daar zij tot ongeloofelijke inspanning aangedreven werden bij de gedachte aan de wanhopige keus.

Daar de jagers goed bekend waren met de kronkelpaden der bosschen, geleidden zij hunne vervolgers door menigen doolhof van slingerpaden, om hen te misleiden, en bij tusschenpozen vuurden zij hunne geweren af, meer met het doel om de zeeroovers te verschrikken dan te kwetsen, en hen zoo doende hunne vervolging te doen staken. Dit scheen een gewenscht gevolg te hebben, en de beangste mannen de gelegenheid te geven de ladder te bereiken, die gereed stond om hen te ontvangen, naar binnen te gaan, en het bewijs van hun verblijf weg te nemen, alvorens de vijand digt genoeg genaderd was, om de wijze van hunne ontkoming op te merken. Wij zagen hoe de zeeroovers de rotsen voorbijgingen, en elk struikgewas en hol onderzochten, zonder eenig vermoeden, dat zij zich zoo digt bij hen bevonden; eindelijk zagen wij hen zuidwaarts trekken, nog steeds overal rondglurende.

Hoewel wij innig dankbaar waren voor de ontkoming

van onze dappere jagers, zoo was deze gebeurtenis toch een vreeselijke slag voor den vrede en de welvaart van ons leven. Wij waren nu overtuigd, dat de prauwen, die wij zoo dikwijls langs onze vensters hadden zien zeilen, de vernielende vaartuigen van deze horde waren; en slechts wanneer wij verzekerd waren, dat de geheele vloot, die wij nu opgemerkt hadden, dat uit tien prauwen bestond, uitgezeld was, waagden wij ons met de grootste behoedzaamheid op een korten afstand van de grot. Wij oordeelden het raadzaam de vrouwen en kinderen in het geheel niet te laten uitgaan, daar zij niet in staat zouden geweest zijn te ontkomen, indien zij overvallen waren geworden.

Acht jaren zijn er sedert dien tijd verloop. Waarom zou ik langer bij de smartelijke bijzonderheden verwijlen? Wij hadden gedurende elk jaar slechts ééne schemering van geluk: dit was het jaarlijksch bezoek van onzen edelen vriend en beschermer Ramarla, die ons altijd een ruimen voorraad van koren, suiker, wijn en andere nuttige zaken medebragt, die voor ons in eenen kuil in het naburige bosch verborgen werden, opdat de bedienden, die hem vergezelden, ofschoon zij ook Christenen waren, onze geheime schuilplaats niet zouden te weten komen, en later bragten wij ze naar ons verblijf over.

Doch opsluiting, angst, gebrek aan versch vleesch en de bedompte, vochtige dampkring in den ongezonden regentijd hadden de uitwerkselen ten gevolge, die te voorzien waren. Onze geliefde kinderen waren de eerste slagtoffers, die de dood van ons eischte, en zij werden weldra gevolgd door de treurende moeders, die kort na elkander stierven; daarop, nadat ik mijne Anna en hare lievelingen begraven had, boog mijn eerwaarde vader zijn grijs hoofd neder en gaf zijne ziel aan God over. Ik was als verplet bij zulk eene opeenstapeling van droefheid. Ik zou zeker in eenen toestand van volslagene gevoelloosheid vervallen zijn, ware het niet dat ik mij gedrongen gezien had om, voor zoover mijne zwakke pogingen zulks toelieten, de plaats van mijnen betreuren vader te vervullen. Zoolang mij nog slechts één hoorder overbleef, ging ik voort de dagelijkse dienst van

onze kerk te verrigten, en in mijne pligten en mijn omgang met mijnen God gevoelde ik eenige verlichting in mijne bittere droefheid. Waartoe zou ik voortgaan? Allen verlieten mij! Ik ben alleen! Mijn klein kuddeke Christenen zijn tot eene heerlijke erfenis verzameld! Dagelijks bezoek ik het kerkhof, en zeg: Zij zijn niet dood, maar sluimeren. Doch ik ben niet gelukkig, want mijn leven is doel-loos. Ik kan er in berusten dat ik leef, maar niet dat ik een nuttelooos leven leid. Onlangs ben ik half tot het besluit gekomen, andermaal de wereld op te zoeken, en òf in de handen mijner vijanden te vallen, òf mijn arbeid onder vrienden te volbrengen. Ik heb mijn besluit slechts uitgesteld totdat mijn edele vriend Ramarla zijn jaarlijksch bezoek zal gebragt hebben, dat, volgens zijne onfeilbare geregeldheid, binnen eene maand zal plaats hebben. Dan zal ik hem vragen, of het raadzaam zijn zou, nogmaals te beproeven op een stil plekje in het eiland weder eene school op te rigten; of, onder de magtige bescherming van hem en onzen Christelijken prins te beproeven op een vaartuig, dat naar Mauritius bestemd is, een vrijen overtocht te verkrijgen. Dit plan zal, wanneer gij ook verlangt mij te vergezellen, moeilijker worden, maar tevens ook veel aantrekkelijker."

"O! mijnheer!" zeide Walter, „al wat wij wenschen is naar Indië te komen."

"Dat zou zoo moeilijk niet zijn," antwoordde de heer Sinclair, „indien wij maar eerst Mauritius bereikt hebben. Doch onze eerste stappen zullen zeer gevaarlijk — wellicht noodlottig zijn; want gij, als Christenen en vreemdelingen, zullen zoowel als ik, onder den ban van dit gestrenge gouvernement vallen."

"Wij kunnen mondje digt houden, mijnheer," zeide Tom, „Mike en ik zijn niet zoo bijzonder fijn. Als het er op aankomt kunnen wij alles zijn wat die scherpe speurhonden het aangenaamst zou wezen."

"Dat zou eene doodzonde zijn, jongeling," zeide de heer Sinclair. „Onze dierbare Zaligmaker heeft deze vreeselijke woorden gesproken: „Zoo wie Mij verloochenen zal voor de

menschen, dien zal Ik ook verloochenen voor mijnen Vader, die in den hemel is." Onthoud dit, onnadenkend man, wees sterk in het geloof, en verkondig aan de Heidenen, dat een waar Christen er trotsch op is den Heer te belijden, op wien hij vertrouwt."

Tom zweeg en zag beschaamd; doch Mike antwoordde: „Wel drommels, mijnheer, gij zijt een hard kapitein. Het geeft niet veel of wij over zulke dingen op zee denken, uitgenomen een schietgebed alvorens wij opgeroepen worden, of wanneer wij hard moeten pompen, of als er soms kapers op de kust zijn; en dan komt het als van zelf, ofschoon kort genoeg, wanneer wij zien dat het getij afloopt, en de dood ons vlak in het gezigt grijnst."

„En wanneer de dood werkelijk zijne kille hand op u legt, ongelukkige man," zeide de heer Sinclair, „dan zult gij te vergeefs om uitstel roepen, en bitterlijk weenen, dat gij de kostelijke uren uws levens verkwist hebt. Een Christen heeft altoos tijd om aan God te denken; en wanneer hij zulks met liefde en dankbaarheid doet, dan zal elke gedachte een gebed worden. Ik smeed u, laat het van dit oogenblik af aan zoo met u zijn; en wanneer dan dat uur van beproeving aanbreekt, dan zult gij kracht vinden om te roepen: „De Heer is God!"

Van dat oogenblik af hield de heer Sinclair zich onophoudelijk bezig, de twee onwetende zeelieden op den weg der waarheid te brengen. Met Tom, die in de kleine hut reeds gewoon was geworden naar het lezen te hooren en met zijne beide jonge vrienden te bidden, was de taak niet moeilijk. Hij was niet traag in het belijden van zijne vroegere zonden, en de magt en genade van God te gevoelen en erkennen. Met den ligtzinnigen en zorgeloozen Mike duurde het lang, eer hij er toe gebragt kon worden, de wezenlijkheid van zijn zondig leven in te zien, en eene ernstige begeerte naar berouw te gevoelen. Doch de heer Sinclair was vriendelijk en onvermoeid in zijn onderrigt; de bedaarde en ordelijke regeling der pligten en werkzaamheden van de kleine gemeente, ofschoon eentoo-

nig, was zeer geschikt tot ernstig nadenken, en het voordeel, hoewel langzaam, was zeker.

De twee knapen bragten een groot gedeelte van den tijd door met lezen en in gesprekken met hunnen welwillenden gastheer; en terwijl zij hiervan veel voordeel ondervonden, keerde zijne opgeruimdheid en hoop allengs terug. Zij begonnen nu dagelijks hunne toekomstige plannen te bespreken, en ontwierpen een pelgrimstogt door het eiland, om vervolgens uit de eene of andere bevriende en weinig bezochte haven te ontkomen. De havens aan de westkust van het eiland waren te bevolkt en te wel bewaakt, om veilig voor de vlugtelingen te zijn; daarom moesten zij over de bergen zien te dolen om van de oostkust te ontsnappen.

Inmiddels werden de levensmiddelen schaarsch. De vermeerdering van vier gasten met gezonden eelust had het meel, waarvan Ramarla den heer Sinclair voor het gebruik van een jaar voorzien had, ter dege doen verminderen; en sedert tien dagen hadden zij zich niet buiten de grot durven wagen, om eenige levensmiddelen op te sporen. Nu was de onderneming onvermijdelijk, en het was nu slechts de vraag, wie tot het avontuur zou uitgekozen worden, en waarheen zij zich zouden begeven. Gedurende die tien dagen had men geene enkele prauw naar zee zien gaan; doch men had verscheidene der zeeroovers op de klippen opgemerkt en aan de kust bezig gezien, alsof zij sporen op het zand maakten, ofschoon geen hunner nabij de grot gekomen was. Nogtans was het gevaarlijk zich daar te wagen, waar zij elk oogenblik gezien en vervolgd konden worden, waardoor de ontdekking der grot bijna zeker zoude zijn, en het leven den waaghalzen, benevens het geheim hunner schuilplaats opgeofferd moest worden.

Eindelijk kwam men overeen, dat Tom en Frank de „verloren hoop" zouden uitmaken. Beiden werden, uit het tuighuis van den heer Sinclair van een geweer voorzien, om alleenlijk tot zelfverdediging gebruikt te worden; ieder had eene scherpe speer, en Frank, die met den boog wist om te gaan, had ook nog een boog en pijlen; want het werd hun uitdrukkelijk verboden de echo's in de rotsen

op te wekken, door hunne vuurwapenen tegen wild te gebruiken. De kust was te open, en te zeer door hunne vijanden bezocht om veilig te zijn; aan visschen was in het geheel niet te denken; en men besloot dat zij het minst gevaar liepen van opgemerkt te worden in de bosschen, die zich in alle rigtingen van de grot uitstrekten, en die tevens eene schuilplaats zouden aanbieden, indien zij door eenig gevaar bedreigd werden.

HOOFDSTUK X.

Een togt om levensmiddelen. — Onbekende vruchten. — De strijd met de wilde zwijnen. — Vreeselijke vijanden. — Andermaal in de grot. — Het wild. — De Babyroussa. — De vleermuis van Madagaskar. — De groene duif. — De mango. — De vervelende gevangenschap. — Een schip in het gezigt.

Den ochtend nadat zij hunne plannen geregeld hadden, waren zij verblijd, toen zij vijf der prauwen noordwaarts zagen uitzeilen, en de heer Sinclair was van meening, dat zij onbeschroomd konden vertrekken, want de overige vaartuigen zouden waarschijnlijk bemand zijn en gereed om de eerste vloot te versterken, indien zij met een schip handgemeen mogten worden; en het was zeker niet waarschijnlijk, dat een der zeeroovers om het eiland rondzwierf. Onder zulke gunstige omstandigheden verlieten de twee fourageerders de grot, terwijl Mike aan den ingang de wacht zou houden, ingeval eenig plotseling alarm hen noodzaken mogt terug te keeren en zij onverwijd zouden binnengelaten worden.

„Wat is het toch een heerlijk ding licht en lucht te hebben, Tom!” zeide Frank, terwijl zij zich naar de bosschen begaven. „Geen wonder dat het arme volk van den heer Sinclair daar in die grot wegwijnde en stierf. Zij is niet veel beter dan eene gevangenis.”

„Daar zijn nog wel wat slechter hollen dan gindsche grot, in het ruim van een opeengepakt slavenschip,” antwoordde Tom. „En in dat opzigt was onze kleine donkere hut in de *Amelia* geen zier beter, zoo wij niet water in plaats van droog land onder ons gehad hadden. Want ziet gij, jonheer Frank, naar mijn oordeel kan iemand zich nooit regt vrij gevoelen, wanneer hij niet de opene zee rondom zich ziet golven. Ik zou er mij niet best meer aan kunnen gewennen, al mijn leven in een steenen huis te moeten wonen, al waren de kamers nog zoo mooi. Zeg, wat dunkt u er van? Maar wij moeten nu aan onze bevelen denken. Zie eens naar dezen boom; zoudt gij denken, dat die dingen, welke er aan hangen, geschikt zouden zijn om te eten?” Hij wees naar eenen breed getakten boom, met puntige bladeren, eenigzins op die van den notenboom gelijkende, en met zulk dicht loof, dat Frank meende, dat er wel een leger onder de takken verborgen kon worden, die met eene groote vrucht, van eene ovale gedaante en eene kleur als de perzik, beladen waren.

„Het is zeer dom van mij, dat ik den boom noch de vrucht ken,” zeide Frank. „Walter zou ons terstond deszelfs naam en eigenschap gezegd hebben, door zijn lezen en beschouwen van de platen van boomen en planten; doch zoo is het, Tom, hij is een verstandig jongentje, en ik ben een lomperd. Wij zullen hem den boom beschrijven, en als wij terugkomen een zak met vruchten vullen; denk er om dat wij de plaats onthouden. Kom, laat ons nu het bosch ingaan, en iets nuttigs dat wij kennen, zien op te zamelen.”

Zij gingen nu voorwaarts tusschen de hooge boomen van het woud, die eene nieuwe en zeldzame verscheidenheid aanboden. Men zag er palmboomen, terwijl honderde vruchtboomen hunne vruchten aanboden, met wier aard de beide jongelieden geheel onbekend waren. Frank trok zijn hoed over de oogen, en was zeer beschaamd, terwijl hij over zijne kwalijk besteedde uren morde. „Walter moet den volgenden keer medegaan, Tom,” zeide hij. Zulk een

nuttelooze knaap als ik behoort te huis te blijven, om te naaijen en brood te bakken."

Een geritsel tusschen de struiken en een knorrend geluid waarschuwde de mannen op hunne hoede te zijn. Zij verborgen zich tusschen het digte kreupelbosch, en hielden zich geheel stil, toen zij op korten afstand van hen tusschen de ritselfende struiken een groot wild zwijn zagen doorbreken, gevolgd door een grooten troep tamelijk groote jonge zwijnen, die, met hunne plumpe en afzigtelijke moeder zich aan de afgevallene vrucht onder de boomen eens regt begonnen te vergasten.

Hoe klopten de harten der beide jagers, terwijl zij voorzigtig hunne wapens gereed maakten. „Ik zal eens een pijl op gindsch jong wagen," fluisterde Frank, en gij moet zien uwe speer naar een van deze knapen digt bij ons te werpen. Wij moeten een paar van die met vruchten gemeste varkens zien weg te voeren. Nu geef acht! Vuur!"

De boog trilde, en de pijl doorboorde een mooi dier, terwijl de speer van Tom ter zelfder tijd een ander wondde. Nog nooit was er zulk een geweld gehoord onder eenen troep zwijnen, die gilden, schreeuwden, huilden en knorren, terwijl de jongen in de grootste verwarring rondvlogen; alleen de oude moeder ging ordelijk in hare wraak te werk. Zij wendde haar wraakgierig klein oog naar de rigting, van waar de wapenen gekomen waren, en liep woedend op de plek toe, door hare jongen gevolgd. Tom bemerkte het gevaar, en klom vlug in den naasten boom, terwijl hij Frank, die niet zoo vlug was, hielp hem te volgen. De knaap ontsnapte ter naauwernood de verbitterde zeug, en liet in zijnen angst den boog vallen, welken zij tussehen hare monsterachtige kaken pakte en hem met hare scherpe slag tanden in verscheidene stukken brak. Daarop plaatste zij zich aan den voet van den boom, en liet een luid geknor hooren, als om hare laffe vijanden, die boven haar zaten, uit te dagen; zij schudde den stam van den boom geweldig met hare slag tanden, en scheen besloten te hebben, hen zoo naauw in te sluiten, dat ontkomen een wonder zou zijn.

„Welk een zonderlingen boom hebben wij voor onze wijk-plaats gekozen, Tom," zeide Frank; „indien het wilde zwijn niet zoo zwaar en lomp was, zou ik bevreesd wezen, dat het ons volgen mogt — het zou niet zeer moeilijk zijn. Hij schijnt wel een dozijn stammen te hebben, waarvan er geen een zoo moeilijk te beklimmen schijnt te zijn als dien, welken wij uitkozen, en waar ik zoo onhandig en ongelukkig was, den uitmuntenden boog van den heer Sinclair te verliezen."

„Ja, ja," antwoordde Tom, „dat komt er van als men een landkrab is. Daar is geen boom, dien wij gezien hebben, waartegen een goed matroos niet even als een aap zou opklauteren. Doch dat is uwe schuld niet — het is alles eene oefening; wij zijn hier in allen geval veilig genoeg voor dat lompe dier; maar ik heb panters, en dat soort van vee gezien, en dat zou regt op ons afgekomen zijn."

„Het is omlaag alles verwulfd, even als eene kerk," zeide Frank, „en de verschillende stammen loopen in dezen breedgetakten boom uit, dien wij beklommen hebben, en waarin wij, naar het schijnt, zullen moeten blijven, want die oude heks wil geen duimbreed wijken. Hoogstwaarschijnlijk zullen wij hier van honger moeten sterven, want die kleine roode vijgen zien er niet uitlokkend uit, ofschoon de zwijnen ze eten, en de vogels er zich bijzonder aan schijnen te vergasten. Wat een leven maken zij; en zelfs zij houden stand, en schijnen ons uit te dagen en als indringers te beschouwen. Welke mooie dieren zijn het, zij zien er als groene duiven uit; doch wij hebben al weder Walter noodig, om ze eenen naam te geven. Zouden wij er niet een kunnen vangen om mede te nemen, Tom?"

„Ik wenschte dat wij zelve maar goed en wel weg waren," antwoordde Tom. „Wij zullen vleesch genoeg hebben, indien wij onzen buit kunnen meester worden, doch dat knorrende oude schepsel schijnt er niet veel zwarigheid in te zien ze op te eten, ofschoon zij haar eigen vleesch en bloed zijn. Zie eens, hoe zij ze besnuffelt."

Inmiddels zocht Tom eene der duiven dood te slaan, toen het wijfje zulke treurige klaagtoonen aanhief, veel harmonischer dan het gewone gekir, dat het Frank zeer speet, dat zij zoo wreed geweest waren, den aardigen vogel tot weduwe te maken.

„Wij zullen ten minste iets te huis te brengen, dat Walter bevallen zal,” zeide hij; „het heeft een veel aantrekkelijker voorkomen dan die leelijke, domme zwijnen, met hunne mollige ruggen, even als zwarte schapen. En wat hebben zij lange pooten, Tom, — veel langer dan die van onze tamme zwijnen; zij zullen zeker zeer hard kunnen loopen.”

„Wij zullen hunnen spoed moeten beproeven, jonheer Frank,” antwoordde Tom, „of anders hun slag moeten leveren. Het is eene dwaze streek van twee sterke jongens gelijk wij, om voor een knorrepot bevreest te zijn.

Wij moeten den jonheer Wally nooit vertellen, hoe wij weggelopen zijn en ons in eenen boom verborgen hebben.”

„Maar, Tom,” zeide Frank, „indien wij de moeder doden, wat moet er dan van al die jongen worden?”

„Ja, dat is waar, jonheer,” antwoordde hij; „het is een heele troep, dat valt niet te ontkennen; doch wij kunnen ze innemen — de oude schoolmeester heeft zout.”

„Enderdaad, Tom,” zeide Frank, met afschuw, „gij denkt er toch niet aan ze allen te doden.”

„Zoo als gij verkiest, jonheer,” antwoordde hij; „doch wij kunnen ze bezwaarlijk levend in de haven brengen, en het zou jammer zijn, zooveel goed vleesch te verliezen.”

„Wat zijt gij toch een hardvochtig mensch, Tom,” zeide Frank. „Laat ons in allen geval naar beneden zien te komen — wij zullen trachten het er heelhuids af te brengen; doch wij zullen het hard te verantwoorden hebben.”

Met hunne speren ter verdediging gereed, kwamen zij plotseling in het midden van den luidruchtigen troep neder; en toen de woedende zeug op hen toesnelde, weerden zij eerst hare aanvallen af. Doch toen zij bemerkten, dat zij tot den strijd besloten had, vielen zij op hunne beurt aan,

en wonden haar op verscheidene plaatsen, terwijl zij tevens zoo goed zij konden terugtrokken, ofschoon zij grootelijks belemmerd werden door de jonge zwijnen, die in radelloozen angst om hen heen liepen en hun het gaan bemoeijelijkten. Evenwel besloten zij hunnen buit, waarvoor zij gevochten hadden, niet achter te laten, en worstelden zij zich tusschen de menigte dieren door om hunne prooi op te nemen. Ieder tilde met de eene hand een der gedoodde zwijnen op den rug, terwijl hij met de andere zich tegen de dolzinnige bloedende moeder verdedigde, toen ongelukkig een der domme jonge zwijnen Frank voor de voeten liep, en hem omverwierp. De zeug viel met hare scherpe slagstanden op hem aan, scheurde zijn buis van zijnen rug, en zou voortgegaan zijn den knaap ernstig te verwonden, zoo niet Tom, zijnen last nederwerpende, zijn lang mes uitgehaald had, en ter hulp toegesneld ware. Hij doorstak het beest tot in het hart, zoodat het dood nederviel.

Frank stond van den grond op; hij was gekneusd, verdrietig en nog een weinig ontsteld; doch gelukkig niet gewond. Zij namen hunne vracht weder op en lieten de zeug liggen, daar zij geene kans zagen haar mede te voeren; ook gevoelden zij geene groote begeerte naar het grove vleesch. De jongen omringden nu de doode moeder en slaakten allerjammerlijkste kreten; en de jongelingen verwijderden zich verheugd met hunnen buit. Zij keerden nu weder huiswaarts, terwijl zij onder het voortgaan hunne zakken vulden met de verschillende vruchten, waaraan zij maar geenen naam wisten te geven. De avond was gevallen, toen zij aan den zoom van het bosch gekomen waren; doch zij vertoefden nog een oogenblik, om naar den breedgetakten, zwaar beladen vruchtboom te zien, die hen in den ochtend zoo geboeid had, en iets van de vrucht op te zamelen, toen zij eensklaps als aan den grond genageld staan bleven door het geluid van stemmen dicht bij hen.

Er was geen tijd van beraad. Met één sprong waren zij in den boom, en in een oogenblik waren zwijnen en

al veilig en geborgen te midden van het dichte loof. Hunne onverwachte komst verstoorde eene menigte gevleugelde bewoners, die met oorverdoovend geschreeuw van de takken opvlogen, op hetzelfde oogenblik, dat vier vermetel uitzierende mannen, met musketten en speren gewapend, en glinsterende dolken in hunne gordels, beneden te voorschijn kwamen.

Zij spraken in eene taal, die Tom voor de Madagassische herkende, doch welke hij evenwel niet verstaan kon. Zij schenen nieuwsgierig te zijn naar de oorzaak der ontsteltenis, die de bewoners van den boom, waaronder zij stil bleven staan, uiteen gedreven had, en zezen naar omhoog. Daarop vuurde een der mannen zijn musket af, gelukkig over de hoofden van de verborgen jongelingen, en een groot beest viel op den grond, dat zij met hunnen voet weg schopten, en lagchende verder gingen in de kronkelpaden van het bosch, Tom en Frank zeer dankbaar voor hunne ontkoming achterlatende. Zij verkeerden evenwel nog in grooten angst, of de mannen soms ook mogten terugkeeren, en schenen geene haast te maken om de beschutting van den boom te verlaten.

„Ik zou hier toch niet gaarne den geheelen nacht blijven,” zeide Frank, „onder zulke groote afzigtelijke dieren als die, welke wij op de vlugt gedreven hebben. Hebt gij ze opgemerkt, Tom, het waren toch geene vogels?”

„Eén ding is zeker, mijn jongen,” antwoordde Tom, „zij hadden geene vederen, daar wil ik op zweren; en ik twijfel er aan of zij in het geheel wel schepselen van God waren. Naar mijne gedachte waren zij vrij wat ergers. God behoeve ons! Neen, jongeheer Frank, zeeroovers zijn schurken, doch zij zijn nog menschen gelijk wij, en wij deden beter zulken als zij stoutmoedig onder de oogen te komen, dan hier lang te blijven met deze booze geesten. Ik ben er niets op gesteld hier langer te blijven; kom dus, mijn jongen, terwijl het nog licht genoeg voor ons volk is om ons te zien.”

Op den grond lag het vreemde dier, dat de zeeroovers geschoten hadden, en Frank zag dat het een der „booze

geesten” was, die Tom beangst gemaakt hadden. Daar hij echter geloofde, dat het monster werkelijk een aardbewoner was raapte hij het op, tegen den wensch van zijnen vriend, om het mede naar huis te nemen. Daarop eene goede hoeveelheid van de naar perziken gelijkende vrucht van den boom die hen beschut had, bij hunne vracht gevoegd hebbende, spoedden zij zich naar den ingang van de grot, waar zij niet lang behoefden te wachten. Zij waren door den waakzamen Mike reeds op eenigen afstand gezien geworden; de ladder was reeds voor hen neder gelaten; en zij waren zeer blijde toen zij weder veilig in de grot opgesloten waren, welke zij in den ochtend met zoo veel blijdschap verlaten hadden.

„Wij zijn zeer ongerust over u geweest,” zeide de heer Sinclair. „Gij hadt ongelukkig bij het heengaan niet ver van de grot een pijl laten vallen, en wij hebben vier mannen, die er als zeeroovers uitzagen, voorbij zien komen, die den pijl oprapten en hem met groote oplettenheid beschouwden; zij lieten duidelijk blijken, dat zij vermoedden, dat deszelfs eigenaar niet ver verwijderd kon wezen; want hij geleeke niet op een van hunne eigene pijlen.”

„Neen, volstrekt niet,” zeide Tom. „Ik daag iederen schurk onder hen uit, een dergelijken pijl te maken. Het is jammer dat gij er een van verloren hebt, jongeheer Frank, het waren zulke mooie pijlen. Ik had ze allen zelf gemaakt met eenige vischhaken van den jongeheer Walter, die ik wat uitgebogen had. Het is eene leelijke geschiedenis.”

„Het is inderdaad ongelukkig,” zeide de heer Sinclair; „want het zal ongetwijfeld vermoedens in die mannen opwekken, die niet gemakkelijk zullen zijn weg te nemen. Zij schenen uwe voetstappen in het bosch op te sporen, hetgeen ons niet weinig angst veroorzaakte, en die vermeerderde nog, toen wij het geluid van een geweer hoorden. Vertelt ons toch, mijne vrienden, hoe gij die booswichten ontkomen zijt.”

„Laat ons in de eerste plaats onze lading ontschepen, mijnheer,” zeide Frank. „Zie eens hier, Mike; wij hebben

u wel voor eene maand spek medegebragt." En Mike wreef zich verheugd in de handen, toen hij de twee wollige zwijnen beschouwde.

„Inderdaad, jongeheer Walter," zeide hij, „is het niet een vreemd soort van varkens, die zij er hier op na houden? Hebben zij niet pooten als eene koe of een kalf? en zij hebben zooveel wol op den rug, dat men er wel een paardendecken van zou kunnen maken. En waar zou de arme man zijn, wien de beesten toebehooren, jongeheer Frank?"

„Het zijn wilde dieren, Mike," zeide Walter, „en zij behooren aan ieder, die ze vangen kan. Zijn het niet de *Babyroussa*, mijnheer Sinclair?"

„Ja, lieve jongen," antwoordde hij; „zij zijn gemakkelijk te herkennen aan de lange, spigtig omgebogene bovenslaganden, zoo wonderbaar in vorm als onbegrijpelijk in het gebruik; doch God beschikt ieder geschapen ding tot een bijzonder doel; en het is in den verblinden mensch eene groote verwaandheid, iets te verachten dat hij niet begrijpen kan. Dit dier is algemeen in de meeste eilanden van deze zee, het vleesch is uitmuntend, en de slaganden zijn evenveel waard als elpenbeen."

„Beschouw nu eens dezen kameraad, Wally," zeide Frank, het beest dat door de zeeroovers geschoten was, te voorschijn halende.

„Hoe afzigtelijk!" riep Walter uit. „Ik heb er nooit eene afbeelding van gezien, of het moet de vampier-vleermuis zijn."

„Het is eene vleermuis, die op de grootere eilanden van den Indischen Oceaan te huis behoort," zeide de heer Sinclair, „en onder den naam van de vliegende vos, de Madagassische of de Javaansche vleermuis bekend. Het is een van die dierenrassen, welke men daaraan onderscheiden kan, dat de vingers van hunne voorpooten in vleugels uitloopen, waaraan zij door een vlies verbonden zijn. Deze is de reus van het vleermuisen-geslacht; de vleugels hebben gewoonlijk eene vlugt van vier of vijf voet, ofschoon het ligchaam niet meer dan één voet in lengte heeft. Het is

inderdaad een der monsters van de natuurlijke wereld, en gelijkt in gedaante op de vampier, die door de oude schrijvers beschreven is. En ongetwijfeld zal het eerste gezicht van dit buitengewone beest wel aanleiding tot eenige der verschrikkelijke denkbeelden van bijgeloof gegeven hebben. Ik ben blijde, mijne kinderen, dat gij de gelegenheid gehad hebt, er eene te zien."

Nadat de jagers de verkwikking gegeten hadden, die zij zoo zeer behoefden, verhaalde Frank de lotgevallen van de zwijnen en de zeeroovers, en liet de fraaije duif zien, die door Walter zeer bewonderd werd.

„Het is de *aromatic vinago*," zeide de heer Sinclair, of, zoo als gij ze genoemd hebt, de groene duif, zoo genaamd wegens het groen, dat in hare schitterend gekleurde vederen de bovenhand heeft. Gij ziet dat de korte pooten van vederen voorzien zijn, en de voet tot zitten gevormd is. Zij voedt zich met de kleine roode vijgen, en hare vederen gelijken zoo zeer op het loof van den vijgeboom, dat men ze er bijna niet van onderscheiden kan."

„Daar was het juist dat wij haar vonden," zeide Frank; „en nu moeten wij u onze verschillende vruchten laten zien. Och, mijnheer Sinclair, zeg ons, als het u belijft, derzelver namen, en of ze goed zijn om te eten. Tom en ik, zulke groote domooren, ofschoon wij honger en dorst hadden, verhongerden te midden van zulk eenen overvloed, omdat wij niet wisten wat onschadelijk was om te eten. Wij moeten eene les hebben eer wij durven uitgaan."

„Gij zijt inderdaad te midden van den overvloed geweest," antwoordde de heer Sinclair. „Deze heerlijke perzikkleurige vrucht, die gij uit den boom van de vleermuisen verzameld hebt, is de mango, eene van onze lekkerste vruchten; de geur, de smaak, en het saprijke van het vleesch gelijken op die van den perzik, en zij heeft, even als die vrucht, ook eene groote pit. Gij hebt zeker wel eens beschrijvingen van den mangoboom en deszelfs vrucht, zelfs in uwe boeken van uitspanning gelezen, Frank, en indien gij maar een weinig oplettend geweest waart, zoo zoudt gij hen herkend hebben, en u aan deszelfs heerlijke vrucht hebben

kunnen vergasten. Al deze vruchten, de banaan, de vijg en de pisang, zijn gezond en verfrisschend. Wij kunnen ons ten minste nu eens vergasten; want in dit klimaat kunnen wij de heerlijke vruchten niet lang bewaren."

"Wij kunnen gemakkelijk een verschen voorraad halen, mijnheer," zeide Frank. "De mangoboorn is niet ver van onze deur verwijderd."

"Neen, dat volstrekt niet," antwoordde de heer Sinclair. "Ten minste vooreerst niet. Wij moeten wachten totdat wij denken, dat de vermoedens van onze gevaarlijke naburen eenigzins verdwenen zijn. Het spijt mij, dat ik genoodzaakt ben u, die jong en werkzaam zijt, opgesloten te moeten houden; doch wij moeten ons daaraan onderwerpen, want ontdekking zou onvermijdelijk onzen ondergang ten gevolge hebben. Wij zijn nu weder goed voorzien, wij hebben dus vooreerst geen hongersnood te vreezen; en nu moeten wij er iets op zien te vinden om onzen tijd nuttig te besteden."

De heer Sinclair had zijnen gasten reeds verscheidene woorden en volzinnen van de Madagassische taal geleerd, die, met eene kleine verscheidenheid van uitspraak de gewone taal van de meeste eilanden der Indische zee is. Hij begon nu een geregeld onderwijs, voornamelijk met de twee jonge knapen, uit de boeken die hij bezat — waaronder het Nieuwe testament in de Madagassische taal was; — dit toch, ofschoon door het vervolgzieke gouvernement nu verboden, werd door de geheime Christenen nog steeds vurig beoefend, en indien het hem gelukken mogt Mauritius te bereiken, hoopte hij de gelegenheid te hebben hun meer exemplaren toe te zenden. De knapen vermaakten zich door te beproeven eenige van hunne eigene boeken in het Madagassisch te vertalen, en op deze wijze viel hun de opsluiting niet zoo moeilijk.

Nog eenmaal, gedurende de volgende week zagen zij mannen voorbij komen, en hoorden zij stemmen in het bosch, doch op de met heesters begroeide rotsen, die de angstvalle bespieders voor hun oog verborgen, scheen geen vermoeden te vallen. De zeeroovers gingen echter zoo dicht langs

hen heen, dat men ze verstaan kon, en zelfs de knapen, die nog slechts leerlingen in de taal waren, verstonden de wraakzuchtige woorden, welke de teleurgestelde mannen zich lieten ontvallen, die de loerende spionnen, door het gouvernement uitgezonden om hunne forten te ontdekken, met verdelging bedreigden, daar het gouvernement de geheele krijgsmagt tegen hen aanvoeren wilde om hen te verdelgen.

"Zij hebben niet het gelaat van ons volk," zeide een der mannen, die waarschijnlijk onder degenen geweest was, welke door Tom en Mike op hunnen ongelukkigen togt overvallen waren geworden.

"Zij behooren zeker tot die bemoeiachtige, bleeke Christenen," antwoordde een ander, "die ons land hebben wetsen binnen te dringen, en ons allen tot slaven wenschen te maken."

De heer Sinclair zuchtte, terwijl hij aanmerkte: "Hoe weinig weten deze bedrogene menschen, dat het alleen de waarheid is, die hen vrij kan maken."

Er verliep nog eene week, en al het spek was verbruikt; ook het brood ontbrak, en de jeugdige gevangenen verlangden naar frissche lucht.

"Mijnheer Sinclair, zeide Frank op zekerem dag, „ik heb tien prauwen geteld, die uitgegaan zijn; dat is de gansche zeerooversvloot. Wij zouden nu veilig een uitstapje naar de bosschen kunnen doen."

"Zij zijn zekerlijk op roof uit, die zwarte schurken!" zeide Tom, „terwijl hij ernstig naar de prauwen keek. Indien wij maar eene boot of iets dergelijks hadden, zoo zouden wij haar te water hebben kunnen brengen, om die zeeroovers eens een beetje af te rossen. Waar is uw kijkglas, jonheer Walter? Kunt gij ook een zeil ontdekken? Ik zou wel eens willen weten op welk vaartuig zij loeren?"

Walter kon geen zeil ontdekken; doch Tom, die meer gewoon was uit te kijken, ontdekte weldra eene donkere stip ver in het zuiden, die, daaraan twijfelde hij niet, ook door de zeeroovers was opgemerkt geworden, en waarnaar zij nu gingen onderzoeken, om, indien het de

mocite waard mogt zijn, een aanval te doen. Maar de prauwen bleven nog steeds bij den wind omwenden, in de nabijheid van de kust, om het vaartuig gelegenheid te geven naderbij te komen, ten einde het zonder gevaar te kunnen onderzoeken; en toen het langzamerhand zoo dicht bij kwam, dat het gezien kon worden, bemerkten de bespieders uit de grot met leedwezen, dat hetzelfde het voorkomen van een klein ongewapend koopvaardijship had. Uit den vorm en de tuigagie maakte de heer Sinclair op, dat het een der koopvaardijschepen van Mauritius was; doch hij kon niet begrijpen, waarom het langs deze kust kwam. Deze schepen loopen somtijds de groote havens aan beide zijden van het eiland binnen; doch geen vaartuig van Mauritius naar Indië zou ooit door het kanaal van Mozambique rondzeilen.

De grootste belangstelling en nieuwsgierigheid was opgewekt; zelfs de togt om levensmiddelen was vergeten. Niemand kon aan iets anders denken dan aan het prijsverklaarde schip, dat de verraderlijke vloot, die nu in eene kleine kreek binnegelopen was, en door eene vooruitstekende rots verborgen werd, niet scheen opgemerkt te hebben.

HOOFDSTUK XI.

De aanval der zeeroovers. — De plundering van het schip. — De gezonkene boot. — Een man gered. — Huiselijke heerkunst. — De edelman Ramarla. — Het verrijdelde plan tot ontvlugten. — Er wordt een draagzetel vereischt. — De nachtelijke togt. — De bezochte mangoboom.

Na eenige minuten kwam het schip zoo dicht bij, dat de angstige verspieders gedaanten op het dek konden onderscheiden. Het scheen nu op de kust aan te houden. Eindelijk zag de heer Sinclair, die het kijkglas had, eene

boot nederlaten, twee roeijers begaven zich er in, en toen klom een lang man naar beneden, op wiens gezigt de heer Sinclair van schrik begon te beven.

„Wat zie ik!” riep hij uit. „Hij is het maar al te zeker! mijn edele, mijn grootmoedige beschermmer Ramarla! Nu weet ik, waarom het vaartuig hier is. Het is om mij-nentwil, dat hij het om deze van den duivel bezetene kust heengebragt heeft. — Om mij weg te voeren heeft hij zich in de kaken des verderfs gewaagd. Helaas! helaas! is mijn lijdensbeker nog niet vol? Mijn vriend! mijn weldoener! laat ons voor hem bidden, mijne kinderen, want wij kunnen hem niet helpen.”

„Neen, geen zier,” antwoordde Tom. „Dat komt er van dat wij hier zoo vast aan den wal gekluisterd zijn. Waren wij maar vlot geweest, dan hadden wij welligt een handje kunnen helpen om hem te redden; doch de landkrabben zitten juist in eene groote gevangenis opgesloten;” en Tom wandelde zijne kleine gevangenis in groote droefheid en verontwaardiging op en neder.

Niemand kon verder een woord spreken; hunne geheele aandacht was op het onergdenkende schip en het vreeselijk gezigt der prauwen gevestigd, die nu uit de kreek te voorschijn kwamen, over de golven vlogen, en weldra het ongelukkige schip omsingelden. Het voerde geen geschut, en ofschoon er eenige musketschoten gelost werden, zoo waren zij vruchteloos verspild aan de massa speren en de beantwoordende schoten van de zeeroovers. De strijd was zeer kort — het schip werd spoedig geënterd — en op het dek had er eene korte worsteling plaats. Weldra scheen alle twist geëindigd te zijn; verscheidene lichamen, hetzij dood of levend, werden over boord geworpen; en toen nam het plunderen eenen aanvang. Er werden groote pakken in de prauwen nedergelaten; en ieder, zoodra zij geladen was, zeilde naar het roovershol, op een aanmerkelijken afstand van de grot gelegen.

Inmiddels roeide het bootje, dat de aandacht der zeeroovers bijna scheen ontgaan te zijn, met spoed naar de klippen; en de heer Sinclair, ofschoon zeer beangst, begon

eenige hoop te voeden, dat zijn vriend er in slagen mogt aan wal te komen. De gebeden, die voor zijn behoud uitgestort werden, waren hoorbaar, en de angst was op ieders gelaat te lezen. Reeds hadden de mannen de ladder in handen, om ze op het eerste woord van den heer Sinclair neder te laten, toen de tweede prauw, met roof beladen, in plaats van de eerste naar het noorden te volgen, den koers naar de kust zette, klaarblijkelijk om de boot te volgen, welke zij evenwel niet bereiken kon, daar zij tusschen de klippen gekomen was, in wier naauwe openingen geene prauw haar volgen kon. De teleurgestelde zeeroovers vuurden nu een salvo schoten op haar af, en de bespieders zagen met ontzetting alle drie de mannen vallen. Daarop ging ook de prauw noordwaarts naar de kreek, de prijsgegevene boot latende drijven, die tegen de rotsen sloeg, waar zij schielijk verdween, doordien zij vol water liep of tegen de scherpe klippen verbrijzeld werd.

De heer Sinclair knielde in radeloze droefheid neder, de beide jonge knapen weenden overluid, en de twee zee-lieden, ofschoon aan tooneelen van plotselingen dood gewoon, schenen zeer aangedaan te zijn, doch lieten hunne gewaarwordingen voornamelijk blijken door verwenschingen tegen de listige zeeroovers, die zoo moedwillig de boot vernield hadden.

Het was verbazend te zien, hoe schielijk en behendig het schip geplunderd was, hoewel waarschijnlijk niets dat van de geringste waarde voor de zeeroovers zijn kon, aan boord gelaten was. Eindelijk staken zij het in brand, en toen de laatste prauw met hare lading uit het gezigt verdween, stond het ongelukkige vaartuig in volle vlam, als een zegeteeken hunner overwinning. Of er nog eenig levend wezen op hetzelfde achtergelaten was, of dat zij vermoord, of als slaven weggevoerd waren, was onmogelijk te ontdekken.

„Laat ons even naar de kust gaan, Mike,” zeide Tom; „indien gindsche boot slechts omgeslagen is, dan kan zij welligt aan wal drijven, en wij konden haar misschien nog bruikbaar maken.”

„Ja, ja,” antwoordde Mike, „en misschien vinden wij

nog wel eenige doode lichamen, die op strand gespoeld zijn, en slechts op ons wachten, om hun eene Christelijke begrafenis te geven.”

„Ik mag mij niet tegen uwe bedoeling verzetten, mijne goede vrienden,” zeide de heer Sinclair; „het is eene daad van pligt en liefde. Laat ons de onbegravene dooden niet aan de gieren en zeeraven overlaten. Maar, wat ik u bidden mag, weest voorzigtig; laten er niet meerdere levens opgeofferd worden. Ook mag ik niet toestaan, dat deze knapen, die nog zoo jong zijn, uw gevaar deelen.”

„Wij zijn beter zonder hen, mijnheer,” antwoordde Tom. „Wij zullen een sein uithangen, wanneer wij meer handen noodig hebben. Hier, jongens, geeft ons een van uwe witte zakdoeken.”

Zij namen den zakdoek, doch weigerden een geweer mede te nemen, dat hun weinig zou gebaat hebben, indien de zeeroovers mogten terugkeeren; en slechts met lange speren gewapend, welke zij meenden hun van dienst te kunnen zijn, om de lijken naar zich toe te halen, begaven de beide mannen zich naar het strand, zonder van de ladder gebruik te willen maken, daar hunne zeemans-bedrevenheid in het klimmen zulks onnoodig maakte. En nu was ieder oog op hunne bewegingen gevestigd. De heer Sinclair evenwel kon het niet langer uithouden naar het noodlottige tooneel te zien, zoo diep gevoelde hij den schok van het verlies van zijnen geliefden vriend, en hij ging in stil gebed voort op eenigen afstand van de knapen. Walter hield het glas, en gaf verslag van alles wat de zee-lieden deden.

„Zij hebben iets in het oog gekregen, Frank,” zeide hij, „wat kan het wezen? de boot misschien! Neen, nu zie ik het; het is iets dat kleiner is, het gelijkt slechts eene stip, iets dat op eene drooge klip ligt. Nu, Tom zwenk er heen! O! Frank, indien hij eens eene haai ontmoette! Wat is hij een moedige kerel! Hoe netjes weet hij tusschen die naauwe greppels heen te slaan! Nu rust hij op eene rots — daar duikt hij weder in het water. Hij heeft de plaats bereikt — hij buigt zich over dat zwarte ding. Nu

wenkt hij Mike, die naar hem toezwemt. Wat zouden zij toch doen? Zij zijn beiden op de klip; zij tillen het op — wat is het? Het ziet er als een lijk uit; doch zij zijn zoo zorgvuldig! O, Frank! indien het eens een levend man was!”

„Welk een onzin, Wally,” antwoordde hij. „Hoe zou een mensch nog kunnen leven, die al dien tijd in het water gelegen heeft? Laat mij eens door het glas zien.”

Hij keek eene minuut zeer oplettend, en riep toen uit: „Bij Jupiter, ik geloof dat het een arme kerel is, dien zij wenschen te redden! Ik zeg, mijnheer Sinclair, dat gij Wally en mij naar beneden moest laten snellen; wij kunnen misschien van dienst zijn. Haal den brandewijn, jongen! Hadden wij maar eene boot of een vlot! Neem den reisdeken mede — hij mogt eens te pas komen — en geef mij die touwen. Wees maar welgemoed, mijnheer; misschien loopt het nog wel beter af dan wij dachten. Kom, Wally, haal de ladder uit, en dan voort.”

De jongens hadden niet lang werk het strand te bereiken, en zij zagen nu duidelijk het rif, waarop de beide mannen stonden, en dat door het snel aflopend getij zoover boven het water uitkwam, dat het hun nu tamelijk bevorderlijk was om den persoon die zij droegen, doch die volgens het oordeel van de knapen geheel buiten kennis, zoo niet dood was, bij te staan. Uit de aangespoelde voorwerpen van een wrak haalde Frank twee riemen, en zeide: „Ik denk, dat wij met behulp van dezen bijna zonder zwemmen tot hen zullen komen. Wij zijn beiden nog al tamelijk knap in slootje springen, wij kunnen dus gemakkelijk over deze kreken springen, en op zijn ergst zou het nu en dan slechts eene indompeling zijn. Doch alles wel beschouwd, ware het misschien beter dat gij hier bleeft; gij zijt nog niet zoo voor die dingen berekend. Mij hindert niets, zoo als gij weet; steek dus de flesch in dezen zak. Ik hoop dat ik niet vallen zal en ze breken. Nu mijn riem; den deken zal ik bij u achterlaten.”

Walter zou gaarne den togt gewaagd hebben, doch Frank, die gewoonlijk zijne eigene zienswijze had, was er stellig tegen, en vertrok alleen. Hij sprong over de eerste rots,

en nu eens nadenkende en dan weder over eene kreek springende, terwijl hij eens of tweemaal zelfs genoodzaakt was een eindweegs te zwemmen, bereikte hij eindelijk de breede drooge rots, waar de beide zeelieden geknield lagen en eenen man ondersteunden, die in het lang nederhangende gewaad der bewoners van het land gekleed was. De witte *lamba*, of het mantelvormige kleed, dat met een rijk borduursel omzoomd was, en de fraaije zijden mantel, benevens de gouden versierselen die hij droeg, deden hem als iemand van adellijke geboorte kennen. Het overige zijner kleeding was naar de Europesche wijze. Uit eene wond in zijne schouders vloeide het bloed, en zijn bleek, onbewegelijk gelaat was dat van een lijk.

„Maar hij is niet dood, jongheer Frank,” zeide Tom. „Hij is warm, en ik kan nog even zijn hart voelen kloppen. Wij moeten hem helpen, zoolang er nog eenige hoop is.”

Frank haalde de flesch met brandewijn, die gelukkig ongedeerd gebleven was, te voorschijn; zij wreven nu zijne ledematen, en trachtten een weinig in zijnen mond te krijgen. Langen tijd bleven hunne pogingen vruchteloos; eindelijk begon het bloed uit de wond vrijer te vloeijen; hij zuchtte verscheidene malen, opende zijne oogen, keek wild rond, en slikte, bijna bewusteloos, den brandewijn binnen, dien men hem gegeven had. Dit scheen hem te doen herleven; hij prevelde eenige woorden met eene zwakke stem, welke Frank, die nu een weinig van de taal verstond, meende eene vraag naar zijne mannen te zijn en eene bede hem niet tot slaaf te maken. Hij trachtte in de weinige woorden, die hij zich kon herinneren, hem te antwoorden, dat zij geene zeeroovers, maar vrienden waren; „Christen-vrienden,” voegde hij er bij; want hij hield zich nu verzekerd, dat deze geredde vreemdeling de vermogende edelman moest zijn, die den heer Sinclair beschermde.

De oogen van den dankbaren man glinsterden, toen hij zeide: „Goed! goed! Zijn naam zij geloofd!” daarop zweeg hij weder stil, want het bloed vloeide sterk uit de wond, zoodat hij van zwakheid in zwijm viel. Tom had

reeds den zakdoek van Walter, die tot sein moest dienen, tot windsels en pluksel verscheurd, en nu verbond hij de wond zeer knap. Een weinig meer brandewijn bragt den man weder tot zich zelve, en nu begonnen zij te overleggen, hoe zij hem naar het strand zouden kunnen brengen, vóór het getij terugkeerde, of, wat nog ongelukkiger zou zijn, vóór eenigen der zeeroovers het tooeuel van jammer weder zouden bezoeken, Zoodra Frank den reisdeken noemde, ging Mike naar het strand om hem te halen, en te gelijker tijd bragt hij de touwen en den anderen riem mede, dien Frank gevonden had. Met deze materialen, gelijk Tom ze noemde, maakte hij eene hangmat, die zij aan de beide riemen hingen, en waarin zij den gewonden man legden, die, gelijk zij nu bemerkten, geheel buiten staat was om te staan, daar zijn eene been door een geweldigen stoot tegen de klippen bezeerd was.

Deze hangmat of draagzetel werd op de schouders der beide sterke zeelieden gedragen, terwijl Frank digt achter hen volgde, om hen door de moeilijkste kreeken te helpen. Op deze wijze, en met veel inspanning en geweldige stooten, die den ongelukkigen lijder kreten van smart afpersten, bereikten zij eindelijk het strand. Daar allen uitgeput waren van vermoeijenis, rustten zij eenige oogenblikken uit, en nu vervolgden zij weder hunne reis, waarvan het moeilijkste gedeelte, het beklimmen der rots, nog volbragt moest worden.

„Gij, jongens, wacht hier beneden met den armen man,” zeide Tom, na eenige beraadslaging. „Mike en ik zullen naar boven gaan, en zullen daar een paar staken in den grond zien te krijgen, waaraan wij touwen zullen vastmaken, die wij over de rots naar beneden zullen laten zakken. Dan moet gij de touwen aan de hoeken van deze soort van hangmat stevig vastbinden, en dan zullen wij hem goed en wel op zien te hijschen.”

De onderneming was zeker gevaarlijk; maar het was het eenige middel, dat zij konden bedenken, en de twee vlugge matrozen waren spoedig boven de bijna regtstandige rotsen. Op het eerste terras of platform maakten zij twee

stompen van riemen in scheuren van de rots stevig vast, bonden er vier sterke touwen aan, en wierpen de einden naar beneden, welke de jongens zorgvuldig aan de hoeken van den deken bonden. Inmiddels was de heer Sinclair uit zijne diepe neêrslagtigheid ontwaakt, om met belangstelling de bedrijvigheid der moedige mannen gade te slaan; en, zich schamende over zijne werkeloosheid, ging hij naar beneden tot de zeelieden, wier schrikbarend verhaal hij nauwelijks gelooven, of zelfs begrijpen kon. Hij bragt de ladder mede, die zij digt langs de touwen aflieten, zoodat Frank de hangmat begeleiden, en ze voor de scherpe hoeken der rots beveiligen kon, terwijl de sterke matrozen daar boven, door den heer Sinclair geholpen, de touwen langzaam optrokken, ze bij elken voet, dien zij maakten, om de staken bevestigende. Dit werk ging echter uiterst moeilijk, daar zij zich zonder de daartoe benoedigde werktuigen moesten behelpen. Eindelijk kwam de hangmat in zegepraal, die hun een onwillekeurigen kreet van blijdschap uitlokte, op het terras aan, en de heer Sinclair heette zijnen geachten vriend met gemengde aandoeningen van blijdschap en droefheid over zijnen toestand welkom.

De volgende hoogte werd met meer vertrouwen en gemak bereikt, en na eene zeer korte rust op den kruin, oordeelden zij het voorzigtig te zijn, zich naar de grot te spoeden, om allen in veiligheid te zijn, ingeval de zeeroovers mogten terugkeeren. Om den hulpeloozen Ramarla in de grot neder te laten, was minder moeilijk en gevaarlijk, dan het ophijschen langs de klippen, en hij was weldra in een bed van zacht gras gelegd in de luchtige, lichte grot, die hun gewoon huisvertrek was.

Daarop onderzocht de heer Sinclair de wonden, die zijn ongelukkige gast bekomen had. De wond in zijnen schouder, ofschoon zeer pijnlijk, was zoo hij meende niet gevaarlijk; doch het ongeval aan het been was van ernstiger aard; want behalve belangrijke kneuzingen was het been gebroken. Gelukkig had de heer Sinclair, alvorens hij Engeland verliet, zich een weinig op de genees- en heilkrande

toegelegd, in de hoop van in dit slechts half beschaafde land van meer nut te kunnen zijn. Hij had een kleinen voorraad geneesmiddelen bij zich, en de praktijk, die hij vroeger onder de kleine Christelijke gemeente zijns vaders uitgeoefend had, had hem ondervinding en vertrouwen gegeven. Het gelukte hem het been te zetten en de kneuzingen te verbinden, waarop hij het been tusschen spalken van bast legde, die de mannen van eenen boom nabij de grot afstroopten.

Na dit verrigt te hebben, gaf de heer Sinclair zijnen patient een slaapwekkend geneesmiddel in, en hij viel in eenen diepen slaap, welke allen hoopten dat hem heilzaam zou zijn.

„Is er eenige hoop, dat er meer gered zouden kunnen worden?” vroeg de heer Sinclair.

„Nee, geen zier,” zeide Tom. „Gij ziet, mijnheer, hoe het hier mede gelegen was. Toen de boot omsloeg, werd hij op eens op het nagenoeg drooge rif geworpen, met zijn aangezicht naar boven, hij was nooit geheel onder water. Die andere kerels zijn met haar gezonken.”

„Ja, ja, dat denk ik ook,” zeide Mike, „en zouden zij niet doodgeschoten zijn geweest, eer zij over boord werden geworpen; juist om die reden hadden zij niet veel kans om naar land te zwemmen.”

„Eene zeer gegronde reden, Mike,” zeide Frank, „en ik twijfel er niet aan dat gij gelijk hebt, want allen vielen, toen zij de volle laag kregen. Doch wij moeten een oogje op de boot houden, Tom; zij mogt nog eens aan wal komen.”

„Dat zou ons niet veel baten, Frank,” zeide Walter; „want het zou niet zeer veilig voor ons zijn, ons andermaal in eené kleine boot op zee te wagen.”

„Veilig, neen, het is waarlijk niet zeer veilig,” antwoordde Frank; „en het is niet zeer veilig langs deze kusten onder eene hordé zeeroovers te zwerven; doch wat zullen wij doen, het is nu eenmaal zoo, daar valt niets tegen te zeggen, mijn jongen. Maar komt het in onze reizen en avonturen niet alles netjes teregt?”

„Hoe weinig hadden wij dit alles gedacht, Frank,” zeide Walter. „En mijn arme lieve papa zal nu ook wel reeds onze dwaze streek vernomen hebben, en hij zal denken dat wij verloren zijn. Ik verdien niet hem ooit weder te zien.”

„Houd moed, mijn jongen,” zeide Tom, „wij zullen wel weder onder zeil zien te komen, en gindsche moorddadige schurken zoeken te foppen. Doch dat zal van eene ver verwijderde haven moeten zijn; want zij hebben ons hier in het oog, er is dus geen kans om vlak voor hun gezigt weg te zeilen.”

Het duurde een geruimen tijd eer Ramaria ontwaakte; hij was toen zeer kalm, en in staat om te spreken. Hij gebruikte wat thee en eijeren — de eenige verversching die zij hem konden aanbieden; doch Frank en Walter besloten, om, zoodra het donker werd, naar den mangoboom te gaan, dien zij zeker wisten bij het flauwste schemerlicht te kunnen vinden, om wat vruchten voor hunnen zieken gast te verzamelen, die zich nu in staat gevoelde zijn noodlottig ongeval te kunnen mededeelen.

„Ik was op weg,” zeide hij, „om u, mijn dierbaren vriend, uit uwen treurigen en eenzamen toestand te bevrijden, niet wetende dat God reeds genadig daarin voorzien had, door u vrienden toe te zenden. Ik zelf was onder zulke zware vermoedens gevallen, dat onze vriend, de prins, mij heimelijk liet weten, dat hij mij niet langer tegen de wraak van het gouvernement kon beschermen. Daar ik deze gebeurtenis voorzien had, had ik eenigen tijd geleden aan een opregt koopman op Mauritius goud en juweelen van zeer groote waarde toebetrouwd; en daarheen besloot ik te vlugten, alvorens de „speer van het geregt,” voor mijne deur geplaatst, mij het vlugten zoude verbieden.

Tot dat einde kwam ik met den gezagvoerder van het kleine koopvaardijship, dat gij gezien hebt, overeen, om mij met veel van mijne kostbare bezitting in te schepen aan eene kleine weinig bezochte haven aan de westkust, en hier binnen te loopen om u in te nemen. De kapitein was een Christen; en ik wist dat ik hem mij zelven en mijne bezitting kon toevertrouwen; doch ik wenschte niet-

temin het geheim van deze grotten te bewaren. Daarom besloot ik de boot te laten uitzetten en zelf tot u te komen. Ik wist, dat gij op dezen tijd dagelijks mijn bezoek zoudt verwachten, hoewel voorzeker niet over zee, en dat gij op de wacht zoudt zijn.

Ik verliet het schip, en was zoo in bespiegelingen over de toekomst verdiept, dat ik geen acht gaf op uitwendige dingen, totdat een kreet van de roeijers mijne aandacht op de zeeroovers-vloot deed rigten. Ik zag dat alle hoop om het schip te redden te vergeefs was; en nu drong ik de mannen met allen spoed naar het strand te roeijen, waar ik beloofde hen in veiligheid te brengen. Eerst hoopte ik nog dat in den dorst naar plunderen onze kleine boot hunne aandacht zou ontgaan; doch de duivelsche geest dier ellendelingen dreef hen aan, om ter zijde af te wenden, ten einde moedwilligen en voorbedachten moord te bedrijven. Mijne twee medgezellen lagen dood aan mijne zijde, en ik geloofde dat ik eene doodelijke wonde had ontvangen, toen, met een plotselingen schok de boot stootte, en ik alle bewustzijn verloor, totdat ik mij in de vriendelijke handen mijner getrouwe en geloovige broeders in Christus bevond."

Ofschoon Ramarla tamelijk wel met het Engelsch bekend was, had hij zijn verhaal evenwel in de Madagassische taal gedaan. Doch door zijne zwakheid sprak hij zoo langzaam, dat de knapen zijne woorden verstonden, en Walter kon zich niet van schreijen weêrhouden bij de ongelukken van den edelmoedigen, onbaatzuchtigen, trouwen Christen, terwijl hij tot den heer Sinclair zeide: —

„Zeg mij toch eens, mijnheer, wat is de speer van het geregt, die de ontkoming van dezen heer kon beletten?"

„Het is," antwoordde de heer Sinclair, „eene groote, met zilver beslagen speer, het zinnebeeld der regterlijke magt, op welks gezigt alleen al het volk zich nederbuigt. De Madagassische naam beteekent „De Hater van Leugens;" en wanneer deze speer voor de deur geplaatst wordt van iemand, die van misdaad beschuldigd is, dan mag hij het huis niet verlaten."

„Wie zijt gij, mijn jongen," zeide Ramarla in het Engelsch, „dat gij zooveel belangstelling in mijne wederwaardigheden betoont?"

„Wanneer ik u aanzie, mijnheer," antwoordde Walter, „dan kan ik niet nalaten aan mijn eigen lieven vader te denken, die nu ook in zeer groote droefheid verkeeren zal, en ik ben het, die hem al die droefheid veroorzaakt heb."

De heer Sinclair deelde zijnen vriend de geschiedenis der beide knapen mede, hunnen ongelukkigen toestand en het groote gevaar dat hem genoot had hen en hunne medgezellen in zijne wijkplaats op te nemen, ofschoon hij hiermede de belofte van geheimhouding, die hij Ramarla gegeven had, had verbroken.

„Geenszins, mijn vriend," antwoordde Ramarla. „Deze wijkplaats staat immer open voor de geloovige en vervolgte Christenen. Deze medgezellen zullen gewis uwe ontkoming moeilijker en gevaarlijker maken; doch het is raadzaam dat gij gezamenlijk vertrekt. Voor mij, zelfs bijaldien God mij in het leven spaart, zie ik geen vooruitzicht om uit deze cel weg te komen. Ik moet hier blijven en sterven."

„God verhoede, dat wij zoo laag zouden zijn, u te verlaten," zeide de heer Sinclair, „die de redder en beschermer van zoo vele verdrukte Christenen zijt geweest. Uw ongeval mag ons een klein oponthoud veroorzaken; doch ik vertrouw, dat het ons niet verhinderen zal allen gezamenlijk te ontkomen. Misschien zullen wij wel een vaartuig zoo dicht bij zien komen, dat wij het kunnen seinen en hulp verkrijgen."

„Neen, Sinclair," antwoordde zijn vriend, „mijne laatste poging heeft mij van het ijdele van zulk eene verwachting overtuigd. Groote Indische schepen komen nu niet door het kanaal, en kleinere schepen zouden, indien zij in het gezigt kwamen, door de zeeroovers zeker aangevallen en waarschijnlijk vernield worden. Onze eenige hoop van ontkoming is, het eiland tot de oostkust door te gaan, waar wij, in eene der kleine baaijen, waarmede ik goed bekend ben, eene kleine boot kunnen nemen, of een schip vinden,

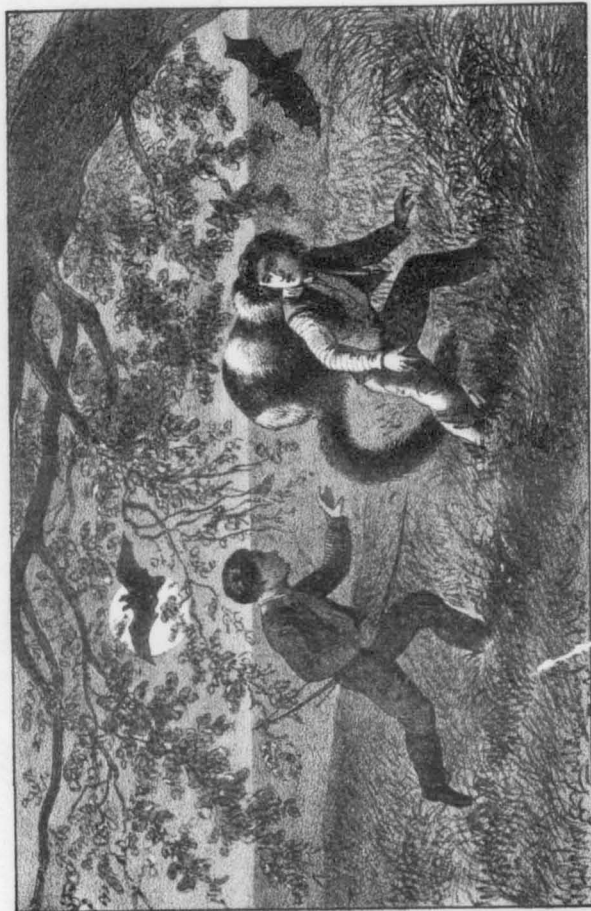
dat naar Mauritius bestemd is. Doch om te voet twee honderd mijlen ver te reizen, en de bergen over te gaan, zal zelfs voor deze jonge lieden eene moeilijke taak zijn — voor mij is het eene onmogelijkheid.”

„Er is een draagzetel met handboomen in eene der grotten,” zeide Frank; „wij zouden mijnheer zeer goed kunnen vervoeren.”

„Dat is een kostelijke inval,” antwoordde de heer Sinclair, „wij hebben de draagzetels nog, die gebruikt werden om de jongen en zwakken naar deze wijkplaats te brengen. Zij hebben misschien eenige herstelling noodig, maar zijn nog in een goeden toestand; wij kunnen elkander als dragers verpoozen, dat zal zeer wel gaan; doch wij moeten u eerst hersteld zien.”

Ramarla schudde het hoofd, maar zeide toen niets meer daarvan; en zij gingen weder met hunne gewone bezigheden voort, daar zij gedurende den dag de grot niet durfden verlaten. Doch toen het donker werd, namen de twee knapen eene groote mand, en speren om de vrucht af te slaan, en begaven zich naar den mangoboom, dien zij zonder moeite vonden. Daar het afslaan der vrucht hun niet wel gelukte, klom Frank in den boom, en verjoeg de afzigtelijke vleermuizen bij honderden, ofschoon hij walgde van den vosachtigen reuk van hun harig vel. Deze afgrijpselijke dieren verschrikten Walter, die omlaag stond; doch zijne ontsteltenis vermeerderde niet weinig, toen een van die dieren uit den boom op zijnen rug vloog en zijnen hals omvatte. Hij stak zijne hand uit om zich los te wikkelen, en vond zich gevoelig in de vingers gebeten. In grooten angst riep hij Frank toe, die snel naar beneden kwam, gevolgd door een heirleger van vlugge katachtige dieren, die gelijk apen van de takken sprongen, en, zelfs bij het flauwe licht eener wassende maan, dubbele rijen scherpe lange tanden lieten zien, terwijl zij onophoudelijk een schor en boosaardig geschreeuw lieten hooren.

Frank bevrijdde Walter spoedig van zijnen onaangename aanval, dien hij aan een touw bond om hem weg te voeren. Daar zij geene de minste begeerte gevoelden om

langer onder deze boosaardige, spookachtige schepsels te blijven, raapten zij zooveel van de gevallen vrucht op als zij in de mand konden bergen; en hunnen luidruchtigen gevangene medevoerende, die, hoewel niet grooter dan eene gewone kat, wanhopigen tegenstand bood, keerden zij schielijk naar huis terug.

* * *

HOOFDSTUK XII.

De Maeco. — Een ander gezelschap om levensmiddelen. — Mike's kostbare ontdekking. — Een gezigt van versch vleesch. — Een heftige strijd. — Mike in gevaar. — De buit. — De laatste dagen in de grot. — Het begin van den pelgrimstogt.

Ramarla was regt dankbaar voor de heerlijke rijpe vrucht, die, gelijk de heer Sinclair den knapen verzekerde, de heilzaamste medicijn was, welke hem gegeven kon worden. Daarop begaf hij zich naar hunnen gevangene, en vertelde hun, dat hij tot het geslacht der *lemurs* behoorde, van welke men eene groote verscheidenheid op Madagascar vond. Deze waren gewoonlijk onder den naam van *macaco's*, of Madagassische katten bekend; daar het ligchaam veel overeenkomst had met dat van eene kat, ofschoon de lange, zachte, wollige staart meer op dien van een eekhoortje geleek. De naam *lemur* of *lemures* was hun gegeven, om hun eigenaardig kaboutermannetjes-achtig voorkomen en hunne nachtelijke gewoonten.

„Dit dier,” vervolgde de heer Sinclair, behoort tot een ras, dat er spookachtiger uitziet dan de overigen, wegens de witte kraag die zijn donker gelaat omgeeft, zijne vurige oogen, en zijne onbestemde, stille bewegingen. Hij wordt de *gekraagde lemur* genaamd; en zoo wild als hij in zijnen natuurstaat is, kan hij zoo tam gemaakt worden als de huiskat.”

„Dan zal ik beproeven hem mak te maken,” zeide Walter, „doch het verwondert mij, dat wij hem niet gezien hebben, toen wij vroeger in den boom waren.”

„Dat was ook niet waarschijnlijk, zeide de heer Sinclair; „want over dag slaapt hij, in zijnen langen staart gewikkeld; en, even als andere dieren van dit soort vertoont hij zich alleen des nachts. Nu, mijne vrienden, laat ons nu bidden en dan naar bed, want morgen moeten eenigen van u op eenen togt uit, daar onze voorraad bijna geheel verbruikt is.”

Den volgenden morgen werd er besloten, dat het gezelschap, dat op leeftogt zou uitgaan, uit Frank en de twee zeelieden zou bestaan. Walter was teleurgesteld; doch hij troostte zich met zijnen macaco te onderwijzen, en met lezen en praten met Ramarla, terwijl de heer Sinclair het werk van chirurgijn, zieken-oppasser, kok en wachter verrijt. Hij voorzag de fourageerders andermaal van pijlen en bogen, lange speren en weitasschen, waarop zij vertrokken, en zich nu in eene rigting naar het zuiden begaven. Zij gingen eene moerassige streek door, waar de wilde rijst weelderig groeide, en van daar kwamen zij in de bosschen, zich voornemende in het terugkomen een zak met rijst te vullen. In het bosch vonden zij den mango, den pisang en verscheidene soorten van palmboomen, en het viel den zeelieden niet moeijelijk, den naakten stam van den kokosboom te beklimmen, en deszelfs vrucht naar beneden te werpen, niet alleen voor hunne eigene verfrissching, maar ook om er van naar de grot mede te nemen.

„Wij vinden hier overvloed van vruchten,” zeide Frank; „maar ik hoop inderdaad, Tom, dat wij iets voedzamer zullen vinden.”

„En wat zoudt gij wel verlangen, jongeheer Frank,” riep Mike uit, terwijl hij in groote blijdschap naar hen toe kwam loopen. „Niet waar, is het niet de aardappel, en die alleen, welken God ons dien heelen weg over uit Ierland gezonden heeft, opdat wij in dit vreemde land weder eens als Christenen zouden kunnen eten?”

„Zijt gij daar zeker van, Mike?” vroeg Frank. „Wat zegt gij er dan van Tom, want ik moet tot mijne schaamte bekennen dat ik de plant niet ken. Ik dacht dat de aardappel eene witte bloem had, en deze is groen.”

„Dat is volkomen hetzelfde,” antwoordde Mike, „daar wij volstrekt niet de bloemen behoeven te eten, maar alleenlijk de heerlijkste vrucht van de wereld; en rook ik dat niet, toen ik den kostbaren schat opdelfde? Zie eens hier, jongeheer Frank.” En Mike toonde hem de knol, die inderdaad genoegzaam op den aardappel geleek, om het hart van eenen Ier te verblijden.

„Wij noemen die dingen *yams* ¹⁾, aan boord van de schepen,” zeide Tom; „en zij zijn niet kwaad om te eten, vooral wanneer de equipage op halve portie gezet is. Ja, ja, vul er uwen zak maar mede, Mike. Doch aardappelen, en rijst, en rozijnen is maar een schrale kost voor bekwame handen. Ik denk dat wij een weinig oostwaarts moeten aanhouden, jongeheer Frank.”

Zij gingen nu in eene oostelijke rigting, en vonden de bosschen levendig genoeg met kleine vogels. Hunne pijlen deden een dozijn duiven nedervallen, die zij verheugd in de tasschen deden — en Mike nu voldaan zijnde met zijne aardappelen, gelijk hij de *yams* bleef noemen — en Frank de duiven als een aardige buit beschouwende, was het alleen Tom, die nog bleef morren.

„Het zal nooit gaan, dat zeg ik u, jongeheer Frank,” zeide hij. „Wij hebben eene lange reis voor ons, die, naar ik gis, vol klippen en ondiepten is, en zonder kaart om naar te zeilen. Nu spreekt het van zelf, dat wij de handen sterk moeten houden. Doch wat zijn eenige duiven, of een schotel met waterige *yams*? Geen zier gezouten vleesch, noch een druppel grog, zelfs niet eene beschimmelde beschuit, om in de wacht den tijd te verdrijven. Reken er op, dat wij vergaan zijn eer wij in de haven komen.”

1) Een groote, voedzame wortel, die onder de keerkringen groeit, en soms wel drie voet lang wordt.

„Ik hoop van neen, Tom,” zeide Frank. „Gij weet, wij hebben in deze heete luchtstreek niet zooveel dierlijk voedsel noodig.”

„Daar twijfel ik aan, mijn jongen,” antwoordde hij. „Ik ten minste weet dat ik er behoefte aan heb. Ik durf niet zeggen, of ik nu nog wel in den top van de mast zou kunnen klimmen, na eene maand op zulken flauwen kost geëerd te hebben.”

„Drommels, dat heerlijke zwijn, Tom,” zeide Mike; „dat was nog eens iemands gading.”

„Het had geen smaak, antwoordde Tom, gemelijk. „Een vat met goed gezouten spek zou — Hola! maakt u schielijk uit de voeten.”

Op dit bevel snelden zij allen een kreupelbosch in; Frank was zeer ontsteld, want hij dacht natuurlijk, dat de zeeroovers in het gezigt waren.

„Spoedt u, en houdt u dan doodstil om uws levens wil,” fluisterde Tom; doch neemt eerst even een kijkje, mijne jongens.”

Op verlangen van Tom, gluurden zij even, zoo goed zij konden, door de digte struiken, en zagen in een open vak van het bosch voor hen eene groote kudde vurig uitziend hoornvee, hoewel niet groot van stuk.

„Nu, weest op uwe hoede,” vervolgde Tom, de bevelhebber; „wij zijn niet zeer sterk om tegen hen in het strijdperk te treden; doch zoodra wij hun de volle laag gegeven hebben, maakt u dan uit de voeten, en laat ieder naar zijnen boom snellen, totdat wij zien, hoe dit den knapen bevalt.”

Het was een oogenblik van grooten angst. Zij kozen afzonderlijke standplaatsen uit, waar een ieder ruimte had om zijnen boog te spannen, en een goeden veiligen boom digt bij de hand, om de wijk in te nemen. Het wilde vee, dat rustig graasde, was niet meer dan dertig of veertig ellen van hen verwijderd; alles scheen gunstig voor den aanval, behalve de onbedrevenheid der beide matrozen, die niet met den boog wisten om te gaan; en Ramarla had ten stelligste afgeraden geweren mede te nemen.

Zij schoten allen gelijk af, en Franks pijl trof een der beesten, die voorwaarts snelde en viel; de overigen van de kudde vloden in verschillende rigtingen, en gelijk Tom meende, ongedeerd. Vier hunner liepen onmiddellijk op het kreupelbosch aan, waarin de mannen zich verborgen hadden, die geen tijd verloren om de boomen te beklimmen, die zij uitgekozen hadden; want de dieren schenen zich moedig te willen verdedigen. Ongelukkig had Mike, die een zwaar man was, een dunnen boom uitgekozen, en, terwijl hij op een der takken gezeten was, om naar de beesten te zien, die vlak onder hem geweldig brulden, brak de tak, en viel hij midden onder hen neder. De dieren vielen allen terstond op hem aan, en stootten en traptten hem op zulk eene vreeselijke wijze, dat Tom Frank toeriep om hem te helpen. Zij waren in een oogenblik beneden, vielen de woedende dieren aan, en trachtten hen met hunne speren te verdrijven. Zij slaagden in zooverre, dat zij hunnen aanval van Mike op zich zelven wendden, waardoor de arme man in staat gesteld werd van den grond op te staan en deel aan den strijd te nemen.

De strijd was doodelijk; de zware beesten wierpen meer dan eens een hunner bestrijders omver, die door de andere mannen ontzet en weggehaald werd. Eindelijk gelukte het Tom zijn lang mes uit te halen, en den geduchtsten van hunne tegenpartijders zulk eene ernstige wonde toe te brengen, dat hij viel, en de overigen zeer verschrikt de vlugt namen. Zij maakten spoedig het gevallen beest af, en gingen toen naar dat zien, hetwelk door Frank gewond was; zij bevonden dat het arme dier, dat slechts een kalf was, zich weder op de been geholpen had, doch niet in staat was om weg te komen, zoodat zij hem gemakkelijk verder afnaakten. En nu weder vrij adem halende, begonnen zij hunnen eigen toestand te beschouwen.

„Mijn vleesch is zoo gekneusd, dat ik van het hoofd tot de voeten pijn voel,” zeide Tom; „maar ik heb, God dank, geene gebroken beenen, en wij mogen, geloof ik, zeggen, dat wij er nog al heelhuids afgekomen zijn. Gij hebt een ongemakkelijk blaauw oog gekregen, jongeheer

Frank; maar wat komt er dat op aan? — er is hier niemand die er u om zal uitlagchen. De arme Mike heeft er het meest van gehad.”

„Ja, waren mijne beenderen niet van ijzer geweest,” zeide Mike, „wat zou er dan van mij geworden zijn, jongens? Ik heb een gevoel alsof ik tot pap geworden ben; en zoo gij nog een weinig langer weggebleven waart, zou er weinig kans voor mij overgebleven zijn, om het gevecht aan te zien. Dat dier daar heeft dan maar een geduchten zwaren poot en een harden kop; doch, Gode zij dank, hij zal nu niemand meer stooten, daar wij zijn bloed een weinig bekoeld hebben.”

„Hoe zullen wij die twee beesten naar de grot krijgen, Tom?” zeide Frank. „Het zou jammer zijn er een achter te laten.”

„Het geheel achter te laten, meent gij, jongeheer Frank?” vroeg Mike. „Geen enkel vezeltje zullen wij verkwisten, kan ik niet het eene beest op de schouders nemen, en gij tweeën met het andere op weg gaan; en zijn wij niet de regte jongens om het hart van den ouden heer daar ginds te verblijden, wanneer hij ziet dat wij vleesch mede brengen, dat ons allen goed van pas zal komen, totdat de vreemde man weder geheel hersteld is.”

De voorraad vleesch was inderdaad ruim en verleidelijk, evenwel was het met geene zeer vrolijke gewaarwording, dat de gekneusde, gebeukte, en verveerde mannen den zwaren last om te dragen aanschouwden. Met twee stevige takken, die zij van eenen boom afscheurden, en waarover zij twee van de speren dwars heen bonden, maakten zij eene soort van handburrie, waarop zij het grootste beest legden. Mike nam het kalf op zijnen rug, de beide anderen namen hunne vracht op, en zij vingden met spoed en omzigtigheid den terugtogt aan, niet zonder vrees voor eene andere ontmoeting in hunnen tegenwoordigen toestand. Zij waren genoodzaakt nu en dan te rusten, om rijst en vruchten bij hunnen voorraad te voegen, en kwamen behouden aan de grot aan, wier bezorgde wachters zij verlichting en overvloed aanbragten.

„Ja, ja,” antwoordde Tom op de deelnemende vragen, „wij zullen hartelijk blijde zijn, als wij onze beenen wat rust en gemak kunnen bezorgen; doch wij hebben eerst nog een karrewetje te doen. Kom, Mike, laat ons dat kalf villen en opsnijden, man, dan kunt gij eenige karbonaden roosten, om vast mede te beginnen.”

De slagterij werd in eene afzonderlijke grot verrigt; de karbonaden werden geroost, en nadat de vermoede mannen hunne kneuzingen en ligte wonden met brandewijn afgewassen hadden, waren zij blijde zich aan den maaltijd te zetten, en hunne lotgevallen te verhalen.

„Eigenlijk zou één beest ruimschoots voldoende voor ons geweest zijn,” zeide de heer Sinclair; wij zullen het vleesch in dit heete klimaat niet lang goed kunnen houden, en het is zonde het te verspillen.”

„Heb daar maar geene vrees voor, mijnheer,” zeide Tom. „Indien wij spoedig de haven zullen verlaten, dan moeten wij provisie medenemen; en, gij ziet, wij kunnen een gedeelte zouten, en het andere kunnen wij behandelen gelijk zij het in Buenos-Ayres doen. Zij snijden het in dunne stukken en droogen het in de zon.”

„O, ja dat is goed,” riep Walter uit. „Ik weet hoe het gedaan wordt — ik heb dat alles gelezen!”

„Ja, ja,” antwoordde Tom — „boeken zijn goed, maar wat men met de oogen ziet is beter. Het klinkt wel wat vreemd, doch ik zal het, zonder boekengeleerdheid beter klaar krijgen dan gij.”

„Het is evenwel beter theorie en praktijk met elkander te vereenigen,” zeide de heer Sinclair. „Gij kunt wellicht eenige nuttige wenken van Walter ontvangen, Tom; ofschoon hij waarschijnlijk in het werk zelf zeer onhandig zou zijn.”

Den volgenden dag, hoewel de mannen nog veel pijn gevoelden aan hunne ledematen, sneden en roostten zij een gedeelte van het vleesch — de heer Sinclair kon geen zout missen voor al het vleesch; — het overige werd dus in stukken gesneden en in de zon gedroogd aan den ingang der grot. Eenige uitgekozene stukken werden gekookt om

terstond gegeten te worden, even als het grootste gedeelte van het kalf; want de beide zeelieden hadden, toen zij eenmaal tot vleeschspijzen teruggekeerd waren, een buitengewoon eetlust. Het geheele gezelschap vergastte zich inderdaad aan het gebraden kalfsvleesch en de aardappelen, gelijk Mike de yams bleef noemen. Zelfs Ramarla had zijn kalfsbouillon, en de verandering van spijs bevorderde grootelijks zijne herstelling.

De wond van den ongelukkigen man was niet zoo ernstig als zij in het eerst vreesden, en begon nu schielijk te genezen. Het gebroken been ging ook merkelyk vooruit; doch het was duidelyk, dat hij nog langen tijd in eene liggende houding moest blijven, en toch was het bijzonder noodzakelyk dat hij van het eiland afkwam, eer het gansche land door verspieters afgeloopen werd, om hem op te sporen. Daar het nu niet langer noodig was, voor levensmiddelen uit te gaan, waren alle handen ijverig in de weer om den besten van de draagzetels te herstellen en andere toebereidselen tot het vertrek te maken. De sterke huid van het groote beest werd gedroogd en over den hemel van den draagzetel gespijkerd, tot beschutting voor de zon, en ook voor de regens, die binnen kort onvermijdelijk zouden vallen. Van inlandsch vervaardigd doek werden er gordijnen aan gemaakt, en de handboomen, die door ouderdom vergaan waren, werden door anderen vervangen, die van eenige sterke riemen, welke op het strand aangespoeld waren, gemaakt werden. Met het vel van het kalf lapte Tom de schoenen en laarzen, die herstelling noodig hadden; doch Frank en Walter bezaten nog een goeden voorraad.

Daar het noodig was, zoo weinig bagaasje mede te nemen als mogelijk was, omdat er altijd twee mannen vereischt werden voor den draagzetel, werd de houten doos achter gelaten; het grootste gedeelte van derzelver inhoud was inderdaad ook verbruikt. Een weinig thee en suiker en de brandewijn was alleen nog overgebleven; dit werd in het valies gedaan, dat aan het hoofdeind van den draagzetel geplaatst werd, om tot steun voor Ramarla te dienen, wanneer hij verkoos overeind te zitten. Ketels, een emmer,

kopjes en ander noodzakelyk gereedschap werd eveneens in den draagzetel geborgen, en ieder van de mannen had een zak met levensmiddelen, of een knapzak op den rug, en droeg eene ligte speer en boog. De geweren werden onder aan den draagzetel gehangen, en kruid en pijlen werden onder hen verdeeld, opdat, in geval van scheiding, ieder eenigen voorraad zou hebben.

De avond vóór het vertrek brak aan; alles was gereed; en voor de laatste maal werd er eene plegtige godsdienst-oefening in de kerk gehouden, waarin bijzonder de zegen Gods afgesmeekt werd over hunnen gevaarlijken togt. Hunne hoop van ontkoming was met veel droefheid vermengd, want zij zouden nu eene volkomen veilige schuilplaats verlaten voor moeite, angst en onzekerheid; en de heer Sinclair stortte tranen, toen hij de grafsteden verliet van allen, die hem in zijne jongere jaren zoo dierbaar geweest waren. Den volgenden ochtend met het aanbreeken van den dageraad, verlieten zij de vriendelijke grot; zij droegen de ladder een eindweegs ver, waar zij ze verbraken en de stukken hier en daar wegwierpen, om den Heidenen alle gelegenheid te benemen, het heiligdom van godsdienst en vrede te ontheiligen.

Daarop gingen zij voorwaarts, hunne rigting zoo veel oostwaarts nemende, als de kronkelingen der bosschen hun veroorloofden. Den eersten tijd was ieder stil van angst en gemengde aandoeningen, totdat een uur zwoegens hen ongeveer twee mijlen van hunne schuilplaats verwijderd had. Eindelijk zeide Walter, die van het dragen van den draagzetel verschoond was, en nu aan de zijde van Ramarla liep:

„Hoeveel mijlen denkt gij dat wij op eenen dag kunnen afleggen, mijnheer? Ik zou gaarne eens willen berekenen, hoelang wij werk zullen hebben om aan de andere zijde van het eiland te komen.”

„Op gelijken grond,” antwoordde Ramarla, „kunnen deze sterke mannen, zonder onvoorziene toevallen, tien of twaalf mijlen daags afleggen. Wanneer wij de bergen overtrekken, dan kan ik volstrekt niet zeggen, hoeveel tijd dat nemen zal. Ik ben zelfs onbekend met de bergpassen, ten zij wij de veel bezochte, en daardoor gevaarlijke wegen nemen.”

„Maar de zeeroovers?” zeide Walter, in angst.
 „Een geregelde togt van weinige dagen,” antwoordde Ramarla, „zal ons geheel buiten de verblijven der zeeroovers brengen, daar zij zich slechts aan de kust ophouden. Doch wij zullen dan andere vijanden te vreezen hebben — de spionnen en geregtsdienaars van een wraakzuchtig en onmeêdoogend gouvernement. Ik ben vooral het voorwerp van hunne wraak, en ik ben ongelukkig niet alleen zelf hulpeloos, maar nog eene belemmering in het voortgaan van mijne beste vrienden.”

Ramarla drukte zich langzaam en duidelijk in het Engelsch uit, en Mike, die naar zijne woorden geluisterd had, zeide: „En zou uwe edelheid niet even goed een geweer kunnen hanteren als ieder ander man. Het zijn inderdaad uwe armen, die wij in eene schermutseling noodig hebben, maar niet uwe beenen, tenzij wij het op een loopen moeten zetten, en dat kan natuurlijk niet geschieden.”

Zoodra men Ramarla het slechte Engelsch van Mike begrijpelijk gemaakt had, antwoordde hij: „Gij hebt gelijk, goede vriend; in het droevig geval van eenen strijd zou ik welligt in staat zijn te kunnen helpen. Laat mij dus een geweer onder mijn bereik hebben.”

Toen Ramarla zich dus aan de strijdbare magt aangesloten had, telden zij zes gewapende mannen, en beschouwden zij zich zoo sterk, dat zij met meer vertrouwen hunnen weg vervolgden. Den eersten dag maakten zij een langen togt, die hen door het digte bosch in eene meer opene streek bragt, die evenwel nog zeer boschrijk was van keerkringsvruchtboomen, en dik met wilde rijst begroeid. Zij rustten onder eenen mangoboom, gebruikten koud vleesch voor hun avondmaal, waarna zij de handboomen van den draagzetel overeind zetteden, en er eenen katoenen laken, dat zij tot dit doel medegenomen hadden, overheen wierpen. Deze tent beschutte hen tegen den nachtdauw en de lastige insecten, en bovenal tegen de vleermuizen en lemurs, die Walter zoo zeer vreesde te ontmoeten, dat Ramarla hem in de bescherming van den draagzetel liet deelen. Het nachtelijk tooneel was schoon; niet een enkel geluid verbrak de stilte, welke

onder den helderen, blaauwen, met sterren bezaaiden hemel heerschte. De geheele natuur scheen te slapen; en de reizigers gevoelden zich alleen met God, toen zij in die eenzaamheid hunne stille gebeden tot Hem opzonden. Vroeg in den morgen zetteden zij hunne reis weder voort, daar de middagzon hen noodzaakte eene beschutting tegen hare drukkende stralen te zoeken; en gedurende de eerste week hielden de moedige mannen onder onverpoosden arbeid, afmattende hitte en den angst van gedurige waakzaamheid, onbezweken vol. Gelukkig waren de rijke vlakten van eene menigte beekjes doorsneden, en vruchten, rijst en yams hadden zij maar voor het nemen; zij konden zelfs vogels bekomen, indien zij slechts de moeite wilden nemen ze te zoeken en te schieten, en zeeroovers, krijgslieden of stormen hadden zij nog niet ontmoet.

HOOFDSTUK XIII.

De donderstorm. — De keerkrings-regens. — Eene wandeling in het bosch. — De citroen. — De *ouvirandra fenestralis*. — De broodvrucht. — Pest en hongersnood. — De reizigers-boom. — De jagt in het moeras. — De vischvangst.

De verwijderde bergen waren nu flauw aan den gezigt-einder te onderscheiden, die, wanneer zij eenmaal beklommen waren, de reizigers in eene nieuwe streek zouden brengen, welke gewis meer bevolkt was, maar daarom ook gevaarlijker dan die, welke zij achter den rug hadden. Nogtans zou de voortzetting van hunne reis toch ook hare aangename zijde hebben; want zij zou hen dagelijks nader aan de kust brengen, van waar zij hoopten te ontkomen.

„Wij zijn nu buiten het bereik van die schurkachtige zeeroovers, jongeheer Frank,” zeide Tom, terwijl zij in de brandende middagzon onder eenen mangoboom uitrustten;

doch ik zie een niet minder gevaarlijken vijand op ons afkomen. Merkt gij die wolken wel op, en ruikt gij den zwavel? Reken er op, dat wij binnen kort de volle laag krijgen, zonder haven in het gezigt."

"Komen de regens, Tom," zeide Walter, „dan is het gelukkig dat wij onder de beschutting van dezen heerlijken boom zijn."

„Hoe hooger de mast, hoe gevaarlijker de kans," antwoordde Tom, wanneer de groote geweren uit den hemel op haar losbranden. Ziet gij niet, jongen, dat er donder en bliksem aan de lucht is?"

„Als dat het geval is, Tom," zeide de heer Sinclair, „dan hebt gij inderdaad gelijk. De opene vlakke zal veiliger voor ons zijn, dan hier onder dezen hoogen boom te blijven. Maar de zon is nu achter de wolken verscholen; en hoewel de lucht drukkend is, zouden wij beter doen op te stappen dan langer hier te vertoeven."

Nauwelijks had hij dit gezegd, toen er een straal van vuur uit de donkere lucht schoot, die onmiddelijk door zulk een ratelenden donderslag gevolgd werd, dat de knapen meenden, dat de grond onder hunne voeten beefde, en Walter, in schrik en ontzetting, zijn gelaat bedekte en bad. Zij zagen, dat de bliksem in eenen boom niet meer dan twintig ellen van hen verwijderd geslagen was, die nu geheel in brand stond; doch in het volgende oogenblik was het alsof de hemelen geopend werden, en een stortvloed van regen bluschte terstond den brandenden boom uit, en dreef de reizigers naar de beschutting van den mangoboom terug.

„Nu zijn wij er leelijk aan toe," zeide Tom. „Het water stroomt bij emmers neder, en wij hebben slechts de keus, om of tot op de huid toe nat te worden, of onder den boom door den donder getroffen te worden. Ik voor mij zou liever onder zeil gaan, en mij niet om eene schuilplaats bekommeren."

„Wildet gij onder dit dak eene schuilplaats zoeken?" zeide Mike. „Dan zult gij mooi bedrogen uitkomen, mijne jongens. Zullen die sierlijke langwerpige bladeren het wa-

ter afkeeren? Gij zoudt even goed een glazen waaier tegen een kanonskogel kunnen ophouden."

Dat was volkomen waar, want het digte loof van den mangoboom, zoo kostelijk tot schaduw, kon den stortvloed van regen geen wederstand bieden. De langwerpige, spits toeloopende bladeren, hoe dicht ook in elkander geplaatst, bogen onder het gewigt van het water, en, terwijl zij een harsachtigen reuk verspreidden, lieten zij den regen bij stroomen op de hoofden van de beangste slagtoffers nedervallen. Zij wikkelden zich schielijk in de mantels of andere beschuttende kleedingstukken, die zij hadden, en begaven zich op weg, nadat Tom Walter opgenomen en hem in den draagzetel geplaatst had, die door den ledere kap goed beschut was. Daarop namen Mike en hij de handboomen op, en liepen zoo schielijk voort als de nederstroomende regen hun dit toeliet. De lucht, die nu geheel zwart was, opende zich van tijd tot tijd, om de vurige bliksemstralen door te laten, terwijl het onophoudelijk vreeselijk donderde; en hoewel de aanhoudende regen de lucht verkoelde, zoo maakte het lange, natte gras, dat zij door moesten gaan, en de groote druppels, die op hen nedervielen, hunnen togt moeilijk en onaangenaam.

Twee uren zetteden zij zoo hunnen verdrietigen togt voort; toen hield de regen eensklaps op, de zon brak door, en de vermoeide dragers zetteden den draagzetel neder en rustten onder de druipende bladeren van een breedgetakten vijgeboom uit.

„Ach, hoe verlang ik dat wij aan de bergen komen," zeide Frank, terwijl hij verlangend naar de verwijderde donkere streep uitzag, die nog onduidelijk van vorm was. „Wij zouden dan welligt grotten ontmoeten, om ons voor den regen te beschutten; want ik vrees dat wij nog meer zullen krijgen, daar ik nog zooveel zwarte wolken zie."

„Ja, ja, er is geen twijfel aan, dat deze stormen af en toe eenige maanden zullen aanhouden," zeide Tom.

„Dit is maar al te waar, Frank," zeide de heer Sinclair. „Het is een ongunstig jaargetijde voor onze gedwongene vlugt, daar wij van Januarij tot Maart aan deze

regens gedurig blootgesteld zijn; doch de tusschentijden van mooi weder zullen ons in staat stellen langzaam voort te gaan, en wij zullen het voorregt genieten van de koele lucht, de frischheid en de geurigheid, welke die verfrischende buijen veroorzaken. Van u, Mike, had ik het allerminst verwacht, dat gij zoo mistroostig zoudt zien."

"Het is niet alleen daarom, mijnheer," zeide Mike mismoedig; „maar moeten wij de aardappelen rauw eten, en vanwaar zullen wij drooge takken voor het vuur halen, daar alles van het water doorweekt is?"

"Wij moeten geduldig wachten, totdat het gras en de takken gedroogd zijn," antwoordde de heer Sinclair. Inmiddels kunnen wij wat vruchten eten. Zie eens, hier is een kokos-palmboom; indien wij eenige noten konden krijgen, zoo zouden wij ze voedzamer vinden dan de mango."

"Wil ik er eens in klimmen, om eenigen af te slaan?" vroeg Mike; en daar hij gereede toestemming kreeg, klom hij zoo vlug als een aap in den palmboom, en wierp eene menigte noten naar beneden, die den hongerigen vermoeiden mannen zeer welkom waren. Vóór den nacht vielen er nog meer zware buijen, waartegen de dunne tent eene zeer ontoereikende beschutting aanbood; en alleen de vermoeijende togt gedurende den dag verschafte hun den slaap, dien zij zoo noodig hadden om hen weder te versterken, onder donder, weêrlicht, en plasregens van dien onaangename nacht.

Doch de morgen brak aan met eene heldere zon, die spoedig de tent en kleederen droogde, en zelfs het lange gras en eenige takken, zoodat zij nu een vuur konden aanmaken en wat yams koken en thee zetten, en na ontbeten te hebben, begaven zij zich met meer opgeruimdheid op weg. Het bleef den ganschen dag mooi weêr, zoodat zij een aanmerkelijk eindwegs vooruitkwamen; zij schoten eenige duiven, en konden vóór den avond de gedaante der ruwe bergen, die zich tot eene ontzaggelijke hoogte voor hen verhieven, onderscheiden, en, met nieuwe hoop beziel, gebruikten zij vrolijk hun avondmaal van gerooste duiven.

Evenwel hield de donder en regen nog eenige dagen aan, dat hun den togt zeer belemmerde. Het begon hun te vervelen, enkel vruchten te eten; wilde rijst was er niet meer te vinden, en zoo ver van de kust werd de kokosnoot zeldzaam. Zij hadden nog eene kleine hoeveelheid gedroogd vleesch, doch het was nat geworden en begon te beschimmelen.

"Denkt gij, Frank, dat wij zullen verhongeren?" vroeg Walter,

"Verhongeren, jongen! Waarom zouden wij verhongeren?" antwoordde Frank, „wanneer wij duiven hebben voor de moeite van den boog te spannen, en mango's voor in de boomen te klimmen? Ook zie ik andere vruchten die nu rijp zijn; maar ik wil onze reis niet vertragen met den heer Sinclair te vragen, ons te zeggen hoe zij heeten. Maar daar gij en ik op het oogenblik niets te doen hebben, moesten wij eens naar het bosch, daar ginds aan de linkerzijde gaan, en zien of wij iets eetbaars kunnen vinden."

"Ik zal mijne kruidkunde medenemen," zeide Walter.

"En ik zal mijn mes en eene mand medenemen," zeide Frank.

En zoo, overeenkomstig hunnen verschillende smaak toegerust, kwamen de twee knapen in een boschje van hooge boomen, en zagen met vermaak rond naar de prachtige boomen en uitlokkende vruchten om hen heen. Zij vertoefden aan den kant van een snelvlietenden stroom, en zagen met bewondering en verrukking naar de hooge, prachtige *arums*, die in hunne nabijheid stonden, hunne kruinen hoog boven hunne hoofden verheffende, terwijl zij met fraaije bloemen prijken.

"Eenige van deze arums," zeide Walter, op zijn boek wijzende, „hebben eetbare wortels, ofschoon de vrucht vergiftig is. Wat dunkt u, zouden wij eenige wortels opdelfen en ze eens proberen?"

"Neen, zeker niet," antwoordde Frank. „Vooreerst hebben wij geene spade om ze op te delven; en ten anderen zouden wij gevaar loopen ons zelve te vergiftigen. Wij zullen de arum-wortels in den grond laten rusten, en wat verder gaan."

„Och, wacht even, Frank! totdat ik eenige van die vreemde en mooie planten gekregen heb, die daar onder het water groeijen. Ik kan niet raden wat het zijn; maar ik zou ze zoo gaarne eens aan den heer Sinclair en Ramarla laten zien.”

„Nu, gij kunt er eene heele portie van medenemen,” zeide Frank; „doch ik voor mij, hoe mooi ik ze ook vind, geloof niet dat zij nuttig zijn, Wally, en ik zou liever een paar kokosnoten of eene mand vol yams medenemen. Maar wat hebben wij daar, mijn jongen?” vervolgde hij, terwijl hij naar eenen boom met glimmende bladeren wees, ook met weelderige purpere bloemen en groote zeldzame vruchten beladen, en wier heerlijke reuk alleraangenaamst was. „Zouden het citroenen zijn? Maar de citroen is niet zoo groot of zoo ruw, en de reuk is ook anders. Zie eens in uw boek, Walter. Is het de moeite waard ze af te plukken? Zijn zij eetbaar?”

„Wees toch niet zoo haastig, Frank,” antwoordde Walter. „Ik kan dat alles zoo maar niet op eens vinden. Ja, zij moet zeker tot het geslacht van de *Citroen* behooren; doch het is noch de oranjeappel, noch de citroen. Misschien is het wel de citroen, die zeer goed is om te confijten; maar ofschoon zij zulk een liefelijken reuk heeft, is het toch eene leelijke vrucht, die er uitziet alsof zij met wratten bedekt is, en ik twijfel of zij wel dat is, wat gij nuttig noemt. Wij moeten er evenwel eenigen van medenemen, en ook wat van die prachtige scharlaken bloemen, die in zulke trossen aan dien hoogen boom met lichtgroene bladeren groeijen. O! daar komt de heer Sinclair. — Och, mijnheer, wees zoo goed en zeg ons toch eens den naam van dien statigen boom, die zooveel op een acacia gelijkt.”

„Het is de *Poinciana regia*, lieve jongen,” antwoordde de heer Sinclair; „door de Fransche bevolking van het eiland wordt hij *mille fleurs* genoemd; het is een inderdaad koninklijke boom in zijne majestueuse hoogte. Gij hebt daar, zie ik, de citroen, eene nuttiger aanwinst. En deze waterplant is de zeldzame en zonderbare *owirandra fenestralis*. Zie eens, deze bladeren zijn grootendeels geraamten, enkel

vezelen en aderen, die even als kant bewerkt zijn, en in derzelve ontvouwen elke schakering groen vertoonen, totdat zij, na verscheidene veranderingen ondergaan te hebben, tot volkomenheid komen. Deze sierlijke, donsachtige bladeren vertoonen zich nooit schooner dan wanneer zij zich lijnrecht onder de oppervlakte van het water uitspreiden. Die vleezige wortel, die in vorm op gember gelijkt, wordt door de inboorlingen gekookt en gegeten, en heeft in smaak veel van yams. Doch ik geloof dat wij beter doen, ze te laten liggen, want zelfs mijne zwakke oogen ontdekken daar iets van meer belang voor ons onderhoud, dan hetgeen gij tot heden gevonden hebt. Herkent gij dien gewoon uitzienenden boom, met zijne zeer ongewone vrucht?”

„De broodvrucht!” riep Walter uit, terwijl hij zijn boek nederwierp en in de handen klapte. „Ik heb geen boek noodig, om dat uit te vinden. Ik heb er verscheidene afbeeldingen van gezien, en ik zou hem overal herkend hebben, zoowel aan de lange, zonderling gevormde bladeren als aan de vrucht, die net de gedaante van eene meloen heeft. Kijk, Frank, zij gelijken volkomen op ronde brooden, ieder zoo groot als mijn hoofd. Wij moesten er een goeden voorraad van medenemen.”

„Juist zooveel als wij noodig hebben, en niets meer, mijn jongen,” zeide de heer Sinclair; „want wanneer wij het niet versch geplukt eten, zoo wordt de zelfstandigheid, die wij bij brood vergelijken, hard en onverteerbaar. Zoo zal het wel gaan, Frank, een half dozijn brooden is ruimschoots genoeg voor ons, en laat ons nu niet langer vertoeven; want de wolken pakken zich weêr zamen aan de lucht.”

Doch Walter bleef andermaal stilstaan, toen zij door het bosch terugkeerden, zeggende: „O, luister eens, mijnheer Sinclair, is dat niet het geluid van eene duif of een papegaai? het moet zeker de Guinesche vogel ¹⁾ zijn.”

1) De Guinesche of *gallinæ* vogel, heeft eene grijsachtig blaauwe kleur en is uit Afrika afkomstig. Hij behoort tot het faisanten-geslacht.

„Het is waarschijnlijk het geroep van eenen inlandschen vogel van het geslacht der *Meleagrinoe*,” zeide de heer Sinclair, „die bijzonder nuttig voor de bewoners van het binnenland zijn, welke de weelderig bebouwde voortbrengselen der steden langs de kust ontberen. Het spijt mij, dat gij niet uwe bogen medegenomen hebt; doch uwe seherpe oogen zullen ongetwijfeld de nesten ontdekken, die gewoonlijk overvloedig met heerlijke eijeren gevuld zijn.”

De nesten werden gevonden en ter dege geplunderd; vijftig of zestig eijeren werden medegenomen, en ofschoon de jongens met weêrzin de vogels achterlieten, spoedden zij zich nu voort, opdat zij nog wat eten zouden kunnen koken, eer de regen kwam om hun zulks te verhinderen.

Het vuur werd aangelegd, de broodvrucht aan dunne sneedjes gesneden en geroost, en de eijeren gekookt. Zij aten allen smakelijk; en het gelukte hun het overige van den voorraad voor een volgend maal te koken eer de regen hen overviel. Daar zij niet gaarne hunne reis wilden vertragen, zwoegden zij gedurende den ganschen dag onder aanhoudenden regen vermoeid en treurig voort, en zelfs des nachts konden zij bezwaarlijk zeggen, dat zij rust genoten, zoo als zij daar op den doorweekten grond nederlagen, terwijl de katoenen tent, waardoor de regen droop, hun eene zeer onvoldoende beschutting aanbood. Eene geheele week hield deze regen onafgebroken aan; aan het einde daarvan brak de zon weder door, uit de vochtige aarde stegen ongezonde dampen op, en onder de middaghitte zonken de mismoedige reizigers onder eenen lagen doornigen boom neder, daar zij zelfs te uitgeput waren om te beproeven eene tent te spannen, om hen tegen de zon te beschutten, welke met eene hitte, die wij in onze gematigde luchtstreek niet kennen, op hunne hoofden straalde.

Bij de vermoeidheid en uitgeputheid, die door den zwaren togt, de hitte en de uit den grond opstijgende dampen veroorzaakt werd, hadden zij nu nog met de kwellingen van honger en dorst te kampen. Voor het eerst, sedert zij de grotten verlaten hadden, waren zij in eene woeste streek gekomen, die door de aanhoudende regens nu in

een moeras herschapen was. Boomen zag men er niet. uitgenomen eenige doornige heesters, en in de laatste dagen hadden zij geen water gehad, behalve hetgeen zij in eenen emmer gedurende den regen opvingen. Geen enkel teeken van leven werd er rondom hen gehoord; geen vogel of insect was er te zien. Het was inderdaad de stille, onbezochte, barre woestijn. „Het pad dat de roofvogel niet gekend, en het oog der kraai niet gezien heeft.”

Ongeveer tien of twaalf mijlen voor hen — niet meer dan een dag reizens, indien zij nog in de frischheid en kracht van het begin hunner reis geweest waren — verheieven zich de reusachtige bergen, die zij zoo verlangden, en tevens vreesden te bereiken. Ramarla was hier geheel onbekend met de bergpassen; de naaste die hij kende was veertig of vijftig mijlen naar het zuiden, en zoo ver zijwaarts af te wijken zou hen in onbekende moeilijkheden kunnen brengen. Er werd dus besloten, dat zij, in weêrwil van al de moeilijkheden waarmede zij te kampen hadden, beproeven zouden deze eenzame plek door te trekken; want welke onbekende gevaren hun ook mogten wachten, zoo hoopten zij toch op deze wijze de woestijn en de zeeroovers te ontkomen.

„Het dient nergens toe ons hier in dit fornuis te laten verschroeijen,” zeide Tom. „Hier, Mike, man, gij zijt nog tot eenig werk bekwaam; help mij eens een handje, dat wij dat dekzeil optuigen, dan kunnen wij ons er onder nederleggen, en misschien wat slapen om ons te verfrisschen.”

„Is het dan slaap, waar gij aan denkt, stuurman?” antwoordde Mike. „Zal de slaap ons vullen? Dat kunt gij begrijpen! wees maar niet al te haastig met uw slaapje; mijne armen zullen spoedig genoeg slapen. Of denkt gij dat het na deze bui brood zal regenen? Och! och! Wie zou gedacht hebben, dat Mike Ryan ooit door eene flauwte zou overvallen worden!”

Mike was inderdaad, even als al de anderen, door de *flauwte* bevangen, ten gevolge van gebrek aan voedsel: de twee jongens waren niet in staat om te spreken of zich

te bewegen; de bejaarde mannen, meer aan ontberingen gewoon, hielden het langer uit. Toen de tent eindelijk gespannen was, trachtten zij allen wat te rusten, totdat de zon minder schroeijend werd, waarna de heer Sinclair Tom voorstelde, die de sterkste van het gezelschap was, hem een klein eind weegs naar het noorden te vergezellen, waar hij eenige sporen van plantengroei meende te zien.

„Het is welligt een daar dichtbij gelegen poel,” zeide hij, „die eene groenere kleur aan de struiken gegeven heeft. Neem den emmer, Tom, wij moeten zien eenige verlichting voor dit onverdragelijk lijden te vinden.”

Op hunne speren geleund, begaven de beide mannen zich langzaam op weg naar de groene plek. Toen zij naderbij kwamen, bewees het lange gras en de vochtige toestand van den grond, dat zij in een moeras kwamen, en eindelijk ontdekten zij tot hunne groote blijdschap een boschje van hooge boomen, die in vorm op den palm- of pisangboom geleken, en ontzaggelijk lange bladeren hadden, welke als een reusachtige waaijer uitgespreid waren.

„Dat zijn groote knapen, mijnheer,” zeide Tom; „zij zijn ook niet zoo hoog opgeschoten, zonder water in hunne nabijheid te hebben, daar kunt gij van verzekerd zijn.”

„En indien wij ook al geen water er bij vinden,” zeide de heer Sinclair, „zoo zullen wij er wel wat in vinden. Deze boomen zijn, ik ben er zeker van, „de Reizigers Boom,” of, gelijk de inboorlingen ze noemen, *Ravinala*, en zegen voor den vermoelden reiziger in een dor en dorstig land. Wij moeten terstond den draagzetel naar deze wonderlijke boomen brengen; maar wacht, luister eerst naar hetgeen ik u zeggen zal.”

De heer Sinclair koos den laagsten boom uit, waarna Tom overeenkomstig zijne aanwijzing zijne speer diep in het dikke eind van den steel van een blad stak, en toen hij ze er uittrok, liep er een stroom van helder water uit, dat zij zorgvuldig in den emmer opvingen. Nadat zij hunnen eigen dorst met dit koele, zoete water gelescht hadden, doorstaken zij verscheidene bladeren, totdat zij

hunnen emmer gevuld hadden, en keerden daarop met allen spoed terug, om hunne ongelukkige makkers te hulp te komen, en hen in het gaan naar deze voordeelige plaats behulpzaam te zijn. Nadat zij geheel verfrist waren door den verkoelenden drank, hoorden de jongens met verbazing, dat de fontein, waaruit dit heerlijke water gehaald was geworden, een levende boom was; en de hoop om dit plantenwonder te zien, gaf hun kracht om er zich heen te begeben.

Walter was stom van verbazing, toen hij onder deze majestueuse boomen liep, waarvan verscheidene zich dertig voet boven den grond verhieven, alvorens de bladeren begonnen; en de heer Sinclair wees hem eene natuurlijke holte aan, bij het einde van elken bladsteel, die gewoonlijk van zes tot acht voet lang zijn. In deze holte vloeit het water, dat op het breede, geribde blad verzameld is, door eene gleuf aan de bovenzijde van den steel, en wordt daar tot een bijzondere zegen bewaard en goed gehouden. De bladeren zelven zijn waterproef, en worden nuttiglijk tot het dekken van hutten gebruikt, en zelfs in borden en lepels vervormd. Ieder gedeelte van den kostbaren boom is van waarde voor de inboorlingen.

Het geluid van een levend schepsel werd gehoord, en Frank vroeg om eenen boog, terwijl hij er bij voegde: „Ik ben er zeker van, dat ik eenden of ganzen hoor. Ik zal ze stellig wel raken; want de honger maakt iemand bedreven, en ik gevoel mij alsof ik Willem Tell was.”

Walter kon nu lagchen, want de vrolijkheid en hoop keerden bij allen terug, en hij nam ook eenen boog en volgde Frank. Op het geluid van de vogels afgaande, kwamen zij aan eenen modderpoel, of eigenlijk een waterachtig moeras, dat met wild gevogelte bedekt was, die in het water plasten en doken, en zich aan eenige onzichtbare lekkernij, die zij in het moeras vonden, te goed deden. De jongens waren zoo gelukkig twee paar eendvogels te dooden, eer de trilling van den boog of het gezigt van hunne vermoorde vrienden den troep verschrikt en op de vlugt gedreven had; doch het duurde lang eer het geheele

vergaderde gezelschap met behulp van riemen, speren en het doorwaden van het bedriegelijk moeras, er in slaagde hun wild te vinden, dat zij besloten hadden niet te verliezen, door gebrek aan inspanning. Behalve de eendvogels vonden zij nesten tusschen het riet, waarin zich eene menigte eijeren bevonden, die, spoedig gekookt zijnde, al vast hunnen vreeselijken honger lenigden, totdat de vogels geplukt en geroost konden worden. Na een vurig dankgebed voor deze hulp van de Voorzienigheid, zochten zij verheugd in deze streek van betrekkelijken overvloed wat uit te rusten. Nadat zij zich van water en eijeren voor dien dag voorzien hadden, vertrokken zij weder in opgeruimde stemming; en hoewel de dragers van den draagzetel niet zelden tot aan de knieën in den moerassigen grond zakten, zoo lachten zij met deze kleine ongevallen en gingen moedig voorwaarts, totdat de avond hen aan eene groene hellende vlakte bragt, die inderdaad het begin van het gebergte was. Hier sloegen zij hunne tent op aan den kant eener helder stroomende rivier, waarin zij, tot hunne groote blijdschap, eene menigte schitterend gekleurde visschen zagen dartelen. Doch zij waren te vermoed om te hengelen, en deden dus hun avondmaal met koude eendvogels, maar zij namen zich voor, den volgenden morgen eens terdege te visschen, indien de regen hen niet teleurstelde.

Het was een aangename ochtend, en Walter zocht in zijn valies naar zijn boek over het visschen, dat hij nu voor het eerst noodig had. De mannen hadden eenige lange rieten voor hengelroeden gesneden, waaraan zij lijnen en hoeken vastbonden, en zulke vliegen, als zij meenden dat voor de vreemde visschen, hoewel zeker nieuw, toch aanlokkelijk zouden zijn. Daarop zetteden zij zich op eenige steenen neder en begonnen geduldig te hengelen, terwijl zij met bewondering de mooie groene en goudkleurige visschen gadesloegen, die even als vrolijke kinderen in den helderen stroom dartelden, op welks bodem keisteenen glinsterden, welke Walter meende, dat edelgesteenten waren; doch Frank betwijfelde zulks en zeide, dat al waren het zelfs topazen

en smaragden, hij nogtans liever de visch had, daar die hun van meer nut was.

Zij hadden spoedig eene mand gevuld — daar nieuwsgierigheid of onbescheidenheid de rustelooze visschen verlokte, om zich aan de vreemde insecten te vergasten; en de hengelaars hadden nu tijd om eens om zich heen te zien. Walter was eenigzins bevreesd op het gezigt van een aantal groene hagedissen, die langs de boomen opliepen, en hij kon zich zelven naauwelijks overtuigen, dat die dieren geen kwaad deden. Inmiddels was de lijn van Frank om den steen, waarop hij zat, verward geraakt, zoodat zij verpligt waren hem op te ligten, en tot hun grooten schrik kwam er een groote boosaardig uitziende schorpioen van onder denzelven te voorschijn. Hij was op zijn minst tien duim lang, en terwijl hij zijnen langen staart over zijnen rug krulde, schoot hij met zulk een doodelijk oogmerk naar de verstoorders toe, dat zij terstond de vlugt wilden nemen; doch daar zij zich eenigzins schaamden over bloohartigheid, keerden zij terug om hun visch te krijgen, waarna zij den schorpioen verlieten, dien zij niet afwachtten om hem te overwinnen.

„Ik denk dat, wanneer hij uit zijnen schuilhoek gekropen was, terwijl wij in ons hengelen verdiept waren,” zeide Walter, „hij dan het eerste been, dat hij ontmoet had, in zijne kreeftachtige klauwen zou gepakt en dan met zijnen vreeselijken boosaardigen staart zou gestoken hebben. Ik weet het niet, Frank, maar mij dunkt een schorpioen is toch een gevaarlijker vijand dan de babyroussa.”

HOOFDSTUK XIV.

Nu de bergen op. — Het ondoordringbare woud. — Over de klippen. — Een zware trek. — Een ongelegen vogelnest uithalen. — De storm op de bergen. — Het roovershol. — Onaangename overburen.

De visch, eene soort van barbeel, eene nieuwe en overvloedige spijs, werd met groote blijdschap ontvangen.

„Konden wij maar eene braadpan krijgen,” zeide Mike, „dan zou ik eens zien, of ik u niet een kostelijken schotel met visch kon klaar maken. Want zou het niet jammer zijn, jongeheer Walter, deze vette diertjes te koken?”

„Rooster ze dan liever, Mike,” antwoordde hij; „wij zullen u een rooster van dit vochtige riet maken, dat niet zoo spoedig vuur zal vatten. Wij moeten in allen geval gerooste visch hebben.”

De reizigers hadden dus voor hun ontbijt gerooste visch, geroost brood, en thee met eijeren er in geklopt in plaats van room; en de heer Sinclair verklaarde, dat hij waarlijk beschaamd was over zulk eene buitensporige weelde.

„En nu de bergen op,” riep Frank na het ontbijt uit; en zij staarden allen met bewondering op de vreeselijke massa's van opeengestapelde rotsen, het werk van achtereenvolgende eeuwen, die eenen scheidsmuur schenen te vormen, om den menschen het doordringen naar de daarachter liggende gewesten te beletten.

Het was evenwel alleenlijk door de ruwe punten en massa's, die hier en daar uitstaken, dat men eigenlijk den bergketen ontdekken kon. Men zag slechts één verbazend groot bosch van hooge boomen voor zich, die zich trapsgewijze tot in de wolken verhieven. Deze boomen waren dicht ineem gevlochten met kreupelbosch en kruipplanten, en dit strekte zich zoo ver uit als het oog aan beide zijden reiken kon.

„Hoe zullen wij ooit dit bosch doorkomen, dat niemand nog ooit te voren doorgestaan is?” zeide Walter. „Het ge-

lijkt wel op een van die betooverde bosschen uit de tooversprookjes; en wij zullen den tooverstaf van de goede toovergodin noodig hebben, om eenen weg voor ons te openen.”

„De tooverstaf moet die van nijverheid en volharding zijn, zeide de heer Sinclair. „Wij hebben eenen bijl, messen en goede ledematen; ik vrees alleen voor den draagzetel van onzen vriend.”

„Wij moeten de zeilen innemen en de masten naar beneden halen,” merkte Tom aan.

„Willen wij eene hangmat voor hem maken?” zeide Mike. „Dat zou het geschiktste zijn.”

„Mike's voorstel werd goedgekeurd; de draagzetel werd onttakeld, gelijk Tom zou zeggen, zoo beknopt mogelijk in elkander gepakt, en met de dozen, ketels enz. op den rug der reizigers gehangen. Daarop werd de nuttige deken nogmaals in eene hangmat herschepen, aan de handboomen geknoopt, en hierin werd Ramarla gemakkelijk op de schouders van twee mannen gedragen. Zij traden nu onverschrokken het bergwoud in, en baanden zich eenen weg over de steile hoogten door het hout weg te kappen, en de takken op zijde te buigen, en door onvoorziene diepe holtten, terwijl zij hooge eeuwen-oude boomen langs kwamen, waar tussehen het frisch groene varenkruid duidelijk zichtbaar was. Een pad was er niet; zij vertraden nu eens het rijs, en dan weder gingen zij over den modderigen, glibberigen grond, die met losse steenen, welke van de rots gevallen waren, bezaaid was. Elke voetstap was moeilijk en gevaarlijk, en menigmaal dacht de hulpelooze Ramarla uit zijnen draagzetel geworpen, of door een slag van de uitstekende takken eens booms bedwelmd te zullen worden.

De reizigers waren genoodzaakt elke vijf minuten te rusten, terwijl zij zich aan de takken vasthielden, om niet naar beneden te vallen, de sierlijke bloemfestoenen van kruipende planten weg te snijden, die zich om de stammen gewikkeld en van boom tot boom geslingerd hadden, zoodat zij zoo onlosmakelijk aan elkander vereenigd waren, dat alleen de bijl ze scheiden kon; dit maakte hun den weg som-

tijds zoo ontoegankelijk, dat zij zeer ver van hunnen regten koers moesten afwijken om ze te vermijden.

Zij waren nog niet verder dan eene mijl gevorderd, toen zij uitgeput van vermoeienis naar een plekje gelokt werden, waar eene schemering van licht eene opening scheen aan te kondigen. Het was eene diepe kloof, waarover verscheidene reusachtige boomen heea gevallen waren, die eene tamelijk vrije ruimte overlieten. Hier zetteden zij zich ademloos en mismoedig op de stammen der gevallene boomen neder om uit te rusten, en zagen met eerbied en bewondering, en bijna met ontzetting om zich heen.

Wij zijn gewis wel de eersten, die ooit dit woud betreden hebben," zeide Walter, met nauwelijks hoorbare stem. „Denkt gij, lieve Ramarla, dat het ons ooit gelukken zal het door te komen?"

„Alleen met Gods hulp zal het ons mogelijk zijn," antwoordde hij. „Ik geloof zeker, mijne ongelukkige vrienden, dat wij eene der moeilijkste gedeelten voor onzen togt getroffen hebben. Dit onmetelijk lange bergwoud, dat door het geheele eiland loopt, heeft, naar ik heb hooren zeggen, op eenige plaatsen eene breedte van veertig mijlen, die hier en daar echter door dalen afgebroken zijn. Ik hoop van ganscher harte, dat wij niet in het ergste gedeelte binnengedrongen zijn, of wij zullen het ondoorgankelijk voor ons vinden; ten minste zult gij mij, de groote oorzaak van uw lijden en de hinderpaal voor uwe ontkoming, dan noodzakelijk moeten verlaten. Konden wij maar de hoogte bereiken, en naar het oosten komen, dan zouden wij de afhelling gemakkelijker en waarschijnlijk beter gebaad vinden, want daar zijn dorpen in de vlakten. En wanneer wij die eenmaal bereikt hebben, zullen wij weinig gevaar meer te vreezen hebben, behalve die van de gewone moeilijkheden der reis; want de ruwe dorpbewoners, ten minste zoolang wij niet nabij de kust komen, zijn vreedzaam, behalve voor hunne verklaarde vijanden. Velen van hen verlangen hartelijk, dat de vrijheid van koophandel met de Europeesche natiën weder hersteld worde, waardoor zij vroeger nuttige behoeftigheden en zelfs artikelen van weelde bekwamen,

die hun nu vreemd zijn, zoo als katoen voor kleederen, messen, aardewerk en muzijk-instrumenten, waarvan het weinig overgeblevene nu ontzaggelijk duur is. Ik kan met geene mogelijkheid bepalen, op welke hoogte wij zijn; maar indien het ons gelukt in de vlakten te komen, en wij het distrikt van Maroa kunnen bereiken, waar mijne familie langen tijd eigendommen bezeten heeft, dan heb ik geene vrees dat wij wel vrienden zullen ontmoeten, die ons in onze vlugt zullen behulpzaam zijn."

Zij bleven op deze opene plaats om hun middagmaal te gebruiken, en waren zoo gelukkig eenige duiven te vangen. Ook hier hadden zij gelegenheid de prachtige varenboomen in derzelfer oneindige verscheidenheid, den schoonen arecaspalm, en het bamboes van zeldzame en nieuwe vormen, te beschouwen en te bewonderen. De kruipende planten, die ze omvlochten, waren met prachtige en afwisselende bloemen bedekt, en het ging Walter aan het hart, te zien hoe zij afgesneden en verstrooid werden, om een doortogt tusschen de boomen te maken.

Na hunne rust gevoelden zij zich krachtiger, en gingen zij vrolijk voorwaarts. Soms kwamen zij aan bijna loodrechte rotsen, die hen noodzaakten zijwaarts af te wijken, totdat zij op het einde van den dag aan den ingang eener kleine vallei kwamen, waar zij, te midden van de diepe eenzaamheid van het onbetreden woud, sliepen, zonder dat zij behoefden te vreezen door mensch of beest gestoord te zullen worden; het gefladder der vleermuizen en het klagend geroep der lemurs was het eenige, dat de stilte van den nacht verstoorde.

De morgen wekte hen tot het gezigt van de wildernis die hen omgaf, en de naakte rotsen, die hier en daar even zichtbaar waren tusschen het digte loof van het uitgestrekte bosch, dat voor hen lag. Een heldere stroom van zuiver water, die door het dal kronkelde, verfrischte hen na hun ochtendmaal; en andermaal zochten zij zich de bergen op eenen weg te banen. Zeer spoedig evenwel kwamen zij aan een eenigzins ruw pad, dat klaarblijkelijk door menschen of beesten gevormd was, daar de kruipplanten vaneen-

gescheurd en het rijs vertreden was. Hoewel zij hierover niet geheel voldaan waren, deden zij er echter hun voordeel mede, en volgden het pad, totdat zij aan eene andere vallei kwamen, welke met eene kudde wild vee bedekt was, die gewis meer op den buffel dan den Engelschen os geleken, zijnde de bult tusschen de schouders een onmiskenbaar teeken.

Hoe aangenaam ook het vooruitzicht was van versch vleesch te bekomen, zoo was het gezicht der kudde toch onrustbarend. Het eerste wat Tom voorstelde, was de hangmat van Ramarla in de takken van eenen boom op te hangen, buiten het bereik der beesten, eer zij door de tegenwoordigheid van menschen verschrikt werden, of de vijandelijkheden begonnen waren. Daarna alle mogelijke voorzigtigheidsmaatregelen nemende, laadden zij hunne geweren, als de zekerste wijze van verdelging. Mike en Tom vuurden eerst, daar den knapen bevolen was, hun schot tot verdediging te bewaren, indien het noodig was. Gelukkig was dit niet noodig, want twee van de beesten vielen; en de overigen, door het schot, dat tusschen de rotsen weerkaatste, verschrikt, vloden door eenen uitgang van het dal, en waren tusschen de bergen weldra uit het gezicht verloren. Toen daalden de mannen verheugd naar het slagveld hunner overwinning, waar zij de gewonde beesten afmaakten, stroopten en aan stukken sneden. Er werd een geheele dag besteed aan het koken en droogen van het vleesch, terwijl de rust in deze eenzame plek aan allen welkom was.

Een paar volgende dagen bragt hen in nog hooger streken, die een nog woester en wilder voorkomen hadden. Hier waren gapende kloven, naakte rotsen en ruwe toppen zichtbaar, die vreeselijk afstaken bij het immer groene bosch. Dikwijls gingen zij schroomvallig langs den kant van eenen afgrond, of met langzame en voorzigtige schreden onder eene overhangende rots, die op het punt scheen van neder te vallen en hen te verpletteren. Eindelijk bereikten zij een smal pad, of liever eene diepe groef, aan de eene zijde door eenen muur van rotsen omgeven, en aan de andere op eenen onmetelijken afgrond nederziende, waar langs zij

Walter wordt de rots opgetrokken. Lith. v. Irmelin & Co Auct.

achter elkander met behoedzame schreden voortgingen.

Eene zeldzame onbekende plant, die aan den kant van dit gevaarlijk pad groeide, verlokte Walter zich bij den rand te wagen om ze te bezien; doch eer hij zelfs bukken kon om er naar te zien, zakte de losse, gebrokkelde rots weg, en hij verdween in die vreeselijke klove. Een luide gil van Frank maakte het eerst het verschrikkelijk ongeval bekend; hij sprong voorwaarts, en toen de heer Sinclair hem behoedzaam terughield, vloog hij om den hals van den goeden man en riep uit: —

„O, laat mij toch gaan! laat mij toch gaan! ik geef niet om het gevaar, mijn lieve, lieve Walter zal verloren zijn; hij is mijn eenige vriend! mijn broeder! en dat is alles mijne schuld!”

„Heidaar! wees bedaard, jongen,” zeide Mike. „Wilt gij er twee gedood hebben? Zullen wij u beiden moeten redden? Kom, Tom, neem eerst een kijkje en dan de handen aan het werk.”

Tom lag dwars over het pad uitgestrekt, met zijn gelaat over den rand van den afgrond, en tot groote verligting van Frank hoorde hij hem uitroepen: „Houd u daar ergens stijf vast, wij zullen in een ommezien een touw nederlaten. Hij is nog ongedeerd, jongens, hij ligt gemakkelijk op een doornstruik voor anker. Nu, Mike, geef mij een touw met een knoop aan.”

Zij hadden een eind touw medegenomen, om hunne baagaadje langs de moeilijkste hoogten van de bergen te kunnen optrekken; en nu werd aan het eene einde daarvan door de ervaren zeelieden een strik gemaakt, en over den kant van de klip geworpen, het andere eind werd om eenen boom geslagen en zorgvuldig aan eenen anderen vastgemaakt, en het touw werd door de twee mannen vastgehouden.

„Nu, mijn jongen,” riep Tom, „zie nu den strik over uwe schouders te trekken; maar niet om uwen hals, pas daar wel op, steek er dan uwe armen door heen, en houd u dan zoo stijf vast als gij kunt, terwijl wij u optrekken.”

Nagenoeg de geheele zijde van de bijkans regtlijnige rots was met doornstruiken begroeid, die hem gelukkig tegen hielden. Nadat Walter het touw om zich bevestigd had, rigtte hij zich overeind uit zijn ongemakkelijk bed, de helft van de speer in de hand houdende, die gebroken was toen hij viel; en met behulp van dezen staf trachtte hij elke gevaarlijke botsing met de naakte rots af te weren, terwijl hij door de vereenigde pogingen van de bekwame handen daarboven langzaam opgetrokken werd. Hij kon echter niet beletten, dat hij met de doornstruiken in aanraking kwam, die hij, ofschoon zij alles behalve aangenaam waren, van tijd tot tijd greep, om hem te ondersteunen in geval het touw mogt breken.

Het was een vreeselijk gezicht, op de tengere gestalte van den knaap neder te zien, die aan een broos, versleten touw hing over eenen afgrond van eenige honderd voeten diep, en waar de massa's scherpe rotsen, die beneden verward opeengestapeld lagen, eenen gewissen dood aankondigden, indien hij viel, terwijl de losse steenen, die door de inspanning van zijne vrienden van boven neêrvielen, ieder oogenblik dreigden zijn hoofd in hunnen val te kwetsen. Met welk eene blijdschap en dankbaarheid was ieders hart vervuld, toen zij zijn bleek gelaat, waarlangs het bloed stroomde, door de doornen die hem geraakt hadden, boven den rand van de klip te voorschijn zagen komen. Nu gaf Tom het touw in handen van den heer Sinclair en Mike, en ging voorwaarts om Frank te helpen hem behouden op den grond te brengen. Maar zoodra zijn voet den vasten grond raakte, zag de overspannen en uitgeputte knaap verwilderd rond, slaakte een flauwen kreet en viel in zwijm.

De zorg van zijne beangste vrienden en een weinig brandewijn uit de nog niet geheel geledigde flesch bragten hem spoedig weder tot bewustzijn; en hij was in staat zich in het dankgebed tot God te vereenigen voor zijne wonderbare redding. Eenige oogenblikken daarna begon Frank, nadat hij tranen van blijdschap over hem gestort had, hem duchtig te beknorren over zijne zorgeloosheid,

om zich op zulk eene gevaarlijke plaats te durven wagen. „Maar was het niet gelukkig, Frank!” zeide de knaap, „dat ik juist op dien struik viel, waarin het nest van dezen zeldzamen vogel zat?” Dit zeggende haalde hij een zwarten parkiet uit zijne borst, die pas vederen had. „Ik weet aan den krommen snavel en de pooten, dat hij tot het geslacht der papegaaijen behoort. Ik heb het andere jong in het nest gelaten om de arme moeder te troosten; doch mij dacht, dat ik er wel één mogt medenemen om tam te maken. Hij bijt verschrikkelijk, zoo jong als hij is, dat zijn mijne vingers gewaar geworden.”

„Bij mijne ziel! gij zijt toch een zonderlinge jongen, dat zijt gij!” zeide Mike. „En gij vindt het zeker nog al gemakkelijk om daar beneden nesten uit te halen; en gij zat daar tegen de rots even als eene vlieg tegen den grooten mast. Maar, mijn jongen, gij zoudt er wel eens minder gelukkig kunnen afkomen, indien gij dat zelfde spelletje nog eens waagdet.”

„Ik denk niet dat ik het ooit weder wagen zal, Mike,” antwoordde hij. „Ik ben er zeer bedroefd over, dat mijne onvoorzigtigheid u allen zooveel angst veroorzaakt heeft; en gij kunt er op aan, dat ik behoedzaam zijn zal als ik eens weder over eenen afgrond kijk. Maar, mijnheer Sinclair, zie eens welk eene opening daar ginds tusschen die twee hooge toppen is; zou daar niet een bergpas tusschen zijn?”

„Ja, dat is het zekerlijk,” zeide Ramarla in groote opgewondenheid. „Ik herken deze merkwaardige pieken, hoewel ik ze alleenlijk van het oosten gezien heb, vanwaar een pad loopt, dat naar eenige grotten voert, die onder de beschutting van deze rotsen liggen. Deze grotten of holen waren ten tijde van mijnen vader het toevlugtsoord van een wetteloos geslacht van vrijbuiters, die, zonder veel moeite den naauwen pas konden verdedigen, welke naar hun verblijf voerde, en dat altijd beschouwd werd van de westzijde ongenaakbaar te zijn. Ik hoop ernstig, dat deze ellendelingen nu verstrooid zijn; want, in den tijd waar-

van ik spreek, waren zij eene vermete en zeer gevreesde horde van schelmen, die de bebouwde akkers in de vlakten verwoestten, en nu en dan zelfs strooptogten naar de kust deden, om de schepen, die met levensmiddelen van Bourbon of Mauritius kwamen, te bemagtigen, en, wanneer zij vervolgd werden, naar hun veilig bergfort terug te wijken. Daar wij toevallig aan deze plaats gekomen zijn, moeten wij noodzakelijk onzen weg vervolgen; ik weet er niets op te bedenken om het gevaar te vermijden."

Dat was een onrustbarend vooruitzicht; de geweren werden allen geladen en rondgedeeld, en de behoedzame, geregelde togt werd nu voortgezet langs eene hooge rots, die zich bijna loodregt verhief, en waar een smal pad, waarop slechts één persoon gaan kon, door natuur of kunst gevormd was. Doch dit pad was zoo met mos en kruipplanten begroeid, dat het klaarblijkelijk zelden of ooit betreden was. De zijden van den rotsachtigen muur waren met kruipend gewas bedekt, en aan hunne linkerhand gaapte eene diepe, maar smalle kloof, welke dezen rotstop van eenen dergelijken tegenoverliggenden top scheidde. Zij zagen met de grootste belangstelling naar het roovershol rond, dat volgens hunne meening in deze rotsen moest zijn; doch zij konden geene openingen bespeuren; en in stillen, eentoonigen optogt gingen zij deze akelige streek door, die hun in hunne vermoedheid eindeloos toescheen.

Eensklaps barstte de donder in oorverdoovend geratel uit.—

„Van top tot top weerklinkt de rammelende donder
En springt de rotsen rond!
Niet slechts een enkele wolk, maar elke top der bergen
Heeft nu een tong, een mond.”

En te midden van het geraas van honderd echo's en de vurige bliksemstralen van het weêrlicht door de donkere lucht, viel de regen in stroomen op de weêrlooze reizigers neder. Eindelijk ontdekte Walter's onderzoekend oog eene kleine opening vlak bij den grond, die gewis niet naar den ingang van een roovershol geelk; hij waagde het daarom er in te kruipen, en hij verzekerde dat hier eene schuilplaats voor het geheele gezelschap was. Met eenige moeite werden de

lange mannen en hunne bagaasje in een klein, donker hol geborgen, waar zij ter naauwernood staan of zich verroeren konden, en dat, ofschoon het hen goed voor den regen beschutte, hun het geratel van den donder nog vreeselijker en verdoovender deed voorkomen.

Gedurende eenigen tijd was het niet mogelijk met elkander te spreken, doch eindelijk stierf de donder weg; de regen bleef echter nog zoo geweldig aanhouden, dat zij besloten in deze naauwe, onaangename schuilplaats te slapen. Daar het niet mogelijk was een vuur aan te leggen, vergenoegden zij zich met een avondmaal van koud vleesch, en den emmer buiten het hol plaatsende, verkregen zij zoo veel regenwater, dat zij hunnen dorst konden lesschen; het was echter alles behalve smakelijk, daar het er onoogelijk uitzag en met bladeren, steenen en aard vermengd was.

Reeds vroeg in den morgen kropen zij met blijdschap uit hun hol, en begroetten den helderen hemel en de frische lucht. Zij begaven zich spoedig op weg op hun smal pad, dat door den regen nu glibberig en gevaarlijk geworden was; doch zij betraden het met behoedzaamheid en waren daarbij opgeruimd, totdat Frank, die de voorste was, eensklaps bleef stilstaan, en naar het uiteinde van de kloof wijzende, uitriep: „De roovers!”

In groote ontsteltenis keerden zij zich om en zagen eene bende wreed uitzierende mannen, die uit een wijd geopend hol te voorschijn kwamen. Zij waren slechts in de lamba, of het losse gewaad der inlanders gekleed, dat gewoonlijk van grof doek vervaardigd is, en dat hunne sterke, naakte leden slechts gedeeltelijk bedekte. Zij schenen zoowel geweren als speren te hebben; doch de kloof, die hen gelukkig van de mannen scheidde, was ten minste honderd vijftig ellen wijd, en belette hen dus hunne wapenrusting volkomen te onderscheiden. Het bleek spoedig, dat de roovers hunne overburen ook ontdekt hadden; want met schreeuwen en gillen kwamen zij bijeen, als wilden zij over het plan van aanval raadplegen.

Eerst wierpen zij eene menigte speren naar hen heen, die hun echter geen leed deden, daar zij in den afgrond

vielen, en de reizigers gingen ongedeedd, schielijk verder, en deden alsof zij hunne vijanden niet opmerkten. Daarop werden er vruchteloos eenige schoten gelost; hetzij doordien de geweren van een slecht maaksel waren, of dat de eigenaars in deze wijze van strijden niet zeer bedreven waren.

„Zouden wij niet beter doen hun de volle laag te geven?” zeide Tom, „wij zouden wel eenig kwaad onder die lompe schurken aanrigten.”

„Wij deden beter onze verdediging uit te stellen, totdat de noodzakelijkheid ons dwingt er onze toevlugt toe te moeten nemen,” zeide de heer Sinclair. „Wij kunnen misschien handgemeen worden en dan moeten wij vechten; God vergeve het ons!”

„Het is toch ook een affaire, mijnheer,” zeide Tom. „Gij zoudt er niet zwaar over denken, wanneer gij er toe opgeleid waart; niet meer dan een slagter doet, wanneer hij eenen os velt.”

„Niettemin, mijn vriend,” antwoordde de heer Sinclair, „heeft God ons verboden bloed te vergieten; en slechts om ons leven te verdedigen zou ik zulk eene twijfelachtige noodzakelijkheid goedkeuren.”

„Gij zoudt, voorwaar, niet een dapper krijgsman zijn, mijnheer,” zeide Mike. „Wel drommels! dan moest gij eens zien hoe het bloed stroomt onder de jongens op eene kloppartij, als zij beschonken zijn op de kermis; en den volgenden dag zijn zij er geen speldeknop minder om, niet een van hen!”

De heer Sinclair zocht hem het verkeerde van *kloppartijen* voor oogen te stellen; doch Mike kon maar niet het onbillijke van „eene schermutseling om de grap” inzien.

Inmiddels gingen de wild uitzierende booswichten aan de overzijde van de klove met de reizigers voort, terwijl zij hen met wraakzuchtige gebaren en geschreeuw, dat slechts zeer onduidelijk gehoord werd, dreigden. Zij staakten echter allen vijandelijken aanval, die door den afstand nutteloos gemaakt werd; vooral nu, daar de wijder wordende klove hen nog verder van elkander verwijderde. Maar ofschoon

alle toenadering voor als nog gelukkig onmogelijk was, zoo zagen de reizigers toch met vrees het oogenblik te gemoet, dat hen in nauwere aanraking met elkander brengen zou.

HOOFDSTUK XV.

De oostzijde van de bergen. — Nieuwe vruchtboomen. — Eene slang. — De aye-aye. — Het suikerriet. — Vervolging. — Eene schermutseling. — De redding. — Madagassische gastvrijheid.

De bergpas werd nu breeder, waaruit zij begrepen, dat zij de afdaling aan de oostzijde konden beginnen. De terugwijkende klip veroorloofde hun een pad te kiezen, dat hen nagenoeg buiten het gezigt der vijandelijke roovers bragt, en ofschoon zij nog door een digt bosch gingen, zoo was hun togt nu toch gemakkelijker en sneller. Een weinig zuidwaarts afwijkende, kwamen zij in eene ongemeen schoone streek. Hooge woudboomen, waar tusschen *orchids* van onderscheidene schitterende kleuren, en vreemde en zelfs grootsche vormen, uitstaken, sierlijke varenkruidplanten, vruchtboomen, van welke eenigen in bloei, en anderen met rijpe vruchten beladen; de limoen, citroen, banaan, en bovenal de broodvrucht boden zulk een vooruitzigt van overvloed aan, dat het gevoel van zekerheid reeds voldoende was om hen te verblijden.

Zij konden evenwel nog, ofschoon nu op een grooten afstand, hunne vijanden zien. Doch toen zij de oevers ener rivier bereikten, die van de bergen kwam, gelukte het hun met eenige moeite naar de zuidzijde over te trekken, en daar deze rivier weldra merklijk breeder werd door talrijke beekjes, die uit de bergen kwamen, werd zij een belangrijke slagboom, langs welker oevers zij hunnen togt voortzetteden, en haren loop tot de reë hoopten te volgen.

Zij troffen nu den *Pandanus* aan, met zijnen hoogen regt op-

gaanden stam, en zijne kroon van gevederde bladeren, die veel op lint geleken; ook zagen zij eenen breedgetakten boom, met licht groene bladeren, die paarsgewijze aan eenen steel, gelijk die van den esschenboom, groeiden, en met peulvruchten, die in trossen afhingen, beladen was. De heer Sinclair zeide hun, dat dit de tamarinde was, tot groote blijdschap van de knapen, die verklaarden dat zij zeer veel van tamarinde hielden. „Gij hebt de vrucht slechts als konfiture gegeten,” antwoordde hij, „wanneer de suiker het vleesch zoet en smakelijk gemaakt heeft. Als zij versch is, zult gij ze zuurder vinden dan gij wel denkt; evenwel is het sap, wanneer het met water vermengd is, een koele en heerlijke drank. Door eene schoone beschikking der natuur wordt de heerlijke frischheid bewaard door de bladeren, die zich, zoodra de zon ondergaat, om de vrucht sluiten, wanneer zij jong en groen is, en haar alzoo voor de schadelijke uitwerkselen van den nachtdauw beschutten. Southey, een dichter der natuur, schrijft:

„Het is het koele avonduur;
De tamarinde voor den dauw
Verbergt haar jonge en groene vrucht!”

Gedurende de hitte van den dag rustten zij onder de schaduw van eenen tamarindeboom, en vergastten zich aan de aangename vrucht. Zij hadden nu hunne gevaarlijke vervolgers uit het gezigt verloren, en waren met blijdschap en hoop vervuld. De rusteloze jongens bleven hier echter niet lang. Het gezigt van eenen prachtige nieuwen *Oleander* lokte hen uit, hem door eene groene laan te gaan zoeken; doch zij werden op hunnen weg gestuit en verschrift op het gezigt van eene glinsterende slang, nagenoeg twaalf voet lang, en zoo dik als een mans-arm, die gekronkeld in de zon lag te slapen. De jongens lieten de bloemen ongeplukt, en vloden angstig terug, en hoewel de heer Sinclair, toen hij de slang zag, zeide, dat de beet niet als venijnig beschouwd werd, zoo was toch geen hunner geneigd in de nabijheid te blijven, of gevaar te loopen ze te tergen. Zij begaven zich schielijk weder op weg, dankbaar zijnde, dat zij zulk een afschuwelijk dier achter zich

konden laten, en gedurende het verdere gedeelte van den dag gevoelden de jongens geene neiging meer, om zich met kruiden of planten bezig te houden,

Dien nacht vertoefden zij onder eenen anderen tamarindeboom, waar zij door het zonderlinge, treurige geschreeuw van de lemurs, die in den boom zaten, gestoord werden. Walter, die genoodzaakt geweest was zijnen lieveling de vrijheid te hergeven, om de reisbenoodigdheden te verminderen, had groote begeerte naar een ander van die spookachtige dieren. Doch van eenen nabij staanden boom werden zij door een nog zonderlinger geluid gebocid. Een vreemd schepsel, door de stilte die in het rond heerschte misleid, waagde het naar beneden te komen, en tot groot vermaak van de waakzame knapen, op zijne achterpooten zittende, met zijne voorpooten, die naar menschenhanden geleken, den bast van den boom af te krabben, waarna het den buit, dien het verkreeg, waarschijnlijk insecten, met dezelve naar zijnen mond bragt.

„Wat is dat, mijnheer Sinclair?” riep Walter uit, terwijl hij door zijne nieuwsgierigheid het geheele gezelschap wakker maakte. „Wat is dat? is het een lemur, of een aap, of een eekhoortje?”

„Wanneer gij,” zeide de heer Sinclair, „zijne groote ronde oogen, zijne breede vleermuisachtige ooren, zijne grijze kleur, en zijn dikken vossenstaart beschouwt, zoo zult gij zien, dat hij van den lemur onderscheiden is. Daarenboven is het een veel grooter dier; het is bekend onder den geslachts-titel van *Cheiromys*, doch wordt gemeenlijk de *Aye-aye* genaamd, naar de twee treurige lettergrepen, waaruit zijn geluid bestaat. Hij behoort, geloof ik, bijzonder op Madagaskar te huis; maar hij wordt zelden gezien, eensdeels wegens zijne nachtelijke gewoonten, en ten anderen door zijne schuwheid, waarom hij de nabijheid van menschen ontwijkt, die, gelijk Ramarla mij zegt, nu niet ver meer van ons verwijderd zijn.”

In den morgen beklommen zij eenen lagen groenen heuvel, die voor hen lag, en van deszelfs top hadden zij een gezigt op de ver uitgestrekte vruchtboomvlakten. Maar of

schoon zij zich grootelijks verblijdden, dat zij niet langer met de moeilijkheden van het bergwoud te kampen hadden, zoo werd dit toch merklijk getemperd door de vrees van de rooversbende in de opene vlakke te ontmoeten, waar het onmogelijk zijn zou hen te ontkomen. Nogtans vervolgden zij nog eenigen tijd den loop der rivier zonder stoornis of overlast, totdat enkele klanken op eenigen afstand hunne aandacht naar eene groep boomen aan den tegenovergestelden oever trok, van waar zij tot hunnen grooten schrik de bandelooze horde schreeuwende zagen te voorschijn komen, en met hunne speren dreigen, die evenwel gelukkig onschadelijk waren, want de rivier, die op deze plaats twee honderd ellen breed was, was te diep om te doorwaden, en kano's schenen er niet bij de hand te zijn. Maar toen de reizigers bemerkten, dat zij hunnen weg volgden, ontstond er bij dezen de vrees, dat er lagerop een brug of waadbare plaats kon bestaan, of, zoo als Ramarla veronderstelde, dat de rivier zich waarschijnlijk in de lagere vlakten verbreedde, en zoo ondiep werd, dat men er door kon waden.

„Maar,” vervolgde hij, „ziet regt voor u; gindsch hoog dadelboschje staat voor een dorp, waar mijn naam ons vrienden en verblijf zal bezorgen. Zoodra wij de bebouwde gronden bereikt hebben, behoeft gij niet meer te vreezen — dan kan ik u beschermen.”

Deze bemoedigende vooruitzigten spoorden hen tot verdubbelde inspanning aan, en zij hadden reeds vele mijlen afgelegd, toen de middag-halte aanbrak; evenwel nog altijd achtervolgd door hunne onvermoeide vijanden. Toen zij voorbij kwamen, hadden zij het geknor der jonge varkentjes tusschen het geboomte gehoord; maar zij wilden zich niet ophouden om ze te dooden en te koken, en daarom vergenoegden zij zich met gedroogd vleesch en eenige trossen bananen, die zij langs den weg hadden afgeplukt. Frank en Walter, die de werkeloosheid spoedig moede werden, liepen na het eten naar een boschje riet, ongeveer twaalf of vijftien voeten hoog, om wandelstokken te snijden. Walter koos een lagen stam uit, en had hem bij eene knoest afgesneden, toen hij eensklaps uitriep: „Zie, zie, Frank,

hoe het sap er uit loopt! En het is zoet — heerlijk. Het moet suikerriet zijn. Kom, wij willen wat naar mijnheer Sinclair brengen.”

Frank gevoelde niet de vreugde, die zijn vriend bij deze ontdekking aan den dag legde; en zelfs toen de heer Sinclair en Ramarla bevestigden, dat dit wezenlijk het suikerriet was, dat op vele plaatsen op het eiland groeide, maar slechts zelden bebouwd werd, merkte hij alleen aan: „Wel, in elk geval, hebben wij er geen nut van, wij kunnen hier niet blijven om suiker te maken, dat, ik weet het, eene lange bewerking is.”

„In het geheel niet, mijn jongen,” antwoordde de heer Sinclair; „maar laat ons niettemin dankbaar zijn, dat God ons gebragt heeft in een land van overvloed. Het suikerriet komt ons bij ons gedroogd vleesch goed te pas, en wij moeten er eenige van medenemen. Maar zeg mij, jongens, die betere oogen hebt dan ik, waarmede zijn die lastige mannen bezig?”

Walter's glas werd te voorschijn gehaald, en hij riep spoedig uit: „O, mijnheer, zij zijn bezig met het maken van een vlot — zij steken over om ons aan te vallen!”

„In dat geval,” zeide Ramarla, „moeten wij het wagen, onder deze heete zon voort te gaan, om het dorp te bereiken. Als zij eens de rivier over zijn, zouden zij ons overweldigen door hun aantal en hunne gevaarlijke speren. Wij hebben zonder twijfel het voordeel in onze vuurwapenen; want zij zijn onbedreven in de behandeling hunner geweren, maar die noodlottige speren zijn somtijds gedoopt in vergif, waartegen geen kruid gewassen is.”

Het volgende oogenblik waren zij weder op weg, terwijl een ieder een geladen geweer droeg, en het overige goed op den draagbaar lag. Zij liepen zonder stoornis verder, en hun weg was, zoo als zij spoedig bemerkten, door de bloote voeten der inboorlingen betreden. Zij hadden reeds een kwartier geloopt, voordat de vlotten te water gelaten werden, maar daar zij een draagbaar hadden, werden zij aldra gewaar, dat, indien zij geene schuilplaats bereikten voordat de roovers geland waren, zij dan spoedig ingehaald zouden worden.

„God zij geloofd!” zeide Ramarla, die, daar hij boven het hooge gras uitstak, een man in de rijstvelden aan het werk ontdekte, en hem daarop luidkeels toeriep. De man keek op, zag den optogt der vreemdelingen en koos de vlugt; maar Ramarla riep hem met eene klare, duidelijke stem eenige woorden in de Madagassische taal toe, waarop de inboorling, hoewel slechts ten halve gerustgesteld, stilhield. Middelerwijl hadden Tom en Mike den draagbaar naar de plaats gebragt, en Ramarla beval den man ten spoedigste hulp in het dorp te gaan halen, waarop hij hem de bende roovers wees, die hen vervolgde. De landman, die slechts een schortje om zijne lendenen had, vloog als een pijl uit den boog weg, en werd, hoewel met veel minder snelheid, gevolgd door de reizigers, die met schrik bemerkten, dat hunne vijanden geland waren, en veel op hen begonnen te winnen.

„Als wij het slechts een kwartier konden uithouden,” zeide Ramarla, „dan sta ik er voor in, dat wij geborgen zijn. Laat ons snel voortloopen, zoo lang wij buiten het bereik hunner speren zijn, keert dan om en geeft hun de volle laag, dat zal verwarring te weeg brengen, en ons tijd geven.”

Deze voorzigtige raad werd opgevolgd; de eerste speer, die op een voet afstands van hen in den grond viel, was het teeken; de draagbaar werd nedergezet en drie aan drie werden de geweren gelost, om tijd tot laden te geven. Nadat de zes geweren afgeschoten waren, stelde de schrik en de verwarring hen in staat weder honderd schreden verder te komen, voordat de in den grond vallende speren hen andermaal waarschuwd, dat een tweede salvo noodzakelijk was; en, voordat zij twee malen geschoten hadden, zagen zij met vreugde eene donkere massa uit het dorp komen, die beschouwd werd de reddende partij te zijn. Nu grepen de roovers naar hunne geweren, maar schoten ze zonder uitwerking af, en, daar de reizigers voor de geweren minder bevreesd waren dan voor de speren, hielden zij stand, en beantwoordden zoolang het vuur der bende totdat deze, de aankomst der inboorlingen bemerkende, een laatste schot losten en overhaast de vlugt namen.

Ongeveer vijftig inboorlingen, gekleed gelijk de eerste dien zij gezien hadden, in schortjes van wit linnen, kwamen naar hen toe, en omringden Ramarla met luide en zegevierende kreten. Hij sprak hen in eene redevoering aan, maakte hen bekend met de vreemdelingen, die hem van de zeeroovers verlost hadden, hem in ziekte en zwakheid hadden verzorgd en opgepast, en hem daarna, met ongeloofelijke moeite door het land en door het midden der roovers gebragt hadden; en nu beval hij zijn volk deze vriendelijke vreemdelingen te danken en bij te staan, zelfs met opoffering van hun leven. Zij wilden draagbaren gaan halen om de reizigers naar het dorp te dragen; maar Ramarla was er mede tevreden, dat zij den draagbaar en de andere lasten der reizigers medenamen om zijne vrienden te bevrijden. Voordat zij vertrokken, gingen zij nog eens naar het slagveld, waar zij vier hunner tegenpartijders dood vonden liggen; de gewonden waren naaf hun inzien door hunne vrienden weggedragen.

„Moesten wij deze lijken eigenlijk niet begraven?” vroeg Walter.

„De voorzigtigheid gebiedt ons elk onnoodig oponthoud te vermijden, mijn jongen,” zeide Ramarla. Wanneer zij van onzen aftogt verzekerd zijn, zullen de roovers zonder twijfel terug komen, om hunne dooden weg te dragen, of te begraven. Hier te blijven kan noodlottig voor ons worden. Deze schurken zullen er geen bezwaar van maken om, van uit eene veilige hinderlaag, hunne doodelijke speren naar ons toe te slingeren, zelfs al waren wij bezig hunne dooden te begraven. Laat ons voortgaan.”

Hun weg liep nu zeer aangenaam door bebouwde rijst- en korenvelden, en toen zij dicht bij het dorp kwamen, zagen zij kleinere velden of tuintjes, waar rijen tabak, aardappelen, boonen en andere groenten geplant waren, terwijl de banaanboom met zijne vruchten er over heen hing. Achter de verstrooide hutten, die het dorp uitmaakten, was een boschje linde-, citroen-, kokosnoot- en dadelboomen. Spoedig hoorden zij het geloei der kudde, het gekakel der huisvogels en de vreugdevolle kreten der kinderen, dat den

reizigers als muziek in de ooren klonk. Toen kwamen zij aan lage, houten hutten, waarvoor op den grond de vrouwen zaten, bevallig in witte rokken gekleed, die haar van den hals tot op de voeten reikten, terwijl zij ijverig bezig waren met weven; en de heer Sinclair hief met tranen in de oogen zijne handen op, en dankte God overluid dat Hij hen eindelijk in een vreedzame plaats gebragt had.

De menschen waren van eene donkere kleur, maar welgevormd en van een aangenaam en innemend uiterlijk. In hun voorkomen schenen zij zindelijk en werkzaam; terstond spreidden zij schoone matten onder de boomen uit, waarop zij de vermocide reizigers uitnoodigden te rusten, terwijl de spijzen voor hen gereed gemaakt werden. Spoedig daarna bragten zij eene kom dampende rijst, waarop een gebraden vogel lag. Zij plukten versche plataanbladen voor borden en bragten dikke bamboesrietten aan, die met eene soort van vocht gevuld waren, dat zij in kokoschalen uitgoten en het hunne gasten aanboden; maar toen de heer Sinclair de kom tot op den bodem ledigde en om water vroeg, haalden de vrouwen het met een glimlach uit de rivier. Zij plaatsten voor de reizigers honig en melk, en schenen er een genoeg in te vinden de pligten der gastvrijheid te vervullen.

Na den maaltijd had Ramarla een ernstig onderhoud met de mannen, terwijl de heer Sinclair de vrouwen over hare bezigheden en levenswijze ondervroeg. Tom en Mike strekten zich op de matten uit en sliepen in, terwijl de twee jongens naar de werkende vrouwen wandelden, om naar het weven te zien. De vrouwen wezen hun de statige dadel-palm, die daar dichtbij stond, en die, zoo als de heer Sinclair hun verteld had, *sagus ruffia* heette. Hoopen jonge bladeren, omtrent drie of vier voet lang, lagen naast de vrouwen. Sommigen waren bezig hieruit de binnenste vezels te trekken, en drie of vier dezer vezels tot draden zamen te voegen. Deze draden werden zonder eenige bereiding op het raam gebonden, dat slechts uit vier korte palen bestond omtrent eene el van elkander in den grond gestoken, terwijl er op de voorste en achterste palen stokken lagen.

De draden worden dicht bij elkander er op gespannen, en de vrouwen weven er dan doorheen, en het kleed dat aldus gemaakt en gewoonlijk op het eiland gedragen wordt, is, hoewel ruw en grof, sterk en duurzaam. De heer Sinclair verhaalde den jongens, dat, in sommige gedeelten van het eiland zijdwormen gekweekt, en dat de rijke zijden kleederen der opperhoofden op dezelfde eenvoudige wijze geweven worden.

De man, dien zij het eerst ontmoet hadden, bood den reizigers nu zijn huis aan, dat hij reeds ledig had gemaakt, met het herbergzame doel het aan hen af te staan. Het bevatte slechts ééne groote kamer, in wier midden eene steenen stookplaats was; maar, daar er een schoorsteen ontbrak, waren de gasten blijde, dat zij gedurende het koken aan den rook ontsnappen konden. Een gewone groote pot om rijst te koken, een houten braadspit, eenige kokosnoten schalen en eenige biezen manden maakten het ameublement der hut uit, uitgenomen de matten, die den vloer bedekten of opgehangen waren voor slaappleaatsen, en die er allen schoon en helder uitzagen.

„Maar zijn deze arme dorpelingen nu werkelijk slaven, mijnheer?” vroeg Walter aan Ramarla.

„Ik moet met schaamte bekennen, mijn jongen, dat zij eigenlijk slaven zijn. Zij worden gevoed, gekleed en beschermd door het hoofd van een huisgezin, en hiervoor zijn zij verplicht hem te dienen. Evenwel beschouwen zij dat hoofd eerder als hun vader dan als hun meester, en, indien hij welwillend is, ziet hij op hen neder als op zijne kinderen.”

„Dus zijn zij dienstplichtigen, niet waar, mijnheer Sinclair?” vroeg Walter.

„Dienstplichtigen,” antwoordde de heer Sinclair, „zoo als zij genoemd werden in de dagen van het leenstelsel, door de menschen ook wel „den goeden ouden tijd” genoemd; lijfeigenen, zoo als zij in Rusland heeten. Maar evenwel, de ware toestand dezer afhankelijkken kan verbloed worden, zij zijn en blijven in wezenlijkheid slaven, en ware Christenen zijn overtuigd, dat het onverantwoordelijk is aan

hunne medemenschen het regt van vrijheid te benemen — vrijheid van handelen, denken en spreken. Menschen onder den invloed van weldadige wetten moesten allen vrij zijn, opdat hunne talenten en vermogens gelegenheid hadden zich te ontwikkelen, en hen in staat te stellen ook anderen in deze wereld goed te doen, en zich voor te bereiden voor de eeuwigheid.

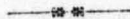
„Ik ben overtuigd dat gij gelijk hebt, mijn verstandige vriend,” antwoordde Ramarla, „maar mijn geval is zeer bijzonder. Ik zou voor niets ter wereld een dezer lieden verkoopen. Ik heb hun zelfs de vrijheid aangeboden, maar zij weenen bij de gedachte dat zij dezen overvloed en dit weinige werk, waarbij zij zich zoo gelukkig bevinden, zouden verlaten.”

„Dat is slechts de duisternis der onwetendheid,” zeide de heer Sinclair met een glimlach. „Leer deze menschen de zegeningen der vrijheid waarden en zij zullen er naar verlangen.”

„Maar indien zij gelukkig zijn, mijnheer Sinclair,” vroeg Frank, „dan zie ik niet in waarom men hun de oogen openen zoude.”

„Het is een pligt, Frank,” antwoordde hij. „De roode Indiaan, verheugd in het bezit der scalpen, waarvan hij zegevierend zijn vijand beroofd heeft, is gelukkig. Moeten wij hem niet uit zijne begoocheling wakker schudden en zeggen: Kom en ik zal u betere dingen wijzen?”

„Gij hebt gelijk, lieve vriend,” zeide Ramarla. „Ik hoop dat het Christendom spoedig de godsdienst van dit land worde, en dan komen de liefelijke gevolgen ook. Wees verzekerd, dat als ik deze gelukkige verandering beleven mag, dat ik dan de eerste zal zijn om mijn eigen belang op te offeren tot bekendmaking der groote waarheid.

HOOFDSTUK XVI.

Weder op weg. — De krokodillen. — Madagassische kano's. — Onverwachte bezoekers. — Eene overhaaste vlugt. — Een storm op zee. — Het barre eiland. — Een schip in gezigt. — Nog eens op den oceaan.

Eenige dagen rust hadden eenen heilzamen invloed op het geheele gezelschap. Ramarla kon nu staan, maar nog niet loopen; doch Tom had gereedschap en hout bij die menschen gevonden, en maakte een tamelijk goed paar krukken, waarmede hij het opperhoofd zeer veel genoeg deed, en de bewondering en het ontzag, dat hij den dorpelingen inboezemde, maakte hem in hunne oogen tot den grootsten man van het gezelschap.

Toen zeide Ramarla: „Mijn grootste dorp ligt ook aan deze rivier, maar ééne mijl van de zee, en vele der inwoners zijn visschers en hebben booten. Daar kunnen wij onze plannen maken en onzen weg daarheen zal, zoo als ik vertrouw, gemakkelijk en onverhinderd zijn. Een gedeelte dezer goede inboorlingen zal ons vergezellen, om den draagbaar en de zware pakken te vervoeren, en ik sla voor dat er een tweede draagstoel gemaakt wordt voor u, mijn oude vriend, die niet gelijk deze jonge mannen de vermoeyenissen van den weg kunt trotseren.

Doch de heer Sinclair verzette zich hiertegen, en zoo vertrokken zij met een troep slaven en overvloedige levensmiddelen. Zij verheugden zich in het gezigt der talrijke kudden, die op de weiden graasden, der wilde ganzen en schoone ijsvogels op de rivier, en vertoefden soms een wijle om een vreesachtigen blik te werpen op de afgrijselijke alligators, die hunne verschrikkelijke koppen boven het water, of tusschen het riet dat op de zandbanken groeit, verhieven, en met gulzige oogen op de mannen staarden, die hen voorbijgingen en hunne kaken ontsnaptten. De inboorlingen beschouwden deze monsters met bijgeloovigen eerbied, en hoewel vee en zelfs mannen, maar al te dikwijls slagt-

offers hunner gulzigheid werden, zouden er nooit vijandelijke uitvallen gerigt worden tegen deze tirannen der rivier.

„Het zijn honden,” zeide Tom, „omdat zij iemand opeten voordat hij er om denkt. Uwe leeuwen en tijgers, Walter, zijn daar niets bij, die geven iemand nog gelegenheid tot verdediging; maar hij hapt je in tweeën voor dat ge roepen kunt; en zelfs zulk een beetje als gij zijt, zou hij niet versmaden.”

„Het staat in zijne leelijke oogen geschreven,” zeide Mike. „Zullen wij hem eens op zijn dikke nek komen, Tom?”

„Maak liever dat gij weg komt, man,” antwoordde Tom. „Een kolenschip zou even zoo goed tegen een oorlogschip kunnen vechten. Gij zoudt blijde zijn te ontsnappen, indien ge er dichtbij kwaamt.”

Dus werden de krokodillen gespaard en zorgvuldig ontweken, zelfs in hunne minst gevaarlijke stelling, als zij half bewusteloos op het strand lagen, en de reizigers bleven op een behoorlijken afstand van de rivier, ofschoon zij haar altijd als gids volgden, totdat zij na drie dagen met vreugde, op den top van een heuvel, de opene zee en een net dorpje op een korten afstand daarvan zagen. Zij werden door de visschers herbergzaam ontvangen, en hunne geleiders werden teruggezonden met zulke geschenken als hunne beperkte middelen toelieten: eenig oud linnen, katoenen zakdoeken, metalen knopen, en bovenal teekeningen van dieren van Walter, die hoog gewaardeerd werden. En ofschoon dit alles was wat zij konden aanbieden, werd het dankbaar aangenomen. Ramarla scheidde met weemoed van zijne onderhoorigen, maar niet zonder hoop dat er betere tijden zouden komen, die hen met elkander vereenigen zouden; en nu werden alle gedachten gewijd aan de middelen om Madagaskar te ontsnappen.

„Hebt gij onze kano's gezien?” zeide Ramarla, Tom op een wijzende die vertimmerd werd, „als wij niet spoedig een schip zien, moeten wij in een dezer bootjes naar een of ander rustig eiland zeilen dat eenigzins van de kust verwijderd is, waar wij geene vervolging te duchten hebben en wij geduldig schepen kunnen seinen.”

Tom zag met verachting en wantrouwen op de ruwe kano neder, die uit den tronk van een grooten boom gehouwen was, groot, lomp en zonder bakspeer. Het zeil dat van grof linnen gemaakt was, was vierkant en tusschen twee masten uitgespannen, terwijl de boot voorzien was van riemen.

„Het is een raar vaartuig,” zeide de matroos; en ik zou het niet op mij nemen om zulk een lomp ding te sturen. Het is bijna geene boot, en als het drijft, is het meer geluk dan wijsheid.

Ramarla glimlachte en zeide: „Wij zullen veilig genoeg in een dezer bootjes zijn, mijn goede man. De visschers zijn er goed mede gewoon, en het is bekend, dat zij in gevallen van nood er verbazende afstanden mede hebben afgelegd. Als wij over de riffen zijn, die te gelijk de plaag en de verdedigers dezer kusten zijn, hebben wij weinig te vreezen in den korten afstand dien wij zeilen moeten. Maar eerst, Walter, benoemen wij u, om uit te zien naar een schip; wij mogten er misschien in slagen er een te seinen, zelfs van deze kust.

Walter en Frank wandelden toen naar de kust en beklommen ieder eenen hoogen palmboom, waar zij vier uur zaten te kijken naar een verwijderd schip, maar te vergeefs, en ter nedergeslagen keerden zij naar huis terug, om den slechten uitslag hunner zending bekend te maken. Toen zij dicht bij de hut kwamen, die zij bewoonden, zagen zij met grooten schrik een langen optogt naar het dorp komen, bestaande uit vele gewapende slaven en dragers, die een open draagstoel droegen, waarin een man, blijkbaar van eenig gewigt, gezeten was. Haastig en met voorzigtigheid slopen zij rond en traden de hut binnen om de omstandigheid te verhalen, en Ramarla, zeer verschrikt, hield raad met zijne vrienden of zij terstond zouden vlugten, om in het geheel niet in aanraking te komen met deze onwelkome bezoekers. Op dit oogenblik trad een der verstandigste mannen van het dorp binnen, en berigte dat de vreemdeling Amforana was, een opperhoofd over Ramarla's slaven, die naar het dorp gekomen was, om de zaken der

dorpelingen te regelen en de jaarlijksche schatting van vee en koren te ontvangen; en de zorgvuldige slaaf wenschte te weten, of zijn meester zijne tegenwoordigheid wenschte of niet.

„Ik weet dat Amforana getrouw is, breng hem hier zonder uitstel,” zeide Ramarla.

Toen het opperhoofd de hut binnentrad, was hij voor eenige oogenblikken van zijne spraak beroofd, wegens verwondering dat hij hier zijn meester en den heer Sinclair zag, dien hij met veel vreugde als zijn vroegere leermeester herkende, en dien hij dacht dat al lang uit het land gevlugt was.

„Dus heeft God u terug gebragt, mijnheer, om weder ons opperhoofd te zijn.”

„Wat meent gij hiermede?” vroeg Ramarla.

„Weet gij dan niet, mijnheer,” antwoordde hij, „dat onze dierbare jonge prins de belofte verkregen heeft, dat gij op dit eiland blijven moogt en zelfs uwe godsdienst stil moogt uitoefenen; maar u wordt ten strengste verboden iemand te bekeeren. Dit alles schreef zijne hoogheid u, en zond een bode af naar Mauritius, om de spoedige uitvoering te bevorderen en u met eer in het land terug te brengen. Het is zeer gelukkig, dat ik u hier vind, en nogtans geloof ik dat gij veel geleden hebt, daar gij het eiland nog niet verlaten hebt.”

Ramarla vertelde aan zijn getrouwen onderhoorige de voorvallen, die zijne vlugt van het eiland verdraagd hadden, en de moeite en ongerustheid, die hij zijne goede vrienden had aangedaan.

„Evenwel moeten zij hier niet blijven, mijnheer,” zeide Amforana; „de koningin zal, nadat zij u pardon gegeven heeft, dubbel streng zijn tegen de overige verbreiders van het Christendom, en den terugkeer van een harer moedigste leeraars, gelijk gij zijt, mijnheer Sinclair, zal zij niet gedoogen. Wij moeten hen uit het land zien te krijgen.”

Hoewel Ramarla bedroefd was van zijne vrienden te moeten scheiden, zoo was hem de vergunning van in zijn geliefd land te mogen blijven toch te lief, dan dat hij een oogen-

blik gearzeld zou hebben om haar aan te nemen. „Ik kan nu,” zeide hij, „met Gods hulp, zonder openlijke pogingen, door mijn wandel en voorbeeld anderen bewegen, ook naar de waarheid te zoeken. Ik zou uwe vlugt slechts vertraagd hebben, en ik hoop, dat wij elkander in betere tijden weër mogen ontmoeten.”

„Ongelukkig zijn niet al mijne volgelingen te vertrouwen,” zeide Ramarla; „daarom moeten wij geen tijd verloren laten gaan, om deze Christenen te verwijderen, opdat de koningin geen berigt krijgje, dat u nadeelig zijn kan.”

„Laat ons maar dadelijk scheiden,” zeide de heer Sinclair, „gij hebt al reeds te veel geleden, mijn vriend, om onze bescherming. De kano zal ons veilig naar een der eilanden brengen, waar wij kunnen vertoeven totdat een of ander voorbijgaand schip ons van dit land van vervolging wegvoert.”

„Het is het eenige uitvoerbare plan,” hernam Ramarla, „maar hebt gij de middelen om over te komen? Ik heb al mijn baar geld in de wrakke boot verloren, behalve dit juweel, het eenige waarmede ik u helpen kan.” Met deze woorden overhandigde hij den heer Sinclair een diamanten speld, die zijn kleed te zamen hield, en voegde er bij, „Indien gij zeker waart naar Mauritius te gaan, zou ik u een order aan mijn bankier aldaar medegeven; ik kan niets meer voor u doen, misschien kan Amforana u helpen.”

„Wij hebben nog wel wat geld,” zeide Frank, „wij hebben den slavenkapitein niet alles gegeven wat wij hadden. Wij hebben nog bijna tien pond, geloof ik.”

„Mike noch ik hebben een halven cent,” zeide Tom; „want de schelm heeft ons loon gehouden, en wij mogen er naar fluiten, — maar wat kan dat schelen. Het moet al een raar schip zijn, dat niet blijde is twee flinke borsten, zoo als wij zijn, te ontmoeten, en den ouden heer en deze twee jonge kerels op den koop toe neemt. Geen nood dat wij afgewezen worden, mijnheer.”

„Konden wij zulk een schip slechts in het gezigt krijgen,” voegde Mike er bij.

„Blijft voor het oogenblik maar hier, mannen,” zeide

Ramarla, „en gij, Amforana, zend de hoofdman hier om mijne bevelen te ontvangen, en stuur uwe volgelingen het land in, om naar het vee te zien, totdat mijne vrienden in veiligheid zijn.”

In weinige oogenblikken was alles in orde; de verdachte mannen werden ver weg gezonden, de zware kano werd voorzien van maïscoeken, rijst, gekookt vleesch en eenige lange dikke bamboesrietten met versch water. Alle benoedigdheden, die in haast konden bijeengebragt worden, werden bij de zware bagage gevoegd; en toen, nadat zij een treurig afscheid genomen hadden van hunnen edelen weldoener, scheepten zij zich met bedroefde harten in. Twee inboorlingen zouden de kano wegroeijen en haar ook weder terug brengen; Tom en Mike zagen dit alles met verachting aan, doch spraken geen woord.

De mannen vertelden mijnheer Sinclair, dat zij van plan waren de boot naar een eiland, omtrent twintig mijlen van de kust te brengen, dat, hoewel onbewoond, van frisch water voorzien en zeer vruchtbaar was, terwijl het dikwijls bezocht werd door Indische schepen, die er brandhout en water kwamen halen. Zij hoopten dat het verblijf daar niet lang zou zijn; maar in allen gevalle moesten de visschers na tien dagen terugkomen, om te zien of zij reeds vertrokken waren, en in geval zij nog vertoefden nieuwe levensmiddelen te geven. Tegen dit plan werd niets ingebragt, de bevrijding van eene voortdurende vrees was zeer wenschelijk, en na eenige oogenblikken begonnen zij zich te verheugen in de zoektocht, terwijl het land al meer en meer aan hunne oogen onttrokken werd, en zij omgeven werden door talloze kleine rotsige eilandjes, allen, zoo als de mannen vertelden, bar en woest en alleen bewoond door zeevogels.

Maar nadat zij een uur gevaren hadden werd de lucht donker, wolken bedekten den hemel, de bliksem schoot door de lucht, en de passaatwind zweept de kleine boot met onwederstaanbare kracht naar een klein eilandje in het zuiden. De visschers gaven ontmoedigd te kennen, dat zij moesten landen, want dat de storm kon verdubbelen,

en in geen twee uur bedaald zoude zijn, waarom zij zich niet in opene zee durfden wagen. Met groote moeite, tegen klippen geworpen, onder golven bedolven, kwamen zij ten laatste op een bar rotsachtig strand. Niets hechters dan deze logge kano zou de schudding der golven tegen de scherpe rotsen kunnen wederstaan hebben; maar de visschers, gewoon aan zulk weder, trokken haar spoedig op land, ontpakten haar en keerden haar om. Toen, terwijl de reizigers treurig naar hunne ontpakte goederen en het barre land rondom hen stonden te zien, wezen de visschers, die op deze eilanden volkomen te huis waren, hun een hol aan, en hielpen hen hunne goederen daarheen te vervoeren; daar de regen nu in stroomen nederviel. In treurige stilte stond het gezelschap een uur den storm te beschouwen, toen een weinig vermindering de inboorlingen bewoog hunne boot te water te brengen en terug te keeren, daar zij het eiland, dat zij zich eerst voorstelden, niet konden bereiken; maar zij beloofden binnen twee dagen terug te komen, indien het weder gunstig was. Toen wezen zij hun eene hooge klip boven de grot aan, van waar zij konden uitzien naar schepen, die evenwel in dit jaargetijde zelden dien kant uitzielden.

„Nu dat gindsche logge ding is ook niet veel goeds,” zeide Tom, toen zij de mannen naar het land zagen terug roeijen. „Als er slechts eenige boomen op deze akelige rots waren, zou ik wel een beter vaartuig weten te maken dan dat zware ding. Maar wie landde ooit in zulk eene ellendige haven. God make ons allen weer vlot!”

De heer Sinclair was geneigd de voorkeur te geven aan de veiligheid van het vaste land, maar daar hij wist dat Tom het hierin toch niet met hem eens was, sprak hij er niet over; en daar hij geloofde dat bezigheid veel zou bijbrengen tot veraangenaming van hun verdrietig leven, stelde hij voor, dat, daar zij hier waarschijnlijk eenige dagen zouden blijven, zij trachten moesten hun ellendig verblijf bewoonbaarder te maken door het van zijne onreinheden te zuiveren, want het had zonder twijfel tot woning verstrekt aan eene menigte vleermuizen en ander ongedierte. Ter-

wijl de twee matrozen hiermede bezig waren, beklommen de jongens de rots om naar schepen om te zien, die zij niet ontdekten, maar met een hoed vol eijeren terugkeerden. Zij staken een vuur aan, kookten de eijeren in een aarden pot, dien de inboorlingen hun gegeven hadden, aten hun avondeten, baden, en maakten toebereidselen om op de vochtige aarde te gaan slapen, waarna zij zonder wacht insliepen, wijl er op zulk eene eenzame plaats geen gevaar van mensch of dier te vreezen was.

Bij het aanbreken van den dag waren de jongens weder op den uitkijk, maar keerden teleurgesteld naar hun akelig verblijf terug, waar zij genoodzaakt waren een tweeden dag van wind en regen door te brengen, terwijl zij met angstige bezorgdheid op de bruisende zee zagen, die hun aan alle zijden het uitzigt op hulp ontnam. Er volgden nog twee dagen van voortdurenden storm, zoodat de reizigers, beroofd van alle middelen om zich te vermaken, daar de grot te donker was om te lezen, allen zeer treurig gestemd waren. Evenwel gingen Tom en Mike, den wind en regen trotserende, het eiland rond, dat zij bevonden ééne mijl groot te zijn, en dat letterlijk eene rots was zonder planten, water, of zelfs dierlijk leven, uitgenomen de zeevogels, die hun het bezit van het eiland schenen te betwisten door hunne schelle kreten, het klapperen hunner wicken en andere vijandelijke teekenen. Toen zij van dezen togt terugkwamen, en Tom op de klippen kruiste, was zijn oog op een verwijderd punt gevestigd, en wees hij het aan Mike.

„Zou het een zeil zijn?” zeide Mike, ademloos door aandoening. „He! als de gezegende zon eens even een paar stralen wilde schieten, opdat wij wat licht kregen. Hoera! nu zie ik het! zal ik heengaan en mijnheer halen?”

„Loop, en breng ook den kijker en de geweren mede, antwoordde Tom, wij zullen hen zoo nabij laten komen dat zij ons kunnen hooren, en dan zullen wij hun door een schot een teeken geven.”

Het goede nieuws lokte het geheele gezelschap naar de klip. Zij zagen door den kijker een groot schip met

maakte masten, dat tegen een noordoosten wind kampte, die het naar het eiland dreef. Er was geen tijd te verliezen; er werden signaalschoten gelost, eene witte vlug opgestoken, en in weinige minuten zagen zij dat de schoten opgemerkt werden. Een antwoordend schot van het schip, en eene boot die uitgezet werd, vervulden de harten der reizigers met vreugde, en zij prezen de menschelijkheid die de woeste en gevaarlijke zee niet ontzag op het geroep van hulp.

„Het zijn Engelschen, daar verwed ik wat onder,” zeide Tom. „Laat er eens een vreemde aap zijne boot uitzetten voor een seinschot. God zegene u, mijne jongens! Ik wenschte onder u te zijn om een handje te helpen, daar is het gemakkelijk. Roep hun toe, Mike! waarschuw hen niet tegen deze klippen te loopen. Ha! zij komen in het noordoosten! Dat is goed! zij hebben haar er doorgebracht! Nu, wees vlug en breng alles mede,” en in groote opgewondenheid sprekende, was Tom spoedig naar de kust om de vreemdelingen te begroeten.

Zij waren waarlijk Engelschen, en toen de heer Sinclair den treurigen toestand had bekend gemaakt, waarin hij en zijne vrienden zich bevonden, werden zij allen aan boord opgenomen; en niet lang daarna traden zij op het dek van een groot koopvaardijsschip, dat naar Canton en Calcutta bestemd was. De kapitein, hun toestand vernemende, was verblijd over de twee zeelieden, en weigerde voor de overigen betaling aan te nemen voordat zij Calcutta bereikt hadden, daar de naam van den bankier van den heer Thornville, dien Walter zich herinnerde, hem zeer goed bekend was.

De storm had het schip wat uit den koers gebragt; daarom stelde kapitein Wilson voor, Sarawak aan te doen, voor bijzondere zaken, en eenige kleine herstellingen aan het schip te laten doen. Het was niet onwaarschijnlijk, dat er in die haven een schip was, dat terstond naar Calcutta ging, in welk geval hij zijne passagiers daaraan zoude overdoen. De heer Sinclair zuchtte bij de gedachte, dat hij zoover van zijn oorspronkelijk plan werd afgebragt, maar

Walter verzekerde hem, dat zijn vader zeer verblijd zou zijn den beschermer van zijn kind te zien, en hem in Indië beschermen of naar Engeland sturen zou.

„Het is eene vreemde verrijdeling mijner plannen,” zeide de goede man; „maar het is Gods wil, mijne lieve jongens, en ik ben bereid er mij aan te onderwerpen.”

„Als ik niet zoo verlangend was mijn lieven papa te zien,” zeide Walter, „zou ik Borneo wel eens willen bezoeken. De ourang-outang, weet gij wel, Frank?”

„Ik geloof niet, dat wij te Sarawak een ourang-outang zullen ontmoeten,” antwoordde Frank; „maar wij kunnen Rajah Brooke zien, en dat doet mij veel meer genoegen. Ik zie liever een held dan een aap.”

„Gij hebt gelijk, dat gij sir William Brooke een held noemt, Frank,” zeide de heer Sinclair. „Hij is een van Gods helden, wiens nagedachtenis zal geëerd worden door het nageslacht, als hij de vruchten van zijn werk in eene betere wereld plukt. Hij heeft rijkdom, talenten, ja zijn geheele leven opgeofferd aan de verspreiding van beschaving en Christendom onder een wild en woest volk, en daardoor welstand en vrede gebragt in een land van duisternis en bloedstorting. Dat is ware heldenmoed.”

„Dan ook nog China, mijnheer Sinclair,” zeide Walter. „Het zou zeer aangemaam zijn eens een kijkje te hebben in dat land der wonderen, om de pagodes en de mandarijnen met hunne staarten en gele knoopen te zien, en de vrouwen met hare kleine voetjes, waarop zij niet kunnen loopen.”

„Van dat alles zult gij niet veel zien, jonheer Walter,” zeide Tom. „Ik heb ook eene reis naar dat zonderlinge land gemaakt, maar het is een stug volk. En dan hunne spraak: het is niet zoo als eene andere Christelijke taal; gabble, gabble, shiet, shiet, dat is alles. Het is een raar soort van menschen.”

„De Chinezen hebben sedert dien tijd veel verkeer gehad met de Engelschen, Tom,” zeide de heer Sinclair, „en ik ben verzekerd, dat als wij Canton bezoeken, wij dan veel zullen zien, dat ons belang inboezemt.”

HOOFDSTUK XVII.

Kapitein Wilson. — De genoegens eener reis. — De gevaren van de Chinesche zee. — Praauwen in het gezigt. — Een dwarlwind. — Eene reis in de boot. — Een rotsachtig eiland. — Minna en haar papegaai. — Meisvrouw Griffin. — Eene koele ontvangst. — De grot in de rotsen.

Kapitein Wilson vertelde aan den heer Sinclair, dat hij reeds voor eenigen tijd gehoopt had Canton te bereiken, maar onvoorziene omstandigheden hadden hem hierin verhinderd; er was eene ziekte onder zijn volk uitgebroken, waardoor hij genoodzaakt was geworden in de Algoa-Baai te ankeren en er eenigen tijd te blijven; eindelijk was hij er toe overgegaan drie man aldaar achter te laten, wier plaatsen hij evenwel niet kon aanvullen, en sedert had hij nog vier man aan ziekte verloren; de twee matrozen kwamen hem dus zeer goed te stade, daar zijne lading kostbaar en de Chinesche zee gevaarlijk was.

„Maar wij zien er vredelievend uit,” vervolgde hij, „en vele omstandigheden doen bij mij den wensch ontstaan Borneo spoedig te bereiken. Ik heb bijzondere zaken te behandelen met Rajah Brooke, en ik ben verlangend mijn schip te verzekeren; en, indien deze storm ons verder geene schade doet, en ik eenige geschikte handen te Sawarak kan krijgen, hoop ik dat het vlug voortzeilen en alle gevaren ontloopen zal.”

„Hebt gij geweren, mijnheer?” vroeg Frank.

„Wij hebben twee kleine kanonnen onderin, want wij hebben weinig ruimte op het dek,” antwoordde hij; „maar wij zullen ze naar boven brengen voor dat wij in de gevaarlijke zee komen, opdat alles kant en klaar zij.”

Voor de eerste maal begonnen Frank en Walter zich te vermaken met de genoegens eener reis. In een net, goed getuigd schip en vriendelijk behandeld, wandelden zij op het dek met genoeg en leunden over de verschansing om de wonderen van den oceaen te beschouwen. Zij zagen

den leelijken grijzen haai, met zijne listige oogen, verafschuwd door iederen zeeman en de dolfin, die, gevangen en op het dek geheschen, in zijn doodstrijd eene heerlijke afwisseling van kleuren vertoonde — nu eens goudgeel, dan weder schitterend groen, blaauw en allerhande kleuren, maar hoofdzakelijk door het volk geacht om zijn versch vleesch.

Tom gaf den jongens onderwijs in het zeewezen, en zelfs Walter kon spoedig op de touwladder klimmen en den top van den grooten mast bereiken. Nog altijd opwerkende tegen den tegenwind, zeilden zij langzaam voorbij het noorden van Sumatra, in het gezigt der rotsachtige kust, en kwamen de Straat van Malacca binnen, zorgvuldig lettende op de plotselinge windvlagen, die zoo dikwijls in deze straat de schepen overvallen, en nog zorgvuldiger lettende op de prauwen der roofzuchtige Maleijers, die de kust onveilig maken voor ongewapende schepen.

„Kapitein Wilson, zijn dat prauwen, die ik daar achter ons zie?” vroeg Walter verschrikt.

„Neen, neen, mijn goede jongen,” antwoordde hij. „Gindsche dingen zullen ons niet lastig vallen — het zijn slechts boomen, op Sumatra door stormen ontworteld en door de rivieren weggevoerd in het kanaal, dat er vol van is. Het zijn nare passagiers voor zorgeloze kerels in eene ligte boot; maar wij kennen ze, en zijn ze binnen twee dagen kwijt, als wij Singapore voorbijzeilen.”

„Maar, kapitein Wilson,” zeide Walter, „Tom zegt dat Singapore eene betere plaats zou zijn dan Sawarak om te kalefateren en volk te krijgen. Hij zegt dat het zulk eene drukke haven is.”

„Ja, ja, druk is zij,” antwoordde hij; „een weinig te druk voor mij op het oogenblik. De menschen die daar geen werk hebben zijn gewoonlijk schurken, en de lieden daar men mede omgaat zijn ook bedriegers; daarenboven heb ik eene lading, die ik niet graag had dat ergens nagezien werd voordat ik in de haven van Canton ben; ook heb ik zaken met den Rajah. Om al deze redenen anker ik niet te Singapore, hoewel ik het gaarne om uwentwil

gedaan had, daar ik zeker ben dat er schepen naar Indië liggen. Maar ik mag niet meer tijd verliezen.”

De heer Sinclair moest de redenen van kapitein Wilson billijken, hoewel het te bejammeren was, dat de jongens niet dadelijk naar Calcutta konden gaan. En toch moesten zij zeer dankbaar zijn voor de hulp, die hun verleend was geworden, en geene de minste ondankbaarheid koesteren dat hunne wenschen niet allen vervuld werden. Zoo, te midden der eilanden, die hier in menigte zijn, zeilden zij de Chinesche zee in, altijd achtervolgd door verschillende winden en de plotselinge stormen van dit jaargetijde. Eenige dagen windstilte bragten geene verbetering in hunnen toestand te weeg, want de levensmiddelen waren schaarsch en het water weinig en bijna ondrinkbaar, maar alle ontevredenheid hield op, als zij er aan dachten, dat zij in weinige dagen te Borneo zijn zouden.

Maar juist toen zij in het verschiep de verlangde haven zagen, had er eene nog ongunstiger verandering in het weder plaats; een hevige zuidwesten wind stak op en joeg het schip voor zich uit ver uit zijn koers. Twee dagen hield deze storm aan; aan den avond ontstond er eene plotselinge stilte, en ten tweeden male zagen zij land; maar het waren slechts kleine eilanden; om nu juist te weten waar zij waren werden de chronometer en kijkers op het dek gebragt. Maar juist op dat oogenblik hoorde men den kreet: De prauwen; de zeeroovers! Alle waarnemingen werden gestaakt; zonder oponthoud werden de zeilen gespannen, met het doel te ontsnappen aan een prauwen-vloot, die tusschen de verwijderde eilanden uitzeilde.

De mannen waren in de ra's aan hun werk, toen de bliksem door de lucht schoot, de donder ratelde en een dwarrelwind, slechts in die zeeën bekend, over het ongelukkige schip streek; de masten werden afgeslagen en drie ongelukkigen, die nog aan het werk waren, werden in de kokende, bruisende en zich hemelhoog verheffende golven, begraven. Het onttakelde schip danste op de golven, aan roer noch iets anders gehoorzamende, en de mannen die overgebleven waren, dachten er slechts aan hun leven nog

een weinig langer te behouden door zich aan de verschan-
sing vast te klemmen, waarbij zij half gesmoord werden
door de over hen spoelende golven, en Walters kleine
zwarte papegaai daarbij het leven verloor. Het schip vloog
over de baren, gelijk een hollend paard, toen een plotsel-
linge schok alle mannen deed opspringen en een ieder zijn
laatste uur gekomen waande. Tom sprong op en riep uit:
„Wij zitten vast, kapitein; wij moeten nu aan lijfsbehoud
denken!” Langzaam en bevende herstelde kapitein Wilson
zich weder, de storm verminderde, maar de plotselinge duis-
ternis der oostersche gewesten was gevallen, en werd nog
vermeerderd door de zwarte lucht. Zoover als zij bemerken
konden, zat het schip onbewegelijk vast op een zandbank
of eiland; de volgende maatregel was het oproepen der na-
men om zich te overtuigen wie er gemist werd; gelukkig
antwoordde iedereen behalve de drie arme mannen, die het
eerst weggeslagen waren.

„Die daar ginds zullen ons een bezoek geven zoo
spoedig als het daglicht komt, en wij zitten hier vast,”
zeide Tom; en hij wees op een eiland, waarop de glim-
mende vuren bewoners verraadden, en wie ze waren was
bekend.”

„Ik had gehoopt,” gromde kapitein Wilson, „dat de
storm die ellendelingen zou gedood hebben.”

„God zegene u, mijnheer,” antwoordde Tom, „die ligte
dingen drijven als kurk, in de grootste stormen; en al
kenteren zij eens, dat heeft bij hen niets te beduiden.
Die schurken kunnen niet verdrinken, want zij zijn aan
iemand verkocht die hen helpt; maar hij zal ze ook betalen.”

„Gij moet niet zoo ligtzinnig op zulke goddeloosheid
zinspelen Tom,” zeide de heer Sinclair. „God weet dat
wij allen aan verzoeken zijn blootgesteld, en dat wij om
kracht moeten bidden. Als deze mannen in den storm ge-
spaard zijn geworden, laat ons hopen, dat de genade aan
hen bewezen, hun mag bewegen ook genade te verleen
aan hunne medeschepsels.”

„Ik zou willen dat ze dat deden,” zeide Tom, „onver-
betelijke schurken die ze zijn. Het is hun beroep, mijn-

heer, en iedere hond van hen zal niet stilzitten als er nog
een brokje Christenvleesch te zien is.”

De heer Sinclair sidderde, en vroeg kapitein Wilson, of
er iets kon gedaan worden.

„Wij kunnen niets doen voordat het dag is,” antwoordde
hij. „Dan zou ik u raden eene boot te nemen en uw leven
te redden. Wat mij betreft, als ik mijne lading niet kan red-
den, zal ik zorgen dat zij ze niet krijgen. Ik steek mijn schip
in brand.”

„Dat zult gij niet, kapitein Wilson,” zeide de heer
Sinclair haastig, „gij zoudt uw eigen leven in gevaar bren-
gen, en daarenboven de lading vernietigen, die nog nuttig
wezen kan.”

„Nooit, mijnheer Sinclair,” was het antwoord. „Deze
lading berokkent slechts kwaad. Het is grootendeels opium.
Ik werd aan de Kaap overgehaald door den kapitein van
een naar huis keurend Indisch schip — iemand die ik al
lang gekend had — om eene lading opium in te nemen,
daar omstandigheden hem verhinderd hadden ze zelf te
nemen. Ik laat het aan u over, om te oordeelen, of dit
schadelijke goed iemand dienen kan.”

„Dit is Gods oordeel,” zeide de heer Sinclair. „Laat
ons Hem danken, die ons leven gespaard heeft, en laat ons
om uitkomst smeeken.”

Na het ernstige gebed der ter neder geslagen menschen,
bleven zij eenigen tijd stil en nadenkend; toen trokken de
flikkerende lichten der zeeroovers weder de aandacht van
kapitein Wilson, en hij zeide tot Tom en Mike: „Gijlieden
maakt de groote boot klaar, belaadt haar met uwe eigen-
dommen benevens beschuit en water; want het is niet goed
te wachten tot het aanbreken van den dag, wanneer zij al
onze bewegingen zien kunnen. Dan, mijne vrienden, bid
ik u af te steken en naar het eerste eiland het beste te
roeijen, dat u eene schuilplaats aanbiedt voor den storm.
Ik zal hier nog twee uren blijven. Ik bemerk dat het
water stijgt, en het is mogelijk dat het oude ding vlot
wordt voordat de zeeroovers het bemerken. In dat geval
geeft gij een teeken, en ik zal trachten u op te nemen;

mogt het echter niet gelukken, vreest dan niet. Het zal u niet moeilijk vallen van eiland tot eiland te roeien, en eindelijk Borneo te bereiken. En indien het getij mijn schip niet vlot maakt, zal ik en deze vier vrouwen de jol laden met het kostbaarste, en nadat wij het schip in brand gestoken hebben, zullen wij u achterna roeien. Houdt u gereed; als gij licht ziet, wacht dan op ons. Wij moeten dan òf op een of ander eiland op een schip wachten, òf ons met onze booten zien te behelpen."

De heer Sinclair keurde het af, de jongens sidderden, maar Tom en Mike laadden de boot met wat zij noodig achtten en lieten haar zakken; daarna namen zij een treurig maar hartelijk afscheid van hunne ongelukkige vrienden, en roeiden op goed geluk weg door de dikke duisternis van den stormachtigen nacht.

„Wij moeten zien, dat wij dien vuurtoren voorbijkomen, dien de schurken daar hebben gezet, voordat zij ons zien. Roei op, Mike, en gij, jongens, kijkt goed uit, dat wij niet onverwachts tegen een rif aankomen. Wij hebben niets meer noodig dan een paar sterren om eene goede landing te doen."

De krachtige roeijers deden de boot ligt over de nu kalme zee glijden. Zij verloren de lichten spoedig uit het gezigt, maar zij roeiden gedurende twee uren voort, toen de maan voor eenige minuten door de zwarte wolken drong, en hun een rotsachtigen muur toonde, waaraan zij ter naauwernood ontsnapt waren, en die zij nu zorgvuldig ontweken.

„Maar," zeide Tom, „als de maan nog maar een weinig langer geschenen had, wie weet of diezelfde kust ons niet zeer wel van pas zou geweest zijn. Daar komt ze weder, God zij geloofd!"

De maan brak weder door de wolken, en nu zagen zij duidelijk de grijze rotsachtige klippen van een eiland, dat zij, daar de maan bleef schijnen, besloten te onderzoeken. Zij roeiden geheel om het kleine eilandje heen, dat omtrent zes of acht mijlen in omtrek was, en begonnen te gelooven dat het geheel ongenaakbaar was, daar de rotsen zich loodregt uit de zee tot eene aanzienlijke hoogte verhie-

ven. Ten laatste bemerkten zij eene smalle kreek, waardoor eene rivier zich in zee uitstortte. Met groote moeite werkten zij de boot door de smalle opening in de door rotsen ingeslotene rivier — een diepe kom, waar noch boom noch bosch de eenzaamheid vervrolijkte; alles wat men zag was donker water onder en blaauwe lucht boven zich.

Er was iets plegtigs in dit opmerkelijk tooneel, schemerachtig verlicht door de maan, te midden der dikke wolken; maar voordat de dag aanbrak, scheidden de wolken, en de klippen, waartusschen de rivier stroomde, werden lager en bedekt met boomen, nog evenwel te hoog om den vermoeden roeijers een blik te laten werpen op het omringende land. Toen zij omtrent drie mijlen landwaarts geroeid hadden, werden de oevers beklimbaar en met dicht bosch bedekt, waarop zij besloten te landen. Zij kozen eene plek, waar de wortels van den mangoboom met de slingerplanten een afdak vormden, waaronder zij hunne boot bragten, haar aan den boom vastmaakten en de lading onaangeroerd latende totdat zij het eiland onderzocht zouden hebben, namen zij ieder een geweer op, tevreden dat hunne boot eene veilige schuilplaats bekomen had.

Niets kon schooner zijn dan het tooneel, dat zich nu aan hun oog vertoonde. Door de hooge rotsen ingesloten, waartoe het langzaam opklom, scheen het geheele eiland eene rijke vallei, bedekt met vruchtboomen met hunne vruchten beladen, waarop duizende schoone vogels en apen in volle vreugde feest vierden. Het groene gras was een tuin van de schoonste en zeldzaamste bloemen, en zelfs de stammen der boomen waren bedekt met prachtige en zonderbare plauten. De morgenlucht was heerlijk, en aldus in de rotsen gelegen, had dit eiland al de koelheid van eene gematigde luchtstreek, te midden van de brandende hitte der tropische gewesten.

„Dit is inderdaad een Eden op aarde," zeide de heer Sinclair. „God zij geloofd, die ons door gevaren en duisternis geleid heeft naar dit bekoorlijk heiligdom. Ik kan nauwelijks veronderstellen, dat deze rustige vallei ontheiligd is geworden door de zeeroovers."

„Dat wil ik nog niet zeggen, mijnheer,” antwoordde Tom; „maar, ziet ge, het is moeilijk om er in te komen; vooreerst, die rotsen die bijna over elkander zitten, en waar men nauwelijks eene opening kan vinden bij dag; en ten anderen, zou geene andere dan onze ligte boot door de smalle rivier gekomen zijn. Ha! het is eene schoone haven hier, wat zegt gij er van, mijnheer, als wij hier losten en ankerden totdat wij geraadpleegd hebben wat wij verder zullen doen? Het verwondert mij, dat kapitein Wilson, die zoo lang wij in volle zee waren, natuurlijk aan zijn schip gehecht was, het nog niet in brand heeft gestoken. Misschien is hij los gekomen, doch als dat zoo is, dan is er nog niet veel kans op, dat hij met zulk een oud ding en de zeeroovers op de hielen hier zal komen kruisen, om ons op te nemen.”

De heer Sinclair schrikte op deze veronderstelling, hoewel hij moest bekennen dat zij waar was; en hij stelde voor dat zij van de vallei op zouden klimmen naar de rotsen, die over de zee hingen, waar zij uit konden zien naar het schip, dat zij verlaten hadden. Dit was eene wandeling van meer dan eene mijl, maar zij hielden tusschenbeiden eens op, om zich te verkwikken met groote en heerlijke pijn-appels, waarvan er eene menigte voorhanden waren. Zij plukten de bladeren van den pisangboom, om er het sap in op te vangen, dat uit elken appel kwam, zoodra hij geopend was; en hoewel zij niets van het schip zien konden, verheugden zij zich toch in hun nieuw banket. Het plateau van de rots was bedekt met een breeden gordel groote boomen, die een schaduwrijk en aangenaam bosch uitmaakten, en zij wandelden langzaam voort, terwijl zij hunne vruchten aten, toen zij plotseling getroffen werden door het geluid eener menschelijke stem. Het gesnater van een papegaai hield aan, en zij besloten dat zij ontdekt waren; maar in het volgende oogenblik hoorden zij eene zachte jonge stem zeggen: „Stoute Polly, zeg, Minna, Minna!” Eindelijk vatte de leerzame vogel den naam en herhaalde hem. Een vrolijke lach van de meesteres verbande alle vrees, en de reizigers het heestergewas op zijde schuivende, zagen een aardig meisje

voor zich, ongeveer twaalf jaren oud, naar de Engelsche mode gekleed, met een grooten geranden hoed op, terwijl zij eenen papegaai liefkoosde.

Op het oogenblik dat zij het gezelschap zag, was de schrik haar aan te zien. Zij sprong op, en wilde ontvlugten; maar de jongens sprongen vooruit en hielden haar tegen, en Walter zijne hand uitstekende, zeide: „Och, wat ik u bidden mag, loop niet voor ons weg, wij zijn zoo blijde een Engelsch gezigtje te zien en Engelsche woorden te hooren. Toe, blijf bij ons?”

„Zijt gij een Engelsche jongen?” vroeg de kleine. „Hebt gij een papa en eene maama? Waarom zonden zij u hier heen? en waarom zijn uwe kleederen zoo vuil en gescheurd? Wie zijn die mannen? Zijn zij zeeroovers?”

„Wij zijn in eene boot aan de zeeroovers ontvlugt,” antwoordde Walter, „en zijn hier gekomen, om ons voor hen te verbergen, denkende dat hier niemand woonde. Maar ik zou veel tijd nodig hebben, om uwe vragen te beantwoorden, en wij zouden gaarne uw huis zien.”

„Komt dan maar allen met mij mede,” zeide het levendige kleine meisje. „Ik houd van u en dien anderen jongen, en ik geloof ook van dien lieven ouden mijnheer. Maar gij moet mede komen naar jufvrouw Griffin, die zal u ondervragen;” en zij lachte, terwijl zij hen wenkte haar te volgen.

De kleine vreemdelinge geleidde hen met luchtigen tred door het bosch, en toen den hoek van eene zeer hooge over de zee hangende rots omslaande, zagen zij op het met bloemen bezaaide gras eene dame langzaam wandelen van middelbare jaren, van een stuursch en alledaagsch voorkomen, die ook een breedgeranden hoed droeg, welke evenwel bij haar mager en streng gelaat minder goed paste dan bij de jeugd en schoonheid harer medegezellin. De dame hield een witten zonnescherm boven haar hoofd, en las in een groot boek. Zij keek op, toen zij de vreemdelingen bemerkte, en vroeg scherp:

„Wie zijt gij? Wat wilt gij van ons hebben? Wij bezitten niets dat uwe gulzige gierigheid bevredigen kan. Vertrekt en laat ons met vrede. Vervolgt uw leven van diefstal en moord op de zeeën, totdat het oordeel Gods uwe

hoofden treffe, en valt hier twee hulpelooze vrouwen niet lastig. Wat vindt die brutale schurk in mijne woorden zoo gek, dat hij er om gaat lagchen?"

"Wel zeker, ik zal maar net zoo zeggen als het is, mejufvrouw," zeide Mike, lagchende. „Is het ook niet om te lagchen, als men uw hoed ziet? Hij kan wezenlijk wel dienen voor kajuit? Bij mijne ziel, ik heb nog nooit zoo'n mooijen gezien; ik hoop dat hij u van dienst moge zijn, en uw oud, eerbiedwekkend gezigt voor de zon beschermen."

"Gij zijt een gemeene kerel, van lage geboorte," zeide zij vertoornend.

"Geloof gij dat?" zeide Mike, „en ik kan mijn geslacht terug tellen van voor honderde jaren, goed oud bloed, en geen beter in heel Munster, dat durf ik verwedden."

"Wees stil, Mike," zeide de heer Sinclair. Zich daarop tot de dame wendende, zeide hij: „Gij moet de vrijheid van dezen Ier door de vingers zien, mejufvrouw; hij is de type van zijn volk en bedoelt geen beleediging. Ik verzeker u, dat gij u zeer vergist ons van eenig onrecht te verdenken, dat wij met u voor hebben. Wij zijn reizigers, die door ongelukken genoodzaakt zijn eene schuilplaats op dit eiland te zoeken, waarop wij niet verwachtten bewoners te vinden. Maar zoo zij, even als gij, van ons land zijn, vreezen wij niet eene misrekening gemaakt te hebben op hunne gastvrijheid."

"Ik weet niet wie gij bedoelt, mijnheer," antwoordde zij. „Ik heb reden te gelooven, dat ik en mijne leerling, de jonge jufvrouw Gayton, de eenige bewoners van deze eenzame plaats zijn. De onwetendheid en wreedheid van een man heeft ons hier geplaatst om te sterven; maar ik ben eene vrouw van veel genie, en God heeft mij kracht gegeven het te gebruiken. Ik heb met eigen handen vogels gedood en gekookt."

"Ja, dat was zoo aardig," zeide de leerling. „Jufvrouw Griffin sloeg ze dood met haar paraplu; dat was niet aardig; dat deed mij schreijen, die arme diertjes! Maar dan moesten wij ze de vederen aftrekken, in tweeën snijden en aan een spit steken, dat van bamboes gemaakt was,

voor een vuur dat wij aangemaakt hadden; maar toch heb ik nooit iets zoo verbrands en akeligs gegeten. Maar, jufvrouw Griffin, deze menschen hebben ver geloopen, en zijn vermoeid. Ik zal hun ons huis wijzen, waar zij kunnen rusten, en wat ontbijt gebruiken."

"Mag ik ook eens spreken, jonge jufvrouw Gayton," zeide de verontwaardige dame. „Ik kan tot zulk een gewigtigen stap nog niet overgaan. Ik moet eerst wat meer weten. Deze vreemdelingen mogen onder de boomen uitrusten en ik zal hunne geschiedenis hooren. Gij, mijnheer, die het hoofd van dezen buitengewonen optogt zijt, vertel mij uwe geschiedenis."

De heer Sinclair, tot wien dit verzoek gerigt was, vertelde nu zijne treurige geschiedenis van vervolging en ellende; hoe hij de twee schooljongens ontmoet had, waarbij de dame hare wenkbrauwen fronste, en hare lippen zich op elkander klemde; de vriendelijkheid der twee matrozen, de reis met Ramarla door Madagaskar, en hunne ongelukkige reis en vlugt voor de zeeroovers.

"Ik heb medelijden met u, mijnheer," zeide de dame. „Gij hebt vele wederwaardigheden gehad, en schijnt niet genoeg geestkracht te bezitten om er u boven te verheffen. De jongens zijn goed gestraft. Zij zijn ongehoorzaam en misdadig geweest, en indien ik in de gelegenheid ware, zou ik ze zelve naar hun gekrenkten schoolmeester terug brengen. Jonge jufvrouw Gayton, ik mag u niet veroorloven, dat gij de hand vasthoudt van een schooljongen."

"Waarlijk, jufvrouw Griffin, antwoordde zij, „hij is zeer bedroefd dat hij weggeloopt is, en ik weet zeker dat hij nu weder een goede jongen is. Het zal zoo aangenaam zijn weder een speelmakker te hebben."

"Een speelmakker!" riep jufvrouw Griffin uit. „Gij moet wel weten, jonge jufvrouw Gayton, dat het in het geheel niet betamen zou, aan uwe tegenwoordige stelling in de maatschappij, om te gaan spelen met een onbekenden en onwetenden schooljongen."

"Vergeef mij, mejufvrouw," antwoordde de heer Sinclair, „de vader van Walter Thornville is een heer, die zeer bekend

en geëerd is in Calcutta. Gij, die met het onderwijs bekend zijt, moest weten, dat een jongen van dertien jaren niet zeer geleerd zijn kan; maar ik ben tevreden met Walter's kennis en gedrag, en gij kunt verzekerd zijn, dat de jonge jufvrouw door zijn omgang geen kwaad leeren zal, maar er voordeel uit zal trekken."

"Daar twijfel ik aan," antwoordde zij. „Die liefelijkheid van manieren, zoo gewichtig voor eene jonge dame van een zekeren stand, moet noodzakelijk lijden door de ruwheid van een schooljongen. En de gemeenzame omgang dezer jongens met gewone matrozen is zeer nadeelig."

„Spreek er niet meer over," zeide de eigenzinnige leerling. „Wij moeten ontbijt hebben, jufvrouw Griffin, en ik noodig al deze vreemdelingen uit in mijn huis te komen. Komt en ziet eens hoe ik eijeren kan koken en koffij zetten; ongelukkig hebben wij geen brood."

„Maar *wij* hebben in overvloed," zeide Frank. „Ik zal naar de boot loopen om het te halen, terwijl gij het ontbijt klaar maakt; of, nog beter, hier is Mike, die kan dat alles doen. Die is kok geweest."

Jufvrouw Griffin, hoewel zeer heerschzuchtig van aard, scheen bevreesd te zijn hare leerling tegen te staan; en daarom ligte zij, hoewel wat gemaakt, eenige straikeplanten op, die een gordijn vormden voor eene grot in de rots, en noodigde de vreemdelingen uit om binnen te treden. Tom en Frank evenwel bleven alleenlijk staan om de plaats weder te herkennen, waarna zij naar de boot gingen; en Mike ging niet eerder naar binnen, voordat hij een mangoboom beklommen had, en er niet alleen een zak vruchten, maar ook nog een dozijn jonge vogeltjes uithaalde, die hij spoedig plukte, en, nadat hij buiten een vuur had aangemaakt, stak hij ze aan het spit.

Ter zelfder tijd waren mijnheer Sinclair en Walter jufvrouw Griffin gevolgd in eene grot, die zij bevonden eene wezenlijk aangename huiskamer te zijn, van boven bijna geheel open, behalve de groene ranken, die een gordijn voor de stralen der zon vormden, terwijl wijde kloven van voren, die boven de zee uitkwamen, ook bedekt wa-

ren door groene ranken. De vloer was van fijn zand, en eenige kussens waren in het rond geschikt, terwijl een platte steen in het midden tot tafel diende, waarover een fraaije shawl als kleed gespreid was. Op de rotspunten in het rond waren prachtige schelpen en sierlijke ruikers van heerlijke tropische bloemen, in met nat zand gevulde kokosnoot-schalen geplaatst, en een aantal boeken gaven de grot een huisselijk en gezellig voorkomen.

HOOFDSTUK XVIII.

Mike's kookkunst. — Jufvrouw Griffin's geschiedenis. — De vooroordeelen van een goed zeeman. — De gevolgen van het in den wind slaan van jufvrouw Griffin's raad. — De dames verlaten het schip. — Het eenzame eiland. — Het nieuwe gezelschap. — Jufvrouw Griffin, Dietator. — Een ontdekkingstogt.

Minna leidde Walter in eene andere grot, waar een vuur brandde, en waar pannen, ketels en kookgereedschappen de blijken gaven, dat deze voor keuken gebruikt werd. Toen riep zij Mike om hem den koffijpot, den eijeren-koker en al de kleine kooktoestelletjes te laten zien, en de man glimlachte van genoegen, toen hij zeide: „Dit is eene mooie verzameling, jongejufvrouw, en Mike Ryan is de man, die er gebruik van weet te maken."

„Wij hebben eene andere grot voor slaapkamer, zeide Minna; „waarlijk, dit is volkomen een heerenhuis, maar vóór dat gij hier kwaamt was het hier zeer eentonig. Nu zal het plezierig genoeg zijn, maar toch moet ik dikwijls aan mijn lieve papa en mama denken."

Tranen kwamen in de oogen van het teedere kleine meisje, en Walter deelde in hare ontroering, toen zij zeide: „Mijn lieve papa ook, zal zeer ongelukkig zijn, en het ergste is, dat

het alles mijne eigene schuld is. Ik denk, dat gij het niet helpen kunt dat gij hier gekomen zijt."

"Het was jufvrouw Griffin's verkiezing," zeide het ver-
anderlijke kind, dat nu mede glimlachte. „Is zij niet zeer
zonderling, Walter? Maar zij is zeer goed en vriendelijk
en knap ook, behalve in scheepszaken. Zij weet, geloof
ik, niets van het besturen van een schip."

Mike lachte bij de gedachte, dat eene vrouw een schip zou
besturen, maar toen hij Walter's treurig gezigt zag, zeide
hij: „Zal ik de tafel dekken voor het ontbijt, jonge-
jufvrouw?"

Nu was het Minna's beurt om te lagchen, en zij
antwoordde: „Wij hebben geen tafellinnen; jufvrouw Grif-
fin heeft dat vergeten; dus moeten wij de kopjes en scho-
tels en lepels maar zoo nederleggen. O! ik zou de duiven
vergeten! Kijk, Mike, wij hebben ook vorken en
lepels! Maar wij moeten op Frank wachten."

Niet lang daarna kwamen Tom en Frank beladen met
een ham, een zak beschuit en kaas, benevens den man-
telzak, dien Walter hun had verzocht mede te brengen,
daar hij zich bedroefd gevoelde over jufvrouw Griffin's
aanmerking op zijne onordelijke kleeding. De voorraad
werd naar de keuken gevoerd; het valies diende den heer
Sinclair tot zitplaats, en Mike bragt de duiven, de koffij
met eijeren in plaats van melk, en beschuiten; en er zul-
len weinig ontbijten geweest zijn, die met zooveel vreugde
genoten werden.

Toen vroeg de heer Sinclair beleefd, om de ongelukkige
omstandigheden te mogen weten, die de dames in deze een-
zaamheid gevoerd hadden."

„Louter eene verkiezing van mij zelve," antwoordde
jufvrouw Griffin, „bragt ons op deze plaats, waardoor wij
van slavernij of dood gered werden. Mijn leven is geen lui
leven geweest, mijnheer Sinclair; en de kennis, die ik door
lezen of waarnemen verkregen heb, is mij van onbereken-
baar nut geweest, even als voor degenen die mij omring-
den en niet te wederspanning waren van mijne lessen partij
te trekken. Maar ik wil tot daadzaken overgaan.

„Het regiment, waarover kolonel Gayton, de vader van mijne
leerling, het bevel voerde, werd eenige jaren geleden naar
Indië gezonden. Mevrouw Gayton volgde haren echtgenoot,
en liet Minna over aan de zorgen van hare grootmoeder
van moeders zijde. Ongelukkig stierf deze twaalf maanden
daarna, en de nabestaanden zagen naar mij uit. Ik was toen
juist genoodzaakt eene school, die ik vele jaren met eere,
ofschoon niet met voordeel gehouden heb, op te geven; en
daarom was ik geheel vrij om de post van onderwijzeres
over de jongejufvrouw Gayton op mij te nemen, totdat
de wil harer ouders nader zou bekend zijn; en toen in
Engeland het bevel kwam, dat zij met hare kindermeid
en eene bekwame gouvernante naar Indië zou gezonden wor-
den, bewilligde ik er in haar te vergezellen, en onder gun-
stige omstandigheden scheepten wij ons in aan boord van
eene fraaije stoomboot.

„De kapitein was beleefd, wanneer hij niet in zijne voor-
oordeelen gedwarsboomed werd, en ik bemerkte spoedig, dat
hij ontzaggelijk stijfhoofdig was. Ik stelde bedaard eenige
verbeteringen in de schikkingen en de tucht van het vaar-
tuig voor; doch hij verwierp mijnen raad met weinig pligt-
plegingen. Toen wij in de Chinesche zee kwamen, zeide
ik hem, dat ik wist, dat de zee wegens de zeeroovers
berucht was, en verzocht daarom dat de stoker meer stoom
mogt aanwenden, om enen onverhoedschen aanval te ont-
komen. De stoker vroeg mij vrij ruw, of ik wenschte in
de lucht te springen; en de kapitein spotte met het denk-
beeld, dat eene gewapende stoomboot door roovers zou
overvallen worden. Hij zou evenwel beter gedaan hebben
mijnen raad op te volgen.

„Inmiddels werd de arme kindermeid door eene koorts
aangetast. Ik wenschte haar iets voor te schrijven, doch
de jonge scheepsdokter kante zich tegen mijne bevelen aan;
het gevolg er van was, dat de arme vrouw stierf. — Schrei
niet, mijn kind, zij was eene goede Christin; en ofschoon het
mij niet vergund werd haar lichamelijk voedsel toe te dienen,
heb ik evenwel met haar gebeden en gelezen. Zij stierf in
vrede, en ging van de beproevingen tot de zaligheid over.

„Wij hadden ons opgehouden, en nu troffen wij de vreeselijke orkanen van deze zee, iets dat ik altijd aan het veronachtzamen van mijnen raad toeschrijf — wij gingen veel te langzaam voort. Op zekeren nacht rukte eene verschrikkelijke windvlaag den schoorsteen van het vaartuig weg. Er ontstond groote verwarring op het dek, doch ik baande mij eenen weg naar den stoker, en drong er op aan dat hij, eer het te laat was, harder stoomen zou. Tot mijn leedwezen moet ik zeggen, dat hij mij op de beleedigendste wijze antwoordde, en kapitein Templeton mij zelfs bij den arm nam, om mij naar de kajuit te voeren, zeggende, dat dit tooneel niet voor mij geschikt was.

„De storm verhief zich tot eenen orkaan, desniettegenstaande, in plaats van eenen anderen schoorsteen op te zetten, verbeuzelden zij hunnen tijd met de zeilen neder te halen, tot groot gevaar van menschenlevens. Ik waagde het andermaal te spreken, en toonde kapitein Templeton aan, dat het voorzigtig zijn zou een anker uit te werpen, om het slingerende schip meer vastheid te geven, en, zoudt gij het kunnen gelooven? — hij weigerde.”

„Hij zou in zulk eenen storm zoowel het anker als het kabeltouw verloren hebben, jufvrouw,” zeide Frank.

„Vergun mij u te doen opmerken, jongeheer,” vervolgde zij, eenigzins scherp, „dat ik met de onderwerpen, waarover ik spreek, volkomen bekend ben. Mijne kennis van de theorie der zeevaartkunde is het gevolg van studie, daar de begeerte bij mij opkwam, om diegenen van mijne eigene sekse, welke de gewoonte zoo lang met de hoogere wetenschappen onkundig gelaten heeft, deze kennis te kunnen mededeelen. Ik kon kapitein Templeton niet bewegen zijne chronometers aan mij toe te vertrouwen, daar ik de jonge-jufvrouw Gayton wenschte te leeren, hoe zij de lengte berekenen kon.”

„O, ik ben zoo blijde, jufvrouw Griffin,” zeide Minna, blozende. „Het zou niet nuttig voor mij geweest zijn. Ik zou veel liever het Hindostansch leeren, om met de arme inboorlingen van Indië te kunnen spreken.”

„Het leven is te kort, om al die kundigheden te ver-

krijgen, welke wij verlangen,” zeide de heer Sinclair; „en daarom is het verstandig die studiën uit te kiezen, welke tot het meeste voordeel voor ons zelve en anderen kunnen aangewend worden. Doch ik kan maar niet begrijpen, jufvrouw Griffin, dat gij beiden alleen aan den storm ontwaamt.”

„Hoor mij, mijnheer Sinclair,” zeide de dame. „Gij zijt een man van oordeel, en moet dus toestemmen, dat ik gelijk had. De woede van den storm nam in de duisternis van den nacht toe; en toen wij voor anker hadden behooren te liggen, werden wij geslingerd, en nu eens in de hoogte en dan weder in de diepte geworpen, totdat een geweldige stoot het kind en mij in onze kajuit nederwierp. Wij riepen overluud om te weten, wat de oorzaak van dezen hevigen schok was. „Op een klip gestooten, jufvrouw,” riep een der matrozen; „maar wij zijn er al weder af; alles is in orde.” Doch het was alles verkeerd; want in den ochtend was de algemeene kreet dat wij een lek bekomen hadden, en in plaats van den schoorsteen te herstellen, werden nu alle handen aan de pompen geroepen. Ik stelde een plan voor, om eene boot met den timmerman neder te laten; opdat hij het gat aan de buitenzijde zou kunnen digt maken; doch, als gewoonlijk, werd er niet naar mij geluisterd.

„Na eenige uren nadenkens, liep ik naar het halfdek, en daar ik zag dat de zee merklijk bedaard was, vroeg ik kapitein Templeton, waarom wij niet zeil maakten. Hij antwoordde mij: „Wij hebben eene ankerplaats gevonden, en dat is verkieslijker, want onze vuren zijn uit, alle handen aan de pompen, en zelfs wanneer het lek gestopt is, zijn wij toch nog zoo ontredderd, dat wij tijd noodig hebben om te herstellen eer wij verder kunnen; doch heb maar geduld, jufvrouw, met Gods hulp zullen wij dat alles wel te boven komen.”

„Na nog eenige overweging, kwam ik tot een besluit. „Kapitein Templeton,” zeide ik, „gij zijt goed betaald geworden voor onzen overtogt; wij hebben daarom aanspraak op eenige voorregten. Ik verzoek u eene boot te laten

uitzetten, welke met benoodigdheden geladen is, zoowel voor ons gemak als onze behoeften, en mijne leerling en mij op een der eilanden welke ik zie aan land te zetten. Met de zware verantwoordelijkheid, die ik op mij genomen heb, mag ik er niet in bewilligen in een zinkend schip te blijven."

"Dat is onmogelijk," antwoordde hij; „ik kan geene handen missen; daarenboven hebt gij geene bedienden om u te helpen."

„Het zal eene nieuwe wisseling in mijn afwisselend leven zijn," zeide ik. „Ik zal mij zonder hulp vergenoegen, en ik moet op uwe inschikkelijkheid van mijn verzoek aandringen. Het dichtstbij gelegene eiland zal voldoende zijn, mits het onbewoond zij; want ik zou de eenzaamheid boven het gezelschap der wilden verkiezen."

„Ik zal u den onstuimigen twist, die daarop volgde, niet herhalen; doch eindelijk behaalde ik de overwinning. Er werd eene boot te water gelaten; ik koos datgene uit, wat ik voor ons kortstondig verblijf dacht noodig te zijn, terwijl kapitein Templeton stellig beloofde eene boot voor ons uit te zenden, zoodra zijn schip weder onder zeil zou kunnen gaan. Hij wilde niet toestemmen, dat er gevaar bestond het te kunnen verliezen, zoo stijf bleef hij bij zijn gevoelen. Ik nam een vriendelijk afscheid van hem, en zeide hem, dat ik mij voor de ontvangst van hem en zijne equipage zou gereed houden, in geval zij er toe genoodzaakt mogten worden het ongelukkige schip te verlaten. Doch mijne woorden schenen hem slechts te vervelen; wij roeiden weg, en het griede mij, dat het mij niet had mogen gelukken hem van zijn gevaarlijken toestand te overtuigen.

„De mannen roeiden naar dit eiland, daar het het dichtste bij was. Ik maakte vele tegenwerpingen, omdat het zulk een rotsachtig en bar voorkomen had, en beval hun verder te gaan; maar toen zij om de rotsen roeiden, ontdekten zij de schier verborgene kreek; en niettegenstaande mijne bevelen en bedreigingen roeiden zij de rivier op en zetteden ons aan land zoodra zulks doenlijk was. Een der mannen

bragt al onze bagaadje aan den kant van deze klip, die ik tot mijn verblijf uitkoos, om een gezigt op het schip te hebben; daarop verlieten zij ons, zonder ons verdere hulp te verleen, zeggende, dat alle handen aan de pompen noodig waren.

„Zoo werden wij dan in dit onbekende land alleen gelaten, dat naar mijne veronderstelling onbewoond moest zijn, wyl ik er geen enkel spoor van de tegenwoordigheid van menschen ontdekken kon. In zoo verre waren wij dus veilig; maar zelfs in zulk een heerlijk klimaat als dit, was het noodig eenige beschutting voor onze hoofden te hebben, ik was dus zeer verblijd, toen mijne kleine bedrijvige leerling gelukkig deze grot ontdekte. Ik zocht nu, met veel inspanning van mijnen geest, alle verhandelingen die ik over de kunst van huishouden gelezen had, in mijn geheugen terug te roepen; en met meer lichamelijken arbeid dan waaraan ik ooit gewoon geweest was, gelukte het mij, met behulp van Minna, deze grot bewoonbaar te maken, en ze van de geriefelijkheden te voorzien, die ik gelukkig medegenomen had. Wij hebben vele ontberingen geleden, doch geen werkelijk gebrek. Ik heb door oefening geleerd koffij klaar te maken; Minna berooft de nesten der zeevogels op de klippen van hunne eijeren; en de vruchten die binnen ons bereik zijn, of die wij krijgen kunnen door ze van de boomen af te schudden, zijn er in overvloed en zeer gezond. Ik bragt een aantal boeken mede, en wij hebben het onderwijs geregeld voortgezet, zoodat ik hoop dat de twee maanden van eenzaamheid niet geheel verloren zullen zijn."

„Maar de stoomboot, jufvrouw; hoe liep het met de stoomboot af?" vroeg Frank.

„Ik had haar lot voorspeld — de wijze waarop, had ik juist niet voorzien," antwoordde jufvrouw Griffin. „Terwijl wij, den dag na onze aankomst, haar van de klip gadesloegen, en ieder oogenblik verwachtten haar te zien verdwijnen, zagen wij tot onzen schrik een groot aantal kleine vaartuigen opkomen, en de stoomboot omsingelen."

„Er waren er vijftien — ik heb ze geteld," zeide Minna.

„Ik heb er den indruk van, mijne lieve,” zeide jufvrouw Griffin, „dat er wel driemaal zooveel moeten geweest zijn. Zij schenen met mannen gevuld te zijn, wier wapenen wij in de zon zagen glinsteren. Ik luisterde met angst naar het schieten der geweren, die ik wist dat op het schip waren, ofschoon zij ze, geheel tegen mijnen raad, op eene afgelegene plaats beneden hadden, in plaats van ze op het dek bij de hand te hebben. Wij hoorden maar in het geheel geen geweer afschieten; de zeeroovers enterden het schip; en wij hoorden van de omsingelende booten het gegil, dat hunne overwinning aankondigde.”

„Zij worden prauwen genoemd, jufvrouw,” zeide Frank.

„Ik geloof dien naam aan deze rooversvaartuigen gegeven te zien hebben,” vervolgde jufvrouw Griffin. „Na eenigen tijd zagen wij ze langzaam van de stoomboot afroeijen, waarschijnlijk met den buit beladen. Minna meende, dat zij de Engelsche equipage als gevangenen zag medevoeren; maar ik weet dat het de boosaardige gewoonte is hunne bestrijders te vermoorden, en ik twijfel er niet aan dat allen omgebracht zijn. Wij zagen alles wat van waarde was van het schip medenemen. Mijne eigene arme bezitting, en de koffer met kostelijk linnen en jurken, die ik voor mijne leerling medegenomen had, dat alles is nu in handen van die snoode roovers, die er zich nu waarschijnlijk mede opsmukken.”

„Ik denk niet, jufvrouw Griffin,” zeide Minna, „dat een van die roovers mijne beste blaauwe zijden jurk zal kunnen dragen; en wat zullen zij met de crinoline rokken en de witte satijnen laarsjes doen? Denk eens, Walter, een wilde in witte satijnen laarsjes!”

„Licht niet, onnadenkende kinderen,” zeide zij; „dit is veeleer eene reden van droefheid; en wanneer ik het beleven mag, dat ik weder een land van moedige Christenen bereik, dan zal ik mijne uiterste pogingen aanwenden, de mannen te bewegen zich op te maken om deze moorde-naars uit te roeijen.”

„Maar wat werd er toch van het arme schip, jufvrouw?” vroeg Walter.

„Dat is een geheim,” antwoordde zij. „Wij sloegen de bewegingen der zeeroovers zoo lang gade totdat de avond viel; en den volgenden morgen, toen wij naar het schip uitzagen, was de plaats ledig. Ik denk dat het gezonken is, gelijk ik voorspeld had.”

„Het lot van ons vaartuig is even geheimzinnig,” zeide de heer Sinclair. „Wij kunnen er geen enkel spoor van zien, evenwel koester ik nog eenige hoop, dat het ontkomen is; doch indien dit het geval mogt zijn, zoo houd ik het toch voor niet waarschijnlijk, dat het terugkeeren zal om ons te verlossen. Wij hebben, wel is waar, de boot, maar het zou gevaarlijk zijn, om in eene zee, die van zeeroovers zwermt, er gebruik van te maken. Ik weet waarlijk niet wat ik doen moet.”

„Stel u gerust,” zeide jufvrouw Griffin. „Ik heb alles reeds geschikt. Gij blijft hier; wij zullen altijd iemand op den uitkijk houden, en wanneer er niemand om ons komt, zullen wij misschien een voorbijzeilend vaartuig kunnen seinen. Wij hebben voedsel in overvloed, om geen gebrek te vreezen. Ik neem op mij om wetten te maken voor de kleine gemeente, om verbeteringen te bevorderen, en orde en vrede te bewaren, en ik vertrouw dat God ons zegenen zal.”

„Wij moeten naar eene andere grot uitzien,” zeide Walter; „en kunt gij ons ook zeggen, jufvrouw, hoe groot het eiland is?”

„Wij hebben ons nooit verder van ons verblijf verwijderd dan naar de plaats waar wij geland zijn,” zeide jufvrouw Griffin; doch het zou wel wenschelijk zijn eenigen op verkenning uit te zenden. Ik zal er eens over nadenken. Zie gij inmiddels naar eene grot uit; deze klippen zijn vol holen; het zal u dus niet moeijelijk vallen.”

De jongens en de beide zeelieden begaven zich op weg, zich niet weinig vermakende met den gebiedenden toon van jufvrouw Griffin, die zich zelve klaarblijkelijk tot koningin van het eiland aangesteld had. Zij werden spoedig door Minna gevolgd, die bedaard haren eigen zin scheen te volgen, zelfs met de heerschzuchtige gouvernante. Zij

gluurden tusschen de heesters door, of pijlden ze met lange stokken, en ontdekten weldra eene grot in de klippen, die tamelijk geschikt tot woning scheen te zijn, en na er door luid geschreeuw de vleermuizen, die boven aan de wanden zaten, uit opgejaagd en verdreven te hebben, begonnen zij de nesten naar beneden te halen, en de grot met bezems van rijs schoon te maken. Zij liep niet, even als de grot van jufvrouw Griffin, onder de klippen door, en was ook niet zoo licht en luchtig; doch dit was van weinig beteekenis in een klimaat, waar men zijn leven bijna geheel in de opene lucht kon doorbrengen.

Nadat zij hunne woning genoeg bewonderd hadden, wandelden zij weder naar hunne landingsplaats terug, en bragten de gansche lading der boot, die niet slechts hunne eigene goederen, maar ook eenig kookgereedschap, een kistje met timmermansgereedschap, wat vleesch, een zak met zout, en eene kleine hoeveelheid thee en suiker bevatte, aan den oever. Ook namen zij de dekens, mantels, zeilen en riemen mede, waarna zij de boot met gevlochten rijs en andere kruipplanten tusschen de wortels van den mangoboom, — dat zoo tot eene aardige ligplaats voor de boot ingerigt werd, — beter verborgen. Daarop hoopten zij steenen en struiken op de plaats op, waar zij geland waren, opdat niemand anders verlost mogt worden hun voorbeeld te volgen, en nu keerden zij terug om hunne zware lading naar de grot terug te brengen.

In dien tusschentijd hadden de heer Sinclair en jufvrouw Griffin hunne levenswijze geregeld, en de werkzaamheden van het onderwijs genoegzaam verdeeld. Jufvrouw Griffin toonde nu eenige ontevredenheid over de afwezigheid van hare leerling; doch de heer Sinclair verzocht haar op dezen dag van hunne eerste kennismaking vacantie te geven.

„De jonge jufvrouw Gayton werd door hare grootmama veel te veel toegegeven,” zeide hare gouvernante, „en men liet haar toe met hare neefjes te spelen; en zelfs in mijnen brief van kolonel Gayton werd ik verzocht alle strenge tucht tot na de reis uit te stellen. Ik ben niet

geheel met dit plan voldaan, en ik gevoel dat, vooral gedurende de twee maanden dat wij hier geweest zijn, hare opvoeding geheel verwaarloosd is geweest. Zij is ontzaggelijk onafhankelijk voor een kind van slechts twaalf jaren oud — en dat is een onrustbarend verschijnsel.”

Ofschoon de heer Sinclair het hierin niet geheel met de dame eens was, zweeg hij; het was hem dus niet onaangenaam, toen de jongens hem kwamen roepen om hun nieuw verblijf te zien, en waarover jufvrouw Griffin, nadat zij elke schikking, die zij gemaakt hadden, veranderd had, hare tevredenheid betuigde. Daarop bepaalde zij, dat hare grot de gemeenschappelijke eetkamer zou zijn; de jonge lieden gingen heen, klonnen in de boomen, en verzamelden kokosnoten, oranjeappelen, eijeren en eenige duiven, waarna Mike het middagmaal gereed maakte, dat de goedkeuring wegdroeg van de bestuurders van het feest, die zich zelfs verwaardigde vriendelijk met de beide zee-lieden te spreken, hunne werkzaamheden te regelen en hunne taalfouten te verbeteren.

De nieuwe grot was geene aangename rustplaats, en allen waren blijde ze vroeg in den morgen voor de opene lucht te verlaten. Zij wandelden de rivier hooger op dan hunne landingsplaats, om zich door een bad te verfrischen; en hier was het ondiepere water zoo overvloedig van visch voorzien, dat Walter's vischhoek en de baamboesrieten spoedig voor den dag gehaald werden. Zij viengen eene hoeveelheid schoone visch, die wel wat op forellen geleek, welke Mike voor het ontbijt bakte, eene oplettendheid, die door jufvrouw Griffin zeer goedgunstig opgenomen werd.

„Nu, jongheeren,” zeide zij, nu moet gij met uwe beide bedienden u op weg begeven, om de gesteldheid van het eiland te onderzoeken, en ons van deszelfs uitgestrektheid, veiligheid en voortbrengselen verslag te doen.”

„Tom is niet onze bediende, jufvrouw Griffin,” zeide Walter. „Hij was stuurman op de *Amelia*, waar hij jengens mij zeer vriendelijk was, en zoo lang wij hem kennen, heeft hij altoos zorg voor ons gedragen.”

Zoolang ik leef," zeide Frank, zullen Tom en Mike mijne vrienden zijn, niet mijne bedienden."

„De jongens hebben gelijk, jufvrouw," zeide de heer Sinclair. „De verplichtingen, die zij aan deze waardige jongelieden hebben, kunnen nooit uitgewischt worden. Het minste wat zij kunnen doen is, hen als huns gelijken te beschouwen; en waarlijk, jufvrouw, naar mijn inzien, moeten wij in onze kleine gemeente, waar wij tot bevordering van onze welvaart zoo afhankelijk van elkander zijn, niet op onderscheid van rang zien."

„Maar het gevaar van het voorbeeld, mijnheer Sinclair!" riep zij uit.

„Heb daar geene vrees voor, jufvrouw," antwoordde hij glimlagchende. „Indien God ons genadig vergunt tot de maatschappij terug te keeren, zullen wij allen weder onze verschillende rangen hernemen. Ik, die de beschermers en bestuurder van deze jongelieden geweest ben, zal dan slechts een schoolmeester zijn, en niet de gemeenzame gelijken van Walter Thornville en Minna Gayton."

Jufvrouw Griffin scheen niet te willen erkennen, dat zij een misslag kon begaan, ook hoorde zij niet gaarne, dat hare oppermagt slechts tijdelijk was. Zij liet daarom het onderwerp varen.

HOOFDSTUK XIX.

Langs de kusten van het eiland. — Het meer en deszelfs bewoners. — De bergen. — Een pic-nic. — Een nirsfenpriëel. — Mike's leeuw. — De grillen van den wanderoo. — Het leger van bavianen. — Een groote strijd.

Het gezelschap was geheel tot den togt gereed, en nam afscheid van Minna, die tegen haren zin aan hare lessen en het gezelschap van jufvrouw Griffin en den heer Sinclair overgelaten werd. Tom raadde aan dat zij niet langs de

kusten van het eiland zouden gaan, en met geweren op hunnen schouder en zakken voor alles wat zij zouden kunnen buit maken, begaven zij zich op weg, om de rotsachtige landscheiding te volgen, terwijl zij dikwijls bleven stilstaan, om verlangend naar de zee te zien, die hen gevangen hield. De rijke plantengroei van het eiland bleef onveranderd dezelfde; vruchten van onderscheidene soorten — de banaan, de heerlijke oranje-appel, groen en rijp, met de welriekende bloemen van den boom vermengd, en de onvergelykelijke mangosteen waren hier in overvloed. Elke boom was vol leven van het gesnap van groene papegaaijen, scharlaken kleurige parkieten, vlugge kleine apen, of kirrende tortelduiven; somtijds fladderde een prachtige onbekende vogel, door de stemmen der indringers verschrikt, over hunne hoofden, en bleven zij stilstaan om hem te bewonderen.

„Ik houd mij stellig verzekerd," zeide Walter, „dat dit glinsterend kleine diertje, met de kale lange vederen, die van zijnen staart afhangen, de paradijsvogel moet zijn. Hij gelijkt volkomen op de afbeeldingen. Hoor! het geluid is even als dat van de spreuwen. Kijk, daar is de gansche troep! Hoe mooi zijn zij! Hunne vederen glinsteren van al het purper en groen met goud. Ik zou er gaarne een hebben, maar een schot zou hem geheel verbrijzelen."

„Zulke nietige vogels zijn in het geheel niet geschikt om te eten," zeide Tom; „een kalkoen of eene gans zou ons beter te pas komen. Hoera! hier is eene groote plas water!"

In eene kleine diepte beneden hen was een meer, om welks met riet begroeide oevers onderscheidene soorten van vogels met prachtige vederen verzameld waren. De rooskleurige pelikaan fladderde zwaar op het water, om op den visch neder te schieten; de lange scharlaken roode flamingo kromde zijnen langen nek, en stak zijnen gekromden snavel in den modder voor wormen en insecten; de naar visch gulzige reiger, zich op één poot in evenwigt houdende, loerde op den onvoorzigtigen visch; de majestueuse sneeuw-witte zwaan zweefde daarheen gelijk de koningin der wa-

teren, zonder op de duikers en andere zwemvogels, die zich rondom haar verdrongen, acht te geven; terwijl de ijsvogel en verscheidene kleinere vogels over het meer vlogen, om op insecten of kleinere visschen te azen.

Onder het oorverdoovend geschreeuw van dat Babel van onderscheidene geluiden begaven de mannen zich naar den kant van het meer, waar zij gemakkelijk hunne zakken hadden kunnen vullen. Maar Tom was er tegen, dat zij zich reeds zoo vroeg op den dag zouden beladen, en Walter verliet met weêrzin de oevers, waar hij buiten zich zelven was van bewondering over de witte leliën en andere waterplanten, en waar de glinsterende visschen langs schoten.

„Och, wacht nog een oogenblik, Frank,” zeide hij, „dat ik even naar die schoone en gevaarlijke dieren, de waterslangen, zie. Hoe vreeselijk zijn hare gespletene tongen!”

Walter sprak over de zwemmende slangen en drijvende bloemen, totdat de bloemen, die onder zijne voeten uitsproten, hem nog meer boeiden — de zeldzame, veelbloemige stephanotis, de welriekende gardenia en de geurige jasmijn; en zij zouden niet spoedig vooruit gekomen zijn, zoo niet Tom hen gewaarschuwd had, dat er nog veel te doen overbleef. Zij werden evenwel door een helderen lichtstraal, die uit een diep hol drong, verlost, zich er heen te begeven, en bevonden dat het eene soort van tunnel was, die de klippen doorboorde, en een uitzigt op de zee aanbod, waar echter geen zeil te ontdekken was. Terwijl de zeelieden daarnaar uitkeken, beschouwde Walter de wanden van het vochtige hol, waaraan kleine nesten zaten, die er wit en kleiachtig uitzagen. Hij nam er een af, waarin twee vleeschkleurige eijertjes lagen, en hij was zoo over derzelve buitengewonen aard verbaasd, dat hij zich voornam den heer Sinclair te verzoeken ook eens hier heen te gaan, om deze zeldzame vogelkooi te beschouwen.

Zij hadden nu meer dan vier mijlen gewandeld, en naar den stand der zon oordeelden zij, dat zij nagenoeg aan de tegenovergestelde zijde moesten zijn van de plaats, vanwaar zij uitgegaan waren; en nog hadden zij geen mensch, noch eenig viervoetig dier ontmoet, behalve apen, die hier

in menigte waren. Zij zetteden zich nu neder om uit te rusten en hun middagmaal te gebruiken; maar toen zij hunnen weg langs de noordwestkust vervolgden, bemerkten zij, dat de klippen in bergen uitliepen, die, toen zij ze beklommen, wel de breedte eener mijl schenen te beslaan. Deze bergen waren onregelmatig van vorm, zich beurtelings tot eene aanmerkelijke hoogte verheffende en in diepe holen en naauwe spleten afdalende, hetgeen het onderzoek zeer gevaarlijk en moeilijk maakte.

„Ik vind onze zijde van het eiland nog het beste,” zeide Walter. „Er is zoo iets woest en geheimzinnigs tusschen deze opeengestapelde rotsen, dat ik er mij nooit veilig onder zou gevoelen.”

„En ik zou liever hier zijn,” zeide Frank. „Er is niets dat mij beter zou bevallen dan een uitstapje tusschen deze rotsen en bosschen. Wij zouden er wellicht beter wild vinden dan papegaaijen en duiven.”

„Doch wij hebben den dag voorbij laten slippen, jonheer,” zeide Tom; „wij moeten nu wat meer zeil bijzetten, of wij zullen tusschen deze zwarte rotsen door den nacht overvallen worden.”

„Maar wij kunnen toch niet met ledige zakken terugkomen, Tom,” antwoordde Frank. „Wat zou onze doorluchtige en grootmagtige koningin wel zeggen?”

„Wij moeten naar deze zijde van dat watertje sturen,” zeide Tom, „waar wij eenige vogels kunnen schieten, en Walter kan een zak met visch vullen.”

„O neen,” zeide Walter; „ik zou niet tusschen deze afschuwelijke slangen durven visschen, en wij hebben visch in de rivier, — dat brengt mij op de gedachte, Tom, hoe wij over de rivier zullen komen; moeten wij het eiland geheel rond gaan?”

„Wel nu komaan, jongen,” antwoordde Tom, „alle rivieren hebben immers een begin, en dat is dikwijls maar een klein beekje. Het is zeer waarschijnlijk dat, wanneer wij er bij komen, wij het kunnen overstappen; en daar wij op verkenning uitgezonden zijn, deden wij beter wat meer haast te maken, om alles naauwkeurig op te nemen.”

Toen zij zich naar den kant van het meer begaven, stelde Frank, die de beste schutter was, voor om eenige eenden te schieten; doch Mike zeide: —

„Als het u belieft, jonheer Frank, als gij iets doen wilt, moest gij eene groote vette gans schieten. Het is nooit de moeite waard zijn kruid op gewoon gevogelte te verschieten. Eene vette gans is toch maar de prins van alle vogels en beesten, dat is zij!”

Mike's ganzen waren inderdaad zwanen; en Frank schoot een aardig zwaantje, benevens vier eenden, terwijl Mike zijnen zak met derzelve eieren vulde; daarop vervolgden zij langzaam hunnen weg, op eenen afstand van honderd ellen langs de bergen, totdat een dikke gordel van bamboes hun aankondigde, dat zij de rivier bereikt hadden, die, hoewel niet zoo smal dat zij ze konden overstappen, toch niet moeilijk te doorwaden was. Zij vloeide in een klaar en helder beekje van de bergen, en Walter zou gaarne aan de oevers een weinig vertoeft hebben, om den ijsvogel met zijne schitterende vederen gade te slaan, die, op een lagen heester gezeten, op zijn gemak zijn dagelijksch voedsel zocht.

Doch zij hadden nu een goeden voorraad levensmiddelen verkregen, en de dag was bijna ten einde; zij vervolgden dus hunnen weg langs het gebergte, dat langzamerhand lager werd, naarmate het eiland naar het zuiden afrondde; er was echter geene enkele opening in de hooge klippen te bespeuren, behalve de mond der rivier, waar zij het eiland binnengeloopen waren.

Na alzo den ganschen klippengordel overzien te hebben, gingen zij den oever der rivier langs, totdat zij op eene plaats kwamen, waar zij ze weër over konden steken, waarna zij, door en door vermoeid, met hunnen buit huiswaarts keerden.

„O, wat heb ik mij verveeld zonder u!” riep Minna uit; „en nu, jufvrouw Griffin, daar Tom zegt, dat hij er zeker van is, dat er geen wilden op het eiland zijn, zeg ik, dat ik de volgende keer denk mede te gaan. Ik heb een paar nette wandellaarsjes, die mij vrij wat beter te pas zullen komen

dan mijne witte satijnen, welke de kleine wilde meisjes nu dragen, en ik kan heel ver loopen. Ik was gewoon den ganschen dag met neef Tom en neef Dick te wandelen, toen ik nog bij mijne lieve grootmama was; ik word nooit moede, dat weet ik.”

„Gij hebt dus niets te berigten, jonheer Frank Freeman,” zeide jufvrouw Griffin, dat onze rust te land of ter zee dreigt te verstoren?”

„Inderdaad niets,” antwoordde hij. „De zee is zoo kalm en onbezocht alsof het de IJzsee was. Het eiland is rijkelijk van levensmiddelen voorzien, zoodat wij hier lang kunnen leven, zonder gevaar te loopen van te verhongeren; alleenlijk zou een weinig meer verscheidenheid niet onaangenaam zijn. Ik zie niet in, hoe wij hier eenig avontuur of iets van dien aard kunnen hebben, om het eentonige te breken. Gij weet wel, Minna, zelfs Robinson Crusoe had zijne geiten na te jagen; maar hier zijn de eenden zoo gemakkelijk te schieten, en de visch bijt zoo schielijk toe, dat er hoegenaamd geene aardigheid aan het jagen en visschen is.”

„Heeft de beoefening en het najagen der wetenschap dan geene bekoorlijkheid voor u, jongeling?” zeide jufvrouw Griffin gestreng. „Ik vrees inderdaad, dat uw zwerftogt in eene volkomene liefde tot luiheid ontaard is.”

„Ik haat de luiheid, jufvrouw,” antwoordde hij; „doch ik houd veel van verandering van bezigheden. De studie is goed in de schooluren, maar daarna houd ik evenzeer van de jagt. Hier is Wally; nu, die is overgelukkig, wanneer hij zijne speeluren kan doorbrengen met te zien hoe een vogel zijn nest bouwt; maar ik moet mijne leden kunnen bewegen, en tevens mijn geest met een werkzaam doel kunnen bezig houden.”

„Dan spijt het mij u te moeten zeggen,” vervolgde jufvrouw Griffin, „dat gij het nooit ver brengen zult. De man, die er behagen in kan vinden, den ganschen dag met een geweer in zijne hand en een patrijs of haas in zijn hoofd rond te loopen, is slechts een werktuig in de maatschappij. De groote mannen van de vorige eeuwen waren lezers en denkers.”

Gemelijk en beleedigd verwijderde Frank zich; want hij was geen domoor, of louter een jager, en de heer Sinclair zocht hem te verdedigen; doch het gelukte hem niet, jufvrouw Griffin te overtuigen, dat hare beoordeeling onbillijk was. Zij was echter den volgenden morgen voldaan, toen de jongens hunne studiën hervatteden, terwijl zij zich eveneens met Minna bezig hield, en Tom en Mike de huisselijke bezigheden verrigten, en op de gewone uren de maaltijden gereed maakten.

Op deze wijze bragten zij een paar weken door, en ofschoon er soms op zeer grooten afstand een zeil opgemerkt werd, zoo hadden zij nooit eene zeeroovers-praauw nabij het eiland zien komen. Daar zij nu in naauwe aanraking met elkander gebragt waren, begon het hart van jufvrouw Griffin wat zachter jegens de vreemdelingen gestemd te worden. Zij achtte den heer Sinclair, en vergunde hem het onderwijs van Minna te deelen, zelfs droeg zij hem op de dagelijksche godsdienstoefening te leiden. Zij begon inderdaad de beide jongens lief te krijgen, en duldde de gemeenzaamheid der matrozen. Zoo tot ééne familie gelukkig vereenigd, verzocht het jonge volkje een dag vrij te hebben, om een uitstapje naar de bergen te doen, en een pic-nic in de bosschen te hebben; en daar de afstand niet zeer groot was, gaf jufvrouw Griffin niet alleen hare toestemming, maar verklaarde, dat de heer Sinclair en zij zelve van de partij wilden zijn.

De regentijd was voorbij; er was dus niets dat het vooruitzicht der gelukkige vrienden benevelde; de mannen namen hunne geweren, beschuit, eijeren en gebraden duiven, en vruchten waren overal te bekomen, waarheen zij zich ook wendden. Zij begaven zich vroegtijdig op weg, om de brandende hitte van den middag te vermijden; en na eene wandeling van drie mijlen langs de oevers der rivier, bereikten zij het middenpunt der met bosschen begroeide bergen, en wandelden langzaam naar het meer, dat, met deszelfs luidruchtige bewoners, hen eenigen tijd vermaakte, totdat de hitte hen noodzaakte de lagere rij van bergen te beklimmen, om eene beschaduwde rustplaats voor den

middag op te zoeken. Zij vonden een groen plekje, dat door welriekende heesters en met vruchten beladen boomen omringd was, en waar elke voetstap de fraaiste bloemen vertrad, die in Engeland slechts zeldzaam gezien worden, terwijl het digte loof eene gedurige schemering vormde, die koel, frisch en geurig was.

„Hoe bekoorlijk!” zeide Minna. „Dit is een nimfenpriëel. Hier kunnen wij eten, praten en sluimeren. O, jufvrouw Griffin, wat zou dit eene prettige plaats zijn om te wonen! Tom, kunt gij en Mike hier niet eene hut bouwen?”

„Wil ik maar terstond beginnen het gras af te snijden?” riep Mike in vervoering uit. „Inderdaad, Mike Ryan is juist de man om eene nette hut op te zetten. Zal ik klei van het meer halen, lieve jonge jufvrouw, en haardsteen? En misschien zou mevrouw ook wel gaarne een schoorsteen willen hebben — dit is immers de mode in Engeland? Och! hadden wij nu ook nog maar een varken en eene koe, zou ik dan niet droomen, dat ik zoo op eens in Munster overgebragt was?”

„Gij zoudt beter doen niet zoo haastig te zijn, Mike,” zeide de heer Sinclair. „Dit is een plan, dat eenige overweging vereischt.”

„Het vereischt volstrekt geene overweging,” zeide jufvrouw Griffin. „Een huis te bouwen zou stilzwijgend te kennen geven, dat wij besloten hadden altijd op het eiland te blijven. Dit is geenszins mijn voornemen; het zou geheel tegenstrijdig zijn met mijne eigene begeerte, en onbestaanbaar met mijne belofte aan kolonel Gayton. Ik hoop het spoedig te verlaten, ik ben reeds veel langer opgehouden dan ik gewenscht had, doch de middelen van vertrek waren niet in mijne magt. Mijnheer Sinclair neemt er genoegen in, dat wij ons van de boot zullen bedienen, en zoodra hij overtuigd is, dat kapitein Wilson niet meer in deze zeeën is, stemt hij er in toe, dat wij zullen zeilen.”

„Maar waar zullen wij heengaan?” vroeg Minna met schrik.

„Ik stel voor, dat wij onzen koers naar Borneo moeten

rigten," zeide jufvrouw Griffin, en daar de hulp van den menschlievenden Rajah Brooke moeten inroepen. Naar de meening, die mijnheer Sinclair zich van onzen tegenwoordigen toestand gevormd heeft, denkt hij, dat de boot ons niet veilig verder dan het noordelijkste gedeelte van Borneo brengen kan, en dat is juist het rooverskwartier. Ik verschil met hem. Ik geloof, dat wij veilig tot Sarawak kunnen zeilen, of wanneer wij dit liever wilden, de zee oversteken tot Singapore. Ik heb zelve de boot onderzocht, en vind ze ruim, goed gebouwd en geheel gaaf. Stuurman, ik vraag u, zou zij niet goed zeil houden?"

"Ja, ja," prevelde Tom, „zij is aardig genoeg voor een behulp; doch zij zal niet hard voortkomen met eene vloot van die vliegende prauwen op hare hiel en.""

Dit gesprek werd echter voor het oogenblik gestaakt; want alle handen waren nu bezig, om den maaltijd gereed te zetten. Frank had zijne rijpe oranje-appelen van de boomen geplukt, en Tom kokosnoten, en Mike was in eenen mango-boom geklommen, om wat vruchten te plukken; maar eer hij zijne taak voleindigd had, kwam hij met groote haast en verslagenheid naar beneden, en verklaarde dat hij een jong leeuw in den boom gezien had. Minna gilte, en jufvrouw Griffin zeide: „Dat is onmogelijk; een leeuw zou met geene mogelijkheid van het vasteland naar het eiland hebben kunnen zwemmen, noch zelfs, verondersteld dat hij naar de kust gebragt ware geworden, deze vreeselijke klippen hebben kunnen beklimmen. De man verkeert onder eene begoocheling."

„Daarenboven weet gij, mijnheer Sinclair," zeide Walter, „dat leeuwen niet in boomen zitten; het zal zeker een aap geweest zijn."

„Ja, dat is het ongetwijfeld," antwoordde de heer Sinclair, „en ik vermoed, dat ik de soort ken; maar ik wil zelf gaan om dat wonderlijk schepsel eens te zien."

„Ook ik denk dat het mijn plicht is," voegde jufvrouw Griffin er bij, „om mij van de waarheid van dit zonderlinge berigt te vergewissen. Ik wil u volgen." En hare parasol als een verdedigingswapen opnemende, volgde zij de overigen

naar den mangoboom, waar zij Frank vonden, die zich gereed maakte, om het dier, wat het ook zijn mogt, te schieten.

„Wacht een beetje, mijn jongen," zeide de heer Sinclair, „laat ons eerst zien of er werkelijk een dier in den boom is. Vervolgens welk dier het is, en of er eenige noodzakelijkheid bestaat om het te doodden."

„Of het in den boom is?" zeide Mike. „Alsof ik het niet met mijne eigene oogen gezien had! En was zijn gezigt niet precies als dat op het uithangbord van de „Blaauwe Leeuw" in de stad Cork, ofschoon het in het geheel niet blaauw was, maar pikzwart, en lang wit haar, en zijne manen en lange baard, en zijne groote tanden, waarmede hij mij aangrijnsde; en was hij niet het evenbeeld van de jonge jufvrouw?"

Minna barstte in een vrolijk gelach uit.

„Zijne mooie haren geleken waarlijk op die van haar," zeide hij, „maar de groote tanden en de baard natuurlijk niet."

Tom had inmiddels een lang, sterk bamboesriet afgesneden, met het voornemen, zoo als hij zeide, „om hem wat op te jagen," en hij ging voort den boom te schudden en te slaan, totdat er een grimmig en verschrikkelijk gelaat tusschen de bladeren zichtbaar werd. Het was onuitsprekelijk leelijk; volkomen zwart, met lange witte haren, die aan weerszijden van deszelfs breede wangen nederhingen en een baard van dezelfde kleur hing over zijne borst.

„Hij zou meer op een ouden neger dan op de jonge jufvrouw hier gelijken," zeide Tom, „zoo het niet om zijn staart was."

De staart was zeer lang en bewegelijk, en aan het einde gepluimd, even als die van den leeuw; het dier zweepte daarmede de takken, als wilde het zijn toorn op het gezigt der vreemde bezoekers te kennen geven.

„Wees niet bang, Minna," zeide de heer Sinclair; „dit beest is niet gevaarlijk, wanneer hij niet gestoord wordt. Ik wenschte wel, dat gij hem het vrije bezit van dezen mangoboom niet betwisttet, mijne jongens. Wij kunnen vruchten genoeg bekomen zonder hem te storen."

„Bij mijne ziel, mijnheer, de schelm luistert naar ieder woord, dat gij zegt,” zeide Mike; „en hij bespot ons als een troep bloodaards; en dat is ook waar voor mij, want ik geleck alles behalve op een held.”

„Hoe gaarne zou ik eens een vol gezigt van het dier hebben,” zeide Walter, terwijl hij en Minna, hand in hand onder den boom opwandelden, om te trachten tusschen de takken door te zien. In een oogenblik liet het dier zich op de schouders van den knaap nedervallen, rukte Minna's hoed af, zette dien op zijn eigen hoofd, en sprong met groote vlugheid en behendigheid in den boom, waar hij zich weder neerzette, en nu deftig op de angstige gezigten beneden nederzag. Hoe verschrikt zij ook waren, barstten zij allen toch in lagchen uit; want het was onmogelijk bij het kodige gezigt van het ernstige, harige gelaat in den fraaijen hoed met zijne mooie linten bedaard te blijven.

„Wat zal ik zonder mijn hoed beginnen?” riep Minna uit.

„Wij zullen u er een van palmbladeren naaijen,” zeide Walter.

„Maar ik zal eerst trachten hem onze regten te betwisten,” zeide Frank, terwijl hij zijn bamboes opnam en in den boom krom. Doch eer hij den dief bereikte, had deze den tak van een aangrenzenden boom gegrepen en sprong er in, waarna hij van boom tot boom sprong, en weldra uit het gezigt der misnoegde vervolgers verdwenen was.

„Ik wenschte wel, mijnheer, dat gij mij vergund hadt hem te schieten,” zeide Frank, knorrig en verdrietig over zijn mislukt avontuur.

„Neen, neen,” zeide Minna, „ik wil liever mijn hoed verliezen, dan dat het grappige dier zou gedood worden. En misschien, Frank, zou hij, wanneer gij hem slechts gewond hadt, met zijne groote scherpe tanden u aangevallen hebben.”

„Gij hebt gelijk, mijne lieve,” zeide de heer Sinclair, „want de *wanderoo-aap*, gelijk hij genoemd wordt, ofschoon onschadelijk, wanneer hij niet verontrust wordt, zou een gevaarlijke tegenpartij kunnen zijn. Maar zouden wij niet beter doen naar onze tafel terug te keeren, alvorens een

van de wanderoo-broederschap zich met onzen maaltijd gemeenzaam maakt."

De maaltijd stond nog onaangeroerd, en zij konden hem ongestoord nuttigen, ofschoon zij eenigzins gemelijk waren over de lastige kuren van den aap.

Daarna werd er een hoed van palmladeren voor Minna gemaakt, dat hun eenig vermaak verschafte, en na eene korte rust besloten zij de bergen nog verder in te gaan.

Zij zwierven onder het heerlijke lommer rond, terwijl zij schitterende bloemen plukten en de sappige vruchten aten, en wanneer zij een nieuw groen dal inkwamen, ontwierp het jongere gezelschap allerlei plannen voor huizen; zij wilden hutten bouwen en tuinen aanleggen; zelfs werd de ondeugende wanderoo geduld, en zij namen zich voor hem tam te maken, en hem als een knecht te gebruiken, even als de chimpanzee ¹⁾ van Philip Quarll.

De jonge matrozen gingen nu verder om eene rots te beklimmen, die zoo hoog was, dat zij van de oostzijde van het eiland een gezigt op de zee aanbood, hetwelk zij nog niet gezien hadden. Het overige gezelschap volgde langzaam langs den lageren grond. Frank wierp echter spoedig zijn zak en geweer neder, daar hij zijne vrienden achterna wilde klimmen; doch hij werd hierin verhinderd door een gil van jufvrouw Griffin, die, met den heer Sinclair en de kinderen op eenigen afstand achter hem was. Hij raapte zijn geweer op en snelde naar de overigen terug, die bleek van schrik waren blijven staan op het geluid van een vreemd geschreeuw, en gelijk hij bespeurde, toen hij omzag, op het gezigt van een zwerm afzigtelijke bavianen. Deze verschrikkelijke beesten zaten op de takken van verscheidene daar in het rond staande boomen en lieten hun wanluident geschreeuw hooren, terwijl hunne wraakzuchtig dreigende gebaren zoo schrikwekkend waren, dat Frank niet verwonderd was, jufvrouw Griffin bezwijmd op den grond te zien liggen.

De heer Sinclair en Minna poogden de bewusteloze vrouw

1) Afrikaansche orang-outang.

weder bij te maken, om te kunnen ontvlugten, en Frank, meenende dat hij de leelijke dieren zou kunnen verjagen, vuurde in een der boomen. Er werd een luide schreeuw gehoord, en een der bavianen sprong uit den boom, het doode ligchaam van zijn jong vasthoudende, dat door het schot gedood was. In het volgende oogenblik was de gansche troep naar beneden gekomen, en had zich met luid misbaar en geschreeuw in eene lijn geschaard; eene wreede bende om tegen te strijden.

„Laad uw geweer, Frank,” riep de heer Sinclair; „maar vuur niet voordat zij eenige vijandelijkheid betoonen; waar zijn de andere mannen? God zij gedankt, jufvrouw Griffin komt weder bij, nu zullen wij ze misschien kunnen ont-komen.”

Doch terwijl jufvrouw Griffin slechts half tot bewustzijn gekomen, verwilderd om zich heen staarde, sprong een groot beest, de aanvoerder van den troep, voorwaarts, greep Minna, en had haar in een ommezien in de klauwen van de beroofde moeder gelegd, als om haar haar verlies te ver-goeden. Frank en Walter snelden vooruit, om het verschrikte meisje van den wijfjes-baviaan terug te nemen, hetwelk moei-jelijk viel; maar terwijl Walter Minna met eene hand vast-hield, rukte de woedende aanvoerder der dieren zijn geweer uit de andere hand, en hief het omhoog, om hem er mede neder te slaan, doch in zijne poging daartoe raakte zijn klauw den trekker, het geweer ging af, en schoot het wijfje door het hoofd. Zij viel met een vervaarlijken schreeuw ne-der, en haar verderver slingerde met schrik het geweer van zich, en wilde wegvlugten; maar een schot van Frank leide hem dood naast het wijfje neder, en de overige dieren klau-terden onder een afgrijsselijk geschreeuw de bergen op, en waren weldra uit het gezigt.

— * —

HOOFDSTUK XX.

Eene nieuwe ontsteltenis. — Zij zoeken eene schuilplaats. — De lan-ding van den vijand. — Het vruchteloos onderzoek. — Zij nemen de schildwachten gevangen. — De overhaaste inscheping. — De Dajaksche loodsen. — Eene belofte van veiligheid.

„Laat ons terstond vlngten!” gilte jufvrouw Griffin. „O, laat ons dit verschrikkelijk eiland verlaten! Ik kan er nu geen dag langer vertoeven, nu ik weet dat het door die monsters bewoond wordt. Weet gij zeker dat zij dood zijn, mijne lieve heldhaftige jongens?”

„Daar kunt gij op aan, jufvrouw,” zeide Frank; „en ik denk dat wij de overige knapen zulk een schrik gegeven hebben, dat zij geen haast zullen maken hier weder te komen.”

Nu kwamen ook Tom en Mike in groote ontsteltenis aan, hetwelk de jongens daaraan toeschreven, dat zij de geweren gehoord hadden.

„Wat spoorde u aan, om uwe geweren zoo af te vuren?” vroeg Tom. „Er zit nu niet anders op, dan dat wij het dek schoonvegen en den aftogt blazen; want zij hebben ons bespied en zullen ons aan boord klampen, of wij willen of niet. Wij zijn niet vele handen sterk; maar die niet vechten kunnen, moeten maken dat zij weggomen.”

„Wat is de oorzaak van uwe ontsteltenis, Tom?” zeide de heer Sinclair. „Op welke nieuwe gevaren zinspeelt gij?”

„Och! jongeheer Frank,” zeide Mike. „Moest gij de jongen zijn, die den schurken dat mooie sein gaaft?”

„Spreekt, mannen! zijn de zeeroovers hier?” vroeg juf-vrouw Griffin.

„Zeker en gewis, jufvrouw,” antwoordde Mike, „het is een waar woord dat gij daar zegt; de schurken hebben het schot gehoord. Och! och! Tom, waar zullen wij die arme vrouwluï bergen?”

Dit was inderdaad eene gedachte, die allen bezig hield, daar het bergen van „de vrouwluï,” gelijk Mike ze noemde, de grootste moeilijkheid zou opleveren, toen Tom den aard

van het gevaar duidelijk verklaard had. Het scheen dat de beide mannen de hoogten bereikt, en twee prauwen onder de klippen ontdekt hadden, die klaarblijkelijk op eenen rooftocht uit waren, want de mannen waren in scharlaken gekleed, en zoowel met geweren als speren en krispen gewapend.

„Ik heb eens goed hunne vaartuigen opgenomen,” vervolgde Tom, terwijl zij, nadat zij al de overblijfsels van hunnen landelijken maaltijd bijeen vergaderd hadden, zich huiswaarts spoedden; „zij zijn wonderlijk getuigd, voor- en achtersteven geheel hetzelfde; doch te loefwaarts waren zij uitgebouwd en te lijwaarts geheel vlak, met een *outrigger*¹⁾, die ze nederdrukte, om ze voor omslaan te beveiligen. Rondom de banken, waarop de roeijers zaten, liep eene galerij, en daar boven was een plat dek, waar de strijd-bare mannen stonden, en waar zij, naar ik geloof, kleine geweren hadden. Ik reken dat dit hunne beste zijn. Zij stevenden noordwaarts, toen uw eerste ongelukkig schot gehoord werd, dat als eene volle laag van dertig geweren tusschen de bergen ratelde. Zij rustten op hunne riemen en zagen op, en wij konden hooren, dat zij druk aan het praten waren. Daarop kwam het tweede schot, en toen het derde, en in een oogenblik, zonder tijd te verspillen met om te wenden, stuurden zij, van het achterschip naar den weg vanwaar zij kwamen terugroeijende, om, daar is geen twijfel aan, zich naar de kreek te begeven, en op het eiland te landen. En zij zullen een scherp onderzoek doen, rekt daarop, want er kon geene vergissing zijn, toen zij de geweren zoo hoorden spreken. Wat denkt gij, jongeheer Walter? Gij hebt nog al een goed hoofd om plannen te beramen.”

„Wel, dan denk ik, Tom,” antwoordde hij, „dat wij mijnheer Sinclair met jufvrouw Griffin en Minna in eene der grotten moesten verbergen, en dan zullen wij vier onze geweren nemen en in deze mangoboomen gaan, waar wij alles kunnen hooren en zien en gereed zijn om

1) Dwarshouten, waarmede alleen die rooversprauwen voorzien zijn.

ons zelve te verdedigen, indien wij gevonden worden.”

„Ja, ja, mijn kleine held,” zeide Mike; „en indien zij het in het hoofd mogten krijgen, om in deze boomen vogelnesten uit te halen, dan zullen zij een nest van ontzaglijk fraai zingende vogels vinden; en wij zullen slim zijn, jongens, en nemen de oude jufvrouw en het kind en mijnheer, en metselen hen netjes in hunne hut op, totdat er geene levende ziel uit of in kan komen.”

Ingemetseld te worden, scheen een verschrikkelijk vooruitzicht voor de aanstaande gevangenen en eene geduchte onderneming voor de werklieden; maar er was geen veiliger plan aan te raden, en zoodra zij de plaats bereikten waren alle handen aan het werk. De zwakkere leden van het gezelschap werden overhaast in de grot gebragt met den nog overgebleven voorraad, en zagen met weêrzin steen op steen voor de opening stapelen, totdat zij geheel bedekt was. Daarop schikten de mannen de heesters zoo, dat zij op eene natuurlijke wijze over hun werk hingen, en de ingang was volkomen verborgen. Hunne volgende taak was de tweede grot, die hunne kostbaarste bezittingen bevatte, te sluiten, terwijl Walter waakzaam over de klip uitkeek, terwijl de overigen aan het werk waren. Juist toen zij gereed waren, berigtte Walter, dat hij de twee prauwen de kreek had zien binnenloopen; er was dus geen oogenblik te verliezen, om twee zeer dikke hooge mangoboomen uit te kiezen, die digt bij de grotten stonden. Tom en Walter klommen in den eenen, en Frank en Mike in den anderen, zonder eenige vrees van ontdekt te zullen worden, — want het digte loof van een dier breedgetakte boomen zou een dozijn mannen volkomen verborgen hebben, en de sterke takken verschaffen hun eene gemakkelijke rustplaats, waar zij angstvallig de gevreesde bezoekers afwachten.

„Och, Tom,” zeide Walter, „wat moet er van ons worden, als zij onze boot vinden en ze medenemen?”

„Heb daar maar geene vrees voor, mijn jongen,” zeide Tom. „Met hunne breede vaartuigen en outriggers zullen zij iets dat zoo hoog opgehaald is, nooit krijgen. Alles

wat ik vrees is, dat zij hier eene wacht zullen zetten, want, gij ziet, zij kunnen er niet aan twifelen, dat er handen op dit stukje land moeten zijn, of hoe zouden anders de geweren hun werk gedaan hebben?"

„Luister! Tom, ik hoor stemmen en een ridselen van de takken. Laat ons God bidden dat Hij ons helpe,” zeide Walter.

„Ja, ja, jongeheer Walter,” antwoordde de man. „Ik had daar vroeger nooit veel mede op, totdat gij het mij aan het verstand bragt; en nu is het een troost voor mij. En daar is Mike, hij is niet half zoo hard als hij plagt te wezen, nu hij elken morgen en avond van heilige dingen hoort spreken, en hij begrijpt dat hij eenmaal zijne rekening zal moeten opmaken. Ja, ja, bid God om hulp, dat die arme stumperts, die daar ginds opgesloten zijn, niet in de handen van zulke haaijen vallen.”

„Zij zullen de bavianen vinden, die wij geschoten hebben,” zeide Walter, „en daaruit zullen zij opmaken dat er mannen op het eiland moeten zijn.”

„Ja, en geweren ook,” antwoordde Tom; „en dat is het juist waar zij naar zoeken. Zij zouden bezwaarlijk teruggekeerd zijn, alleenlijk om ons den keel af te snijden. Nu, kunt gij ook iets ontdekken?”

„Ja, ik zie twee mannen, die de klip opgekomen zijn,” antwoordde Walter, „maar, Gode zij dank! veel lager dan onze landingsplaats. Welk een moeilijk klauteren moeten zij gehad hebben om daar op te komen. Nu komen er meer. O, Tom! wat zijn er veel! Wij zouden volstrekt geene kans hebben, indien zij ons vonden!”

„Neen, niets; ik weet dat, jongen,” antwoordde Tom. „Maar houd uwe oogen en ooren open en uwen mond gesloten, dan zijn wij veilig genoeg.”

Binnen weinig tijds waren ongeveer vijftig mannen opgeklimmen en hadden zich in het rond verspreid, toen een der mannen, die het opperhoofd scheen te zijn, hen in eene lijn monsterde, en hen daarna in partijen van twaalf man naar de verschillende kanten van het eiland uitzond. Eene der partijen, bij de rivier beginnende, onderzocht de klippen,

waarin zich de grotten bevonden, tot grooten schrik van de bespieders. Hun schrik vermeederde niet weinig, toen zij de stem hoorden van Minna's papegaai, welken de heer Sinclair haar genoodzaakt had buiten de grot te laten, opdat zijn gesnap hunne schuilplaats niet verraden zou. De trouwe vogel had evenwel een boom vlak bij den ingang der grot tot zijne zitplaats gekozen; en op het gezigt der vreemdelingen begon hij luid te roepen: „Hola! wat moet gij? Tom! Tom! Mike! komt eten! Minna! Minna! Daar zijn zij!” en meer andere korte yolzinnen, die hij van zijne onderscheidene onderwijzers geleerd had.

Ofschoon de zeeroovers ongetwijfeld niet met het Engelsch bekend waren, zoo konden zij evenwel de woorden niet voor de natuurlijke toonen van den vogel nemen, maar hielden ze voor eene menschelijke taal. Zij luisterden eene korte poos, en verklaarden daarop in de Maleische taal, die Walter verstond, dat zij nu zeker op het regte spoor waren. Zij begonnen nu zorgvuldiger te zoeken, doch gelukkig met geen beter gevolg, en gingen eenigen tijd voort met naauwkeurig de rotsen en kreupelbosschen te onderzoeken. Daarna keerden twee mannen terug, om onder denzelfden boom te rusten, waarin Tom en Walter verscholen waren, terwijl de overigen het zoeken langs de klippen voortzetteden.

„Zij kunnen niet weggekomen zijn, of zij moesten vleugels hebben,” zeide een der mannen.

„Maar denkt gij, dat het werkelijk geweren waren, die wij gehoord hebben?” zeide de andere. „Er zijn soms vreemde geluiden in deze rotsen en bergen.”

„Dat is waar,” was het antwoord; „doch de vogel heeft dat snappen nooit in de bosschen geleerd. Reken er op, dat hier menschen zijn geweest, en hier nog in een of ander hol zijn, want er kan geene boot weggekomen zijn, sedert wij de geweren hoorden, en wij hebben ze niet gezien. Wat kunnen zij hier te doen hebben?”

„Misschien hebben zij wel hetzelfde werk bij de hand als wij,” zeide de andere.

„Maar waar zijn dan hunne praauwen?” hernam zijn makker.

„Nu, dat doet er ook niet toe; wij zullen toch spoedig alles van hen weten.”

De uren gingen vervelend en zorgvol voor de mannen in de boomen voorbij, terwijl de beide zeeroovers in den omtrek rondzwierven, doch gedurig naar hunne eerste plaats terugkeerden; maar hun angst vermeederde niet weinig, toen een der mannen zeide, dat hij dorstig was, en wat vruchten wilde plukken. Hij beproefde zelfs den hoogen regt opgaanden stam van den mangoboom te beklimmen. Daar hij evenwel niet zoo vlug was als de Engelsche matrozen, liet hij deze taak varen, en vergenoegde zich met steenen in den boom te gooijen om de vruchten naar beneden te krijgen, tot groot gevaar van de menschelijke bewoners en tot ontsteltenis der groene duiven en scharlaken papegajien, die met veel geraas en geschreeuw wegvlogen en dus gelukkig de aandacht der zeeroovers afleidden van elke beweging, die door de moeilijke positie der verborgene mannen zoo ligt had kunnen veroorzaakt worden. Ook kregen zij gelukkig geen letsel van de steenworpen, en waren blijde toen zij zagen, dat hunne aanraders ruimschoots van de afgevallene vrucht voorzien waren, die zij bedaard opaten.

Eindelijk begonnen de uitgezondene groepen langzamerhand bijeen te komen, en allen met hetzelfde berigt dat zij niets ontdekt hadden. Zij schenen zelfs niet eens de doode bavianen gevonden te hebben; en toen allen bijeen waren, hielden de beide bevelhebbers der prauwen eene beraadslaging over hetgeen zij verder doen zouden, onder het gehoor der verborgene mannen. Beiden waren het eens, dat zij hun vertrek niet langer moesten uitstellen, daar er eene belangrijke plundering op handen was; doch een hunner wenschte het onbelangrijke onderzoek geheel op te geven, terwijl de andere beweerde, dat het eiland in allen geval zeer geschikt was om hunnen roof te bergen en hunne slaven achter te laten totdat zij hen geschikt konden verkoopen.

„Hier hebben wij geene sloten en kettingen noodig,” vervolgde hij. „Wij hebben hier eene sterke gevangenis, die reeds van alles voorzien is. Ik stel voor dat wij hier

eene magt achterlaten, om het in ons bezit te houden.”

Zijn medgezel verzette zich tegen dit voorstel; strijdbare mannen konden niet gemist worden, en het zou niet voegzaam zijn eenigen der roeijers achter te laten, die, gelijk de luisteraars hoorden, allen slaven waren. Na eenige beraadslaging kwamen zij overeen, om twee dier slaven voor een of twee dagen hier te laten, wanneer de zeeroovers, rijk met buit beladen hoopten terug te keeren.

Er werden twee mannen uitgekozen, die bevel kregen, den eersten man dien zij zagen te voorschijn komen, neder te schieten; daarop verdwenen de zeeroovers over de klippen, menigen bitteren vloek uitbrakende over den tijd dien zij hadden verspild, en het geplas hunner riemen verzekerde de angstige luisteraars, dat zij het eiland verlaten hadden. Nog eenigen tijd hielden zij hunnen adem in, om het gesprek der twee achtergelatene mannen af te luisteren, die luid morden over de onregtvaardigheid, dat zij zoo geheel alleen op deze eenzame plaats achtergelaten, en van hun wettig aandeel in den aanstaanden roof verstoken waren; want het scheen dat zelfs de slaven een gedeelte van den onregtvaardig verkregen buit bekwamen, om hen te sterker aan hunne laaghartige meesters te verbinden.

„En behalve dat,” vervolgde een der mannen, „heb ik maar niets met deze plaats op. Het waren geene geweren die wij gehoord hebben, daar kunt gij op rekenen. Wie hoorde ooit zulke geluiden uit één geweer, en waarvoor zouden zij hier salvo's behoeven te vuren? En hebt gij wel het vreemde gesnap van dien vogel opgemerkt? Ik zeg u, dat dit eiland eene van die ongelukkige plaatsen is, welke door booze geesten bewoond worden, en wij zullen er nooit levend afkomen.”

„Het is niet goed op deze wijze te praten,” antwoordde zijn medgezel; „gij weet dat onze vader, de goede Rajah, ons gezegd heeft, dat er geene ongelukkige plaatsen waren, en dat het bidden tot God de booze geesten altijd zou verdrijven. Maar sedert wij de slaven van die tirannen geworden zijn, lagchen zij om gebeden, en hebben zij ons even slecht gemaakt als zij zelve zijn.”

De mannen zwegen stil, en Walter fluisterde: „Wat ben ik blijde, Tom, dat zij gedeeltelijk Christenen zijn. Zoudt gij niet denken, dat wij naar beneden konden gaan?”

„Wacht een beetje, mijn jongen,” antwoordde Tom, „zij zouden ons nederschieten, eer wij tijd hadden om te spreken. Wij moeten ons nog een poosje stil houden.”

Kort daarop stelden de mannen voor om naar wat voedsel rond te zien, en begaven zich naar het meer. Nu klommen de vlugtelingen terstond uit hunne bladerrijke nesten, en namen in de eerste plaats behoedzaam en stille-tjes de steenen weg, en bevrijdden de gevangenen; doch lieten den ingang open, om, indien het noodig was, allen naar de grot te kunnen wijken. Daarop verhaalden zij den bevrijde gevangenen alles, wat zij gezien en gehoord hadden, en beraadslaagden een plan voor hunne ont-koming, — want het was noodzakelijk dat zij terstond een besluit namen. De stemmen der terugkeerende wachters staakten hunne beraadslaging, en dreven hen in de grot; en tusschen het bladerrijk gordijn door zagen zij de man-nen naar hunne eerste rustplaats opkomen met een paar eenden, die zij plukten en aan een bamboes staken, waarop zij een vuur aanmaakten en ze er over hingen om te roos-ten. De ongeduldige bespieders waren knorrig over dit oponthoud, totdat de maaltijd gekookt en gegeten was; doch daarna zagen zij met blijdschap, dat de mannen zich onder den boom nedervleiden om te slapen; en het duurde niet lang of hunne luide ademhaling gaf te kennen, dat zij in eenen gezonden slaap gevallen waren.

Nu namen Tom en Mike op zich, hen zonder hulp ge-vangen te nemen. Zij slopen stille-tjes achter den boom, en namen behoedzaam de geweren weg, die tegen denzel-ven geleund stonden en aan de jongens gegeven werden om in de grot te brengen. Daarop ieder zijnen man uit-kiezende, grepen zij hem en bonden zijne armen, terwijl de jongens den kris uit zijnen gordel haalden. Nu was de beurt aan den heer Sinclair om voorwaarts te komen; hij sprak de mannen in hunne eigene landtaal aan en verze-kerde hun, dat zij geen kwaad met hen voorhadden; doch

dat zij hun niet konden veroorloven wapenen te dragen, om weerlooze vreemdelingen leed te doen. „Wij staan op het punt om dit eiland te verlaten,” vervolgde hij, „waar wij eene tijdelijke wijkplaats gevonden hebben; gij moet dus niet trachten ons dit te verhinderen, of wij moeten u als gevangenen gebonden houden. Het doet mij leed te zien, dat mannen, die het voorregt gehad hebben de waarheid te hooren, en die weten, dat een God, die vrede en eensge-zindheid bemint, hen gedurig gadeslaat, de medgezellen zouden worden van bloeddorstige roovers, en in die god-delooze wegen geleid worden, die beide ziel en ligchaam moeten verderven.”

Daarop ging de heer Sinclair voort den ongelukkigen mannen de eeuwige gelukzaligheid, die den verlostten kinde-ren Gods beloofd is, en het vreeslijk oordeel, dat de ver-stokte zondaars wacht, te verkondigen. De arme slaven beefden en verhaalden hem hunne treurige geschiedenis: dat zij van hun eigen volk in Borneo afgescheurd en door de zeeroovers tot slaven gemaakt waren. Zij voegden er bij, dat ook zij gaarne naar hun eigen land zouden wil-len vlugten, maar dat zij niet wisten hoe zij dit ten uit-voer konden brengen; want indien het ontdekt werd, zou-den zij terstond gedood worden. Zij beloofden gaarne geen wederstand te bieden, maar veel eer de personen, in wier magt zij zich bevonden, in hunne vlugt behulpzaam te zijn. Na eenige beraadslaging werden zij los gemaakt, doch zorgvuldig bewaakt, terwijl er maatregelen genomen werden tot onmiddellijke inscheping.

„Wij mogen niet langer aarzelen,” zeide de heer Sinclair; de ellendelingen kunnen ieder oogenblik terugkeeren. De reis is voorzeker gevaarlijk; maar op dit eiland kunnen wij niet blijven, nu het in eene voorraadschuur van geroofde goederen zal veranderd worden. Wij moeten zeilen, maar waar heen zullen wij gaan, lieve vrienden?”

„Mijn besluit is genomen,” zeide jufvrouw Griffin, „en ik houd mij verzekerd, dat het het enige regte besluit is. Wij moeten terstond naar Sarawak zeilen, en ons de gast-vrijheid van Rajah Brooke in de armen werpen.”

„Ons midden onder de zeeroovers werpen, moogt gij liever zeggen, jufvrouw!” riep Tom uit. „Ziet gij niet, dat wij langs de kust moeten gaan, want wij hebben geene kans dat wij met de boot in de opene zee kunnen varen; en de kusten wemelen van die schurken! Vraagt het die kerels maar eens, mijnheer Sinclair; ik zal mij houden aan hetgeen zij u zeggen.”

De heer Sinclair stelde hun de vraag voor, en de mannen verklaarden met schrik, dat zij een gewissen dood te wachten hadden, bijaldien zij in eene enkele, ongewapende boot langs de kusten van Sarawak wilden gaan. Zij bevalen de oostkust als de minst gevaarlijke aan, en smeekten, dat het hun vergund mogt worden, zich bij het gezelschap te voegen, daar zij op zich namen, de boot veilig tusschen de eilanden van den Archipel binnen te loodsen, in eene gemakkelijke, stille haven op de noordoostkust waar zij zelve konden landen, en zich verder naar hun eigen land begeven; en indien de vreemdelingen hen wilden vertrouwen en hen vergezellen, zoo beloofden zij hen over de bergen naar Sarawak te begeleiden. Doch het denkbeeld, om zich aan de genade van deze roofzuchtige Dajakkers toe te vertrouwen, stuitte jufvrouw Griffin tegen de borst; zij zeide dat het eene volstrekte dolzinnigheid was, en behalve dat verklaarde zij, dat de jonge jufvrouw Gayton en zij onmogelijk over de bergen konden gaan.

„Dan moeten wij u op onze schouders dragen, jufvrouw,” zeide Tom; de jonge jufvrouw hier is zoo ligt als een veder; de jongens kunnen haar gemakkelijk dragen; ik denk dat gij zoo wat een paar honderd pond zult wegen, doch Mike en ik kunnen dat wel dragen.”

Jufvrouw Griffin was over dit voorstel en over de ongerijmde berekening van hare gestalte ten hoogste verontwaardigd. Maar toen zij zag, dat het maken van toebereidselen tot het vertrek voortging, en zij zou moeten bewilligen, of op dit eiland, dat nu door zeeroovers onveilig geworden was, zou moeten achterblijven, verborg zij haren wrok, tot het oogenblik waarop eenig verdrietig voorval haar eene gelegenheid geven zou zich in de bevestiging harer wijsheid te

verblijden. De Dajakkers waren nuttige helpers; alles werd schielijk naar de boot gebracht, een laatste overzigt van de klippen overtuigde hen, dat de zee schoon was, en de vliegtelingen scheepten zich in, met hunne nieuwe gezellen, en den papegaai, welken Minna niet wilde achterlaten. De zeilen werden uitgespannen, zij liepen snel de rivier af, en nogmaals bevonden zij zich op die zee, welke voor hen allen zoo ongelukkig had gebleken te zijn. Zij verloren weldra hun eigen rotsachtig eiland uit het gezigt, maar honderde kleine stipjes duidden andere eilanden aan, die zij zorgvuldig moesten vermijden. Zij rigtten hunnen koers naar het zuidoosten, nu en dan door het gezigt van eene verwijderde prauw verschrikt, die hen waarschuwde hunne zeilen te strijken, waarop zij met dankbaarheid de hulp der Dajakkers aannamen in de moeilijke taak, om de zwaar beladene boot te roeijen.

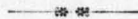
Zij hadden gezorgd een vat vol water, al de nog overgeblevene beschuit, eene goede hoeveelheid visch, die in der haast gevangen en gekookt was, en wat oranje-appelen en mango's mede te nemen; en van tijd tot tijd namen zij eenige verversching, om hen in staat te stellen met hunne moeilijke pligten voort te gaan. De nacht viel in; evenwel durfden zij zich ter naauwernood eenige verademing vergunnen, zelfs waren zij genoodzaakt hunne waakzaamheid te verdubbelen; doch het sterrenlicht stelde hen in staat de rotsen en eilanden te vermijden, en zij sliepen bij beurten, totdat de morgen hun den weg aantoonde dien zij afgelegd hadden. Eene verwijderde streep werd door den oudsten Dajakker als het noordoostelijkst gedeelte van Borneo aangewezen, maar dit, zeide hij, moesten zij vermijden, want de zeeroovers, die daar om de kaap zwierven, waren de Illanuns, zoowel de vijanden der Maleijers als der Dajakkers, en zij zouden niet aarzelen het geheele gezelschap te vermoorden.

„Maar zullen wij in minder gevaar verkeeren, indien wij lager op de kust landen?” vroeg de heer Sinclair.

„Ik heb u gezegd,” antwoordde de man, gemelijk, „dat de naauwe baai, waar ik u inloodsen zal, niet door de

zeeroovers bezocht wordt. Ik heb u mijn woord gegeven, dat ik u veilig aan land zal brengen. Dat zal ik doen. Ik zal u zelfs naar eene streek brengen, waar een vreedzaam volk woont, indien gij mij niet van verraad verdenkt. Ik ben eerlijk."

De heer Sinclair zweeg stil, doch was niet geheel gerust gesteld; en jufvrouw Griffin, die niet verstond wat er gezegd werd, wierp zulke wantrouwende blikken op de mannen, dat het geen wonder was, dat hunne verontwaardiging was opgewekt.

HOOFDSTUK XXI.

Eene gevaarlijke windvlaag. — Een twist onder de mannen. — De stille baai. — Mike's hoofd in gevaar. — Het bruidsgeschenk. — Walter's raad. — De reis de rivier op. — De springvloed. — Totaal verlies. — Het zeeroovers-fort.

Maar nu begonnen de werkelijke gevaren van de reis. Gedurig zag men praauwen, nu eens eene enkele en dan weder eene geheele vloot, die door de loodsen zorgvuldig vermeden werden. En zelfs de matrozen gaven zich aan hunne leiding over, daar de ervarene mannen de boot door engten wisten te voeren, die men nauwelijks door kon, en zij nu eens zoo over koraalriffen schuurde, dat Minna en Walter, die over boord bukten om ze gade te slaan, meenden dat zij ze zouden hebben kunnen aanraken; terwijl de boot dan weder digt langs een eilandje geroeid werd, waar zij dan voor een half uur onder een overhangenden mangoboom verborgen lag, en Polly alsdan met den dood bedreigd werd, indien zij sprak; doch de arme vogel leed inderdaad te veel van de reis, om veel opgewektheid tot snappen te hebben. Zij die niet tot de roeijers behoorden, geraakten geheel verbijsterd in den koers dien zij namen,

en stelden er zelfs weinig belang in, zoo geheel werden zij door de Dajakkers door allerlei bogten gevoerd en bestuurd.

„Wees niet bang,” zeide Walter tot Minna. „Ik houd mij verzekerd dat de mannen het goed meenen, anders zouden zij zich niet zooveel moeite geven, om ons voor de zeeroovers te beveiligen. Ik mag Sunudeen wel lijden, ofschoon hij zeer norsch is. Bujong, de jongere man, is stil, doch hij ziet er wel wat listig uit.”

„Maar het is toch verschrikkelijk, Walter,” antwoordde zij, „altijd bevreesd te moeten zijn. Zoudt gij ook niet wenschen, dat wij weder veilig aan land waren?”

„Aan land zullen wij meer te vreezen hebben,” zeide Frank. „Daar zullen wilde menschen en wilde dieren, ruwe bergen en diepe rivieren zijn; en dan nog het vermoeijende van het loopen en de angst voor levensmiddelen, dat alles is vrij wat erger dan op eene kalme zee en met overvloed van eten kykeboe te spelen met de praauwen.”

„Maar de zee zal niet altijd zoo kalm zijn, Frank,” antwoordde Walter. „Ik heb Tom eenigen tijd scherp naar gindsche kleine wolk aan den horizon zien kijken. Denk eens, als wij eens eene windvlaag kregen, terwijl wij in deze kleine boot zijn.”

Binnen weinige oogenblikken bereikte het dof gehuil van den verwijderden wind de ooren der angstvallige luisteraars, nog eer zij de uitwerksels gevoelden. De kleine wolk werd door vele wolken achtervolgd, die schielijk de lucht bedekten en de zon verduisterden. De kalme zee zwol tot golven op, de boot begon te slingeren, en er viel niet aan te twifelen, dat er een storm uit het noorden op handen was. Zij namen de zeilen zoo schielijk in als mogelijk was, doch niet voordat zij aan flarden gescheurd waren door den wind, die de golven nu zoo hoog opjoeg, dat zij ieder oogenblik de overgeladene boot met vernieling bedreigden.

„Zet ons ergens aan wal, ik dring er op aan,” gilte jufvrouw Griffin. „Het water komt in de boot; het is reeds tot aan mijne enkels. Ik ben verzekerd dat wij een lek bekomen hebben.”

„Nee, nee, jufvrouw Griffin,” zeide Walter. „Het zijn slechts de golven, die over den boeg slaan. Wij zullen het water uithoozen.”

„Ik zie geen boeg,” schreeuwde zij. „Ik ben verzekerd, dat er een lek moet zijn. Waarom roeijen de mannen niet naar de kust, die ik nu duidelijk aan de rechterhand zie?”

„Wij zouden op de blinde klippen verbrijzeld worden,” antwoordde Tom. „Zij is nu niet langer te sturen. Wij zouden beter doen haar wat ligter te maken. Wij kunnen die prullen overboord werpen.”

„Niet onze reiszakken, jong mensch!” riep jufvrouw Griffin uit. „Ik wil van zoo iets niet hooren. Wat zouden wij moeten beginnen zonder onze kleederen?”

„Zijn het de japonnen en de mutsen, lieve dame?” zeide Mike. „Ik verzeker u, dat er weinig kans op is, dat een van ons die dingen noodig zal hebben, indien de storm nog een uur aanhoudt. Als het weër Zondag wordt zullen wij geen van allen ons meer behoeven op te knappen, troost u dus maar over uwe prullen, jufvrouw.”

Maar er ging nog een uur voorbij, en de sterke boot bevond zich nog op die schuimende zee, die over den boeg sloeg, terwijl zij over de bergen hooge golven beurtelings rees en dook. Frank en Walter moesten het water uithoozen, en werden hierin door den heer Sinclair bijgestaan, en zelfs door jufvrouw Griffin die, ofschoon half zineloos van angst, niettemin voortging zich over de ongehoorzaamheid van het volk te beklagen.

„Geloof mij, lieve jufvrouw,” zeide de heer Sinclair, „wij zijn nu niet in de handen van menschen, maar in die van God. Hij alleen kan den storm bevelen, maar wij zijn verplicht die middelen aan te wenden, welke geoorloofd zijn om ons leven te trachten te redden. Bedenk ook, dat het leven voor die arme mannen even dierbaar is als voor u of voor mij; en het is zoowel hun belang als hun pligt alles te beproeven, wat hunne meerdere kennis van onzen toestand hun als het geschiktst voorkomt. Het schijnt, dat de storm ons te dicht naar deze rotsachtige kust gedreven heeft, gelijk het schuren van de boot u meer dan eens

moet aangeduid hebben, en nu trachten zij van de kust af te houden om ze voor geheele vernieling te behoeden.”

„Tracht de baai binnen te loopen,” riep Bujong zijnen medgezel in zijne eigene taal toe.

Toen Tom dit bevel bekend gemaakt was, scheen hij geheel verbaasd, terwijl hij een blik op de rotsachtige kust wierp; en Mike greep den jongen Dajak met eenige heftigheid bij den arm, en wees hem op de rotsen, terwijl hij te vergeefs beproefde, hem het gevaar aan te toonen van ze naderbij te komen.

„Wilt gij het hem aan het verstand brengen, mijnheer,” zeide hij tot den heer Sinclair. „Is dat zijne zee-manskunst, de vlegel! dat hij de boot op de klippen wil laten stooten? Het verwondert mij, dat gij geen mond open doet, stuurman.”

Er bestond reeds eene verborgene vijandschap tusschen Mike en Bujong, welke haren oorsprong had in de boertige luimen van den vrolijken Ier, die den Dajak de beschuit uit de hand had gestooten, hem over de riemen had doen struikelen, en meer matrozentrekken gespeeld had, die door den ligtgeraakten vreemdeling niet begrepen werden, en de tusschenkomst van dit oogenblik scheen zijne gramschap nog te vermeerderen. Hij blikte zijnen belediger wraakzuchtig aan en mompelde scheldwoorden en bedreigingen, met verbazende snelheid, in zijne eigene taal. Mike begreep den zin van dat gemompel, en braakte wederkeerig een vloed van verwenschingen in de Iersche taal uit, welke zijnen tegenpartijder verschrikte en tot zwijgen bragt; doch deze bemerkte gereedelijk, dat dit niet de taal was, die door de overige vreemdelingen gebruikt werd, en hij beschouwde Mike nu met bijzondere oplettendheid.

„Zou hij werkelijk wat Iersch verstaan, denkt gij, jongeheer Frank?” vroeg Mike. „Hebt gij opgemerkt, hoe netjes hij zijne vlag streek, toen hij mij zoo hoorde spreken?”

„Nee, nee, Mike, zeide Frank. „Hij houdt u in het oog, omdat hij de belediging, die gij hem aangedaan hebt, niet vergeten heeft. Gij moet zorgen hem niet verder te beledigen, want hij is zeer boos. Het zou den heer Sin-

clair zeer onaangenaam zijn, indien wij bij al onze ellende ook nog twisten hadden; en zie eens, hoe verkeerd gij doet hem te wantrouwen — hoe knap heeft hij en zijn makker de boot door de naauwe opening gebragt, die bijna geheel kalm is. Nu mogen wij ons, Gode zij dank, voor het oogeblik, buiten gevaar beschouwen.”

De kleine afgezonderde baai, in welke de Dajakkers de boot geloodsd hadden, was waarlijk eene haven in hun uiterst gevaar. De ingang was zoo naauw, dat niets breeder dan hunne boot er zou hebben kunnen doorkomen, en die zelfs was langs de kanten geschuurd. Hooge klippen omgaven de baai, van welke luidruchtige zeemeewen vervaarlijk schreeuwden; doch dit hinderde de reizigers niet, die zich nu merkelyk verligt gevoelden, en op hun gemak het water uit de boot begonnen te hoozen. Toen de nacht inviel, trokken zij de boot naar een strook van het strand op, die echter te smal was om aan land te gaan, en daar maakten zij de boot onder de overhangende takken van eenen mangoboorn vast.

Jufvrouw Griffin drong er gebiedend op aan om aan wal gezet te worden; doch de heer Sinclair toonde haar aan dat het onmogelyk was onder deze klippen haren wensch te vervullen. De mannen sloegen zeer behendig eene soort van tent in de boot op, van de riemen en de verscheurde zeilen, in welke zij en Minna, op zakken en kisten uitgestrekt, eenige rust konden genieten. Na van hetgeen zij nog overgehouden hadden eenige ververschingen gebruikt en God voor hunne wonderbare redding gedankt te hebben, werd er op verzoek van den heer Sinclair gedurende den nacht wacht gehouden, niet alleen uit vrees voor de zee-roovers, maar ook uit een zeker wantrouwen van de eerlykheid der Dajakkers, dat hem nog onwillekeurig bijbleef. Dit vergunde den overigen een gerusten slaap, en alles bleef gedurende den nacht stil. De morgen brak helder en kalm aan, en zij hadden het geluk de wortels van den mangoboorn als begroeid met heerlijke oesters te vinden, een aangenaam toevoegsel tot de drooge beschuit, die benevens

eenige oranjeappelen den eenigen voorraad uitmaakte, dien zij nog overgehouden hadden.

Terwijl zij met hunne gewone morgen-godsdienstoefening bezig waren, merkte de heer Sinclair op, dat de Dajakkers er ongeduldig bij zaten, en toen dezelve geëindigd was, zeide hij tot hen: „Nu, goede mannen, nu zijn wij gereed onze reis verder voort te zetten, indien de zee kalm is.” Hierop namen de Dajakkers, zonder te antwoorden, hunne riemen op en roeiden door de baai naar een gebrokkeld gedeelte van de klippen, waar eene landing mogelijk was.

„Hier moeten wij de boot verlaten,” zeide Sunudeen; daarop met verachting naar de menigte pakken en doozen van jufvrouw Griffin ziende, voegde hij er bij: „Wie zal die dingen de klippen opdragen?”

„Ze dragen!” herhaalde jufvrouw Griffin. „Deze barre wildernis is toch niet onze bestemde landingsplaats?”

De heer Sinclair wierp een strengen blik op den man. Hij had eene kaart van Borneo gezien, en zeide: „Ik weet dat verscheidene rivieren, die van de bergen komen, langs deze kust in de zee uitloopen; velen van die zullen voor eene boot, die niet grooter is dan de onze, een eindweegs bevaarbaar zijn. Wij zouden dus vrij ver landwaarts in kunnen komen, zonder de groote vermoeijenis van eene landreis — ik moet u dus daarom verzoeken ons in eene van die rivieren te brengen.”

„Zij zijn onveilig; daar worden de prauwen der zee-roovers verborgen,” antwoordde Sunudeen, norsch.

„Maar toch gewis niet in elke rivier,” zeide de heer Sinclair. „Tot hiertoe heeft God ons voor die snoode menschen beveiligd, en ik vertrouw dat wij verder bewaard zullen worden. Bedenk, goede man, dat wij u van de slavernij verlost hebben; dit is onze eigene boot, en wij verwachten dat gij ons nu helpen zult; want wij zullen hier voorzeker niet landen.”

Sunudeen sloeg zijne armen over elkander en stond onbewegeelyk; maar Bujong nam zijn riem op en slingerde hem in het water. Mike, die hem gadesloeg, sprong hem achterna, en een goed duiker en zwemmer zijnde, had hij hem

spoedig terug, zwom naar de boot, en gaf, terwijl hij er instapte, met een van de riemen Bujong een gevoelligen slag over de schouders. De man haalde, met een woedenden schreeuw zijn mes uit, liep op Mike toe, en zou hem doorstoken hebben, zoo niet de oudere man hem met zijn krachtigen arm tegengehouden had, zeggende: „Dwaas, wilt gij u zelve en mij in het verderf storten? Indien gij zoo iets weder begint, zal het uw eigen hoofd zijn, dat ik naar het meisje zal brengen!”

Jufvrouw Griffin gilde, Minna beefde, en tranen van droefheid stonden in de oogen van Walter, terwijl de heer Sinclair tot Sunudeen zeide, dat het inderdaad tijd was zijnen makker aan land te zetten, nu het leven zijner beschermers niet meer geëerbiedigd werd.

„Ik zal wel zorg dragen dat hij den man geen leed doet,” antwoordde de Dajakker. „Hij is gek, omdat hij nog nooit een hoofd heeft kunnen meester worden om het in zijn huis op te hangen, en hij kan het meisje dat hij liefheeft, niet verkrijgen, indien hij haar niet ten minste één hoofd kan aanbieden.”

„Welk eene barbaarsche gewoonte!” riep de heer Sinclair uit. „En hebt ook gij, Sunudeen, u aan zulk eene ontzettende wreedheid schuldig gemaakt? Uw voortreffelijke bestuurder, de Rajah Brooke, heeft u voorzeker de snoodheid van zulk eene handelwijze aangetoond.”

„Ik ben niet een der Dajakkers van den *Tuan Besar*,” antwoordde Sunudeen. „Ik heb hem gezien en hem hooren spreken, toen ik te Kuching was; maar zijn eigen volk neemt hoofden, even als hunne vaders deden. Onze meisjes zouden een man niet voor dapper houden, die haar geene hoofden aan zijne zoldering hangende, kon aantoonen. Indien gij in mijn huis kwaamt zoudt gij er verscheidene zien, want ik ben een groot krijgsman. En deze snoode zeeroovers, die gij nu wenscht te ontmoeten, waarom zouden wij hunne hoofden niet nemen? Het zijn Maleische vreemdelingen; zij vallen ons in onze woningen aan, en sparen niemand.”

Het was te vergeefs, om dezen onwetenden Dajakker,

die onder de verschrikkingen van slavernij of dood was opgevoed, door die van zijn eigen land zelfs werd bedreigd, en die op elke overwinning over zijne vijanden trotsch was, de leer des vredes en der vergevensgezindheid te prediken, eer de kennis van het Christendom den grond daartoe gelegd had. De stammen van Borneo waren, even als de clans van Schotland, in vroegere dagen gedurig met elkander in oorlog; de speer of de kris was het speelgoed van het kind en de trots van den man; en ijdel was de hoop om in een land, waar de hand van elken man tegen zijnen broeder gekeerd was, vrede te stichten. De heer Sinclair zuchtte bij de verbazende moeilijkheden, welke de groote menschen-vriend, Sir James Brooke, nog te overwinnen had.

„Maar welk een edel doel beoogt hij,” zeide hij tot jufvrouw Griffin; „en welke heerlijke gevolgen mogen wij er van verwachten, indien het hem gelukken mag de wilde inboorlingen van dit groote en vruchtbare land tot beschaving te brengen, waar de natuur zoo mildelijk hare gaven uitstortte in een gezond klimaat, een rijken en vruchtbaren bodem, in ontelbare en goede rivieren, overvloed van vruchten, specerijen en gomsoorten, in kostbare mijnen, en, om den naturalist in verrukking te brengen, in de grootste verscheidenheid van dier- en plantsoorten.” De heer Sinclair ging voort te zeggen, dat hoewel hij een afkeer gevoelde, om den wraakzuchtigen Bujong te laten blijven, hij echter van oordeel was, dat het onmenschelijk zijn zou, hem op deze eenzame plaats alleen achter te laten, en hij hield zich verzekerd dat Sunudeen zulks ook niet gedoogen zou. Hij vergenoegde zich met Tom en Mike te bevelen de riemen te nemen, en hunne bedrevenheid bragt de boot spoedig buiten de haven en veilig tusschen de klippen door; daarop slopen zij zoo dicht langs den oever als de rotsachtige kust hun veroorloofde, en roeiden nu stevig naar het zuiden, waarin Frank hen nu en dan verpoosde. Eindelijk nam de gemelijke Sunudeen, hoewel met blijkbaren tegenzin, een riem op om hen te helpen; maar Bujong bleef norsch in het achterschip zitten, en sloeg het gezelschap met een scherp en gramstorigen blik gade, die alles behalve aangenaam was. Eerst

toen zij den mond eener groote rivier, die eene soort van baai vormde, naderden, sprong hij overeind, en daarheen wijzende, zeide hij met een spotachtigen lach: „Daar, daar — ga, ga!”

De heer Sinclair ondervroeg Sunudeen, welke zeide: „Gindsche rivier wemelt van prauwen en forten van de Malukus, die allen, mannen en vrouwen, als slaven zoeken te vangen. Indien wij hen willen ontkomen, zoo moeten wij ons verder in zee begeven, opdat wij onopgemerkt voorbijkomen.”

Er was zooveel opregtheid op het gelaat van den Dajakker te lezen, dat niemand aarzelde hem te gelooven; de zeilen die geheschen waren om den noordenwind op te vangen, werden gestreken, en zij roeiden zoo ver van de kust af, dat zij slechts eene stip werd; daarop weder naar de kust wendende, bleven zij voortroeijen. Nu en dan, wanneer alles veilig scheen, heschen zij het zeil, totdat vermoeidheid en duisternis hen noodzaakten zich naar de kust te begeven, en aan den ingang eener naauwe kreek maakten zij andermaal de boot vast, aten stilzwijgend hunne drooge beschuit, en legden zich met vermoeide leden en treurige harten te slapen.

Frank en Tom ontwaakten met de zon, en zich naar de rotsachtige, met heesters begroeide oevers van de diepe, snelvlietende, smalle rivier begevende, beraadslaagden zij of het mogelijk zijn zou de boot op te werken, in de hoop van een gastvrij plekje aan te treffen, waar zij beschutting en voedsel zouden vinden, en de middelen om het land door te komen. Zij riepen Walter om met hem te raadplegen, want ofschoon hij niet sterk genoeg was om een bruikbaar werkman te zijn, werd hij zeer door Tom geëerbiedigd, die hem „ongemeen slim” noemde.

„Wel, ik zou zeggen, Tom,” zeide de knaap, „dat hoe eerder wij landen hoe beter; want het eiland is in het noorden het smalste, en hoe verder wij zuidwaarts zeilen, hoe langer onze reis over land zal zijn. Ook is het een groot voordeel, indien wij een goed eind weegs met de boot kunnen afleggen; want jufvrouw Griffin en Minna

kunnen niet best loopen, en zie eens al hare bagaadje: hoe zullen wij dat alles nog medeslepen? En deze rivier ziet er niet naar eene zeeroovers-haven uit, want eene van die prauwen met de outriggers zou er maar even door kunnen.”

„Wel, Walter, mijn jongen, daar is wel wat van aan,” antwoordde Tom, „gij ziet, wij zullen het alles alleen moeten overleggen, want Sunudeen is onhandelbaar geworden; en die andere jonge kerel zou niets liever willen dan ons in den val te lokken. Hij is een tijger op twee beenen, en de wijze waarop hij zijn oog op onze hoofden houdt, bevalt mij maar in het geheel niet; hij denkt er zeker over hoe zij er uit zullen zien, wanneer hij ze afgeschoren en gedroogd heeft, om ze in zijn huis op te hangen, die schurk!”

„Hij zal mijn hoofd niet hebben, zonder er eerst om gevochten te hebben,” zeide Frank; „maar nu het licht is, Tom, moesten wij eens naar dat rif zien, dat wij gisteren avond bij het opvaren van de rivier ter naauwernood ontkwamen. Walter denkt dat het geen koraalrif was.”

Zij keerden naar de boot terug, vanwaar zij op het rif, dat aan den mond der rivier lag, nederzagen. Het was gewis niet uit koralen gevormd; en daar het laag water was, stapte Tom uit de boot er op, ofschoon met menigen uitroep, tegen de scherpe en ruwe oppervlakte. Tot zijne verbazing ontdekte hij spoedig, dat het rif geheel uit oesters zamengesteld was, die in eene digte massa, met den mond naar boven, zamengevoegd zaten; hij riep Mike toe hem een bijl of een ander ijzer werktuig te brengen, om een ontbijt uit dit reusachtig oesterbed op te delven.

Dit was echter geene gemakkelijke taak; maar eindelijk kregen zij, met vereende pogingen, zooveel als zij noodig hadden, waarop zij ontbeten; en nadat de nieuwsgierigen het rif genoegzaam beschouwd hadden, stelde Tom het plan voor de rivier op te varen. Sunudeen scheen verwonderd en zag Bujong veelbeteekenend aan; doch hij scheen niet zoo afkeerig te zijn als bij de rivier, die zij vermeden hadden, en Mike ontving het bevel met een gelaat, waarop de blijdschap te lezen stond. Maar de rivier op te roeijen

was een zwaar werk, ofschoon zij, daar de loop eenigzins zuidwestelijk was, door den noordoosten wind geholpen werden, die nu begon aan te wakkeren, waarom zij om er zooveel mogelijk voordeel van te trekken, een zeil hesehen. Bij dezen ligchamelijken arbeid kwam nog de inwendige angst eener gedurige waakzaamheid, om niet eene praauw te ontmoeten, of door zeeroovers op de hooge rotsachtige oevers overvallen te worden. Doch na twee uren roeijens op de nog steeds smalle en snelvlietende rivier, gevoelden zij eene aandrift, waaruit zij opmaakten dat het water wies, en terwijl zij zich met deze gewenschte verligting van hunnen arbeid geluk wenschten, werden zij door een sterk ge-raas verschrikt, en riep Walter uit:

„O, Tom, zie eens om! de zee komt achter ons op! wij zullen overstroomd worden! wat moeten wij beginnen?”

Tom blikte rond, en zag tot zijn schrik eene hooge massa van water, dat als een stevige muur, de boot met spoorwagspoed vervolgte. Er was geen tijd te verliezen; zij waren niet meer dan eene el van den oever aan hunne linkerhand verwijderd. Frank trok den bevenden Walter naar den schuinen, met struiken begroeiden oever; Tom en Mike namen jufvrouw Griffin en Minna op, en de overigen hadden naauwelijks tijd om tusschen de struiken te kruipen, toen de wateren over hen heen rolden, en slechts door zich stevig aan de wortels van eenen mango-boom vast te houden, ontkwamen zij het gevaar van door de onweêrstaانبare, bruisende en schuimende golven weggerukt en overstelpst te worden.

Hijgende en half bewusteloos bleven zij zich nog eenige minuten vasthouden totdat de wateren langzamerhand afzakten, en zij gelooven konden dat zij werkelijk aan land waren. Tom bekwam het eerste zijne spraak terug, en zeide: — „Ja, ik heb de Maleijers te Singapore van deze boes, gelijk zij ze noemen, hooren spreken. Ziet gij, het is wanneer het springtij hooger dan gewoonlijk rijst, en als het dan naar binnen stroomt, stuwt het het zoete water in zulk eene massa op. God zij gedankt, dat het gevaar voorbij is!”

Op dat oogenblik werd er een luid geschreeuw gehoord van: „Voort jongens! den oever op! — schielijk!” en allen vestigden hunne oogen op den grooten afschuwelijken kop van eenen krokodil, die uit het water oprees en een der riemen in zijnen bek hield.

„Zouden wij onzen riem niet hebben mogen krijgen, Tom?” zeide Walter, medelijdend, terwijl zij allen den oever opklauterden, om buiten het bereik van het gevaarlijke, doch trage monster te komen.

„Wij zouden van dien riem niet veel dienst meer hebben, indien wij hem terug kregen,” zeide Mike, „aangezien wij niets meer hebben om er mede te roeijen. Waarlijk, jongeheer Walter, begrijpt gij dan niet dat de boot omgeslagen is, en zij nu zeker wel zal wegdrijven. En alles wat wij bezitten, en de mutsen en japonnen van de oude dame zullen nu wel de kaken van dat vervaarlijke beest vullen, en hij zou ons, bij mijne ziel, ook nog wel op den koop toe willen binnen slikken.”

„Waarlijk, Tom,” zeide Frank, „wij moeten de boot terug zien te krijgen; het wassende water is ons gunstig, anders zou het nu wel weggeloopt zijn.”

„Dat is alles waar, jongeheer Frank,” antwoordde hij; „maar het zou niet verstandig zijn een schip in de branding achterna te jagen. Wij moeten het onze terug hebben, maar gij ziet hoe gindsche schelm onzen riem beet gepakt heeft; nu, ik denk dat niemand van ons er op gesteld is hem in den mond te loopen.”

„Zouden wij hem niet kunnen doodden?” vroeg Frank, die gelukkig zijn geweer over zijnen rug had gehangen, en het dus gered had.

„Neen, volstrekt niet,” zeide de heer Sinclair; „dat zou juist een middel zijn, om een geheel nest van zeeroovers tegen ons op te jagen.”

Doch Sunudeen en Mike maakten een einde aan de zwarigheid. Zij doken beiden in de rivier, en rezen plotseling achter den krokodil te voorschijn; de Dajakker sprong op zijnen rug, en Mike viel hem op zijde aan, terwijl beiden hunne messen in zijne oogen stootten, waarop het

monster een vreeselijk gebrul liet hooren, op zijnen rug kantelde en de rivier afdreef.

Nu zwommen de mannen de boot na, kregen ze, en rigtten ze weder op, waarna zij ze naar den oever bragten. Tom en Mike haalden een paar op het water drijvende riemen op, maar verder was alles verloren; en nadat zij het water met hunne hoeden uitgehoofd hadden, stapten de mistroostige reizigers andermaal in de boot, die nu van alle geriefelijkheden, en zelfs van het noodige tot levensonderhoud beroofd was.

„Laat ons na dit alles God danken,” zeide de heer Sinclair, „dat ons leven nog gespaard is, en wij nog onze boot hebben, waarmede wij misschien nog eene plaats kunnen bereiken, waar wij hulp kunnen vinden.”

„En wij hebben onze messen en patronen, en ik heb mijn geweer,” zeide Frank.

„En ik heb mijn vischhaak in mijn zak,” zeide Walter; „en zie eens, Minna, mijn kostelijke oude reisdeken is aan den wortel van den mangoboom blijven hangen. Wij moeten hem droogen voor een bed voor jufvrouw Griffin en u.”

Doch jufvrouw Griffin was onder de uitgestrektheid harer ellende geheel versuft; zonder kleederen, voedsel, boeken, of zelfs het gewone tafelgereedschap — ging zij onder hare wederwaardigheden gebukt. Wat was zij nu — haar „werkkring was voorbij!”

„Wees niet bedroefd, lieve jufvrouw Griffin,” zeide Minna. „Ik vind het wel aardig. Wij hebben de groote mantels om, waarin wij slapen; en kijk eens! hier is de lieve Polly ook, wier vleugels hem gered hebben, en nu is hij naar zijne meesteres teruggevlogen.”

De aardige papegaai, die half gek van blijdschap was, dat hij zijne oude vrienden wedergevonden had, deed de lucht weërgalmen van: „Hoe vaart gij?” „Minna! Minna!” „Daar gaan wij!” totdat Sunudeen gromde: „Gij zoudt beter doen den vogel den mond te sluiten, of wij zullen spoedig de speren op ons zien regenen.”

Polly werd dus met den reisdeken overdekt; en daarop vervolgden zij stilzwijgend en langzaam, want zij waren afge-

mat door gebrek aan voedsel, hunnen weg tusschen de steile klippen door, die zoowel eene beschutting voor alle bespieding als een sluitboom tegen ontvlugting waren. Eensklaps bereikten vreemde geluiden hunne ooren; het was te laat om terug te keeren, zij verdubbelden dus hunne pogingen om voort te komen, en onderscheidden weldra de barbaarsche en onwelluidende muziek van gongs en tamtams, waaruit zij opmaakten, dat zij digt bij eene kolonie van zeeroovers waren. Sunudeen wees naar den linkeroever, en fluisterde dat zij daar digt langs moesten houden; en de muziek, de luidruchtige stemmen en het zingen van de mannen in hua fort, en het schelle praten der vrouwen verdoofden het geluid der riemen, die zoo luchtig gebruikt werden als mogelijk was.

Zij kwamen weldra aan eene kano, die aan den voet van de klip vastgemaakt was. Sunudeen sneed schielijk het touw los en maakte de kano aan de boot vast; daarop stapten Bujong en hij er in, en de riemen opnemende, die er in waren, legden de twee ligte booten snel een weg af van meer dan honderd ellen, toen zij, daar de klippen nu lager werden, een groot gebouw zagen, dat op palen opgetrokken was, en door een hoog staketsel van puntig bamboes omgeven was. Voor het staketsel lagen eenige mannen lui op den grond uitgestrekt; vrouwen, kinderen, geiten en hoenders waren in het rond verspreid, en het was klaarblijkelijk, dat de muziek van een feestelijken aard was, want de vloot was afwezig.

HOOFDSTUK XXII.

Polly's ongelukkige misslag. — De vervolging. — De boom in de rivier. — Het tweede fort. — Bujong's voorstel. — De booten zitten aan den grond. — De Dajakkers verlaten hen. — Nachterverblijf. — Nachtelijke bezoekers. — De landkrab. — Het wilde zwijn.

De afwezigheid der vechtende zeeroovers boezemde den reizigers vertrouwen in; en de Dajakkers in de bank van de kano twee kokosnoten, wat gedroogde visch en wat rijst gevonden hebbende, aten zij zelve de visch op en bragten het overige naar de boot; en zoo werden de uitgehongerde reizigers nogmaals van voedsel voorzien. Zij verdeelden de schellen en plaatsten de waterkommen ter zijde; daarop doopten zij de rijst in de melk en aten hun eenvoudig maal met veel smaak. Maar ongelukkig hoorde Polly het geluid van eten, en boos en ongeduldig wordende, dat hij gevangen gehouden werd, trok hij zijnen kop onder den deken van daan, en, tot groote ontsteltenis der vrienden deed hij een luid en schel gefluit hooren, om hunne aandacht tot zich te trekken.

De Dajakkers mompelden wraak, en indien de ongelukkige vogel in hunne magt geweest ware, zou zijn vonnis zeker geweest zijn; want spoedig bleek het, dat de luige zeeroovers door het fluiten opmerkzaam geworden waren, en overeind springende, de booten bemerkten hadden. Eenigen grepen speren, anderen snelden naar de rivier om de kano los te maken, die door de behendigheid der Dajakkers gelukkig buiten hun bereik was, en toen het verlies ontdekt werd, vervulde een luid en vreeselijk krijgsgeschreeuw de harten der vlugtelingen met schrik, daar zij nu zagen dat vervolging onvermijdelijk, en ontkomen bijna onmogelijk was. Met verdubbelde kracht begonnen zij nu te roeijen, Frank bracht hun eenig verdedigingswapen, het geweer, in gereedheid, en jufvrouw Griffin en Minna werden overreed plat op den bodem der boot te gaan liggen en zij moesten zich

laten welgevallen met den reisdeken overdekt te worden.

De zeeroovers baanden zich eenen weg door het kreupelbosch langs den top der hooge klippen, en begonnen hunnen aanval met het werpen van speren en het afschieten van kleine pijlen, die, gelijk Sunudeen zeide, dikwijls door buisjes, *sumpitans* genaamd, vergiftigd werden. Gelukkig was de afstand zoo groot, dat zoowel speren als pijlen nedervielen, zonder iemand te beschadigen; en de roeijers bemerkten, dat zij op hunne vervolgers wonnen, die door de moeijelijkheid om het kreupelbosch door te komen, grootelijks belemmerd werden.

„Hadden wij wel regt die kano te nemen, Walter?“ vroeg Minna, terwijl zij den zwaren wollen deken van haar hoofd wierp.

„Ik zou ten minste niet gaarne de dief geweest zijn,“ antwoordde hij; „maar de menschen doen dikwijls verkeerde dingen, wanneer zij in angst zijn. Wij zullen mijnheer Sinclair vragen, ze weder de rivier af te laten drijven zoodra wij buiten vervolging zijn.“

„Het zal wel eenigen tijd duren, vrees ik, eer wij buiten vervolging zijn,“ zeide de heer Sinclair, die het gesprek der kinderen hoorde. „Sunudeen zegt, dat de zeeroovers gewoonlijk een tweede fort op de rivieren hebben; en ofschoon wij nu de eerste bezetting onzer vijanden reeds een heel eind weegs achter ons hebben, zoo zullen wij welligt nog meer voorbij moeten gaan; wij moeten dus op onze hoede zijn, en ons allen dood stil houden, en dat kleine hoofdje daar moet ik weder bedekken.“

Minna trok met weêrzin haar hoofd naar binnen, en nu draaiden zij behoedzaam eene bogt van de rivier om, vijf mijlen boven het eerste fort, toen zij eensklaps op eenen sluitboom stuitten, die ondoorgankelijk scheen. De stammen van eenige groote boomen, met bindriet aan elkander gebonden, lagen dwars over de rivier, en vormden een sluitboom, die op eens allen verderen voortgang belette, en hen met vrees voor het fort vervulde, tot welks beveiliging hij daar zeker gelegd was.

„Nu zijn wij er mooi aan toe,“ zeide Tom, „wij zitten

tusschen twee vuren. Ik zou zeggen, wij moesten dezen boom nedervellen, en voortgaan; gij ziet, wij kunnen misschien een vreemd zeil ontmoeten; doch wij zullen de vlag moeten strijken, zoodra de vijand zijne kleuren getoond heeft, en gij hebt geen kanon om hem te antwoorden. Wat zegt gij, mijnheer — zullen wij voortgaan?"

„Maar hoe kunnen wij met mogelijkheid dezen vreeselijken sluitboom doorkomen?" vroeg de heer Sinclair.

„Willen wij de boot netjes over den boom zien te ligten?" zeide Mike. Wij zijn nog al sterk, en dit juffertje en de oude vrouw zijn ligte ballast."

„Ik wil volstrekt niet onder ballast gerangschikt worden," zeide jufvrouw Griffin, op een graftoon, terwijl zij haar bleek gelaat, waarlangs het haar verward nederhing, van onder den deken te voorschijn haalde. „Ik dring er op aan om aan land gezet te worden."

„Het zal het beste zijn, dat dit geschiede," zeide de heer Sinclair. „Wij zullen dan misschien eene rustplaats onder deze struiken kunnen vinden voor degenen, die niet mede kunnen werken — en de boot moet geheel ontladen worden."

Jufvrouw Griffin en Minna werden dus aan den kant eener rots geplaatst, totdat de sterke mannen de boot over den slagboom getrokken hadden; de kano, of *sampan*, gelijk zij door de Dajakkers genoemd werd, was ligter, en werd dus met minder moeite overgehaald; daarop werden de bevende jufvrouw Griffin en hare leerling weder in de boot gezet; en nu roeiden zij de rivier op met al de omzigtigheid die hun gevaarlijke toestand vorderde; want er moest zeker een fort dichtbij zijn, en de roovers misschien gereed hen op te wachten.

Digt langs den beschuttenden oever der rivier kwamen zij een paar honderd ellen voort, toen het bosch van hoog bamboes, dat hen zoo goed verborgen had, ophield. Het bamboes was klaarblijkelijk hier weggesneden, en de oevers waren op eene lengte van honderd ellen van de rivier tot de plaats, waar zich de staketsels van het fort verhieven, met lang gras begroeid. Een lage heuvel hing over het

water, waarop eenige hooge palmboomen, benevens de kwijnende casuarina een dun scherm vormden, terwijl het gesnap der papagaaijen in de boomen niet alleen het geluid der riemen verdoofde, maar ook het beantwoordende gesnap van Minna's lieveling, die weigerde zich stil te houden, toen hij de stemmen zijner broeders vernam. Kakelende eenden plasten in den modderigen kant van het water, en de behendige en niet zeer naauwgezette Dajakkers wisten in het voorbijvaren twee paar te grijpen en den hals om te draaijen.

Alles scheen stil in deze zeeroovers-kolonie. Buiten de staketsels graasden geiten en jonge stieren; kinderen buitelden rond, en hier en daar zat eene vrouw, die het oog op hen hield en fijne matten weefde. Laag in de boot nedergehurkt, was het alleen wanneer een dikke boom hen voor het gezicht verborg, dat de reizigers het waagden een blik op het tooneel te werpen, en alles ging goed, totdat eenige kinderen, die elkander over den heuvel aan den kant der rivier najaagden, de vreemde boot zagen, en, door hun schel geschreeuw de moeders tot zich trokken, die, in grooten angst, hare kinderen opnamen en binnen de staketsels vloten, vanwaar de luide toonen van den gong weldra gehoord werden.

„De mannen zijn afwezig," zeide Sunudeen op eenen toon van verademing, „maar dat sein zal hen spoedig terugroepen, indien zij onder het bereik van het gehoor zijn. Wij moeten spoed maken, want deze mannen weten van geen genade."

„Waarom zouden wij nu niet landen?" vroeg Bujong, op fluisterenden toon.

„Zwijg," antwoordde Sunudeen; „ik wil hen hier niet verlaten."

Deze woorden vervulden den heer Sinclair met angst; want hij begreep dat de Dajakkers voornemens waren zich van de overigen te scheiden; en hoe zij dan hunnen weg door dit onbekende land zonder een gids vinden zouden, was eene moeilijke vraag. Na een weinig nadenkens, zeide hij bedaard tot Sunudeen: — „Mijn vriend, wij zijn

vreemdelingen en van alles ontbloot, neem ons mede naar uw volk en verleen ons eene schuilplaats in uw huis. Geef ons rust en voedsel, en zend iemand om ons naar Kueching te geleiden. De *Tuan Besar* zal den man, die ons behouden bij hem brengt, met rijke geschenken begiftigen."

Sunudeen zag somber voor zich neder en zweeg, doch de scherpe oogen van Bujong werden door eene blijde uitdrukking verhelderd, terwijl hij zeide: „Laten zij allen met ons medegaan. Onze *Datu* zal een feest voor de blanke vreemdelingen maken, en onze vrouwen zullen dansen en zingen."

Een booze blik van zijn medgezel deed den jongen Dajakker zwijgen, en er werd niets meer gesproken, voor zij het fort uit het gezigt verloren hadden en zelfs het geluid van den gong niet meer gehoord werd. Toen was het klaarblijkelijk, dat hun togt ten einde liep; de rivier was nu een smalle stroom geworden, in welks helder water prachtig gekleurde visschen, en nog prachtiger vervaarlijke slangen spartelden. De lage oevers waren bedekt met *acacia's*, *pandanus*-struiken en verschillende soorten van palm-boomen, vermengd met bamboes. Het struikgewas scheen ondoordringbaar, en de boot die reeds tegen de bedding van het riviertje aanschuurde, was niet langer bevaarbaar.

„Wat zullen wij doen?" riep Walter, toen hij met angst rondzag op het dikke kreupelhout aan de beide oevers, en eene bergketen bedekt met zware bosschen, vlak voor hen; terwijl zeer waarschijnlijk de verschrikkelijke zeeroovers hen reeds vervolgden. Bujong trok zonder aarzelen de kano op den regteroever, maakte haar vast en ging in de struiken om eenen dikken bamboesstok te snijden, terwijl Sunudeen zich tot den heer Sinclair wendde en zeide:

„Hier moeten wij u verlaten. Neem dit," terwijl hij hem een bijl gaf, die in de kano gebleven was, en een paar eenden in de boot wierp. Toen wees hij op Bujong, die buiten het bereik hunner stem was, en voegde er haastig bij: „Kom niet onder onzen stam. Onze *Datu* houdt van hoofden, hij voert in zijne prauw oorlog tegen alle andere stammen, en altijd tegen vreemdelingen, hij

heeft slavinnen noodig. Ga naar het dal der zuidelijke bergen. Slaap in de grotten of op de dikke boomen. Gij zult er water, vruchten en rijst vinden. Maar volg ons niet."

Bujong voegde zich toen weder bij hen, en zeide: „Gij gaat met ons mede."

„Neen," antwoordde Sunudeen; „de blanke vreemdelingen zullen hier blijven, om de *sampans* af te wachten totdat wij hier meer van onzen stam brengen om hen naar het dorp te voeren."

„Zij zullen hier niet blijven, zij zullen vlugten," hernam Bujong driftig. „Laten de mannen de vrouwen dragen en ons volgen."

„Wij willen u niet volgen, Bujong," zeide de heer Sinclair; „wij zijn sterk, wij zijn gewapend; en als gij tracht geweld te plegen, schieten wij u op de plaats dood. Verlaat ons in vrede, daar gij toch niet met ons bevriend wilt zijn."

De jonge Dajakker verdween, met dreigende woorden en gebaren, in de struiken en ging naar het noorden. Sunudeen bleef nog eenige minuten om afscheid te nemen van zijne vrienden, en hun de zeilen en touwen te wijzen die er in de kano bleven. „Dit is van u; wij zullen uwen *sampan* nemen — vertrek spoedig. Bujong is de zoon van den *Datu* en beiden beminnen bloed."

Toen volgde hij zijn makker, de ongelukkige reizigers met hunne ontmoedigende vooruitzigten en in volslagen gebrek achterlatende, terwijl zij met ontsteltenis zagen, dat hun geene andere keus overbleef dan hun weg door het struikgewas of over de bergen te nemen. De matrozen ontlaadden de kano en haalden er de zeilen van matwerk, die netjes opgerold werden, uit, benevens eenige touwen van palmvezels gemaakt; schatten, die vooral niet moesten vergeten worden; daarom verdeelden zij het onder elkander en baanden zich een weg door de heesters, langs de oevers van den stroom, naar de heuvels die trapsgewijze bergen vormden. Tom en Mike gingen als sapers voorop en maakten met den bijl en een lang mes een pad, waarop jufvrouw Griffin en Minna met veel moeite volgden; de

oude dame evenwel beschouwde den geheelen togt als onverstandig, en hield vol dat het beste plan geweest zou zijn, de Dajackers gevangen te nemen en hen te noodzaken, hun als gidsen den weg te wijzen.

„Dan, jufvrouw Griffin,” zeide Frank, „zouden de slimme schelmen ons zonder twijfel in het midden van hunnen stam geleid hebben, die u en Minna, en waarschijnlijk Tom en Mike tot slaven zouden hebben gemaakt; maar aan ons drieën, nutteloos als wij zijn, zou de eer te beurt vallen, dat onze hoofden gezouten, gedroogd en opgehangen zouden worden, tot bewondering van den geheelen stam.”

Minna lachte en schreide beurtelings hierover, en jufvrouw Griffin stelde toen voor, dat men het kreupelbosch in brand zou steken, om zich een weg te banen.

„Wij zouden een vuur aansteken om ons zelve te branden,” antwoordde Tom. „Ziet gij dan niet, dat nu met een flinken zuiden wind in ons gezigt de weg wel achter, maar niet vóór ons zou gebaad worden? Gij zoudt een slechte kapitein zijn voor een schip, jufvrouw, daar gij het kompas nog niet weet te gebruiken.”

„Uwe opmerking is onbeschaamd, jongman,” antwoordde de beleedigde dame. „Gij kunt mij geen kompas wijzen, of ik zou er u de nuttigheid van kunnen aantoonen, volgens de regelen der wetenschap. Mijne kennis van de zeevaart is bevonden den vasten basis der meetkunde tot grond te hebben.”

„Zou de meetkunde u ook zeggen kunnen, uit welken hoek de wind waait, madam?” zeide Tom.

„Ik geloof, Tom,” zeide de heer Sinclair, „dat in deze omstandigheid onze armen ons meer van dienst zijn dan onze tongen. Laat ons voortgaan met den weg te banen.”

Maar slechts met éenen bijl gewapend vorderden zij weinig, daar de messen ongeschikte werktuigen waren om mede te hakken. Gelukkig kwamen zij aan een onbegroeid plekje van den golvenden grond, zetteden zich op het gras neêr en braadden de eenden, terwijl zij eenigzins treurig gestemd, hunne groote onderneming bespraken.

„Het is eene akelige karrewei, dat is zeker,” zeide Tom

eenigzins gemelijk, naar de beide dames ziende; gij begrijpt zij zouden nooit over deze hooge bergen kunnen komen; en Walter, die eene soort van kaart van dit wonderlijke land gezien heeft, zegt dat zij er doorheen loopen als de ruggegraat van een haring. Ik heb niet veel met landreizen op; het is zeilen in de mist, zonder kompas of chronometer. Er gaat maar niets boven water om koers te houden.”

„Maar dan de roovers, Tom,” merkte Walter aan.

„Ja, dat is waar, mijn jongen,” antwoordde hij; „maar ziet ge, die honden houden altijd de rivier. Nu dacht ik er over, dat wij ergens eene plaats opspoorden aan de zee-kust, daar zouden wij een wachter kunnen uitzetten, en misschien een schip aanhalen.”

„Dat is een goed plan,” zeide jufvrouw Griffin. „Laat ons toch als het u belieft een schip zien te krijgen, en dan den kapitein bevelen ons naar Calcutta te brengen.”

Tom begon zacht en lang te fluiten, en zeide toen: „Een kapitein laat zich zoo maar niet bevelen, jufvrouw. Wij moeten gaan waar hij gaat; maar dat is niets. Het is beter dat wij naar China of Amerika zeilen dan hier als wilde dieren rond te dolen in bosschen en bamboesrietten.”

De heer Sinclair zuchtte over zijne teleurstelling; want hij gaf nu de hoop geheel en al op Rajah Brooke te zien; jufvrouw Griffin wekte hem uit zijne zelfzuchtige gevoelens op, en vroeg hem waar zij slapen zouden, daar de nacht op handen was.

„Zullen wij de beide dames op een boom hijschen?” vroeg Mike. „In dit wonderlijke land is het eene goede drooge woning, en buiten het bereik der roovers. Zal ik naar boven klimmen en eene plaats gereed maken?”

Minna werd bekoord door de gedachte aan een wezenlijk luchtkasteel, gelijk dat der Zwitsersche familie op het gelukkige eiland; maar jufvrouw Griffin werd door het voorstel beleedigd, en wees het in eens van de hand.

„Daar is niets ongerijmds in deze zaak, ik verzeker het u, jufvrouw Griffin,” zeide Frank; „want Sunudeen zegt, dat vele stammen wezenlijk op boomen leven. De takken

steken allen waterpas uit den stam en kunnen gemakkelijk vast, bewoonbaar en gevoelig ingerigt worden door dwars-takken en lang gras. Gij zoudt u wezenlijk veel veiliger gevoelen als gij er op waart."

"Ik zal er de proef niet van nemen," hernam de dame, hem majestueus met hare hand afwerende. „Laten uwe mannen eene tent maken."

Dit deden zij, en het gelukte tamelijk wel, door eenige dikke bamboezen te snijden en in den grond te steken, waarna zij er de matten of zeilen over heen spreidden. De deken werd op den grond gelegd, en jufvrouw Griffin was met haar slaapvertrek tevreden. De mannen sliepen op den grond rondom de tent, en werden niet gestoord, behalve door de kreten der nacht-roofdieren, van welke echter geen een een bezoek in de legerplaats bragt.

Zij verlieten hun verblijf ongaarne, om hunne werkzame pogingen te vernieuwen; maar, daar jufvrouw Griffin de noodzakelijkheid inzag, van zich aan de omstandigheden te onderwerpen, trachtte zij het werk der mannen te verligten door hun den weg te doen nemen door de boomen, die de lagere heuvels bedekten, en waartusschen het gemakkelijker viel te gaan dan tusschen het dikke heestergewas; hierover legden zij een langen weg af, voordat de nacht en de vermoeijenis hen noodzaakte uit te rusten aan den kant van een ruischend beekje, waarvan het water de lucht verkoelde, die welriekend gemaakt werd door den reuk der bloemen en vruchten. Daar, beneden een vijgeboom, kookten zij in een aarden pot een gedeelte der overgeblevene rijst, en, met bijvoeging van een kokosnoot, gebruikten zij hun sober avondeten, dat vervrolijkt werd door de snaterende papegaaijen en kluchtige apen, die de zwervers met vijgen wierpen, welke, hoewel eenigzins droog, toch zeer smakelijk waren.

"Welk een afschuwelijk dier loopt daar in het gras?" riep Minna. „Kan het eene krab zijn, Walter, zoo ver van de zee?"

"Het is eene landkrab," antwoordde hij. „Ik weet dat zij zich in de bergen verschuilen en des nachts voedsel

gaan zoeken. Kijk, daar zijn er meer! Hoe leelijk zien zij er uit! Maar men kan ze goed eten. Kom, laat ons er jagt op maken."

Toen begon er eene jagt met stokken en steenen op de ongelukkige beesten, die zoo spoedig mogelijk, op hunne zijdelingsche manier van loopen, ontvlugten, en de jongens zeer vermaakten. Eenigen dier dieren waren beladen met een hoopje gras, dat zij tusschen hunne scharen hielden en hen in het loopen niet scheen te hinderen. Maar de mannen waren door den honger wanhopig; aan zes krabben werd de terugtogt afgesneden, en ofschoon zij moedig met de scherpe scharen vochten, werden zij omgekanteld, gedood en veroordeeld, om in hare harde purpere schalen gekookt te worden.

"Nu," zeide de heer Sinclair, „een van de klimmers moet ons een citroen of oranjeappel bezorgen, om het vleesch te kruiden, dat dan heerlijk zijn zal. En daar komt een andere levenmaker aan, die ook te eten is, ofschoon hij grooten tegenstand biedt."

Dit was een groot wild zwijn, dat, knorrende en snuivende, aan kwam loopen, om de vruchten, door de apen afgesmeten, te genieten. Eene jagt op dit beest werd niet voegzaam geacht, en Tom nam op zich, het met een slag van zijnen bijl op den kop, af te maken; terwijl de anderen met hunne messen het slagterswerk zouden verrigten. Jufvrouw Griffin en Minna trokken zich in de tent terug, om het werk niet te aanschouwen, dat echter zoo gemakkelijk niet ging als men gedacht had; want de harde huid van het dier wederstond Tom's hevigen slag en met vreeselijk geschreeuw liep het vooruit, stootte zijne slagtanden tegen de palen der tent, en wierp deze over de verschrikte bewoners, die hij in zijne pogingen om te ontsnappen onder den voet wierp. De matrozen ontvingen het echter met herhaalde slagen en steken, en, min of meer gekneusd, maakten zij eindelijk het wanhopige dier af, dat spoedig in ruw verdeelde stukken gesneden werd, tot groot genoegen van Tom en Mike, die het gebrek aan hartig eten het meest van allen gevoelden. De tent werd weder op-

gerigt en de verschrikte bewoners gerust gesteld met de verzekering, dat alle gevaar geweken was.

„Ik kan naauwelijks gelooven dat wij beiden leven,” zeide jufvrouw Griffin, „en ik kan mijne ontvredenheid niet verbergen over de slechte krijgskunde, die den matroos niet veroorlooft zijn tegenstander met den eersten slag ter neder te werpen. Eene rij mannen voor deze tent moest ons beschermd hebben.”

„Zoudt gij ook verlangd hebben, dat de lijfwacht van Hare Majesteit, God zegene hare hoogheid, over de zee gekomen ware, om u te beschermen, terwijl wij bezig waren om zulk een lief schreeuwertje af te maken? Het had ons bijna allen onder den voet geloopt.”

Maar daar de dames bevonden werden niet alleen niet dood, maar ook niet gewond te zijn, hoewel een weinig ontsteld door het ruwe beest, maakte jufvrouw Griffin een einde aan dat gesprek; de tent werd weder betrokken, Walter en Frank beloofden bij beurten te waken, opdat niets hun meer mogt overvallen in den nacht, en allen gaven zich aan de zoo noodige rust over.

HOOFDSTUK XXIII.

Moerassen en slangen. — Hagedissen en insecten. — De roode mannen. — De dame van de grot. — Een gevecht. — De nederlaag der ourang-outangs. — Het bewaken der dooden. — Bebouwde gronden. — Een dorp.

Vroeg in den morgen waren Tom en Mike aan het werk, om lapjes vleesch te braden, die op groote pisangbladen werden opgedischt, en, met het in schalen geschepte water van het beekje, een hartig ontbijt uitmaakten, dat hen sterkte voor hun dagelijksch werk. Zij zetteden hunne reis

door het bosch voort, die niet alleen gemakkelijker werd, maar hun ook schaduw en frissche vruchten aanbod. Het houtgewas werd minder ondoordringbaar, het bamboes werd vervangen door riet, en daarna door hoog gras, dat de reizigers uitlokte het bosch te verlaten. Gelukkig liepen Tom en Mike vooruit, want toen zij eenige schreden voortgelopen waren, plompten zij in een moeras, dat hen nog meer belemmerde dan het struikgewas; zij zonken er tot boven de knieën in, en hadden de hulp hunner vrienden noodig, om er uit te geraken. Uit het lange gras van het moeras staken ontelbare afschuwelijke hoofden van giftig uitziende prachtige slangen, alsof zij het indringen der vreemdelingen wilden tegengaan, en het geheele gezelschap nam de wijk naar het minder gevaarlijke bosch.

„Hoe zullen wij de zee bereiken, als dit moeras er ons van scheidt?” vroeg jufvrouw Griffin. „Worden wij geëdoemd om op deze eenzame bergen rond te dwalen?”

„Ik geloof niet dat het moeras zich ver uitstrekt,” antwoordde de heer Sinclair. „Hier is de grond laag, maar spoedig moet hij rijzen en hooger worden; want ik geloof dat vele takken van dezelfde bergketen naar de zee loopen.”

„Ik kan reeds eene blaauwe lijn zien,” zeide Walter, nadat zij eenigen tijd hadden doorgeloopt. „Verlaat er u op, jufvrouw Griffin, wij zullen de moerassen en slangen spoedig kwijt raken; en ik ben verzekerd, dat aan den kant van het moeras de grond hard zal zijn, en zulke ligte stappen als van Minna en mij zal dragen.”

„Laat het ons eens beproeven, Walter,” zeide Minna; en de boomen verlatende gingen zij naar het open vlak, slopen voorzigtig door het gras, dat vermengd was met prachtige bloemen, en waren spoedig „het groote korps,” zoo als zij het gezelschap noemden, vooruit.

„Daar beweegt iets in het gras voor ons, aan den oever van die beek,” zeide Minna. „O, Walter! ik ben vreese-lijk bang! Ik zie glinsterende oogen! Zou het een krokodil zijn!”

„Niet in zulk een stroompje,” antwoordde hij; „maar

blijf achter mij en wees niet bang! ik heb eenen sterken stok. Welk een wonderlijk hoofd! Loop naar mijnheer Sinclair en vertel het hem. Het is zeker iets wonderlijks! maar het beweegt langzaam, wij behoeven geen alarm te maken."

De heer Sinclair was spoedig op de plaats, vergezeld van Frank, met een geweer, in geval er gevaar was. Het monsterachtige hoofd werd weder opgeheven, om de nieuw aangekomenen te beschouwen, die nu digtbij genoeg waren om te bemerken, dat dit monster, dat omtrent zes voeten lang scheen, niets anders was dan een reusachtige hagedis of iguana, en, zoo als de heer Sinclair zeide, *hydrosaurus giganteus* genaamd. Het sloeg met zijnen staart en opende zijn muil als om te toonen dat hij, indien men zich met hem inliet, gevaarlijk zijn kon, en daar hij niet tot voedsel dienen kon, verwijderden zij zich van het onaangename gezelschap van dit monster.

"Deze dampige wouden schijnen te wemelen van dieren," zeide de heer Sinclair. "Ziet eens naar die boomen, die over het water hangen en een groot aantal beesten schijnen te dragen. Zelfs de fantastische vormen van den wonderlijken orchidae, de onregelmatige flora der natuur, die van de takken der boomen afhangt, ziet er als een levend wezen uit, en ziet eens hoe velerlei soorten van hagedissen kruipen dien boom op en neder. Daar is dat vreeselijk-uitziend, hoewel schadeloos diertje, bekend als de vliegende draak, en dat ook wezenlijk in het klein het afbeeldsel is van dien fabelachtigen draak, die alle eeuwen door de schrik der ligtgeloovigen geweest is. Ziet eens naar dien grooten regt opgaanden stam voor u, en gij zult de snelle bewegingen van het aardige beestje, de *Boom Gecko*, bemerken, dat den loodregten stam met evenveel gemak oploopt als liep het op den gewonen grond."

"En hoeveel millioenen mieren en honigbijen," zeide Walter. "Ik geloof dat er eene goede portie honig zal zitten in een dier oude boomen. O, Minna, zie eens! die reusachtige spin, met haar met punten bedekt hoornen harnas, dat haar voor aanvallers beveiligd."

"Het is een afschuwelijk, vreeselijk beest, Walter," hernam Minna; „en zie eens hoe zij de arme mieren opeet. Welk eene insectenwereld! Hoe kunnen zij allen leven?"

"Zij leven van elkander," zeide de heer Sinclair; „en zonder twijfel genieten zij die dierlijke genoegens, welke God aan alle lagere schepsels geschonken heeft, terwijl Hij alleen voor de menschen dien grooten en verantwoordelijken zegen van verstandelijk genot hier op aarde heeft bespaard, en die vonk van den Heiligen Geest, die, deze aarde niet achtende, hen bereid maakt voor een leven hierna."

Nadat zij de beek hadden overgestoken, rees de grond langzamerhand, werd vast en vruchtbaar. Rijke grasvelden waren bedekt met schitterende bloemen, of golvend graan, terwijl verscheidene zilveren streepjes water er door heen liepen. De lage heuvels, die er nu kwamen, werden gevolgd door bergen, die zich tot aan de kust uitstrekten, en tot aan den top met zware bosschen bedekt waren. Zij kwamen nu aan een land van overvloed, en, zoo als zij hoopten, van vrede; en met vreugde luisterden zij naar de menschachtige zamenspraken der papegaaijen; de kreten der verschillende soorten van apen, het onophoudelijk piepen van den „nachtwaker," en de schelle cicada, een reusachtig insect, zoo groot als een musch, dat aan het tooneel leven gaf.

Maar jufvrouw Griffin voor het open veld bang geworden, alwaar zij door de zwijnen zou kunnen aangevallen worden, smeekte dat zij ten minste tot de schaduw der bosschen zouden terugkeeren, en vroeg aan den heer Sinclair, of er eenige waarschijnlijkheid was, dat zij een dorp zouden bereiken om er te overnachten.

"Waarschijnlijk zullen wij spoedig in deze vruchtbare streken bewoners ontmoeten, maar of het geraden zal zijn ons met hen in te laten, is eene moeilijke vraag. Wij kunnen ons naauwelijks als eene gewapende magt beschouwen, sedert wij maar één geweer hebben."

Vóór zij het beekje verlieten, sneden de mannen zich dikke bamboesstokken, waaraan zij eenen scherpen punt maak-

ten. Deze speren waren gevaarlijke wapenen in geoefende handen, en de tegenwoordigheid van moedige verdedigers gaf jufvrouw Griffin weder een weinig moed.

Frank, die vooraan ging, hield plotseling stil en riep uit. „Daar zijn eindelijk inboorlingen.”

„Wezenlijk!” riep Mike, die naast hem liep; „maar dat is een oud volkje; waarlijk, mijnheer Frank, zouden zij in dit verre land een Greenwich-oude-mannen-huis hebben? en mijn jongen, zij zijn leelijk; dat is ten minste waar!”

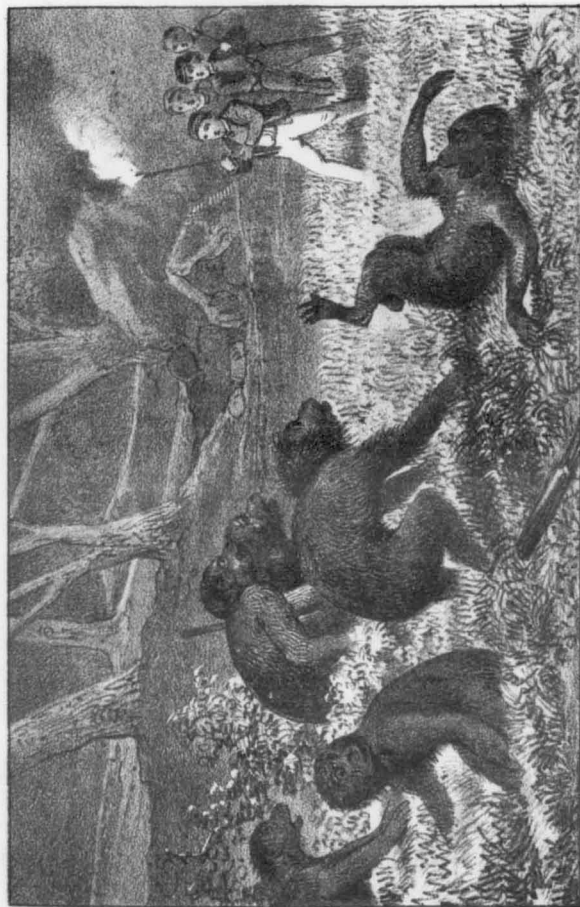
„Wel, mijnheer Sinclair — Walter!” riep Frank, „zullen wij voortgaan? Zijn dat wezenlijk menschen?”

„Houd uw geweer gereed, Frank,” antwoordde de heer Sinclair haastig; „maar wees voorzigtig. Tom en Mike vormt het front, God beware ons; het is eene troep dier leelijke en gevaarlijke ourang-outangs, waarvan wij allen gehoord hebben. Hadden wij maar eene schuilplaats voor deze zwakke vrouwen.”

„Ik zie een hol in gindsche donkere rots,” zeide Walter. „Het is nog al ver; maar misschien bereiken wij het voordat de dieren ons bemerken.”

„Wij zullen zien, mijn jongen,” antwoordde de heer Sinclair. „Tom, gij met Mike en Frank moet onzen aftogt dekken, en wij zullen trachten jufvrouw Griffin en het kind naar eene veilige plaats te brengen.”

Maar dit was niet gemakkelijk, want toen zij de roode mannen in het gezicht kregen, hoewel op eenigen afstand, waren zij bijna te verschrikt om zich te bewegen, en er was veel overredingskracht nodig om jufvrouw Griffin over te halen, zich naar de rots te spoeden, terwijl zij voortgaande, morde over de onwetendheid en onoplettendheid der leiders, die hun zulk een ongeluk hadden op den hals gehaald. Ten laatste kwamen zij ademloos bij de grot aan, die zij in eens wilden binnen gaan; maar de heer Sinclair hield hen tegen totdat de mannen met een bundel droog gras kwamen, dat zij aanstaken en er in wierpen, om te zien of er ook iets in was. Terstond werd er een doordringende kreet gehoord en een groot beest sprong er uit, smet Mike in zijn ijver omver, en voorwaarts

springende, klom het met veel gemak op eenen boom, waarvan het met een grijns op de indringers nederzag.

„Hé! wat een sterk beest is dat,” zeide Mike zijn schouder wrijvende, „voor een dames beestje. Waarlijk! dacht ik niet dat zij mij doodde met hare groote handen? Gij kunt er op rekenen, dat wij nog wat te doen zullen hebben met hen, te oordeelen naar hare vuisten.”

Frank overtuigde zich nu, dat het hol ledig was, hoewel het volstrekt geen aangenaam verblijf aanbod, daar het vochtig en vuil was; maar eindelijk besloot jufvrouw Griffin er in te gaan met Minna en de trouwe Polly voor gezelschap.

De heer Sinclair en Walter weigerden bij het hol te blijven, maar voegden zich gewapend bij de verdedigers, die, groote steenen voor de opening gewenteld hebbende, opdat de eigenaars er niet in zouden kunnen komen, er voor trokken om het te verdedigen. Zij zagen nu, met eenig medelijden, dat het beest, dat zij verdreven hadden, een vrouwtje was met een jong in haren arm, dat zij, evenwel altijd naar hare vijanden ziende, liefkoosde; dezen werden nu gewaar, dat zij ontdekt waren door den troep, die dikke takken van de boomen rukkende en ze met woede tegen de aanvallers schuddende, met gebaren en kreten naderden, terwijl zij regt op hunne achterpooten liepen, ondersteund door hunne groote wapenen.

Er waren niet minder dan twaalf dezer op menschen gelijkende beesten; zij waren van vijf tot zes voeten lang, bedekt met bruin-rood haar en een afschuwelijk gezigt, dat evenwel nog die gelijkenis had met een mensch, welke hen zoo bijzonder afzigtelijk maakt. Toen de beesten nabij genoeg gekomen waren om de vreemdelingen te zien, stonden zij stil, en weder zwaaiden zij hunne wapenen met een scherp eigenaardigen kreet van twee toonen; vier van hen, die wijfjes waren, keerden naar de boomen terug en lieten acht van hen achter, waarvan elk door zijne meerdere kracht het geheele gezelschap aan kon; maar het verstand en de innerlijke hulpbronnen der menschen zijn sterke wapenen.

„Weest koelbloedig en flink, mijne goede jongens,” zeide

de heer Sinclair, „anders zijn wij verloren. Frank, hebt gij de beide loopen geladen?”

„Wat denkt gij van een gezamenlijken kreet, mijnheer?” vroeg Tom. „Dat heeft uitwerking als er een schot op volgt.”

„Gij hebt gelijk, Tom,” antwoordde hij. „Laat hen eerst een weinig nader komen; dan de kreten en een schot; en als zij niet weggaan, herhaal het dan — nu!”

Drie vreeselijke schreeuwen werden gevolgd door een schot, dat den aanvoerder deed nedertuimelen, en drie van de bloohartigsten verschrikte, die de wijfjes volgden. De overigen stonden voor een oogenblik verwilderd stil, kwamen nader, en werden begroet door eene herhaling van de schreeuwen en het schot, en weder stortte een beest neder. De drie moedige dieren, die overbleven, traden vooruit, en om Frank tijd tot laden te geven, vormden de reizigers eene lijn met hunne scherpe speren. De wanhopige beesten schenen niet te bemerken, dat die op hen gericht waren; de grootste van hen pakte Tom's speer met zijn gebit, rukte haar uit zijne handen en brak het bamboes, dat drie duim in doorsnede had, in verscheidene stukken, terwijl hij wraaklustig naar Tom grijnsde. Deze had ter zelfde tijd zijn bijl opgenomen, en dien met een krachtigen hak in zijn hoofd slaande, viel het stervende, hoewel nog vijandige beest, Tom's arm met de tanden trachtende te pakken, met een zwaren smak achterover.

Inmiddels had Walter zijn geweer weder geladen, en daar een ander gewond beest den heer Sinclair met een hevigen slag op het hoofd bedreigde, schoot Frank hem in het hart. Het laatste dier, door het gezigt zijner doode en stervende makkers moede geworden, brak zijn staf, slingerde de stukken naar zijne vijanden, en vloog toen op hen aan, om een doodelijk schot van Frank te ontvangen, waarna het, Frank in zijn val medeslepemde, achterover viel.

Frank werd spoedig opgerigt en de wonde, door den beet van het dier aan zijn schouder veroorzaakt, gewassen en verbonden, terwijl Tom en Mike aan de beesten, die nog niet dood waren, een einde gingen maken. Het was een pijnlijk gezigt dit toneel van slagting te zien; vijf groote, zooveel

op menschen gelijkende gedaanten, lagen dood neder, en Walter verliet met tranen in de oogen het bloedige veld. De naderende nacht noodzaakte hen de wijk te nemen naar het hol, liever dan blootgesteld te zijn aan een nachtelijken aanval; maar zij werden uit den slaap gehouden door de treurige kreten der beroofde wijfjes. En des morgens vonden zij, dat alle dooden weggedragen waren, een voorval dat den overwinnaars met schrik vervulde.

„Zouden zij hunne dooden weggedragen hebben, om ze buiten ons gezigt te begraven, jonheer Walter?” vroeg Mike. „Wezenlijk ik voelde iets raars, toen ik in het holle van den nacht die beesten bij de lijken hoorde waken. Gij ook niet, jongejuvrouw?”

„Waarlijk Mike,” antwoordde Minna, „ik geloof dat niemand van nacht in dat vochtige hol geslapen heeft, en ik voelde mij zoo treurig, toen ik de wanhopige kreten der arme beesten hoorde. Het is zeer akelig, mijnheer Sinclair, dat zij zooveel op menschen lijken. Zij moesten op vier pooten loopen, dan wisten wij zeker, dat het geen menschen zijn.”

„Daaraan, mijne lieve, behoeft gij niet te twijfelen,” antwoordde de heer Sinclair. „De naam *orang-outang* beteekent in de taal van dit land wilde man, en de onwetende inboorling gelooft, dat zij verwaarloosde afstammelingen zijn van die wilde horden, die de wouden bewonen en in de boomen van eenig nog onbekend oord van dit eiland leven; en dat zelfs hunne ruwe levenswijze hen van de spraak beroofd heeft. Maar de rede en de openbaring hebben ons geleerd, dat de mensch een bijzonder wezen Gods is, naar Zijn beeld gemaakt, met verstandelijke vermogens begiftigd, en door die onoverkomelijke kloof gescheiden, die er bestaat tusschen bloot dierlijk leven en de heerlijke hope der onsterfelijkheid.”

„Daarenboven,” voegde jufvrouw Griffin er bij, „hebben natuurkundigen het groote onderscheid in de beide rassen aangetoond. De ontwikkeling van het hoofd, dat bij ons zoo schoon gevormd is tot de wonderlijke werking der hersenen, de zamenstelling der handen, geschikt tot den arbeid

der menschen; de opgerigte gestalte en de spieren, die dienen om deze edele en schoone wijze van loopen te behouden; dat alles behoort alleen aan den mensch, en is zeer verschillend in het schepsel, dat de menschelijke gedaante het naaste bijkomt — de afschuwelijke *Troglodyte*.”

„Ik wenschte dat zij er een hadden hier gelaten, om te onderzoeken,” zeide Walter, „maar misschien is het zóó beter, daar Minna bang zou zijn voor die akelige beesten.”

„En ik geloof dat wij beter deden op te stappen,” zeide jufvrouw Griffin. „De mogelijkheid, dat de omringende boomen vol zouden zitten van deze monsters, en de afschuwelijke reuk van dit hol, hebben mij van allen eelust beroofd, en ik stel voor, dat wij ons ontbijt uitstellen totdat wij eene geschikter plaats gevonden hebben.”

Niemand wenschte op het bloedige veld te verwijlen en daarom gingen zij voort, nadat zij zich van nieuwe speren voorzien hadden, en kwamen aan eenen naauwen bergpas, waarvan de hooge rotsachtige wanden hen voor de zon beveiligden; deze gingen zij door, totdat zij onder eenen speerij-geurigen boom uitrustten.

De heer Sinclair verhaalde hun, dat dit de wilde notenmuskaatboom was, welks vruchten nog niet rijp waren; maar de eigenaardige geur was zeer goed te onderscheiden. Duzende duiven vlogen om dezen boom heen en weder, en zooveel als men er noodig had werden er uit de nesten gehaald of doodgeslagen, geplukt en gebraden. Het vleesch dezer vogels, die met zulk eene fijne vrucht gevoed waren, smaakte heerlijk, en hoewel de matrozen aan het varkensvleesch, dat nog eetbaar was, de voorkeur gaven, bepaalden de anderen zich bij het lichtere voedsel.

Altijd in de schaduw der klippen voortgaande, kwamen zij in den smallen pas slechts langzaam vooruit, en zij waren verheugd toen zij tegen den avond uit de bergen geraakten en voor hen een open land lag met grasvelden, prachtige boomen en vruchtbare korenvelden bedekt, waarop zij met verwondering groote kudden buffels zagen weiden.

„Waarlijk,” zeide jufvrouw Griffin, „dit ziet er uit als

een beschaafd land, maar misschien is het de verblijfplaats van beter gevormde maar even wreede zeeroovers.”

„De zeeroovers zijn geene landbouwers,” antwoordde de heer Sinclair, „en dit zijn bebouwde gronden;” en hij wees eenige rijstvelden aan bij een klein riviertje; daar waren ook aardappelen-, tabak- en peperplanten, door stokken ondersteund, waarvan er sommigen groene bloesems, anderen op druiventrossen gelijkende vruchten droegen.

De rijst was reeds rijp, en de jongens plukten eenige aren om ze aan jufvrouw Griffin en Minna te geven.

„Gij weet, jufvrouw Griffin,” zeide Walter, „dat het bij de Oostersche volken altijd de gewoonte was, dat de reiziger als hij voorbijging, koren of vruchten at zonder eenige beschuldiging van oneerlijkheid.”

„Het is een overblijfsel van de oude gastvrijheid der aartsvaderlijke wereld,” zeide jufvrouw Griffin. „Ik hoop dat wij gelukkig genoeg zijn hier een oorspronkelijk volk te vinden, noch door de hevige en onwettige hartstogten van het ruwe leven, noch door de lage ondeugden der beschaving besmet. Zouden wij niet beter doen groene takken te plukken en in onze handen te dragen om onze vredelievende voornemens bekend te maken?”

„Maar hier zijn nog geene menschen, jufvrouw Griffin,” zeide Minna. „Hier zijn velden en kudde! doch waar zijn de eigenaars?”

„Kijk eens op, Minna,” zeide Walter, toen zij uit een boschje van kokosnoten en sago-palmen traden, en hij wees haar een lagen heuvel, waarop verscheidene groote hutten stonden; het dorp of vlek was geheel omgeven door een staket-sel van bamboes.

HOOFDSTUK XXIV.

De ontvangst. — Dajaksche gastvrijheid. — Tom aan het werk. — Toebereidselen voor de kust. — De eetbare vogelnestjes. — Het vertrek. — De optocht naar de kust. — De Schotsche kapitein. — De *Amsterdam*.

De reizigers stonden stil en zagen elkander aan; eindelijk zeide jufvrouw Griffin gebiedend: „Gaaf voort, gij hebt wapenen. Ik ga liever om met goede, redelijke menschen dan met beesten. Hoe ruw deze inboorlingen ook zijn mogen, zoo geef ik echter aan de hut van een Dajakker de voorkeur boven het hol van een ourang-outang.”

Iedereen stemde met jufvrouw Griffin in, en ofschoon zij zich op een aanval voorbereidden, gingen zij langzaam naar den heuvel, waarop de hutten stonden en waarvan een beekje afdaalde, dat door den vederachtigen Casuarina overschaduwd werd en aan de vlakke bekoorlijkheid en vruchtbaarheid gaf. Vóór zij aan het staketsel kwamen, ontmoeten zij eenige mannen, die met spaden in de rijstgronden aan het werk waren. Zij waren schaarsch in den *sarong* of wijden, lossen mantel, die de geheele kleeding dezer menschen uitmaakt, gekleed; zij waren mooie, wel gevormde mannen met een open gelaat en ongedwongen manieren.

De heer Sinclair ging hen met uitgestrekte hand te gemoet, schilderde hen in de Maleische taal de omstandigheden af, die hen genoodzaakt hadden in den vreemde rond te dwalen; en, terwijl hij de gastvrijheid der inboorlingen verzocht, vroeg hij of het mogelijk was van hier naar Sarawak te reizen, om de bescherming van den *Tuan Besar* te verkrijgen.

Het gelaat van den man, tot wien de heer Sinclair zich rigtte, veranderde. Hij zeide eindelijk: „neen! neen!” en toen op jufvrouw Griffin en de kinderen wijzende, schetste hij vlug de gevaren, die er in den weg lagen; onbeklimbare bergen, ondoorwaadbare rivieren en bovenal woeste, wilde horden, die alle vreemdelingen dooden en verslinden, en zelfs hunne eigene kinderen niet zouden sparen.

De heer Sinclair rilde bij deze berigten, en ofschoon hij ze wel overdreven achtte, bleef er toch nog genoeg gevaar over, om alle hoop op de vervulling van dit plan in rook te doen verdwijnen. Dit vertelde hij aan het gezelschap, en hoewel jufvrouw Griffin niet van het bestaan dier gevaren overtuigd was, en haar vaste besluit te kennen gaf om, het kostte wat het wilde, naar Sarawak te gaan, moest zij voor de meerderheid zwichten, en besloot men naar de kust te ontvlugten. Middelerwijl waren de vrouwen en kinderen, door het geluid der vreemde stemmen uitgelokt, buiten het staketsel getreden, zagen met medelijden en verwondering op de reizigers, en noodigden hen met woorden en gebaren uit in het dorp te komen. De vermoede reizigers voldeden gaarne aan het verzoek der hartelijke vrouwen, die in een kleed van inlandsche stof gekleed waren, met bijvoeging van den sarong en eenige koperen of gouden versierselen. Het gelek binnen de omheining wel op een ontzaggelijk groot boeren-erf, en het bevatte ook veel van den gewoonlijken inhoud dier plaatsen: koeijen, geiten, kippen en duiven, en de meer onnoodige bijvoeging van apen en jonge reeën, waarvan het plagen en vervelen der tamme huisvogels de post der apen uitmaakte.

Toen beduidden de inboorlingen hen, dat zij naar het groote huis gaan moesten, dat echter alleen kon bereikt worden door middel van eene zoo ruw gemaakte ladder, dat jufvrouw Griffin er met schrik van terugdeinsde. Het was niets dan de ruwe stam van een boom, met treden er in gesneden op zulk een afstand, dat dames in de kleeding der beschaafde volken er onmogelijk op konden klimmen. Maar de geoefende matrozen hielpen jufvrouw Griffin en Minna, en zelfs Walter behoefde nog hulp. Zij traden eene groote ruime kamer binnen, met een bamboezen vloer; aan iedere zijde waren verschillende bestekken gemaakt door matten, waarvan elke kamer door een huisgezin bewoond scheen. Twee dezer afdelingen werden aan de reizigers gegeven, en er werden schoone matten aangebragt voor den vloer en om op te stapelen tot zitplaatsen of bedden.

Jufvrouw Griffin en Minna waren blijde op deze matten

te kunnen uitrusten, en de vrouwen, die eerst een gesprek met haar poogden aan te knopen, maar het onmogelijke daarvan inzagen, verwijderden zich om ververschingen gereed te maken, en in korten tijd werden de reizigers naar de groote kamer gebracht, waar een maaltijd op den grond uitgespreid was.

Daar waren kokosnotenschalen, gevuld met rijst, waarop stukken van gebraden vogels, en gekruid met zwarte peper lagen, gebakken visch met stukjes limoen overdekt, kleine schotels met honig en rijst, kommen met melk en bamboezen waterflesschen. Eenige gewone aarden schotels werden met groote deftigheid te voorschijn gehaald, benevens lepels van bamboes. Alles was zindelijk en het eten goed gekookt, en zonder twijfel hadden de reizigers nog niet zulk een goeden maaltijd gedaan, sedert zij het schip verlaten hadden; zij waren door de gastvrijheid der goede inboorlingen getroffen, die zeer verheugd schenen bij het zien van het eten hunner gasten.

Toen werd de heer Sinclair voorgesteld aan den *Orang-Kaya*, of het hoofd van den stam, die hem vertelde, dat zijn volk een vredelievend landbouwers-volk was en nooit oorlog voerde, tenzij tegen de zeeroovers of andere woeste stammen. Op gezette tijden gingen zij naar de kust, om de voortbrengselen van hun land te verkoopen, bestaande in boschboomen, kamfer getrokken uit den kamferboom, waarvan er in menigte in de bosschen gevonden werden, riet, sago door hen zelven uit de palmboomen bereid, honig uit de oude holle boomen, vogelnestjes uit de holen der bergen, en koeijen, die door de vruchtbare weiden onderhouden werden. Hiervoor ontvingen zij van de schepen zout, aardewerk, gebloemde katoenen, kookgereedschappen van koper en ijzer, benevens messen, bijlen en andere ijzerwaren.

Tot hun leedwezen hoorden de reizigers, dat deze schepen gewoonlijk allen naar China of Japan gingen, de Indische schepen legden aan de westkust aan; maar dit berigt maakte jufvrouw Griffin niet bevreesd; zij bleef er bij, den eersten den besten kapitein te bevelen haar en

hare kweekeling naar Calcutta te brengen; hoewel Tom haar de nuttelosheid van zulk een bevel aantoonde. „Gij zult u zelve mooi bedriegen,” zeide hij. „Heb ik u vroeger niet gezegd, dat er geene levende ziel op de wereld bestaat, behalve Hare Majesteit, God zegene haar, en de admiraal die een kapitein kunnen bevelen? en daar heb je kapitein Moody, die was er juist de man naar om zelfs u, jufvrouw, te straffen als gij op zijn schip bevelen hadt durven geven, of brutaal waart.”

„Uwe taal, jongman,” zeide zij uit de hoogte, „hoewel voor mij van geen gewigt, zou aanmatigend schijnen. De vader van de jonge jufvrouw Gayton is gewillig om alle kosten door ons gemaakt te vergoeden.”

„Mijne lieve jufvrouw,” zeide de heer Sinclair, „schepen veranderen niet even als postwagens hunnen koers om reizigers ergens te brengen, wij moeten tevreden zijn indien wij in die haven komen, waar het schip heengaat, indien wij gelukkig genoeg zijn er een te vinden. Maar nu is het tijd ons ter rust te begeven. Ik vrees dat onze gastvrije vrienden niet in onze godsdienstoefening kunnen deelen, maar wij kunnen hun laten zien, hoe ernstig de Christenen hunnen God vereeren.”

De menschen beschouwden met verwondering de ernstige godsdienstoefening, maar waarschijnlijk den aard der dienst vermoedende, bleven zij eerbiedig stil. Toen hij geëindigd had, vroeg de heer Sinclair aan het opperhoofd of zijn volk ook niet bad.

„Wij durven niet met den Grooten Geest spreken, maar wij weten dat hij ons een goed leven na dit geven zal, indien wij eerlijk en gastvrij en vriendelijk jegens onze vrouwen en betrekkingen zijn. En wij weten, dat de leugenaars en zeeroovers na hunnen dood veroordeeld worden, om voor eeuwig in de groote woestijn *Keni Balloo* te dwalen.”

Daar was eene waarheid ten grondslag van het eenvoudige geloof dezer menschen, en de heer Sinclair hoopte dat een weinig onderrigt hunne harten voor het Christendom zou openen, waarom hij besloot geene gelegenheid

te laten voorbijgaan, om hun deze onderrigting te doen toekomen.

Hun slaap was heerlijk, daar de bedden zacht waren en zij geen overval vreesden, en zij stonden blijmoedig op om hun nieuw verblijf eens op te nemen.

Gekookte rijst en kommen met melk maakten hun ontbijt uit, maar terwijl zij het gebruikten, waren de nieuwsgierige oogen van Walter op den zolder gevestigd, waar eene rij afschuwelijk, met haar en huid gedroogde hoofden hing, terwijl kleine schelpen de plaatsen der oogen vervingen. Hij zag er zeer verschrikt uit, toen hij dit aan den heer Sinclair toonde, die, reeds met deze terugstootende gewoonte onder al de stammen der inboorlingen bekend, aan Abdullah, het opperhoofd, vroeg of dit niets anders waren dan de hoofden der in den oorlog gedoodde vijanden.

„Wij durven den Grooten Geest niet beleedigen door hoofden te nemen in vredestijd,” antwoordde Abdullah. Onze jongelingen hebben geene hoofden noodig, om de jonge meisjes te bewijzen dat zij dapper zijn. Onze vrouwen gelooven, dat wij haar zullen beschermen voor den vijand en de zeeroovers. Wij hangen deze hoofden alleen op, om te toonen, dat het niet geraden is ons te beleedigen, dat is ook de gewoonte onzer vaderen geweest.”

„Eigenlijk,” zeide de heer Sinclair, „zijn het niets anders dan op den vijand veroverde vaandels, die, zoo als bij ons in Europa, ook opgehangen worden tot een aandenken aan de overwinning. En hoe ook met onze zedelijke gevoelens strijdende, zijn zij minder bloedig dan de scalpen der Noord-Amerikaansche Indianen. Zelfs deze barbaarsche gewoonte zal afgeschaft worden, indien het Christendom zich hier verspreidt, en dit bekoorlijke land met deszelfs milde vruchten zegent.”

Tom en Mike hadden met groote ontvredenheid de ontoereikende plaatsvervanger van eene ladder gezien, en stelden nu voor een gemakkelijker toegang tot het huis daar te stellen.

„Het is niet hooger dan twaalf voeten, ziet ge,” zeide

Tom, „en als die knappe menschen ons een paar bijlen willen leenen, zullen wij op dien gindschen heuvel eenige pijnboomen hakken, en er zijn genoeg sterke rieten voor dwarshouten. Zij hebben bouten en spijkers, en, als zij willen, zullen we in een oogenblik eene ladder klaar hebben, zoo mooi als er maar eene is, en dan kan de jufvrouw ook fatsoenlijk op en neder loopen.”

De heer Sinclair was juist met Abdullah overeengekomen, dat hij den stam zou vergezellen op hunne reis naar de kust, waar zij schepen hoopten te ontmoeten; en daar dit nog tien dagen duurde, verlangden zij naar een goed middel om het huis gemakkelijk te verlaten, waarom hij het hoofd de diensten der twee mannen aanbood, die ze dankbaar aannam. De twee mannen en de twee jongens gingen daarom naar den heuvel om hout te halen, en waren verheugd een uitstapje in het nieuwe land te kunnen doen. Het regensaizoen had de beekjes doen overstroomen, die het rijke en weelderige veld hadden vruchtbaar gemaakt, waar rijst, maïs en gras heerlijk groeiden, en dat gelijk Egypte na de overstrooming van den Nijl, het land een ruimen oogst scheen te beloven. Groote kudden graasden onder de schaduw van den kamferboom, den palm en vele andere vruchtboomen, terwijl de lucht welriekend werd gemaakt door den oranjeboom, den limoen en de geurige cassia.

Vóór het einde van den dag was de ladder klaar, tot groote vreugde van jufvrouw Griffin en Minna, en tot verwondering van de Dajakkers. De heer Sinclair was dien dag ook niet werkeloos gebleven; hij hield lange gesprekken met het opperhoofd, dien hij wel in staat vond de Christelijke leer te begrijpen; ook was hij niet onwillig te gelooven, dat een zoo verlicht volk als de Europeanen zeker den weg naar onsterfelijk geluk moest kennen. De heer Sinclair vond, dat de mannen allen vlug waren in het volgen van zijn gesprek; de vrouwen waren niet zoo vlug en eenigzins onverschillig. Zij schenen geheel met hare huisselijke bezigheden vervuld, en zij geloofden alleen geboren te zijn om die te doen.

De eenvoudige menschen schenen het onderhoud van zoovele gasten voor zulk een tijd eerder als een genot dan als eene vervelende dienst te beschouwen.

De vrouwen letteden naauwkeurig op hunne wenken, en de mannen zouden hun al het voedsel gegeven hebben, dat zij noodig hadden; maar de Europeanen stonden er op, dat hun de taak zou opgedragen worden voor het wildbraad, zoo als de ree, het wilde zwijn enz. te zorgen, benevens de visch, in kleuren aan den papegaai gelijk, te verschaffen, vruchten en eetbare waren te verzamelen, en de rijpe knoppen der rijst af te snijden, als het noodig was.

Toen kwamen de toebereidselen voor het vertrek. De heerlijke olie van den kamfer-laurier verkreeg men door eene snede in den schors te maken, en het sap in zeer groote bamboezen flesschen te verzamelen. De witte kamfer gold zeer veel in China en Japan, daar zij veel beter is dan die, welke in die landen groeit. Toen werden de holle boomen van de honigraat beroofd; de honig werd voor huisselijk gebruik weggelegd en de was tot groote stukken gesmolten, om er handel mede te drijven. Eens op een dag ging de geheele partij uit om eetbare vogelnestjes te zoeken. Toen zij dicht bij de bergen kwamen, zeide Walter, die altijd naar nieuwe beesten keek:

„Deze drukke vogeltjes moeten onze zwaluwen zijn; zij hebben geheel en al onzen Engelschen piep, en kijk eens, hoe zij naar de insekten happen.”

„Gij hebt gelijk, mijn jongen,” zeide de heer Sinclair. „Dit is inderdaad de zoo hoog geschatte zwaluw, *hirundo esculenta*, het beestje dat de eetbare vogelnestjes maakt, waarnaar onze vrienden zoeken, en dat zoo hoog geprezen wordt in China en Japan.”

„Maar deze vogels zijn in het boschje voor de rots genesteld,” zeide Walter, „de gewone zwaluwen nestelen toch niet in boschjes.”

„Nee, zeker niet,” antwoordde de heer Sinclair, „en daarom denk ik dat er achter het boschje voor hen een rotsachtig hol moet zijn om in te wonen.”

De onderzoekende jongen beklom de rots, en de struiken

op zijde schuivende, bemerkte hij eene ruime grot op eenigen afstand van den grond, waaruit, toen hij er in trad, vele vogels vlogen. De muren waren met dezelfde wonderlijke nestjes bedekt, die hij in de grot op „jufvrouw Griffin's eiland,” ontmoet had. Deze nesten waren in horizontale rijen, dicht naast elkander, rondom in de grot aan den muur gehecht; zij bedekten haar van boven tot beneden, en zagen er uit als gestolte gelei. De Dajakkers waren met dezen schat zeer verheugd, en begonnen ze voorzigtig te pakken, in opzettelijk daarvoor van riet vervaardigde groote korven; en Abdullah was zoo blijde over deze ontdekking, dat hij Walter een grooten, ongepolijsten diamant aanbod, dien hij in een mijn gevonden en langen tijd bewaard had; en de heer Sinclair, die eenige kennis van mineralogie had, verklaarde dat deze gift voor Walter te groot was.

„Waarom zou hij hem niet hebben?” vroeg Abdullah. „Ik doe er toch niets mede, ik heb liever een ijzeren ketel; maar de blanke mannen van de schepen zouden mij bespotten, als ik er een ketel voor vroeg, en tegen elkander zeggen: Waar haalt Abdullah dien steen van daan?”

De heer Sinclair wist, dat er in Lundu en misschien ook in andere deelen van Borneo diamantmijnen aanwezig waren, en Abdullah kon hem daar, hoewel zelf niet in die mijnen werkzaam, wel gevonden hebben, die nu nutteloos was, maar in Europa eene groote waarde moest hebben.

„Indien wij dit bij het ons overgeblevene geld voegen, zou het dan genoeg zijn voor onzen overtocht?” vroeg Walter.

„Zonder twijfel,” antwoordde de heer Sinclair; „maar het hangt af van de edelmoedigheid, eerlijkheid en kennis van hem, waarmede wij te doen hebben; of hij hem wil aannemen in zulk een ruwen staat. Onthoud vooral, Walter, dat wij onzen kapitein nog niet hebben, hoewel Abdullah op zijne stiptheid rekt en voor onze wegkomst geene vrees koestert, indien onze togt naar de kust niet wordt verhinderd.”

Alles werd in gereedheid gebracht, de tijd voor het vertrek kwam, en de heer Sinclair gaf zijn laatsten zegen aan de kleine gemeente, die beloofde dagelijks te bidden, zoo als

hij haar geleerd had, en dikwijls van dien grooten God te spreken, die beloofd heeft al degenen zalig te maken die Hem zoeken.

Met zijne gewone vernuftigheid had Tom een ligten draagbaar of draagstoel van bamboes vervaardigd voor jufvrouw Griffin en Minna. Hij was van twee lange stokken voorzien en moest door vier mannen gedragen worden; want, daar er een groot gedeelte der inboorlingen medeging, om de koopwaren te vervoeren, waren zij blijde den draagbaar te kunnen dragen, daar zij anders opgehouden zouden zijn door de vrouwen, die aan loopen minder gewoon waren. De vrouwen der inboorlingen vonden dit voertuig zeer aardig, en hoewel zij zelve te sterk en te krachtig waren om er het nut van te begrijpen, bedekten zij het toch zeer gaarne met linnen en fijne matten. Vóór dien tijd hadden zij alreeds uit haren schralen kleedvoorraad in de uiterste behoefte harer gasten voorzien, en zij zouden nu wel al de kleederen die zij hadden, hebben willen geven, maar dit werd door hare vrienden geweigerd, die het zeer speet, dat zij geene middelen bezaten, om deze hartelijkheid te beantwoorden; het eenige dat zij geven konden, was een werkdoosje met schaar en andere benoodigdheden, dat jufvrouw Griffin in haren zak droeg, toen zij de boot verloren, en een mooijen blaauwen sjerp van Minna, die met verrukking werden aangenomen.

Zij namen aan een lang touw verscheidene apen mede, benevens eene groote rieten kooi met papegaaijen, waaronder Minna's lieveling, de reis mededeed. De optogt bestond uit twintig inboorlingen met speren, pijlen en bogen gewapend, en allen min of meer met de voortbrengselen van het land beladen; dan kwam de draagbaar met zijn toebehooren en de overige Europeanen. In den draagstoel was ook de kooi geplaatst, en het gekrijsch der gevangene vogels, met de vlugge en gepaste opmerkingen van den gedresseerden papegaaï, zou de reizigers gewis vermaakt hebben, indien het tooneel voor hen, de frissche zeelucht en de liefelijke gedachte, dat men geen gevaar te duchten had, indien dat alles niet zoo bekoorlijk geweest ware.

Na een togt van twee dagreizen bereikten zij tegen den avond de kust, op eene den inboorlingen welbekende plaats, waar zij een grooten steen verplaatsten en de opening ontblootten van eene ruime, luchtige grot, waar zij gewoon waren hunne kostbare goederen te bergen, en in welke degenen die het verkozen eene schuilplaats voor de nachtlucht vonden.

Den volgenden morgen vroeg, toen Abdullah bemerkte dat het schip, dat hij verwachtte op stroom lag, ging hij met twee inboorlingen en den heer Sinclair naar de kust, en seinde het schip toe. Eene boot werd er uitgezet, en de kapitein en zijn stuurman kwamen aan land. Zoodra hij hoorde dat de kapitein, hoewel met eene sterke Schotsche uitspraak, Engelsch sprak, maakte de heer Sinclair zich aan hem bekend.

„Als gij een Engelschman zijt, mijnheer,” zeide de kapitein, „zoo als gij schijnt te zijn, dan is het goed als gij de taal dezer volken kent, daar ik deze keer geen tolk medegenomen heb, want zij zijn lui en hongerig, en kosten veel.”

De heer Sinclair gaf te kennen dat hij bereid was als tolk te handelen, en nadat er eenige woorden gewisseld waren tusschen de handelaars, ging het opperhoofd heen om de waren te laten brengen. De heer Sinclair maakte van deze gelegenheid gebruik, om den kapitein zijne ongelukken te verhalen, en den scherp uitzieenden stuurschen Schot te vragen, of hij hun overtocht wilde verleen na eene haven, van waar zij naar Indië konden zeilen. Kapitein Mackay (zoo als hij zich bekend maakte) begon te fluiten, fronste zijne wenkbrauwen, en nadat hij eenigen tijd nagedacht had, zeide hij:

„Maar van de reiskosten moet gij niets zeggen, goede vriend. Gij moet weten dat ik een agent ben, en niets meer; een betaalde knecht van de eigenaars, de zeer verdienstelijke firma van van Hookem en Co., en zij houden mij verantwoordelijk voor de winsten, die er op reis gemaakt kunnen worden. Nu spreekt het van zelf, man, dat het geen voordeel is als men menschen medeneemt, met geen duit op zak, en die geene zekerheid kunnen geven.”

„Nee, dat kunnen wij niet, kapitein Mackay,” antwoordde de heer Sinclair. „Ik kan u verzekeren, dat de ouders van twee mijner jonge vrienden rijk zijn, en gaarne ruimschoots de reiskosten zouden betalen. Misschien is mijne verzekering niet genoeg; maar ik geloof, dat menscheelievendheid aan uwe medeschepselen in ongeluk bewezen, geene onaangename gevolgen voor u hebben zal. Hier komen mijne vrienden, zoo als gij ziet, twee daarvan zijn flink en sterk, en goede matrozen.”

„Dat zullen ze zelf ook wel zeggen,” zeide de kapitein. „Wij zijn nu eenmaal slecht genoeg om goed van ons zelve te spreken; ik wil nu niet zeggen, dat twee flinke handen in deze omstuimige zeeën niet te pas komen; maar dat vrouwvolk zal nog al ongemakkelijk zijn en weinig winst geven. Doch laat ons er nu van ophouden; eerst moeten de zaken afgedaan.”

De heer Sinclair was zeer teleurgesteld door de schraapzuchtige taal van den Schot, maar sprak er niet meer over voordat de handel afgevoerd was, die eenige uren aanhield, en aan beide zijden met veel leven gepaard ging. Jufvrouw Griffin en Minna zaten gedurende dezen tijd angstig en ongemakkelijk onder eene rots; terwijl de jongens en zeelieden kennis maakten met den stuurman, een Hollandsch matroos, die in vele landen scheen gereisd te hebben. Tom kon wat Hollandsch en hij wat Engelsch, zoodat zij elkander tamelijk wel verstonden. Hij vertelde hun, dat het schip de *Amsterdam* eene kolonie in de Bonthianbaai op Celebes verlaten had, beladen met koffij, suiker en buskruid, dat zij van Holland gebragt hadden. Dit moesten zij te Canton verruilen voor thee, en hiermede naar Calcutta zeilen.

HOOFDSTUK XXV.

De kajuit van kapitein Mackay. — Een slechte koop. — Jufvrouw Griffin's handel. — De reis naar de Chinesche zee. — Zeeroovers in het gezigt. — De veroverde Indië-vaarder. — Mackay's gedachten over liefdadigheid. — Eene vergefelijke munitie. — De kwakers.

De jongens waren zeer verheugd, toen zij de bestemming van het schip vernamen, en het genoeg van ook in andere landen te reizen, deed hun de lengte van de reis over het hoofd zien; de eenige vrees bestond daarin, dat de kapitein hen om hun gebrek aan geld af zou wijzen, toen zij van zijne inheligheid bij den handel met de inboorlingen getuigen waren. Walter haalde zijn diamant te voorschijn, en toonde hem aan den stuurman, die met de waarde der edelgesteenten bekend, verzekerde dat hij meer waard was dan Mackay kon betalen, zelfs al hield hij er den redelijken prijs voor den overtoegt af, en raadde Walter er niet van te scheiden, daar de kapitein zooveel van geld hield, dat hij wel in verzoeking zou kunnen gebragt worden, om den jongen, als hij hem in zijne magt had, te bedriegen.

Na afloop van den handel hernieuwde de heer Sinclair zijne onderhandelingen met kapitein Mackay, die zeide: „Nee, man, ik zal u zeggen wat ik doen zal. Ik heb in mijne kajuit pen en papier, en gij schrijft mij een fatsoenlijk contract, dat gij mij zult betalen. Uw goed zal ik voor niets medenemen. Daar zijn twee flinke kerels, die zal ik natuurlijk eten geven als zij werken; maar dan voor u zelve en deze twee zwakke dames; — de reis duurt lang en zij lusten ook meer dan arrowroot; zeker elken dag versch vleesch en wat wijn. Gij betaalt mij vijftig pond voor u drieën mannen, dan zal ik, om het heel goedkoop te maken, de vrouwen er bij in doen.”

„Wat, wat, Tom!” riep Minna verschrikt. „Zal hij ons in zee doen?”

„Neen, jongejuvrou, dat niet; hij wil u als ballast medenemen.”

„Mijnheer kapitein, zoo als ik veronderstel dat gij u noemt,” zeide jufvrouw Griffin, uit de hoogte, „dit heb ik u te zeggen, dat ik en mijne leerling, de jongejuvrou Gayton, niet verwachten behandeld te worden als de niets waardige prullen uwer manschap; deze jonge dame is de dochter van den rijken en aanzienlijken kolonel Gayton, en van zijn kant zal hij u vijftig pond geven voor ons alleen, mits wij, zoolang wij aan boord zijn, behandeld worden met de oplettendheid aan onzen stand verschuldigd, en aan hem gezond en wel worden overgeleverd.”

„Dat is zeker eene mooie aanbieding, mejufvrouw,” hernam Mackay. „Gij kunt aardig praten, en ik zou nooit mal genoeg zijn, om alle beleefdheid te vergeten tegenover iemand, die met aanbiedingen komt; maar om u gezond en wel over te brengen, dat kan ik nooit beloven. God beware ons! het is de Voorzienigheid verzoeken. Hoe weet ik wat er voor u bestemd is? Ja, gij zult uw eten en drinken, en alles wat mijn kok maken kan, hebben, maar oude menschen sterven zoowel op zee als op het land, en schepen zijn niet zoo veilig als rotsen. Daar zijn stormen en klippen en zeeroovers, en wie weet wat God voor iemand beschikt heeft, als hij zijne voeten op een paar planken zet met de zee onder hem. Ik kan u niet beloven u levend, laat staan gezond, over te brengen. Ik zal doen wat mogelijk is.”

„Meer kan de dame niet verlangen,” zeide de heer Sinclair, zich haastende om een verder antwoord van jufvrouw Griffin te voorkomen. „Laat ons aan boord gaan en het contract sluiten, en indien wij gespaard worden, zal het u niet berouwen dat gij vertrouwen in ons gesteld hebt.”

„Vertrouwen! vertrouwen!” antwoordde Mackay. „Van dat woord heb ik nooit gehouden, ik betaal wat ik koop en houd er van dat men mij ook betaalt. Niemand kan zeggen, dat David Mackay ooit gestolen of gelogen heeft; en een eerlijk man verwacht eerlijk gezelschap. Ik doe geen van Gods schepselen kwaad, en als ik iemand eene dienst

bewijs, mag ik er ook wel wat voor hebben. Dus stapt in jongens, en helpt die vrouwen een handje. Gij zult stellig niet veel goed bij u hebben.”

Er was geen tijd voor verdere Redeneringen. De reizigers namen afscheid van de gastvrije Dajakkers, die hun nog eenige korven met versche vruchten opdrongen, en namen toen plaats in het bootje, dat hen naar het goede schip *Amsterdam* bragt, waarmede zij naar hunne zoo verlangde familiën hoopten terug gebragt te worden.

Het eerste wat de wereldsgezinde kapitein Mackay van zijne passagiers verlangde was, dat zij hem naar zijne kleine, maar nette kajuit volgden, waar hij met zijn stuurman de regterlijk opgestelde contracten door den heer Sinclair en jufvrouw Griffin deed teekenen. Toen dit gedaan was, schudde hij zijne nieuwe gasten hartelijk de hand, en toen op jufvrouw Griffin's wonderlijke kleeding ziende, zeide hij: „Nu ik de twee dames goed zie, twijfel ik niet of ze zullen wel wat van mij willen koopen.”

„Mijnheer,” antwoordde jufvrouw Griffin koel, „ik ben niet gewoon handel te drijven.”

„Neen, neen,” hernam hij met een lach, die haar de oogen deed sluiten, „ik wilde ook niets van u koopen. Het is duidelijk, dat gij niet zeer ruim van kleêren voorzien zijt. Maar mijne goede jufvrouw, zoudt gij niet een paar dingetjes koopen kunnen?”

Deze wenk over hare vreemde kleeding en hoed van palmbladen was voor haar trots te veel, en zij zeide: „Kunt gij ons ook onze kamer toonen? Ik ben niet gewend beleedigen te verduren.”

„Neen, neen, gij behoeft u niet zoo knorrig te verwijderen, jufvrouw,” hernam de kapitein. „Gij hebt wezenlijk kleederen noodig, en ik heb ze te koop. Ik behoeft u niet achterna te loopen, want gij zult gedwongen zijn er mij om te vragen! gij zult geene winkels in den Indischen oceaan vinden.”

„O, jufvrouw Griffin,” zeide Minna, „toe koop toch wat. Gij weet dat wij alles verloren hebben, en daar wij in langen tijd geen spiegel gezien hebben, weet gij niet dat

gij er uitziet als een wilde, gekleed in matten en palmbladen," en het vrolijke kind begon hartelijk te lagchen, toen zij hare gouvernante en zich zelve zag.

„En gij kunt mijne souvereins krijgen, jufvrouw Griffin," zeide Walter.

„Dank u, mijn jongen," antwoordde zij, „maar ik kan niet begrijpen dat deze man goede dameskleederen hebben kan."

Zelfs de heer Sinclair glimlachte, toen hij hare armoedige kleeding van matwerk zag; en hij vroeg aan Mackay: „Mijnheer, hoe komt het dat gij kleederen hebt om over te beschikken?"

„Och, het is niets dan een beetje eigen handel," antwoordde hij. „Een weinig eigen handel is geen kwaad, en ik zal u zeggen hoe ik er aan kwam. Eene zuster van mij, die eene modemaakster te Glasgow was, geraakte in kennis met een jong mensch, die wat boekenkennis bezat; want hij was tot predikant opgeleid geworden. Doch hij kreeg meer zin in den handel en in vreemde landen te zien, waarom hij eene betrekking zocht bij een Hollandsch koopman te Glasgow, en nu werd hij een knappe en flinke kerel. Hij was een vlugge bol in het leeren van talen, en daarom wilden zij hem naar Amsterdam sturen; en wat was dan beter dan dat hij en Maggie zamen trouwden; zij dreef een eigen handeltje en daar kon zij goed mede teregt. Ik had toen juist geen schip, toen lieten zij mij overkomen bij hunne meesters, en die hebben mij aangenomen om een hunner schepen te bevaren. Ik ben nog al gelukkig geweest, en heb menig winstje aangebragt; en deze laatste reis gaf Maggie mij een paar doozen met kleêren mede, om deze arme wilden ten minste fatsoenlijk te laten voor den dag komen. Maar ik heb in de Bonthian Baai niets verkocht, want het opperhoofd is een slimme en goed toezierende vent, en daarom wilde ik er mede naar China gaan; maar indien gij wat noodig hebt, wil ik u gaarne wat over doen; zeer goedkoop."

Dit alles beleedigde jufvrouw Griffin zeer, vooral die aanmatigende wijze van spreken, die zij verdragen moest;

maar vóór dat zij een antwoord klaar had, had de ijverige Schot reeds de doozen geopend, waarvan er een gevuld was met nuttige katoenen kleederen, de andere met prullen, zoo als hij met regt de zwierige hoeden, kleederen en mutsen noemde, die er in waren. Op ieder stuk was een papiertje met den prijs gesteld, dat Mackay als een bewijs zijner eerlijke bedoelingen aanvoerde; en hoewel zij allen peperduur waren, noodzaakte hun armoedige kleeder-voorraad jufvrouw Griffin toch, hare misnoegdheid te bedwingen en de groote som, die hij er voor vroeg, te betalen.

„Ge hebt een goeden koop gedaan," zeide hij. „Het handel drijven kan mij anders niet veel schelen. Alleen een weinig loon voor mijn zwoegen. Wij hebben een goeden koop gesloten, en die papiertjes heeft zij zelve geschreven. Maggie is eene knappe meid en heeft verstand van de zaak."

Dit trok mijnheer Sinclair niet in twijfel. Het was duidelijk, dat de Mackay's knappe lieden waren, maar hunne eerlijkheid was van die inhilige soort, die zich vergenoegt met buiten het bereik der menschelijke, maar niet der goddelijke wet te blijven. Evenwel was hij toch blijde, dat zij bij dien man eenen overtogt verkregen hadden, al was die niet zoo aangenaam als zij wel wenschten. Zij hadden twee nette kleine kajuiten, en het schip scheen zeer ordelijk, ofschoon volgens Tom zeer spaarzaam bemand, dat waarschijnlijk aan Mackay's inhilige spaarzaamheid toe te schrijven was. Jufvrouw Griffin en Minna waren blijde, dat zij zich in de zoo duur betaalde kleederen konden kleeden, en Minna bewaarde haar palmbladen en matten costum, om aan haar papa en mama te laten zien hoe hunne kleine wilde gekleed was geweest. Zij verheugden zich, volgens beschaafde gewoonte aan tafel te kunnen zitten, en hoewel de gerechten van de *Amsterdam* eenigzins spaarzaam waren, was alles goed toebereid en zindelijk, en de reizigers niet kieskeurig. Zij waren allen opgeruimd en vonden er een genoegen in, op het dek te wandelen en die schrikkust te beschouwen, die zij nu zonder vrees voorbij gleden; want het schip, dat op deze ge-

vaarlijke zeeën gerekend had, was van kanonnen voorzien, waardoor de zeeroovers, met de schaarsheid der bemanning onbekend, afgeschrikt werden.

Langzaam zeilden zij nu door de menigte eilanden van de Celebes- en Soloo-zee, zagen dikwijls prauwen die op roof uitgingen, en werden dan dankbaar gestemd bij het gevoel dat zij nu veilig waren. In hunne ledige uren dachten zij dikwijls aan de toekomst, waardoor er een weinig gal in hunnen beker gemengd werd. De jongens hadden er berouw over, dat zij den heer Thornville zulk een verdriet hadden aangedaan; de heer Sinclair had eenig bezwaar tegen zijn verblijf in Indië; en Tom en Mike, die daarenboven het verdriet hadden van hunne reisgezellen te moeten scheiden, wisten niet, of zij in het vervolg eenige bezigheid zouden bekomen.

„Maar mijne lieve vrienden,” zeide de heer Sinclair, „deze zorg voor de toekomst is zondig. God zal ons pad effen maken, indien wij op Hem vertrouwen; en als wij achter ons zien, hebben wij eene verzekering voor hetgeen nog vóór ons is. Wij hebben veel stof tot danken. Kapitein Mackay is een wereldsch man, maar toch neemt hij de vormen van de godsdienst in acht en bewaart aldus orde en tucht onder zijn volk. Laat het nu ons werk uitmaken zijne in vormen bestaande godsdienst te veranderen in eene ware, oprechte aanbidding van God. In het nieuwe land, dat wij zoeken, wordt ons misschien een grooter veld geopend om te werken. God geeft gewillige handen altijd werk.”

De nuttige en ordelijke levenswijze zijner passagiers won de achting van den geldbeminnenden Mackay, die hen ten allen tijde raadpleegde. Zij kwamen zonder verder ongeval in de Chinesche zee en zeilden gedurende eenige dagen rustig verder; maar de ongerustheid van Mackay nam dagelijks toe. Eens, toen zij allen op het dek stonden, zeide hij tegen Tom: „Gij zijt hier bekend, jongman, want gij hebt de reis al eens meer gemaakt, en gij weet, dat die ellendige dieven en keelafsnijders hier het dikst zitten. Mike, jongen, ga gij op den uitkijk en zie of er niets te bespeuren is.”

„Ja, mijnheer,” antwoordde Mike. „Ik ben de jongen om goed toe te zien. Wij mogen wel een goeden wind hebben als wij gejaagd worden; want deze *Amsterdam* is een zwaar ding en er is niet genoeg gang in die oude kast, om hard voort te komen.”

„Gij moest een beetje meer uwe tong in toom houden,” zeide Mackay met eenige trotschheid, „en wat meer eerbied voor de *Amsterdam* hebben; als van Hookem en Co. uwe aanmerking hoorden, zouden zij u wegens belastering aanklagen. Ik kan haar als een ree laten loopen als zij zeeroovers op hare hielen heeft.”

„Dan moest gij maar terstond beginnen,” riep Mike, want daar zie ik een raar ding zeilen daar in het oosten.”

„Geef mij den kijker eens,” zeide Mackay verschrikt; waarop hij luide bevel gaf alle zeilen bij te zetten.

„Wat beduidt deze beweging?” zeide jufvrouw Griffin. Heeft de man ons onder zeeroovers gevoerd, na al mijne aanmerkingen en waarschuwingen? Onthoud, kapitein Mackay, dat ik het geld niet betaal voordat mijn kind in veiligheid bij hare ouders is. Gij zult alles verliezen, indien gij door deze roovers wordt aangevallen.”

„Houd op met uw gebabbel! Zijt gij krankzinnig?” hernam hij. „Geloof dat ik even zoo goed als gij een leven te verliezen heb; en zoudt gij dan denken dat ik het goede schip *Amsterdam*, behoorende aan van Hookem en Co., zal overgeven als ik het behouden kan? De volle laag zal ik ze geven, haal de kanonnen vooruit en laad ze; wij kunnen ze weêr ontladen als wij ze niet noodig hebben. Ik zal niet zoo dom wezen het kruid van van Hookem en Co. te verspillen, als ik het te Canton voor een prijsje kan verkoopen. En als er kanonnen te pas komen, moeten de dames liefst naar de kajuit gaan. Vrouwen staan in den weg als men vechten wil. Breng haar naar beneden, voort jongens — het schip loopt als een haas.” Tom had echter geen hoog idée van de vaart van de *Amsterdam*, en hij zag wantrouwend en mismoedig neder op de twee kleine stukken, die hij schoon maakte en laadde, terwijl jufvrouw Griffin en Minna op dek angstig naar een klein stipje

stonden te kijken, dat naar hare meening al grooter en grooter werd.

„Zij zullen ons niet achterop komen,” zeide Mackay; „wij zijn een weinig te veel noordwaarts geloopt. Zij gaan niet ligt te ver en zijn op eigen grond veiliger. Wel, juffertje, zijt gij nog hier?”

„Omdat ik daar voor ons nog een ander schip zie, kapitein Mackay. Kan dat ook een zeeroover zijn?” zeide Minna.

Hij nam den kijker op en zeide: „Gij hebt gelijk, daar is waarlijk een schip, hoe meer hoe liever; het geeft den schurken meer afleiding. Maar dat is geen roover, lieve; het is een China-vaarder, en zij gaan juist naar het oosten; hoe dom, zij loopen regt op de schurken aan.”

„Gij moest seinen, kapitein Mackay,” zeide jufvrouw Griffin. „Ik weet dat er eene soort van teekentaal bestaat, om zich op verwijderde schepen verstaanbaar te maken. Ik verlang dat gij vraagt, of dat schip naar Indië gaat, en in geval van ja, het te gebieden mij aan boord te nemen.”

„Gij zijt knap met uwe teekentaal, jufvrouw,” zeide Mackay. „Zou ik mijn koers veranderen, om gindsch schip, dat regt toe regt aan onder de zeeroovers loopt! Ga naar uwe kajuit, bemociaal; wij zullen zelve wel ons werk bespreken. Nu, Mike, wat ziet gij van dat schip?”

„'t Is een aardig ding,” antwoordde hij, „getuigd gelijk een Indië-vaarder. Zoo waar zij hebben ons gezien en zetten de vlaggen uit om een gesprek met ons te beginnen.”

„Wij hebben geen tijd om gesprekken te voeren,” zeide Mackay scherp; „geen vlaggen ophijschen, zie maar naar de schurken achter ons.”

„Wel, kapitein,” antwoordde hij, „zij komen zoo snel als zij kunnen naar ons toe! Zij hebben den Indiër gezien en gaan er op af. Zullen wij nu geen geregeld gevecht hebben?”

„Gij weet niet wat ge zegt, man,” zeide Mackay; „want wat zegt Salomo, de wijste der menschen? „De voorbijgaande, die zich vertoont in eenen twist die hem niet aangaat, is gelijk die eenen hond bij de ooren grijpt.”

„Ik vertrouw dat gij de Schrift juist aanhaalt, kapitein Mackay,” zeide de heer Sinclair; „maar vergeef mij, als

ik zeg, dat gij u in dit geval vergist; want hoewel Salomo vrede beveelt, verbiedt hij niet dat men elkander verdedigt. Het zou juist de ware Christelijke liefde zijn als wij den Indiër hielpen.”

„Christelijke liefde begint bij zich zelve, mijnheer,” antwoordde Mackay. „Niemand kan zeggen dat ik ooit van eene goede daad afkeerig ben geweest, als er geen gevaar of verlies mede gepaard was. Van den tijd af dat ik een jongen was, heb ik mij nooit met eenig gevaar bemoeid, en als ik slechts eene gelegenheid vond liep ik weg, en dat heeft mij voor veel onheil bewaard; God zij geloofd.”

„Gij doet er wel aan, God voor behoeding in gevaar te danken,” zeide de heer Sinclair, „maar daarom is het des te meer uw plicht, anderen in zulke gevaren te helpen. Zie! zelfs mijne bejaarde oogen kunnen zien, dat de vloot het schip achterna zit, dat eenige signalen heeft opgeschen, zeker om u om hulp te vragen.”

De Indiër kwam nu digter bij de *Amsterdam*, en daar hij een snelzeiler was, kwam hij digt genoeg om te roepen; terwijl de prauwen, twaalf of veertien in getal en vol gewapende mannen, jacht op hem maakten. Mackay beval dat zijn schip voor den wind zou gebragt worden, totdat de matrozen als één man verklaarden, dat zij niet meer wilden werken, als hun meester hun niet met de zeeroovers wilde laten vechten. Hij werd woedend, noemde hen oproerige honden, en dreigde dat hij ze allen zou laten kielhalen; maar Mike zeide stout weg: „Waar zoudt gij dan iemand van daan halen om het te doen?” en de heer Sinclair toonde hem de voorzigtigheid aan van iets aan de opgewondene manschap toe te geven. Eindelijk beval hij het schip bij te laten draaijen, en hield, hoewel op eenigen afstand van den Indiër, de kanonnen gereed om bijstand te bieden. Zij hielden het er voor, dat het schip zes kanonnen had, maar Tom, die nog al kennis van zaken had, verklaarde dat drie, zoo niet vier „*knackers*” waren, zooals hij ze noemde; dat zijn houten kanonnen, om slechts vertooning te maken.

HOOFDSTUK XXVI.

De ongelukkige Indië-vaarder. — Van de roovers in den storm. — Het ontakelde schip. — De boot wordt om hulp uitgezonden. — Het drijvende wrak. — Land in 't gezigt. — Schipbreukelingen op een onbekend eiland. — De herbergzame eilanders. — Waar waren zij terecht gekomen?

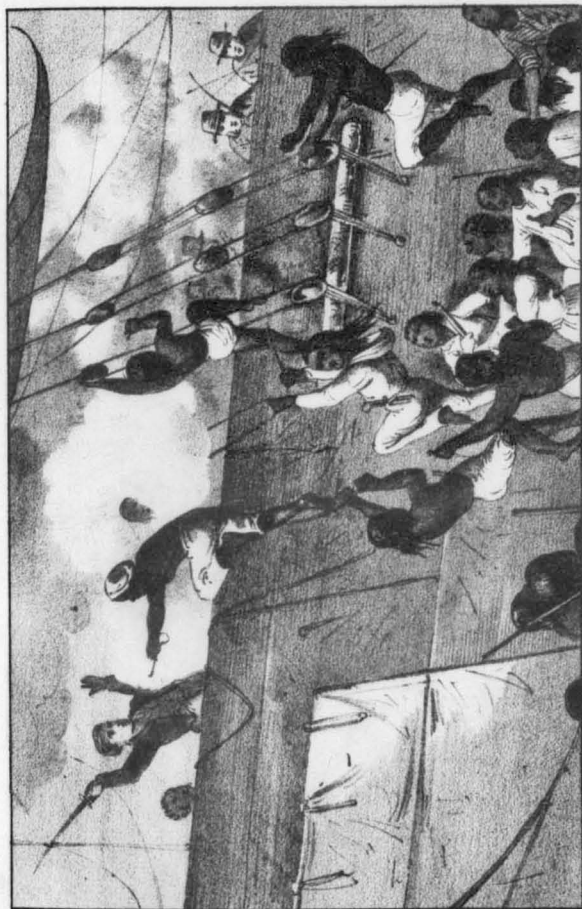
De medelijdende reizigers zagen nu, dat de zeeroovers het schip omsingeld hadden, en zich ook gereed maakten het te enteren, niettegenstaande er eenige schoten zonder uitwerking gelost werden.

„God helpe hen!” zeide Tom, „zij hebben slechte handen aan de stukken; ieder schot was mis. Zij kunnen nu niet meer vlugten en moeten voor hun leven vechten; zij worden allen vermoord.”

„Maar wij kunnen vlugten, mannen,” zeide Mackay in groote opgewondenheid. „Wij kunnen die arme menschen toch niet helpen met hier te blijven; maar wij kunnen ons zelve redden. Haalt de zeilen op, jongens!”

„Laat ons den honden eerst eene lading tot afscheid geven,” zeide Tom op ontevreden toon; en zonder een bevel af te wachten, vuurde hij en Mike de twee kanonnen over de dekken van twee prauwen af, dat zooveel verwarring veroorzaakte, dat, indien de Indiër ook zoo gehandeld had, de roovers waarschijnlijk verdreven geworden waren. Maar het was nu hopeloos; de roovers vochten reeds op het dek van het geënterde schip; en, wetende dat het te laat was om hen te helpen, keerden de mannen met bedroefde harten naar hun werk terug; op het bevel van den kapitein haalden zij alle zeilen bij, om een dergelijk lot als dat van den Indië-vaarder te ontkomen.

„Als wij den snoevenden meester in beslag genomen hadden,” zeide Mike tot zijn vriend, „en zelf kapitein gespeeld hadden, zouden wij dan de schurken niet verdreven, en, met Gods hulp, allen den keel afgesneden hebben? Dan zouden die arme kerels nu zoo gezond als vissen

gevochten hebben, en wij zouden geen nadeel gehad hebben, indien wij een dier prauwen naar China hadden medegenomen, om te toonen wat echte Britsche helden vermogen. Is hij geen lafaard en een echte Schot?"

"Mijn goede vriend," zeide de heer Sinclair, "kapitein Mackay is juist geen lafaard omdat hij een Schot is. Ik ben ook van Schotschen bloede, en in tijd van nood zult gij mij niet zien terugdeinzen. Onthoud dat wij geen regt hadden, om den meester van een schip op zijn eigen grond gevangen te nemen of ongehoorzaam te zijn, hoewel wij allen zijne oneerlijkheid inzien. Maar dat is nu voorbij; laat ons God liever om genade voor deze arme schepselen bidden."

De roovers waren te veel met het moorden en plunderen van den Indiër bezig, dan dat zij op het kleinere schip acht gaven, dat spoedig uit het gezigt was; en hoewel Mackay eenige dagen stil en knorrig was, sprak hij niet meer over de oproerigheid van zijn volk. Hij verlangde nu naar eene haven om zijne lading te lossen.

"Ik geef nu niets om uwe zeeroovers," riep hij uit; "want voor dat de morgen komt ziet gij onze haven Macao."

"Maar kapitein," zeide Tom op lagen toon, "ik vertrouw gindsche wolken niet. Ik heb er zulken meer in deze zeeën gezien, en er kwam geen goed van. Ik zou gaarne zeil reven."

"Wacht een weinig, man," antwoordde Mackay; "tijd is geld over dag. Als de zon schijnt moet men hooijen."

"Maar hoort gij niet hoe de wind bront en spreekt!" hernam Tom. "Ik heb hooren zeggen dat hij dan waarschuwt om de ooren open te houden."

"Gebabbel, man," zeide Mackay ongeduldig; "wij komen tijd te kort en kunnen niet naar de winden gaan staan luisteren. Kijk naar de zee, man; hoort zij naar den wind?"

De zee was zeker kalm, en hoewel het verwijderde gerommel nog steeds gehoord werd, kwam er eene doodelijke kalmte over de zee, en Mackay was tot zijn spijt genoodzaakt de voortekenen van den storm te erkennen.

„Als wij ons niet bij die zeeroovers hadden opgehouden,” bromde hij, „zoo waren wij er uit geweest en nu zijn wij er in. He! he! minder het zeil! kom, vlug jongens.”

„Hoe kalm en stil is de avond,” zeide Walter, bij Tom komende. „Gij meendet dat dit huilen in eenen storm zou overgaan. En zelfs nu geloof ik dat kapitein Mackay angstig is, hoewel de zee kalm en de lucht stil is. Waarom reven de mannen de zeilen?”

„Zij weten wel wat zij doen,” antwoordde Tom. „Wij zullen spoedig werk genoeg krijgen, laat ons dus klaar wezen voor den storm, van welken kant hij ook kome — want komen zal hij. Ziet gij gindsche zwarte wolken, jongeheer Frank? Dat zijn zij.”

„Maar daar is geen windje in de lucht, mijnheer waanwijs,” antwoordde Frank.

„Wel! gij zult zien dat zulke jongens als gij niet tegen die zwarte knapen opgewassen zijt. Gij moest liever naar beneden gaan. Ha! nu is het te laat, daar komt hij. Pak de verschansing vast als gij uw leven liefhebt.”

De verschrikte jongens grepen de verschansing, en zagen de dikke zwarte massa reeds boven hen, terwijl de zee, een oogenblik te voren zoo kalm, nu met schuim bedekt was, en kookte en bruisde, dat het schuim op het dek spatte. Het schip dobberde op het water als een kurk; de huilende, gierende wind verdoofde het geroep der matrozen; de masten kraakten, bogen en dreigden ieder oogenblik op het dek neder te vallen. Eene berghooge golf kwam naar hen toe; het slingerende schip trachtte te vergeefs te ontwijken, het moest er zich indompelen. Met een donderend geweld brak de golf boven hun hoofd, sleepte alles, masten, kisten en alle losse voorwerpen mede, rukte de verschansing weg, en vier mannen werden in de vreeselijke diepte van den oceaen verzvolgen.

Te vergeefs trachtte men de drenkelingen te redden. Het vaartuig luisterde in dit vreeselijke weder naar geen roer; de eene mast viel na den andere, alles werd weggerukt, totdat het trotsche vaartuig, doelloos en van zijn roer beroofd, als een hulpeloos wrak op de onstuimige wateren

dreef, te midden der klagten en jammerkreten van de ongelukkige reizigers.

Jufvrouw Griffin en Minna klemden zich aan de verstrooide meubelen van hare kajuit vast en verwachtten den dood; de heer Sinclair en de twee jongens voegden zich bij haar om met elkander te weenen en te sterven. Alle hulp op dek was vruchteloos; de storm hield aan, en Mackay sloot zich in wanhoop in zijne kajuit op, nu eens al biddende op en neêr loopende, dan weder op den grond vallende, terwijl hij zijne papieren en kostbaarheden opzocht en zorgvuldig bij zich stak. Tom en Mike en de overige schepelingen stonden angstig op het dek, en waakten, in de hoop dat de storm mogt bedaren en hun toelaten enige middelen tot redding in het werk te stellen.

„Maar al stormt het nog zoo hard,” zeide een van hen, „wij moeten in allen geval trachten van dit ontredderde wrak af te komen, want de eerste de beste rots waar het tegen aanloopt, zal het in stukken slaan. De groote boot kan ons allen bevatten; laat ons haar klaar maken, en bij de eerste vermindering van den storm ze te water laten.”

„Niet voor dat gij er bevel toe krijgt, zou ik toch denken,” zeide Tom.

„Ik ga niet voordat de kapitein het zegt,” zeide de Hollandsche stuurman. „Wij zijn nu geheel uit den koers, maar ik geloof dat wij zoo wat ten oosten van de Loo-Choos zijn. Onze natie heeft eene factorij op een van die eilanden, en als wij daarheen konden komen, zouden wij misschien het oude schip met de lading nog binnen krijgen. Ik zal eens gaan hooren wat hij er van zegt.”

Macky was er eerst volstrekt niet toe te bewegen, dat iemand van hen het schip verliet. Hij wilde, zoodra de storm over was, noodmasten opzetten, en liever sterven dan zijne lading prijs geven. Maar de stuurman bewees hem, dat er geen stuk hout was overgebleven, om op het oude wrak, dat ieder uur gevaarlijker werd, masten te maken. Eindelijk bewilligde hij er in dat zijne vier overgeblevene matrozen, met den stuurman, omdat die Hollandsch, Engelsch

en Maleisch sprak, zouden uitroeijen om de Hollandsche kolonie op te sporen en hulp te vragen.

Mackay deed zich geweld aan, ging op dek en trachtte met Tom en Mike de schade eenigzins te herstellen, totdat er hulp kwam. Maar de groote boot werd bevonden door de hevige schokken zoo lek geworden te zijn, dat zij onbruikbaar was, en de kleine boot was voor zulk eene hooggaande zee zeer ongeschikt. De mannen waren evenwel besloten het te wagen; zij hoorden naar geene bevelen, en toen de wind een weinig verminderde, lieten zij de kleine boot neder, bemanden haar en roeiden weg, terwijl Mackay, die er op aandrong, dat zijn stuurman het bevel voerde, hem nog toeriep:

„Kom spoedig met hulp; maar denk er om, man, dat gij met den resident een goeden koop sluit. Wij hebben reeds genoeg verloren; wij kunnen geene kosten meer maken voor van Hookem en Co. Gij zegt dat wij niets bezitten, hoor; zij moeten het doen uit liefdadigheid.”

De heer Sinclair bemerkte met verwondering en droefheid, dat zelfs in dit uur van gevaar de heerschende hartstogt van dezen wereldzieken man zoo bovendreef.

„Indien deze braven gespaard worden en eene gastrijke kust bereiken,” zeide de heer Sinclair, „laat hen dan geen tijd verliezen met handel te drijven over eene hulp, die wij zoo zeer behoeven en zonder welke wij omkomen. Ach! wij zouden dankbaar wezen, indien wij dit schip en zijne lading konden verruilen voor een plekje grond, dat ons eene schuilplaats aanbodt.”

„Daar komt het weêr! allen naar beneden! sta vast, Mike,” riep Tom, en terwijl de heer Sinclair en Mackay naar de kajuiten ijlden, kwam er eene ontzettende stortzee over het schip. Het werd op zijde geworpen; de zee veegde het dek schoon, drong in de luikgaten en vulde het half met water. Gelukkig rigtte het vaartuig zich weder op, en Tom en Mike, die ter nauwernood het leven behouden hadden, door zich aan de gebroken masten vast te klemmen, gingen nu naar beneden, waar zij jufvrouw Griffin half wezenloos, de jongens en Minna in groote ontsteltenis, den

heer Sinclair bereid om te sterven, en Mackay weder in doffe wanhoop vonden.

„Wij moeten trachten te pompen, kapitein,” zeide Tom, „maar ik vrees dat het tuig onbruikbaar zal zijn. In dat geval moeten wij lossen, want als wij het water niet meester kunnen worden, zal het niet lang meer met ons duren: alles drijft in het ruim.”

„De suiker, en de koffij, en het kruid!” jammerde Mackay.

„Ja, ja, mijnheer,” hernam Tom, „het water is niet heel plezierig, het bederft alles. Maar kom en help een weinig, kapitein. Niet den moed laten zinken; wij zullen uithozen zoolang wij kunnen.”

Zelfs in de kajuiten stond water en het ruim was vol. Maar allen gingen ernstig aan het werk; in twee uren kwamen zij het water te boven en smaakten de voldoening, dat de bodem onbeschadigd gebleven was; de storm woedde echter nog en zij vreesden eene nieuwe stortzee. De luiken werden gesloten, om zoo mogelijk verdere schade te voorkomen. Alles wat nog eetbaar was werd op het dek gebragt om te droogen, want alles had min of meer van het water geleden. De wind dreef het hulpeloze vaartuig steeds naar het noord-oosten; maar niemand wist waar zij waren. Weder bragten zij een dag en nacht door zonder dat er hulp kwam dagen; zij konden ook niets anders gelooven dan dat de ligte boot bij den tweeden storm door het water verzwolgen was; eindelijk brak de zon door, de lucht werd helder, maar daar er nog geen land in 't gezicht was, ging men nog eens den toestand van het schip onderzoeken.

Met geene mogelijkheid kon men een mast en eenige zeilen daarstellen om het wrak in eene haven te sturen. Zij gaven zich aan wind en golven over en vertrouwden op God; allen beschouwden het als hun pligt alles tot hun behoud aan te wenden; zij gingen voort met uithozen, en wilden het schip verligten door de kanonnen en zware vrachten over boord te werpen, maar werden hierin door het uitdrukkelijk verbod van Mackay verhinderd.

„Denkt gij dat ik dol ben om de eigendommen van van Hookem en Co. weg te werpen,” zeide hij. „Gij vergist u,

man. Ik zal u dat beletten, dat is mijn plicht; laat ons op de mannen wachten, die hulp brengen."

Er kwam echter geene hulp, en het schip dreef voor den wind heen; maar in de schemering werd er met vreugde land ontdekt. Vol hoop vonden zij eene kleine spaak, die zij als mast opzetterden, hieschen onder een gunstigen wind een klein zeil op, en, terwijl het al donkerder werd, bemerkten zij met vreugde dat het land zich ieder oogeblik duidelijker vertoonde, en eerst toen zij er dicht bij gekomen waren, zagen zij hoe gevaarlijk de kust te naderen was. In de schemering bemerkten zij hooge rotsen, waartegen zij beveesd waren, als het nacht was, te geraken, en daar zij geen anker of iets dergelijks hadden, konden zij zich alleen verlaten op het gebed en hunne waakzaamheid. Voordat het daglicht begon te schemeren, werden zij allen door een hevigen schok verschrikt; zij hoorden hoe de kiel van het schip over het zand schuurde, en bemerkten, dat het gestrand was. Snel ontstaken zij toortsen om te zien in welke positie zij zich bevonden; de geweldige branding beukte het schip en overdekte het met schuim, maar het zat onbewegelijk vast tusschen twee rotswanden en de golven sloegen met zulk een geweld tegen den spiegel, dat de ervaren zeelieden begrepen, dat het wrak spoedig uit elkander zou slaan. Zij wachtten met angst en bezorgdheid totdat de morgen aanbrak, en ontdekten toen dat de rots aan hunne linkerhand slechts tien voet boven het dek uitstak. Spoedig klommen Tom en Mike op de rots en zagen een bebouwd land en op eenige honderde passen afstands een dorp van lage houten hutten voor zich, waar groote netten tot droogen opgehangen, hun te kennen gaven dat de bewoners van de vischvangst leefden. Nauwelijks had Mackay dit berigt vernomen, of hij stelde voor, terstond naar het dorp te gaan en menschen te halen om behulpzaam te wezen in het ontladen van zijn schip.

„Wij zullen toch eerst de levens van Gods schepselen redden?" zeide Mike. „Het leven gaat boven alles. Wil u mij dat stuk touw eens aangeven, jonheer Frank? dan zullen wij de vrouwlui en den ouden heer optrekken."

Maar de oude heer en de dames hadden er niet veel zin in langs de ruwe rots te worden opgetrokken, en daarom gingen Tom en Mike weder naar beneden en haalden eene ladder uit het ruim, weigerende de bevelen van Mackay te gehoorzamen totdat het geheele gezelschap veilig op de rots stond, met uitzondering van den kapitein, die zijn schip niet wilde verlaten zoolang er nog hoop bestond het te behouden.

Inmiddels was het dag geworden en de bewoners van het dorp gingen aan hunne bezigheden. Eenige mannen met netten en ander vischtuig beladen, gingen uit de hutten naar een schuinsch pad, dat naar de kust liep. Zij werden gevolgd door groote honden, die, vlugger dan hunne meesters, de vreemdelingen ontdekten en door een scherp geblaf hunne opmerkzaamheid gaande maakten. De mannen wierpen hunne netten neder en liepen naar het dorp terug, om de geheele bevolking op te roepen. Zeer spoedig zagen de zwervelingen zich omringd door een hoop mannen, vrouwen en kinderen, die met speren, messen en bijlen gewapend, de ongelukkige schipbreukelingen insloten en in eene taal begonnen te babbelen, waarvan de Europeanen niets verstonden. De heer Sinclair, die echter uit hun vragenden toon begreep, dat zij eenige opheldering vroegen, wenkte een der mannen naar den rand der rots en wees hem het wrak, waarna hij door teekens zoo duidelijk mogelijk hunnen ongelukkigen toestand te kennen gaf.

Frank, die goed en snel teekenen kon, scheurde een blad uit zijn boekje, en teekende het schip in den storm, zonder masten, en de schepelingen zich aan de verschaning vastklemmende. Dadelijk begrepen zij er de beteekenis van en zagen den kunstenaar met bewondering aan: — de vrouwen betuigden op eene duidelijke wijze hun medelijden voor jufvrouw Griffin, Minna en Walter. Zij liepen naar de hutten en bragten groote witte katoenen zonnescermen, om hen voor de heete zonnestrallen te beschutten, waarna zij terugkeerden, om kommen warme thee en gekookte rijst te halen. De mannen werden even gastvrij verwelkomd, en zelfs jufvrouw Griffin kon niet ontkennen, dat deze weinig op

wilden gelaken. Zij bewonderde veelmeer hare kleeding en voornamelijk de wijze van het haar opmaken, zeer gelijk aan de Europesche mode van de vorige eeuw in Engeland; zij droegen het alles in een grooten knoop op het hoofd, waardoor koperen of ivoren pennen gestoken waren, en zelfs hadden eenige vrouwen witte bloemen in het haar.

Hare kleeding bestond uit verscheidene losse katoenen kleederen, over elkander gedragen met groote wijde mouwen, die die van anderen gedeeltelijk bij elkander genaaid waren, om tot zakken te dienen. Eene breede sjerp, tweemaal om het lijf geslagen, hield de losse, maar niet onbevallige kleederen bij elkander. De kleeding der mannen was hetzelfde, uitgenomen dat de gordel smaller was; beiden, zoo vrouwen als mannen, liepen zonder kousen, maar hadden eene soort van sandalen aan van geweven stroo met een band aan den grooten teen bevestigd.

Het was niet mogelijk onder deze eenvoudige gastvrije menschen, hoe talrijk zij ook waren, eenige vrees te koesteren, en de heer Sinclair begon de hoop te voeden, dat zij nog hulp zouden verkrijgen om naar een goede haven te komen, van waar zij naar Calcutta konden zeilen. Eerst besloot hij, dat zij op het een of ander gedeelte van de Chinesche kust waren teregt gekomen; maar Tom en Mike waren van gedachte, dat zij te ver naar het oosten gedreven waren en nu op een der groote Japansche eilanden waren, „waar,” zoo als Tom zeide, „zij niemand in- noch uitlaten.”

De heer Sinclair werd over deze opmerking ongerust, maar de ontvangst, die zij genoten hadden, scheen dit zoo bepaald tegen te spreken, dat hij vertrouwde dat de matrozen zich bedrogen hadden.

De grootste moeilijkheid bestond ten eerste daarin, dat zij zich bij de inboorlingen niet verstaanbaar konden maken, en ten anderen om Mackay te overreden zich bij hen aan te sluiten, en de hoop op de redding zijner lading, die reeds door het zeewater bedorven was, op te geven.

HOOFDSTUK XXVII.

De inhagige kapitein. — Het lossen van de *Amsterdam*. — Eene verontrustende storing. — Eene bloedige daad. — Gevangenschap. — In boeien. — Een nieuwe en magtige vriend. — Madsimano's bevelen.

Kapitein Mackay bleef evenwel op het wrak, en op het dek heen en weder loopende, riep hij om hulp bij het ontladen van zijn schip. Te vergeefs verzette de heer Sinclair zich hiertegen; te vergeefs toonde hij hem de onmogelijkheid aan, zich bij de visschers verstaanbaar te maken, en trachtte hem te overtuigen, dat hunne eigene veiligheid boven die eener nietswaardige en bedorvene lading ging. De eigenzinnige man weigerde het wrak te verlaten en schold hevig op het geheele gezelschap. Tom en Mike, die van nature goedhartig waren, besloten eindelijk aan de zaak een einde te maken, door zich bij den kapitein te voegen, en hem in het ophalen der balen en kisten de behulpzame hand te bieden. Toen de inboorlingen echter deze groote pakken te voorschijn zagen komen en op hun grondgebied plaatsen, scheen het dat zij argwaan begonnen te koesteren; met veel hevigheid werd er onder hen gesproken, totdat zij eindelijk twee jonge mannen naar het dorp zonden, van wie men, ofschoon het doel hunner zending onbekend was, niet veel goeds verwachtte.

„Ik verklaar mij tegen deze tijdverspilling,” zeide jufvrouw Griffin. „Laat ons liever door deze inboorlingen naar een hooger geplaatst persoon voeren, wiens opvoeding en kennis hem misschien in staat stellen ons te verstaan; die kan ons misschien in tijd van nood beschermen. De ziel van den kapitein is geheel vervuld van winsten en speculatiën. Voor zijne betrekking is hij ten eenemale ongeschikt.”

„Hij heeft ons toch wel goede diensten bewezen, toen hij ons op zijn schip nam, jufvrouw Griffin,” zeide Frank,

en ik geloof nog niet dat hij slecht is: hij is alleen wat inhalig en verzet op geld; ik geloof dat als wij eerlijk handelen willen, wij hem dan helpen moeten."

En flink sloegen de jongens de handen aan het werk, groote balen, kisten en zakken ophalende, waarvan er velen de moeite die men er aan besteedde, niet waard waren, maar de zuinige Schot wist voor ieder ding een nuttig gebruik. Zij bemerkten echter met verwondering en misnoegen dat, terwijl zij gewerkt hadden, de dorpelingen hen verlaten hadden, daar de vreesachtige menschen verschrikt waren geworden door eene landing, die zij meenden een vijandelijke aanval te zijn. Twee uren lang zaten jufvrouw Griffin en Minna, terwijl de anderen werkten, onder de schaduw der zonnescermen op den grond, en beschouwden het land dat haar on gaf. De hutten stonden in tuintjes, waarvan sommigen met eenige vruchtboomen prijkten, hoewel er overigens geen boom te zien was. Het land was bedekt met rijst, gras of tabak, terwijl eenden en parelhoenderen rond liepen. Stil en liefelijk was het tafereel dat zich aan het oog vertoonde, en zij zouden gewis nog meer genoeg gesmaakt hebben, indien zij zich met de inboorlingen hadden kunnen onderhouden; en hoewel jufvrouw Griffin hare hoop op de hogere klassen vestigde, verwachtte de heer Sinclair niet dat zelfs hare geleerdheid hen eenigzins zou kunnen helpen.

Terwijl zij zoo ijverig aan het werk waren, zagen zij een groot aantal gewapende soldaten, met enen flinken ruiter aan het hoofd op hen toekomen; de ruiter had een helm op het hoofd, die met vergulde figuren versierd was, terwijl hij over zijne zijden kleederen eene soort van schitterend harnas droeg; twee degens, zeer prachtig versierd, hingen aan zijnen gordel, en daar zijne geheele uitrusting kostbaarder was dan die der overigen, besloot men dat hij een man van aanzien zijn moest. Hevig werden de Europeanen verschrikt, en toen zij Mackay riepen om zich bij hen te voegen, voldeed hij met spoed aan deze uitnodiging, uit vrees dat zijne goederen zouden aangevallen worden.

De officier steeg af, gaf de teugels van zijn paard aan een der soldaten, en naar den heer Sinclair, als de oudste van het gezelschap, toekomende, maakte hij eene beleefde buiging, waarop hij hem in dezelfde onbekende taal eenige woorden toesprak. De heer Sinclair, die meende dat of de Maleische of de Hindostansche taal hier waarschijnlijk wel bekend zou zijn, antwoordde in beiden, maar te vergeefs. De officier scheen verwonderd; toen keerde hij zich om, en wenkte een man uit zijn gevolg om tot hem te komen; die, nadat hij hen genaderd was, eenige woorden in het Hollandsch tot hen sprak. Dit werd door Mackay gemakkelijk verstaan, en zelfs de twee zeelieden en de heer Sinclair wisten er zich mede te behelpen, zoodat de onderhandeling nu, hoewel langzaam, voortging.

Mackay gaf van zijne lotgevallen een uitvoerig berigt, en de heer Sinclair zag met verontwaardiging, dat hij de waarheid op eene erge manier verdraaide. Hij sprak hem toen in het Engelsch aan en raadde hem rond voor de waarheid uit te komen, daar hij, indien hij dit niet deed, veel meer te lijden zoude hebben dan de anderen; ook bemerkte hij wel hoe de tolk niet alleen Mackay, maar ook de twee matrozen ondervroeg en het verschil hunner berigten opmerkte. De kapitein verhaalde dat hij naar Kamschatka ging, maar dat de storm zijn schip tegen de rotsen had gedreven; de matrozen verklaarden echter niet te weten dat Kamschatka hunne bestemming was. Op de vraag van den tolk, waarom er vrouwen in het schip waren, antwoordde hij dadelijk dat het zijne vrouw en kind waren. De glimlach en de opmerkingen der matrozen op dit gezegde, deden jufvrouw Griffin vermoeden wat hij gezegd had, en zij sprak dit op zulk eene bijzondere manier met gebaren en woorden tegen, dat hare hoorders weldra begrepen, dat Mackay eene leugen verteld had, en dat zij, zoo als de heer Sinclair bevestigde, passagiers naar China en Indië waren.

Het opperhoofd der soldaten, de valsheid van den kapitein begrijpende, zag hem met verachting en boosheid aan, en gaf aan zijne soldaten eenige bevelen, waarop

dezen de handen aan de balen sloegen om ze weg te voeren. Op dit gezicht werd de kapitein dol van woede; de ongelukkige riep zijne vrienden op om zich te wapenen, en een geweer opnemende, schoot hij den kapitein door het hart. De soldaten gaven eenen luiden kreet, rukten voorwaarts, en wilden de geheele partij in eens nedersabelen, toen de tolk het bevel op zich nam en de reizigers gevangen liet nemen. Dit was spoedig gedaan; want zulk eene groote overmagt wederstand te bieden, was hopeloos. Zij werden omringd, de mannen werden de handen achter op den rug, de beenen los aan elkander gebonden, en een koord om den hals gedaan, waaraan zij geleid werden, terwijl aan iedere zijde een soldaat liep.

De vrouwen werden niet gebonden, maar sidderende en bevende in eene soort van open draagbaar geplaatst, die door vier mannen gedragen werd, terwijl het lijk van den officier op een tweeden draagbaar den trein sloot. Aldus zette zich de troep in beweging, en liet een ander gedeelte der soldaten achter, om het goed dat uit het wrak gehaald was, te bewaken en weg te voeren.

Hun weg liep langs het visschers dorp, waarvan de inwoners voor hunne hutten stonden, en de reizigers met wie zij eenige uren geleden zulk een medelijden gehad hadden, nu met verontwaardiging aanzagen, daar zij hunne hulpvaardigheid met eenen moord hadden beantwoord! De heer Sinclair gevoelde zeer goed, dat de bloedige daad van Mackay de geheele partij in gevaar bragt van of gedood te worden, of ten minste voor eenen langen tijd gevangen te moeten zijn. De bewerker van al dit ongeluk bleef echter woedend, en schold met de gruwelijkste vloeken op de soldaten, die hem zijn goed ontstolen hadden.

„Wel, man! wees toch wat stil,” zeide Mike. „Nu is uw kruid met bloed betaald geworden; gij hadt het toch niet kunnen verkoopen, want het was door het zeewater totaal bedorven, en ge hadt elken korrel op het vuur kunnen smijten, dan was het nog niet ontvlamd. Gij hebt een hard spel gespeeld, mijnheer, en ons allen eene plaats bezorgd tusschen twee tweeënige kasteelen, die ons wel spoedig

naar de slagterij zullen brengen. Waarom of zij het hier maar niet doen, begrijp ik niet. Het zou toch veel gemakkelijker zijn.”

„Houd den mond, man,” zeide Tom. „Ziet gij dan niet hoe die soldaten ons aanzien, alsof zij onze taal verstaan konden. Verschieft uw kruid maar niet, wij hebben onze tongen nog wel noodig; en het is het eenige wat ons overblijft, nu zij onze armen en beenen gebonden hebben. En, jongen, zij zullen ons goed onderzoeken, indien gij er gelegenheid toe hebt, stop dan uw mes weg, het zal ons nog te pas komen.”

„Laat dat maar aan mij over, Tom,” antwoordde hij; „ik zal het zoo netjes weg moffelen, dat de schurken er niets van te zien krijgen; en, Tom, één ding is zeker, als wij vrij komen dan laten wij dien ongeluk aanbrenghenden Schot Mackay niet mede gaan. Hij is Jonas in eigen persoon en rigt de levensboot te gronde.”

De tolk, die nu het bevel voerde, verbood het spreken onder elkander niet, daar hij zeker was dat de gevangenen aan de ketenen en handen den bewakers niet ontsnappen konden; zij verkortten alzoo hunnen vermoeyenden marsch door onderhandelingen en beraadslagingen, waarbij elk onderhoud met Mackay zorgvuldig vermeden werd. In den avond kwamen zij aan een door steenen muren omringd stadje, waarvan de poorten door soldaten bewaakt werden. Na eenige pligtplegingen werden zij binnen gelaten en gingen nu door eene straat van nette houten huisjes, waarin een menigte menschen liepen, totdat zij aan eene groote houten omheining of muur kwamen, waarin een net houten gebouw stond, waar zij door de soldaten heen gevoerd en door het hoofd opgewacht werden. De gevangenen zagen dit gebouw van houten muren en met matten belegden vloer rond, en hoewel het niet uitlokkend was, leek het toch in geen deele op eene gevangenis; zij waren tevreden. Bleek en bevende werden jufvrouw Griffin en Minna uit den draagbaar getild, en door het vertrek, waar hunne lotgenooten zaten, naar een ander gevoerd, dat door een beweegbaar scherm van het eerste gescheiden was.

Binnen weinig tijd traden er soldaten binnen en droegen schotels met gekookte rijst, waarop stukken gebakken visch lagen, waarna zij met kleine houten lepels het voedsel klaar maakten, om het den reizigers te voeren, die, hoe hongerig zij ook waren, deze wijze van eten met afschuw versmaadden, en de heer Sinclair zich tot den tolk rigtende, zeide: „Mijnheer, ik verzoek u, toe te staan dat onze armen bevrijd worden, opdat wij als menschelijke wezens ons zelven voeden mogen. Wij zijn met de zeden van dit land, waarheen onze ongelukkige lotgevallen ons gevoerd hebben, onbekend, maar wij protesteren tegen deze wreedheid en beroepen ons op uwe hoogste magt, om onze zaak te beoordeelen. Onschuldige passagiers in het wrakke schip, zijn wij volstrekt niet verantwoordelijk voor de slechte handelwijze van onzen kapitein. In ons land, het magtige Engeland, en in alle beschaafde landen der wereld, worden de ongelukkigen altijd met voorkomenheid behandeld en zelfs de misdadigers ondervinden goede behandeling. Het schijnt echter, dat wij in handen van wilden gevallen zijn, die alle beleefdheidswetten verachten.”

De man scheen op deze woorden geroerd, en antwoordde: „Wat kan ik doen? Indien mijne gevangenen ontsnappen moet ik het met mijn leven betalen. Ik heb boden gezonden naar de stad, waar wij binnen twee dagen zullen aankomen. Ik heb eigenlijk geene magt; ik vervang slechts de plaats van den door uwen medgezel vermoorden officier. Ik heb geen bevel tot bevrijding ontvangen.”

„Gij hebt evenmin bevel ontvangen tot gevangenneming van onschuldige lieden,” antwoordde de heer Sinclair. „Ik waarschuw u! wij zijn onderdanen van eene natie, die beledigingen, ons aangedaan, niet ongewroken zal laten.”

De tolk was nu zeer verlegen en zeide: „maar den bloedvergietter kan ik niet bevrijden.” Hierop gaf hij vier zijner dienaren enige bevelen, waarna zij den tegenstand biedenden Mackay, die dacht dat hij naar de geregtplaats werd gebracht, naar een ander vertrek geleidden, dat aan de andere zijde van het vrouwenvertrek was, en van waar zijne kreten door allen gehoord werden. Hunne ar-

men werden bevrijd, maar eerst eenigen tijd daarna konden zij ze weder in de gewone stelling brengen, waarbij de pijn, die dit veroorzaakte, tranen uit Walter's oogen perste. Ook werden er meer matten ingebracht en tot rustbedden opgestapeld, en zagen zij twee vrouwen met voedsel en matrassen beladen naar het vrouwenvertrek gaan, waar zij als wachters blijven zouden.

De gevangenen waren nu in staat hunne vermoede leden eenige rust te schenken en hunnen maaltijd met bijvoeging van thee, hoewel zonder suiker of melk, te nuttigen, dat hen zeer verfrischte. Na dezen avondmaaltijd werden de touwen om hunne halzen aan eenen hoogen balk bevestigd, hunne enkels vastgebonden en hun bevolen om te gaan slapen, een gebod, waaraan zij gaarne hadden willen voldoen, indien hunne pijnlijke ledematen, het hinderlijke van de stropen en het gezigt der wachters, die bij het flauwe schijnsel van een olielampje rondom hen zaten, hen niet uit den slaap gehouden hadden. De natuur liet echter ten laatste hare regten gelden en zij zonken in eenen diepen slaap.

In den morgen werden zij door de wachters gewekt, rijst en thee werden voor hen geplaatst, hunne enkels losgemaakt, maar hunne armen weder gebonden, waarop zij de treurige reis weder aanvaardden. Tegen negen uur werd de hitte zoo ondragelijk, dat de heer Sinclair flauw viel; de trein hield stil en eenige soldaten haalden uit een naburig dorp een houten draagbaar met katoen bekleed, waarop zij den heer Sinclair, nadat hij weder bijgekomen was, legden. Boven de hoofden der overige gevangenen hielden de soldaten groote schermen — eene groote verligting voor de brandende stralen der zon. Zij gingen door verscheidene bevolkte dorpen, waarvan de inwoners zich met tranen en uitroepingen van medelijden rondom hen schaarden en rijst, koppen thee en rijpe aardbeziën bragten, die de door hitte en dorst uitgeputte reizigers hun veroorloofden in hunne monden te stoppen.

Slechts éénmaal hielden zij stil om iets te nuttigen, waarna zij den vermoeijenden marsch weder ondernamen, totdat Walter, door vermoeijenis uitgeput, nederviel en bij den heer

Sinclair op den draagbaar moest gelegd worden. In den avond bereikten zij een klein stadje, van waar hun eene andere afdeeling soldaten te gemoet kwam, aangevoerd door een jongman van een edel voorkomen, die door den tolk en de wachten met den diepsten eerbied behandeld werd. Hij zag met schijnbare verachting op de uitgeputte, bleeke gevangenen neder, en ondervroeg den tolk zeer streng, die hem nederig en met eerbied antwoordde. Hierop beval hij hun hem te volgen en reed door eenige straten, totdat hij voor een groot huis, dat op eene binnenplaats lag, aankwam, en de gevangenen in eene groote beschilderde zaal geleidde. Toen de heer Sinclair en Walter half dood uit den baar getild werden, werd hij zeer boos en gaf bevel terstond alle banden en touwen los te maken. De gevangenen werden van alle banden bevrijd en de stroppen van hunne halzen weggenomen.

Met veel beleefdheid hielp hij de dames uit den draagstoel, en streek teeder met zijne hand over het lange golvende haar van Minna, toen hij haar bij de hand nam en naar een ander afzonderlijk vertrek bracht, terwijl hij onder het voortgaan jufvrouw Griffin gelegenheid gaf hare kennis der verschillende talen te toonen. Hierna keerde hij naar de zaal terug, en na eenige vragen tot den tolk gerigt te hebben, vroeg hij den heer Sinclair in het Hollandsch, door welke oorzaak zij op de kusten van Nippon waren aangeland, waarin het den vreemdelingen verboden was te komen. De heer Sinclair vertelde hem openhartig hunne ongelukkige geschiedenis. Toen hij van de bloedige daad van Mackay hoorde, fronste hij zijne wenkbrauwen en zeide: „Hij heeft bloed vergoten; hij zal naar de wetten van ons land veroordeeld worden, en moet sterven. Gij behoeft echter voor het behoud van *uw* leven geene vrees te koesteren; maar onze wetten veroorloven het niet, dat vreemdelingen in vrijheid ons land ingaan; inzonderheid die gevaarlijke vreemdelingen, die men Christenen noemt.”

Hij beval daarop dat Mackay naar een ander vertrek zou gebragt worden, en vroeg toen aan den heer Sinclair, of hij wenschte dat ook de anderen weggevoerd zouden wor-

den, maar de heer Sinclair verzocht dat zijne twee leerlingen, en de twee trouwe zeelieden bij hem zouden blijven.

„Ik moet u hier bewaken laten,” zeide de officier; „maar ik zal er voor zorgen, dat gij goed voedsel en alle benooidigheden krijgt, die ik u kan veroorloven, zoo lang gij onder mijne hoede zijt. Morgen avond moet ik u in andere handen stellen, en ik vrees dat de gouverneur van de stad een zeer streng man is.”

De heer Sinclair vond dit vooruitzicht onaangenaam, en hun vriend nam afscheid van hen, schudde hunne handen, terwijl hij glimlagende zeide, dat dit immers Europeesch gebruik was. Niet lang daarna werd er een aantal schoone matten binnengebragt en tot bedden opgestapeld; eenige blaadjes werden er voor hen gezet met gebraden visch, vogels, groenten of iets dergelijks, alles in heerlijke sauzen klaar gemaakt, benevens suikergebak, fruit en thee met suiker; ook waren er koppen met eene soort van likeur, *saki* genaamd, dat de heer Sinclair echter in naam van de overigen van de hand wees. Tot groot vermaak der jongens werden hun ivoren stokjes gegeven om mede te eten, maar zij waren in de behandeling daarvan zoo onbedreven, dat zij genoodzaakt waren hunne vingers te gebruiken. Hunne wachters hadden echter kommen met schoon water gehaald, waarin zij zich wasschen konden, en deze wijze van eten hen dus niet hinderde; en nadat zij hunnen maaltijd genoten hadden, vergaten zij in eenen rustigen slaap de vermoeijenissen van dien dag.

Hun beschermer, wiens naam Madsimano was, kwam hen vroeg bezoeken en deed hun vele vragen omtrent hun land, de zeden, de taal en de gewoonten. Zijne belangstelling voor hen scheen van uur tot uur toe te nemen. Den heer Sinclair noemde hij „vader,” en de jongens „broeders,” en hij beklagde zich zeer, dat hij welligt genoodzaakt was ze in de volgende stad te moeten verlaten; want op de Japansche eilanden weet geen onderdaan waar hij den volgenden dag wezen zal of wat hij doen moet. Hij vertelde hun dat hij rijk en een edelman was, en dat hij, hoewel soldaat zijnde, vele boeken gelezen had. Hij hield van stude-

ren, en nu hij wist dat zijne vrienden geene Hollanders waren, wenschte hij de Engelsche taal te leeren en vroeg hun vele woorden, die hij naauwkeurig nazeide, en lachte als zijne meesters trachtten diezelfde woorden in het Japansch na te zeggen.

Toen zij weder op weg gingen, beval hij, dat men aan den heer Sinclair en de twee jongens paarden zoude geven, en dat het geheele gezelschap, behalve Mackay, ontbonden zou worden, daar de sterkte van de wacht iedere ontvlugting onmogelijk maakte. Hij reed zelf naast hen en maakte door zijne opgeruimdheid en oplettende vriendelijkheid de reis voor hen aangenaam. Minna lachte als hij beproefde Engelsche woorden na te zeggen, waarvan de medeklinkers hem de meeste moeite veroorzaakten. Niettemin stelde zijne vlugheid en zijn goed geheugen hem in staat een aantal woorden te onthouden, hoewel hij, als hij spreken wilde, Hollandsch moest gebruiken, dat hij zeer vloeiend sprak.

„Ik ben blijde, dat ik zonder de hulp van een tolk met u spreken kan,” zeide hij. „Ik houd niets van die klasse van menschen. Degenen die er toe behooren zijn meestal wegens hunne misdaden uit het land verbannen, en hebben later vrijheid gekregen er weder in te komen, en zijn dus inderdaad slaven en spionnen van de regering, of zij zijn vreemde gevangenen, die iedere gelegenheid waarnemen om zelve te ontvlugten. Wij, die in hooge kringen zijn opgevoed, hopen dat de dag spoedig aanbreke dat wij niet langer afgesloten blijven van de geheele wereld, verstoken van het leeren van talen en het omgaan met vreemde natien. Wij hebben verbetering noodig. Ik kan niet gelooven dat het stelsel om door vrees te regeren goed is. Zonder dat wij het willen, worden wij listig en valsch. Zelfs nu overlegde ik om onverschilligheid jegens u te veinzen, opdat ik niet verdacht word als ik Engelsch van u leer. Hoe zou een Engelschman en een Christen in zulk een geval handelen?”

„Dat hangt van het karakter van den persoon af,” zeide de heer Sinclair. De mensch is van nature valsch en lafhartig. De geest der Christelijke godsdienst geeft hem op-

regtheid en vastheid, en naarmate die heilige geest vorderingen in zijn hart gemaakt heeft zal de man standvastig of zwak zijn.”

Madsimano dacht over deze woorden na, en zeide toen:

„Op eenen anderen tijd zal ik meer met u over dit onderwerp spreken, nu kan ik er niet over nadenken.”

„Ik zou u wel de geschiedenis van een groot man willen vertellen, een stadhouder,” antwoordde de heer Sinclair, die eenigen tijd naar de woorden van een der eerste Christenleeraars hoorde; maar toen deze woorden zijn geweten troffen, zeide hij: „Voor dit maal ga heen, en als ik gelegener tijd zal hebben bekomen, zoo zal ik u tot mij roepen! Helaas! die gelegene tijd kwan nimmer, de man, die de waarheid verworpen had, stierf in zijne zonden.”

„Welke waren de woorden, waarnaar hij geweigerd had te hooren? — ik zou ze gaarne willen weten,” zeide Madsimano.

Toen waagde de heer Sinclair het, het verboden onderwerp aan te roeren en de moeilijkheden eener vreemde taal bestrijdende, vertelde hij zijnen oplettenden toehoorder de geschiedenis van den grooten en wonderlijken God, die op aarde nederdaalde om aldaar te leven, te lijden en te sterven; dat door Zijn dood allen die in Hem geloofden zalig werden, en in eeuwigheid met Hem leven zouden.

De wegen waarop zij gingen waren uitmuntend, aan beide zijden door eene rij boomen overschaduwde, en de reizigers, die onder het voorttrekken over heilige dingen spraken, vonden dat, toen de dag ten einde liep, hij zeer kort geweest was. Toen zij de groote stad bereikten, waar voor het tegenwoordige hun verblijf zou zijn, zeide Madsimano:

„Ik zal u terug zien, mijne lieve vrienden, niets zal mij hiervan weêrhouden. Wordt niet ontmoedigd, alles kan nog goed afloopen. Gij zult hier gevangen gezet, en misschien hard behandeld worden. Maar hebt geduld, ik ben uw vriend — uw beschermer — en indien het noodig mogt zijn, misschien nog wel uw helper. Gij zult van elkander gescheiden worden, de misdadiger zal afzonderlijk gezet worden; de dames zullen waarschijnlijk vrij gemaakt en op een schip

dat naar Indië gaat geplaatst worden. Men zal u ondervragen, weest bescheiden, maar opregt; geduldig maar vol hoop; en uw magtige God zal u redden."

HOOFDSTUK XXVIII.

Mike en zijn kapitein. — De nieuwe gevangenis. — Menschenhokken. — Een beroep op Mackay. — Een vreeselijk nachtwerk. — Eene eenzame reis. — Goede overdenkingen. — De haven in het gezigt. — Het Hollandsche schip. — De redding.

Toen de optocht dicht bij de wallen der stad kwam rustten zij uit, want het was voorzigtig de gevangenen te binden, voordat zij door de volkrijke straten gevoerd werden. Madsimano echter beval, dat hunne banden zoo gebonden zouden worden, dat zij geen pijn deden. Toen zij zoo in verwarring bij elkander stonden, kwam Mackay achter Mike en fluisterde:

„Geef het touw dat om mij heen zit een ferm jaap met uw mes, jongen; maar snijd het niet door. Ik wil het slechts wat lossen hebben voor mijne armen, die half dood zijn."

De medelijdende zeeman trachtte achter den misdadiger te komen en sneed toen, zonder door iemand bemerkt te worden, het touw, dat zijne armen te zamen bond, bijna door, waarna hij, zijn mes verbergende, zich weder bij den troep voegde. Madsimano zeide tegen Frank, dat zij dien zelfden nacht of den volgenden morgen allen onderzocht zouden worden, en gaf hun den raad, indien zij iets van waarde hadden, het weg te stoppen — een raad die dankbaar opgevolgd werd, en Walter zijn diamant zelfs in handen van hunnen vriend deed stellen.

De stad, waarin zij nu kwamen, was door muren omringd, behalve aan den kant van de opene zee, die onder

aan den voet van de rots, waarop de stad gelegen was, rolde, en door een uitgehouwen trap met haar gemeenschap had. Op deze hoogte werden de gevangenen gevoerd, door morsige, naauwe, bevolkte straten, met babbelende vrouwen gevuld, die ook uit hare woningen op den treurigen optogt nederzagen, en weenden bij het gezigt der aardige jongens, die, gelijk beesten naar de slagbank, naar die akelige gevangenis, wier aanblik haar zelfs deed huiveren, gevoerd werden.

De gevangenis was door hooge houten muren omringd, waarvan het voorportaal door eene wacht bewaakt werd; hierdoor kwamen zij op eene groote binnenplaats en zagen toen voor zich een lang, kooi-achtig, houten gebouw, met schietgaten van sterke houten tralies en eene deur voorzien, waarvoor eene wacht soldaten geplaatst was. Hier hield Madsimano stil om met een der wachters te spreken; daarop keerde hij zich naar de gevangenen en vertelde hun, dat zij heden avond niet gevisiteerd zouden worden, daar het voor geregelijke zaken reeds te laat was; hij liet echter hunne banden losmaken.

Zij werden nu in het groote gebouw gevoerd, waar in eene zaal of vestibule hun al de banden van armen en beenen werden weggenomen, behalve die van Mackay; en toen de wachten licht gehaald hadden, zagen de verbijsterde gevangenen met afschuw, dat het uitgebreide gebouw een groot aantal afdeelingen bevatte — inderdaad reusachtige houten kooijen — van sterke houten tralies voorzien. In een dezer hollen werd Mackay, zoo gebonden als hij was, geworpen. De heer Sinclair had er een voor zich zelve, omtrent zes voeten in het vierkant en even zoo hoog; de twee jongens hadden de volgende, en de beide matrozen eene daar beneden. Deze vertrekken waren voorzien van matrassen en katoenen lakens; matten bedekten de vloeren, en er was eene houten bank geplaatst om op te zitten. Op ongeveer vijf voeten hoogte was er eene groote opening gemaakt die licht en lucht verschaft, maar de zonderlinge gedaante hunner gevangnissen deed hen walgen en vernietigde alle hoop op ontvlugting.

Nadat zij eenigen tijd alleen gelaten waren, bragten de soldaten op een blad hunne gewoonlijke portie, bestaande in eene hoeveelheid rijst en visch, met ingemaakte groenten en heete thee. Niemand van hen was in staat het voedsel te nuttigen, behalve Mackay, wiens blaadje ledig teruggezonden werd. De heer Sinclair was blijde te zien, dat eenige vrouwen door de zaal, eten naar de andere vertrekken droegen; want nu was hij omtrent Minna en jufvrouw Griffin gerust gesteld, die zeker ook onder hetzelfde dak, en, zoo als hij geloofde, veel beter bedeed, haar verblijf hielden.

„Jongeheer Frank,” zeide Tom; „zie eens of gij en Walter uwe messen niet onder uwe matten in den grond kunt steken; Mike en ik hebben het gedaan en goeden ankergrond gevonden. En nu wij u uit ons hok een raadje gegeven hebben, wees gij nu zoo knap en vertel het aan den ouden heer.”

Bij het flinkerend licht eener olielamp waren de jongens in staat, om, zonder dat de wachters het bemerkten, een punt der matras op te ligten, en den grond zacht en zandachtig vindende, stootten zij hunne messen er geheel in en verzochten den heer Sinclair hetzelfde te doen. Maar de soldaten zaten vlak voor zijn hok of *raya*, zoo als zij het noemden, en hij was niet zoo vlug als de jonge mannen; eigenlijk was hij voor het onderzoek niet bang, want hij had slechts een eenvoudige zakmes, dat niet als een wapen kon beschouwd worden.

De avond was gevallen en er waren slechts vier wachters in de zaal gelaten, die lui tegenover de gevangenen tegen den muur lagen en rookten, toen Madsimano binnentrad. De wachters sprongen op en stopten de pijpen voor den officier weg, die langzaam de zaal doorliep en op eenen onverschilligen toon tot ieder der gevangenen iets zeide. Toen hij terugkwam zeide hij tot den heer Sinclair: „Ik weet dat ik bespied word. In dit land is ieder man de spion van een ander en ik mag niet veel spreken, daar ik anders argwaan verwekken zou. Ik vind den gouverneur vooringenomen, en hij is bekend als zeer streng. Gij

moet volgens de wetten van ons land, naauwkeurig geoordeeld worden. Gij alleen moet spreken, onthoud dat; de overigen verstaan geen Hollandsch.”

„Ik geloof dat zij er weinig van verstaan,” antwoordde de heer Sinclair; „maar zelfs al werden zij ondervraagd, zoo ben ik toch overtuigd, dat zij de waarheid spreken zouden.”

„Helaas!” hernam Madsimano, „de waarheid heeft bij ons zoo vele gedaanten, dat, indien uwe waarheid maar een speldenknop van die uwer medegevangenen verschilde, de daad voor u noodlottig zou kunnen zijn. Het is het best dat zij zwijgen. Het lot van den schuldige zelf is al zeker; hij is veroordeeld! hij heeft onnoodig bloed gestort.”

„Mag ik hem hierover niet spreken?” vroeg de heer Sinclair; „en trachten hem tot den dood voor te bereiden?”

„Gij zijt vrij om in uwe gevangenis alles te spreken, wat gij wilt,” antwoordde hij; „en gij kunt het gerust doen, want de wacht verstaat niets van de taal. Maar waarom wilt gij hem zeggen dat zijn dood nabij is? Is hij een held? Zou hij het mes durven gebruiken? In ons land is dat alleen aan de edelen veroorloofd? Hij moet onderzocht worden.”

„Mijn goede vriend,” hernam de goede oude man, „een Christen kan in een oogenblik van toorn een zijner medemenschen doden, maar in kalmer oogenblikken zal hij met schrik terugdeinzen voor de nog grootere misdaad van zelfmoord, waarna geen berouw mogelijk is. Laat den man van nacht met vrede. Ik zal hem tot berouw en gebed trachten te brengen. Wees echter verzekerd, dat hij de hand aan zijn eigen leven niet slaan zal.”

„Ik ben tevreden,” zeide de officier. „Na dezen nacht zal hij zorgvuldiger bewaakt worden. Ik zal hem vreedzaam laten slapen en hoop dat gij hetzelfde zult doen.”

Nadat hij vertrokken was, sprak de heer Sinclair Mackay aan, en waarschuwde hem dat de dood waarschijnlijk de straf zou zijn voor zijne misdaad, en smeekte hij hem berouw te hebben en met zijne vrienden te bidden om vergeving van deze zonde.

„God vergeve mij mijne zonden,” zeide de man. „Wij zijn altijd geneigd zonden te doen, mijnheer Sinclair; maar ik zie niet in, welk regt die man had om de hand aan mijne goederen te slaan. Ik zal met u bidden; maar ze hebben mij nog niet.”

Er was eene verbijstering of wanhoop in het gemoed van dien man, die de heer Sinclair verontrustte, en hij trachtte ernstig hem over te halen, om zich in de armen van zijnen Zaligmaker te werpen en nederig om vergeving voor zijne misdaad te smeeken.”

„Ja, ja! gij hebt gelijk,” hernam hij. „Ik erken dat ik volslagen gek was, toen ik mijne hand tegen dien dief ophief; maar ik kon niet vergeten, dat ik verantwoordelijk was voor van Hookem en Co.; en ik kon niet toelaten dat hunne goederen weggehaald werden. Nu, mijnheer, bid nu voor ons en God zegene mij en u allen daardoor.”

De wachters hoorden met verbazing de stem van den heer Sinclair zich overluid in een plegtig gebed verheffen, en het geregelde gemurmur der antwoorden; zij schenen zelfs eenigermate met ontzag vervuld te zijn, want de stem des gebeds kan niet mis verstaan worden, zelfs bij de onkundigsten. Daarop volgde die slaap, welke den gelukkige genot geeft en eene heilzame verpozing aan den lijdende en bedroefde schenkt.

Op de matten van de zaal uitgestrekt vielen de wachters spoedig in een diepen slaap; ook de vermoeide gevangenen legden zich de een na den ander ter ruste neder, ofschoon de schildwachten buiten de deur ieder uur eenige stoornis veroorzaakten, daar zij met stukjes hout op eene bijzondere wijze ratelden, om daardoor het uur aan te geven, hetwelk de gevangenen eerst na verloop van tijd begonnen te begripen; dit en de angst dien hij voor zijne vrienden gevoelde, hield de heer Sinclair lang wakker. Eenmaal verbeeldde hij zich, bij het flauwe schijnsel der lamp, dat hij den ongelukkigen misdadiger zich nog zag bewegen, en wederom hoorde hij een zacht geluid dat hem verontrustte, toen hij zich de vermoedens van Madsimano herinnerde. Maar eindelijk viel ook hij in slaap, en de gevangenis was stil.

Er was er echter een, die noch sliep noch een oogenblik rustte. De schrandere Schot voorzag zijn lot, indien de morgenstond hem nog als een gevangene begroette; en hij had vele uren van te voren reeds een plan beraamd, dat hij zelfs zijnen vrienden niet had medegedeeld. Niet zoodra hadden de wachters zich ter ruste nedergelegd, of hij verbrak met eene krachtige inspanning het half doorgesneden touw, dat om zijne armen gebonden was; en na vele pijnlijke pogingen bragt hij de verstijfde gewrichten weder in hunne natuurlijke positie. Daarop haalde hij het lange, scherpe mes, dat hij onder zijn vest verborgen had gehouden, te voorschijn en sneed er de vele riemen, die om zijne beenen en ligchaam gebonden waren, mede door; het lange touw, dat om zijnen hals was gebonden, bewaarde hij, en wikkelde het om zich heen.

Nu sloop hij voorzigtig onder het tralievenster, sneed schielijk en stilletjes de bamboezen staven van onderen door, en zag tot zijne groote blijdschap, dat hij ze uit de kassen, waarin zij aan het boveinde los besloten waren, weg kon trekken. De nacht was volkomen donker, en hij hoorde geene voetstappen van de patrouille aan de achterzijde van de gevangenis, die door hare ligging over de klippen waarschijnlijk als veilig beschouwd werd. Het volgende wat hij deed, was een oud stuk mat op te rollen en het in zijn buis te wikkelen, terwijl hij een der mouwen zeer behendig met stukken mat opvulde. Dit beeld plaatste hij op het bed, trok de deken er half over heen; legde den opgevolven arm boven op het dek, en trok de andere mouw over het veronderstelde gelaat.

Hij zag met welgevallen op zijn werk neder, dat in de duisternis van zijne gevangenis voldoende genoeg was om iemand te misleiden, want de eenige traan-olielamp, die tusschen de wachters en de raya van den heer Sinclair, tegenover de deur hing, was zoo ver van dien van Mackay verwijderd, dat zijne bewegingen volstrekt niet gezien konden worden. De rijst en visch, die hij van zijn avondmaal bewaard had, rolde hij in eenen doek op en stak het in zijnen zak, en nu nam hij de staven een voor een weg, en hield ze in zijne

hand, totdat de opening zoo wijd was, dat hij er zijn ligchaam tusschen door kon krijgen. Dit trachtte hij te bewerkstelligen op het oogenblik dat de ratelende houtjes, die het uur aankondigden, alle andere geluiden verdoofden. Toen hij eenmaal op de binnenplaats was, zette hij de staven weder in de voegen, liep daarop voorzigtig naar den muur, die negen voet hoog en met fries van bamboes bedekt was; doch dit was geen groot beletsel voor een ervaren zeeman. Hij klom er schielijk over heen en bevond zich weldra op den smallen kant van de hooge klip.

Langs dit gevaarlijke pad kroop hij eenigen tijd voort, totdat hij de stad achter zich had, en in een bosch kwam, waarin hij nu overeind kon gaan, en zich schielijk voortspoodde. Hij had twee mijlen afgelegd eer hij zich geheel buiten het bereik van de stadswacht durfde beschouwen; toen twee visschersbooten aan het strand vastgemaakt ziende, liet hij zich gemakkelijk langs de steile klip naar den kleinen inham neder, waar hij door vooruitspringende rotsen voor alle verspieding verborgen, de beste der booten losmaakte, waarin hij riemen, zeilen, visschers-gereedschap, eene aarden kruik met water, en in eene kast wat gedroogde visch vond. Alles was tot een vroegtijdig togtje gereed gemaakt, en ofschoon Mackay zelfs bij zijne twijfelachtige beginnellen van eerlijkheid eenige huivering bij dezen diefstal gevoelde, zoo stelde hij evenwel zijn geweten gerust bij de herinnering aan al hetgeen hem ontstolen was geworden. Het getij was gunstig, hij maakte de boot los, en toen hij de riemen opnam en naar zee roeide, gevoelde hij zich andermaal een vrij man, en in zijne blijdschap vergat hij zijne eigene misdaad, en zelfs zijne verantwoordelijkheid aan van Hookem en Co.

Den vorigen dag had hij zeer listig veel narigt van den tolk verkregen, die, veel met de Hollanders in aanraking komende, niet afkeerig was met iemand te spreken, dien hij van dezelfde natie meende te zijn. Zoo had hij dan vernomen dat de stad, waarin zich de gevangenis bevond, op de oostkust van het eiland was, en zeer dicht bij het zuiden van Jeddo, de hoofdstad. Ook deed hij onder-

zoek naar de juiste ligging van Decima, de Hollandsche factorij in de haven van Nagasaki, den afstand en andere omstandigheden, die op den Hollandschen handel betrekking hadden. Hij besloot dus zijnen koers daarheen te rigten, zoodra hij zich ver genoeg in zee begeven had om buiten het gezigt te zijn. Wanneer hij nu zoo gelukkig mogt wezen een schip aan te treffen, twijfelde hij er niet aan, dat zij hem zouden innemen; maar zoo niet, dan zou hij zijn geluk aan de Hollandsche factorij beproeven, hoewel hij zeer goed wist hoe streng zij bewaakt werd.

Mackay was een scherp en inhalig man, maar hij was niet van dat diep godsdienstig gevoel ontbloot, hetwelk het volk van zijn land reeds vroegtijdig ingeprent wordt. Hij verfoeide zijne misdaad en had er innig berouw over, doch zijne gedachten over het berouw werden immer door plannen over toekomstig winstbejag, om zijne verliezen te vergoeden, weggenomen. Zijn geld, zijne rekeningen en papieren van waarde, was alles onder zijn vest verborgen, en hij wenschte zich zelve heimelijk geluk over zijne loosheid, dat hij zoowel onderzoek als straf had weten te ont-komen.

„En als het God behaagt,” dacht hij, „dat ik er goed en wel afkom, dan zal het mijne eerste zorg zijn van Hookem en Co. te bewegen, die schurkachtige Japanezen geregteijk te vervolgen, indien zij het gestolene en geroofde niet willen vergoeden. En dan zal ik zien of ik niet eenige goede menschen kan vinden, om naar die arme lieden in de gevangenis om te zien; en misschien hebben zij wel vrienden, die een schip tot hen zenden om hen te bevrijden. Als ik dat voor hen bewerken kon, kunnen zij er niet tegen hebben, dat ik wissels op hen trek.”

Te midden van zijne overdenkingen had hij, daar de wind gunstig was, niet verzuimd het zeil te hijschen, en toen de dag aanbrak bevond hij zich op een aanmerkelijken afstand zuidwaarts van de plaats zijner gevangenschap. Hij had gelukkig een kijker bij zich, waardoor hij verscheidene eilanden zag en vermeed, en voorzigtig van de kust afhield.

Dien ganschen dag door zeilde of roeide hij al naar dat de wind was, en verdeelde zorgvuldig zijn voedsel en water; hij waagde zich nu in eene zuidwestelijke rigting naar de plaats zijner bestemming, en zag gedurig naar het gehoopte schip uit, doch te vergeefs.

Een andere lange nacht, waarin hij niet durfde slapen, putte hem bijna geheel uit, en met blijdschap zag hij eenige uren later het land, dat hij voor het eiland *Kiou-siou* herkende, waar, in de baai van Nagasaki het gevangenis-achtige eilandje ligt, dat de Hollandsche kooplieden, onder zeer strenge bepalingen, mogen bewonen. Om het zuiden van het eiland heen zeilende, vreesde hij het te naderen, ofschoon het zijne laatste hoop was; hij bleef echter eenigen tijd van de kust afhouden, terwijl hij door zijnen kijker zag, toen hij, tot zijne groote blijdschap, een schip ontdekte, dat de baai uitzeilde, en naar de opene zee koers zette.

Hij wachtte in ademlooze spanning; hij wilde zelfs niet oproeijen om het schip te ontmoeten, voordat het ruim drie mijlen van de baai verwijderd was; toen heesch hij het zeil, en van zijn blaauwen zakdoek een sein makende, kwam hij naderbij. Zijn sein werd gezien, het schip lag stil totdat hij naderbij kwam, en hij met dankbaarheid zag, dat het de Hollandsche vlag voerde; en naauwelijks had hij voet op dek gezet of hij werd door den kapitein in de Hollandsche taal begroet.

„Hoe! Mackay, zijt gij het? Hoe komt gij hier, en wat is er van het goede schip *Amsterdam* geworden?”

„Ik heb alles verloren!” riep Mackay uit; „ik ben gevangen genomen en beroofd geworden! Voer mij van deze helse kust, indien gij kunt; en geef mij eene kooi, waar ik een weinig slapen kan, want ik heb in geen drie dagen rust of slaap genoten.”

„Dan durf ik wedden dat gij de gevangene zijt,” antwoordde de Hollandsche kapitein, „naar wien men te Nagasaki en in onze ellendige wijken te Decima gezocht heeft. Ik las de beschrijving van den vlugteling, doch ik zou er nooit eenige gelijkenis met u in ontdekt hebben. Welk een gelukkige kerel zijt gij, dat gij ons juist hier ontmoet hebt;

indien gij de baai waart ingekomen, zoo zoudt gij zeker in den val geloopen zijn.”

Zij waren echter nu gelukkig buiten het bereik der scherpe politie van Japan, en Mackay was vrij; hij kon nu aan van Hookem en Co. zijn verslag doen en andermaal zijne fortuin beproeven.

HOOFDSTUK XXIX.

Een terugblik op de gevangenen. — De ontdekking in den morgenstond. — Algemeene verslagenheid. — Jufvrouw Griffin's plannen. — Een optocht door de straten. — Een gerechtshof. — Het verhoor der gevangenen. — De scheiding. — Het vooruitzicht eener langdurige gevangenschap.

Inmiddels sliepen de van niets wetende gevangenen gerust, totdat de ochtendroep hunne wachters wekte, en de oppassers met kommen met water en handdoeken van dun papier — dat hier tot allerlei doeleinden schein gebruikt te worden — binnenkwamen. Een uur later werd het ontbijt binnengebragt, en de wachters, meenende dat Mackay nog sliep, traden zijne getraliede cel binnen om hem wakker te maken. In het volgende oogenblik werden de ooren van de overige gevangenen door kreten van ontzetting getroffen, en de heer Sinclair, diep bedroefd over zijne bemiddeling van den vorigen avond, dacht dat de man werkelijk een middel had weten te vinden om eenen zelfmoord te begaan. Juist op dat oogenblik trad Madsimano de kamer binnen, en de heer Sinclair smeekte hem overluid, hem te zeggen of Mackay dood was; doch de ongelukkige wachters, die van schrik beefden, wezen naar de gebrokene staven en de ledige cel.

„Ellendige luijaards!” zeide Madsimano tot hen; „gij hebt zoowel ons leven als dat van u opgeofferd. Deze ongelukkige gevangenen kunnen nu alle hoop op in vrijheidstelling

opgeven, want wij zullen allen in deze netelige zaak betrokken worden. Maakt u weg! en geeft uwen officier kennis van uwe onachtzaamheid, dat hij hem terstond late vervolgen; de man kan nog niet ver weg zijn, en alleen door zijne weder-gevangenneming kan uw leven gered worden."

De wanhopige mannen verwijderden zich langzaam en werden door andere soldaten van de binnenplaats vervangen. Daarop zeide Madsimano tot den heer Sinclair: „Laat mij om uwentwil hopen, goede vader, dat de man u zijn voornemen niet heeft medegedeeld."

„Ofschoon wij den vorigen avond veel gesproken hebben," antwoordde hij, „zoo had ik hier niet het minste vermoeden op. Ik moet bekennen dat ik hem van nacht wel beweging hoorde maken, maar ik schreef dit aan zijnen gewonen rusteloozen aard toe. Ik dacht dat zijne boeijen alle ontkoming onmogelijk moesten gemaakt hebben."

Dat zouden zij ook, indien hij geene hulp gehad had," antwoordde Madsimano; „en de verdenking zal op u vallen. Uw gesprek met hem in eene vreemde taal zal tegen u aangevoerd worden. Vergeef mij de noodzakelijkheid, maar ik moet mijnen ijver toonen door te bevelen, dat gij allen onderzocht wordt, eer gij voor den gouverneur verschijnt."

Niemand kon ontbijten. Vrees en droefheid, dat zij hunnen goeden vriend Madsimano zoo neêrslagtig zagen, benam hun allen eetlust. Terwijl zij in treurig zwijgen nederzaten, verscheen het aardige hoofdje van Minna boven het scherm, dat de kamer scheidde, en zij riep uit:

„Lieve papa Sinclair, wilt gij kapitein Madsimano vragen of hij ons eens komt bezoeken? Wij zijn zoo alleen; en jufvrouw Griffin is op den Keizer van Japan en op ieder een zoo boos. Zij zegt dat zij een middel bedacht heeft om te ontvlugten, en wanneer zij schrijfgereedschap mogt hebben, dan zou zij het opschrijven en het u zenden. Ik ben op eene bank geklommen om tusschen deze leelijke staven door al uwe lieve gezigten weder te zien."

De goedhartige Japansche officier begaf zich naar het

scherm om met de dames te spreken, en jufvrouw Griffin zeide terstond tot hem: „Wilt gij ons behulpzaam zijn om te ontvlugten, kapitein Madsimano?"

„Neen, zeker niet, jufvrouw," antwoordde hij; „ik ben een krijgsman van den Keizer van Japan, en ik moet mijn pligt doen. Ik heb medelijden met u; maar ik kan u, helaas! niet helpen. Maar wees geduldig; gij hebt niets te vreezen. Het gouvernement vreest geene vrouwelijke zamenzweerde's; en uwe zaak wordt reeds gunstig overwogen. Het doet mij leed u te moeten zeggen, dat gij heden voor den gouverneur van de stad zult moeten verschijnen, om eenige vragen te beantwoorden; ik raad u aan dat uwe antwoorden kort en bescheiden, maar volkomen opregt zijn."

„Ik verheug mij over deze gelegenheid," zeide jufvrouw Griffin. „Ik zal gewis mijne verongelijkingen naar waarheid mededeelen; maar niets zal mij beletten uwe ongestuvige natie voor het gevaar van hare onregtvaardigheid jegens Engelsche dames van onzen rang te waarschuwen."

„Geloof mij, lieve jufvrouw, hoe minder gij zegt hoe beter," zeide Madsimano.

„Ik ben eene vrouw van opvoeding, mijnheer," antwoordde zij, en ik gevoel mij wel in staat mijne eigene plannen te regelen, en zonder de hulp van eenen bemiddelaar voor de beampten van dit barbaarsche land te spreken."

„Mijn waarde heer," zeide Madsimano, toen hij tot den heer Sinclair terugkeerde, „uwe vrouwen zijn, zie ik, ook al even als de onzen, onbedachtzaam en kwistig met woorden. Tracht gindsche dame, indien het mogelijk is, te overreden, dat zij hare tong bedwingen, indien zij hare vrijheid op prijs stelt. En nu, mijne goede vrienden, moet ik u verlaten. Ik mag op de binnenplaats niet in uwe nabijheid zijn; maar laat vooral niet blijken, dat gij eenige Japansche woorden kent, en moge uw groote God u in uwe beproevingen beschermen."

Na het vertrek van Madsimano werden de cellen door eenige achtenswaardige en beleefde geregtsdienaars bezocht, die de gevangenen bedaard onderzochten, en al wat zij in hunne zakken hadden wegnamen. Daarop werd hun gelast

hunne wachters te volgen — de mannen aan een touw geleid wordende, dat om hun midden vastgemaakt was. De vrouwen werden in een draagzetel weggevoerd. Niet zonder eene zekere mate van blijdschap verlieten zij hun somber verblijf, en ademden zij de vrije lucht in. Zij wachtten op de binnenplaats totdat de kapitein van de wacht den optogt geregeld had. Voorop ging eene rij soldaten, met musketten en speren gewapend, daarop volgden de gevangenen in enkele gelederen ieder door eenen soldaat geleid, en aan beide zijden door eenen anderen gedekt; dan volgde de draagstoel, en eene andere rij soldaten sloot den optogt.

Zij verlieten de binnenplaats, en gingen langzaam door de lange naauwe straten voort, waar voor de vensters en deuren der huizen de hoofden elkander verdrongen, en zelfs de winkels, hoe goed ook voorzien van allerlei soorten van koopwaren, werden vergeten, terwijl de winkeliers buiten stonden, om naar de vreemde menschen te zien — eenigen met boosaardige woorden en blikken, doch het meerendeel hun medelijden te kennen gevende voor de ongelukkige gevangenen. Met verbazing kwamen zij van de eene volkrijke straat in de andere, en die groote massa volks zou hen in den waan hebben kunnen brengen, dat dit de hoofdstad van het rijk was, zoo niet Madsimano hun verzekerd had, dat dit slechts de zetel van eenen provinciaalen gouverneur was. In allen geval meende de heer Sinclair, dat jufvrouw Griffin nu toch wel overtuigd moest zijn, dat zij zich niet onder eene natie van wilden bevond; want de orde, zindelijkheid, en zelfs de pracht der huizen vertoonden onmiskenbare teekenen van volkomene beschaving.

Eindelijk bereikten zij de hooge muren van een versterkt gebouw, door gewapende schildwachten bewaakt, die allen — volgens de gewoonte van het land — op matten zaten, en hen door eene menigte binnenplaatsen in eene ruime zaal voerden, waarvan de vloer met fraaije matten belegd was. De zoldering en de losse schermen, die de muren uitnaakten, waren met boomen, huizen en dieren in prachtige kleuren en verguldsel volgens Japansch gebruik geschilderd. De vensters waren niet van glazen voorzien, doch lieten

door doorschijnend papier, dat met zonderlinge kaleidoskopische figuren beschilderd was, een mat licht schijnen.

Op eene verhevenheid, met tapijtwerk belegd, zat, met de beenen onder hem gekruist, een man van een aange-naam voorkomen, die naar hunne meening de gouverneur moest zijn. Zijn ruim zwart zijden overkleed was om het midden door een gordel van geborduurde zijde zamengebonden, waarin twee sabels en een korte dolk, het gevest rijk met goud versierd en de scheden met gouden figuren bewerkt, geplaatst waren. Verscheidene officieren zaten nevens en achter hem, beambten — de schrijvers van het gerechts-hof, met schrijfgereedschap voor zich, en rondom de verhevenheid zaten schildwachten. Verder was er hoegenaamd geen huisraad in de zaal, uitgenomen eenige lage banken, met rood laken bekleed, dat met goud geborduurd was, en waarop de gevangenen zich mogten nederzetten. Jufvrouw Griffin en hare leerling werden door Madsimano de zaal binnengeleid, die haar op eene der banken plaatste, en den gouverneur groetende, stelde hij de dames voor door hare namen in Japansch Engelsch als Mees Creefy en Mees Cato uit te spreken.

Daarop gaf de tolk, die bij de gevangenen geplaatst was, den heer Sinclair te kennen, dat hij hem de vragen van den gouverneur zou overbrengen en zijne antwoorden zou vertalen; de heer Sinclair boog ten teeken van toestemming, en het onderzoek begon.

De naam, het land en de bezigheid van den gevangene was de eerste vraag; waarop hij kort antwoordde: „Sinclair — Schotland — schoolmeester.”

De gouverneur keerde zich om, om aan een dergenen die nevens hem zaten te vragen, waarom men hem gezegd had dat de gevangenen allen Engelschen waren; en de heer Sinclair, wien dit misverstand kwelde, zou de reden wel hebben willen verklaren, maar oordeelde het raadzaam niet te laten blijken, dat hij de aanmerking in het Japansch gedaan, verstaan had. Hij werd daarop gevraagd, waarom hij zijn land verlaten had, en wat hem er toe bewogen had in Japan te landen?

Hij antwoordde dat zijn verhaal te lang zou zijn om door eenen tolk herhaald te worden. Hij was op weg naar Indië met de beide jongens, toen zij op eene onbekende kust schipbreuk leden, waar zij landden, hopende daar gastvrijheid te zullen vinden.

„Waarom was uwe eerste daad eene daad van geweld?” werd hem gevraagd. „Waarom liet gij een van uw volk toe eenen moord te plegen?”

„De beleediger was de kapitein van het schip,” antwoordde de heer Sinclair; „en hij meende dat de soldaten hem wilden berooven. Doch wij zijn niet verantwoordelijk voor het roekeloze en snoode bedrijf van een toornig man, en wij wenschen het evenmin te regtvaardigen. Wij hadden hem slechts een korten tijd gekend; wij zagen de gebreken van zijn karakter; maar wij waren in verlegenheid, en dus blijde een overtocht in zijn schip aan te nemen.”

De gouverneur beval den heer Sinclair zijne geheele geschiedenis in de Hollandsche taal uit te schrijven, die hij vertaald wilde hebben; waarop hij voortging hem verscheidene vragen te doen over Engeland, het schip, de namen en de geschiedenis van zijne lotgenooten; doch zijne korte antwoorden schenen onvoldoende, want de volgende vragen werden tot Frank en Walter gerigt om hunne namen te vernemen. Er kwam geen antwoord, en de heer Sinclair zeide den tolk, dat de jongens niet met de Hollandsche taal bekend waren. Maar op de vragen, die aan Tom en Mike gerigt werden, antwoordden zij terstond, door hunne namen op te geven, die door den tolk geheel verminkt overgebracht werden.

Toen zij naar hun land gevraagd werden, antwoordde Tom Engeland; doch Mike, met zijn gewonen nationalen trots, zeide Ierland, dat den gouverneur andermaal in de war bracht, terwijl hij op een scherpen toon vroeg waar Ierland lag?

„Het is alles één land,” zeide Tom tot den tolk; „geef dien jongen daar een potlood, dan zal hij het u duidelijk maken.”

Toen de gouverneur de vraag van den matroos begreep,

beval hij dat men Walter potlood en papier zou geven, en Tom verzocht hem „die domme honden te leeren, op welke wijze Ierland en Schotland om Engeland lagen,” en met eenige verklaring van den heer Sinclair teekende de knaap spoedig eene zeer fraaije kaart van Engeland, Schotland en Ierland, en de heer Sinclair legde den tolk uit, dat deze landen allen onder den sceptor van de koningin van Engeland zijnde, en dezelfde taal sprekende, dikwijls als één en hetzelfde land aangemerkt werden.

De tolk was verstandig genoeg te begrijpen en den gouverneur uit te leggen, dat deze landen, even als Nippon, Kiou-siou en Sikok, onder den naam van het voornaamste eiland bekend waren; doch de groote man scheen de zaak nog niet te vertrouwen en hij prevelde: „Zij spreken niet de waarheid.” Hij beschouwde den inhoud hunner zakken, en een boek opnemende, vroeg hij wat het was? De heer Sinclair antwoordde: „Het gebedenboek van de Engelsche kerk;” waarop hij het verschrikt liet vallen, en met afschuw zeide: „Een Christen boek!” en hij beval dat het aan deszelfs eigenaar zou teruggegeven worden.

Het geld en eenige snuisterijen werden nagezien en teruggegeven, uitgenomen het mes van den heer Sinclair, dat achterwege gehouden werd. De onderscheidene dingen, die den jongens en den matrozen toebehoorden, vereischten naauwkeuriger onderzoek, en wekten zeer de nieuwsgierigheid op. Een boek over het vissen, benevens een vischhoek, een zakteleskoop, een klein boekje over de wetten van het kaartspel, een verkreukeld en half versleten nummer van *Punch*, een zakboekje van het vorige jaar, waarin Walter eenige onleesbare aantekeningen opgeschreven had, en dat ook zijne souvereins en een paar brieven bevatte, die spoedig ter zijde gelegd werden om aan een geregteijk onderzoek onderworpen te worden, ten einde te ontdekken of zij ook eenige zamenzwering of verraad behelsden — dit waren de schatten, die voor de achtbare vergadering ten toon gespreid lagen, benevens de korte pijpen en ledige tabaksdoozen van de matrozen. Na veel ernstige beraadslaging werden al de voorwerpen aan de bezitters terug-

gegeven, behalve het zakboekje en de brieven, die, gelijk zij vernamen, naar Jeddo moesten opgezonden worden — een besluit dat Frank deed lagchen, doch den armen Walter grootelijks deed ontstellen.

De regter was bezig met alles op te schrijven, toen een bode met de touwen binnenkwam, waarmede de armen van Mackay gebonden waren geweest; een der beampten van de politie toonde aan, dat zij gedeeltelijk doorgesneden waren geweest, iets dat de gevangene zelf niet had kunnen doen, en dat zij later vaneen gereten waren geworden. Groote ontsteltnis beving den raad; de gouverneur zeide tot den heer Sinclair: „Wie sneed dit touw door?” Hij kon alleenlijk beslist antwoorden, dat hij er niets van wist.

„Dat is niet waar,” zeide de gouverneur, gramstorig. „Een uwer moet het doorgesneden hebben; en gij alleen hadt een mes. Openbaar alles wat gij weet; gij hebt gisteren avond met hem gesproken. Hoe en waarheen is hij ontvlugt?”

De heer Sinclair betuigde andermaal zijne onschuld en zeide, „dat hij slechts tot den man gesproken had om hem tot den dood voor te bereiden, dien hij als onvermijdelijk beschouwde.”

„Gij wordt niet geloofd,” zeide de gouverneur, gij moet u aan eene eenzame opsluiting en andere straffen onderwerpen, totdat gij uwe schuld zult bekend hebben.”

Toen de tolk deze bedreiging herhaalde, kon Mike niet langer het stilzwijgen bewaren; in zijne ruwe poging om Hollandsch te spreken, riep hij uit: „Hei daar, de meester weet er niets van! Ik ben het die het touw doorsneed, toen wij hierheen gevoerd werden.”

Mike's openhartige bekentenis van de daad veroorzaakte groote verwondering; en, na nog eenige beraadslaging, werd er bevolen dat de gevangenen in verzekerde bewaring zouden gehouden worden, totdat er berigt naar Jeddo gezonden, en het vonnis uitgesproken was. Inmiddels sprak jufvrouw Griffin, die zich zeer beleedigd gevoelde dat men haar veronachtzaamd had, den raad in tamelijk goed Hollandsch aan, zeggende:

„Waarlijk, heeren, het kan toch niet uwe bedoeling zijn, de dochter van den edelen kolonel Gayton in gindsche nare gevangenis opgesloten te houden. Bedenkt wel, dat het als eene nationale belediging zal beschouwd worden; en niet alleen zal de achtbare Oost-Indische Compagnie eene vloot uitzenden om zulk een hoon te wreken, maar de magtige koningin van Engeland zal ook wel middel weten te vinden om de bestuurders van dit land haar ongenoegen te doen gevoelen. Het zou dus goed voor u zijn in deze zaak met voorzigtigheid te handelen.”

Het was verwonderlijk om de uitwerking te zien, welke de heftige aanklagt van jufvrouw Griffin te weeg bragt. Er werd terstond bekend gemaakt, dat de dame en hare kweekeling naar een voegzaam verblijf zouden gebragt worden en hare eigene bediening zouden hebben, totdat de wil van den keizer aangaande hare zaak bekend zou zijn; zij zouden ten minste niet naar de gewone gevangenis terugkeeren. Jufvrouw Griffin hield haar hoofd zegevierend omhoog; maar toen zij dit besluit aan Minna mededeelde, barstte het liefhebbend kind in tranen uit, en naar Walter toeloopende, sloeg zij hare armen om hem heen, greep de hand van den heer Sinclair, en riep: „O! laat toch niet toe dat zij mij van u wegnemen! Ik zal u nooit wederzien!”

Dit tooneel behoefde geene vertolking, en zelfs de strenge gouverneur scheen bewogen; en toen de heer Sinclair verzocht, dat het de dames vergund mogt worden hen in de gevangenis te bezoeken, gaf hij hun verlof om tweemaal in de week eene zamenkomst van een uur te hebben, waarmede zij tevreden waren; en na een treurig vaarwel werden jufvrouw Griffin en hare leerling uit de zaal geleid, om naar hare nieuwe woning vervoerd te worden, terwijl aan de gevangenen gevraagd werd of zij ook nog iets te zoeken hadden, alvorens naar hunne treurige gevangenis terug te keeren.

De heer Sinclair verzocht om schrijfgereedschap en schoon linnengoed voor het gansche gezelschap, waarin, naar men hem verzekerde, zou voorzien worden; en zij werden naar

hunne cellen teruggevoerd, die, gelijk zij bemerkten, zorgvuldig gereinigd waren; zij vonden er nieuwe matten en gestikte dekens in, en de banken waren met linnen en met lange, wijde katoenen kleederen bedekt, die, gelijk de wachters hun zeiden, tot nachtgewaad moesten dienen. Doch al deze dingen waren ontmoedigend, daar zij de kenmerken eener langdurige gevangenschap waren.

Na hun middagmaal kwam Madsimano bij hen, die vergunning verkregen had hen te bezoeken, onder voorwendsel van de Engelsche taal te leeren. Hij was neêrslagtig. De ongelukkige wachters, die Mackay hadden laten ontsnappen, zaten gevangen, en zouden waarschijnlijk ter dood gebracht worden; en hij zelf was onder verdenking gevallen.

„Wanneer ik u over de voorregten en de vrije instellingen van uw welvarend en verlicht vaderland hoor spreken,” zeide Madsimano, „dan word ik ontevreden. Een stelsel dat zulke beperkingen, zulke *bespieding* vereischt, om het te onderschragen, moet een valschen grondslag hebben. Zelfs nu geven deze wachters acht op mijne bewegingen, mijne toonen en het aantal woorden, die ik in eene taal uitspreek, welke hun gelukkig onbekend is. En dat alles moet ik morgen aan den regter uitleggen. Wat kan het natuurlijk gevolg van zulk een ergerlijk onderzoek zijn dan dubbelzinnigheid of valsheid?”

„Dat moet niet zijn, mijn zoon,” antwoordde de heer Sinclair; „geen hulpmiddel kan het bedrog verzachten. Ik bid u, spreek slechts zulke woorden, als aan uwe bestuurders herhaald mogen worden.”

Madsimano lachte verachtelijk, terwijl hij antwoordde: „Gij kent de beuzelachtige, nietige verklaringen nog niet, welke door deze ambtenaren — de wreede slaven eener willekeurige regering — afgevraagd worden. Wij zijn van nature geen wreed volk, mijn vriend, maar onze wetten zijn willekeurig en onderdrukkend. Wij hebben behoefte aan wat gij eene vrije constitutie noemt.”

„En eene Christelijke kerk,” voegde de heer Sinclair er bij. „Maar die zegen zal u niet lang onthouden worden; de grond is gereed om het zaad te ontvangen, en God zal

gewis spoedig den zaaijer zenden. En nu, mijn zoon, wil ik u uit datzelfde boek, dat door uwen onnadenkenden gouverneur zoo verachtelijk weggeworpen werd, eenigen van die schoone gebeden opzeggen, waarin wij de genade van God voor de aanzienlijken en de geringen, voor de Christenen en de Heidenen afsmeeken.”

Madsimano was reeds vroeger door de gebeden der liturgie getroffen geworden, en zij behaagden hem buitengemeen; hij verlangde daarom ernstig het Engelsch te leeren, om zich gemakkelijker in de godsdienstoefening en gesprekken met zijne vrienden te kunnen vereenigen. De heer Sinclair leerde hem spoedig het verheven gebed des Heeren in het Engelsch op te zeggen, en zij bragten eenige uren in de studie en in aangenaam gesprek door. Hij verzekerde hun, dat er voor jufvrouw Griffin en Minna goed zorg gedragen werd; zij waren bij eene aanzienlijke dame geplaatst, die zelve jeugdige dochters opgevoed had, en wier zoon veel onder de Hollanders verkeerd had, en hij had niet alleen hunne taal, maar ook het Fransch geleerd; zij zouden dus gemakkelijk met elkander kunnen spreken.

Tegen den avond werden de gevangenen van een goeden voorraad katoenen ondergoed voorzien. Het fatsoen was inderdaad bijzonder vreemd, en vermaakte hun zeer. Doch den volgenden dag werd het hunne weggenomen om gewassen te worden, en toen zij eenige dagen later teruggegeven werden, was er een voorraad nieuwe kleederen bij, die volkomen naar hetzelfde patroon gemaakt waren. Zij kregen ook zijden en katoenen bovenkleederen, die, in het zomerweder en de beslotene gevangenis, voorzeker veel aangener waren dan hunne eigene versletene en bestovene lakensche kleederen. Zij ontvingen dagelijks bezoek van hunnen vriend Madsimano, die snelle vorderingen in het Engelsch en in zijne kennis en goedkeuring van het Christelijk geloof maakte; doch hij was nog steeds zeer bekommerd, want hij zag dat hij zelf verdacht werd, en hij vreesde dat de vrijlating zijner vrienden hopeloos was.

HOOFDSTUK XXX.

Jufvrouw Griffin en Minna à la Japonnaise. — Madsimano's gevaar. — Plannen tot ontvlugting. — De Hari-kari. — Togten naar buiten. — Een geschikte geneesheer. — Een rid in de bosschen. — De gevangene wachters.

Eene week was er verlopen eer de gevangenen een bezoek van jufvrouw Griffin en Minna kregen, die toen à la Japonnaise gekleed verschenen. Zij droegen verscheidene gewaden, het eene over het andere. Het bovenkleed was van licht groene zijde, met wit borduursel omzoomd, en om het midden met eene lange groene zijden sjerp van achteren vastgebonden, gelijk Minna deftig aanwees, om aan te toonen dat zij ongetrouwde dames waren; de getrouwde dames waren aan zwart gemaakte tanden en eene van voren vastgemaakte sjerp te onderscheiden. De mouwen van deze japonnen waren ontzaggelijk wijd, en zoo lang, dat Minna's mouwen op den grond raakten. Fraaije, doch zeer ongemakkelijke van stroo gevlochten sandalen, prachtige bloemen in het haar, en groote beschilderde waaiers in hare handen, voltooiden hare vreemde kleeding. Jufvrouw Griffin droeg haar nieuw gewaad met gepaste waardigheid, die alle beoordeeling trotseerde; maar Minna stapte trotsch voorbij de getraliede cellen van hare vrienden, terwijl zij met het air eener groote dame haar fraai hoofdje schudde, en haren grooten waaijer bewoog, zoodat allen moesten lagchen.

„Nu, dat is nog eens de moeite waard om te zien,” zeide Mike, „en is zij niet het ware evenbeeld van de oude dame, die ik zelf op de kermis te Donnybrook gezien heb, die daar, met een beschilderd gezigt op een hoogen stoel zat, terwijl zij met de jongens keef om den stuiver, dien zij geven moesten om in het spel te komen. Ook was daar net zulk een aardig schepseltje als de jongejufvrouw, die buiten de tent danste om de jongens den stuiver uit den zak te krijgen, indien zij hem dan niet reeds aan whisky uitgegeven hadden, en de oude jufvrouw met de groene

japon hen dus niet binnen kon laten om de voorstellingen te zien.”

Minna lachte, terwijl zij zeide: „Mike denkt, dat wij te mooi gekleed zijn, papa Sinclair; maar dan moest gij mevrouw Kooda eens zien, bij wie wij wonen! — zij draagt zes zijden japonnen te gelijk; het bovenste kleed is zwart, het volgende scharlaken, dan groen, dan wit, dan blaauw, dan geel, en daaronder katoenen kleederen. Hoe zij in die kleederen loopt — of liever zweeft — kan ik niet zeggen. En dan heeft zij zulke dikke haarvlechten om haar hoofd gerold, eenigzins op de wijze der Engelsche dames, maar vol met schildpadden naalden of pijlen er in gestoken, die wel zoo lang zijn als mijn arm. Het is maar eene zeer ongemakkelijke kleeding; want hoe zou ik ooit over het gras kunnen loopen of in boomen klimmen, met al deze dingen aan?”

„Maar zijn de menschen vriendelijk jegens u, Minna?” vroeg Walter.

„O, bijzonder,” antwoordde zij. Mevrouw Kooda is zeer lief en bekwaam. Zij noemt mij haar dochttertje. Maar hare dochters weten veel meer dan ik; zij teekenen, en maken bloemen en waaiers en doosjes. Zij hebben vrij wat meer gelezen dan ik, en zijn zeer geleerd; jufvrouw Griffin en zij hebben zulke voorlezingen en gesprekken. Ook zingen zij zoo mooi en spelen op de guitar, dat ik nu ook leer; en wij hebben zulke prettige zeilpartijen op de rivier. O, Frank, wat zoudt gij veel van *Kooda Sama*, den oudsten zoon, houden. Zij hebben geen vader. Hij is slechts zestien jaar oud, maar is geheel een deftig man; hij rijdt uit met een gevolg van bedienden achter zich, en woont vergaderingen bij. Hij leest zeer veel, kent Hollandsch en Fransch, en wij leeren hem Engelsch. Hij heeft mij eenige mooie Fransche boeken geleend, „De reizen van Rolando,” en eenige aardige „Toovergeschiedenissen,” en zie eens, Walter, ik heb voor u de „Geschiedenis van Rusland” medegebragt.”

„Het stelsel van opvoeding in Japan is geheel en al gebrekkig,” zeide jufvrouw Griffin; „van algemeene geschie-

denis weten zij niets; in het wetenschappelijke is hunne kennis zeer beperkt. Ik ben nu bezig in de Fransche taal eene verhandeling over de opvoeding te schrijven, die ik, bijaldien wij hier zoo lang moeten blijven, totdat zij voltooid is, het hoofd van het departement van opvoeding zal voorleggen, en zoo ik vertrouwd, met heilzame gevolgen."

De heer Sinclair hoopte ernstig, dat de in vrijheid stelling van de begaafde schrijfster plaats mogt grijpen, vóór zij tijd zou hebben zich zelve in gevaar te brengen, door hare hervormings-plannen een despotiek gouvernement voor te leggen.

"O, ik heb nog vergeten u te zeggen, papa Sinclair," zeide Minna, „wat Kooda mij toefluisterd heeft: — dat over twee maanden een Hollandsch schip van Nagasaki naar Indië zal zeilen, en dat jufvrouw Griffin en ik aan de zorg van den kapitein toevertrouwd zullen worden. Ik zeide, dat ik u allen met mij wilde hebben, maar Kooda schudde zijn hoofd, en zeide mij, dat gij nog wel jaren gevangen kondet blijven, tenzij Mackay gegrepen en gestraft werd. En, denk eens, hij zeide dat onze goede kapitein Madsimano verdacht en bespied werd, en dat misschien over eene week of twee van Jeddo bevel zou komen, om hem gevangen te nemen. Kooda is zeer goedhartig, en ik denk dat hij mij dit verhaald heeft, opdat ik het u zeggen zou."

Allen waren bedroefd, dat hun hartelijk geliefde vriend Madsimano om zijne goedheid jegens hen in gevaar zou verkeeren; en Minna werd verzocht van hare jonge vrienden zooveel mogelijk narigt in te winnen, opdat zij hem voor de zamenzwering tegen hem waarschuwen mogten.

Behalve de boeken hadden de bezoekers vruchten en konfituren medegebragt, en wijn voor den heer Sinclair, die de waardige mevrouw Kooda meende dat hem goed zou doen; en Minna verliet hare vrienden rijker in geschenken, maar treuriger gestemd dan ooit.

De heer Sinclair schreef alle verlangde bijzonderheden van zijne geschiedenis en die der twee jongens op, en zond het papier naar den gouverneur; en eenige dagen

daarna werden zij weder voor hem gebragt, en andermaal met beuzelachtige vragen gekweld. Daarop werd de heer Sinclair naauwkeurig over zijne godsdienstige gevoelens en zijn beroep ondervraagd, want zij bleven hem steeds als een *bonze*, of priester beschouwen, en men verbood hem strengelijk tot zijne wachters over de godsdienst te spreken. Aangaande Madsimano werd geen verbod genoemd, die, naar de heer Sinclair oordeelde, te hoog in rang was, om voor eenen provincialen regter te verschijnen. Mike werd weder zeer gestreng door strikvragen over zijne hulp in de ontvlugting van Mackay onderzocht, die, gelijk zij nu vernamen, nog niet weder gevat was.

De heer Sinclair vroeg nu wanneer zij hopen mogten vrij gelaten te worden. De gevangenschap bragt eene treurige uitwerking op aller gezondheid te weeg; en de vader van den jongsten knaap vooral zou zeer verbitterd en misnoegd zijn over de gevangenschap van zijnen zoon.

"Ik heb geene magt u los te laten," antwoordde de gouverneur. „Uwe misdaad heeft u tot gevangenschap gedoemd; maar voor uwe gezondheid zal gewis zorg gedragen worden. Wij zullen u een geneesheer zenden, en indien hij het noodig oordeelt, zult gij, onder zekere beperkingen, lucht en beweging hebben."

Dit was ten minste eene gunstige verandering, en zij keerden eenigzins vrolijker gestemd terug. Een bekwam geneesheer, die Hollandsch en Fransch sprak, bezocht hen, en toen hij hunne geschiedenis vernomen had, scheen hij veel medelijden met hunne wederwaardigheden te gevoelen. Hij gaf hun geene hoop op loslating, maar beloofde hun lucht, beweging, en elke veraangenaming, behalve vrijheid, te verschaffen.

Zij bekwamen terstond beter voedsel, groenten, gevogelte patrijzen, alles heerlijk toebereid, en in kleine stukjes, opdat zij het met de stokjes gemakkelijk naar den mond zouden kunnen brengen; rijst op vreemde doch smakelijke wijze klaar gemaakt, benevens aardbeziën, kersen en abrikozen, doch geen ossenvleesch, noch melk, daar men het als eene onregtvaardigheid beschouwt de koe daarvan te berooven,

die ze tot voeding van hare jongen noodig heeft. Al deze geregten werden in sierlijke schaaltes van *papier-miché*, die fraai beschilderd en vernist waren, gediend.

Deze betere spijzen werden hoog gewaardeerd, maar zij verblijdden zich nog meer over het bevel, hetwelk Madsimano hun verhaalde dat gegeven was, dat zij dagelijks te voet of te paard, al naar dat zij verkozen, beweging mogten nemen; natuurlijk van eene wacht vergezeld.

„Ik kan u niet vergezellen, mijne vrienden,” zeide hij. „Mijn toestand wordt dagelijks onzekerder. Ik kan welligt morgen in eene geheime gevangenis geworpen, of naar een van die vreeselijke strafeilanden verbannen worden, en dan is er geene hoop of troost meer te wachten. Het is evenwel mogelijk, ofschoon het eene gevaarlijke onderneming is, dat het u gelukt om te ontvlugten. Ik moet blijven en lijden. Ik heb geene haven waarheen ik vlieden kan.”

„Laten wij allen gezamenlijk gaan, lieve Madsimano,” zeide Frank. „Ik ben een arme jongen, en ik heb geen tehuis om mij op te nemen; doch in een vrij land als Engeland kan ieder man met een onverschrokken geest en een sterk ligchaam zich een onderkomen verschaffen.”

„En mijn papa zal u en Frank wel tot vader willen verstrekken,” zeide Walter. „Hij is rijk, en vermogend en goed; zijn huis zal uw huis zijn, omdat gij mijne vrienden geweest zijt. Kom, laat ons weder wegloopen; en zou het niet eene klucht zijn Madsimano naar Indië weg te voeren? Gij moet het plan beramen, lieve Madsimano, en het bevel op u nemen, en wij allen zullen uwe soldaten zijn. Gij kunt er op aan, dat wij ons dapper zullen houden, met een tehuis voor ons, en deze gevangen hokken achter ons.”

„Het zou niet regt zijn mijn vaderland te verlaten,” zeide Madsimano, met eene zucht.

„Wacht een beetje,” zeide Frank; „uw vaderland heeft u verlaten, wanneer van alle zijden spionnen om u heen geplaatst zijn, en gevangenschap u boven het hoofd hangt, ofschoon gij onschuldig zijt. Wanneer uw land zoo listig en tiranniek jegens u kan zijn, dan moet ik zeggen dat gij regt hebt u uit de voeten te maken, terwijl gij er nog

gelegenheid toe hebt, Wally en ik kunnen u een goed lesje geven in het wegloopen.”

„Onnadenkende jongens,” zeide de heer Sinclair, „spreekt toch niet zoo ligtvaardig over eene fout, die u zelve en anderen zooveel verdriet berokkend heeft. Maar wat u betreft, Madsimano, zoo denk ik dat gij volkomen geregtvaardigd zoudt zijn met nu uw land te verlaten, voor eenigen tijd ten minste, totdat gij weet dat gij veroordeeld en gevonnisd zijt, zonder in de moeilijke noodzakelijkheid te zijn u zelve te verdedigen. Maar, helaas, indien gij ons lot ook al wildet deelen, hoe kunnen wij hopen van dit streng bewaakte eiland te ontkomen?”

Madsimano glimlachte en zeide: „Ik ben nog niet zonder de magt en den invloed aan mijnen rang verbonden. Ik kan nog wel de middelen tot ontvlugting voor mij zelve vinden. Maar het zal vrij wat meer moeite kosten u allen mede te krijgen, en het vraagstuk dient wel eerst naauwkeurig overwogen en overlegd te worden. Ik gevoel er sterke begeerte toe, want ik geloof dat de Christelijke godsdienst de ware moet zijn, en hier durf ik mijn geloof niet te belijden en kan ik de pligten, die hetzelfde oplegt, niet vervullen. Ik ben een edelman, en zou dus het vonnis van eene levenslange gevangenis ontgaan, doch alleenlijk door mij aan een gebruik te onderwerpen, dat ik nu met afgrijzen beschouw. Ik moet op bevel van den keizer, en om mijn naam onbesmet te bewaren en mijne bezittingen niet verbeurd verklaard te hebben, openlijk mijn eigen scherp-regter worden. De *Hari-kari*, of, zoo als gij het vertalen zoudt, „gelukkige uitvaart,” is eene plegtigheid, welke ons, die van adellijk bloed zijn, geleerd wordt met behendigheid te verrigten, door tweemaal dwars over de ingewanden te snijden, in den vorm van een kruis, en wel zoo, dat er de dood onmiddellijk op volgt. En zoo sterk is het ingeworteld vooroordeel, dat ik mij van schaamte voel bezwijken bij de gedachte, dat ik een noodlot wil ontgaan, hetwelk mijn verstand en mijne overtuiging mij verzekeren dat eene misdaad is, beide voor ziel en ligchaam verderfelijk.”

„Wij zullen bidden, mijn zoon,” zeide de heer Sinclair,

„dat gij meer verlicht moogt worden; maar geloof mij, gij moet, zelfs al mislukt het *ons*, het land verlaten; wordt gij verhinderd, buig dan liever uw hoofd voor den scherpregger dan dat gij uwe hand zoudt ophigten tegen het leven, dat God u geschonken heeft. Denk in de eerste plaats aan u zelve; ik vrees dat wij uwe vlugt slechts zouden verhinderen.”

„Wij zullen allen zien weg te komen,” antwoordde Madsimano. „Deze wandelingen bieden ons gelegenheden aan, die wij niet moeten verwaarloozen; maar wij moeten voorzigtig zijn en niet met overhaasting te werk gaan. Elken dag moet gij uwe wachters u langs een anderen weg laten voeren, als bij wijze van afwisseling: daarna kunnen wij ons tot een bepalen, die tot ons oogmerk geschikt is. Doch leer mij nu eenige Engelsche woorden, om deze waakzame mannen te bedriegen, en ik zal in de uitspraak zooveel fouten maken als mogelijk is, om hunne vermoedens af te leiden.”

Madsimano liet zijnen onderwijzer verscheidene malen hetzelfde woord herhalen, en hij had zoo lang werk eer hij het goed uitsprak, dat de jongens hartelijk lachten; en de wachters, hen zoo vrolijk ziende, lachten mede, en haalden zelfs, met niet weinig hoogmoed „Good morning,” „Good night.”

Den eersten dag dat het hun vergund werd uit te gaan, vonden zij er veel behagen in door de drukke straten te wandelen; zij droegen dezelfde kleeding als het volk, en ieder was door een soldaat vergezeld, die eenen sabel en een dolk op zijde had, maar zich nu voornamelijk bezig hield met eenen zonnescherm boven het hoofd van zijnen gevangene te houden. De nette, zindelijke huizen, de aardige kleine tuintjes die ze omgaven, met de lage boschjes en vijvers, waarin zich kunstmatige eilandjes bevonden, terwijl bootjes, zoo klein alsof het speelgoed was, in die vijvers zeilden, vermaakten de jongens, en herinnerden hen aan de Chinesche afbeeldingen. Buiten de stad prijkten de velden met maïs, rijst, boonen en erwten, radijs en andere groenten; geen duim gronds was onbebouwd, en

welvaart en overvloed scheen over het land te heerschen.

„En waar denkt gij, jongeheer Frank, zouden zij toch wel hunne arme menschen hebben?” zeide Mike. „Wij kunnen maar geene enkele hut ontdekken; en de aardappelenvelden en de varkens — er is hier geen spoor van varkens of koeijen te zien, of zij moesten ze in hunne bezoekkamers opsluiten; en een mesthoop zie ik in het geheel niet!”

Mike mogt wel verbaasd zijn over de orde en zindelijkheid — er was geene morsigheid, geene wanorde, er waren geene bedelaars! Wat ontbrak er nog aan dit oogenschijnlijk gelukkige land?

„Wat zou het Christendom en de vrijheid in dit vruchtbare en aangenaam land niet kunnen uitwerken!” zeide de heer Sinclair; „en hoe groot zou de zonde der mannen zijn, welke eindelijk gekozen zullen worden om deze zegeningen hierheen te brengen, indien zij dulden dat wanorde, dronkenschap en onzedelijkheid hen vergezellen.”

Hun eerste togt was niet langer dan drie of vier mijlen; doch zij strekten hunne wandeling dagelijks verder uit. Wanneer zij daartoe hun verlangen te kennen gaven, werden zij van paarden voorzien, en dan gingen zij tien of twaalf mijlen landwaarts in of langs de kust. De wachters waren met deze uitspanningen zeer ingenomen, en werden gemakkelijker en zachter; zij volgden, of reden zelfs vóór hunne ongewapende gevangenen, en verminderden langzamerhand hun getal, totdat eindelijk vier soldaten als voldoende beschouwd werden.

Jufvrouw Griffin en Minna bezochten hen gedurig, en bragten hun sombere voorspellingen hunner eigene voortdurende gevangenschap en schrikbarende berigten van de gramschap des keizers tegen Madsimano, die niet alleenlijk beschuldigd werd van oogluikend de ontvlugting van Mackay toegelaten te hebben, maar ook van eenige geheime praktijken tegen het gouvernement. Er moest slechts nog eene maand verloopen vóór het vertrek van de *William*, het Hollandsche koopvaardijship, toen jufvrouw Griffin en Minna gelijktijdig met Madsimano aan de gevangenis kwamen. Zoodra Minna haren goeden vriend zag, riep zij uit:

„Toe, beste kapitein Madsimano, zeil met ons mede in de *William*, hoewel Kooda zegt, dat het niet kan, het zal te laat zijn. Wat bedoelt hij? Hij zegt dat de keizerlijke wacht morgen avond hier zal zijn met des keizers *vergunning*. Wat is eene vergunning — wat hebt gij gedaan?

„Niets om de haat van menschen of des keizers *vergunning* te verdienen,” zeide hij, „ofschoon veel om God te beleedigen: Doch luistert nu naar mij, lieve dames. Neemt deze kaart, die uw jonge vriend Walter geteekend heeft. Ziet gij dit eilandje? — het is zestig mijlen van de kust van Japan verwijderd, en geheel onbewoond. Wanneer gij de baai van Nagasaki verlaat en in zee zijt, dan moet gij deze kaart aan kapitein Sharp, zoo heet, geloof ik, de kapitein van de *William*, vertoonen, en hem zeggen dat hij goed betaald zal worden — ik weet dat dit veel bij hem uitwerken zal — indien hij langs deze groep van eilanden zeilen wil, en eene witte vlag wil uithangen, als hij in het gezigt dier eilanden komt; en wanneer hij van het eiland eene witte vlag in antwoord op de zijne ziet, dat hij dan eene boot naar wal zendt. Meer zeg ik u niet — gij moet mij niets meer vragen. Gij kunt andermaal voor den gouverneur ontboden worden, en hoe minder gij weet hoe beter. Houdt deze mededeeling geheim, zelfs voor uwe vriendelijke huisgenooten.”

„Maar indien gij uw gansche plan aan mij openbaardet, kapitein Madsimano,” zeide jufvrouw Griffin, „dan zou ik u misschien eenige verbeteringen kunnen voorstellen.”

„Dat zoudt gij ongetwijfeld, jufvrouw,” antwoordde hij, „doch ik ben een krijgsman van rang, gewoon om te bevelen en zonder tegenspraak gehoorzaamd te worden. En nu ga ik heen; want het is niet goed dat wij met elkander zouden gezien worden. Denkt er om, geen woord meer over dat onderwerp. *Au revoir!*”

Madsimano ging glimlagende heen, jufvrouw Griffin teleurgesteld verlatende, omdat zij het plan niet had mogen regelen; nogtans was zij te zeer van het gewigt om het geheim te houden doordrongen, dan dat zij er verder over gesproken zou hebben. Nu kwam Minna met hare

gewone kleine geschenken voor den dag, en zong eenige aardige eenvoudige Japansche liedjes, dat den wachters zeer vermaakte, en zij vermaakten zich nog meer, toen zij eenige Japansche woorden tot hen sprak, en lachte terwijl zij hare uitspraak verbeterden. Zij gaf den mannen wat vruchten, en zeide tot hen, dat als zij wederkwam, zij Kooda Sama wat goede tabak zou vragen, om voor hen mede te brengen. Jufvrouw Griffin berispte haar zacht omdat zij met de soldaten sprak; maar de heer Sinclair was haar zeer dankbaar, dat zij hen zoo bevredigde.

Vóór zijn vertrek had Madsimano den heer Sinclair en Frank twee afschriften van wat zij doen moesten in de handen gestopt, die zij gelegenheid vonden om te lezen, toen de wachters het middagmaal gebruikten, en om voorts de noodzakelijke voorbereidselen tot de gewigtige onderneming te bespreken en te regelen. Eenige dagen vroeger had Madsimano hun heimelijk, op verschillende tijden, vier lange sterke touwen gegeven, en deze droegen Tom, Mike en Frank verborgen onder hunne losse wijde kleeding; terwijl de heer Sinclair en Walter kortere einden touw onder hunne kleeding verborgen hadden. Hun vriend had hun bijzonder aanbevolen dezen nacht zooveel slaap te genieten als zij konden, doch met zoovele angstvallige gedachten in hun gemoed, vonden zij dit geene zeer gemakkelijke taak. Zij begonnen reeds zeer vroeg in den morgen hunne toebeidselen te maken, terwijl de wachters nog sliepen, door een dubbel stel kleederen aan te trekken, en de touwen en hunne messen er onder te verbergen, doch zoo, dat zij er gemakkelijk gebruik van konden maken. Daarop wachtten zij met kloppende harten dat hunne wachters ontwaken zouden, en de bladen met hun overvloedig ontbijt gebragt werden, waarvan zij smakelijk gebruik maakten, gelijk Madsimano hun geraden had. De heer Sinclair kon nu een weinig met de wachters spreken, en hij stelde hun voor dat, daar de morgen niet te heet was, zij eenen togt wilden maken, waarvan zij voor eenigen tijd gesproken hadden, naar de bergwouden, welke ongeveer twaalf mijlen van de kust zuidwestwaarts van hunne gevangenis lagen; dat zij

hun middagmaal zouden medenemen en niet vóór de koelte van den avond terugkeeren.

De soldaten waren terstond gereed dezen gemakkelijken pligt ten uitvoer te brengen, en gaven bevel het middagmaal gereed te maken en in te pakken, en de paarden te laten voorkomen. Inmiddels bezocht de goede geneesheer zijne patienten en keurde hun togdje te paard ten hoogste goed, op een nadrukkelijken toon tot hen zeggende, dat hij vermelden zou, dat hij het bevolen had. Zijne woorden en zijne doordringende blikken deden den heer Sinclair vermoeden, dat hij in het vertrouwen van Madsimano was, vooral toen hij lang met Tom sprak, die niet ziek was geweest, en tot hem zeide: „Uw meester zou niet kwaad doen eene groote flesch met *saki* te laten halen, om de mannen te onthalen, zij zullen er zeer mede tevreden zijn;” en ter zelfder tijd gaf hij hem heimelijk een fleschje, met zulk een veelbeteekenenden glimlach, dat Tom volkomen zijne bedoeling begreep, en zoodra de geneesheer vertrok, beduidde hij den wachters dat zijn meester *saki* besteld had; en daar niets van hetgeen de gevangenen vroegen hun ooit geweigerd werd, vertrok de man spoedig en kwam met eene groote flesch terug. Tom wenkte dat dit onder den mantel van een der mannen verborgen moest worden, die lagchende zijn bevel volbragt.

De paarden werden voorgebragt, en zij reden weg, de wachters volkomen gelukkig en onergdenkend schijnende. Zij gingen langzaam voort, en er waren twee uren verloop, eer zij de eenzame bergwouden bereikten. Tom en Mike reden achter aan met de vier soldaten, en nu maakten zij een teeken voor de flesch, waaruit beiden eene groote teug schenen te nemen, terwijl Tom het fleschje in de flesch ledigde, eer hij ze aan de soldaten teruggaf, hun beduidende dat zij het overige onder zich konden verdeelen, wat de vier mannen dan ook met stipte naauwkeurigheid trachten te doen.

Na gedurende een half uur het boschrijk bergpad opgedreden te hebben, besloten zij hier af te stijgen en wat uit te rusten, want de zon was heet en de paarden vermoeid.

De arme dieren werden vastgebonden, en wachters en gevangenen rustten onder een breedgetakten vijgenboom uit. Frank, die nooit vermoeid was, krom in den boom, om de rijpe heerlijke vrucht in de *sombreros* van de matrozen te werpen, de groote breedgerande hoeden, van de buitenste schors van bamboes, keurig in eene soort van luchtig gaas gevlochten en zwart geverwd, waarvan hunne wachters hen voorzien hadden. Inmiddels waren de wachters de een na den ander in eenen diepen slaap gezonken, en toen de drie wakkere jonge mannen naar hen toe kwamen, waren zij niet wakker te krijgen, zelfs niet door den strik van het touw dat over hunne borst geworpen werd, om hunne armen stijf tegen het lijf te binden. Ook hunne handen werden vastgebonden, waarna zij met moeite in eenen staat van gevoelloosheid van den grond opgerigt werden, en elke man stevig aan een boom gebonden werd met de lange touwen, die zij medegebragt hadden. Zij werden van hunne dolken, sabels, zwarte kleederen en helmen beroofd, waarin hunne overwinnaars zich zelve kleedden, en naauwelijks waren zij hiermede gereed, toen Madsimano door een ander gedeelte van het bosch opreed om zich bij hen te voegen.

„Uitmundend gedaan!” zeide hij. „Hangt nu de manden met het eten en de ledige flesch op een van de paarden, want wij moeten geen oogenblik langer vertoeven.”

Maar ziende dat een van de gevangene wachters wakker begon te worden, zeide hij tot hem: „Zie, deze brief, dien ik naast u nederleg, is aan den keizer zelvez adresseerd, en zal u van alle schuld vrijspreken. Zoodra gij losgemaakt zijt verdeel dan dit geld, dat ik in uwe mouw leg, met uwe makkers; en zeg niet meer dan gij vermijden kunt van de ontvlugting van vervolgte mannen, die u voor uwe beleefdheid en getrouwheid danken.”

„Ik zal mijne oogen sluiten, Sama,” antwoordde de man. „De overigen slapen nog: ik hoop dat gij goed wegkomt, want gij verdient gelukkig te zijn.”

HOOFDSTUK XXXI.

Madsimano's plan. — De togt tusschen de bergen. — De gewaande gevangenen. — Japansche herberg. — Het voordeel van milddadigheid. — De papier-moerbezieboom. — De ekster. — Het gezicht van de zee. — De trouwe Masee. — De overtollige hand.

Het volgende oogenblik hadden zij allen hunne paarden bestegen en draafden als vrije en gewapende mannen het bosch door. Zij konden nauwelijks die blijde verandering gelooven. Zij durfden zelfs hun draf niet verminderen om te spreken, maar verhieven hunne gedachten in dankbaarheid tot God. Eerst toen zij twee uren doorgereden hadden, zeide Madsimano: „Wij behoeven nu nog niet onze positie te verwisselen, mijne vrienden, want deze bergen zijn volkomen eenzaam, maar wij moeten noodzakelijk bewoonde plaatsen doorkomen, om van paarden te kunnen verwisselen. Dan, onthoudt het wel, dat gij, mijnheer Sinclair en de arme Walter, gevangenen zijt, die ik en deze drie, in de hoedanigheid van Hollandsche soldaten, naar Miako overbrengen moet. Dat verzinsel zal voor het oogenblik voldoende zijn; doch indien het ons gelukt digter bij de noordwestkust te komen, gelijk ik hoop, zoo moeten wij, wanneer wij ondervraagd worden, eene andere plaats opnoemen.”

„Zal het ons ooit gelukken het eiland naar de tegenovergestelde kust door te komen?” vroeg de heer Sinclair.

„Dat gedeelte van de kust dat ik zoek, is niet meer dan vijftig mijlen van hier,” antwoordde hij; „met nacht en dag door te rijden, moeten wij de zee morgen avond bereiken; wat wij daarna te doen hebben, heb ik reeds geregeld. Nu moeten wij nog een uur doorrijden en dan rusten en het middagmaal gebruiken. Wij zullen dan dertig mijlen van uwe akelige gevangenis verwijderd zijn, en, daar uwe vlugt niet vóór den avond ontdekt kan worden, kunnen wij veilig een paar uren rust genieten.”

Madsimano had voeder voor de paarden medegebragt,

die vastgebonden en gevoerd werden; en hunne hoefijzers, die slechts van gevlochten stroo gemaakt en met touwen vastgebonden zijn, werden vernieuwd. Daarop aten de gelukkige vlugtelingen hun middagmaal van hard gekookte eijeren en rijstkoeken, met overvloed van vijgen en moerbeziën van de boomen rondom hen, en Madsimano zeide: „Het is nu twee of drie weken geleden, dat ik dit uiteinde van mijn noodlot voorzien heb; het kost mij veel, het besluit te nemen mij zelven uit mijn land te verbannen, nogtans had ik minder banden, die mij aan hetzelfde hechten, dan de meeste menschen. Ik was een eenig kind en een wees, zonder nabestaanden; ik was onder voogdijschap van het gouvernement, maar mijne groote bezittingen gaven mij een aanzienlijken stand in de maatschappij. Ware de vergunning des keizers om mij zelven het leven te benemen, mij terstond toegezonden geworden, zoo zou het valsche gevoel van eer, waarin ik ben opgevoed geworden, mij aangespoord hebben terstond te gehoorzamen. Maar verdacht, en heimelijk tot gevangenschap of verbanning naar een eiland van boeven veroordeeld te worden, was eene verlaging, waartoe zoowel mijn hoogmoed als mijne beginselen weigerden mij te onderwerpen, wanneer vrijheid van handelen en denken met de vriendschap van mannen, aan wie ik mij nu innig verbonden gevoelde, konden verkregen worden. Ik maakte daarom mijne toebereidselen; ik vernam naar den tijd, waarop het Hollandsche koopvaardijship uitgezonden zou; daarop reed ik naar mijne bezittingen in het westen, waar ik dikwijls heenga om mijn volk te bezoeken, en maakte daar afspraak met een getrouwen en aan mij gehechten bediende, om eene goede boot van levensmiddelen en andere dingen die ik hem gelastte, voorzien, naar eene zekere plaats te brengen, die ik hem uitduidde, en bij de kust op mijn sein gereed te liggen op overmorgen ochtend vroeg; en daar zoo lang te blijven als er hoop was dat hij noodig mogt zijn.”

„En weet de man met eene boot om te gaan?” vroeg Frank.

„Genoeg om ze om de kust heen te brengen,” ant-

woordde Madsimano. „Maar wanneer wij ons eenmaal in de boot bevinden, dan reken ik op onze ervarene zeelieden hier, om ons naar het afgelegene eiland te brengen, dat ik eenigen tijd geleden, toen ik eens voor mijn vermaak een zeiltochtje deed, met een profetisch gevoel uitkoos, als eene welligt veilige wijkplaats in tijd van ongeluk. Maar laat ons nu gaan slapen, mijne vrienden, opdat wij den nacht tot handelen kunnen besteden.”

Na eene verkwikkende rust van twee uren begaven zij zich met vernieuwde kracht en vol hoop weder op weg, om de oneffene hoogten der bergen over te trekken, waar gapende afgronden of rotsspleten elken stap gevaarlijk maakten, en hen noodzaakten af te stijgen en de paarden door de barre streek te leiden, dat hunnen spoed zeer vertraagde, totdat de duisternis van den avond hen noodzaakte eene veilige rotsspleet te zoeken, en daar tot na middernacht te vertoeven. Toen kwam de maan op en verlichtte hunne schreden door den verwarden doolhof, en wees hun eene afhelling aan, die hen langzamerhand naar eene reeks van bebouwde bergen voerde, waartusschen verspreide hutten of liever boerenwoningen stonden, van waar het blaffen der wachthonden de reizigers waarschuwde voorzigtig voort te gaan.

Toen het morgenlicht de menschen tot hunnen arbeid naar buiten gebragt had, konden de vermoeide paarden ter naauwernood verder komen; zij werden dus tegen hunnen zin genoodzaakt zich op den grooten weg te begeven, om een der posthuizen op te zoeken, die op geregelden afstand geplaatst zijn. Dit was een gevaarlijk waagstuk, doch gaf hun het voordeel van uitmuntende wegen, en bespoedigde dus hunne reis. Voor de eerste maal ontmoetten zij reizigers, gewoonlijk in groote partijen, mannen die door dragers in *norimons*, of overdekte palankins vervoerd werden, met pakpaarden met hunne bagaadje beladen, en door slaven geleid. Soms kwamen zij pelgrims, reizende priesters en jeugdige kooplieden tegen met suikergoed, strooijen schoenen voor paarden en menschen, en al die kleinigheden, welke den voorbijkomenden reiziger welligt te pas kunnen komen.

Ofschoon het militaire voorkomen der vlugtelingen, en hun rijden zonder bedienden om hunne paarden te leiden, hen voor oponthoud beschermde, werden zij klaarblijkelijk met nieuwsgierigheid beschouwd; en Madsimano oordeelde het voorzigtig te zijn eene gelegenheid waar te nemen, om de armen van den heer Sinclair en Walter losjes te binden, en Tom en Mike de teugels van hunne paarden in handen te geven, terwijl hij en Frank met militaire naauwkeurigheid volgden. Zoo kwam de optocht aan een klein dorp aan, en reed niet zonder angstvalligheid naar een posthuis, onder eene verwarring van dragers, reizigers en hunne *norimons*, pakpaarden en hunne oppassers, dat de vlugtelingen verschrikte, die verbaasd waren zoo eensklaps in de bedrijvigheid eener menigte menschen te komen.

Madsimano liet de overigen op eenen korten afstand achter zich en reed naar den postmeester, wien hij zes paarden bestelde, die terstond moesten voorgebragt worden, voor eene bijzondere dienst. Zijn uniform en zijn voornaam voorkomen verschaften hem gereede gehoorzaamheid, en, met diepen eerbied, werden zes uitmuntende paarden, netjes getuigd van nieuwe strooijen hoefijzers voorzien, voorgebragt, en de zeven afgeredene dieren, het pakpaard was niet langer noodig, werden naar de stallen gebragt. De gevangenen werden door eene digte drom van menschen omringd, die hen met groote nieuwsgierigheid aanstaarden; doch er werden geene regtstreeksche vragen gedaan; alleen de postmeester waagde het te zeggen: — „Indien de groote Sama meer magt verlangde om zijne gevangenen te bewaken, er waren gouvernementsboden van Jeddo in het huis, die op *depêches* uit Miako wachtten, en zij zouden blijde zijn van dienst te kunnen wezen.”

Madsimano antwoordde dat versterking onnoodig was, wijl de gevangenen slechts een oud man en een knaap waren; en na de paarden betaald te hebben, nam hij beleefd afscheid van den vriendelijken beampte en reed met zijn gezelschap langzaam langs den grooten weg verder, totdat zij uit het gezicht van het dorp waren. Daarop weken zij zijwaarts af langs onbezochte paden en vlakten, en door bos-

schen, die hen regtstreeks naar de kust voerden. Eens, gedurende den dag, keerden zij naar den grooten weg terug, om in eene aan den weg staande herberg uit te rusten en eenige verversching te nemen.

In dit ruime, doch lage gebouw vonden zij alles wat zij noodig hadden. Een net, rein, ongemeubeleerd vertrek, van de anderen alleenlijk door de gewone beschilderde schermen gescheiden, met tralievensters die op eenen tuin zagen, welke vol heerlijke bloemen prijkte. Zindelijke maten, om op te rusten, waren naar de wettige grootte gespreid, die, gelijk Madsimano zijnen vrienden verhaalde, bij keizerlijk besluit vastgesteld is — dat is, naar de Engelsche maat berekend, zeven voet vier en een halve duim lang, en de helft daarvan breed. Deze regelmatige maten worden, wanneer zij gebruikt worden om eene kamer te bedekken, dicht naast elkander gelegd, maar mogen niet grooter gevlochten worden.

De waard van de herberg diende ieder van het gezelschap met eigen hand een kopje thee, en eene korte poos daarna werd het middagmaal in de aardige gelakte schaal-tjes en kommen, die allen zoo zeer bewonderden, opgedragen. Zij hadden gebakken visch met limoenschijfjes, groentensoep en allerlei soorten van groenten met gekruide sausen toebereid, eene soort van beschuitbrood, suikergebakjes, en dan saki, en dan weder de thee. Zij deden zich eens regt te goed aan den overvloedigen disch, en dat wel te meer, daar Madsimano hun zeide, dat dit waarschijnlijk wel het laatste maal zou zijn, dat hun in Japan voorgediend zou worden. Hij kocht wat van de beschuit, die eenigzins op de macaroni of de *gressins* van Piëmont geleken, en betaalde alles, waaronder ook het voeder voor de paarden, zeer ruim.

„Gij misgunt mij niet wat mij toekomt, Sama,” zeide de man, „gelijk de kapitein eener groote bende dezen morgen deed. „Hij jaagde eenige ontvlugte gevangenen achterna, en ging den weg op naar Nagasaki.” Hij sprak deze woorden veelbeteekenend uit. Madsimano gaf daarop geen antwoord, doch zeide eenige beleefde woorden tot afscheid;

daarop bestegen zij hunne paarden en reden weg, dankbaar voor hunne ontkoming en de welwillendheid, die Madsimano hun door zijne milddadigheid verworven had. Hij merkte echter aan, dat zij nog vele gevaren te vreezen hadden, want het land zou in alle rigtingen door de policie doorzocht worden.

Zij verlieten den grooten weg, doch overal troffen zij dorpen aan, waaruit het volk zich rondom hen verzamelde, met medelijden voor de gevangenen vervuld, en de vreemde gezigten der gevangenen met nieuwsgierigheid beschouwende; en zij konden het onmogelijk voor zich zelven verbergen, dat zij, terwijl zij hunnen weg vervolgden, menig spoor achter zich lieten om hen uit te vinden, en dat, indien de boot niet gereed was om hen in te nemen, zij onvermijdelijk weder gevat zouden worden.

„Ik wil liever in zee springen en een einde aan mijn elendig leven maken dan gevangen genomen te worden,” riep Madsimano uit.

„Dat zijn niet de gevoelens van een waar Christen,” zeide de heer Sinclair. „Zijn motto is: Dragen en verdragen! Gij zijt nog maar een nieuweling in die godsdienstige ondervinding, anders zoudt gij weten, dat een mensch evenmin regt heeft zich zelven als een ander het leven te benemen. Zijne beproevingen worden hem toegezonden om zijne zaligheid uit te werken; en de martelaren, die op dit zelfde eiland voor de waarheid geleden hebben, oogsten nu de rijke vruchten van hun kortstondig lijden op aarde. Te verdragen, is moedig; het lijden te ontvlugten, is lafhartig.”

„Bid voor mij, goede vader,” antwoorde Madsimano, „dat ik kracht moge ontvangen mij aan het afgrijpselijke van ongenade en gevangenschap, waarvan mijne ziel terugdeinst, te onderwerpen. Maar wij kunnen misschien nog ontkomen, ofschoon onze paarden, helaas! vermoeid zijn, en wij zijn nog eenige mijlen van de zeekust verwijderd.”

Zij veroorloofden zich een half uur rust, om wat te eten en de schoenen der paarden te vernieuwen. De jongens zagen naar eenige vrucht om, en Madsimano zeide: „Beschouw den boom eens, Walter, waaronder wij zitten. Hij

is een der kostbaarste voortbrengselen van ons land, de *Urusi*, waaruit het vernis getrokken wordt, dat de bijzondere roem van onze fabrieken uitmaakt. Het lijnige, melkachtige sap, dat, wanneer het uit den boom getrokken is, verondersteld wordt vergift te zijn, verkrijgt men door den stam te doorboren; en daarvan wordt het vernis gemaakt, dat gij op al het huisraad ziet — tafels, schotels, blaadjes, kopjes, alles is met dit glansrijk vernis bedekt, en ik geloof dat ons land in het vervaardigen daarvan door geen ander geëvenaard wordt."

"Dat is waar," zeide Walter, „wij noemen het „Japansch verlakt;" maar is het gebruik van het vernis gevaarlijk?"

"Neen, zeker niet," antwoordde Madsimano; „want het is bekend, dat heet water in een verlakt kopje kan geschonken en uitgedronken worden, zonder dat gij eenige reuk of smaak van het vernis gewaar wordt, zoo bekwaam weten zij het te gebruiken."

"En die boom," zeide Walter, „is, zie ik, de *Morus papyrifera*, de papier-moerbeziënboom, waarvan dat dunne papier, dat ons tot zakdoeken gegeven werd, gemaakt is."

"Dat is zoo," zeide Madsimano, „en het verbruik van papier gaat bij ons alle denkbeeld te boven, voor gordijnen, behangsels, lantarens, waaijers, tafellakens, zakdoeken, mantels en pakpapier, behalve deszelfs regtmatig gebruik voor schrijven en teekenen, en de ontzaggelijke hoeveelheid, die tot het vervaardigen van *papier-mâché*, gelijk gij het noemt, voor elk nuttig tafel-artikel gebruikt wordt. Maar wij hebben nu lang genoeg gepraat en gerust; laat ons voortgaan. Waar staat gij zoo aandachtig naar te kijken, lieve jongen?"

"Het is een ekster," antwoordde hij, „onze eigene onbeschaamde, vrijpostige Engelsche ekster. Zie eens naar hem, Frank; dat zal u aan huis herinneren. Hij ziet ons met zijn listig oog aan, alsof hij wist dat wij zijne landgenooten zijn, want gij kunt er op aan, dat hij een banneling is. Ik zou wel eens willen weten, of hij het noodig acht hier zijn digt gewelfd nest te bouwen, rondom met doornen bewerkt, tegen iedereen, behalve stoutmoedige schooljongens, beveiligd."

"Het is de Kasasi," zeide Madsimano, „een vogel die geenszins door ons bewonderd wordt; maar laat ons geen tijd verspillen met naar het nest te zoeken; want wij moeten dit laatste half uur van het daglicht zoo goed mogelijk zien te gebruiken."

Zij beklommen eene reeks lage heuvelen, en toen zij den top van den laatsten bereikt hadden, konden Tom en Mike zich niet weêrhouden een vreugdekreet te slaken, die een hoera zou geweest zijn, indien de heer Sinclair het niet voorkomen had.

"Och," zeide Tom, „ik vraag u verschooning, mijnheer; maar ik moest onwillekeurig juichen, toen mijne oogen zich weder met het heerlijkste gezigt van de wereld verlustigden — en dat is de zee. Mike, oude jongen," en de beide matrozen schuddeden elkander de hand, „gevoelt gij u in staat om weder den teerkwast te hanteren, en in het want te klimmen?"

"Hoera! gezegend zij het licht van dezen dag," zeide Mike; „hoewel het nu juist donker is. En gij, stuurman, wilt gij ook niet weder het roer nemen; en ik zou weder kok, en kajuitsjongen en alles willen wezen, wat gij verlangt; en ik zou de heeren eens kostelijk gebraden vleesch en goed brood dat voor Christenmenschen geschikt is, voorzetten, en grog zooveel zij maar willen. En dan zouden zij weder nette kooijen hebben. Och! oud Ierland boven al! Daar zoudt gij een Christen niet in een vogelkooi opgesloten zien, mijne juweeltjes, en dat, bij mijne ziel! nog wel zoo onschuldig als een pas geboren kind, die heidens!"

Doch tusschen hen en het strand lagen nog afgebrokkelde steile klippen, waarover het hopeloos was het zelfs te beproeven om te paard voort te gaan. Madsimano steeg af, liet zijn paard vastgebonden achter, en daalde tusschen de rotsen, die tot op honderd ellen van de zee verward verspreid waren, af. Hij zag onder het voortgaan angstig rond; alles was stil en eenzaam; en in diepe verslagenheid meende hij dat zijn plan gefeild moest hebben — zijn getrouwe dienaar misschien ontdekt — de boot bemagtigd,

Hij zuchtte overluide, terwijl hij langs het strand voortliep, daar hij ontroerde bij de gedachte, hoe hij zoowel zijne ongelukkige medgezellen als zich zelven in het verderf gestort had. Eensklaps bleef hij staan op het geluid van een lang zacht gefluit, dat op de wijs van een Japansch volkslied gedaan werd. Het was het sein! Hij kon haast niet zijne lippen plooijen om in dezelfde melodie te antwoorden; en naauwelijks had hij dit gedaan, of een klein bootje schoot om eene vooruitstekende klip heen, en roeide naar hem op.

„Mijn trouwe Masee! zijt gij het waarlijk?” riep hij uit.

De visscher stapte aan wal, om zijn voorhoofd ter aarde neder te buigen voor zijnen geliefden meester. „Sama,” zeide hij, „ik heb zes uren gewacht; ik heb mijne netten uitgeworpen om te visschen; ik heb angstvallig het verre zeil bespied; ik heb gebeeft, als ik steenen hoorde vallen; ik heb gedacht dat gij gevangen waart genomen, en heb gezworen dat ik nog slechts één dag leven zou, en dan met u sterven.”

„En nu ben ik hier om u te danken en u te beloonen, en u als een rijk man naar het dorp terug te zenden,” antwoordde Madsimano.

„Helaas! neen, Sama, dat moet niet wezen,” antwoordde hij. „De scherpe oogen van de boozen zullen op mij gevestigd zijn; zij zullen mij vragen, waar is uwe groote boot? Zal ik hun vertellen, dat mijn meester er mede naar gindsch eiland gezeild is om zich te verbergen? Kan ik tot hen zeggen, ik mag niet van mijne boot spreken, ik wil u niet antwoorden? Dan zou men mij met den vinger nawijzen en mij verdenken, en eindelijk zou ik voor u sterven. Neen, Sama, ik wil ook met u gaan,” en de trouwe dienstknecht herhaalde zonder het te weten de schoone woorden van de Moabietische vrouw tot hare schoonmoeder: „Waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan; en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten. Uw volk is mijn volk, en uw God mijn God.”

„Hebt ook gij geene nabestaanden, die uwe zorg behoeven, mijn arme Masee?” zeide zijn meester.

„Niemand! niemand! Sama,” antwoordde de man, „u

alleen heb ik lief. Indien ik hier blijf moet ik voor u sterven, en ik hebt gedacht, dat ik mijne boot naar het diepe water moest nemen en ze daar laten zinken.”

„Dat zult gij niet doen, Masee,” zeide Madsimano; „maar waar is de grootere boot voor ons?”

„Achter de rots,” antwoordde hij. „Ik heb ze met veel moeite van het dorp hierheen gesleept. Ik zou ze gaarne hebben willen roeijen, en geene andere boot brengen; doch dan zou ik u niet gehoorzaamd hebben. Het is het beste, dat zij in de kreek verborgen blijft liggen tot de maan opkomt, dan kunt gij zeilen.”

„En gij ook, Masee,” zeide zijn meester. „Wacht nog een weinig langer, en zoodra wij de maan zien, zullen ik en mijne vrienden tot u komen.”

De man boog zich ter aarde om zijne dankbaarheid te betuigen, en Madsimano keerde met de goede tijding terug, terwijl hij tevens aanmerkte, dat het noodig zou zijn dien nederigen man mede te nemen, om hem voor straf en hen zelve voor ontdekking te beveiligen.

„Opperbest!” zeide Tom, toen hij van deze schikking hoorde, „dat is alles in orde; eene overtollige hand komt altijd nog wel eens te pas. En wij kunnen zijn notendop naar zee slepen en hem vol laten loopen: dan weet er niemand iets van.”

Tom's plan werd volkomen goedgekeurd, en toen alles wat zij wenschten mede te nemen, in de boot was gebragt, werden de paarden, als een verdere voorzorgsmaatregel, vrijgelaten, en zij vertrokken terstond in de gewone geregelde orde, om naar de plaats van waar zij gekomen waren terug te draven.

Daarop zochten de dankbare reizigers een rustig plekje tusschen de klippen op, waar zij, na hunne avondgodsdienst en afzonderlijke gebeden voor eenen zegen op hunne reis, uitrustten, totdat de heldere stralen der maan zich op de golven spiegelden, waarna zij zich met blijde harten inscheepten.

HOOFDSTUK XXXII.

Afscheid aan Japan. — Het rotsachtige Patmos. — De lading der boot. — De legerplaats. — Het meer van het eiland. — De Corean-eilanden. — De gevaarlijke vogelnesten. — Het prettige visschen. — De gevolgen van eene „grap.” — De vijand in het gezigt.

De beide matrozen, Frank en de arme visscher namen de riemen op, en Madsimano, die alleen met de ligging der eilanden, waarheen zij zich moesten begeven, bekend was, nam het roer in handen. De boot van Masee werd eene mijl ver op sleepstouw genomen, waarna zij ze lieten zinken. En nu begon Tom hunne eigene groote en gemakkelijke boot eens met een kennersoog te beschouwen.

„Is het geene mooie boot, Tom?” zeide Walter. „Kijk, deze kasten zijn vol levensmiddelen, en hier is een vat met versch water en de kookkagchel, Tom, wij zouden in deze boot wel naar China kunnen zeilen.”

„Ik zou het niet graag zoo ver met haar durven wagen, jongeheer Walter,” antwoordde hij. „Ik wil niet zeggen dat zij niet goed geproviandeerd is, en geene aardige kajuit en geriefelijkheden heeft; maar bezie haren bouw eens, een spitsen voorstevan, en breede achterstevan, niet veel beter dan die kano's van de wilden: en waartoe dient dat halfdek? Geef mij eenig goed timmerhout en wat gereedschap, en ik wil u in een paar weken eene vrij wat betere boot maken dan dit lompe vaartuig. Hoe onze kapitein met dat plumpe roer sturen kan verwondert mij.”

Doch hun bezorgde stuurman stuurde zijne boot met eene bekwame hand, en zij legden eenige mijlen af zonder verpoosing of moeite of eenige stoornis. Daarop heschen zij de zeilen, en een gunstige wind bragt hen spoedig buiten het gezigt van het land, en schonk zoowel rust aan hunne gemoederen als aan hunne armen. Nog bij het daglicht bevonden zij zich reeds in de opene zee, en kwamen nu en dan een klein eiland voorbij, ook zagen zij somtijds een

verwijderd zeil, dat hun geene vrees veroorzaakte; doch op eens werden zij verschrikt door het gezigt van een schip, dat hun zeil scheen opgemerkt te hebben en op hen aan scheen te houden.

„Het is een der groote wachtbooten van Nagasaki,” zeide Madsimano. „Indien zij bij ons komt zijn wij verloren, wij moeten onze vlag laten zien, Masee.”

Daarop haalde Masee uit een kastje twee kleine vierkante vlaggen, met zwarte en witte strepen te voorschijn, die ontplooid werden; en deze vlaggen, zeide Madsimano tot zijne vrienden, gaven gouvernementdienst te kennen. Met angstvalligheid sloegen zij de uitwerking gade, en zagen weldra met groote blijdschap, dat de jonk wegging en naar de kust koers zette.

„God zij geloofd!” zeide Madsimano. „Nog een uur zal ons op een veiligen afstand brengen, en indien de wind zoo blijft, zullen wij vóór den avond in de haven zijn. Nu kunnen wij het wel wagen aan ons ontbijt te denken.”

Masee had den vorigen avond wat visch gevangen, en toen de kagchel met houtskolen heet gemaakt was, werd het water gekookt, de thee gezet, en de visch gebakken. Allen vonden het ontbijt heerlijk, en gevoelden zich tot vernieuwden arbeid gesterkt.

„Het zal waarschijnlijk drie weken duren eer de *William* uitzeilt,” zeide Madsimano; „gedurende dien tijd moeten wij op het eiland blijven, en vooral naar het sein uitzien, dat zij zullen geven, daar twijfel ik niet aan. Ik heb een vriend onder de Hollandsche kooplieden, die alles met den kapitein van het schip regelen zal; en indien hij een van dezelfde natie is, zoo heb ik geen vrees; want het groote lokaas voor dat geldlievend volk zal niet ontbreken. Ik heb eene ruime belooning beloofd, want ofschoon ik mijne landerijen achtergelaten heb, zoo ben ik toch niet als een arm man weggegaan.”

De reis was niet vervelend voor de luchthartige matrozen, want nadat zij te vergeefs getracht hadden door teekenen met Masee te praten, begonnen zij eindelijk met behulp van de weinige Japansche woorden, die zij geleerd hadden,

hem Engelsch te onderwijzen, en dit verschafte het geheele gezelschap veel vermaak.

Eindelijk kwamen zij in het gezigt van den archipel van kleine eilanden, en Madsimano werd zeer ongerust. „Weinige van deze eilanden zijn bewoond,” zeide hij, „en wij hebben niets te vreezen, zoo wij ze vermijden. Onze haven is eenigzins afgerond, en te onvruchtbaar om bezoekers aan te lokken. Ziet,” vervolgde hij kort daarop, „gindsche witte rots is de dorre plaats die ons opnemen zal, en zoo ik hoop, even als het Patmos van mijnen geliefden apostel Johannes, met de tegenwoordigheid van God gezegend zal worden.”

Madsimano had reeds lang van te voren van de Hollanders zich een Nieuw Testament in de Japansche taal aangeschaft, en het met vermaak gelezen. Zijne bijzondere bewondering voor de milde en liefde ademende leer van den zachtmoedigen Johannes, was niet te verwonderen in een land, waar zachtaardigheid en vrede de treffende kenmerken van het volk zijn, zelfs in hunnen onbekeerden toestand.

De boot zeilde op het rotsachtige Patmos aan, dat voor allen, uitgenomen Madsimano, ontoegankelijk scheen. Hij had in zijne jeugdige jaren ieder eiland in deze naauwe zee onderzocht, en deze veilige wijkplaats, voor het tooneel eener roman, die zijne verbeelding hem schiep, uitgekozen, en dit eiland herinnerde hij zich in het uur van nood. De golven sloegen aan alle zijden geweldig tegen de rotsachtige hoogten, één plekje uitgezonderd, waar het aflopend getij een smal strookje strand open liet, en waar mangoboomen met schelpvisschen overdekt, hunne wortels tot in de zee uitspreidden, en de geweldige golven trotseerden.

De rotsen, die zich loodregt verhieven, waren van boven tot beneden met struiken begroeid; doch hier, op de westzijde, maakte de helling der klippen het opklimmen mogelijk, hoewel moeilijk door de verwarde struiken. Madsimano had evenwel deze moeilijkheid eenige jaren geleden, uit vermaak overwonnen; het was dus zeker, dat het nu uit noodzakelijkheid gedaan kon worden. Zij land-

den dus aan het smalle strand, en maakten voor het oogenblik de boot onder de wortels van eenen mangoboom vast. Daarop gingen zij met twee bijlen gewapend, die Madsimano gezorgd had mede te nemen, de rotsen op, om zich een verblijf uit te zoeken. Met veel moeite en worstelen baanden zij zich eenen weg naar de hoogten van het kleine eilandje, dat, gelijk zij bemerkten, slechts de ruwe en hobbelige kruin van een vulkanisch eiland was, schaars met gras en eenige boomen bedekt, waarvan de zaden waarschijnlijk door de vogels verstrooid waren, die er nu bezit van schenen genomen te hebben, en door hun luidruchtig en boosaardig geschreeuw de indringers schenen te wantrouwen en te willen verjagen.

„Stoort er u niet aan,” zeide Madsimano, lagchende: „ik heb een geweer, en zou hen kunnen verdrijven, doch dat zou onregtvaardig zijn. Wij zijn, wel is waar, de overweldigers van hun rijk; maar wij behoeven niet hunne vijanden te zijn. Er is ruimte zoowel voor ons als voor hen.”

„O, mijnheer Sinclair,” zeide Walter, „herinnert gij u den Alpenjager: Er is op aarde ruimte voor allen? Hoe blijde ben ik, dat de Japanezen menschelijk zijn, en geene wilden gelijk de Madagassische zeeroovers. Zij zullen zeker wel Christenen worden, wanneer zij opgezocht en onderwezen worden.”

„God geve, dat die dag spoedig aanbreke mijn jongen,” antwoordde de heer Sinclair.

„Nu,” zeide Madsimano, „laat nu de opmerkzaamsten en schrandersten een plekje uitkiezen, en eene tijdelijke woning voor ons bouwen totdat de *William* ons komt opzoeken.”

„Ik zou zeggen, in het midden van het eiland, waar wij het meest op de vogels om ons heen jagt kunnen maken,” zeide Frank.

„Het hoogste punt is de plaats,” zeide Tom, „van daaruit kunnen wij een wakend oog op de *William* houden. Dit eiland ziet er juist niet zeer aantrekkelijk uit, en hoerder wij het anker kunnen ligten hoe beter. Ik zou

zeggen, dat als wij niet spoedig de haven verlaten, wij een schrale keuken zullen hebben."

Doch toen Tom Masee in het ontladen der boot behulpzaam was, en hij den ruimen voorraad zag, was hij overtuigd dat zij geen hongersnood behoeften te vreezen. Er waren zakken met rijst, bussen thee, stapels gedroogde visch en vaatjes pekelveesch. Ook waren er kookgereedschappen, kopjes, borden en schotels, de kookkagchel en een stapel schoone matten. Madsimano had hun eene bron van frisch water aangetoond, en allen stemden toe, dat zij het noodige bezaten, om hier eenigen tijd onbekrompen te kunnen leven. Het plekje dat zij tot woonplaats uitkozen, was eene nauwe spleet tusschen twee rotsen, die niet meer dan zes ellen van elkander verwijderd waren, aan beide zijden met gebrokkelde muren en een tamelijk gelijken rotsachtigen grond. Deze opening zag onmiddellijk op de zee, en was ongeveer zes voet lager dan het ruwe tafel-land van het eiland. Eenige pijnboomen, die op de rotsen gegroeid, en door stormwinden omvergerukt waren, waren dwars over de scheur gevallen, en vormden een ruw dak, dat op dit jaargetijde eene voldoende beschutting was.

Een weinig arbeid maakte de helling gelijk, en de vlugge jongelieden zuiverden ze spoedig door al de losse steenen en dorre bladeren over den afgrond in de zee te werpen; vervolgens maakten zij den grond schoon, spreidden de matten en bergden den voorraad in eene geschikte nis, en de kookkagchel plaatsten zij op eenen behoorlijken afstand. Daarop zeide Mike:

„Wel, wat hebben wij nu eene knappe kajuit, wij kunnen geene mooiere wenschen, en dat met zoo weinig moeite, en wij kunnen hier zoo goed de zee zien; zal ik nu het avondmaal voor u gereed maken?"

Men verlangde zeer naar den maaltijd, en Mike maakte spoedig de dampende schaal met rijst en gedroogde visch gereed, en de verfrisschende thee, die zoo lang hun geregelde drank was geweest, en het bekoorlijke der vrijheid deed hen op dezen hunnen eersten nacht van veiligheid welgemoed insluimeren. Er was op dit woeste en on-

herbergzame eiland, dat hen opgenomen had, wel niet veel om het oog te bekoren; maar het nieuwe en vrije van hunnen toestand deed het hun minder akelig voorkomen, en Frank en Walter zeiden dat, indien zij ook al gene andere levende schepselen konden vinden, zij toch gewis wel op de zeevogels jagt mogten maken, en zij zelfs, daar zij toch de boot hadden, wel eens op vischtogtjes uit konden gaan, om wat verscheidenheid van voedsel te verschaffen.

„Dat kan niet geschieden zonder onze veiligheid in gevaar te brengen," zeide Madsimano. „Ofschoon slechts weinige eilanden van dezen Archipel bewoond zijn, zoo liggen dezen hoofdzakelijk dicht bij ons. Dit eiland is waarschijnlijk onbewoond gebleven, omdat het er zoo woest uitziet, en de landing zoo moeilijk is. De eilanders zijn een wangunstig volk, en, hoewel in naam onderdanen van Japan, storen zij zich al zeer weinig aan de wetten. Indien eene vreemde boot op hunne zeeën gezien werd, zoo zou zij gewis in den grond gezeild, en de bemanning waarschijnlijk vermoord worden. Ik zou er zelfs wel voor zijn dat, wanneer de boot niet wel kon verborgen worden, wij ze maar sloopten."

Er verhief zich eene algemeene stem tegen de vernieling der boot, en zelfs de heer Sinclair huiverde op het denkbeeld van eene andere gevangenschap, want in geval van nood was er nog hoop van ontkoming, zoolang zij de boot behielden; en Tom en Mike verklaarden, dat zij ze liever de klippen op wilden trekken dan ze te verliezen. Zij en Masee daalden dus naar het strand af, om het eiland rond te roeijen ten einde de veiligste plaats uit te zoeken om ze te verbergen. Zij waren zoo gelukkig onder de wortels van eenen mangoboom een donker hol te ontdekken, dat onder de klippen doorliep; deszelfs muren waren met de eetbare zwaluwen-nestjes bedekt, met hoog water was het door de zee overstromd. In dit hol lieten zij de boot loopen, maakten ze vast en verheugden zich met het denkbeeld, dat zij onmogelijk kon ontdekt worden.

Maar toen zij deze gewigtige werkzaamheid volbragt hadden, was het niet dan met de grootste moeilijkheid,

dat zelfs de ervaren zeelieden op die plaats de klippen konden beklimmen, en, zich tusschen de struiken doorworstelende, verstoorden zij eene menigte zeeraven, zee-meeuwen, en rooskleurige pelikanen, die met zulk een vervaarlijk geschreeuw opvlogen, dat een zwak hoofd door het geluid wel krankzinnig zou hebben kunnen worden; en Massee had de hulp van zijne vrienden noodig om hem door de hinderpalen heen te trekken en zijne voeten veilig op een gedeelte van het eiland te zetten, dat vruchtbaarder scheen te zijn dan dat, waar zij hun verblijf gekozen hadden. Er was een klein meer door bamboes omringd, en door de drijvende waterlelie opgeluisterd, en onder de hooge boomen, die veel op kastanje- en notenboomen geleken, groeiden fraaije bloemen, de majestueuse liele, de prachtige gardenia, de welriekende roos en de roode en witte azalea. Het meer wemelde ook van schitterende bewoners; zilveren goudvischjes schoten door het water, watervogels zweefden er luchtig over heen, terwijl eenige kraanvogels van zeldzame schoonheid aan den oever bedaard op één poot zaten te rusten, apen en papegaaijen zag en hoorde men in de boomen, en kleine wilde dieren, die veel op den haas en vos geleken, zwierven om het meer. Met het zuiden van het eiland, waar zij geland waren, vergeleken, had dit veel van een klein paradijs.

„Willen wij hen allen hierheen brengen, Tom?“ zeide Mike, „en dan vragen of wij een knap hutje mogen bouwen om ze te huisvesten? God zegene hen allen, en kapitein Madsimano en ook Massee, en waarlijk hij gelijkt wel een eerlijke jongen te zijn, als men bedenkt dat hij niet eens een Christen is; daarom verdient hij des te meer medelijden; want dat kan hij niet helpen, daar hij er nooit van gehoord heeft; en hoe zou hij ook, indien wij niet gekomen waren om hem te leeren?“

„Ik zou wel zoo lief op orders wachten, Mike,“ antwoordde Tom. „De kapitein heeft bevolen dat wij daar ginds ankeren zouden, en het voegt ons niet hem te raden op eenen kruistogt uit te gaan, daarenboven is het niet waarschijnlijk, dat wij van hier uit de *William* zullen

zien. Komt dus mede, jongens. Ik wenschte wel dat wij een geweer hadden, want gindsche eenden zullen onder het voortgaan niet gemakkelijk te vangen zijn.“

Doch na zich eenige stevige stokken gesneden te hebben, maakten zij op het niets kwaads vermoedende wild gevogelte jagt en slaagden er in eenige eenden dood te slaan. Vervolgens zetteden zij een mooijen haas na en doodden hem, en zouden gaarne hunnen buit nog met eene mand met visch vermeerderd hebben, maar de middelen om ze te vangen ontbraken hun. Zij keerden echter in zegepraal terug, om een gunstig verslag van hun weinig belovend grondgebied te geven, en een middagmaal van gestoofde haas en rijst te koken, dat den sterken matrozen, die zoozeer naar krachtige spijs verlangden, zeer welkom was.

„Maar boezemt dit verslag van de voortbrengselen van het eiland u geen vrees in, mijn goede vriend?“ zeide de heer Sinclair. „Deze voordeelen kunnen door de arme eilanders toch niet altijd onopgemerkt zijn gebleven, en wij hebben misschien eenen inval te vreezen.“

„Wij zouden het ergste van hen te wachten hebben, indien zij ons hier vonden,“ antwoordde Madsimano; „want deze eilanders zijn zelfs listiger en wreeder dan de Chinezen; en daar zij niet zoo beschaafd zijn als de Japannezen, bezitten zij ook minder edelmoedigheid en liefde. Doch ik ben niet bang dat zij ons zullen bezoeken; zij zijn niet zoo onbevreesd en vlug als uwe zeelieden, en zij zouden het nooit wagen deze vervaarlijke rotsen te beklimmen voor de kans op een onzeker voordeel. Ik beken, dat ik niet wensch met hen in aanraking te komen; want ofschoon wij hen als onderdanen van Japan beschouwen, zoo zijn al de Corean-eilanders toch inderdaad onze natuurlijke vijanden, en sedert eeuwen hebben wij bloedige oorlogen met hen gevoerd, die stuitend waren voor het vreedzame karakter onzer natie, en nadeelig voor onzen voorspoed. Velen der eilanders zijn zeeroovers, velen snoode booswichten, banelingen van andere landen; en alleen de noodzakelijkheid dwong mij zulk eene nabuurschap tot een korstondig verblijf uit te kiezen.“

„Na hetgeen wij daar gehoord hebben, lieve jonge vrienden,” zeide de heer Sinclair, „vertrouw ik dat gij zorgen zult niet door eene voorbijkomende boot gezien te worden. Gij hebt hier ruimte genoeg tot uitspanning, en voedsel in overvloed; vergenoegt u met in deze veilige afzondering te blijven totdat wij gelukkig uit onze aangename gevangenis zullen bevrijd zijn.”

„Maar, mijnheer,” zeide Frank, „wij mogen immers wel jagen en visschen en vrij door het eiland zwerven, daar het onbewoond is?”

„Zeker,” antwoordde Madsimano. „Het eenige gevaar, waarvoor gij u vooral hoeden moet, is, dat gij niet van de zeezijde opgemerkt wordt. Indien wij in handen van deze eilanders vielen, dan zou ons lot vrij wat wreeder wezen dan dat wat wij ontkomen zijn.”

Zij waren gedurig op den uitkijk naar de *William*, en sloegen den koers der jonken en visschersbooten gade, die daar langs kwamen; maar geen een scheen gezind de naakte rots aan te doen; en zoo gingen de eerste tien dagen vrij eentoonig en niet zonder vrees voorbij. De Engelschen leerden wat meer Japansch, en Massee begon eenige Engelsche woorden te spreken, waardoor hij weder zijne tong begon te gebruiken. Maar nu werden zij door nieuwe rampen bezocht; millioenen witte mieren vielen op hunnen voorraad aan. Bijna al de rijst was weg; de vaatjes met peklevleesch waren ledig; niets ontquam de gulzigheid der insekten dan de tinnen bussen met thee. Het was te vergeefs, eenen oorlog te ondernemen tegen zulk eene ontelbare menigte; en zij waren genoodzaakt dagelijks om voedsel uit te gaan, gelukkig nog, dat het eiland en het jaargetijde hun gunstig waren.

Visch uit het meer was gemakkelijk te bekomen, en met weinig moeite ook vogels; want daar zij het geweer niet durfden gebruiken, uit vrees dat het schot op een grooten afstand mogt gehoord worden, moesten zij pijlen en bogen van bamboes maken, waarmede zij de vogels gemakkelijk konden doodden, totdat de vreesachtige dieren verschrikt werden en bijna allen het meer verlieten. Toen beproefden

de onverschrokkenen en ervaren zeelieden, slechts door een dun takje tegengehouden, zich over de rotsen heen te buigen, en de nesten te berooven, en het gelukte hun eenige jonge vogels en eieren te bemagtigen.

Maar op een zekeren dag werden zij zeer verschrikt; want eenige visschers, in hunne booten op zee zijnde, hadden de stroopers ontdekt; zij schreeuwden en kakelden, en geene vuurwapenen hebbende, wierpen zij met speren naar de vreemdelingen; doch gelukkig bereikten zij hen niet. De verschrikte mannen verborgen zich in een klein hol voor in de klip, van waar zij onbemerkt op de booten konden nederzien, en zelfs de woorden van de luid sprekende visschers hooren, die, gelijk zij bemerkten, hen voor reusachtige bavianen, of orang-outangs hielden, en beraadslaagden met geweren terug te komen, om deze vreemde en gevaarlijke dieren dood te schieten.

Toen de boot uit het gezigt was, klommen de maunen de hoogten op, om hunne ontmoeting te verhalen, en Frank lachte en riep uit: „Hoe kluchtig, om voor bavianen aangezien te worden! Wij zullen de huiden van de hazen aan elkander naaijen en kleederen maken, dan zullen wij geheel op orang-outangs gelijken.”

„Dan zouden wij mooi doodgeschoten worden in onze haren huiden, mijne jongens,” zeide Mike. „Zouden wij niet beter doen ons terstond uit de voeten te maken?”

„Ja, Frank,” zeide Walter, „Mike heeft gelijk; het zou niet mooi zijn voor eene grap ons leven te wagen, laten wij het dus bij deze vogels blijven; en hier is ook nog mijn visch.”

„Maar de meervisch is zoo slijmerig, Wally,” antwoordde Frank; „hij smaakt net als gootwater. Laten wij het eens op zee beproeven; alles is nu veilig.”

„Ja, ja, jongeheer Frank, de zee is maar het ware,” antwoordde Tom. „Ik beschouw u zoo wat als eerste luitenant, en ik gehoorzaam altijd de bevelen. Niet, dat ik er geheel gerust op ben, of de kapitein ons wel verlof zou geven; maar goed of niet goed, ik zeil met u mede, mijn jongen.”

„Met hunne roeden en vischtuig, en de manden die zij zelven van teenen gevlochten hadden, daalde het geheele gezelschap van de klippen naar het smalle strand af, en Massee keek bevreemd rond, alsof hij eenig gevaar duchtte. Maar op de zee was geene boot te zien, en alles scheen zoo stil, dat Massee, Frank en Walter begonnen te vischen, terwijl Tom en Mike eene goede hoeveelheid kreeften, krabben en oesters verzamelden, die in menigte op de kust voorhanden waren. In korten tijd waren al de manden gevuld, voornamelijk door de bedrevenheid van Massee, wiens vischtuig beter geschikt was voor het vangen van de grootere visschen dan de dunne lijnen en hoeken van Walters schoolvischtuig. De jongens zagen met blijdschap, dat er onder den buit ook kabeljauw, tarbot en overheerlijke tongen waren; en zwaar beladen als zij waren maakten zij zich gereed met vernieuwden moed de klippen te beklimmen.

Maar toen zij, alvorens ze te verlaten, nog een laatsten blik over de zee wierpen, zagen zij tot hunne ontsteltenis, binnen eene kwart mijl van hen eene visschersboot, waarin twee mannen stonden, die hunne bedrijvigheid met groote nieuwsgierigheid gadesloegen. Verstoord dat zij ontdekt waren, bleef hun niets anders over dan terstond terug te keeren, en zij deden hun best om de klippen op te klauteren, eer de visschers nabij genoeg zouden zijn, om te ontdekken, dat zij vreemdelingen waren. Zoodra de mannen hun voornemen ontdekten, roeiden zij naar de kust; en door de manden met visch belemmerd, was het voor het ongeoeffende gedeelte der klimmers eene allermoeijelijkste taak, de muurachtige rotsen te beklimmen. Tom was genoodzaakt Massee op te trekken, die in zulk klauteren ten eenenmale onbedreven was; en eer Mike bij Walter kon komen om hem te helpen, had de uitgeputte knaap de mand met schelpvisch laten vallen, en er was geen tijd meer om ze op te rapen, zoodat zij genoodzaakt waren dit bewijs van hunne nijvere gewoonten achter te laten, en zoo doende de nieuwsgierigheid der eilanders nog meer op te wekken.

Toen zij de vlakten bereikten, waren zij geheel uitgeput,

en Walter kon zich niet weêrhouden tranen te storten. „Och Tom,” zeide hij, „ik ben verzekerd dat wij verkeerd gedaan hebben, en mijnheer Sinclair en Madsimano zullen beiden denken, dat wij hun vertrouwen niet waardig zijn. Wij hebben onze schelpvisschen verloren en iedereen aan gevaar blootgesteld. Nu zal misschien eene geheele vloot landen, om ons gevangen te nemen of te doden. Laat ons naar huis gaan en de waarheid zeggen.”

Hoe onaangenaam ook de bekentenis was, vertelden zij evenwel de geheele waarheid, en de heer Sinclair was zeer bedroefd, want hij had zich geheel op de gehoorzaamheid zijner leerlingen verlaten; en Madsimano was zeer bevreemd dat hunne schuilplaats zoo doende ontdekt was, en zij nu aan menigvuldige gevaren blootgesteld zouden zijn. Frank had er zulk een opregt berouw over, dat hij spoedig vergiften verkreeg; doch de waarschijnlijke gevolgen van zijne „grap” had men nog te duchten, en moest men dus op zijne hoede zijn.

„Deze Corean-eilanders,” zeide Madsimano, „kunnen niet even als bergbewoners klimmen; maar zij zullen zich misschien in menigte verzamelen, ons belegeren en ons alle kans tot ontkomen afsnijden. Maar wat het ergste is, zij kunnen onzen gouverneurs berigten, dat wij op dit eiland zijn, en die zullen, in weerwil van elke moeijelijkheid, zelfs op het gevaar van hun leven te verliezen, de vlugtelingen van Japan weder trachten gevangen te nemen. Al onze hoop bestaat in de spoedige komst van de *William*.”

Nog vele angstvolle dagen verliepen er, en het verwachte schip was nog niet komen opdagen; doch onophoudelijk zag men booten om het eiland zeilen, terwijl de bemanning naar die hooge klippen opzag, die iedereen, behalve de moedelooze vreemdelingen, van dit geheimzinnig eiland buitensloot. Zij zagen zelfs ééne boot naar de kust komen, en in de naauwe baai vastmaken, en vier mannen stapten aan wal, om te waken dat zij niet zouden ontsnappen.

„Willen wij nog eens even naar die schurken gaan, kapitein?” zeide Mike. „Dan kunnen de stuurman en ik hen binden en hen netjes in hunne boot leggen, en dan

kunnen wij ze op zee laten drijven en hun zeggen, dat zij ons niet weder met spionnen behoeven aan boord te komen."

"Ik zie daar geen voordeel in," zeide Madsimano; "het verlies van vier man zou voor die besliste bestrijders slechts een onbeduidend beletsel zijn."

"En ik zie er het regtvaardige niet van in," voegde de heer Sinclair er bij. "Deze mannen zijn volstrekt nog niet aanvullender wijze te werk gegaan, wij hebben dus geen regt hen te binden of te dooden."

"Wel, mijnheer," zeide Tom, "het is gemeen op een schip te schieten, voordat het zijne vlag toont. Maar dat de eene spion den anderen bespiedt is geen kwaad; zou u het niet goed vinden als Mike en ik daarom eens naar beneden liepen, om hunne plannen af te luisteren? Hoewel wij niet veel van hunne taal verstaan, hebben wij toch wel zoo veel van mijnheer geleerd, dat wij er wel klaar mede zullen komen."

"Dat moest ik eigenlijk op mij nemen," zeide Madsimano, "want ik zou in eens alles verstaan, maar mijne opvoeding heeft mij niet bekend gemaakt met de kunstgrepen en listen van uw volk, en ik geloof dat mijne afdaling van de rots niet zoo ongemerkt en voorzigtig zou geschieden, dat het aan hunne opmerkzaamheid ontging. Daarom, mijn goede vader, moesten wij, indien gij er niet tegen hebt, deze twee bekwame spionnen heenzenden."

— to —

HOOFDSTUK XXXIII.

Tom en Mike worden als spionnen uitgezonden. — De troep eilandbewoners. — De belegerende vloot. — De verdwenen hoop. — De *William* in het gezigt. — Eene gevaarlijke ontsnapping. — Ontvangst aan boord. — Een Amerikaanse kapitein. — Aankomst te Shanghai.

Zij wachtten totdat de duisternis ingevallen was, en toen ging het geheele gezelschap naar de klip, de twee onder-

nemende zeelieden daalden af en de overigen bleven in angstige verwachting over den uitslag van hun behoud, op den top. Stil en zonder eenig gedruisch volbragten zij hun werk, en indien zij bij toeval eenig leven maakten, kon dit nog toegeschreven worden aan de in de struiken rondfladderende nachtvogels. Niet lang nadat zij vertrokken waren zaten zij, door de takken en bladeren van den mango-boom bedekt, boven de boot der eilanders, waarvan er twee sliepen, terwijl de twee anderen rookten en met elkander praatten, dat tot groote vreugde der zeelieden door hen tamelijk goed verstaan werd.

"Het zou mij niet kunnen schelen," zeide de eerste, als het menschen waren zoo als wij; maar al kwam er nu op het oogenblik een op ons toelopen, ik zou geen geweer op hem kunnen afschieten. Wat zou het baten op een dier wilde woudbewoners te schieten! zij zijn sterker dan twintig gewone menschen en geen kogel doet hun eenig leed."

"Ik geloof," zeide de andere, "dat het booze geesten zijn. Dit eiland is altijd vol van hen geweest, en het is niet geraden ze te verdrijven. Maar onze hoofdman heeft de jonk naar Nangasaki gezonden, om soldaten en politie te halen, die zijn niet bang voor booze geesten, en wij zullen hen wel laten uitdrijven indien zij kunnen. Hebt gij daar geen vleugelslag gehoord?"

"Wel zeker heb ik dat," zeide de eerste! "maar dat kan ook de vliegende vos geweest zijn, die zegt men dat toch 's nachts nooit slaapt. Maar, Jalong, hoe zullen de soldaten hier op komen? het is alleen geschikt voor wilde mannen en vogels."

"Zij zullen er waarschijnlijk een mijn in leggen en de heele rommel in de lucht laten springen. Wij hebben slechts te zorgen dat er niemand afkomt. Een cenzaam werk, maar morgen zullen wij gezelschap genoeg krijgen."

De wachten werden stil en slaperig; en overtuigd dat zij alles gehoord hadden wat er geschieden zou, beklommen de mannen de klip weder met geen verder ongeval dan dat er een groote steen naar beneden viel en een der

mannen beneden trof, want hij gaf een schreeuw en schoot zijn geweer af; dit schot had echter geene uitwerking, en de spionnen kwamen behouden met hunne onaangename boodschap bij de overigen aan. Het was nu zeker, dat zij belegerd zouden worden; ontvlugten was niet mogelijk, en naauwelijks kon men hopen, dat de *William* in eenige dagen aan zou komen om hen te helpen, daar het pas eene maand geleden was dat zij uit hunne gevangenis ontvlugt waren. Hoewel geen onmiddellijk gevaar hen bedreigde, legden zij zich toch met onrustige harten te slapen, of waakten tot dat de volgende morgen hun toonde, dat de westzijde van het eiland zoo ver zij zien konden omsingeld was door eene vloot, daar deze zijde alleen genaakbaar was en de overigen uit loodregte rotsen bestonden, die door de zee bespoeld werden.

Hoe onaangenaam deze belegering ook zijn mogt, hoopen zij toch dat zij aan de zuidzijde zouden kunnen ontvlugten, indien de *William* slechts nabij genoeg was om eene boot uit te zenden, want zij hadden alle hoop op eigen ontvlugting opgegeven. Dat dit niet ongegrond was, bewees tegen den avond een luid geschreeuw, dat de aandacht der belegerden gaande maakte, en zij zagen met groote teleurstelling, dat de goede boot, die hen uit hunne gevangenis hier heen gebragt had, uit hare schuilplaats getrokken en door de vijanden in bezit genomen was. Het werd den belegeraars nu duidelijk, op welke wijze zij op het eiland gekomen waren, en zelfs de bijgeloovigsten waren nu overtuigd, dat zij niet met booze geesten maar met gewone menschen te doen hadden.

Gedurende den ganschen dag zagen zij uit naar een zeil, en even vóór het vallen van den avond bemerkten zij een stipje, dat naderbij scheen te komen; de hoop verlevendigde zich in aller harten, en zij zagen zich reeds veilig op het verdek van de *William*; maar helaas, nogmaals zag men door den verreijker en het stipje bleek waarlijk een groote Japansche jonk te zijn, die volgens hunne overtuiging bemand was met hunne vijanden, de soldaten en de politie van het gouvernement.

„Wij worden aan alle kanten aangevallen,” riep Madsimano

uit, „mijn goede vader, mijne lieve vrienden, mijne onstuimigheid heeft u in gevaar gebragt.”

„En de boot is ons ontstolen!” riep Walter. „Maar stellig zullen wij nog wel eenige grotten vinden, waarin wij ons kunnen opsluiten, of misschien kunnen wij ons in de digte kastanjeboomen aan het meer verbergen. Wij zijn door zulke middelen zoo dikwijls ontkomen.”

„Niet aan de oogen der scherpziende politie van Japan,” hernam Madsimano. „Begraaf u zelve in den grond en zij zullen er u uit halen. Niets kan hunnen ijver ontsnappen, en indien zij eens op dit eiland zijn, kunnen wij hun slechts ontkomen door ons in zee te storten.”

„Dat zou eene eeuwige straf te gemoet loopen zijn, om eene aardsche te vermijden,” zeide de heer Sinclair. „Een Christen verbeidt den wil van God. Wij zullen bidden en wachten.”

De duisternis was hun eene verligting; want ofschoon zij verzekerd waren, dat de jonk bij de andere schepen geankerd moest zijn, zoo zou men toch niets ondernemen voordat de dag aanbrak.

„Het zou wel waarschijnlijk zijn, kapitein,” zeide Tom, „dat de *William* niet ver van ons af is. Wat dunkt u er van, indien wij een seinvuur ontstaken en onze vlag toonden?”

Madsimano bewilligde hierin. Een groot vuur werd er op den top der rots aangelegd, waarvoor de kleine witte vlag gewaaid werd, om hun hunnen toestand te kennen te geven; de wachters onderhielden het vuur en keken met een angstig verlangen en kloppende harten door den kijker opdat hun niets ontgaan zou. Plotseling werden zij op niet meer dan ééne mijl afstands een groot helder licht gewaar, en juichende wekten zij de slapenden. Maar niets kon er nog gedaan worden dan op het punt te staren, en met de wapens in hun gordel den uitslag af te wachten.

Nu werd er een kleiner lichtje gezien, dat op de golven danste en regelregt op het signaal afkwam. Het was voorbij middernacht toen de maan, even als eene maand geleden, toen zij hunne vlugt begunstigde, door de wolken

brak, en hun de boot toonde, die aan den voet van de loodrechte rots lag, welke nog altijd de scheidsmuur tusschen hen bleef.

„Hoera! zeide Tom,” wij hadden wel gedacht dat zij zoo wat hier zoude komen, en Mike en ik hebben een touwtje gemaakt, om u allen naar beneden te hijschen.”

Inderdaad waren de matrozen sedert eenige dagen bezig geweest uit de schors van zekeren boom, hun door Masseur geweest, touw te vervaardigen; zij hadden reeds twintig voet gereed, en hoewel dit nog de geheele hoogte van de rots niet was, zou het hun toch zeer in het afdalen helpen, dat zij voorstelden te bewerkstelligen door zich aan de struiken en het touw als hulpmiddel vast te houden. Dit touw werd op eene, alleen aan de zeelieden bekende wijze, om eenen grooten boom gebonden, die over de klip heen hing, en Tom besloot het eerst af te dalen om zijn werk te beproeven. Toen hij den voet van de rots bereikt had, lag de boot daar, om hem op te nemen, en hij vond dat er een rol touw mede gebragt was om hen te helpen. Het was voor den geoeffenden zeeman weinig moeite om weder op te klimmen en het tweede touw aan het eerste te bevestigen. Hierdoor verzekerde hij de geheele partij eene veilige afdaling, en een voor een kwamen zij nu gelukkig beneden, hoewel Mike verklaarde dat hij eene vrouw spoediger naar beneden zou gebragt hebben dan dien loggen Japanschen visscher.

Terwijl zij zoo in de boot naar het schip roeiden, toonde de morgenschemering hun de jonk, die in het westen ten anker lag, en ter zelfder tijd zagen zij aan boord van dat schip eene beweging ontstaan, waaruit zij duidelijk konden opmaken, dat hunne ontsnapping ontdekt was; maar eer het logge vaartuig zijn anker gewonden en den steven gewend had, waren zij reeds in veiligheid aan boord van de *William*, die met eenen goeden wind spoedig buiten het bereik der vervolgers was.

Welk eene ontmoeting greep er nu plaats! Minna omarme hare speelmakkers en haren goeden vader, drukte Tom en Mike de hand en vertelde Madsimano dat hij we-

der haar oude broeder zijn zou, en dat zij hem niet weder zou verlaten. Zelfs de stemmige jufvrouw Griffin werd bij het wederzien van hare deelgenooten in zoovele gevaren bewogen. Zij had hun zooveel te verhalen van onderscheidene onderzoekingen, die zij te Nagasaki ondergaan had, en zij beklagde zich over de weinige gerieflijkheden van het Hollandsche koopvaardijship en de groote lomphed en ruwheid van den Amerikaan, die er het bevel over voerde. „Zijne onoplettendheid jegens vrouwen,” zeide zij, „verklaart in eens zijne lage afkomst en zijn vaderland. Eenige wenken, die ik het waagde hem te geven over de wijze van behandeling, beantwoordde hij met lompe woorden en zelfs met vloeken. De uren van het eten zijn ongewoon; het vleesch is niet gaar, en hij verslindt zijn voedsel op eene onfatsoenlijke gulzige wijze, en kan onze zeurachtige wijze van eten, zoo als hij onze Engelsche manier noemt, niet verdragen. Ik vertrouw, kapitein Madsimano, dat uwe tegenwoordigheid hem een weinig eerbied in zal boezemen.”

„Ik zal alle tusschenkomst aan mijnheer Sinclair overlaten,” zeide deze, „hij weet het best hoever de magt van eenen kapitein gaat. Bij ons is de *Taisho* alleenheerscher op zijn schip.”

„Wij moeten er in berusten, mijne lieve jufvrouw Griffin,” zeide de heer Sinclair. „Wij hebben geen regt hem iets te bevelen. Gij moet bedenken, dat wij aan hem zijn opgedragen, gij door het Japansche gouvernement en wij op voorwaarden, die hoewel nog niet vastgesteld, toch spoedig gemaakt zullen moeten worden.”

Zij werden geroepen om in de kajuit te ontbijten van den kapitein, die er zeer onaangenaam uitzag en zeer misnoegd was bij de aankomst van zoovele hongerige passagiers, en zelfs voordat zij zich aan tafel zetteden, zeide hij:

„Korte overeenkomsten maken lange vrienden. Ik ben een eenvoudig man en mijne leus is — eerst geld en dan handelen. Mijn naam is Scherp, en ik ben scherp van natuur — geen gemakkelijk heer. Ik kan mijn brood niet met woorden smeren, ik zou wel graag willen weten, hoeveel gij voor uwen overtocht en uwe kooijen wilt geven.”

„De heer Sinclair was van plan een beroep te doen op de mildheid en menschlievendheid van den Amerikaan, toen Madsimano, met zijne eischen bekend gemaakt zijnde, eene poging verhinderde, die zijne scherpzinnigheid hem voorspelde te vergeefs te zijn, door te zeggen:

„Ik zal alles betalen. Maak uw kontrakt en ik zal u terstond tevreden stellen; maar laat ons eerst in vrede ontbijten.”

„Nu ik zie dat gij gereed zijt om uit te schieten,” zeide de kapitein, „zal ik mij niet verzetten, daar ik reken dat gij de reis van Nangasaki tot Calcutta zult betalen; hier is dus uw ontbijt, waarop gij betere dingen zult vinden dan op uwe Engelsche schepen, thee en heerlijke Amerikaansche beschuiten, voor eene lange reis zeer geschikt, en hier is beste gerookte haring en gebakken spek; ik geloof dat gij nergens op zee zulke dingen zult aantreffen,” en hij keek hierbij Jufvrouw Griffin van ter zijde aan.

Het vleesch was niet al te best, maar de nieuwigheid van een gezellig ontbijt, zelfs bij de weinige benodigdheden van een schip, noodzaakte de vlugtelingen te eten en God voor deze verfrissing te danken.

„Ik geloof dat gij een zendeling zijt,” zeide de kapitein, „gij zult daar ginds uwe zakken ook niet met geld gevuld hebben, het is een arm vak, dat van bidden; het betaalt de moeite zelden.”

„Het is de edele bestemming van den Christen,” zeide de heer Sinclair, „Gods werk op aarde te doen, en in den hemel de belooning hiervoor te ontvangen.”

„Zulke mooie woorden behooren bij uw vak, vriend,” zeide de Amerikaan; „maar ik geloof dat de meeste menschen meer houden van rekeningen schrijven dan van ze te betalen. Geld voor mijn werk, dat is mijne leus. Schoone handen en gevulde zakken, daarmede komt men door de wereld.”

Walter dacht dat, indien kapitein Scherps handen in het figuurlijke niet schooner waren dan in het wezenlijke, hij niet op dien weg zou zijn waarop hij zoo pochte; en de goede mijnheer Sinclair was zeer verschrikt, toen hij een man, die zeide het Christendom te belijden, en zich een

Christen noemde, aldus van zijn geloof als van een handelsartikel hoorde spreken. Maar, toen het ontbijt afgevoerd was, werd alle gesprek over dit punt verhinderd, doordat de drukke handeldrijver zijne boeken te voorschijn haalde, en eene opgave van de uitgaven en onkosten van eene reis naar Calcutta voor de mannen opmaakte, dewijl voor jufvrouw Griffin en hare leerling reeds door het Japansche gouvernement betaald was geworden.

’t Is een slechte koop met haar,” gromde hij, „ik geloof niet dat er koffij, versch brood en eijeren, waarnaar ons grootje ginds vroeg, op over kunnen schieten.”

„Wij zullen heengaan, jonge jufvrouw Gayton,” zeide de beleedigde dame. „Zulk eene ruwe taal is voor uwe ooren ongeschikt. Gelukkig is het Japansche gouvernement zoo wijs geweest van ons eene afzonderlijke kamer te geven. Daar zijn wij veilig voor alle lompheden, en ik verzoek u, mijne vrienden, mij er ten allen tijde te komen bezoeken.”

En jufvrouw Griffin leidde met groote waardigheid hare leerling uit de kamer, hoewel deze zeer onwillig was hare speelmakkers te verlaten.

De eischen van kapitein Scherp waren ongehoord, maar de omstandigheden maakten het hun geraden ze te vervullen, en Madsimano sloeg voor de geheele som te betalen, ten minste totdat zij in Calcutta waren aangekomen, waar Walter hoopte zijn deel te kunnen afdoen. Zeer verstoord waren zij, toen zij hoorden, dat zij eene week of tien dagen te Shanghai zouden moeten blijven liggen, om eene lading thee in te nemen; maar de jongens werden spoedig met deze gedachte verzoend, daar zij dan een kijkje in China zouden kunnen nemen.

„In allen gevalle,” zeide jufvrouw Griffin, toen allen in hare kajuit verzameld waren, „zijn wij dan op Engelsch regtsgebied, en niet langer blootgesteld aan de onbescheidene vragen en ongepaste onderzoekingen der barbaren, want daarvoor houd ik de Japannezen, hoewel ik met het oog op onzen vriend Madsimano, gaarne bekennen wil, dat er onder de welopgevoede klassen ook beschaafde heeren gevonden worden.”

„En herinnert gij u onzen lieven Kooda niet, jufvrouw Griffin?” zeide Minna, „en Madame Kooda; zij waren stellig zoo beschaafd en zoo goedhartig als iemand in Engeland. Wat hebben zij niet geweend, toen wij weggingen; en hebben zij ons niet overladen met giften! Zoovele waaijers en andere snuisterijen, dat ons de policie op Nangasaki alles ontnomen heeft, niettegenstaande den tegenstand van jufvrouw Griffin.”

„Een zeer gewetenloos misbruik van het regt!” riep jufvrouw Griffin uit. „Te vergeefs trachtte ik hen te overtuigen, dat de giften van vrienden bij alle volken heilig zijn. Zij waren doof en kaapten zelfs met geweld de souvenirs weg van vrienden, die wij nooit terug zullen zien. Dit, kapitein Madsimano, noem ik barbarisme; Japan is nog onbeschaafd!”

Madsimano boog; hij was nog niet in staat met de woordrijke en besliste vrouw te redetwisten en stemde dus voorzigtig toe.

„Maar toen zij ons ten laatste veroorloofden aan boord van de *William* te gaan,” zeide Minna, „had ik wel gewenscht, dat gij dat aardige, bedrijvige tooneel van het dek gezien hadt. Daar waren zoovele visschersbootjes en vreemde schepen in de baai, en zoovele lieve huisjes, waarvan het eene boven het andere uitstak, tusschen groene heuvels, boschjes en aardige tuintjes. Alles zag er zoo schoon uit, dat ik mij verwonderde hoe de menschen ongelukkig konden zijn, daar God zoo goed op hen was.”

„Ach, mijn kind,” zeide de heer Sinclair, „het schoonste werk der natuur is door de zonde der menschen vernietigd. Gezondheid en vrede brengen weelde voort: knapheid gaat over in verwaandheid! Slechts de ware wijsheid — de kennis van God, kan vrede in het gemoed en liefde in den omgang te weeg brengen.”

Tom en Mike maakten het zich in hunne nieuwe positie gemakkelijk en waren spoedig met de andere matrozen bevriend en aan het werk. Massee was daarentegen vreesachtig, achterdochtig, en slecht op zijn gemak; hij zat rookende op het dek en zag naar de voortdurende werk-

zaamheden der matrozen, waarvan er velen hem nutteloos en tijdverspillend voorkwamen; maar na eenige dagen begreep hij er het doel van, en, van nature goedhartig, was hij begeerig hen te helpen. Dit gaf de bemanning veel vermaak, en de hartelijkheid onder de matrozen overtrof zeker die in de kajuit, waar de passagiers in nauwe verblijven waren opgesloten, en daarbij verveeld werden door de laagheid en lomtheid van den Amerikaan en van hunne slechte kost walgden.

„Zie eens uit, jongeheer Frank,” zeide Tom, toen de jongens op eenen schoonen morgen op het dek stonden, blijde dat zij aan de kajuit konden ontsnappen.

„Zie, daar ginds ligt de kust van China! Wonderlijke kerels zijn ze daar met hunne kale koppen en varkenstaarten! Als het Canton geweest was, zou ik wel zin gehad hebben een kruistogt met u te ondernemen, maar hier in de haven van Shanghai heb ik nog nooit geankerend en weet er dus niets van. En, mijn jongen, nu wij dicht bij de haven komen, wat zegt gij er van, dat Mike en ik ook medegaan naar Calcutta? Geen halve cent, geen pak kleêren, geen vriend hebben wij daar, niemand dan ons zelve. En dan jongeheer Walter's vader is in 's lands dienst en kan ons dus geene plaats op een schip bezorgen.”

„Ik ben er niet beter aan toe dan gij, Tom,” antwoordde Frank; „maar dat is niets; wij hebben handen en zullen licht werk vinden.”

„Wel zeker, mijne jongens,” zeide Mike, „misschien zal kapitein Madsimano een schip uitrusten en er ons opnemen. Och! is hij niet de koning van alle kapiteins, en zou ik niet een aardig kokje zijn? Zegt gij dat ook niet, jongeheer Frank?”

„Ik geloof niet dat hij veel lust in de zee heeft, Mike,” antwoordde Frank; „maar hij is te goedhartig dan dat hij ons zou kunnen zien lijden, indien hij rijk is; dus daar niet meer over gedacht. Ik wenschte slechts dat deze akelige reis voorbij was. Mike, jongen, klim eens naar boven om een kijkje te nemen; wij kunnen dunkt me niet ver meer van land zijn.”

„Wel, joncheer Frank,” riep Mike uit den grooten mast, „gij hebt het geraden! Land, ho!”

Groote vreugde bragt deze roep op het schip teweeg, dat nu netjes in orde gebracht werd; en de mannen waren zindelijk en goed gekleed, toen zij den mond van den Yang-tse-Kiang binnen zeilden, welke rivier met waarheid de rijkste der wereld mag genoemd worden, daar zij door landen van groote vruchtbaarheid vloeit, die bevolkt zijn met in geenen deele wilde menschen, en die in haren drie duizend mijlen langen loop zoovele andere wateren ontvangt, dat zij door de Chinezen trotsch met den naam van „vader der rivieren,” bestempeld wordt. Nadat zij de stad Woo-Sing voorbij gegaan waren, voeren zij de rivier Wang-Poo, den laatsten zijtak op, en zeven mijlen boven de uitwatering ankerden zij, te midden van een door de knapen nog nooit gezien mastenbosch, in de haven van Shanghai, waar alle volken vertegenwoordigd waren.

HOOFDSTUK XXXIV.

Eerste gezigt der Chinezen. — Een oude bekende. — Het Chinesche hôtel. — Eene onaangename ondervraging. — Een bezoek van eenen Chineschen koopman. — De straten van China. — De villa van Ki-chung. — De vrouwen in China.

Daar al de reizigers het schip moede waren, liet kapitein Scherp eene boot uitzetten, gaf hun het adres van een Engelsch hôtel op, en zij landden tusschen eenen troep vreemde zeelieden, waaronder de hoofden der Chinezen gezien werden, allen, zoo als de jongens verklaarden, aan elkander gelijk, allen gereed om de nieuw aangekomenen gade te slaan, allen lui en allen mannen — zonder vrouwen in dit gewoel. Eerst waren de reizigers verlegen bij deze plotselinge verplaatsing in de maatschappij; maar Tom

kreeg heel spoedig zijne tegenwoordigheid van geest weder, en op eenen fatsoenlijk uitzieenden Engelsch gekleeden heer toegaande, klopte hij hem op den schouder en zeide:

„Schip, ho!”

Verschrikt keek de man om; en tot groote verwondering van Tom zag hij het welbekende Schotsche gezigt van kapitein Mackay voor zich, die in groote verbijstering stamelde: —

„Ik ken u niet, man, gij doet beter indien gij uwen weg gaat. Ik heb hier goede vrienden, die niet zullen gedoogen dat een luije, ellendige vent, zoo als gij zijt, mij iets zult ten laste leggen.”

„Ik zal geen ouden kameraad kwaad doen, kapitein Mackay,” antwoordde Tom. „Ik ben zoo blij als Punch u weer vlot te zien, dat zoudt gij nu niet geweest zijn, indien gij u niet bij tijds uit de voeten gemaakt hadt. Zij zaten u mooi op de hielen, en gij hebt zeker alle zeilen moeten bijzetten, om aan de handen dier schurken te ontsnappen. Wij hebben het hard gehad om weg te komen.”

„Gij zijt zeker allen hier,” zeide Mackay op eenen gemeelijken en ondervragenden toon. „Hoe hebt gij het in 't hoofd gekregen, om juist deze haven in plaats van eene andere te nemen?”

„Ik geloof dat het ons als u ging,” hernam Tom; „wij hadden niet veel keus, en waren blijde de eerste de beste te kunnen nemen. Maar, kom mede naar uwe oude vrienden daar ginds.”

„Daar heb ik niet op gerekend,” zeide hij, „dat ik nu mijne rekening zou kunnen opmaken. Ik heb wat tijd noodig. Gij weet, Tom, man, dat ik geheel arm ben. Hier kan ik hen niet bezoeken; zij moeten wat geduld hebben.”

„Zij zullen u niet spreken over afbetaling, ik verzeker het u, kapitein,” zeide Tom; „zij zijn niet van die soort van menschen. Breng ons nu eerst naar het groote hôtel, dan kunnen wij verder spreken.”

Na eenige tegenstribbeling stemde hij er in toe zijne oude vrienden te geleiden, die eene ongeveinsde blijdschap

aan den dag legden, toen zij bevonden, dat hij zoo gelukkig alle gevaren van zijne wanhopige vlugt was te boven gekomen. Hij wenkte spoedig eenige dragers, die een draagstoel voor de dames bragten, waarin jufvrouw Griffin met groote waardigheid stapte, terwijl Minna haar met zeer veel genoegten volgde; toen namen de twee op apen gelijkende dragers de stokken op en gingen langzaam met den draagstoel voort, terwijl de overigen hen door de volle straten volgden, waar ieder ding hen deed verbaasd staan, zoo door de onverwachte sierlijkheid als door de nieuwigheid. Winkels, van voren geheel open, waren opgevuld met wonderlijke en uitgezochte porceleinsoorten, prachtige zijden stoffen, heerlijke bloemen, lekkere vruchten, benevens confituren en gebak in de rijkste verscheidenheid.

Overal zag men draagstoelen heen en weder gedragen; sjouwers bogen onder den last van zware balen thee; de barbier was op de opene straat bezig met zijn handwerk uit te oefenen, drukke hoopjes menschen kwamen af en aan den havendam, terwijl de deftige mandarijn in zijne palankin gezeten, en omgeven door zijne onderhoorigen, die zonschermen of speren droegen, langzaam voortgedragen werd. De Europeanen waren bekoord door de op speelgoed gelijkende kleine huisjes met de kleine balkonnetjes, bezet met kleine boompjes in kleine potjes. Alles schitterde door rijke kleuren en verguldsels, en hoewel de weg naar het logement lang was, vergaten zij al hunne vermoeyenis bij het gezigt van zoovele nieuwigheden. Zij werden nu in eene groote, koele, aangename zaal gevoerd, waar het licht door papieren gordijnen getemperd, eene aangename schemering verspreidde, terwijl de zaal rijkelijk voorzien was van stoelen, tafels van alle grootte, kussens, matten en bloemvazen, en allen zagen met een vergenoegden blik rond, toen zij deze ruime koele kamer vergeleken met de naauwe, dompige kajuit van de *William*.

Met hare gewone gelijkmoedigheid zette jufvrouw Griffin zich in een gemakkelijken stoel neder, maar Minna wierp zich op de kussens, en verklaarde dat het nog wel eenigen tijd zou duren, voordat zij aan deze meubelen gewend

was, want het ameublement van de *William* was van een zeer ruw maaksel. Ook Madsimano verklaarde, dat hij nog bij de Europesche gewoonten niet geheel op zijn gemak was. Daar de zaal zoo groot was, kwam men overeen, dat de bemanning een gedeelte van de kamer zou nemen, liever dan ze in het vreemde hôtél van zich te verwijderen, en de verwonderde Massee nam aan het beneden eind der kamer op eene mat plaats, waar hij wild om zich heen staarde, terwijl bedienden thee ronddienden en het eten gereed maakten.

De thee, geheel verschillend van de gedroogde thee in Europa, was ongedroogd, van een heerlijken geur en werd in sierlijke porceleinen kopjes rondgediend, waarbij lekker suikergebak behoorde, dat allen zeer heerlijk smaakte, behalve de twee matrozen, die het flauw en onvoldoende vonden. De heer Sinclair bemerkte, dat Mackay, geheel tegen zijne bevelende, heerschzuchtige handelwijze, zich naar het lager einde der kamer had teruggetrokken en daar met de matrozen de thee gebruikte, en, veronderstellende dat hij eene verklaring vermeed, werd hij ongerust over de onafgedane geldonderhandelingen, en hem bij zich roepende, zeide hij: „Wij zullen allen blijde zijn, kapitein Mackay, te vernemen hoe gij er in geslaagd zijt uit Japan te ontsnappen en wat uwe werkzaamheden en plannen voor de toekomst zijn.”

„Zeer goed, mijnheer Sinclair,” antwoordde hij, „David Mackay heeft nog nooit zijne vingers gebrand dan alleen bij dat kleine vergrijp met dat geweer, en ik weiger niet aan uw verzoek te voldoen; maar één ding moet ik u zeggen, gij moet niet beginnen met mij te catechiseren, want dan is het mis. Gij zult waarschijnlijk wel weten, hoe ik uit gindsche kooi tusschen de Heidenen wegkwam; en o man! ik heb nog wat moeten vechten voor mijn leven, voordat ik weder een voet op dek zette.”

Toen vertelde Mackay hun zijne geschiedenis, totdat hij door het Hollandsche schip opgenomen was geworden, dat zoo als hij toen hoorde naar Shanghai en van daar naar Java ging. Toen hij de Chinesche haven bereikt had,

besloot hij niet verder naar Java te gaan, maar hier te blijven, om er, zoo als hij zeide: „een weinig handel te drijven en weder wat voor van Hookem en Co. goed te maken.”

„Het was mij duidelijk, dat een ieder van u zou vermoord worden door die ellendige bloedhonden, en wat hadt gij dan noodig? Nu waren daar, zoo als gij weet, die drie of vier banknoten, en ik dacht dat gij er toch niet beter door zoudt worden, en dan dat beetje geld zou mij nog goed te pas kunnen komen. Ik zal net zeggen zoo als het is; ik ging naar een van onze goede Schotsche kooplieden en liet hem de wissels met de namen er op zien, en hij zat er achter heen, en toonde ze hier en daar, en kreeg ze betaald nadat ze eerst erg onderzocht waren geworden. Daarvoor kocht ik eene lading thee zeer goedkoop. Nu, hoor eens — het was eerlijk en goed! Ik had plan mijne lading naar Calcutta te voeren, ze daar te verkoopen, en de winst aan den heer Thornville en den heer Gayton te betalen, zooveel namelijk, en dat was eerlijk, als de overtocht van Japan af bedroeg en niets meer; dat ging dan op rekening van van Hookem en Co., en gaf mij nog iets in mijn zak. Nu zou ik wel eens iemand willen hooren zeggen, dat David Mackay bij dit beetje handeldrijven oneerlijk is geweest. Ik beken, ik was eenigzins overbluft, toen ik u daar levend voor mij zag staan, daar ik u allen voor dood hield, maar ik heb mij bedrogen en gij zijt, Goddank, weer in veiligheid.”

Hoewel deze wijze van handeldrijven volgens de eerlijke grondbeginselen van den heer Sinclair onverklaarbaar was, wist hij bij eigene ondervinding, dat de zedelijkheid van den wereldgezinden Schot altijd zijn eigen voordeel zocht. Hij vergenoegde zich dus met eene zachte wederlegging van de snelle gevolgtrekkingen van Mackay en van de niet geheel eerlijke toeëigening van goed, dat hem eigenlijk niet toekwam. Toen vroeg hij hoe en wanneer de kapitein dacht zijne lading naar Calcutta te brengen.

„De vrachtprijs van een schip is ontzettend hoog in deze

haven,” antwoordde hij, „maar als er in de *William* plaats voor mijne lading is, dat zoo als ik hoor een snel sterk ding is, zou ik het wel met kapitein Scherp willen doen. Maar ik moet een oog op den verkoop houden, want die Amerikanen zijn slimme vogels; zij zullen geen cent uitgeven als zij niet weten dat gij iets in uw zak hebt, en gij kunt nooit van uw leven eerlijk spel met ze spelen. Daar zit net zooveel eerlijkheid in hen als er klank is in een talhout.”

Frank en Walter hadden er vermaak in, de scherts van Mackay te vergelijken met de wereldsgezindheid van den Amerikaan, en de heer Sinclair was volstrekt niet ingenomen met het denkbeeld, dat de twee mannen het overige van de reis zamen zouden redetwisten. Maar daar hij medelijden met Mackay had, die toch volgens zijne eigene begrippen eerlijk was, vroeg hij Tom, of deze hem aan kapitein Scherp wilde voorstellen, terwijl het middagmaal gereed gemaakt werd.

Hierop verwijderden zich allen naar hunne verschillende vertrekken, om een verfrisschend bad te genieten benevens alle andere zaken, die de knechten van het hôtel gereed hadden gemaakt. Jufvrouw Griffin en Minna waren, voordat zij Japan verlieten, door de goede Madame Kooda rijkelijk van kleederen voorzien, die uit de ontroofing te Nangasaki gespaard gebleven waren, en zij verschenen nu in prachtige zijden kleederen, tot groote verwondering van Frank en Walter, die nu met den heer Sinclair en Madsimano gekleed waren in de wijde broeken en lange jassen der Chinezen — dat in het heete jaargetijde eene aangename kleeding was, hoewel voor onze reizigers wel wat vreemd. Eenigen tijd vroeger waren de Amerikaansche en Schotsche kapitein met Tom teruggekomen, en wel zoo als het scheen, met elkander in goede verstandhouding.

„Eene buitengewone lading voor bed en ruim is niet te versmaden, als het goed betaald wordt,” zeide de Amerikaan. „Ik geloof dat kapitein Mackay een slimme handelaar is, maar wij zullen een koop sluiten, en het met een dronk bekrachtigen. Wat drinkt gij, man?”

„Glenlivet, ¹⁾ als ik het bekomen kan,” antwoordde Mackay, „maar dat hebben ze hier in China niet. Ik neem dat goed altijd als ik iets drink, maar, man, bij ons eten wij eerst voordat wij iets drinken.”

„Dat komt omdat uw arm land nog geheel in de duisternis ligt,” zeide Scherp. „Het zal nog wel eenige jaren duren, voordat gij in de voetstappen van onze groote natie treedt, al was het maar alleen in zulke zaken van eten en drinken. Het spreekt van zelf, dat als gij een goeden borrel vóór het eten drinkt, dat gij dan eens zooveel eet.”

„En welk voordeel hebt gij daarbij, man?” hernam Mackay. „Dat zou een mooie handel zijn als gij uwe passagiers een borrel gaaft en hunne porties verdubbeldet, en hen dan maar voor enkele porties liet betalen. Neen, neen, ik heb er niets tegen hier wat te gebruiken, want een hongere maag past goed bij het eten, maar in den handel zou ik het nooit van mijn leven doen.”

Scherp ging naar zijn „borrel” en zijne „sjouwerlui” zien en de twee naauwgezette matrozen gingen naar het buffet, om insgelijks hunnen nationalen „borrel” te verkrijgen, maar werden geheel verrast en in verlegenheid gebracht door de verschijning van het diner, waarmede iedereen op kleine uitzonderingen na tevreden was. Daar waren keurige soepen, lekkere pastijen van onbekende pootjes of iets anders, die waarschijnlijk hadden toebehoord aan de kleinere dieren der schepping, en Walter blafte, Frank miaauwde, en Minna veronderstelde dat zij aan eene „rat” toebehoorden. Daarop kwamen *purées*, sausen uit heerlijk vleesch getrokken, gebraden vleesch, confituren, ligte pastijtjes, benevens heerlijke rijpe vruchten, die in ijs werden rondgediend, en sorbet of samshoo, het heerlijke likeur, dat uit de rijst getrokken wordt. Benevens de gewone ivoren stokjes, had men ook nog Engelsche messen en vorken tot gemak der vreemdelingen gegeven, en Engelsche of liever Iersche dienstboden wachtten volgens gewoonte op de bevelen der gas-

1) *Glenlivet* is eene plaats in Schotland, waar whisky gestookt wort.
De vertaalster.

ten, en verzoenden Mike met al de nieuwigheden van dit vreemde land.

„Hebt gij er nu eerbied voor, jongheer Frank,” zeide hij; „daar hebt gij O’Connel, de hofmeester, heeft hij niet het oude bloed in zijne aderen! en zijn ze allen vóór hem geene groote helden geweest, en hij zelf is hofmeester in China. En is hij het niet die al de rekeningen opmaakt, en is zij niet net eene mevrouw, den geheelen gezegenden dag zit zij in de kussens, en O’Connel zelf laat de vreemdelingen maar betalen, dat doet hij! Een druppel bier moet met zilver betaald worden, en met een eenvoudigen borrel gaat het loon van eene geheele maand weg! Bewaar ons! En hij spreekt zoo mooi Chineesch, heel vlug, dat wonderlijke gebrabbel, en daar hadt gij dien man met dien grooten Ierschen jas aan, ik sprak hem in het Iersch aan, maar de arme Heiden verstond er geen woord van.”

„Dat zal wel waar wezen, Mike,” zeide Frank; „maar deze O’Connel zal ons goed te pas komen. Hij kan ons vertellen van die kleine, wonderlijke aap-mannetjes, en Mike, vraag hem of hij het geraden acht dat wij eene wandeling door deze vreemde stad doen. Wally en ik zouden zoo gaarne gaan, en dan kondet gij en Tom medegaan; maar mijnheer Sinclair is zoo bang dat wij door de policie zullen gevat worden.”

„Ja, maar hij weet niets van een matrozen leven in eene haven, jongheer Frank,” zeide Tom. „Ik denk dat hij u wel aan mij zal willen toevertrouwen. Dus dan zullen wij morgenochtend een kruistogt ondernemen.”

In den avond kwam Ki-chung, een Chineesch koopman, met wien Mackay en Scherp handel hadden gedreven en van wie hij de geschiedenis der Engelsche reizigers vernomen had, met groote deftigheid in zijnen palankin gezeten naar hen toe om hen te bezoeken. Hij werd bij hen binnen geleid in een rijk geborduurd zijden kleed met eenen prachtige waaijer in zijnen gordel. Met diepe buigingen sprak hij eenige woorden uit in dien vreemden tongval, dien de Chinees met veel vlugheid aanleert en spreekt, en dat door hem Engelsch genoemd wordt.

„Zeer blijde zijn — alle mannen — alle mannen zien moet — allen komen — mij duinen en mannen hebben — groote vrouw, kleine kind, allen komen.”

Mackay vertaalde deze brabbeltaal, die zooveel moest beduiden, dat het geheele gezelschap uitgenoodigd werd om bij den koopman een bezoek te komen brengen; en toen de uitnoodiging met graagte aangenomen was, werd het antwoord hem door Mackay in hetzelfde Canton-Engelsch, zoo als hij het noemde, en waarin hij zeer bedreven scheen, medegedeeld. Toen werd Mike met spoed heen-gezonden om aan zijn landsman te bevelen, verversching te brengen, en weder werd er thee binnengebragt, getrokken van die geurige langzaam gedroogde thee, die alleen in China bekend is, benevens het nooit ontbrekende blaadje, dat in ontelbare kleine vakken verdeeld was, waarvan elk eene verschillende soort heerlijk suikergebak bevatte; nadat men dit genoten had keerde de gast met vele onverstaanbare complimenten en ondervragingen over „gewoonten,” en hen verzekerende „gij zeer goede duiven krijgen,” naar zijnen palankin terug, en werd met alle deftigheid door zijne slaven weggedragen.

Daar kapitein Scherp nog eenige dagen blijven zou, verlangden de reizigers wel naar eenige uitspanning; want hun verblijf in het hôtél was evenmin aangenaam als dat in de kajuit. Zij waren daarom blijde zich in hunne nieuwe kleederen te kunnen kleeden, palankins te huren en onder het geleide van kapitein Mackay hunnen nieuwen bekende te gaan bezoeken. Hun togt door de straten met vrolijke winkels was zeer vermakelijk, en zij openden de ramen hunner voertuigen, opdat zij al de nieuwigheden zouden kunnen zien, totdat zij bemerkten dat zij zelve, gemakkelĳk door hunne Europesche kleeding en houding herkend, een schoon spel opleverden, dat de luije ledigloopers evenzeer vermaakte als dezen hen, die hen met luide aanmerkingen en schaterend gelach volgden; en toen Minna haar aardig met eenen handschoen bedekt handje op den rand van het raam liet rusten, roerden zij het met uitroepen van verwondering aan, en trokken haar zelfs aan hetschoone haar.

„Jongejufvrouw Gayton,” zeide hare gouvernante, met groote verontwaardiging, „ik verbied u om deze wilden te glimlaghen. Gij moedigt hunne woeste en onbeschaamde handelwijze aan, en ik zou niet verwonderd zijn, indien zij ons in den palankin wegdroegen.”

„Wat zouden zij met ons kunnen doen, jufvrouw Griffin?” zeide Minna, vrolijk laghende. „Het zijn geene kannibalen, zij eten geen menschenvleesch. Ik geloof dat zij eenvoudige, onschadelijke menschen zijn; maar wat zijn zij leelijk! Die langwerpige oogen zien zoo slim rond; en hoe heet moeten die bloote, kale hoofden in de zon wel zijn. De Japannezen zijn verstandiger, met hunne groote sombrero hoeden, hoewel, indien iedereen hier een sombrero hoed op had, dan zou er geene plaats zijn om langs de straat te gaan. En hoe akelig is het, dat zij allen mannen zijn. Geloofst gij dat er geene vrouwen in China zijn, jufvrouw Griffin?”

„In de meeste Oostelijke landen,” antwoordde zij, „worden de vrouwen opgesloten. Indien het eene vrijwillige daad was, zou ik er eenige waarde aan hechten, maar daar het een gevolg is van de tyrannij over dit geslacht uitgeoefend, moet ik er tegen protesteren.”

„Arme vrouwen,” zeide Minna, „ik hoop dat wij er nu eenige zien zullen, dan kunnen wij er over oordeelen of zij gelukkig zijn.”

Bij hunne aankomst aan de schoone villa, de woonplaats van Ki-chung, werden zij geleid door die oopenpakking van miniatuur-landschappen — een Chinesche tuin, tusschen groepjes van dwerg-boschboomen, versierde bruggen over kleine kanaaltjes gebouwd, vergulde pagoda's, kunstmatige rotsen, bedekt met weelderig varenkruid en slingerplanten; vijvers vol van kleine, groene eilandjes, en bedekt met de prachtige, vleeschkleurige Nelumbium, de trots van China, terwijl aan beide zijden de bloemen, in dat land zoo zorgvuldig gekweekt, bloeiden — de magnolia, de pioenroosboom, met al de liefelijke verscheidenheden van gardenia's, azalea's, camelia's, en een aantal schitterende nieuwe bloemen, die nergens zoo heerlijk bloeijen als op hun eigen grond.

De koopman, die gereed was hen te ontvangen aan de

open ramen van zijn salon, was in verrukking gebragt door hunne bewondering van zijnen tuin, en in zijn vreemden tongval verklaarde hij dat het was „goede duinen — eerste soort — zeer goed.” Toen voerde hij hen in zijn sierlijke salon, voorzien van tafels en stoelen van Engelsch fatsoen, hoewel de verschillende sierlijke ingelegde beelden echt Chineesch waren. Aan een klein tafeltje zaten de vrouw en dochters van Ki-chung, die opstonden en voor de vreemdelingen bogen, en de beleefde koopman deed zijne gasten verstaan, dat het overeenkomstig de Engelsche gewoonte was, dat hij zijne vrouw en dochters aldus in het openbaar liet verschijnen.

Jufvrouw Griffin en Minna waren verheugd weder eenigen harer eigene sekse te ontmoeten, en beijverden zich, door middel van hare weinige kennis van het Japansch, zich verstaanbaar te maken, dat eenigermate dezelfde taal als het Chineesch is, hoewel het anders wordt uitgesproken; en nadat men de eerste hinderpalen te boven gekomen was, begonnen zij lagchende om hare uitspraak, elkander te verstaan, en een gesprek te voeren, dat met behulp van Madsimano vrij wel ging.

Toen vertelde Minna de verwonderde Chinese meisjes, hare eigene vreemde avonturen en heldhaftige worstelingen, en zij sidderden bij de gedachte, dat een vrouwelijk wezen aan zulke gevaren kon blootgesteld zijn. Ki-chung zelf zag er ongerust uit, alsof hij vreesde dat zulke opwekkende verhalen een geest van opstand zouden brengen onder de luie en trage vrouwen van het Hemelsche Rijk, die in geen ander ding geluk schenen te stellen, dan in zich zelven te kleeden, waarin deze dames het dan ook ver gebragt hadden. Hare prachtige blaauwe geborduurde kleederen, met goud gestikte mousselines broeken, keurige zijden kousen en kleine zijden schoentjes, en de rijke massa zwart haar, dat om haar hoofd gewonden was, en waartusschen schitterende bloemen staken, maakten de kleeding schoon en sierlijk. Maar het totale gebrek aan geestelijke ontwikkeling werd blijkbaar uit hare snelle en onbelangrijke gesprekken; en jufvrouw Griffin merkte naderhand op, dat

men te vergeefs zou hopen op de veredeling van het karakter van den Chinees, indien zij er niet toe konden overgehaald worden, met de opvoeding hunner vrouwen te beginnen.

HOOFDSTUK XXXV.

De meeningen der bezoekers. — Tom's Chinese kruistogt. — Een troep barbaren. — Een Engelsch beschermer. — De rivier op. — Vaarwel aan China. — De storm in de Straat. — Het vergaan van de *William*. — Ontsnapping naar Singapore.

Met stijve pligtplegingen scheidde het gezelschap; de dames met wederzijdsch medelijden voor elkander — de gemakkelijke dames van China zich verheugende in hare weelderige luiheid; en de Engelsche vrouwen, even blijde dat zij vrijheid van gedachte, bezigheid voor haren geest en het vrije gebruik van al hare ledematen hadden. Toen zij het hôtél bereikten, konden zij zich niet weêrhouden hunne nieuwe bekenden een weinig te beoordeelen.

„Hebt gij ooit zulke zonderlinge nuttelooze voeten gezien als zij hadden?” zeide Minna. „O, Frank, hoe zoudt gij mij hebben moeten dragen door de bosschen van Borneo, als ik zulke voeten had gelijk zij.”

„Hoeven, meent gij, Minna,” hernam Frank. „Bedeek de hoeven eener koe met een weinig mooie zijde, en gij hebt het juiste voorbeeld dat zij nagemaakt hebben.”

„Wat moeten hare voeten zeer doen,” zeide zij. „Onze lieve vrienden in Japan hadden meer verstand, dan dat zij hunne voeten in zulke wonderlijke schoenen stopten.”

„De mismaaktheid is door kunst verkregen,” zeide Madsimano. „Reeds in de kindschheid worden de toonen omgebogen en gebonden, de druk wordt ieder jaar verzwaaard, totdat op het laatst de bal van den voet in de voetholte komt te zitten en die wanstaltige massa of hoef, zoo als

Frank het noemde, uitmaakt, waarop de arme slagtoffers gedoemd zijn haar geheele leven rond te trippelen."

"Wel," zeide Frank, „ik hoop dat een der eerste verbeteringen, die de Engelschen hier invoeren, de afschaffing van die wreedheid van den voet moge zijn. Laat ons eens rond gaan loopen, Minna, om hun te toonen welk voorrecht wij hebben, daar wij onze voeten kunnen gebruiken."

„Niet op straat, jongeheer Frank," zeide jufvrouw Griffin. „Minna zal door het woeste gepeupel omver gesmeten worden; daarenboven komen er nooit dames op de Chinese straten."

„Dan, mijnheer Sinclair," zeide Frank, „geloof ik dat er in allen gevalle geen gevaar in is dat Walter en ik eens gaan rondloopen. Tom wilde ons de leeuwen laten zien."

De heer Sinclair wilde er in het eerst niet van hooren, maar Tom beloofde dat hij voorzigtig zou zijn, en het werd Mike en hem veroorloofd met de twee jongens uit te gaan. Zij gingen langs eene straat van *hongs* of pakhuizen, waar koe-lies heen en weder liepen, die allen een eentoonig gezang deden hooren, daar zij gebukt gingen onder den last van balen thee, zijde en andere koopwaren, die zij aan stokken over hunne schouders droegen; de jongens hadden veel vermaak in hun gebrom, en Tom verzekerde dat alle dragers dit geluid maken als zij iets wegdragen. Toen kwamen zij aan eene breede kade van de rivier, en zagen verwonderd naar de groote wonderlijk versierde jonken, die ten anker lagen, 'en Mike en Tom konden niet nalaten de gebreken van „het *lompe vaartuig*" aan te wijzen.

„En jongeheer Frank," vervolgde Tom, „die morsige leelijke kerels, welke die gekleurde knopen op hunne hoeden dragen, zijn mandarijnen zoo als zij genoemd worden. Ik geloof dat zij niet op hun zondagsch zijn; zij letten erg op ons: Laat ons dus heengaan, jongeheer Frank. Ik zal u naar eene soort van kermis brengen, zoo als die O'Connell ons beduidde, waar gij Jan Chinees in zijn regte doen en laten zult zien. Kom zet al uwe zeilen bij, jongens."

Zij zetteden hunne zeilen bij en kwamen spoedig aan de ruime theetuinen, waar zij het gewone gezelschap van zulke

feestplaatsen vonden. Daar was de omslagtige goochelaar, de levensmakende kunstenaar, de vermakelijke buikspreker en het lagchende pupliek. De vrolijke tenten werden met gasten gevuld, die aan kleine tafeltjes zaten te spelen, of thee dronken en zoete koekjes aten, terwijl de gewone decoratie bestond in de oude Chinese kopjes, de naauwe kanalen, met houten bruggen, de kunstrotsen en de bloempotten, die de jongens zeer vermaakten, en toen zij hunne thee dronken en heerlijke macaroni aten, verlangden zij naar Minna, opdat die ook eens het aardige tooneel zien zoude.

„Maar wij zullen naar een winkel gaan en haar een dier aardige waaiers koopen," zeide Frank. „Ik weet er het regte woord voor."

„En ik zal een van die aardige vogeltjes in kooitjes koopen," zeide Walter.

De winkels die de tuinen omringden, schitterden van papieren lantarens, borduursels, waaiers en andere verwonderlijke nieuwigheden van het land. De jongens vonden er zeer veel vermaak in dit alles te bekijken, maar Mike genoot hier minder van, daar hij een voor hem beleedigend, ofschoon zeer goed geteekend karikatuur in het oog kreeg. Het stelde een Engelsch schip voor, dat door de ridderlijke Chinezen aan boord geklampt was, die dan ook hunne sabels zwaaiden, terwijl de Engelsche barbaren, aan hunne voeten kruipende, hunne handen ophieven, als smeekten zij om genade. Dit was zeker te veel om te verdragen voor het bloed van Engelsche matrozen. Tom schold op de kunstenaars in het Engelsch, maar Mike rukte met Iersche onstuimigheid de beleedigende plaat weg en scheurde haar in stukken.

Onze reizigers waren opzettelijk door een troep luije, opium rookende Chinezen gevolgd, die allerlei beleedigende aanmerkingen op de vreemdelingen maakten, en deze onvoorzigtige daad, gevoegd bij het bewustzijn hunner meerderheid, wekte hen tot daden op. Een algemeene kreet en instorming op de vreemdelingen volgde; hunne kleederen werden gescheurd, van hun lijf getrokken, en een hagelbui

van slagen daalde op hen neder; toen Tom zijn mes trok en uitriep:

„Laat uw mes zien, Mike, maar gebruik het niet indien gij het vermijden kunt. Loopt vlak achter mij, jongens; snij maar toe; kijk niet om; het zijn ellendige lafaards, en nooit zullen wij onze vlag voor zulke schurken strijken.”

Gelukkig waren de twee jongens voorzien van sterke wandelstokjes, en door zich hiermede te verdedigen, en ook door het schrikwekkende gezigt van de groote messen van Tom en Mike, gelukte het hun hunnen weg schoon te vegeu, altijd digt bij elkander blijvende en niet slaande of het moest door de tegenpartij uitgelokt zijn. Ten laatste geraakten zij uit de tuinen en bevonden dat zij in de naauwe straten gemakkelijker voort konden gaan, daar velen hunner luije vervolgers, bevreesd om met de politie kennis te maken, naar de tuinen terugkeerden om hun spel voort te zetten. Evenwel bleef er nog een groot aantal kwelgeesten over, die, hoewel zij geene slagen meer gaven, toch de gemeenste taal op de noordsche barbaren uitgoten.

Eensklaps kwam Tom op eenen goeden inval; hij greep den langen staart van een der eerste schreeuwende beleedigers en dreigde dit sieraad met zijn mes af te snijden, waardoor hij grooten schrik te weeg bragt; want een Chinees siddert bij de gedachte, zulk eene schande te moeten ondergaan, als het verlies van dit sierlijke aanhangsel te weeg brengt, en hierdoor hield hij dus den levenmakenden troep in bedwang. Zoodra zij zagen dat de baan een weinig open was, kozen zij van het oogenblik partij en gingen met zulk eene snelheid aan het loopen, dat zij hunne laffe vervolgers spoedig achter zich lieten, en blijde waren in een open pakhuis te kunnen vlugten, waar zij een Engelschen naam boven de deur hadden zien staan. Hier zagen zij zich omringd door drukke klerken, pakkers, koelies en pakhuis knechten, allen onder het opzigt van een deftig man in Chinese kleeding, hoewel zijn gezigt onmiskenbaar den Engelschman kennen deed.

„Och, mijnheer,” zeide Frank, „zouden wij hier niet een weinig kunnen schuilen? Wij zijn Engelsche reizigers,

zoo als gij ziet; wij wandelden en werden gevolgd door een hoop dezer Chinese schurken, die met ons op hunne gemeene manier begonnen te vechten; zij hebben onze kleederen van onzen rug gescheurd en ons met slagen en stompen overladen. Indien wij niet een paar flinke mannen bij ons gehad hadden, zouden zij ons misschien onder den voet geloopen hebben, en mogelijk hadden wij het met ons leven moeten betalen.” De Engelsche koopman glimlachte; hij was zoo lang in ballingschap geweest, dat hij het geslacht der „schooljongens” vergeten had in een land, waar dezen geen afzonderlijke soort uitmaken.

Maar Frank's woorden wekten bij hem oude herinneringen op, en hij stak zijne hand gul uit om de jongens te verwelkomen.

„Komt in mijne eigen kamer,” zeide hij, „ik zal u niet alleen eene schuilplaats, maar ook een veiligen aftogt naar uwe woning geven. Het is bijna twintig jaren geleden, sedert ik mijn vaderland verlaten heb; maar mijn hart slaat er nog altijd voor; en bij deze onmenselijke fielten ben ik in het geheel niet te huis.”

Hierna geleidde hij hen in een aangenaam, koel vertrek, waar een goed Engelsch *lunch*, bestaande uit vogels, ham en Engelsche ale, gedekt stond; en de uitnoodiging, hiervan gebruik te maken, kwam de verhitte en vermoede vlugtelingen in het geheel niet onaangenaam voor, die ook alle eer aan de uitmuntende geregten van den heer Martin, hunnen gastheer, deden, terwijl hij met eene levendige belangstelling het verhaal hunner wederwaardigheden, en de hoop van ten laatste in de goede haven aan te landen, aanhoorde. Hij gaf den twee jongens eenige raadgevingen omtrent hun toekomstig gedrag, en Frank raadde hij aan in Calcutta op een kantoor te gaan, waar hij gelegenheid zou hebben naderhand zelf te beginnen en ondervinding op te doen.

„Ik heb nog goed wat in te halen, mijnheer,” zeide Frank, „na vijftien maanden, waarin ik bijna niets heb uitgevoerd; ik ben nu bijna zestien jaar en nergens geschikt toe. Ik geloof dat mijnheer Thornville zal zeggen

dat ik een slechte jongen ben, en dat ik Wally in al die moeilijkheden gebragt heb. En dat heb ik ook wel verdiend."

"Gij zijt een knappe jongen, mijnheer Frank," zeide Tom; „ik zou zeggen dat gij beter een touw dan de pen kunt hanteren; en dat, mijnheer Martin, houd ik voor het nuttigste van alles."

"Dan verschillen wij van meening, goede vriend," antwoordde de heer Martin; „maar alle soorten van arbeid hebben in deze wereld hun nut, en uw jonge vriend moet zijn smaak en zijne kundigheden raadplegen, bij de keuze die hij doen wil." De jongens werden onaangenaam gestemd, toen de voorzigtige mijnheer Martin begon te spreken over hunnen toekomstigen dagelijkschen arbeid, en zij waren blijde toen hij hen, na vele dankzeggingen aan hunnen vriendelijken gastheer, door eene andere deur uitgeleide deed, en hun een korten en regten weg naar het hôtel wees; en toen zij er langzaam naar toe wandelden, waren zij toch blijde dat zij nog, ofschoon gebukt gaande onder het brandmerk van ledig loopende schooljongens, vrij waren.

Den volgenden morgen kwamen de koelies van Ki-chung met palankins om het gezelschap naar de rivier te brengen, waar eene boot, in de gedaante eener venetiaansche gondel, lag. Er was voor de dames een klein, net kajuitje met glazen ramen en tafeltjes met ververschingen, terwijl er een kagehel in geplaatst was om de onmisbare theeketel op te doen warmen. Ki-ching zelf was aan boord, om zijne vrienden te zien en zijn afscheidskompliment te maken, waarna de boot van land stak, in beweging gebragt door een groot wiekriem aan den achtersteven, waaraan drie mannen bezig waren, die door Tom en Mike met verwondering en kwalijk verborgen verachting beschouwd werden. Maar de reizigers gingen snel voort, en genoten hunnen togt te midden van Chinese jonken en Europese schepen, totdat zij, de stad uit het gezigt verliezende, zich omringd zagen door uitgestrekte, groote, vruchtbare velden, die dat eenvoudige voedsel opleveren, waardoor de miljoenen van dit overbevolkte land gespijzgd worden.

Aldus gingen zij voorbij levendige dorpen, stille Buddhaïsten kloosters, schilderachtige pagoda's en groepjes kamfer-laurieren, moerbeziën-, oranje- en limoenboomen, en treurende cypressen, terwijl de hooge boomen versierd waren met bevallige guierlandes van den purperen *wisteria*. De levendige tooneelen vermaakten de reizigers, en toen zij eene vlugt patrijzen op de rijstvelden bemerkten, haalden de jongens hunne geweren voor den dag om er eenige neder te schieten. Dit wekte de stomme bootslieden uit hunne stilzwijgendheid, en zij zeiden: „Waarom gij, mijnheeren, doode mannen maken, vele mannen in rijst zijn," en toen zij schreeuwden om de patrijzen te doen opvliegen, zagen zij tot hunne groote verwondering de kale hoofden van een groot aantal mannen tusschen de rijst uitkomen, waar zij ijverig bezig waren en een mislukt schot zeker ongelukkige uitwerking zou gehad hebben. De jagt werd dus opgegeven en zij stelden zich tevreden met naar de jonken te zien, die op en af van de eene koopstad naar de andere voeren, beladen met zijde, katoen of porcelein. Tusschen dezen werden zij lui rondvarende booten gewaar, die de bootslieden bestempelden met den veelbetekenenden naam van „zeeroover," want deze nietsdoende jonken waren opgevuld met gewapende roovers, gereed om elk goed beladen schip in den nacht te overvallen, het te plunderen, en na zich van de bemanning op de een of andere wijze ontslagen te hebben, het ledige vaartuig de rivier af te laten drijven, waar het zijne geschiedenis mag vertellen, terwijl zij met hunnen buit naar een of ander afgelegen eiland de vlugt nemen.

Door deze uitlegging verschrikt, smeekte jufvrouw Griffin dat men naar huis mogt terugkeeren, en zij werd zoo angstig, dat men zich, hoe ongaarne ook, genoodzaakt zag terug te keeren; en het bleek niet te vroeg te zijn, want eer zij nog de haven bereikt hadden, viel de duisternis, en de snelle voorbijgang van een groote jonk, die alle zeilen bijgezet had, werd door de verschrikte bootslieden opgemerkt met den uitroep, „zij hem hebben!" Allen waren ontroerd, toen zij hoorden, dat dit moest beteekenen dat het

een zeeroover was, die, in zijne pogingen geslaagd zijnde, nu met den behaalden buit van een of ander schip na de bemanning naar alle waarschijnlijkheid vermoord te hebben, naar zijne schuilplaats terugkeerde.

Nadat zij de bootslieden, die hun palankins bezorgden, ruim beloond hadden, waren de reizigers alles behalve bedroefd, dat zij weder in veiligheid waren, en allen stemden toe dat, hoewel de Chinezen een rustig volk, en het land zeer vruchtbaar scheen te zijn, geen van hen het leven te midden van zulke gevaren en schelmerijen aangenaam vond. Zelfs Massee verklaarde, dat hij zijn eigen vreedzamen vischgrond liever had dan den overvloed, de schoone winkels en de onzedelijke gewoonten van den Chinees, en hij smeekte zijn meester hem uit een land, waar men altijd loog weg te nemen.

Den volgenden morgen bezochten de beide kapiteins hunne reizigers, om hen aan te kondigen dat zij hunne schikkingen gemaakt hadden, en dat zij den volgenden dag zouden vertrekken. De Amerikaan nam de gelegenheid waar, en zeide terzijde tegen Tom: „Ik geloof dat gindsche Schot een handje van het handeldrijven heeft. Ik heb terdege op moeten passen dat hij mij niet overbluften.”

En Mackay kwam achter zijn vriend en zeide: „Hij is een slimme vogel, die Yankee; maar ik zal op mijne zaken passen. Ik geloof niet dat hij al te eerlijk is; en onder ons gezegd, zijn schip is de verzekering niet waard die hij er op genomen heeft, een oud verrot ding, dat het op zijn hoogst tot Calcutta zal uithouden, maar langer ook niet. Het is verdoemd; ik ben de man die het weet.”

„Maar indien het schip verdoemd is, dan gaan wij met hetzelfde verloren, kapitein Mackay. Dit zal nog onderzocht moeten worden,” zeide de verschrikte jufvrouw Griffin.

„Dat zeg ik maar zoo, oude dame,” hernam Mackay. „Het zal ons dienstig zijn, en mij goedkoop uitkomen; want de schelm weet dat ik met zijne streken bekend ben. Tom en ik hebben onze oogen open; wij zien scherp naar hem. Gij hebt voor uw leven niets te vrezen. Geloof

gij, dat ik er mijn thee in zou vertrouwen, indien ik niet dacht dat het veilig in Calcutta zou landen?”

De heer Sinclair geloofde ook, dat waar Mackay zijn eigendom vertrouwde, zij daar ook hunne levens wel vertrouwen konden. Hierom stelde hij jufvrouw Griffin gerust en zij bragten den dag door met afscheid te nemen van Ki-chung, en zulke Chinesche dingen te koopen, als hunne beurs hun dit toeliet.

Den volgenden morgen trokken zij hunne Europesche kleederen aan, scheepten zich in de *William* in en waren spoedig uit de drukke rivier, in volle zee, te midden van duizende eilandjes, die de kust van China bewaakten, en de duizende bootjes, waarvan sommigen een geheel huisgezin tot woning verstrekken — waar kinderen op het water geboren worden, leven en sterven.

Hoe kalm, blaauw en prachtig zag die bedriegelijke zee er uit, die zij wisten dat ieder oogenblik in eene kokende massa van berghooge golven kon veranderen, voornamelijk in dit jaargetijde, wanneer de noordwestewind invalt; maar zij kwamen gelukkig voorbij de drukke kust en in de opene zee, waar zij China weldra uit het gezigt verloren.

De heer Sinclair was niet geheel gerust gesteld, want Tom had Mackay's verzekeringen aangaande de zwakte van het overladen schip bevestigd, en hij vertelde hem, dat de pompen dagelijks bezig waren het water uit het ruim te houden. Dit werd echter voor Miuna en jufvrouw Griffin zorgvuldig verborgen gehouden, en zij hoopten dat de reis bij schoon en gunstig weder spoedig in veiligheid zou afge-loopen zijn.

Na eenige dagen kwamen zij op de hoogte van Singapore, en allen hoopten dat de gierige Amerikaan deze haven aan zou doen, opdat men een weinig zou kunnen uitrusten, maar Scherp zeide:

„Ja, ja, gij zoudt er wel uit willen, hé? maar wat voor winst zou ik er bij hebben? Ik denk gij zult aan wal net zoo goed eten, en ik verlies drie dagen van mijn tijd.”

„Maar dan, kapitein,” zeide Mike, „zouden de gaten in het ruim gestopt kunnen worden, en de pompen zullen

ook wel wat rust noodig hebben; en zou de thee onder in niet lijden in het koude water? het is natuurlijker dat zij in kokend water in den trekpot zwemt dan in koud water in het ruim."

"Hare ribben zullen het wel uithouden totdat wij in de haven komen," antwoordde Scherp, „in allen gevalle, indien wij onze booten dan toch moeten uitzetten, zal het tijd genoeg zijn, indien het oude ding gaat zinken, en ik regt heb, schadevergoeding te eischen; Mackay moet maar voor zijn thee zorgen als de zaken zoo loopen, ik geloof dat hij ze nu wel verzekerd zou willen hebben."

„Ik wil dat ze op dek gebracht wordt, man," zeide Mackay. „Wat meent gij met die ellendige verzekering, die iemand het geld uit den zak klopt voor een beetje thee. Ik ben er niet bang voor. Laat ons de handen aan de pompen slaan en wij zullen er wel door komen, wat zegt gij, Tom?"

„Als ik mijn oordeel mag zeggen, kapitein," antwoordde Tom, „ik heb nooit hoogens dunkt gehad van de *William*, sedert wij uitgezeild zijn. Hij is de zee niet waard, zal nooit een flinke storm doorstaan, en ik geloof dat die daar ginds, hem eens op de proef wil stellen."

Dikke zwarte wolken pakten zich in het noorden te zamen, de lucht werd donker en zwavelachtig, de donder rolde, de bliksem schoot door de lucht, maar de storm kwam niet; de angstige reizigers begonnen te hopen dat het gevaar voorbij zou gaan, maar plotseling brak de storm los, nam masten en stangen mede, terwijl de woedende golven en hevige stortzeëen het schip overstroonden. In denzelfden tijd vergrootte het lek aanmerkelijk, het water wies met iedere minuut, de zee was te woedend om de booten te kunnen uitzetten, en zoo bragten de angstige zwervelingen twee uren door; toen verminderde de storm, en de booten werden spoedig nedergelaten, daar het schip reeds begon te zinken en men geen tijd verliezen kon.

De reizigers waren, zonder goed, spoedig in eene der booten, maar de twee kapiteins bleven nog altijd op het zinkende schip, in hevige woordenwisseling over het eigendom

van Mackay, dat deze wilde dat medegevoerd zou worden. De lage Amerikaan, wiens lading op volle waarde verzekerd was, bekommerde zich weinig om het verlies, maar zoo was het niet met Mackay, en met behulp van Tom en Mike, slaagde hij er in, verscheidene zijner balen in de sloep, waarin de reizigers zaten, te bergen, terwijl de overigen in de boot gingen, waarin Scherp en zijn volk zaten.

„Nu, jongens," riep Mackay van zijne boot, „pas toch een weinig op mijne thee. Als zij gelukkig aan land gebracht wordt, zal ik u mijn compliment maken, let er op, als het u belieft! Ik ben misschien wel een grooter zondaar dan ik dacht, daar ik zooveel tegenspoeden op de reis heb; God helpe mij!"

„Let op de waarschuwing, ongelukkige man," zeide de heer Sinclair plegtig, maar de boot vloog weg, geroeid door Tom, Mike, Frank en Masee, en liet de kapiteins en het scheepvolk buiten het bereik zijner stem; en de goede man vervolgde met een zucht: „Ik wilde die handeldrijvende mannen zoo gaarne een gevoel van geloovige dankbaarheid inboezemen voor hunne redding van den dood."

„Och, mijnheer," zeide Mike, „laat hen loopen. Hebt gij niet gezien, dat toen de zee het dek schoonveegde, en er een gebed opsteeg uit het hart van iederen Christen aan boord, die godvergetene heidens meer aan hunne balen dan aan hunne zielen dachten. God vergeve het hun!"

„Amen, Mike," antwoordde de heer Sinclair, „maar laat ons toch niet liefdeloos oordeelen. God alleen kent de geheimen der harten."

„Waarlijk, mijnheer Sinclair," zeide Walter; „ik geloof niet dat kapitein Mackay een slechte, oneerlijke man is, zoo als Scherp. Hij bemint het geld te veel; maar hij is getrouw aan zijne reeders, en is bereid hunne verliezen te betalen."

„Waar gaan wij heen, Tom?" zeide Frank. „Wij hebben den noordoostewind in de tanden; maar zouden wij niet beproeven uit de Straat te komen naar Singapore toe? Ik zou zoo gaarne den koningstijger in zijne natuur willen zien."

„Zij hebben er van die knapen al een boel gedood, jongeheer Frank,” zeide Tom, „en in allen gevalle zijn het ellendige gasten om er mede te doen te hebben; maar ik stem u toe, Singapore is onze haven, daar liggen altijd eene menigte schepen, voornamelijk na eenen storm, en wij kunnen er misschien een voor ons ontmoeten. Spreek er over met kapitein Madsimano, mijn jongen.”

Madsimano stemde het plan toe en zelfs Scherp, toen zij hem om bevelen toeriepen, riep Singapore, want daar kon hij het verlies van zijn schip bewijzen, en schadevergoeding krijgen; en na twee dagen hard werken, zonder eten of drinken, bragten zij de booten tusschen eenige eilandjes door, en door een menigte vreemde schepen kwamen zij in de baai, waar zij aan iedere zijde van het kanaal, de laag gebouwde, drukke, bloeiende stad Singapore zagen.

HOOFDSTUK XXXVI.

Een hôtel voor wereldburgers. — De Indië-vaarder naar Calcutta. — Mevrouw Stuart en hare kindermid. — Mike's verklaring. — De Maleijers in het digte bosch. — Eene tijgerjagt. — Frank's overwinning. — De zovogeltjes.

De booten van de *William* volbragten haren weg naar de landingsplaats, te midden der heen en weder varende massa schepen, de koopvaardij-schepen van handeldrijvende natien, de stoombooten van Engeland en betrekkelijk zulk een groot aantal Chinesche jonken, dat de reizigers nauwelijks gelooven konden, dat zij niet weder in het Hemelsche Rijk waren aangeland.

„Dit is om gek te worden,” zeide jufvrouw Griffin. „Laat ons een hôtel gaan zoeken.”

„Hebt gij nog wat geld overgehouden, jufvrouw Griffin?” vroeg Minna.

Madsimano's onuitputbare bron ruimde echter alle hinderpalen uit den weg; weder werden er palankins gebragt en Mackay en Scherp achterlatende, om naar de booten en de lading thee te zien, ging het gezelschap naar een goed hôtel, waar zij voor buitensporig hoogen prijs eenige kamers kregen. Het hôtel was volgepropt met de passagiers van verschillende schepen, die door den jongsten storm in de haven gedreven, allen min of meer herstelling noodig hadden; en de ooren der nieuw aangekomenen werden vervuld met het geluid van verschillende talen die door de wijde en ruime gangen van het groote gebouw klonken, en die zoo wijd gebouwd waren om in dit heete gewest zooveel mogelijk lucht aan te brengen.

Zij waren allen bijna uitgehongerd, en Minna vroeg of zij hier ook niet bediend zouden worden van thee, zoo als dat de gewoonte in China was; maar dit was een hôtel voor wereldburgers. Zoo spoedig echter als het bekend werd, dat de nieuw aangekomenen Engelschen waren, werd er een heerlijk ontbijt naar de Europesche mode gedekt; koffij, versch brood, vogels, ham, heerlijke coteletten en stapels van zulke vruchten, als men alleen in de landen van den equator vinden kan, waarover Madsimano grootelijks verwonderd was.

Na de noodige ververschingen meenden de reizigers dat alle zorgen geweken waren, maar het binnentreden der twee kapiteins herinnerde er hen aan, dat zij nog moesten zoeken naar een overtocht naar Indië, dat in hunne gestelheid niet zeer gemakkelijk was.

„Het is voor mij niet geraden,” zeide Scherp, „om geld voor een overtocht naar Calcutta te betalen, voor dat alles omtrent mijne schadevergoeding in orde is; en mijne matrozen schreeuwen om hun loon, en om afbetaald te worden. Mackay heeft zijn eed al met mijn volk afgelegd; maar ik denk dat uwe vrouwen en jongens, die ginds in het arme land bezig geweest zijn, met eene menigte nietswaardige dingen en prullen, het niet van zich zouden kunnen verkrijgen, om te zweren dat de *William*, toen wij uitgezonden, in eenen goeden staat was, daarom hebben

wij niet eens de moeite genomen het u te zeggen. Gij hebt mij uw overtochtsgeld betaald, en ik heb u overtocht bezorgd, zoo lang als het oude ding het uithield. De wet verlangt niets meer, wij zullen de zaken dus terstond afdoen, dan hebben wij niets meer met elkander te maken."

De heer Sinclair verzekerde den man, dat hij geen ge-
tuigenis van den staat van zijn schip kon afleggen, of deze
zou in zijn nadeel uitvallen, want Tom en Mike waren
altijd van meening geweest, dat de geheele reis gevaar-
lijk was.

"Wel, dan behoeft gij niet te spreken, voor gij gevraagd
wordt," hernam Scherp. „Een gesloten mond brengt iemand
niet in verlegenheid; dus wensch ik u goeden dag, want
hoe minder wij te zamen komen hoe beter. Hier is Mackay,
die ook zoo spoedig mogelijk weg wil; hij zal u misschien
op uwen togt begeleiden.

Zij waren blijde dat de inhaleg Amerikaan hen verliet,
en zoodra hij weg was, zeide Mackay: „Hij heeft wat al
te lange vingers, dat heeft hij, die Yankee; maar ik heb
mijn eed voor hem afgelegd met een zuiver geweten, want
ik kon in de *William* geen gebrek zien, dat iets te be-
teekenen had, voor dat de storm ons overviel. Maar, het
is nog al duur het leven hier; zult gij niet spoedig afreizen?
Ginds is een groote Indië-vaarder naar Calcutta, die bin-
nen twee of drie dagen zijn anker zal ligten. Ik zal weder
geheel arm zijn, indien ik alles betaald heb. Zoudt gij
kapitein Wilmot zelve gaarne willen spreken, mijnheer?
Hij is een wonderlijk trotsch man, en heeft even zoovele
deftige woorden als onze oude dame zelve."

Het was wenschelijk zich onmiddellijk een overtocht naar
Calcutta te verzekeren, en de edelmoedige Madsimano zag
op geene kosten. Toen zij hunnen oppasser ondervroegen,
maakte hij hun bekend, dat kapitein Wilmot op dit oogen-
blik in het hôtél en in de vertrekken eener dame was,
die als passagier zou medegaan. Jufvrouw Griffin schreef
hem daarom een briefje, waarin zij hem met de wenschen,
behoefden en gesteldheid van het gezelschap bekend maakte,
waarop hij hen spoedig kwam bezoeken; en, op het eerste

gezicht waren allen gerust gesteld, daar zij meenden zich
in de handen van een heer te bevinden, die hen bijstaan
en beschermen zou.

Spoedig werden zij met elkander bekend, en kapitein
Wilmot bood hen in eens aan, hun zulke gemakken te
verschaffen, als zijn schip opleverde; de beste kajuiten
waren reeds in bezit van mevrouw Stuart, de vrouw van
een Engelsch officier in Hong-Kong. Het klimaat was voor
haar niet geschikt, hierom ging zij nu naar Calcutta, waar
zij zich bij hare moeder zou voegen, om dan gezamentlijk
naar Engeland te vertrekken; zij was door hare twee kin-
deren en dienstboden vergezeld. Er waren nog andere
passagiers, meest militairen, die, gewond of ziek, met
verlof gingen; maar hij beloofde dat zijne nieuwe bekenden
twee goede kajuiten zouden hebben, benevens eene voor
hunne onderhoorigen; en hij weigerde alle betaling totdat
zij in Calcutta zouden zijn aangekomen, alwaar de heer
Thornville hem wel bekend was.

Dit was een heerlijk vooruitzicht; kapitein Wilmot werd
uitgenoodigd bij hen te komen eten, en hij bood hun aan
mevrouw Stuart met hare nieuwe reisgezellen bekend te
maken. Blijde namen zij deze aanbieding aan, en de
bleeke en zwakke dame werd spoedig met hare nieuwe be-
kenden bevriend. Op hare eigene begeerte werd zij ook
voorgesteld aan de getrouwe volgers, Tom, Mike en Massee,
met wie zij zoo ingenomen was, dat zij om hare kinderen
zond om hen met het gezelschap bekend te maken. Toen
zij door hunne knappe, zedige kindermeid werden binnen
gebragt, zag Tom haar voor eenige oogenblikken met ver-
wondering aan, en zeide toen: „Zijt gij Mary Heartley?"
„Zoo heet ik, mijnheer," antwoordde zij op eenen hoogen
toon. „Zou ik wel eens mogen weten hoe u mij kent?"

„Herkent gij mij dan niet meer, Mary, lieveling?" zeide
hij teeder, „herinnert gij u niet dat gij mij hebt leeren le-
zen, en ik was zulk een lomperd! O, Mary! ik kan u nooit
vergeten! Ziet gij dan niet, dat ik de arme Tom Heartley,
de jongen uit het werkhuis ben?"

„Mijn arme, lieve broeder Tom!" zeide Mary, terwijl al

hare kindermeids trotschheid zich oploste in een vloed van tranen. „Ja, nu herken ik u; maar hoe kon ik denken, dat mijn aardige, kleine Tom zou veranderd zijn in een grooten, bruinen man met een baard. Ik heb u veel van hem verteld, mevrouw,” zich tot hare meesteres richtende; „en gij weet het, hoeveel brieven ik geschreven heb, om te weten te komen waar hij was; en ik heb er maar één teruggekegen, waarin stond, dat hij een booswicht was, en weggelopen en in slechte handen gevallen was; waarschijnlijk dood of getransporteerd. Maar gij zijt nooit getransporteerd, wel, Tom?”

„Wel, zuster Mary!” antwoordde hij. „Dat had ik nooit van u gedacht; vraag al deze menschen maar, of ik dat wel ooit verdiend heb.”

„Hij is de beste kerel die er op aarde bestaat,” zeide Frank; „en als hij er niet geweest was, waren wij nu allen dood.”

„Ik houd van Tom,” zeide Walter. „Hij was in gevaar altijd vriendelijk tegen ons, en stond niet toe dat iemand ons eenig kwaad deed. Ik kan nooit gelooven dat Tom eens booswicht was.”

„Dat behoeft gij mij ook niet te vertellen,” zeide de weenende zuster, „want ik zie het in zijn gezicht. Het is net wat het altijd geweest is, opregt en eerlijk; het ziet er alleen vreemd uit, zoo bedekt met haar; en ik zal de gelukkigste vrouw in de wereld zijn, indien Tom en ik niet weder van elkander behoeven te scheiden.”

„Wat dat betreft, Mary, mijne lieve,” antwoordde hij, „wij zullen waarschijnlijk niet op hetzelfde schip komen, en dan nog zoudt gij altijd in de kajuit en ik in het stuurboord zijn. Ik kan op mijn gebied alle werk doen van stuurman af tot kajuitsjongen toe; maar voor kindermeid ben ik niet geschikt, en dat is uwe zaak. Maar, Goddank wij zijn te zamen gekomen, en zoo als het St. Veltens liedje zegt: „Wij zullen scheiden om weder bij elkander te komen,” zoo het God behaagt. In allen gevalle gaan wij in dezelfde houten muren naar Indië; en zie, Mary, hier is Mike Ryan, mijn ware vriend en kame-

raad, die u wel kent, want hij heeft mij dikwijls gezegd, dat er geene vrouw in de wereld leefde, die hij zou willen trouwen, voor dat hij mijne aardige zuster Mary gezien had.”

„En nu heeft hij zijne gezegende oogen op haar lief gezicht gevestigd,” zeide Mike, „en Mike Ryan zegt datzelfde nog eens, en als Mary mij niet neemt, dan bij mijne ziel, word ik een monnik, en trouw in het geheel niet.”

„Er is op het oogenblik geen noodzaak voor zulk een buitengewonen stap,” zeide mevrouw Stuart, glimlaghende. „Gij moet wachten totdat Mary u kent, en gij zulk een indruk op haar gemaakt hebt, dat zij u terughoudt. Mijn kleine jongen, die veel van schepen houdt, zal blijde zijn met Tom en u kennis te maken; en ik ben niet bang, mijne kinderen en mijne goede kindermeid toe te vertrouwen aan zulke brave mannen. Ik denk dat gij elkander veel te vertellen hebt, dus moet Mary u maar in hare kinderkamer uitnoodigen.”

Nadat de kinderkamer-partij vertrokken was, zeide kapitein Wilmot: „Hoe denkt gij u te vermaken, jongheeren, gedurende uw verblijf te Singapore? — Met zeer veel genoegen zal ik u de drukke stad en hare vreemde gemengde bevolking laten zien, maar het zou niet voorzigtig van u zijn, alleen rond te loopen. Het Engelsche gedeelte der stad is veilig genoeg; het Chinesche gedeelte is wegens zijne bazars aantrekkelijk, maar om de schurkerij gevaarlijk; en het Maleische volk, dat het derde gedeelte uitmaakt, zal u zeker beleedigen, zoo al niet geweld plegen.”

„Geloofst gij, mijnheer,” zeide Frank, „dat er eenige kans bestaat, dat wij eens op de tijgerjagt gaan? Wij denken dat het zoo aardig moet zijn, dien ouden jongen, die er in zijn hok zoo trotsch uitziet, te zien wegloopen voor de jagers.”

„Maar misschien zouden de jagers ook loopen, Frank,” zeide de heer Sinclair; „en dat zou niets aardig zijn.”

„Ik weet iets van de uitoefening van zulk eene gevaarlijke jagt in Indië, waar de tijger gewoon is,” zeide jufvrouw Griffin. „Maar toegestemd dat het beest zich wer-

kelijk in deze plaats ophoudt, zou het gekheid zijn het aan te vallen, zonder oliefant en howdahs waarin gij veilig zitten kunt om op het beest te schieten."

"Ik zou voor zulk eene jagt bedanken," hernam Frank. "Ik zou het beest opjagen zoo als wij de vossen doen, en er dan flink achter heen galopperen."

"Indien gij allen goed kunt rijden," zeide kapitein Wilmot, "kunnen wij het wel proberen met goede paarden, afgerigte honden en een troep Maleijers, om het beest op het gezicht van een aantal menschen te verschrikken. Maar wij moeten goed gewapend en gereed zijn weg te rennen, indien hij zich omkeert, want zijn sprong is ongelooflijk groot en mist zelden. Wij moeten echter eerst gaan hooeren, of men er hier in den omtrek een ontdekt heeft."

"Ik kan haast niet gelooven, dat zulks het geval zou zijn," zeide jufvrouw Griffin. "Hoe zou de tijger op dit eiland gekomen zijn? Hij is geen amphibie, dat hij de plaats door zwemmen bereiken kan, en evenmin kan hij het met door de lucht te vliegen."

"Maar ik geloof, jufvrouw Griffin," zeide Walter, "dat de tijger een goed zwemmer is; en het is niet onwaarschijnlijk dat een opgejaagd beest genoodzaakt is geworden van het vasteland over te steken. Iedereen bevestigt het, dat er hier tijgers gevonden worden, en het is wonderlijk dat de menschen ze niet uitroeijen. Singapore is slechts zeven en twintig mijlen lang, en elf breed, en zeer zeker zou men met hen allen even goed kunnen doen als men met de wolven in Engeland gedaan heeft, hen namelijk in eens verdelgen."

"Er is van gouvernementswege eene belooning voor iederen tijger die gedood wordt," zeide kapitein Wilmot; "maar zoo lang zij niet in de stad komen, geven de inwoners weinig om het verlies van eenige boeren op het land. Iedereen is bezig met zijn geld te vermeerderen, en de tijger stoort hen in hunne vooruitzichten niet. De Maleijers, die ondernemender en grooter waaghalzen zijn dan de stedelingen, gaan al spoedig uit om een, die hunne hutten durft aangrijpen, aan te vallen; maar hoewel het bekend

is dat deze wreede beesten een groot aantal menschen doden, is er nog nooit een vereenigden aanslag op hen gewaagd."

Eenige uren hierna, kwamen de twee Engelsche matrozen met eene treurige geschiedenis. Een troepje Maleijers, die eenige mijlen van de stad bezig waren met bamboes te snijden, hadden het ongeluk een grooten woedenden tijger op te wekken, en zagen hem naar hen toe sluipen in eene gekromde houding, gereed om hen te bespringen. Allen vlugten zeer verschrikt, maar, ongelukkig struikelde een jonge man in zijne haast over een omgevallen boom en viel. Zijn broeder, zijn gevaar ziende, keerde terug om hem bij te staan, maar vóór hij hem kon oprigten ligtte de tijger zijnen ontzaggelijken poot op, en sloeg den gevallen man zoodanig op zijn hoofd, dat hij bewusteloos nederviel. Het beest pakte nu zijn slagtoffer bij den schouder, en wilde hem wegslepen, toen zijn broeder, een speer grijpende, er de zijde van het beest mede doorboorde, dat met een verschrikkelijk gebrul, zijne gevoellooze prooi losliet, en zich naar zijnen aanvaller keerde.

In dien tijd hadden de Maleijers zich echter weder verzameld, en keerden terug om hunne makkers te helpen. Zij sloten het woedende dier in een muur van speren in, dat echter met reuzenkrachten op deze speren instormde, en twee mannen tegen den grond wierp; dit was echter het laatste kwaad dat hij deed; de Maleijers vielen weder op hem aan en maakten hem met hunne speren af. Toen namen zij hunne twee gevallene kameraden op, waarvan de een door den poot van het beest zijn been gebroken had, en de andere, ofschoon nog in staat te loopen, zeer belangrijke kneuzingen had bekommen. Het eerste slagtoffer vonden zij geheel dood, daar zijne hersenpan door den krachtigen slag van het beest verpletterd was geworden. Zij droegen den tijger met zich mede, om de belooning te ontvangen; maar niet voordat een vreeselijk gebrul in het bosch hen overtuigde dat er zich een tweede tijger verborgen hield.

"En allen trekken morgen uit," voegde Tom er bij,

„om het beest op te jagen; en Mike en ik zouden er wel gaarne bij willen zijn, als gij er niet tegen hebt. Het is lang geleden, sedert wij een jagtfluitje gehoord hebben.”

„En misschien zouden de jongheeren ook wel eens mede willen doen,” zeide Mike, „en gij zult ons geweren, en pistolen bezorgen, niet waar, kapitein? om deze vreemde beesten het Engelsche kruid eens te laten ruiken.”

„Wij zullen allen gaan, Mike,” zeide Madsimano. „Kapitein Wilmot zal ons zeggen, waar wij goede paarden en een voldoende aantal wapenen kunnen verkrijgen. De jagt zal voor mij geheel nieuw zijn.”

„Meent gij paarden, kapitein?” hernam Mike. „Wel nu kom aan; het is geheel onnoodig om op die lamme dieren te rijden. Zij luisteren in zulk een geval nooit naar den teugel. Het water is het allerbest om op te reizen, dat is het; maar bij heuvel op en heuvel af, over steenen, door bosschen en heggen gaan, en dan in het geheel geen water, dat is, bij mijne ziel, om dood te gaan.”

„Ja, ja, kapitein,” zeide Tom; „Mike heeft gelijk; wij zouden te paard spoedig overwonnen zijn. Na het zeilen op een schip, zeil ik liefst op mijne eigene beenen.”

Men kwam dus overeen dat Tom, Mike en Massee, met omtrent twintig Maleijers, die bestemd waren om het boschje van zijne gevaarlijke bewoners te zuiveren, hunne eigene beenen zouden gebruiken, terwijl kapitein Wilmot, Madsimano en de twee jongens, op goede paarden zouden zitten om het gevecht ten minste aan te zien, want de heer Sinclair drukte het kapitein Wilmot ernstig op het hart, te maken dat de jongens buiten gevaar bleven.

In den vroegen morgen vertrokken zij, voordat de ondragelijke hitte van de zon alle inspanning moeijelijk maakte, en terwijl de frischheid van de morgenlucht uit ieder boschje geuren deed opstijgen, baanden zij zich een weg door de digte *Mimosa pudica*, de in Engeland zoo zeer bewonderde bewegelijke plant, waarvan de trillende bladeren zoo hevig schudden, dat men zou denken dat de plant leven bezat. Zij reden langs schaduwrijke boschjes van notenmuskaat, kaneel en kruidnagelen, geurige oranje en limoenen en ge-

heele plantaadjes van pijn-appel, waarin kudde apen hun ontbijt nuttigden. Zij zagen met verwondering de groote tuinen, die door de Chinezen zoo ijverig bebouwd worden, en die met hunne verschillende produkten de schepen in de haven beladen. Achter deze tuinen lagen de moerassen, wouden en monstrueus groote bosschen van bamboes, die den tijger en de venijnige slang eene schuilplaats bieden. De Maleijers hadden afgerigte honden medegenomen, om in het bosch den verborgen tijger op te sporen, en op de plaats waar het treurspel van den vorigen dag gespeeld was geworden, maakten allen halt, en plaatsten zich in eene phalanx, die van speren schitterde; terwijl buksen en pistolen tot een dadelijk gebruik gereed gehouden werden. Toen werden de honden los gelaten, die zwiingend en den grond besnuffelend het bosch onderzochten. Allen wachtten eenige minuten stil en in een zekere spanning, plotseling kondigde eenen enkelen blaf, gevolgd door het volle choor der honden, den jagers aan, dat de vijand ontdekt was; hierop volgde het woedende gebrul van den tijger, en het gejank der gewonde honden. Luider en luider werden de kreten, en de ongeduldige Maleijers zouden naar de plaats toegevlogen zijn, indien hun leider, een man van onder-vinding, hen niet had teruggehouden, totdat het ruischen van het riet hen waarschuwde, en het volgende oogenblik een tijger over den laatsten hond sprong. Een oogenblik deinsde hij voor het magtige ligchaam der hem opwach-tende jagers terug. Het bevel tot vuren werd gegeven, en een dozijn kogels trof het dier, dat met verschrikkelijk gebrul zich in het midden der mannen stortte, eenigen overhoop wierp, het paard, dat Frank bereed, bij den nek pakte, waardoor dit met zijn rijder viel en wel zoo, dat zijne beenen onder den buik van het paard kwamen. Maar zijne armen waren vrij gebleven, en eer zijne vrienden hem te hulp konden komen, trok hij met groote koelbloedigheid een pistool uit zijn gordel, mikte beneden den schouder van den tijger, die het paard nog vasthield, en schoot het dier in het hart, zoodat het dood achterover viel. Kapitein Wilmot en Madsimano, zeer verschrikt, hieven Frank

van onder de zwaarte van het stervende paard op, en vonden dat hij, hoewel over zijne overwinning op den tijger in groote geestvervoering, niet in staat was zijne beenen te gebruiken.

„En gij zelf, jongheer Frank, zult de huid hebben,” zeide Mike; „en waarlijk, hebt gij ze niet geheel al verdiend, gelijk een held, die gij zijt — God zegene u!”

„Maar zelfs het vooruitzicht van de huid te mogen hebben was niet in staat den armen Frank op te houden, die zoodra hij op zijne beenen trachtte te staan, van pijn flauw viel. Spoedig maakten de mannen van bogen een draagbaar om hem naar huis te dragen, terwijl het lijk van den tijger en de twee overgeblevene honden in truijf naar de stad gevoerd werden, waar zij door de bevolking met gejuich werden ontvangen, die blijde waren een dooden tijger te zien. De belooning voor de daad werd op Frank's verzoek onder de Maleijers verdeeld.

Frank werd toevertrouwd aan de zorg van Mary Heartley. Er waren geen beenen gebroken, maar de kneuzingen en verstuikingen zouden hem tot zijn groot leedwezen eenige dagen het loopen verhinderen, daar hij met Walter een plan gemaakt had een dozijn apen te vangen, om hen op hunne reis te vermaken.

„Denk daar niet aan,” zeide de vriendelijke kindermeid, „want onze Tom is er juist de jongen voor, die de boomen op zal klimmen om apen te vangen; en al zou hij er zijn nek bij breken, hij zou het toch doen voor u of den jongheer Walter, die hem, den armen jongen, als een broeder behandeld hebben.”

„En dat mogten wij ook wel, Mary,” antwoordde Frank, „want als Mike en hij het niet belet hadden, waren wij als slaven weggevoerd. Tom is wezenlijk een moedige, goedhartige kerel, en ik zal hem nooit vergeten.”

Hoewel hij vriendelijk werd verpleegd, vond Frank het toch hard den geheelen dag in de kussens te liggen, terwijl Walter uitging om de merkwaardigheden van de stad te zien, en gedurig nieuwe verhalen van de gevreesde tijgers medebragt, die als de oude draken iederen dag een

slagtoffer kozen. Het was inderdaad een onwederlegbaar feit, dat door elkander ten minste elken dag één menschenleven aan deze woeste beesten opgeofferd werd.

„Ik was van daag toch zoo blijde, Frank,” zeide Walter, „van in een der prachtige bloementuinen, zoo als ik dacht, de wezenlijke kolibrietjes te zien, maar kapitein Wilmot zegt, dat zij zonzogels heeten.”

„De kolibrietjes,” zeide de heer Sinclair, „zijn *Trochilidae* en behooren in het bijzonder in Amerika te huis: deze sierlijke kleine zonzogeltjes, die in de zonnestralen gelijk diamanten, topazen of amethisten schitteren, behooren tot de *Cinnyridae*. Het geluid dat zij voortbrengen is eerder klapperend dan brommend, als zij zoo over de bloemen fladderen om honig te zuigen of de kleine insecten te snappen. Waar gij de schoonste en geurigste bloemen ziet, zult gij verzekerd zijn er ook deze schitterende dwarrellaars te vinden, die er hun weelderig leven genieten.”

Tom en Mike gaven de voorkeur aan het wandelen langs de haven, van waar zij de massa's vreemde schepen konden zien; Hollandsche en Spaansche schepen van hunne volkplantingen; Engelschen en Amerikaanschen van of naar China, jonken, Maleische prauwen van een twijfelachtig aanzien, stoombooten, koopvaardijsschepen, en wonderlijk opgetuigde booten van de eilanden waren allen in deze groote handelstad vergaderd; en de Britsche zeelieden raakten in geestvervoering, toen zij de weergalooze schepen hunner eigene natie herkenden, die, zoo als Mike zeide, „de wereld sloegen.” In het bijzonder aangenaam was hun het gezicht van de *Hooghly*, de flinke Indiër, die voor eenige weken hun huis moest zijn.

HOOFDSTUK XXXVII.

Aan boord van de *Hooghly*. — Madsimano's eerste bal. — Calcutta. —
Mevrouw Stanley. Mijnheer Thornville. — De landing. — Ieders
geschiedenis. — De toekomst der schooljongens. — Besluit.

Het laatste geld uit jufvrouw Griffins beurs werd besteed in de aankoop van gevoegelijke kledingstukken voor haar en Minna bij hare aankomst te Calcutta, en de gulheid van Madsimano stelde den heer Sinclair en de twee jongens in staat hetzelfde te doen, en Mackay voor zich en zijne thee eene plaats in de *Hooghly* gekregen hebbende, maakten zij zich tot het vertrek gereed, terwijl zij den gierigen Amerikaan achterlieten, die nog eenige moeijelijkheid vond in het verkrijgen van schadevergoeding. „De heeren in het kantoor zijn nog al stijfhoofdig,” verklaarde hij, „als ik tracht hen door een presentje over te halen, stuiven zij op en schreeuwen over hun eer en plicht. De eer heeft, geloof ik, nog nooit iemands zak gevuld.”

Zeer verheugd, dat zij het gezelschap van dien beschimper der eer kwijt waren, scheepte het gezelschap zich in met een „wildernis van apen,” papegaaijen, Javaansche sperwers en andere merkwaardigheden der Indische eilanden; en toen jufvrouw Griffin vond dat zij eene gemakkelijke, sierlijk gemeubileerde kajuit gekregen had, meende zij hare terugkeer tot de beschaving te moeten vieren door het hervatten der lessen met hare eenigzins wederstrevende, wilde leerling. Maar toen de avond de vrienden op het dek verzamelde, was Minna weder geheel de vroegere, en sprak van haar nieuw huis, en verzocht Frank zijne enkels te sterken, want mama gaf dikwijls bals, „en onthoud, kapitein Madsimano,” zeide de verheugde kleine meid, „dat gij met mij dansen moet, hoewel jufvrouw Griffin mij een kind noemt, gij en ik zijn zulke goede vrienden.”

Madsimano lachte bij de gedachte, dat een edelman en een soldaat zich zou vernederen om te dansen; maar Minna

bleef er op aanhouden, dat hij het in Indië moest leeren.

„Ik geloof niet, dat kapitein Madsimano zich eenige voorstelling kan maken van een bal, Minna,” zeide kapitein Wilmot, „als de dames, die mij de eer aandoen mijn schip tot haar huis te maken, er niet tegen hebben, zullen wij hen nog dezen avond eens toonen, dat de heeren dansen.”

En zoo kwam het dat de passagiers, daar er eene uitmuntende partij aan boord was, in de heerlijke koelte van den avond een aangenamen dans op het dek hadden, waarin zelfs Frank een weinig trachtte mede te hompelen, en nadat Madsimano, die alleen toe had gezien, kapitein Wilmot had zien dansen, dacht hij niet meer dat het voor een man vernederend was zich in de bevallige quadrille of wals te bewegen.

Schoon weder, aangenaam gezelschap, en de blijde hoop verkortte hun den tijd, totdat zij de kusten van Indië bereikten en het vlugge schip den mond van de Hooghly, de tak van den heiligen Ganges opvoer, naar de stad der paleizen, het drukke, volkrijke, gezonde Calcutta, terwijl zij met verlangende harten de sierlijke overtoegtsbooten, nuttige stoombooten en trotsche vaartuigen, die voor anker lagen, voorbijvoeren.

„Indien papa nu eens naar Engeland gezeild ware!” zeide Walter. „Als mama eens naar Lucknow gegaan was, bij papa!” zeide Minna. Allen waren vol verwachting; — Tom en Mike om op een goed schip plaatsen te krijgen — Madsimano hoe hij zijn Japansch geld zou vastzetten, om hem en zijn trouwen dienaar te onderhouden — de heer Sinclair, voor zijn toekomstigen werkring — en Mackay over den verkoop van zijne thee, en toen de edele stad zich voor hunne oogen vertoonde, zwenen allen voor eenige oogenblikken van ontroering; toen zeide Tom tot zijne zuster: —

„Hier zullen wij moeten scheiden, mijne lieve, maar misschien heeft uwe meesteres er niet tegen, indien wij u eens komen opzoeken, terwijl wij naar een schip uitzien. Ik zal blijde zijn als ik iets vind, want gij ziet, Mike, jongen, wij kunnen hier niet leven door vogels en kokos-

noten neder te slaan. Wij hebben geld noodig, en dat is niet gemakkelijk te verkrijgen."

"Ja! dat is waar, dat is het," antwoordde Mike. „Zullen wij met kapitein Wilmot zelf spreken? Zou hij geen twee flinke jongens noodig hebben op de volgende reis, en een daarvan, al zeg ik het zelf, is een knappe kok, bekwaam voor de keuken van Hare Majesteit — God zegene haar."

Minna nam op zich, kapitein Wilmot, van wien zij eene gunsteling was, te vragen of hij zoo goed zou willen zijn, hare beide vrienden op zijn schip te plaatsen.

"Ik ben er zeker van, dat zij goede matrozen zijn," voegde zij er bij. „Tom kan alles in de wereld: hutten bouwen, schoenen maken, koken, visschen, of schieten; en Mike is zulk een vrolijke jongen, en zijn Iersch is zoo kluchtig."

"Deze getuigenissen zouden niet voldoende zijn voor een kring van onderzoekers," zeide kapitein Wilmot, „maar ik weet iets meer van hunne hoedanigheden als zeelieden, Minna, en reeds voor eenigen tijd heb ik plan gehad hen te nemen; breng Tom dus hier, en ik zal hem gerust stellen, hij is waard boven een gewoon matroos betaald te worden."

Tom en Mike werden van dien dag af op de *Hooghly* gehuurd; de volgende reis ging naar Engeland, maar daar dit nog twee maanden duurde, konden zij Mary en de oude vrienden genoeg bezoeken.

"Walter," zeide Minna, „misschien behoort een dezer mooie huizen aan papa toe. Zou dat niet heerlijk zijn?"

"Ja, Minna," zuchtte hij; „maar ik wenschte dat ik hem zoo vrolijk kon te gemoet gaan als gij uw papa. Het is zoo schandelijk om een leeglooper en een weggeloopten schooljongen te zijn."

"Zie eens naar die massa menschen," riep het uitgelatene meisje. „O, kapitein Wilmot, gelooft gij dat daar iemand onder is, die naar ons uitziet?"

"Daar twijfel ik zeer aan, lieve," antwoordde hij; „maar ik zend eene boot naar den wal, schrijf dus aan uwe mama.

Mijnheer Sinclair schrijft op Walters verzoek aan mijnheer Thornville, en nadat zij de brieven ontvangen hebben, denk ik wel, dat er spoedig iemand komen zal."

De heer Sinclair schreef, om de aankomst van Walter en zijnen getrouwen vriend Frank te melden, terwijl hij den heer Thornville verzekerde, dat zij over hunne zonde opregt berouw hadden, want zij waren er voor gestraft en, zij vroegen ook hem om vergeving. Het schip werd nu met vlaggen versierd, en iedereen kleepte zich voor de landing aan, die zoo spoedig zou volgen.

De eerste aankomst was eene boot in den avond, en mevrouw Stuart, de bezoekers herkende, riep toen zij naderden uit: „Het is mijne lieve mama! en Berona ook!" — en de kleintjes werden op het dek gebragt, om hunne grootmama en tante te begroeten. Kapitein Wilmot verwelkomde mevrouw en jufvrouw Stanley beleefd, en na de teedere ontmoeting der bloedverwanten, werden de vrienden aan hen voorgesteld, en verzocht de villa van mevrouw Stanley als hun huis te beschouwen, terwijl Madsimano van oordeel was dat, indien alle Engelsche dames zoo waren als Berona, zij dan allen bekoorlijk waren.

Vroeg in den morgen zagen vele oogen op de *Hooghly* angstig rond, en toen eene der vrolijke booten nader kwam, werd Walter bleek, en mijnheer Sinclairs hand grijpende, riep hij uit: „Hij is het! Het is mijn lieve papa! Wat zal hij zeggen? Wat zal hij van mij denken?"

Jufvrouw Griffin nam zijne andere hand, maar toen kapitein Wilmot een vriendelijk uitzienenden heer op het dek geleidde, sprong Minna vooruit, en zeide: „Mijnheer, wees niet boos op mijn lieven broeder Walter, waarlijk, hij is een zeer goede jongen."

De heer Thornville glimlachte, toen hij zich voorover boog, om het ernstige kleine meisje te kussen, en zich omkeerende om zijne hand naar Walter uit te strekken, vloog deze in zijne armen en snikte „Papa! papa!"

„Wel, mijn jongen," zeide de verheugde vader, „gij hadt een weinig geduldiger moeten zijn onder uwe kwellingen, maar gij hebt eene ernstige les gehad, en ik vertrouw

dat gij die nooit vergeten zult. Wel, gij zijt een flinke man geworden, en ik zou u nooit herkend hebben als ik u bij toeval ontmoet had." En de heer Thornville zag met trotschheid en vreugde op den flinken, door de zon verbranden, gezonden jongen, en dacht dat toch anderhalf jaar rondzwerfens nog wel goede uitwerkselen hadden gehad.

"En dit is Frank, papa," zeide Walter, „die voor mij vocht op school, en die mij door al de moeilijkheden van mijn leven, welke ik sedert dien tijd geleden heb, geholpen heeft."

"Ik had ook wel eenig regt om dat te doen, Wally; want het was mijn slechte raad, die u deze moeilijkheden berokkend heeft," zeide Frank. „Och, mijnheer, wees niet boos op Walter; hij zou zijne ziel uit zijn lichaam hebben laten kloppen, als ik hem niet verdedigd en geholpen had — dus ligt de schuld bij mij. Ik was ouder en sterker dan hij, en had alleen weg kunnen gaan, maar ik kon den goeden ouden jongen daar niet alleen laten, om door die brutale vlegels geslagen te worden. Hij zal met zijne klassieke schrijvers wel spoedig weer op de hoogte zijn, mijnheer; in het rekenen is hij niet zeer vlug; maar mijnheer Sinclair heeft ons den tijd niet ledig laten doorbrengen."

"Ik ken nauwelijks nog al mijne verplichtingen aan den heer Sinclair," zeide de heer Thornville, „maar ik gevoel dat zij zeer groot zijn. Ik heb nog veel te vernemen, mijne jongens, aangaande u zelve en al deze vrienden, die gij zoo gelukkig geweest zijt te verwerven, en onder welke, naar ik geloof, dit kleine juffertje eene eerste plaats bekleedt."

"Wat zal ik beginnen, mijnheer," zeide Minna, „als gij Walter en Frank medeneemt, en mijne mama is nog niet om mij gekomen?"

Toen de heer Thornville vernomen had wie zij was, berigtte hij jufvrouw Griffin, dat het regiment van kolonel Gayton nog te Lucknow was, waarheen, naar hij gehoord had, mevrouw Gayton eindelijk, daar zij geene hoop meer

had hare dochter weder te zien, hem gevolgd was; doch hij beloofde onmiddellijk dépêches met het blijde nieuws op te zenden, en voor het oogenblik moesten jufvrouw Griffin en Minna zijn huis als het hare beschouwen.

„En Madsimano en zijn bediende, en onze trouwe Tom en Mike?" vroeg Walter.

„Mijn huis en hart zijn ruim genoeg voor allen, mijn jongen," antwoordde de heer Thornville; en hij drong er bij al de medgezellen van zijnen zoon op aan hem te volgen. Mackay, deze gelegenheid gunstig wanende, sloop stilletjes achter Walter, en zeide op fluisterenden toon:

„Denk om de rekeningen, mijn goede jongen. Niemand moet van de Mackay's kunnen zeggen, dat zij oneerlijk zijn. Ik kan wel voor den dag komen, weet gij, mannetje, maar ik moet ook mijne thee verkoopen, en dan kunt gij den goeden man zeggen, dat ik hem behoorlijk het saldo zal overhandigen."

Walter gaf Mackay het adres van zijnen vader en beloofde de slinksche handelwijs te verklaren. Na kapitein Wilmot uitgenoodigd te hebben hen te komen bezoeken, zoodra hij met zijn schip aan wal gekomen zou zijn, begaf het gelukkige gezelschap zich in de sierlijke boot van den heer Thornville, en vermaakte zich niet weinig met de statige, bruine roeijers, in hunne witte katoenen kleeding en tulbanden, die kruislings met de beenen op het dek zaten. Deze mannen, met hunne onbewegelijke gezigten en werktuigelijke bewegingen, geleken zoozeer op automaten, dat Minna vroeg of zij werkelijk levend waren.

Toen zij aan wal kwamen, vonden zij eene fraaije koets met vier paarden, en zwarte postillons in neteldoeksche kleederen en tulbanden, benevens andere bedienden op hen wachten. De heer Thornville liet palankins voor den heer Sinclair en jufvrouw Griffin, zijne onverwachte gasten, komen; de jongens, Madsimano, Minna en hij zelf gingen in het rijtuig, en de mannen volgden met zijne bedienden. Een aangename rid bragt hen naar de ruime villa van den heer Thornville, die tusschen plantaadjes van mango- en tamarindeboomen, en al de heerlijke vruchten van Indië

gelegen was, terwijl heesters van zeldzame schoonheid hunne welriekende geuren in het rond verspreidden; fonteinen van vallend water verkoelden de lucht, en groene jalousiën voor de ramen sloten de middagzon buiten, die nu brandend op hen nederscheen.

Welk een genot was het, in de ruime, koele, marmereen zaal geleid te worden, met de punka's ¹⁾, de gemakkelijke divans, en de tafel van heerlijke vruchten voorzien, terwijl in ijs verkoelde sorbet en limonade binnengebragt werden, om hen na hunnen rid te verfrisschen.

„O, Walter, welk een verschil is dit met onze akelige kooi-gevangenis in Japan!” zeide Minna. „Is het hier niet aangenaam, kapitein Madsimano?”

„Alles om mij heen is bekoorlijk, Minna,” antwoordde hij; „maar voor mij is die vrijheid, waardoor het gemoed kalm kan zijn, de grootste bekoorlijkheid. De begeerte, om deze volkomene rust deelachtig te worden, deed mij besluiten mijn geboorteland te verlaten. De heer Sinclair heeft mijne vlugt voor verschoonbaar verklaard; en ik geloof dat, wanneer de heer Thornville mijne geschiedenis hoort, hij den stap, dien ik gedaan heb, niet laken zal.”

Doch er verliep een geheele dag eer de heer Thornville met iedereen bekend werd en ieders geschiedenis vernam; en het duurde verscheidene dagen, alvorens hij bepalen kon wat het beste ten voordeele van iedereen gedaan kon worden. Inmiddels waren kolonel en mevrouw Gayton aangekomen, die nu ook geraadpleegd werden.

„Luister naar mij, Thornville,” zeide de kolonel. „Ik heb verlof gekregen, en denk met Wilmot naar Engeland terug te keeren; ik geloof dat deze twee jongens zeker weder naar school zullen gezonden worden, en ik wil mij gaarne met de zorg voor hen belasten. Ik waarschuw hen, dat ik een strenge tuchtneester ben, en ik altijd het oog

1) De punka is eene soort van waaijer, die aan de zoldering bevestigd wordt en door een touw in beweging wordt gehouden. Men bedient er zich van in Hindoetan.

op hen houden zal; want ik zou vreezen, dat, als zij eens weder lust mogten krijgen ten tweeden male weg te loopen, zij mijne wilde kleine meid misschien zouden medenemen.”

„Och, papa!” zeide Walter, „wij zullen u nooit weder ongehoorzaam zijn, maar zend ons, als 't u belieft, niet weder weg; en althans niet naar dat hatelijke Merton.”

„Nee, natuurlijk niet weder naar Merton,” antwoordde de heer Thornville; „en indien ik den heer Sinclair bewegen kan voor goed bij mij te blijven wonen, zoo hoop ik dat hij zich voor een jaar met de zorg van mijne beide jongens zal willen belasten; na dien tijd ben ik voornemens Engeland te bezoeken, waar ik eene school hoop te vinden, om hen in eene hoogere klasse dan te Merton te plaatsen. Ik beschouw u voortaan als mijn zoon, Frank; maar ik moet uw oom zien, ik wil u niet stelen. En indien gij mijn kantoor boven de hoogeschool mogt verkiezen, mijn jongen, zoo zal ik u in eene betrekking plaatsen, dat gij de ladder der fortuin kunt beklimmen.”

„Ik zou gaarne ook bij Frank willen blijven, papa,” zeide Walter; „ik zou het niet kunnen verdragen van hem gescheiden te zijn. Ik weet vrij wat van specerijen en katoenen; en Frank zou de sommen kunnen maken, want Cameron was zoo norsch, ik kon nooit met dat rekenen teregt komen.”

„Maar indien gij een koopman wenscht te worden, Walter,” zeide zijn vader, „dan moet gij het „rekenen,” zoo als gij het belangrijke financiële departement noemt, niet geheel aan Frank overlaten. Gij moet trachten den aard der handelaangelegenheden te begrijpen, en eene praktische kennis van die zaken zoeken te verkrijgen. Wij zullen gedurende uw proefjaar deze plannen eens overwegen, maar denk er aan gehoorzaam, vlijtig en opregt te zijn, en te gelooven, dat uw vader en uw onderwijzer uwe beste vrienden zijn.”

Frank was bij zijne bevrijding van verwaarloozing en onvriendelijkheid, van blijdschap en dankbaarheid als buiten zich zelve, en hij verzekerde den heer Thornville, dat,

een koopman te worden, het toppunt zijner wenschen was, en bij Walter te mogen blijven zou het geluk van zijn leven zijn.

„En zou kapitein Madsimano ook geen koopman kunnen worden?” vroeg Walter.

Madsimano schudde zijn hoofd; zijne gewoonten en zijn smaak waren niet voor den koophandel.

„Neen, neen,” zeide Minna, „kapitein Madsimano moet bij ons blijven. Papa, wilt gij mijn goeden Madsimano officier maken?”

„Dat is niet in mijne magt, Minna,” antwoordde hij; „maar daar kapitein Madsimano reeds de krijgsman van een rijk is dat, gelijk wij hopen, weldra met ons bevriend zal zijn, zoo denk ik niet dat het ons veel moeite zal kosten, hem eene commissie in een Engelsch regiment te bezorgen, dat als het wezen kan mijn eigen zal zijn, want mevrouw Gayton en ik kunnen nooit zijne vriendelijke diensten jegens ons verloren kind en onze vriendin, jufvrouw Griffin, vergeten.”

„Het zal mij zeer aangenaam zijn, u naar Engeland te vergezellen,” antwoordde Madsimano, „en de noodige stappen te doen, om mij onder de verdedigers van die dappere en verlichte natie te kunnen rangschikken. Door de vriendelijke tussschenkomst van den heer Thornville is het mij gelukt, voor mijn Japansch geld en kleinooden ruime fondsen voor mij en mijnen getrouwen bediende te verkrijgen; en hij heeft mij hoop gegeven dat, wanneer er tussschen onze natiën een traktaat gesloten wordt, er voorstellen zullen gedaan worden, om mijne onwetende beleedigingen over het hoofd te zien, en mij het regt zal toegekend worden om mijne renten te trekken. Naar Japan kan ik nooit anders dan als bezoeker terugkeeren; al mijne vrienden en mijn tehuis heb ik verre vandaar.”

Zij hoorden dat mevrouw Stanley en hare dochters ook met kapitein Wilmot naar Engeland wilden terugkeeren, hetwelk Madsimano zeer aangenaam was, want zijne genegenheid voor de bekoorlijke Berona Stanley nam dagelijks toe, en hare moeder had niets tegen zijn land, toen zij vernam

dat hij een edelman was, en door allen die hem kenden, om zijne beminnelijke hoedanigheden bemind was.

„Met uw verlof, jonheer Frank,” zeide Tom, „ik kom u eens vertellen, dat kapitein Wilmot, die eigenlijk verdiende admiraal te zijn, mij als tweede stuurman op de *Hooghly* ingeschreven heeft, en Mike hier, die flink met ketels weet om te gaan, zal tweede kok wezen.”

„God zegene hem,” zeide Mike. „Hij wist wel dat Tom en ik voor altijd vrienden met elkander willen zijn; en dan nog de lieve Mary — die met hetzelfde schip medezeilt, en zij zeide zoo teeder tot mij: „Mike, ik acht een tweeden kok niet vernederend voor mij;” en zij is altijd bovenkinderneid geweest. Hoera! jonheer Frank, heb ik eindelijk niet mooi het varken bij zijn oor gekregen?”

„Gij meent toch, hoop ik, niet Mary's oor, Mike,” zeide Frank.

„Neen, zeker niet,” antwoordde hij; „zij heeft dan maar mooie ooren, dat heeft zij; maar ziet gij, ik weet van blijdschap haast niet wat ik zeg. Het was toch een gelukkige dag, toen wij Moody, dien schurk, op de kust van Afrika ontsnaptten, en wij met u, mijne jongens, ons geluk gingen beproeven.”

„En begrijp eens, jonheer Walter,” zeide Tom, „uw vader heeft zich zoo edelmoedig jegens dien listigen ouden Mackay gedragen. Toen hij met zijn vrachtgeld voor den dag kwam en aanbod zijn saldo te betalen, zoo als hij het rekende, begon hij een lang verhaal van zijne verliezen, en hoe hij zijn volk niet kon betalen. En wat zeide uw gouverneur daar, dat hij al het geld kon behouden, om zijne verliezen te dekken, en hij en kapitein Madsimano gaven hem eene schriftelijke verklaring aan van Hookem en Co. van alles wat hij geleden had om zijn schip te behouden. Het is dus waarschijnlijk genoeg, dat zij hem een ander schip zullen geven, en het is te hopen, dat God hem de genade verleene dan wat minder karig te zijn; want ik houd het er voor, dat hij met al zijn snoeven op zijne eerlijkheid, zoo digt langs schurkerij heenzeilde als een mau maar eenigzins doen kan zonder zijne lading te verliezen.

Niet lang daarna moesten de zoo innig aan elkander verknochte reizigers van elkander scheiden, om ieder hunne pligten te vervullen; het afscheid viel hun zeer smartelijk, doch zij verblijdden zich met de hoop, dat zij elkander spoedig zouden wederzien. Maar de herinnering aan hunne omzwervingen strekte hun tot eene les, om wat minder ongeduldig en roekeloos te zijn, en tot een band, die hen nauwer aan elkander verbond. Voorts kunnen de lotgevallen van al deze, door tegenspoed beproefde vrienden, ter bevestiging van de waarheid verstrekken, dat een volk niet verlicht en gelukkig zijn kan, hetwelk niet met de kennis van het Christendom — de vrijheid der kinderen Gods — gezegend is.

Bij H. DE HOOGH is mede uitgegeven:

- Abbot, (J.)** De Jonge Christen. Lessen en Wenken voor jonge lieden over de Christelijke pligten, op nieuw uit het Engelsch vertaald door *J. Oudijk van Patten* f 1,50; geb. in linnen . . . f 1,75.
- Brewster, (Margaretha Maria)** Hanna in hare vier diensten, een boekje voor vrouwen om te koop, voor dienstboden om te lezen, voor allen om te behartigen, naar het Engelsch. *Met eene plaat.* Ing. f 0,50.
- Cornelia,** De Oude Bijbel; een verhaal voor jonge lieden. *Met platen.* Tweede druk; geb. in linnen f 1,60.
- Zaaijen en Oogsten; een verhaal voor jonge lieden. *Met 5 platen.* In prachtband f 1,90.
- De weg naar Huis.** Naar het Engelsch. Ing. *met geïllustreerd omslag en plaatjes* f 1,—; geb. in linnen f 1,30.
- Eene Moeder onder hare Kinderen;** een verhaal uit het dagelijksch leven. *Met platen.* Ing. f 1,60; geb. in linnen f 1,90.
- Gerdes, (E.)** In de Duinen; een verhaal uit den Spaanschen tijd, voor jonge lieden. *Met platen.* Tweede druk; ing. f 1,60; geb. in linnen f 1,90.
- In Utrecht; een verhaal voor jonge lieden. *Met platen.* Ing. f 1,60; geb. in linnen f 1,90.
- Het Huis Wijngaerde; een verhaal uit het jaar 1598, voor jonge lieden. *Met platen.* Ing. f 1,40; geb. in linnen . . . f 1,90.
- Deze drie werken: „In de Duinen,” „In Utrecht” en „Het Huis Wijngaerde,” behandelen eene doorlopende geschiedenis, doch ook elk deel is op zich zelf compleet.
- In Enghelenburgh, of een dag onder de Beeldstormers te Amsterdam; een verhaal voor jonge lieden. *Met plaat en geïllustreerd omslag* f 0,90.
- Mirjam,** of de kracht der waarheid, uit het Engelsch vertaald door *G^a. Jaspers.* *Met eene plaat.* Ing. f 1,60; geb. in linnen . . f 1,90.
- Pressensé, (E. de)** De Jongeling in den Huisselijken Kring en in de Wereld; f 0,20; ter verspreiding 25 Ex. f 4,—.

